

510
vil.

TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA.

AZ ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS
ÉRTESÍTŐJE.

XVIII-IK ÉVFOLYAM.

1896.

KIADÓTULAJDONOS:

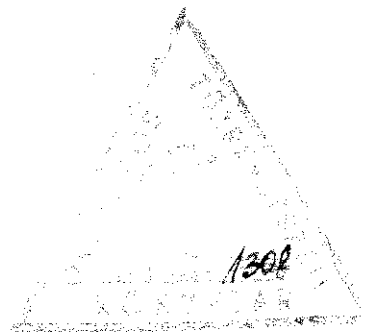
A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

FŐSZERKESZTŐ:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

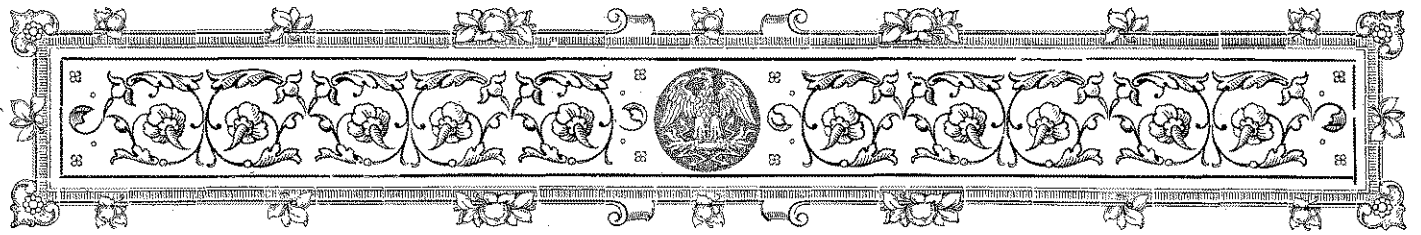
KÁLMÁN GÉZA.

BUDAPEST,

RÓZSA KÁLMÁN ÉS NEJE KÖNYVNYOMDÁJA.

1897.

TARTALOM-JEGYZÉK.

	Lap		Lap
Előfizetési felhívás	1	Jegyzőkönyv a veszprém-várm. szöv. 1896. június 28-iki évi rendes közgyűléséről	99
A budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnokságának évi jelen- tése 1895-ről	49	Jegyzőkönyv a m. orsz. tűzoltó-szöv. vál. 1896. július 6-án tartott üléséről	114
Nehány szó a millennium idejére	65	Jegyzőkönyv a sopron-vármegyei szöv. vál. 1896. április 26-án tartott üléséről	115
Ifj. Szidanits Ferencz † K. G.	97	Jegyzőkönyv a sopron-vármegyei szöv. vál. 1896. június 20-án tartott üléséről	116
Védnökünk K. G.	113	A veszprém-vármegyei szöv. elnökségének évi jelentése	161
Elnökeink K. G.	137	A torontál-vármegyei szöv. jelentése	162
Az új rend kezdetén M. I.	176	Jegyzőkönyv a sopron-várm. szöv. vál. 1895. október 3-iki üléséről	176
Hivatalos rész.			
Magyar országos tűzoltó-testületek szövetsége. Felhívás	1	Jegyzőkönyv a sopron-várm. szöv. vál. 1896. október 10-iki üléséről	177
Kimutatás a magy. orsz. tűzoltó-testületek segélyező szöv. pénztárának állásáról 1895-ik évben	2	Jegyzőkönyv az orsz. szöv. vál. 1896. aug. 14-iki üléséről	187
Kimutatások	2	Jegyzőkönyv a magy. orsz. tűzoltó-testületek segélyező szöv. 1896. aug. 16-iki közgyűléséről	188
Ezredéves orsz. kiállítási orsz. bizottság	17	Jegyzőkönyv a m. orsz. tűzoltó-szövetség 1896. augusztus 17-én tartott XIII. nagygyűléséről	189
Jegyzőkönyv a sopron-vármegyei testületek szöv. vál. üléséről 1895. decz. 8-ról	17	Jegyzőkönyv az 1896. augusztus 17-én tartott országos vá- lasztmányi üléséről	192
Jegyzőkönyv a magy. orsz. t.-szöv. közp. vál. 1896. jan. 6-iki üléséről	33	Jegyzőkönyv a m. orsz. t.-testületek segélyező szöv. igazgató vál. 1896. aug. 17-én tartott üléséről	193
Jegyzőkönyv a sopron-vármegyei testületek szöv. vál. 1896. jan. 26-iki üléséről	35	Jegyzőkönyv a m. orsz. tűzoltó-testületek segélyező szöv. 1896. decz. 13-iki igazgató vál. üléséről	193
Titkári jelentés az 1896. január 6-tól márczius 29-ig terjedő időszakról	53	Jegyzőkönyv a m. orsz. tűzoltó-szövetség elnökségének 1896. december 13-án tartott üléséről	194
Meghívó és körlevél az összes tűzoltó-testületekhez	66	Sorecz József oszt. par. és társai székesfejérvári tűzoltók ügyé- ben intézett elnökségi irat a megyei szöv. elnökségéhez	196
Az 1896. év augusztus 15-én tartott versenyek rendje, felté- telei, a szerek leírása	68	Általános rész.	
A veszprém-vármegyei tűzoltó szöv. meghívója a június 29-iki közgyűlésre	70	81 A szertár rendbenlétének ellenőrzése. M. G. F.	5
Az országos tűzoltó-szövetség meghívója és napirendje az 1896. évi aug. 15—17-iki közgyűlésre	81	81 Sárosvármegye tűzrendészeti szabályrendelete	6, 20, 35
Körlevél az összes tűzoltó-testületekhez a nagygyűlésre vo- natkozólag	81	83 Tűzrendészetünkhöz. <i>Christe Lorand</i>	19
Az 1896. évi augusztus 14—18. napjain tartott nagygyűlés sorrendje	85	85 Sárosvármegyei tűzoltóság szervezeti és szolgálati utasi- tása	36, 54, 70, 126, 146, 164
Jegyzőkönyv a fejérvárm. tűzoltó-szöv. vál. 1896. június 28-án tartott üléséről	86	86 A kiállítási minta-szertár	100
A magy. orsz. tűzoltó-szöv. alapszabályai	98	Az orsz. tűzoltó-kongresszus	118, 138
Budapest székesfőv. főpolgármesterének levele a szöv. elnö- kéhez	98	Az ezredévi tűzoltó-versenyek utóhangjai:	
Jegyzőkönyv a magy. országos szöv. vál. 1896. márcz. 29-iki üléséről	98	I. A székesfejérvári testület felszólamlása	162
		II. A szarvasi testület felszólamlása	163

Technikai rész.

Grether benzín-motor fecskendője. Ábrával. <i>K.</i>	8
Millennium tömlőkapocs. 2 ábrával. — <i>k.</i>	9
A házak tűzmentessége. <i>G. M.</i>	21
Alcsuthi tűzbiztonsági állapota. Térképpel. <i>Dorner Bélától</i>	22
Az alcsuthi tűzoltó-szakasz működési köre. Térképpel. <i>Dorner Bélától</i>	37
<i>Tanulmányok:</i>	
Légsúlymérő	38
Uszóképesség	39
A levegő vegyi elemzése	56
A víz	71
A monometer	89
A vacoummeter	90
<i>A víz tulajdonságai:</i>	
Általános elvek	90
A víz folyása csövekben	102
Ruganyosság és összenyomhatóság	127
A kisvárosi tűzoltóság készenléte. <i>Reményi Samutól</i>	127, 149
A vízszerezésről. <i>Putsck Tóbiástól</i>	147
Tűz a szegedi kender-gyárban	150
Kötelező állami tűzkárbiztosítás. <i>Ifj. Kádár Henrikől</i>	165
<i>Légző-készülékek:</i>	
I. Stude és Runge-féle mentősisak. Ábrával	178, 179
II. Stolz-féle füstálarcz. Ábrával	197
III. Müller-féle füstfőkötő. Ábrával	197
IV. Magirus-féle füstsisak. Ábrával	197
V. Lukáts-féle füstsisak. Ábrával	198

Testületek köréből.

Értekezlet az ezredévi ünnepélyek tárgyában	10
A csáktornyai testület közgyűlése	12
Az orsz. t.-szöv. közp. vál. ülése 1896. jan. 6-án	24, 40
Udvarhely-várm. kötelezett tűzoltók szaktanfolyama. <i>Ch.</i>	25
Az alcsuthi tűzoltó-szakasz évi jelentése 1895-ről	26
A síófoki önk. testület közgyűlése	28
A gyöngyösi önk. testület főparancsnokságának évi jelentése 1895-ről	43

Lap	Lap
Felsőcsallóközi járás tűzfelügyelőjének jelentése 1895-ről	45
Az orsz. szöv. közp. vál. ülése 1896. márczius 29-én	56
A csákvári önk. testület parancsnokságának jelentése 1895-ről	58
A csurgói önk. testület előterjesztése a főszołgabirói hivatalhoz szaktanfolyam nyitása iránt	59
A csurgói önk. testület által rendezett tanfolyam tanterve	60
A csurgói önk. testület közgyűlése	60
A mezőkövesdi önk. tűzoltó-testület közgyűlése	72
A debreczeni önk. testület közgyűlése	74
A beodrai önk. testület közgyűlése	75
Az újpesti tűzoltó-parancsok jelentése	75
A zalaegerszegi önkéntes testület közgyűlése	91
A tokaji önk. testület parancsnokságának évi jelentése	92, 106
Az orsz. szöv. közp. vál. 1896. június 6-iki üléséről	104
A szabadkai önk. testület közgyűlése	105
A csánigi tűzoltóság közgyűlése	107
Az edeházi tűzoltó-testület közgyűlése	108
A gyöngyösi testület zászlószentelési ünnepélye	108
Az orsz. szöv. közp. vál. 1896. aug. 14-iki üléséről	129
A kassai testület közgyűlése	129
A nagykanizsai testület közgyűlése	130, 153
A székelyhídi önk. testület parancsnokságának évi jelentése 18 5.	151
A szombathelyi önk. testület közgyűlése	166
A bácsvármegyei tűzoltó-szöv. választmányi ülése és közgyűlése 1896. nov. 7—8-án	179
A soroksári önk. testület 1895. évi jelentéséből	180
Az ó-kanizsai önk. testület közgyűlése	181

Hirek.

13, 29, 75, 76, 93, 109, 131, 132, 154, 167, 168.

Hirdetések.

14, 15, 16, 30, 31, 32, 46, 47, 48, 61, 62, 63, 64, 76, 77, 78, 79, 80, 94, 95, 96, 109, 110, 111, 112, 132, 133, 134, 135, 136, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 182, 183, 184, 185, 186, 199, 200, 201, 202.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESEITŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

**SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-
HIVATAL:**

Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekebe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatíók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. Előfizetési felhívás. — *Hivatalos rész.* Magyarország tűzoltó-testületek segélyző-szövetségének felhívása. — Kimutatások. — *Általános rész.* A szertár rendbenlétének ellenőrzése. — Sárosvármegye tűzrendészeti szabályrendelete. — *Technikai rész.* Grether benzín motorfecskendője. — »Millenium« tömlő-kapocs. — *Testületek köréből.* Értekezlet a milleniumi ünnepélyek tárgyában. — A csáktornyai önk. tűzoltó-testület közgyűlése. — Gyászír. — *Hirdetések.*

Előfizetési felhívás

a „Tűzoltó Közlöny“ 1896. évi XVIII. évfolyamára.

A „Tűzoltó Közlöny“ mint eddig, úgy ezután is feladatának fogja tekinteni a tűzoltóságok fejlődésére hatni. E czélból lehetőleg tartalmas tudósításokat közöl a testületek beléletének mozgalmairól, e mellett szakcikkek és újdonságok közlése által kívánja a szakszerű fejlődést elősegíteni.

A „Tűzoltó Közlöny“ előfizetési árai:

Egész évre 2 frt 40 kr.
Félévre 1 frt 20 kr.

Szövetségi tagtestületek és azok tagjai, a lapot egész évre 1 frt 20 krért rendelhetik meg. Gyűjtőknek 5 előfizető után 1 tiszteletpéldány jár.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal a kiadóhivatalhoz: Budapest, IV., Molnár-utca 26. sz. a. küldendők.

**A „Tűzoltó Közlöny“
kiadóhivatala.**

HIVATALOS RÉSZ.

Magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetsége.
Budapest, IV., vámház-körút 8. szám.

12. s. sz.
1896. sz.

Felhívás.

Hogy a tűzoltó emberbaráti működése közben lép-ten-nyomon veszélynek van kitéve és eltekintve az őt érhető apróbb balesetektől, igen gyakran életét kockáztatja azért, hogy szenvedő embertársain segíthessen, azt mi tűzoltók mindannyian tudjuk, de különösen tudjuk azt, hogy ilyen szerencsétlenségek a legnagyobb elővigyázat daczára is előfordulhatnak.

Pedig ha sorainkon végig tekintünk, úgy azt látjuk, hogy ezen sorokban épen azok vannak leginkább képviselve, a kik rá vannak utalva arra, hogy két kezük mun-

kájával keressék meg maguknak és családjuknak minden-napi kenyerüket, a kik tehát esetleges szerencsétlenség alkalmával e segélyre nagyon is rá vannak szorulva. A tűzoltóságnak köteleességszerű feladata a baleseteket lehetőleg megakadályozni, de viszont kötelessége arról is gondoskodni, hogy az önfeláldozó működése közben szerencsétlenül járt bajtárs és családja, attól a nyomortól, melybe őket ezen szerencsétlenség juttatta, megszabadíttassanak.

E magasztos czélt szolgálja már évek óta a magyar országos tűzoltó-szövetség védnöksége alatt álló »Magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetsége«, mely csekély évi 10 kr. társági díj befizetése mellett 50 krtól 1 frtig terjedő napi segélyt biztosít a szerencsétlenül járt tűzoltó részére a munkaképtelenség tartamára és 500 frt segélyt ad halála vagy teljes munkaképtelenség esetére.

Szerényen kezdette meg ezen szövetség működését az 1891. év folyamán, s bár az 1892. évtől kezdve 32 tűzoltót segélyezett összesen 1230 frttal, a szövetség vagyona az 1895. év végén 13132 frt 95 kr-ra szaporodott.

Kiváló előnyünkre szolgál az, hogy tagjaink segélyezésében nem kizárólag szövetségünk pénztárára vagyunk utalva, hanem kedvezményképen igénybe vehetjük az első magyar általános biztosító-társaságnak e célra létesített alapítványát is, úgy, hogy az eddigi segélyezéseknél is már a napi segély az 1 frtot meghaladta.

Valóban érthetetlen, hogy ily körülmények között a tűzoltóságnak még mindig csak igen csekély része csatlakozott e segélyző-szövetséghez, mert az ország körülbelül 2500 testülete közül az 1891. évben 60 testület 3753 taggal, az 1892. évben 52 testület 3292 taggal, az 1893. évben 47 testület 2814 taggal, az 1894. évben 64 testület 3336 taggal, végül az 1895. évben 61 testület 3191 taggal volt csak a szövetség kebelében.

Jól tudjuk, hogy sokakat az eddig fejenként 30 krban megállapított évi tagsági díjnak magassága tartott vissza a csatlakozástól, ép azért, hogy a belépést még a legszegényebb testületnek is lehetővé tegye, határozta el a szövetségnek mult év augusztus 19-én Kolozsvarott tartott közgyűlése, hogy az 1896. évtől kezdődőleg a tagsági díjat 10 kr-ra szállítja le.

Midőn a körülményt az 1895. évi zárszámadás kapcsán és az alapszabályok ide vágó szakaszainak közlése mellett tudomására hoznánk, felhívjuk hazánk tűzoltó-testületeit, hogy működő tagjaikkal, azok jól felfogott érdekében, de általában a tűzoltó intézmény érdekében is, minél tömegesebben csatlakozzanak segélyző szövetségünkhöz és tegyék lehetővé azt, hogy a szövetség jótékonyágának áldásaiban minden szerencsétlenül járt bajtársunk részesülhessen.

Alapszabályokkal és egyéb felvilágosításokkal kívántra szívesen szolgálunk.

Kelt Budapesten, 1896. évi január hó 20-án.

Az igazgató-választmány nevében:

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Kivonat az alapszabályokból:

9. §. A segélyző-szövetség kötelékébe belépni szándékozó tűzoltó-testület köteles a parancsnoksági vagy választmányi ülés határozatán alapuló és a főparancsnok vagy elnök és a titkár, illetve a segéd-tiszt aláírásával és a testület pecsétjével ellátott belépési nyilatkozatot, valamint tagjainak hiteles névsorát, ez utóbbit 2 példányban a belépés egész évére járó tagsági díjat az elnökségnek beküldeni.

A hivatásos és fizetett tűzoltók ebbeli működésük feltüntetésével külön névsorban jelentendők be.

A tagsági díjak nélkül a belépési nyilatkozat figyelembe nem vétetik.

11. §. A tagsági díjak évenként és fejenként 10 krajczárban állapítatnak meg. A közgyűlésnek jogában áll a tagsági díjat a netaláni szükséghez képest fölemelni vagy leszállítani.

Évközben belépő testületek az egész évi díj lefizetésére kötelezettek.

13. §. A segélyezés mérve a következő:

a) Szolgálatban történt megsebesülések és betegségek folytán beállott mulandó munkaképtelenség esetén a megsebesülés vagy megbetegedés napjától számított 120 napi időtartamig naponta 50 krajczártól 1 forintig terjedhető segélyezés adatik a munkaképtelenség tartamára.

b) Ha a munkaképtelenség 120 napnál tovább tart, akkor a családi és vagyoni viszonyok, valamint a segélyezésre álló alap figyelembe vételével végkielégítés adatik, mely teljes munkaképtelenség vagy halál esetén 500 forintig terjedhet.

Kimutatás a magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetsége pénztárának állásáról az 1895-ik évben.

Bevétel:

	Érték	Pénz
1. Pénzmaradvány 1894. évről	9500 frt — kr.	1959 frt 40 kr.
2. Tiller Samu, mint Tiller Mór és társa cég főnöke alapítványa	— » — »	300 » — »
3. Tagsági díjak 1895. évre	— » — »	976 » 20 »
4. » » 1896. évre	— » — »	19 » 20 »
5. Értékpapírok kamatai	— » — »	422 » 24 »
6. Takarékpénztári kamatok	— » — »	59 » 75 »
7. Egyéb	— » — »	27 » — »
Összesen	9500 frt — kr.	3763 frt 79 kr.

Kiadás:

	Érték	Pénz
1. Irodai, ügykezelési, postaportó és kézbesítési kiadások	— frt — kr.	9 frt 30 kr.
2. Tulfizetett tagsági díjak visszatérítésére	— » — »	12 » 80 »
3. Foszoru Várady Ferencz alapító tag koporsójára	— » — »	36 » 71 »
4. Segélyezésekre	— » — »	72 » — »
5. Pénztármaradvány mint egyenleg és pedig:		
a) Törzsvagyoné	9500 —	3148.31
b) Folyó pénztáré	—	434 64
	9500. —	3632.95
Összesen	9500 frt — kr.	3763 frt 79 kr.

Kelt Budapesten, 1895. évi decz. hó 31-én.

Dr. Kék Lajos s. k.,
elnök.

Tomcsányi Béla s. k.,
pénztáros.

KIMUTATÁSOK.

A segélyző szövetségbe 1895. évben beléptek.

1. Salgótarján önk.	75
2. Mohai Ágnes forrás	211
3. Nagy-Kanizsa.	109
4. Ujpest	45
5. Csáktornya	46
6. Nagy-Mácséd.	37
7. Rajka	68
8. Fehéregyháza	40
9. Nezsider	74
10. Kismarton.	143
11. Lajta-Ujfalu	18
12. Sopron-Széleskút	26
13. Vulka Pordány	38
14. Okka	50
15. Szarvskő	30
16. Szarvám	38
17. Feketeváros	31
18. Büdöskút	23
19. Nagy-Höflány	52
20. Félegyháza	54
21. Török-Szt.-Miklós	41
22. Stájerlak	49
23. Magyar-Óvár	69
24. Heves	47
25. Aranyos-Gyéres	32
26. Zarány	21
27. Völgyfalva	24
28. Sopron-Szt.-György	40
29. Stotzing	27
30. Oszlop	30
31. Kis-Höflány	49
32. Darázsfalva	24
33. Czinfalva	47
34. Sércz	31

Átvitel: 1739

	Athozat: 1739	
35. Paks	37	
36. Köpcsény	51	
37. Pápa	90	
38. Báttaszék	45	
39. Zurány	35	
40. Szent-Margitta	69	
41. Szeged	46	
42. Sásony	35	
43. Karánsebes	36	
44. Alcsuth	41	
45. Rév-Komárom	95	
46. Lajta-Tordány	24	
47. Vimpác	27	
48. Loretom	20	
49. Lengyel	37	
50. Moson-Szt.-Péter	42	
51. Marosvásárhely	49	
52. Kassa	66	
53. Léva	43	
54. Vág-Szered	49	
55. Kalocsa	73	
56. Magyar állam vasutak gépgyára	130	
57. Tolna	42	
58. Trencsén	94	
59. Erzsébetfalva	43	
60. Baglyasalja	32	
61. Budapesti önk.	100	

azaz 61 testület összesen 3191

tag után befizetett 957 frt. 30 krt.

Ezzel szemben a segélyző szövetség alapján segélyt kapott:

Mesko Ferencz, (Nagy-Kanizsa)	30 frt.
Neuberger Antal, (Alcsuth)	15 .

Összesen 45 frt.

Az első magyar általános biztosító társaság alapítványából:

Takács György, (budapesti önk.)	50 frt.
Landau Sándor (Kassa)	27 "
Lukács Simon (Kassa)	36 "
Buday János (Tolna)	15 "
Décsy László, (Rév-Komárom)	22 "

Összesen 150 frt.

Az 1895 év folyamán összesen kiadatott 195 frt.

Az 1895. évben az orsz. tűzoltó-szövetségbe beléptek:

Közvetlenül: Kunfélegyháza, Végvár, Nagy-Salló, Keczel, Gyalu, Csongrád, Uj-Moldova, Alberti-Irsa, Hosszúfalva, Tahitótfalu és újlag Pécs.

A fejevármegyei szövetség útján: Déli vasut Székesfehérvár.

A bácsbodroghvármegyei szövetség útján: Bajsa, Ada és Csantavér.

A veszprémvármegyei szövetség útján: Ajka, Adorjánháza, Csögle, Egeralja, Eöcs, Halimba, Karakó-Szőrcsök, Nagy-Kámond, Nagy-Pirit, Padrag, Pusztá-Miske, Toóok, Torna, Csoth, Felső-Görzsöny, Jákó, Lovász-Patona, Marczaltó, Bakony-M., Bakony-N., Szombathely, Hajmáskér, Kádárta, Szent-Gál, Berhida, Leányfalva, Szent-Istvánkirály-Szabadja és Enying; továbbá a következő köteles tűzoltóságok: Csécut, Kolontár, Magyar-Polány, Nagy-Alásony, Noszlop, Pölöske, Somlyó-Vásárhely, Csajágh, Kajár, Küngös, Lepsény, Mező-Szt.-György, Mező-Komárom, Adásztevel, Békás, Borsos-Győr, Gecse, Homok-Bödöge, Kopány, Mezőlak, Mihályháza, Nagy-Tevel, Nemes-Szalók, Noráp, Nyárad, Pór-Szalók, Szücs, Vinár, Bakony-Nána, Csetény, Csátka, Teés, Jásd, Bánk, Sooly, Márkó, Bánd, Városlód, Peremarton, Kis-Kovácsi, Vilonya, Papkeszi, Tót-

Vázsony, Vöröstó, Magyar-Barnag, Német-Barnag, Menciahely és Úrkut.

A zalavármegyei szövetség útján: Bak és Csabrendek.

A háromszékvármegyei szövetség útján: Hidvég, Kálnok, Bodola, Árkos, Nagy-Borosnyó, Kovászna, Egerpatak, Papolcz és Sepsi-Körispatak.

A vasvármegyei szövetség útján: Bajánháza, Cséke, Egyházas-Szeccsöd, Guár, Hegyfalva, Hidas és Egyházas-Hollós, Horvát-Sároslak, Iváncz, Kemenes-Mihályfa, Kis-Szent-Mihály, Kis-Cziklin, Mártonhely, Mogyorósd, Nyöger, Pálmafa, Pornó, Rába-Kovácsi, Rödön, Simonyi, Sósut, Sótóny, Sürüháza, Szergény, Tóbaj, Torony, Villámos és Viszák.

A sopronvármegyei szövetség útján: 1893-tól Loók.

A biharvármegyei szövetség útján: Nagy-Léta.

A pozsonyvármegyei szövetség útján: Ujhely-Jóka.

Végül:

A hevesvármegyei szövetség útján: Átány.

Összesen az 1895. évben belépett közvetlenül 11, vármegyei szövetségek útján 120, vagyis mindössze 131 testület.

Ezzel szemben kilépett Gács, töröltetett pedig mint feloszlott testület Bihar-Torda.

Az 1895. év folyamán gyakorlati szabályzatot vettek:

1—1 drbot: Czinák István Sárospatak, Falböck Géza Bakvár, Fazekas János Csákvár, Barcs, Szent-Dénes község előljárósága, Zólyom-Brezó, Meszi Ferencz Kún-Majsa, Guta, Erzsébetfalva, Orbán Pál Kishegyes és Ruprecht testvérek Pécs; 2 drbot: Kurtics; 3—3 drbot: Bajomi Vilmos Báttaszék, Szeged és Nyitra; 5—5 drbot: Mocsonok, Mezőtur, Alcsuth és Bata; 6—6 drbot: Conrad és Wünsch Budapest, Geittner és Rausch Budapest, Csákány, Rózsahegy és Barcs; 7 drbot: Ganz és társa waggongyár Budapest; 10—10 drbot: Kolozsvár és Komárom-Fürs; 15 drbot: Gyergyó-Szt.-Miklós; 19 drbot: M. Á. V. északi főműhely Budapest; 20 drbot: Budapest önkéntes; 22 drbot: orsz. tűzoltó-tanfolyam; 24 drbot: bácsmegyei szövetség; 45 drbot: bácsmegyei tűzoltó-tanfolyam; végül 60 drbot: a vasgyári tűzoltóság Salgótarjánban.

Az 1895. évben ekként összesen 304 gyakorlati szabályzat adatott el, melyekből az első kiadásra 13, a második javított kiadásra 291 példány esik.

Az 1895. évben tagsági díjakat befizettek:

I. Közvetlenül: 1895-re 6—6 frtot: Kunfélegyháza, Tövis, Soóvár, Nagy-Károly, Tisza-Bura, Ujpest, Ács, Nagy-Mácséd, Rajka, Végvár, Marosvásárhely, Salgótarján önk., Török-Szt.-Miklós, Alsó-Metznéz, Stájerlak, Heves, Torda, Bajna, Aranyos-Gyéres, Nagy-Salló, Paks, Tisza-Igar, Libetbánya, Szeged, Arad, Rév-Komárom, Keczel, Szászvár, Zagyva-Róna-Inaszó, Gyalu, Brád, Lengyel, Kalocsa, Nagy-Zsám, Franzdorf, Uj-Arad, Zsigmondháza, Csongrád, Csurgó, Bavaniste, Dombóvár, Abauj-Szántó, Gödöllő, Mezőkövesd, Dognácska, Duna-Szekcső, Nyitra, Resicza, Ipolyság, Mohács, Nagy-Ényed, Eperjes, Tokaj, Földeák, Zólyom, Deés, Likér-Nyustya, Somogy-Berzencze, Vác önk., Szécsény, Terezoócz, Tápió-Szele, Ráczeke, Miskolcz, Orosháza, Budaörs, Bátorkeszi, Soborsin, Pankota, Buziás, Toroczkó, Brassó, Zilah, Vinga, Baglyasalja, Mezőtur, Losoncz, Kassa, Mármarosziget, Felső-Mindszent, Alberti-Irsa, Hosszúfalva, Szarvas, Székely-Udvarhely, Temesvár, Versecz, Besztercebánya, Temeshidegkut, Tahitótfalu és Mramorák.

1896-ra 6 frtot: M. Á. V. gépgyár Budapest.

1894-re 6 frtot: Lugos.

1894—1895-re 12—12 frtot: Fajs, Tata-Tóváros,

Ujvidék, Erzsébetfalva, Sárosspatak, Szent-Endre, Sajó-Szt.-Péter, Vág-Selylye, Hőgyész, Fogaras, Gyulafehérvár, Kézdi-Vásárhely, Rákospalota, Selmeczbánya és Soroksár.

1894—1896. évekre 18 frtot: Zám.

1890—1895. évekre 36 frtot: Makó.

1893—1895. évekre 18—18 frtot: Vác Saxlehner-gyár, Kolozsvár, Gyergyó-Szt.-Miklós, Dunaföldvár, Egeres, Béga-Szt.-György, Pásztó, Karánsebes, Pancsova és Harkány.

1893-ra 6 frtot: Lippa.

1892—1895. évekre 24 frtot: Galgóc.

1894—1897. évekre 24 frtot: Fiume.

1893—1894-re 12 frtot: Karácsond.

1892—1894. évekre 18 frtot: Tallós.

Végül 1883—1895. évekre 78 frtot: Pécs.

II. Vármegyei szövetségek útján: A fejevármegyei szövetség útján 1895. évre 3—3 frtot: Alcsuth, Ágnes forrás (Moha), Adony, Alap, Aba, Bodajk, Bicske, Bakony-Sárkány, Baracska, Csákvár, Czece, Csákerény, Csókakő, Csösz, Csurgó, Székesfehérvár déli vasut, Székesfehérvár Felmayer-gyár, Székesfehérvár önk., Diósd, Ercsi, Etyek, Félcsuth, Gyuró-Kuldó, Gánth-Kozma, Kápolnás-Nyék, Kálóz, Kiskeszi, Lovasberény, Moór, Martonvásár, Magyar-Almás, Nagy-Láng, Nagy-Perkáta, Nádasd-Ladány, Nádas, Pázmánd, Pátka, Pákozdi, Polgárdi, Rácz-Keresztur, Rácz-Almás, Sárossd, Sár-Keresztur, Soponya, Sukoró, Sóskut, Szabad-Baththán, Tordas, Tárnok, Tács, Vaál, Vereb, Velence, Vajta, Veleg, Zámoly és Füle.

A bácsbodroghvármegyei szövetség útján 1895-re 3—3 frtot: Apatin, Baja, Bács, Brestovác, Déronya; Hódságh, Kolluth, Kula, Karavukova, Német-Palánka, Ó-Becse, Ó-Kanizsa, Petrovác, Szabadka önk., Szabadka hív., Titel, Topolya, Zombor, Zenta, Zsabya, Temerin, Ó-Futtak, Szonta, Bács-Martonos, Mohol, Bajsa, Ada és Csantavér.

A sopronvármegyei szövetség útján 1895-re 3—3 frtot: Lajta-Szt.-Miklós, Sopron, Ruszt, Pecsényéd, Savanyukut, Kismarton; Búdóskut, Czinfalva, Fehéregyház, Feketeváros, Lajta-Pordány, Lajta-Ujfalu, Kis-Höflány, Nagy-Höflány, Okka, Oszlop, Széleskut, Szt.-Margit, Vimpác, Völgyfalu, Zarány, Szarvkő, Stoczing, Loretto, Sérc, Szt.-György, Szárazvám, Vülka-Pordány, Lövő, F.- és A.-Szakony-Gyalóka, Kapuvár-Gartha, Petőház-Endréd-Süttör, Szilsárkány és Felső-Pásztori. 1896-ra 3 frtot: Lajta-Szt.-Miklós. 1894-re 3—3 frtot: Veperd, Savanyukut, Loretto, Lajta-Pordány, Chernelháza-Damonya, Sajtoskál, Ság, Felső-Szopor, F.- és A.-Szakony-Gyalóka, Kapuvár-Gartha, Beled, Dénesfa, Mihályi, Fertő-Szt.-Miklós, Egyed, Medgyes, Loócs, Farád és Pecsényéd. 1893—1894-re 6—6 frtot: Hegykő, Német-Keresztur, Lánzsér, Beő, Himód, Széplak-Észterháza, Jobbháza, Német-Pottyond, Fraknó, Loók, Kertes, Német-Peresztég-Szécsény, Pinnye, Nagy-Loócs, Somfalva, Kabold, Stodra és Ottova. 1893-ra 3 frtot: Hővej. 1892—1894. évekre 9—9 frtot: Nagy-Czenk, Kecöl, Csapod, Tamási, Kopháza és Rétfalu. 1891—1893—1894. évekre 9 frtot: Szergény-Agyagos. 1894—1895-re 6—6 frtot: Darázsfalva és Gógánfa.

A pozsonyvármegyei szövetség útján az 1892—1895. évekre 12—12 frtot: Bácsfa, Bélvatta, Dénesd, Doborgáz, Gutor, Nagy-Magyar, Nagy-Kis-Csukár-Paka, Szunyogdi, Tejfalu, Torcs, Somorja, Vajka. 1894—1896. évekre 9 frtot: Pozsony. 1893—1895. évekre 9—9 frtot: Magasfalu, Récsé és Szered. 1892-re 3 frtot: Malaczka. 1894—1895-re 6—6 frtot: Bazin, Főrév és Dévény. 1895-re 3 frtot: Ujhely-Jóka.

A zalavármegyei szövetség útján az 1890—1895. évekre 18 frtot: Murakeresztur. 1893—1895. évekre 9—9 frtot: Kotor és Zala-Lövő. 1893-ra 3 frtot: Sümegh. 1894—1895-re 6 frtot: Muracsány. 1895-re 3—3 frtot: Csáktornya, Belső-Türje, Nagy-Kanizsa, Galambók, Szöppök, Bák, Csesztrégh, Zala-Istvánd, Kis-Komárom, Perlak,

Csabrendek, Zalaegerszeg, Alsó-Domboru, Légrád és Zala-Szt.-Gróth.

A budapesti szövetség útján 1895-re 6—6 frtot: M. á. v. északi főműhely, m. á. v. nyugati főműhely, Ehrlich szeszgyár, Ganz vasöntő, Ganz villamos, Ganz waggongyár, Goldberger-gyár, Grünwald-gyár, Gschwindt-gyár, Hajógyár, Hengermalom, Jutegyár, Kiszuglói faipargyár, Margitsziget, Saxlehner-forrás, Spitzer-gyár, Schlick-gyár, Tarnóczy-gyár, Dreher sörgyár és Budapest önkéntes.

A trencsénvármegyei szövetség útján 1894—1895-re 6 frtot: Bellus. 1895-re 3—3 frtot: Baán, Beczkó, Csacza, Horócz, Felső-Motyecic, Nagy-Bittse, Pucho, Pelyvás, Pruszk, Trencsén, Trencsén-Tepla, Trencsén-Teplicz, Zay-Ugrócz, Illava, Vágbesztercze és Dubnicz.

A vasvármegyei szövetség útján 1894-re 3—3 frtot: Acsád, Alsó-Szőlnök, Bajánháza, Balozsa-Megyes, Bozsok, Cséke, Egervár, Egyházas-Füzes, Egyházas-Szeccsód, Farkasdífalva, Felső-Csatár, Felső-Eőr, Felső-Lövő, Guár, Gyepüfüzes, Hegyfalva, Hidas-Egyházas-Hollós, Hosszu-Peresztég, Ikervár, Iváncz, Jaák, Jánosháza, Jákfa, Karakó, Káld, Kám-Ujlak, Kemenes-Mihályfa, Kenyeri-Kecskéd, Kis-Czell, Kis-Szt.-Mihály, Kis-Cziklni, Kolta, Körmend, Kőszeg, Léka, Mártonhely, Meszlen, Muraszombat, Nagy-Német-Szt.-Mihály, Nagy-Rákos, Nemes- és Pór-Magasi, Német-Keresztes, Nemes-Keresztur, Német-Keresztur, Német-Lő, Német-Szt.-Gróth, Nyögér, Óvár, Óri-Szt.-Péter, Pálmafa, Pinka-Miske, Pinkafő, Rába-Hidvég, Rába-Keresztur, Rába-Kovácsi, Rödön, Répczelak-Csánig, Rétfalva, Rohoncz, Rum, Sár, Sárösszék, Sárvár, Senyeháza, Simonyi, Sóskut, Sótöny, Sürüháza, Szergény, Szt.-Elek, Szt.-Gotthard, Széplak, Szombathely, Tarcsa-Gyimóttalva, Tobaj, Ujtelep, Urai-Ujfalu, Vasvár, Vámos Család, Város-Szalónak, Vép és Vörösvár. 1895-re 3—3 frtot: Szombathely és Vasvár.

A veszprémvármegyei szövetség útján 1895. évre 3—3 frtot: Veszprém, Zirc, Devecser, Siófok, Ósi, Várpalota, Enying és Pápa.

A biharvármegyei szövetség útján 1894-re 3 frtot: Bihar-Torda. 1895-re 3 frtot: Nagy-Léta. 1894—1895-re 6—6 frtot: Belényes, Berettyó-Ujfalu, Darvas, Derecske, Bihar-Diószeg, Margitta, Nagyvárad, Nagyszalonta, Pecze-Szőllős, Szerep, Székelyhid, Szilágy-Somlyó és Tenke.

A barsvármegyei szövetség útján 1890—1892. évekre 6—6 frtot: Felső-Hámor, Garam-Szt.-Kereszt, Lutilla, Nagy-Lócsa és Zsarnócza.

A tátravidéki szövetség útján 1895-re 3—3 frtot: Káposztafalu és Igló. 1894—1895-re 6 frtot: Lőcse. 1892—1895. évekre 12 frtot: Dobsina.

A háromszékvármegyei szövetség útján 1894—1895-re 6 frtot: Hidvég.

A tolnavármegyei szövetség útján 1895—1896-ra 6 frtot: Tolna.

A hajduvármegyei szövetség útján 1894—1895-re 6—6 frtot: Hajdu-Szoboszló, Debreczen, Hajdu-Böszörmény és Tetétlen.

A hevesvármegyei szövetség útján 1894—1895-re 6—6 frtot: Eger és Gyöngyös. 1895-re 3—3 frtot: Karácsond és Átány. 1895—1896-ra 6 frtot: Tiszafüred, mellyel szemben 24 frt, mint közvetlenül beküldött többlet visszafizettetett.

Végül a győrvármegyei szövetség útján 1894—1895-re 6 frtot: Böny.

Összesen 499 testület befizetett 2584 frtot.

Alapszabályok jóváhagyása.

A belügyminiszter a következő testületek alapszabályait hagyta ujabban jóvá: *Zsiberk* (98744), *Harcz* (101686), *Ózsdák-pusztá* (107767), Temesvármegyei tűzoltó-szövetség (101829).

Szolgálati érdemeket kaptak.

Dobsina. X éves érmet: Jex Károly, Wagner András és Csiskó Mihály; V éves érmet: Lerch János, Szücs János, Detvay János, Prozba Simon, Gömörly Mihály-Hankó, Szkálszky János, Lorencz János, Gömörly András-Gömörly, Lichy János, Trsztyánszky Albert, Stempel László, Neubauer Mihály, Schraucz Szilárd, Detvay Mátyás és Pelivnisz Samu.

Moson-Szt.-János. V éves érmet: Wachtler Ferencz és Weisz Mátyás.

Pécs. XV éves érmet: Ruepprecht Nándor és Ludasy Sándor; X éves érmet: Leikauf Mátyás, Cser Gyula és Selényi Antal; V éves érmet: Horvát Sándor, Dollinger András, Rostás Géza, Gauter Ferencz, Braun József, Lauger Alajos és Liszkaváry János.

Mezőkövesd. V éves érmet: Morvay János, Ligethy Béla, Harangi Ferencz, Privél József, Sütő József, Morvay

Pál, Vismeg András, Köhler József, Zságer Jakab, Oláh István, Vitkovszky Lőrincz, Kaló Károly, Duhon József, Pongrácz Pál, Kovács István, Balog József, Szemes Imre Lajos, Farkas József, Kardos Sándor és Barta György.

Csáktornya. XV éves érmet: Szeiverth Antal; X éves érmet: Moraudini Bálint; V éves érmet: Dittrich János, Szöke Nándor, Hampamer Ferencz, Megla Antal, Troják János és Bedics Ferencz.

Nagy-Kanisza. X éves érmet: Christóf Mihály, Kovács András, Mázsikár Vincze és Neumark József; V éves érmet: Kovács György, Raffay István, Weiszberger Kálmán, Ziegler Antal, Fleischhacker Ignác, Kubát József, Novát István, Poridus Antal, Poszavetz Ferencz, Rozsonits József, Tiszay Mihály és Horváth György.

Az 1895. évben 79 testületnek kiadatott összesen: 504 drb V éves, 230 drb X éves és 131 drb XV éves szolgálati érem.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A szertár rendbenlétének ellenőrzése.

A tűzoltóság első sorban aktióképes akkor, ha szereit mindig tisztán és teljes rendben vannak. Ezért daczára annak, hogy a szertárnokok és szivattyumesterek elvállalták a szereknek jókarban és rendben tartását, mégsem látszik feleslegesnek, ha az ő működésük ellenőrizve lesz azok által, a kik végre is ki lehetnek téve azon eshetőségnek, hogy a szerek a működésbe lépés alkalmával felmondják a szolgálatot, tehát épen akkor, a mikor leginkább volna rájuk szükség, azon látszólagos csin daczára, a mely talán épen mutatkozik, mert bár a szerek tiszták valának, nem voltak, mint a következők mutatta, rendes, működőképes állapotban. Az ily esetek pedig neveltségessé teszik nemcsak azokat, a kikkel az megtörténik, hanem ez magára az intézményre is visszahatással van.

Ezt pedig megakadályozni elsősorban magának a tűzoltóságnak kötelessége általánosságban és kötelessége másodsorban a testületek élén álló parancsnokságnak, mert hisz a dolog közelebről őket érdekli, ezért ismételjük az ellenőrzés igen kívánatosnak mutatkozik, még ott is, a hol szolgák állanak rendelkezésre s még akkor is, ha azok a szertárnál laknak is állandóan, tehát a mikor a jó karban tartás és felügyelés könnyebben eszközölhető, a mi pedig a legtöbb helyen nincs úgy, a szűk viszonyok miatt.

Hogy miként történjék tehát ezen ellenőrzés, azt volna célja az alábbi soroknak feltüntetni.

Az ellenőrzés kötelessége kétségtelenül a műszaki tisztikart, vagyis a parancsnokságot illeti, és pedig akként, hogy míg az osztály- és szakaszparancsnokok végzik a rendes ellenőrzést, a főparancsnok és annak helyettese a főfelügyeletet tartják és igyekeznek arról bizonyosságot szerezni, vajjon az ellenőrzések pontosan és lelkiismeretesen teljesítettnek-e, mert tulajdonképen ebben fekszik a dolog érdeme.

Magától érthető és természetes dolog lévén, miszerint az ellenőrző közegek mindenikének ismerni kell szereit és tudnia kell, hogy mit ellenőriz, mert különben be lesz tapasztva a szeme és daczára a rendszeresen teljesített felügyelésnek mégis a szerek roszkarban maradnak s szükség alkalmával felmondják a szolgálatot.

A felügyeleti szolgálat tartamát illetőleg nem sok, ha egy tiszt egy hónapon át ellenőrzi. A beosztást egymásközt megállapíthatják a szerint, a mint kinek-kinek könnyebbségére esik, hiszen ott, a hol három vagy négy tiszt van, ott egy évben 3-szor vagy 4-szer jön egyre a sor, azonkívül azon hónapban is, a mikor felügyelő, nem szükséges, hogy az ellenőrzést naponként teljesítse, ele-

gendő, ha az hetenként egyszer történik, hanem akkor a vizsgálat legyen rendszeres és alapos.

Kivételesen többször teljesítendő léssen az ellenőrzés oly rendkívüli esetekben, midőn gyakoribb tüzesetek fordulnak elő, szárazság, szeles időjárás, nagy havazás és erős fagyok azt indokolttá, sőt szükségessé is teszik.

S ha az ellenőrző tiszt ad arra valamit, hogy az ő figyelmessége és buzgóságától a tűzoltóságnak működési képessége, annak sikerei és így becsülete is függ, akkor természetesen nem szabad az ellenőrzést könnyen venni és mint valami felesleges eljárást megítélni és azt hinni, hogy ha alkalomszerűleg, olykor-olykor belépve a szertárba, ott kémlő szempillantással körültekint, akkor már a kiválómnak elég van téve, mert ha véletlenül az utána következő is úgy gondolkozik, mint ő, akkor tulajdonképen nem történik semmi, vagyis minden marad a régiben.

Azonban nem lesz czélszerűtlen felsorolni azokat a teendőket, a melyeket az ügyelőnek figyelmen kívül hagyni nem lehet.

Mindenekelőtt figyelmet kell fordítani a szertár környékére, illetve a szerek kivonulási útjára, hogy az ne legyen elzárva a kivonulást gátló akadályokkal, milyenek a kő-, szemét stb. rakások, legyen mindig elég szabad tér arra, hogy a szerek ott mind felállíthatók és megmoshatók legyenek, rendben vannak-e a szertár kapui és zárjai, hogy oda nem hivatott egyének be ne hatolhassanak és ott zavart okozhassanak, vajjon a szertár kulcsai a meghatározott helyeken vannak-e és könnyen megtalálhatók-e az arra meghatalmazott egyének által ott, a hol nincs állandó lakásu szolga vagy megbízott?

Azután jön sorra a szertár belsejének megvizsgálása. Első legyen meggyőződést szerezni a tisztaságról, kivált ott, a hol az anyagi viszonyok nem engedték meg azt, hogy a szertár kőből épült legyen. Erre nézve kívánatos, hogy a szertár rendszeren legyen kiséperve és fellocsolva, a szerek és egyéb felszerelések leporolva legyenek. Ezt kövesse az egyes tárgyak és szerek külön-külön való megvizsgálása.

A bejáratnál arra készített polczon legyen mindig elegendő használható gyufa, hogy a lámpákat és fáklyákat azonnal felgyújtani lehessen. A lámpákban legyen mindig gyertya (és tartalék is), nemkülönben olaj, hasonlóképen a fáklyák is mindig töltve legyenek és helyükön álljanak.

A fecskendő megvizsgálásánál figyelembe veendő, miszerint az bármely pillanatban menetkészen legyen. E célból meggyőződést szerezzen az ügyelő arról, vajjon a hámfák nincsenek-e levéve a fecskendőről, valamint hogy a rud is kéznél van, a tömlők helyükön vannak-e és jól

leszlijazva, a sugárcsővön van-e szoporoka s ez, valamint a szívókosár, a nyomórudak rá vannak-e a fecskendőre erősítve, a szerládában ott van-e a második szoporoka (kisebb nyílásu), az olajozó kanna, ez megvan-e töltve olajjal, ott van-e a fakalapács, a tömlő csavarkulcs és egy csavarkulcs a fecskendő szerkezetét összetartó csavarokhoz; a szivattyu szerkezete — henger, szélkazánok — szóval a sárga és vörösréz részek kivannak-e tisztítva. Meggyőződést kell szerezni a vizsgálónak arról, hogy a szivattyu belső szerkezete is rendben van, vagyis hogy a szelepek és dugattyuk jól működnek-e? Ezt az ércszelepes fecskendőknél megfigyelheti a szelepek hangos és egyenletes játékaról, ha az emeltyűt vagyis nyomókart megmozgatja. Gummi szelepes fecskendőknél, minthogy a gummi szelepek játéka zörejt nem okoz, kezét a szivónyílásra tartja és megfigyeli, hogy a dugattyuk mozgása folytán keletkezik-e légüres tér a szívócsőben, vagyis a kezét oda-szívja-e a szivónyíláshoz, mert ha ez nem történik, akkor hiba van, a mely kijavítandó. A szelepfedőknek, a gummi szelepes fecskendőknél levétele, vagy a központi szelepszervezeteknél a szelep-csap kivételével meggyőződést szerez arról, hogy a szerkezet belsejében víz és piszok nincsen, a mi kivált télen figyelembe veendő, minthogy a szelepek a kivonulás alatt is le- és befagyhatnak, a mi a működést akadályozza.

Megvizsgálja a tömlőket, hogy azok rendben vannak-e. E végből egy vagy két kiválasztott szívó-tömlőt vagy mindet is a szivónyílásra csavartat és tenyerét a végső nyílására téve, megfigyeli, hogy az oda szorul-e a dugattyu mozgatására, eközben megfigyeli, nem szelel-e valamelyik kötésnél, a mit a beható levegő sziszegéséről megtudhat.

Azután következik a szerkocsi megvizsgálása t. i. ott a hol ilyen van. Az ügyelő meggyőződik, hogy a szükséges mászó eszközök: létrák, tűzicsákiyák, szikra csapók, villák, lapátok, csákányok mind és jól vannak-e a szerkocsira felrakva. Kiváló figyelemmel kell eljárnia a létrák megvizsgálásánál mint hogy ezek jókorban lététől a mászók testi épsége gyakran élete függ. A hibás tárgy eltávolítandó és sürgősen kijavítandó, ha nincs tartalék darab a melylyel felcserélhető.

Majd a vishordóra kerül a sor. Meggyőződést szerez arról, hogy az tele van vízzel, hogy a víz nincs a hordóba megbűdösödve, a vizeskád nincs szétszáradva s arról az abroncsok lehullva, elegendő vizesveder van-e hordón elhelyezve, — s ott a hol szerkocsi nincsen — a létrák fel vannak-e a kellő számban a hordókoscin rakva stb.

Szóval a lelkiismeretes ellenőrnek figyelmét nem szabad, hogy valami elkerülje. A vizsgálatról jelentést ír be az ellenőrző könyvbe, a kisebb hiányok pótlásáról maga intézkedik, a nagyobbakról pedig illetékes helyen tesz jelentést.

Csakis ily alapos és időközönként ismétlődő vizsgálat mellett lehet azt elérni, hogy a tűzoltóság ha a szükség úgy kívánja, öntudatosan mehet szembe a vésszel harcolni.

Ezen eljárás nem szörszálhasogatás, hanem az előrelátás által javasolt intézkedés, a mely egyuttal kifolyása is a rendszeres szervezetnek a mi minden kötelességét ismerő és fogadalmához hű testületnek csak becsületére válik.

M. G. F.

Sárosvármegye tűzrendészeti szabályrendelete.*)

I.

Általános határozatok.

1. §.

A vármegye területén a tűzrendészetet az egyes községekben a községi előljáróság gyakorolja és annak keze-

*) Sárosvármegyében a tűzoltóság kötelező alapon hatóságilag van szervezve, tagozva és szerves összefüggésbe hozva, a mint az még

lése a községi bírót közvetlenül, akadályoztatása esetén pedig helyettesét illeti meg.

2. §.

Minthogy a tűzrendészet alapját egy megfelelő építési szabályrendelet képezi, az 1881. december hó 19-én 13,801—167. sz. alatt hozott és 1782. évi január hó 21-én 3641. sz. a. kelt belügyminiszteri rendelettel jóváhagyott vármegyei építési szabályrendelet egész terjedelmében továbbra is fentartatik, és a községi etőljáróságok újból utasítatnak, hogy annak pontos megtartására ügyeljenek.

3. §.

A tűzrendőri kihágásokról intézkedő 1883. évi június hó 25-én 6141—77. sz. a. alkotott és 1883. évi szeptember hó 7-én 52,678. sz. a. kelt belügyminiszteri rendelettel jóváhagyott vármegyei szabályrendelet érvénye beszüntetetik s helyette következő szabályrendelet léptetetik életbe.

II.

Megelőző tűzrendészeti intézkedések.

4. §.

Takarmány és élet behordásánál lakházak körül csűrökben, csürkertekben, szérükön, istállóknak, padlásokon és általában könnyen gyúló anyagok közelében a dohányzás, nyílt világgal való járás, lövöldözés, tüzelés és bármily tüzelőszerek használata tilos.

Ügyszintén tiltatik a község belterületén a gőzcséplés is.

5. §.

Gyufák és bármily tüzelőszerek gyermekeknek hozzá nem férhető helyen tartandók. Petroleum s egyéb gyúlékony és robbanó anyagoknak nagyobb mértékben a lakházakban való tartása tilos.

A mennyiben ezen szabály figyelmen kívül hagyása folytán tűzveszély keletkezik, a gyermekekre ügyelni köteles szülék, esetleg cselédek a jelen szabályrendelet 13. §-ában meghatározott büntetés alá esnek. A 12 éven aluli gyermekek azonfelül még házilag megbüntetendők.

6. §.

Kendernek, lennek, életneműnek és más könnyen gyúlható anyagnak tűzhely vagy kemence melletti szárítása tilos.

7. §.

A hamunak padon, istállóknak és egyéb nem tűzmentes helyeken való tartása, szesznek nyitott tűzhelyen való főzése szintén tilos. — Alkalmatlan tűzmentes hely hiányában a hamu csak fedett hordóban és pinczében tartható, a perje pedig mielőtt kiszóratnék, vízzel leöntendő.

8. §.

Minden házbirtokos és lakó is köteles örködni a felett, hogy a kéményseprés az 1884. évi szeptember hó 29-én 12,215—155. sz. a. alkotott és az 1885. évi október hó 17-én 4183. sz. a. kelt földm., ipar-és keresk. miniszteri rendelettel jóváhagyott vármegyei szabályrendelet értelmében végrehajtsák.

9. §.

Vásárosok sátrai és könnyen gyúló nagyobb halmazt képező árúk oly utcákon, melyek e célra nem alkalmasak, el nem helyezhetők, nehogy a tűzvész esetén az oltást s vagonmentést nehezítsék.

sehol sem található, azért czélszerűnek látszott az itt következő tűzrendészeti szabályrendelet és az ezzel összefüggésben levő szervezeti és szolgálati utasítás megismertetése, minthogy ez a vármegyei szövetségeknek is tanulságot szolgálhat a hatósággal való érintkezés módjának megtalálására.

10. §.

Mindazon községekben, hol az oltáshoz szükséges vízmennyiség természetes tartályokban nem található, köteles a községi előjáróság legalább egy bőtartalmú kút készíttetéséről és fentartásáról gondoskodni.

Nagyobb községek célirányosan elosztott több hasonló kúttal látandók el.

Ott, hol kutak a helyi viszonyoknál fogva nem létesíthetők, medence, vízfogók vagy úsztatók (zúgók) építendőek, melyek évenként legalább egyszer gyökeresen kitarthatandók.

Tűzvész esetében a telkén levő vizet a tűzoltástól senki meg nem tagadhatja. (Tk. 7. §.)

11. §.

Netaláni tűzveszélyek megátlása céljából a háztulajdonosok köteleztetnek, miszerint házukat legalább egy-két hektoliter vízzel telt hordó, vagy más, annak megfelelő víztartálylyal, továbbá egy a ház magasságával arányban álló létrával, egy tűzi horoggal és egy vagy több szikracsapó pamacsával ellássák, s ezen szereket eltérőleg az eddigi szokástól, ne a padon, de oly hozzáférhető helyen tartásák, hogy szükség esetében azonnal kéz alatt legyenek.

12. §.

Általában tűzvést okozható, tiltott cselekmények vagy mulasztások azonnal megátlandók s a községi előjáróságnál vagy az illető tűzoltó parancsnoknál bejelentendőek, ki a járás főszolgabirájának késedelem nélkül jelentést tenni tartozik.

13. §.

A helyhatóság saját kiküldöttei által, a tűzoltóparancsnokság közbenjöttével, a körülményekhez képest többször, de legkevesebb kétszer egy évben általános tűzvizsgálatot tart, tűzveszélyes bajok elhárítását szükség esetében az illetőnek költségére elrendeli s eszközli a háztulajdonosok által tartani kötelezett oltószerek, vízkészlet meglétét s jó karban tartását, a kémények tiszta voltát ellenőrzi,

Eljárásáról külön jegyzőkönyvet vezet, melyet esetről esetre a felügyeletet gyakorló tűzoltóparancsnoknak betekintés végett bemutatni köteles. (Tk. 10. §.)

14. §.

A 3., 4., 5., 7., 8. és 9—10. §§-ban elrendelt megfizetése 2 frttól 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, ismétlés esetén azonfelül 5 napig terjedhető elzárással büntetetik. A pénzbüntetés felerészben az illető községnek oltószere-fentartási alapjára, másik felerészben pedig a vármegyei tűzoltó segély- és jutalmazási alap javára esik.

III.

Tűzjelzés.

15. §.

Ki a községben kitört tüzet vagy tűzveszélyt észreveszi, köteles azt azonnal köztudomásra hozni. (Tk. 11. §.)

16. §.

A más községben észrevett tüzet tartozik az észrevető tartózkodási helye birájának vagy a csendőrségnek és a tűzoltóságnak haladéktalanul jelenteni, különösen a községben lévő fizetéses, esetleg soros éjjeli örök tartoznak április 1-sejétől szeptember 31-ig: esti 9 órától reggeli 5-ig, október hó 1-től márczius hó 31-ig: esti 8 órától reggeli 6 óráig a községben és kertekben fel s alá járni, a netáni gyanús személyeket szemmel tartani, esetleg letartóztatni, — tűzvész kiütése esetén a tűzjelzést azonnal megadni.

A kötelességmulasztó éjjeli őr az 1879. évi XL. t. cz. 141. §-a értelmében büntetettik.

17. §.

A községi bíró köteles a szabályszerű intézkedéseket megtenni, s intézkedni, hogy a tűzvész kitérésének hirtelen helyben, mint a szomszéd községben lehető gyorsan elterjedjen, utóbbi esetben lehetőség szerint, lovas tűzjelzők által.

A főszolgabíró is azonnal értesítendő, ki, ha lehetséges, a tűzvész helyén megjelenni köteles. (Tk. 13. §.)

18. §.

Általában a tűzriadó a községekben tűzkiáltással, a harangok félrevertével, tűzoltósági kürt- vagy dobszó, esetleg a községben szokásos más módon, de mindig a kellő gyorsasággal megadandó.

Tűzoltóság és tűzvédelem.

19. §.

A keletkezésben levő vagy más kitört tűzvész elfojtása céljából a vármegye egész területén községenként egyöntetűleg szervezett tűzoltóság áll a vármegye területén fekvő városok és községek tűzoltóságaiból.

20. §.

A vármegyebeli községekben minden férfi lakos 20 éves korától 40 éves koráig bezárólag rendszeres tűzoltói szolgálatra van kötelezve.

Az ezen korosztályokon kívül álló alkalmas egyének az illető tűzoltó-csapat kötelékébe önként beállhatnak.

21. §.

Az előző §-ban kimondott személyes szolgálati kötelezettség kiterjed:

- a) gyakorlatok tartására,
- b) éjjeli őrsegekre és
- c) közveszély alkalmával való működésre.

22. §.

A személyes szolgálati kötelezettség alól fölmentetnek:

1. a testileg alkalmatlanok;
2. lelkészek és tanítók vallásfelekezeti különbség nélkül;
3. állami és törvényhatósági tisztviselők és szolgák;
4. oly üzlet- és munkavezetők, kik az üzlet vagy műhely vezetésére nézve nélkülözhetetlenek;
5. a ház vagy gazdaság körül szolgáló tűzoltószolgálatra kötelezett férfi-cselédek közül egy, és végre
6. azok, kik a vármegyei tűzoltó-segélyalapra évente 5 frtnyi összeget fizetnek, a mely váltásdíj felerészben az illető községnek tűzoltó-fentartási alapja, másik felerészben pedig a vármegyei tűzoltó-segélyalap javára esik.

A fölmentvények iránt az ez ügyben kiadandó utasításban részletesen megállapított felszólamlási eljárás lesz mérvadó, melynek alapján a fölmentéseket az illető tűzoltósági járás parancsnoksága meghallgatása mellett, mindenkor egy évi tartamra a járás főszolgabirája adandja meg.

23. §.

A járásbeli szolgabírák intézkednek az iránt, hogy a szabályrendelet szerint kötelezett korban levő egyének községenként minden év november hó 15-ig a jövő évre pontosan összeírassanak. A névjegyzék a község házában 15 napra közszemlére kitétetik, mely határidő alatt felszólamlások beadhatók s a magukat megváltani kívánók ebbeli szándékukat bejelenthetik. A 15 napi határidőn túl a járásbeli szolgabíró a felszólamlásokat elintézi s újabb 15 napi határidőn belül a névjegyzékeket minden körjegyzőségre nézve külön megállapítja, a szabályrendelet értelmében megállapított kivételeket hivatalból tekintetbe veszi s a váltásdíj-összegek előírása és behajtása iránt intézkedik.

A váltásdíj két egyenlő félévi részletben, még pedig január és július hó végeig befizetendő. Ha a váltásdíj vagyon hiányában be nem hajtható, az illető egyén azon félév tartamára, melyre fizetnie kellett volna, besoroztatik.

A megállapított névjegyzék minden év december hó 15-ig az illető tűzoltó-tiszttel a törzskönyvbe való bevezetés végett közöltetik.

24. §.

Fontos lévén az, hogy a tűzoltósági keretbeosztások a közigazgatási beosztással egybevágók legyenek, a vármegyebeli 35 körjegyzőség területén levő tűzoltóságokból ugyanannyi század alakittatik, melyek folyó-számot nyernek.

Minden század élén egy századparancsnok áll.

A mely közégben legalább 25 tűzoltó van, ott a tűzoltóság egy szakaszt képez, mely rajokból áll.

Két vagy több szakasz egy osztályt képez.

25. §.

A hat szolgabírói járás ugyanannyi tűzfelügyelői járást képez. A vármegyei tűzrendészeti választmány minden járásban lehetőleg szakegyénekből egy-egy tűzfelügyelőt nevez ki.

A járási tűzfelügyelő arra van hivatva, hogy a tűz-

rendészeti összes szabályok keresztülvitelét figyelemmel kíséresse, különösen arra ügyelvén, hogy a kellő vízkészlet a községekben biztosíttassék, a tűzoltóságok szervezésénél és kiképezésénél közreműködik; bármely irányban észlelt hiányok és szükségletek iránt az illető községnél, esetleg a főszolgabírónál, (polgármesternél, rendőrkapitánynál) előterjesztést tesz s őket szakvéleménnyel támogatja, szükség esetében pedig a tűzrendészeti választmánynak jelentést tesz.

A tűzfelügyelő a járásbeli tűzoltó-tisztekkel időnkint értekezletet tart, mely alkalommal jegyzőkönyvileg megállapítatnak az egyes községekre és telepekre nézve, hogy az ott kiüthető tűzvész esetén mely községek kötelesek a vész helyén megjelenni; a nyújtandó segítség módja és mérve lehetőleg szintén megállapítandó.

Az értekezletek megállapodásai jóváhagyás végett a járási főszolgabírónak bemutatandók, ki a tűzfelügyelő meghallgatásával intézkedik. Az értekezletnek a főszolgabíró által jóváhagyott megállapodásai a községekre nézve kötelezők. Az értekezleti jegyzőkönyvek másolatai a szolgabírói elintézésről szóló jelentéssel a tűzrendészeti választmánynak is beterjesztendők.

Egyéb teendői a szolgálati utasításban vannak körülírva.

(Folytatása következik.)

TECHNIKAI RÉSZ.

Grether benzin motorfecskendője.

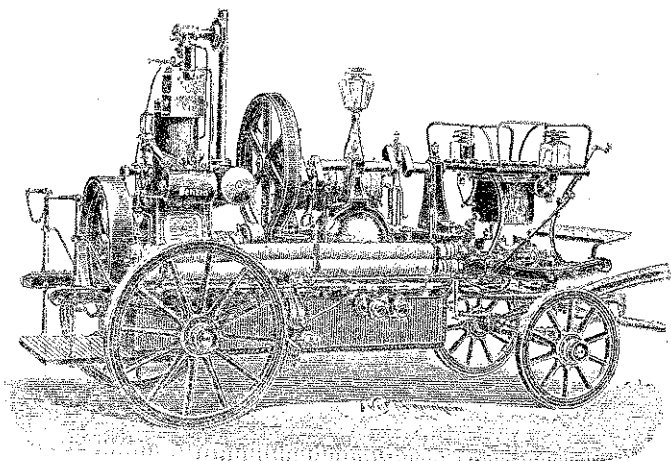
— Ábrái. —

A tűzoltóságok létszámának korlátoltsága folytán — kiváltképen nagyobb tüzeseteknél, a hol huzamos időn által kitartó működés szükséges — kitünik és mindinkább előtérbe lép annak a szüksége, hogy az emberi erőt, művi erő váltsa fel illetve helyettesitse, kiváltképen a fecskendők működésben tartásánál, míg az ember-csapat, a melyet a fecskendő lekötött célszerűbben más helyen legyen alkalmazható.

Ezért alkalmazták első sorban a gőzerőt fecskendők hajtására, melyet aztán a villany-, gáz-, petroleum- és benzin motorral hajtott fecskendők követtek mindeniknek célja levén a már előbb említett emberi erőmegtakarítás.

Már több ily motorral hajtott fecskendőt volt alkalmunk bemutatni olvasóinknak lapunk hasábjain (Daimler, Magirus stb.) s most ismét alkalmunk van egy ilyennek bemutatására.

Ez egy benzin-motorfecskendő melyet a tömlőkapcsairól is ismeretes Grether és Társa cég Freiburgban készített és a múlt év végén Strassburgban tartott műipari kiállításon mutatott be.

A mint a mellékelt ábrán látható ezen benzin-motorfecskendő nagyon hasonlít egy négykerekes kocsifecskendőhöz.

Maga a kocsi szerkezet teljesen vasból készült rugókon nyugszik és rugó zárral van ellátva. A kocsi elején bakulás van melyen a vezető, a motor kezelője a kocsis, és 3 szerelő vagy ha ez mint Németországban nagyon sok helyen történik nyeregből hajt, 4 szerelő összesen 6 ember foglalhat helyet. Az ülés alatt egy láda van, melyben a motor hajtására szükséges benzin van elhelyezve jól elzárt palackokban.

A kocsi hátulján a kocsi tengely felett van elhelyezve a 6-8 lóerejű motor, mely a kocsi végén felerősített állványról kezelhető. Ezen állványon a kezelő menet közben is állhat, mely esetben a bakulásen egy szerelővel több vonulhat ki.

A motornak a fecskendővel összekötése, illetve a hajtás dörzshajtó kerekekkel történik, melyek közül az egyik a motor és szivattyú közt a kocsi felett látszik.

A motor és bakulás között a kocsifecskendőkhöz hasonlóan egy mélyített vizszekrény van, s ezen vizszekrényben van elhelyezve a közönséges fecskendőhöz hasonló szivattyú szerkezet, mely felett három csapágyban alá támasztva mozog a 180° alatt kétszer meghajtott hajtótengely, mely a motor felé eső végén van felékelve a már előbb említett dörzsfogashajtó kerék.

A szivattyúszerkezet két merőleges és 150^{mm} átmérőjű hengerrel bír, melynek dugattyu rudjai az áthidaláson megerősített egyenes vezetékben járnak. A dugattyuk löket magassága 140^{mm}. A szelepek páronként a csatornában két szelepcsapban vannak elhelyezve, melyek csavaros kulcsu kengyel zárral bírván azonnal kivehetők és ismét vissza helyezhetők.

A motor hajtására óránként 2½ kg. benzin elegendő, a mi 60 kr.-nyi költségbe kerül. A működésbe hozatal 4-5 perc alatt megtörténik.

A vízszállítás a hajtótengely fordulatanak megfelelőleg azaz kettős dugattyu löketenként circa 8'25 liter, a mi percenkénti 75-80 kettős löketre 620-660 liternyi vízszállításnak felel meg. Ebből kifolyólag a vízszintes sugár tör 20^{mm} nyílású szoporkán át körülbelül 45 méter, ké

15^m-es szoporkával 36—38 m. és három 12^m-es szoporkával 30—32 méter.

A szélkázánban a nyomás ezen sugarak előállításánál öt és hat légkörnyi, vagyis a manometer mutatója az 5 és 6 számok között játszik.

A gép kocsija a működés alatt illetve közben meglehetősen nyugodtan marad.

A kocsi oldalain és pedig a szívó oldalon villák közé a szívó tömlők míg a nyomó oldalon egy ott alkalmazott motolán a nyomótömlők nyerne elhelyezést. Az egész teljesen felszerelt fecskendő legénység nélkül 2400 kg.

K.

„Millenium“ tömlő-kapocs.

(Seltenhofer szabadalma)

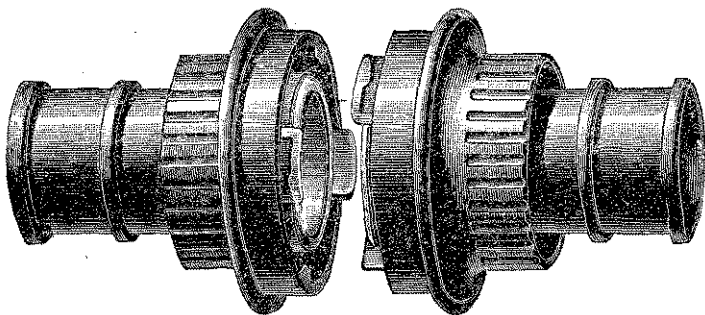
— 2 ábrával. —

Rég ideje annak, hogy az egyenlő két részből álló tömlőkötők megjelentek a láthatáron, s azóta számosan foglalkoztak és foglalkoznak még ma is a kérdésnek megoldásával, hogy a gyakorlati célunk minél inkább megfelelő oly egyforma két részből álló tömlő-kapcsokat készítsenek, a melyek biztosság tekintetében, megállják a versenyt a csavarmentes tömlőösszekötőkkel az ugynevezett „holländer“ csavarokkal, sőt a kezelés gyorsaságát illetőleg azokat felül is mulják, s így azokat a használatból kiszorítják.

Az e nemű kísérletek legújabb terméke az alábbi ábrákban bemutatott két teljesen egyenlő részből álló tömlő-kapocs, melyet Seltenhofer Frigyes fiai gyáros cég Sopronban szerkesztett és készített.

Ezen tömlő-kapocs is a horogrendszeren alapszik.

A kapocs minden darabja két részből áll u. m.: a cső részből, melyre a tömlő lesz rákötve és melynek szabadon maradó végén megfelelő mélyedésben a két rész közötti vízmentes zárást előidéző gummigyűrű foglal helyet, és a gyűrűből, mely a cső részen mozoghatólag van megerősítve.

(1. ábra.)

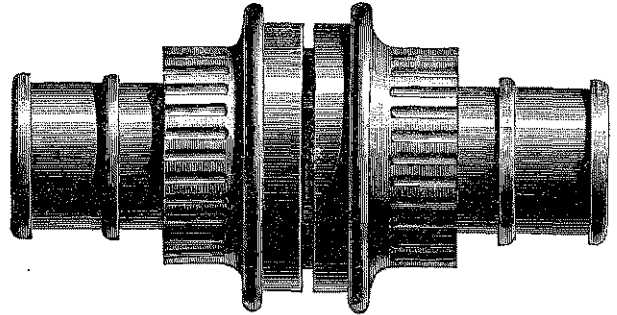
Ezen gyűrű belső részén vannak a zárást előidéző horgok elhelyezve. Minden gyűrűben van ugyanis egymással szemben két lapos, de legömbölyített élű horog, míg ezektől 90°-kal eltolva szintén egymással szemben két lejtős emelkedésű fordított L alakú kimetszés van, melybe az előbb említett két horog egy negyed körív fordulattal beforgatható, s ezáltal nemcsak az összeköttetés létesül, hanem egyúttal a víz áthatatlanul való összenyomása is a csőrészen végén alkalmazott gummigyűrűnek.

A mozgó gyűrű és a csőrész között annyi szabad tér van — eltérőleg az e nemű más rendszerű kapcsoktól —

miszerint az összeköttetés még azon esetben is létesíthető, ha véletlenül idegen anyag (sár, föld stb.) hatolt volna is a gyűrűbe, minthogy ezek onnan egyszerű rázás által könnyen eltávolíthatók.

A kapocsgyűrű külsején kiálló perem van, melynek célja az, hogy a gyűrűnek a horgokat tartó széléit az ütődéstől s így a behorpadástól megvédje. A perem megett lévő hosszabított része a gyűrűnek rovátkolt, mely míg egyrészt a fogás biztosságát növeli, másrészt a kéznek megcsuszását az összekapcsolás alkalmával megakadályozza.

Az összeillesztett két kapocs rész, kívülről teljesen zárt felületet mutat, (2. ábra) s az egész jó benyomást tesz

(2. ábra.)

a szemléllőre, s bár kissé nehéznek látszik, sulya tetemesen kisebb az eddig készített más kapcsokénál és csavarokénál.

Általában az egészen meglátszik, miszerint a kivitel, csak — az eddig létező kapcsoknak — hosszabb és behatottabb tanulmányozása után foganatosított, a mennyiben lehetőleg elkerülték a szerkesztésnél azoknak hátrányait, s így sikerült nekik egy olyat létesíteni, a mely a hozzá kötött követelményeknek ugy műszaki, mint gyakorlati szempontból tökéletesen megfelel.

Általában pedig összegezve a dolgokat, a következő előnyös pontozatokat lehet a kapocs érdemére felállítani:

1. Teljesen egyenlő részek, miért is a felcserélés teljesen van kizárva.
2. Az összekapcsolás és nyitás a legkönnyebben eszközölhető, minthogy az nem is egészen egy negyed kör fordulattal kivihető.
3. A gummigyűrűnek tökéletesen vízmentes zárása, melyek szükség esetén a leggyorsabban minden szerszám nélkül kicserélhetők.
4. Érzéketlenség a sár, föld, iszap és jéggel szemben, minthogy oly körülmények között, a mikor ilyen részek a gyűrűbe behatoltak, a horogrészeknek egymásba illesztése és fordítása nem hátráltat, mivel a gyűrűben mindig elég tér van az ott levő idegen részek félretolására.
5. A gyűrűnek rovátkolt része a kéznek biztos fogást nyújt, úgy, hogy az összekapcsolást, keztyűs, sőt csuszós (olajos, zsíros) kézzel is létesíthetni.
6. Teljes biztosság az összeütődés, behorpadás ellen, amit a gyűrűn lévő kiálló védőperem létesít.
7. A kapcsoló gyűrűk a csőrészekeken mozgólag lévén felerősítve, az összecsavarodott tömlők a részek szétválása nélkül is kiegyenesíthetők.
8. Az összezárt kapocsnak semmi olyan kiálló része nincsen, a melynél fogva valamiben fenakadhatna.
9. Könnyű, a mennyiben sulyra nézve az eddig létező kapcsok között legkönnyebb, lévén 1.6 kg.
10. Ára elég jutányos, minthogy darabonként 6 ft.

—k.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

Értekezlet

a millenniumi ünnepélyek tárgyában.

Az ezredéves kiállítás ideje alatt rendezendő tűzoltó ünnepségek tárgyában az orsz. szöv. elnöksége f. évi január 5-ére értekezletre hívta meg a hazai tűzoltóságokat. Az értekezlet iránt nem nagy érdeklődés mutatkozott, mert a helybelieken kívül, alig egy-két testület érdeklődött, s így az értekezleten megjelentek nagyobb részét a választmány azon tagjai tették ki, a kik a 6-ára egybe hívott választmányi ülésre is hiva megjelentek.

Jelen voltak: *dr. Kék Lajos* szöv. alelnök, *dr. Szily József* titkár, *Mezey Mihály*, *Bárány N. Ernő*, *Vermes Béla*, *Scossa Zoltán*, *Szabó Gyula*, *dr. Csányi János*, *Wopaleczki Károly*, *Lukáts Gyula*, *Seidl Lajos*, *dr. Hadzsy János* vál. tagok, továbbá Budapestről: *Bulyovszky Aladár*, *Herman Ödön*, *Breuer Szilárd*, *Kálmán Géza*, *Walsér Ferencz*, a Walsér féle részvény-társaság, *Köhler István*, a Geittner és Rausch féle gyár és *Szirmai I.*, a »Hunnia« részvény-társaság képviselőiben, vidékiek: *Venczel Lajos* Szabadkáról, *Kovács József* Szegedről, *Harangi Ferencz M.*-Kövesdről, *Hricsovski András* és *Eisenkolb Ivor* Salgó-Tarjából, *Spitz Imre* Erzsébetfalváról.

Dr. Kék szöv. alelnök üdvözlővén a megjelenteket, az értekezletet megnyitja s a titkárt felhívta, miszerint az eddig történekről tegyen jelentést és terjessze elő a már eddig megállapított programot, s felhívta a jelenvoltakat, miszerint észrevételeiket s javaslataikat tegyék meg.

Dr. Szily mindenek előtt elő adja, miszerint a budapesti szövetség, az országos választmányhoz intézett beadványában szükségesnek látta, hogy a kiállítás minta-falujában egy minta-falusi tűzoltó-szertár is létesíttessék, melynek alapján az elnökség meg is tette a kellő lépéseket. A kolozsvári közgyűlés, a melyhez erről előterjesztés tétetett, a tervhez hozzá járult és kimondotta, hogy a kiállítás ideje alatt tartassék egy díszgyűlés, rendeztessék egy díszfelvonulás, tartassanak szakszerű felolvasások, rendeztessenek verseny-gyakorlatok stb. E nagyterjedelmű program általános képének megállapításánál szükségesnek látta az elnökség, hogy a kívül álló körök véleménye is meghallgattassék, ezért hívta egybe az értekezletet.

Elmondja ezután, miszerint a választmány a minta-szertár és őrszobát illetőleg előterjesztést tett az illető helyen, azonban ott ezen javaslat mellőztetett és a kiállítás vezetősége egy új tervet készítetett, a melyet aztán a szövetség elnökségének megküldtek azzal, hogy a terv kivitele 1400 frtba kerül, ezt tehát a szöv. fizesse meg, a kivittelt az igazgatóság fogja végrehajtani; ebbe természetesen az elnökség nem ment bele, hanem felterjesztést intézett a belügyi, kereskedelmi miniszteriumokhoz és a kiállítás igazgatójához is, melynek az az eredménye lett, hogy a minta-szertár a kiállítási alapterhére már elkészült, azonban nem az elnökség által javasolt tervek szerint, miért is az nem felel meg azon követelménynek egészen, a mi vele célba véve volt, s azt az elnökség és választmány a maga igazolására felhozni kívánja.

A 10 m-re javasolt épülethossz ugyan be lett tartva, de már az őrszobánál lényeges eltérés van, ez ugyanis nem az utcára néz, a szertárba a bejárat nem oldalt, hanem hátul van, hogy a szertárnak menyezete nincs, hanem azt a fedél képviseli, hogy az istálló teljesen elmaradt.

A berendezést illetőleg a 3 budapesti gyáros lett felhiva, a kik mindahárman vállalkoztak, azonban csak oly feltétel alatt, ha egymaga kapja az egész berendezést.

Ismerteti ezután a berendezést s végül jelenti, hogy a választmány egy ismertető füzetet fog szerkeszteni, a mely ott az érdekelt feleknek kiosztassék.

Dr. Kék az előterjesztés folytán azt véli, hogy az értekezlet az apró részletekbe ne menjen bele, az épület már meg van, a berendezés milyenségét és mennyiségét egy bizottság állapította meg, ennél fogva a mai értekezletnek csak a díszgyűlés, a felolvasások, a versenyek és a felvonulás módozatainak megállapítása volna feladata általánosságban, míg a részletek kidolgozása egy nagy bizottságnak képezné teendőjét.

A maga részéről egy indítványt terjeszt elő, mindenütt ugyanis arra törekednek, hogy e nagy jelentőségű nemzeti esemény alkalmából maradandó emléket állítsanak, ő ezt a tűzoltóság körében is óhajtaná letesíteni, ezért czélszerűnek látná és kívánatosnak tartaná, hogy ez alkalomra a magyar tűzoltóság magas védnökének *József főhercegnek*, továbbá a szövetség volt elnökeinek *Széchenyi Ödön* és *Czirák Béla* grófoknak arcképei megfestetnének, melyeknek leleplezése a díszgyűlésen történnék ünnepélyesen.

Az indítványt az értekezlet egyhangulag elfogadta.

Eisenkolb Ivor a salgótarjáni önkéntes tűzoltó-testület kiküldöttje a testület nevében bejelenti, miszerint a mintaszertár berendezéséhez a testület egy fecskendőjét, mely speciális felszerelése és berendezésénél fogva a vidéki viszonyokhoz igen czélszerűen bevált, felajánlja.

Dr. Kék köszönettel veszi tudomásul a salgótarjáni testület ajánlatát, azonban ezt nem tartja elfogadhatónak, minthogy a szerek beállítása a szertárba a három gyárnak van feltartva, és minthogy egyiket sem akarják mellőzni, ezért legczélszerűbbnek látná, a mennyiben a kiállítás hat hónapig tart, az időszak kiállítását úgy, hogy mindenik gyár két-két hónapig állítaná ki szereit a szertárban.

Köhler István (Geittner és Rausch gyár) ezt nem tartaná helyesnek, mivel egyrészt maga a váltakozás alkalmatlan volna, másrészt czélszerűtlen is, minthogy megtörténhetik az, hogy valaki tanulmányozásból többször is kívánván a berendezést megtekinteni, ott különböző időben különböző szereket találna, a mi nem volna az ügy előnyére, mivel pedig úgy is minden gyárosnak lesz külön kiállítása, a szertárba a gyárosok együttesen állítsák be a szereket.

Szirmai J. („Hunnia“ képviselőiben) az elnök javaslatát tartja czélszerűnek és elfogadhatónak.

Scossa Zoltán azt tartja, hogy arra nézve, ki mit állítson ki, első sorban a gyárosoknak kell megállapodásra jutni és akkor az ügy simán fog elintézhető lenni, azt hiszi, hogy az ügy érdekében lesznek annyi tisztességgel, hogy egyéb érdekek félretételével megegyezésre jutnak.

Bulyovszky A. szintén a mellett van, hogy a szertárba a gyárosok időszakilag állítsák ki a felszerelést.

Dr. Szily az elnökség annak idejében, hogy ez ügyben az odiumot magáról elhárítsa a miniszternek kívánta az elintézést átengedni, hogy az határozza meg, ki fogja a berendezést végezni, azonban a miniszter ezt visszahárította az elnökségre, teljesen rábizván a berendezésfeletti intézkedést, mely felett most dönteni kell. Jelenti különben, hogy az értekezlet előtt beszélt a Hunnia gyár igazgatójával, a ki szintén az időszak kiállítás elfogadását kéri.

Köhler István még egyszer kifejti, hogy az ügy érdekében az időszak kiállítását nem tartja helyesnek, minthogy a szertárban a versengésnek nem látja helyét, azért kijelenti, hogy ő hajlandó bármely szernek elkészítésére a melylyel meg lesz bízva, ha a három gyár együttesen állítja ki a szereket, azonban kiköti, hogy a versengés kizárása szempontjából az ilyképen a szertárba kiállított szereken a készítő gyáros cégfelirata ne legyen rajta, hanem a helyett a szertár falán egy tábla legyen alkalmazva, s erre legyen felírva miszerint a szereket a három gyáros együttesen állította ki.

Dr. Kék igen helyesnek tartja az ügynek ilyképen való megoldását a mint azt *Köhler* kifejtette, s ahhoz még csak azt kívánja toldani, miszerint a kiállítandó szerek három csoportba osztassanak, és sorshuzás után állapítsák meg, hogy melyik gyár melyik csoportot készítse el.

Az értekezlet ily értelemben *Köhler* és *Kék* egyesített javaslatát elfogadta.

Dr. Szily bejelenti miszerint *Bezerédy Adorján* a vas megyei szöv. alelnöke egy terjedelmes memorandumot küldött be a mintaszertár berendezése tárgyában, mely sok tekintetben egyezik, de sok tekintetben el is tér a már megállapítottól, s azt is kívánja, miszerint a kiállított tárgyakon ne csak a készítő neve, hanem a szerek ára is fel legyen tüntetve, a mely óhaj, így a most történt megállapodás folytán mellőzendő.

Harangi Ferencz a felszerelést hiányzóknak találja, a mennyiben ott nem hallott említést tenni pótalkatrészekről, a melyek nélkül szertár nem is képzelhető, ezért kívánatosnak találja, miszerint a szertárban három állvány legyen elhelyezve, melyek egyikén személyi pótfelszerelések, a másikán tömlők, tömlőkötők stb. a harmadikán kézi szerszámok legyenek elhelyezve.

Dr. Hadzsy szükségesnek látja, hogy az egyik szerezési ládában vagy táskában az első segélyhez szükséges orvosi szerek, sebkötők is elhelyezést találjanak.

Dr. Kék kijelenti, hogy a felszólalások figyelembe fognak vétetni és kivi. elnél érvényesítettetni.

Miután még az őrszoba felszerelését is a gyárosok hajlandóknak nyilatkoztak elvállalni az értekezlet az összes javaslatokat magáévá tette.

Dr. Kék jelenti, miszerint az országos kiállítás congressusokat rendező bizottságának elnöke, dr. Matlekovits Sándor szóval és írásban felhívta az elnökséget, hogy a tűzoltóünnepélyek tárgyában nyilatkozzék és erről az országos bizottságot értesítse. Ő értekezett is Matlekovits-csal és az ünnepélyek napjait augusztus 16-, 17- és 18-ára állapították meg, mivel az előzők már ugyszólván mind el voltak foglalva, de meg azért is, mivel ekkor két ünnepnap jön össze, a mi leginkább lehetővé teszi, hogy a tűzoltó bajtársak nagyobb számmal jöhessenek fel.

Miután a napok így már kitűzve vannak, most csak az volna a feladat, miként osztassék be e 3 nap keretébe az ünnepély sorrendje?

Dr. Szily általánosságban tájékoztatást kívánván nyújtani az elnökség részéről. Tervbe lett véve, hogy egy disz-felvonulás, disz-gyűlés, disz-gyakorlat, felolvasások és versenyesemények volnának tartandók. A beosztás úgy volna eszközölhető, ha az 1-ső nap délelőttjén felolvasások tartatnának, délután pedig a versenyek; a 2-ik nap délelőttjén szintén felolvasások, délután az Ujépületből kiindulva a Váci-köruton, Andrásy-uton, a Stefánia-ut melletti tornaterre történnék a disz-felvonulás, a hol a csapatok felállítása után a budapesti tűzoltó-testületek diszgyakorlatot tartanának; a 3-ik nap délelőttjén volna a diszgyűlés, mely alkalommal megtörténhetnék az arczképek leleplezése, a délután pedig a kiállítás megtekintésére volna fordítható.

Dr. Kék a felvonulás napján nem kívánna, hogy felolvasások tartatnának, minthogy az hátráltatólag hathatna a tűzoltók gyülekezésére.

Köhler óhajtaná, hogy augusztus 14-én este, a mikorra a vidékiek már megérkeznek, ismerkedési estély tartatnék valamely meghatározott helyen.

Hermann Ödön a harmadik nap este egy fáklyás menet rendezését javasolja, a melyen az összes tűzoltóság szerekkel venne részt, a melyet 1873-ban rendezett gróf Széchenyi Ödön a budapesti tűzoltósággal a vendégként itt időző velsi herczeg tiszteletére, ez méltó és páratlan befejezése volna a millenáris tűzoltó-ünnepségeknek. A felvonuláshoz a vidékiek részére a szükséges szereket a gyá-

rosok szívesen bocsátának rendelkezésre, ha erre felkértenének, míg a lovakat a szövetség fogadhatná fel.

Bárány nem kíván a részletekbe bocsátkozni, mint-hogy abban megállapodni most még nehéz, hanem az elnöki javaslatra nézve kíván nyilatkozni, minthogy abból hiányozni látja azt, hogy az ünnepély internationalissá tétessék, vagyis hogy oly jellegűvé tétessék az által, hogy a külföldiek is meghivassanak. Az 1889-ben Párisban tartott internationalis tűzoltó-congressuson oly benyomást és tapasztalatokat szerzett, miszerint bizonyosra vehető, hogy a meghívásra igen sok külföldi fog körünkbe érkezni. Ha a külföldiek itt lesznek, akkor velök foglalkozni kell, ezért a Hermann tervét jónak találja, és kívánatosnak tartaná, hogy az a külföldiek tiszteletére rendeztessék.

Dr. Csányi a Hermann által felvetett indítványt, a mely egy éjjeli felvonulás bemutatását célozza, nem tartja szerencsésnek és kivihetőnek. Tényleges állapotokat kívánunk bemutatni, a Hermann indítványa annak hamisítása volna, a mennyiben nem felelne meg a valóságnak, mert hogy jöhetnek a vidékiek ahhoz, hogy Budapesten egy éjjeli támadásban részt vegyenek. A dolog egyébként is nehézségekkel járna, ezért ebből a vidékieket kihagyandónak tartja. Ha azonban ily felvonulás rendeztetnék, elégnek tartja ehhez a budapesti összes tűzoltóságokat, a mely magában is elég egy ily felvonulás rendezéséhez, azokat vélné erre felhívandóknak.

Dr. Kék a diszgyűlésen kívül egy érdemleges gyűlés tartását is szükségesnek látná, a melyen a tűzoltóság fejlődésére kiható intézkedések volnának tárgyalandók, ilyen volna egy memorandum készítése a kormányhoz a tűzrendészeti törvény megalkotása iránt, továbbá a biztosító-intézetek megadóztatása a tűzoltói célokra bizonyos százalék erejéig, oly megszorítással, hogy azok ezt a biztosítókra ne háríttassék át stb., ezt a gyűlést hettőre kellene kitűzni, a mikor az új alapszabályok szerinti megalakulás is megtörténhetne.

Seidl kívánna, miszerint június 8-án, a mikor a törvényhatóságok hódoló felvonulása lesz, a tűzoltóság se maradjon el, hanem ott képviselve legyen és közreműködjék.

Wopaleczky helyesli az eszmét és azt kivihetőnek tartja, hivatkozik a közelmúltban a Kossuth temetése alkalmával a tűzoltóságnak a rend fentartása érdekében teljesített sikeres működésére.

Dr. Kék nem tartja az eszmét kivihetőnek, mivel nem lehet kívánni a vidékiektől és nem is várható, hogy kétszer is felhivassanak, elég lesz, ha azok a congressus napjaira feljönnek, azért javasolja, hogy ezen indítványtól az értekezlet tekintszen el. Részvétel, a mennyiben lehetséges, csak a budapestiek részéről történhetik.

Ezután megállapított általánosságban a millenium-ünnepélyek három napra terjedő tárgysorozata következőképen:

Első nap, augusztus 16-án d. e. 9 órakor a diszgyűlés tartatik meg a kiállítási ünnepélycsarnokban, mely alkalommal a megfestendő arczképek leleplezése is megtörténik; a diszgyűlés után 11 órakor felolvasás tartatik ugyanott. D. u. 3 órakor veszik kezdetüket a hazai tűzoltóságok versenyei a kiállítási versenyterén, a hol a szövetség egy hat ablakos 3 emeletes mászó falat emeltetne; este 9 órakor bankett a kiállítás területén.

Második nap, augusztus 17-én d. e. 9—11-ig szakfelolvasások a kiállítási ünnepélycsarnokban; d. u. nagy felvonulási gyülekezés és felállítás az Ujépület-laktanya udvarán, onnan indulás 3 órakor a Sétatér-útca, Váci-körut, Andrásy-ut és kiállítási köruton át a kiállítási versenyterre, a hol a budapestiek nagy diszgyakorlata tartatik meg.

Harmadik napon, augusztus 18-án d. e. 9 órakor rendes közgyűlés tartatik; d. u. a kiállítás megtekintése, este pedig a budapestiek fáklyás felvonulása.

Lukács miután általánosságban a programm meglelt állapotva, szükségesnek látja, hogy a részletek kidolgozására egy nagy bizottság küldessék ki. Egyben indítványozza, hogy ezen esemény megörökítésére, illetve emlékére érmek készíttessenek, melyekből bizonyos szám a külföldiek részére bocsáttassék, a melyek tokban legyenek átnyujtva.

Többek hozzászólása után kimondatott, miszerint a külföldi vendégek részére ezüst érem tokban, a hazai tűzoltóságok részére pedig nemzeti színű szalaggal ellátott bronz érmek fognak veretni, melyek egyik lapján a szövetség jelvényei, a másik lapján az alkalmi felirat lesz.

Wopaleczky tekintettel arra, miszerint a gyűlések és felolvasások a kiállítás területén lesznek, szükségesnek látja, hogy a mennyiben lehetséges ingyen, ha pedig ez nem volna kivihető, úgy kedvezményes jegyeknek kieszközlése iránt tétessenek lépések.

Elhatározatott, miszerint ez alkalomra egy ünnepi füzet adassék ki, a melyet a szövetség bocsásson ki.

Köhler indítványozza, miszerint azonnal két bizottság alakíttassék, melyek közül az egyiknek a program részletes kidolgozása legyen feladata, a másik pedig a személyi ügyeket, mint fogadtatás, elszállásolás intézné.

Dr. Kék a bizottság azonnali megalakítását nem látja szükségesnek, s azt egy legrövidebb idő alatt összehívandó értekezletnek tartana fel. A bizottságnak tagjai lennének a választmány tagjai, a budapesti tűzoltóságok parancsnokai és mindazon bajtársak, a kik erre ajánlkoznak.

Bárány a bizottságba a tűzoltóságon kívül álló polgárokat is bevonnai czélszerűnek tartaná, minthogy ezek kivált az elszállásolásnál jó szolgálatokat tehetnének.

Dr. Szily az elszállásolásra vonatkozólag megjegyzeni kívánja, miszerint olcsó lakások ugyan lesznek, de ingyen lakásokról — még csoportos elszállásolásnál is — szó sem lehet, minthogy ezek mind a vállalkozók által rendeztetnek be, így tehát a testületeknek magoknak kell a költség fedezéséről gondoskodni.

Wopaleczky bejelenti, miszerint a budapesti szövetség oly 12 vidéki tiszt részére, a kik a rendezésben részt vesznek, elszállásolásáról gondoskodni készséggel hajlandó.

Dr. Kék megemlíti még, miszerint tervbe van véve azon eszme, hogy a versenydíjak adása czéljából egy Ő Felségénél a királynál, Ő Felségénél József főherczegnél, a kormányánál és a székes főváros törvényhatóságánál lépések tétessenek, azon reményének adván kifejezést, miszerint nem eredménytelenül.

Ezzel az értekezlet 1 és 1/2 órákor véget ért.

K.

A csáktornyai önk. tűzoltótestület közgyűlése.

Jegyzőkönyv, felvétel Csáktornyán, a csáktornyai önk. tűzoltó-egyesület 1896. január 6-án tartott rendes évi közgyűléséről.

Elnök: Nuzsy Mátyás. Jegyző: Alszeghy.

Jelen voltak: Deák József, Mik Konstantin, Megla János, Morandini B., Pruszácz A., Salon Péter, Bors I., Matánovics, Szeivert A., Masztnak, Budai János, Ceizek István, Döring Emil, Dittrich J., Fürst K., Godina Miklós, Hampammer F., Horvatic M., Horváth Gy., Hepp Ede, Kelemen Ferencz, Kukovecz F., Klein Mór, Krizsán Ferencz, Kipke István, Marinovics, Megla Antal, Mayder A., Partics A., Sztrahunya J., Stolczér László, Troják J., Vrbnyák Gy., Wengert A., Vugrincsi Ferencz, Zrinyi J., Klobucsár J., Frász Balázs, Heinrich Mór, dr. Schwarz, Löbl, Neumann, Salamon, Molnár Elek, Bujanics Sándor, Baranics, Bauman; összesen 49 tag.

1. Elnök a megjelent tagokat üdvözölvén, a mai közgyűlést az alapszabályok 6. §-a értelmében határozatképesnek és megnyitottnak nyilvánítja. A közgyűlés jegy-

zőkönyvének hitelesítésére Pruszácz Alajos és Neumann Salamon tag urakat kéri föl.

Nuzsy elnök jelentése:

T. Közgyűlés!

2. A választmány a folyó ügyek elintézése czéljából a múlt évben két ülést tartott, a melyek egyikén az új tűzfecskendő megérkezése és kipróbálása lön bejelentve, a másikon pedig elhatározva a szolgálati érem meghozatala az arra jogosultak részére és Masztnak tagtárs indítványára, a városi építészeti-bizottság megkeresése a tűzoltói szertárnak olynemű átalakítására vonatkozólag, hogy abban az egyesületnek 5093 frt értékét képviselő szerei és eszközei elhelyezhetők legyenek; ugyanezen alkalommal a közgyűlés utólagos jóváhagyásának reményében, a szokásos táncvizálmónak megtartása is elhatározatott és erre január 18. napja tüzetett ki, különben erre tárgyszorozatunk 8. pontja alatt még egyszer visszatérünk.

Az egyesület készpénz-vagyona jelenleg 71 frtot tesz ki. Ennyi csak azért, mert a múlt évi közgyűlés 9. §-ának határozatából egy új tűzfecskendő lett beszerezve 1159 frtért; ezen összegből azonban 400 frt megtérül, mert Csáktornya városa a régi kocsifecskendők eladásából begyűlt pénzüsszegnek egy részét, azaz 400 frtot az 1896. évi költségvetésbe e czímen fölvette.

Ezekbe foglaltam össze elnöki rövid jelentésemet. — Most pedig egy igen kedves kötelességet kell teljesítenem.

T. közgyűlés! Egyesületünk minden tagja a munka embere. Dolgozunk, hogy megélhetésünket biztosítsuk; dolgozunk, hogy társadalmi uton egymás támogatására elég erősek lehessünk. — Az első anyagi, a másik emberbaráti szempontból fontos és nélkülözhetetlen. Egyesületünk kétféle tagokból áll: pártoló- és működő-tagokból. A pártoló-tagok pénzbeli segélyükkel a szükséges szerek beszerzését segítik elő és erkölcsi tekintélyükkel egyesületünk fenmaradását biztosítják; a működő-tagok pedig physikai erejükkel, önfeláldozó lelkesedéssel végrehajtói mindazon intézkedéseknek, a melyek humanus egyesületünk keretében loganatosíthatók. S midőn a működő-tagok minden anyagi érdek nélkül, egy nemesebb érzés által lelkesítve, férfias önérték teljes tudatával, a vészkiált szavára, nappal vagy éjjel, fölveszik a harcot a bösz elemmel csak azért, hogy veszélyben levő embertársaik segítségére legyenek; midőn egészségük kockáztatásául, munkaesetleg pihenő óráikat feláldozva sietnek a vészhelyre emberbaráti kötelességük öntudatos és észszerű teljesítésére; midőn a fárasztó munka jutalmát egyedül önmagukban, vagyis azon erkölcsi tudatban találhatják föl, hogy Isten és embernek kedves dolgot műveltek; s midőn a működő tagok sorában vannak egyesek, kik évek során át önfeláldozó munkásai egyesületünknek: illő és méltányos, hogy ezen több éven át működő tagokról időszakonként megemlékezünk, egyesületünk és az egész társadalom nevében működésükért köszönetünket nyilvánítsuk és a kitartó szolgálat iránti buzgalom fejlesztése czéljából alapított szolgálati érmet mellükre tűzzük.

Egyesületünk a mai közgyűlésre határozta a mai napig számított XV, X és V évet egyhuzamban szolgáló működő-tagok kitüntetését; végtelenül örülök, hogy én, mint az egyesület ez idej elnöke, tüzettem mellükre a jól kiérdemelt szolgálati érmet. — Fölkérem tehát a kitüntendő működő-tagokat, hogy azon sorrendben, amint a nevek fölölvasva lesznek, lépjenek elő:

Szeivert Antal parancsnok	XV.	(6801)
Morandini Bálint alparancsnok	X.	(8204)
Dittrich János zászló-tartó	V.	(10184)
Szöke Nándor szivattyus	V.	(10184)
Hampamer Ferencz mászó	V.	(10185)
Megla Antal mászó	V.	(10186)
Troják János szivattyus	V.	(10187)
Bedics Ferencz szivattyus	V.	(10188)

Elnök az érmet, az igazolványok átadásával feltüzvén, az egyesület nevében ismételtén nyilvánítja köszönetét.

A kitüntetett tagokat éltetve, elnök jelentését tudomásul vette a közgyűlés.

3. Szeiverth parancsnok jelentése: A működő tagok száma az 1894. év végével 63 tagból állott, ehhez belépett az 1895. évben 5 tag, kilépett 2, eltávozott 4, elhalt 1 tag s így az 1895. év végén maradt 61 tag. Tartott 10 gyakorlatot, 5 közgyűlést, 2 választmányit és 4 segély-alap választmányi ülést. Az 1895. évben 4 tüzeset fordult elő és pedig márcz. 30-án Bottyánban d. u. 4 órakor, jun. 18-án Buzásban reggel 3 órakor, szeptember 29-én Csáktornyan d. u. 2 és fél órakor és decz. 9-én Zala-Ujvárt déli 12 órakor. — A zalavármegyei önk. tűzoltó-szövetségnek 1895. június 30-án Nagy-Kanizsán tartott rendkívüli közgyűlésén egyletünket Szeiverth, Morandini, Dittrich, Debics és Kipke tagok képviselték. — Junius 25-én érkezett meg az új (Sammasa-féle) kocsi-fecskendő s azonnal ki is próbáltatott. — Aug. 2-án volt Debics János szertárnok, az egyesület 20 évig működő tagjának temetése, mely alkalommal a működő-tagok a végtisztelet adására zászló alatt vonultak ki és koszorut helyeztek sirjára. — Aug. 4-én a perlaki önk. tűzoltó-egylet 20 éves fennállásának ünnepélyén, egyletünk 12 taggal vett részt. — Szept. 20-án tartottuk meg díszgyakorlattal egybekötve egyesületünk 20 éves örömnepét, mely alkalommal a perlaki önk. tűzoltó-egylet 20, a nyírvölgyi 14 taggal volt képviselve. — Továbbá jelentem, hogy elhalt Debics helyére szertárnak Döring Emil tagtárs választatott meg. — Van szerencsém még jelenteni, hogy a segély-alap évi számadásainak felülvizsgálására 1895. decz. 31-én Baumann Zs., Frász T. és Klein M. tagok küldettek ki, a kik a számadásokat rendben s pontosan vezetettnek találták és Godina Miklós pénztárnoknak a pontos vezetésért elismerést szavaztak. A segély-alap pénzkészlete 3030 frt 26 kr., mely összeg a takarékpénztárban van elhelyezve és pedig a 3115. sz. b. könyvben 1484'22 frt, az 1681. számban 1405'10 frt, az 1528. számban 110'92 frt.

A közgyűlés parancsnok jelentését tudomásul vette.

4. A számadások felülvizsgálására kiküldött bizottság jelenti, hogy a számadásokat rendben és helyesen kezeltek találta s kéri a pénztárnoknak a felmentvény megadását. Az évi számadás a következő:

Bevétel:

Pénztári maradvány 1894. év végén	1007'26
Tánczvigalomnál felülfizetés	32'94
Csáktornyai Takarékpénztár	50'00
Muraközi Takarékpénztár	40'00
Gróf Festetich Jenő adománya	25'00
1007'26 frt betétkamatja jul. 5-én	21'58
Csáktornya város adománya	120'00
Különféle bevételek	30'00
Tagsági díj 1895. évről	134'00
» » 1894. »	6'00
» » hátralék	6'00
	<u>1472'78 frt</u>

Kiadás:

Két szaklap	12'15
Tűzkár ellen való biztosítás	6'46
Egyleti szolga fizetése	120'00
Utalványok szerint	93'58
Különféle számlák	134'75
Új kocsi-fecskendőre	1028'84
Tagsági-díj hátralék	6'00
Takarékpénztárban	71'00
	<u>1472'78 frt</u>

A közgyűlés a bemutatott zárszámadást tudomásul vette s Deák József ügybuzgó pénztárnak jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott.

5. Elnök bemutatja az egylet szerelvényeiről 1895. decz. 31-én felvett leltárt 5093'69 frt értékben.

Tudomásul vétetett. Egy példány átadatik a szertárnak s egy meg irattárba helyeztetik.

6. Elnök bemutatja az 1896. évre felvett következő költségvetést:

Bevétel:

Pénztári készlet 1895. évről	71'61
68 pártoló tag után á 2 frt	136'00
Csáktornya város adománya	120'00
Régi szerk. fecskendők eladásából	400'00
	<u>727'61 frt</u>

Kiadás:

Segély-egylettől kölcsön vett összeg visszafizetésére	140'68
Egyleti szolga fizetése	120'00
Tűzkár ellen való biztosítás	6'46
Tagsági díj Bpest és Zala-Egerszeg	6'10
Két szaklapra	6'10
Szolgálati érmekre	10'00
Különféle kiadásokra	100'00
Az egylet képviselőjének hivatalos utazásra	20'00
Várható pénzmaradvány	318'27
	<u>727'60 frt</u>

Elfogadtatott.

7. A választmányba, Todor József helyére, Salon Péter pártoló tagot választá meg a közgyűlés egyhangulag.

8. Elnök jelenti, hogy a választmány, a közgyűlés utólagos jóváhagyásának reményében, a szokásos táncmulatság megtartását elhatározta, arra január 18-ik napját tűzte ki, a meghívókat kinyomatta és szétküldötte, a rendező-bizottságba Nuzsy elnöklete alatt a következő tagokat választá be: Szeiverth A., Morandini, Deák, Hirschmann Leo, Masztnak, Dittrich, Löbl, Frász Tamás, Bors I, Kipke, Mayder, Szirk Fr., Matánovics, Mik Sz. és Bujanics tagokat.

A közgyűlés a választmány előrelátó intézkedését a táncmulatságra vonatkozólag köszönettel vette tudomásul.

9. Szeiverth A. parancsnok indítványára a közgyűlés Nuzsy Mátyás elnök és Alszegehy Alajos jegyzőnek működésükéért köszönetet szavaz. — K. m. f.

Alszegehy Alajos,
jegyző.

Nuzsy Mátyás,
elnök.

Hitelesítjük:

Pruszácz A.,

Neumann Salamon.

GYÁSZHIR.

Palmer Andor a nagybányai önkéntes tűzoltó-testület közszeretben állott főparancsnoka e hó 17-én Budapesten elhunyt. A testület az elhunyt ravatalára díszes koszorut helyezett és Ember Elek alparancsnok vezetése alatt küldöttséggel képviseltette magát a temetésen. A budapesti önk. tűzoltó-testület id. Szidanits F., Christe L. és ifj. Szidanits F. parancsnokok képviselték.

Főszerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felelős szerkesztő:

KÁLMÁN GÉZA.

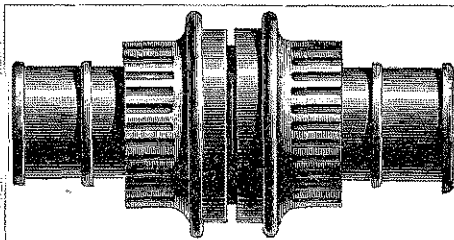
HIRDETÉSEK.

A
Tűzoltó Közlöny
 előző évfolyamaiból
teljes példányok
 1 frt 25 krajczárért
 megrendelhetők
 a kiadóhivatalban
Budapest,
 IV. Molnár-utca 26.

Az új Seltenhofer-féle szabadalmazott

tömlő-kapocs

* **Uj!** *
 * **Csélserű!** *

Millennium

a legjobb és legbiztosabb, legegyszerűbb és legolcsóbb tömlő-kapocs.
 Képes árjegyzékkel szolgál

SELTENHOFER FRIGYES FIAI
 es. és m. kir. udvari szállítók Sopronban.

ALAPITTATOTT
1858.

WALSER FERENCZ-FÉLE

ALAPITTATOTT
1858.

első magyar

gép- és tűzoltószerszám-gyár,
 harang- és ércöntöde
részvény-társaság.

Budapesten, VII. Rottenbiller-utca 66.
 Gyártelepének első osztálya állít
 tüzi fecskendőket, gőz- vagy
 kézhajtásra kerti fecskendőket,
községi egységes vészvonatokat,

továbbá községek s a szervezendő tűzvédelmi részére kocsik- és mozdony-fecskendőket, vízfordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelek tűzvédelmi és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Utcaöntöző kocsikat, himbatargonczákat szeméthordásra s egyúttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, pöczegödőr- és csatorna-tisztító gépeket légszivattyúval. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomíttatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkön hazánkban 12,000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

Hirdetéseket
 lapunk részére elfogad a kiadóhivatal. — Többszöri hirdetésnél
 tetemes árengedmény.

— Pártoljuk a magyar ipart! —

BUDAPEST

Magyar királyi udvari szállítók.

BÉCS

Császári és királyi ausztriai udvari szállítók.

BELORÁD

Szerb királyi udvari szállítók.

TEHERÁN

Perzsa császári udvari szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánlunk továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dísz-sisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipoikat, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, keztüköt, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívó-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

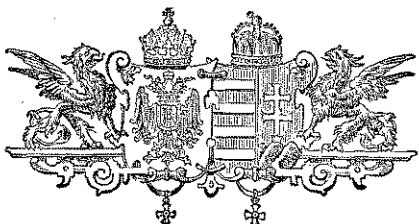
Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sürgöny-czim: Tiller udvari szállító, Budapest

— Mindennemű sport-öltönyök! —

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és fehereműek!

— Alapított 1816-ban. —

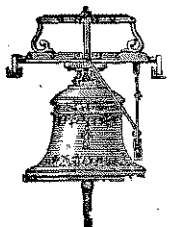
Hazánk legrégebb tűzoltószersz., szivattyú- és kút-gyára, harang- és ércöntődéje

SELTENHOFER FRIGYES FIJA

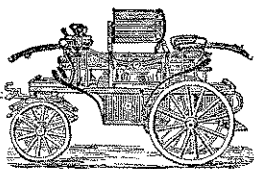
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű fecskendőiket és tűzoltó szereiket, valamint kitűnő hangú harangokat a vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakas-parancsnoka.

— Ára 1 frt 50 kr. —

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

— Ára 30 kr. —

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Gyöngytyúk-u. 3. sz.

Tűzoltó-felszerelések.

*
Gözfecskendők
Mozdony-fecskendők.
Kocsi-fecskendők.
Talyiga-fecskendők.
Puttony-fecskendők.
Extincteurök.
Szer- és személyszállító kocsik.
Tolólétrák.
Dugólétrák.
Horoglétrák. *

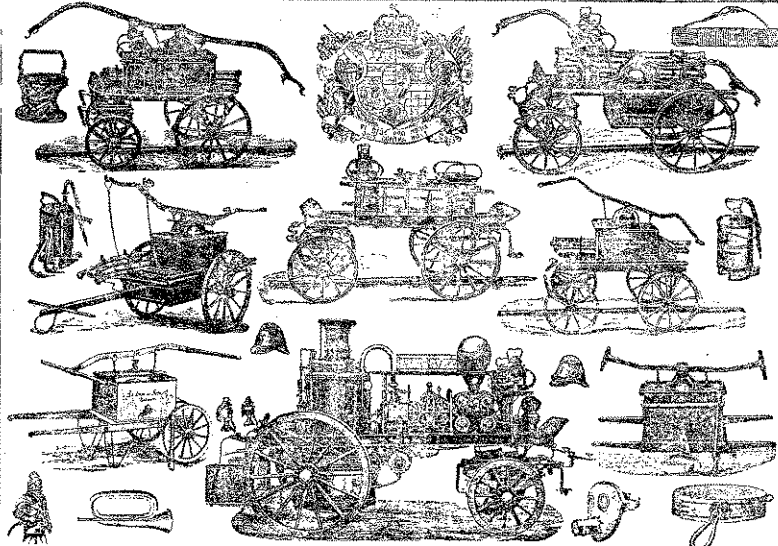
*
Vízfordó kocsik.
Tömlőmotolák.
Gummi- és kender-tömlő.
Füst-álarczok.
Vászon víztartó-kádak.
Vízfordó-vedrek.
Fáklyák.
Mentőeszközök.
Vészvonatok.
Bontó eszközök. *

Alapított 1865.

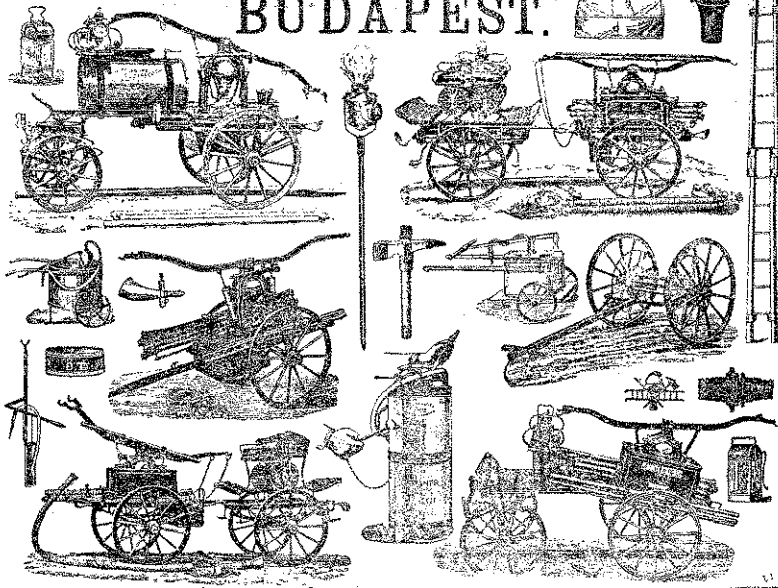
A magyar királyi belügyminiszterium által
52,971/1873 és 6840/1889. szám alatt ajánlva!

Kedvező részletfizetési
feltételek.

Öt évi jótállás munka-
és anyagért.

GEITNER ÉS RAUSCH
BUDAPEST.

Képes árjegyzék in-
gyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilá-
gosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI. ker., Andrássy-út 8. szám.

Egyéni felszerelések.

*
Sisakok.
Mászóövek.
Szivattyú-
övek.
Sapkák.
Mászó-csáká-
nyok.
Szivattyu-bal-
ták.
Tiszti-övek.
Rőzsekések.
Kéthangu jel-
zők.
Jelzősípok. *

*
Kürtök.
Máslámpák.
Mentőkötelek.
Cső- és tömlő-
kötelek.
Tömlőkötők.
Füstszivacsok.
Kürt- és jelző-
zsinórok.
Rangjelző
rosetták.
Vállzsinórok.
Füst-szemüve-
gek. *

Számos kitüntetés.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KÍADÓ- HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példányok ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatiók a kiadóhivatalhoz címzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. *Hivatalos rész.* Ezredéves országos kiállítási orsz. bizottság leirata. — Soproni jegyzőkönyv. — *Általános rész.* Tűzrendészeti tünkhöz. — Sárosvármegyei tűzrendészeti szabályrendelete. (Folytatás.) — *Technikai rész.* A házak tűzmentessége. — Alcsuthi tűzbiztonsági állapota. (Térképpel) — *Testületek köréből.* Az orsz. tűzoltó-szövetség közp. vál. ülése. — Udvarhely vármegyei lőtelezett tűzoltók szaktanfolyama. — Az alcsuthi önk. tűzoltószakasz évi jelentése. — A síófoki önk. tűzoltó-testület közgy. — Hírek. — *Hirdetések.*

HIVATALOS RÉSZ.

Ezredéves országos kiállítási országos-bizottság.

10253. szám.
1896.

A magyar országos tűzoltó szövetségnek

Budapest

A kongresszusok előkészítő-bizottságának elnöke az ezredéves országos kiállítás igazgatóságával egyetértőleg a kiállítás területén épült ünnepélyek csarnokában megtartandó kongresszusok, összejövetelek, disz közgyűlések egymásutánját megállapítván, értesitem a t. szövetséget, hogy a t. szövetség által a kiállítás tartama alatt rendezni szándékolt diszgyűlés céljaira a kiállítás területén épített ünnepélyek csarnoka folyó évi augusztus hó 15, 16 és 17-én rendelkezésre áll.

Kérem már most a t. szövetséget szíveskedjék e megállapodást tudomásul venni és ennek alapján a kongresszus, illetve diszgyűlés határidejének végleges kitűzését haladéktalanul foganatosítani illetőleg a kongresszuson, illetve diszgyűlésen résztvenni óhajtokat ez irányban értesíteni,

Az összejövetelek (kongresszusok, diszgyűlések) ügyét a magam részéről is a leghathatósabbban előmozdítani óhajtván, a kiállítás tartama alatt tervezett és a kiállítás területén épült ünnepélyek csarnokában megtartandó összejöveteleken résztvevőket a következő kedvezményekben részesítem. Nevezetesen:

a) Az összejövetel rendező-bizottságának megkeresése alapján a kongresszus minden egyes tagjának egy öt belépti jegyből álló füzetet, az ezért járó 2 forint 50 kr. helyett 1 forintért bocsájtok rendelkezésére.

b) Intézkedtem az iránt, hogy a magyar királyi államvasutak igazgatósága az összejövetel rendező bizottságának megkeresése alapján, darabonként 1 krajczárba kerülő igazolványokat bocsásson rendelkezésre, mely igazolványok alapján a kongresszus, illetve diszgyűlés stb. tagja a magyar államvasutak és az ezek kezelése alatt álló vasutak vonalain I-ső osztályon 2-dik osztályu, II. osztályon 3-dik osztályu, III-dik osztályon pedig 2-dik

osztályu féljeggyel utazhatnak. A kongresszuson netán résztvenni óhajtó külföldiekre e kedvezmények kiegészítése az okból nem vált szükségessé, mert a magyar királyi államvasutak igazgatóságának a külföldi vasutakkal folytatott tárgyalásai alapján, a kiállítás egész tartama alatt és a külföld minden nagyobb állomásán mérsékelt menettérti jegyek fognak kiadni, a melyeknek ára már ezen kedvezmények figyelembe vételével állapittatik meg.

c) Végül figyelmeztetem a t. szövetséget, hogy a fő- és székváros közönsége a kiállítás alkalmából a népiszokolákat tömeglakásokká, illetve különszobákra beosztott szalodákká rendezze be, mely lakásokat mérsékelt árak mellett bocsájtja a kiállításra érkezők rendelkezésére. E lakásoknak a szövetség által tevezett kongresszus tagjai részére leendő biztosítása céljából szíveskedjék a szövetség a fő- és székvárosi kiállítási bizottsággal, illetve az iskoláknak lakásokká való átalakításával és berendezésével megbízott vállalkozókkal érintkezésbe lépni.

Budapesten 1896 évi február hó 1-én.

Az 1896-iki ezredéves kiállítás országos bizottságának elnöke

Dániel s. k.,
kereskedelemügyi m. kir. minister.

Jegyzőkönyv.

Felvetett Sopronban a sopronvármegyei tűzoltó-testületek szövetsége választmányának a tornacsarnok üléstermében 1895. december 8-án tartott ülésén.

Elnök: Rösch Frigyes szöv. elnök, jegyző: Dr. Ajkay Béla sz. titkár. Jelen voltak: Szabó Gyula alelnök, Dr. Baán Endre alispán, Hillebrandt János pénztáros, Mersich István, Békeffy József, Bauer Kristóf és Schweitner János választmányi tagok. Elmaradásukat kimentették: Kédl László, Schummel Sándor, Kokai Ferencz, Kendy Károly, Feuchtinger György választmányi tagok.

I. Elnök üdvözölvén a választmány jelenlevő tagjait, az ülést megnyitja. A napirend előtt azonban Ő nagyságát

az alispán urat, kit mint választmányunknak tagját első ízben van szerencsénk körünkben üdvözölni, melegen üdvözlő; a választmány lelkesedéssel járul az elnök meleghangu üdvözléséhez és az alispán ur megjelenése feletti örömeinek jegyzőkönyvileg is kifejezést ad.

2. Titkár felolvassa az 1895. évi november hó 3-iki választmányi ülés jegyzőkönyvét, mit is a választmány észrevétel nélkül hitelesít.

3. Elnök felolvassa az elmúlt ülés óta történekről szóló jelentését. Ugyancsak a f. é. november hó 3-iki választmányi ülés határozatának megfelelően december hó 7 és 8-ikára az összes felügyelők tanácskozára hívtak egybe a statisztikai táblázatok javítása, a felülvizsgálásoknál követendő egyöntetű eljárás és a gyakorlati szabályzatnak az orsz. egységes gyakorlati szabályzat nyomán való átdolgozására, valamint a járási tűzrendőri szabályzat tárgyalására, mely értekezleteken Rösch Frigyes elnöke alatt részt vettek: Szabó Gyula alelnök, Dr. Ajkay Béla titkár, Békeffy József, Kund Frigyes, Mersich István felügyelők és Hillebrand János pénztáros. Távolmaradásukat igazolták: Feuchtinger György, Kendi Károly, Kédl László felügyelők, míg Ernuszt József lakhelye változtatása miatt a felügyelői tisztségről leköszönt, Bauer Kristóf pedig csak a második napon délelőtt 10 órakor jelent meg. Ilyen körülmények mellett a résztvevők között hiányzott a különben várt lelkesedés és csakis 8-án, mikor a választmány nagyságos Dr. Baán Endre alispán és Gebhardt József Sopron szab. kir. város polgármester uraknál tisztelettel, kiknek szívélyes fogadtatásuk és kijelentésük, hogy a jövőben is nemes ügyeink előmozdítása s fejlesztése érdekében hathatós támogatásukban fogják részesíteni a választmányt, — lelkesítette fel ismét a jelen volt tagokat. A polgármester ur ezen alkalommal — üléstermül — a jövőben tartandó szövetségi ülések helyiségeül Sopron sz. kir. város tanácsstermét a legszívélyesebben ajánlotta föl.

A statisztikai táblázatok javítása — a felülvizsgálásoknál követendő egyöntetű eljárás és a gyakorlati szabályzatnak az országos egységes gyakorlati szabályzat nyomán való átdolgozása, valamint a járási tűzrendőri szabályzat tárgyalása, nemkülönben a megejtett fecskendő-gyakorlatok is rendkívüli érdekesek voltak.

Ezen jelentést a választmány tudomásul veszi.

4. Elnök jelenti, hogy a legutóbbi választmányi ülés határozatához képest Szabó Gyula alelnök lelkes felhívást intézett vármegyénk tűzoltó-testületeihez, melyben őket a magyarországi tűzoltó-testületek segélyző szövetségébe való belépésre buzdítja, annál inkább, mert a tagsági járulék legutóbb évenként és fejenként 30 krról 10 krra szállítotott le, a mely csekély összeggel szemben ezen jótékony szövetség tagjainak baleset alkalmával megbecsülhetlen előnyöket nyújt. A felhívás 140 példányban az elnökség útján a tagtestületeknek megküldettek.

A választmány elhatározza, hogy a segélyző-szövetség alapszabályait a járási tűzrendészeti felügyelőknek kiadja oly kéréssel, hogy az egyes tűzoltó-testületek figyelmét ezen üdvös intézményre felhívni és őket az abba való belépésre hathatósan buzdítani sziveskedjenek.

5. Elnök bemutatja Molnár Sándor főszolgabíró hivatalos értesítését, mely szerint a bozi községi bíró és a somfalvai tűzoltó-testület alelnöke ellen szövetségünk részéről emelt panasz folytán a bozi bírót állásától felfüggesztette, a somfalvai tűzoltó-testület alelnöke az általa visszatartott 39 fnt 65 krt a testületnek már kiszolgáltatta és a községi bírót pedig 82 frtnyi két évi hátralék megfizetésére utasította.

A választmány a főszolgabíró ezen értesítését örvendetes tudomással veszi és elismerését jegyzőkönyvileg kifejezi.

6. Elnök előadja, hogy Ernuszt József tűzrendészeti felügyelő a főispán urhoz intézett levelében tisztségéről való lemondását bejelentette, indokul felhozván lakhelyétől való gyakori távollétét. Főispán ur a lemondásról szöv. elnököt

értesítette és fölhívja a választmányt, hogy a megüresedett tisztség betöltésére alkalmas egyént javaslatba hozni sziveskedjék.

7. Békeffy József tűzrendészeti felügyelő jelentése olvastatik föl, mely szerint a kapuvári járásbeli tűzoltó-testületek, sajnos, kevés kivétellel elhanyagolt állapotban vannak, sőt néhány községben még azzal sincsenek tisztában, vajjon van-e még tűzoltó-testületük vagy nincs? de a legtöbb ilyen helyen most újból szervezkednek. Vadosfa és Keczől községekben egyáltalán nincs tűzoltó-testület, mit jelentéstevő a járási szolgabíró hivatalnak be is jelentett. A tűzoltó-testületek közül, mint legjobban szervezettek és felszereltek, kiemelendők: Dénesfa, Petőháza, Kapuvár, Osló és Mihályi községek tűzoltó-testületei.

8. Elnök bemutatja Békeffy József tűzrendészeti felügyelő levelét, melyben kijelenti, hogy a tűzrendészeti felügyelői tisztséget csak úgy hajlandó tovább megtartani, ha a kapuvári járás ketté osztatik, mert járásának több községe az ő lakóhelyétől 32—33 kmnyi távolságra esik és ily körülmények között ő nem képes a tűzrendészeti felügyeletet úgy gyakorolni, a mint azt kötelessége előírja. A választmány teljes mértékben méltányolva ezen indokot, a kapuvári járásnak két tűzrendészeti kerületre osztását kimondja és erről főispán urnak jelentést tenni elhatározza.

9. Dr. Baán Endre alispán ur indítványozza, hogy a kapuvári járás I. Kapuvári és II. Kapuvár—Fertő—Szt-Miklósi tűzrendészeti felügyelőségre osztassék fel a megfelelő jegyzőségek szerint. A választmány ezen indítványt köszönettel veszi, határozatra emeli s egyidejűleg a Kapuvár—Fertő—Szt-Miklósi felügyelőségi tisztségre a főispán urhoz fölterjesztést tenni határozza.

10. Elnök előterjeszti a statisztikai táblázatok javítására vonatkozó javaslatát és pedig:

a) létszámnál a főparancsnok, a tisztek és a rendfentartók száma is bele veendő;

b) tisztek létszáma a szervezkedési szabályzatnak megfelelő legyen;

c) a lélekszám felvételénél a helységnévtár használtassék;

d) azon rovat alatt, hol szívó- és nyomószerkezetű fecskendő van jelezve, csak olyanok irandók be, melyeknek hengerátmérőjük 100 mm.; régi szerkezetű fecskendőkül olyanok tekintendők, melyeknek nyomókarja fából készült;

e) falusi tűzoltó-testület részére csak egyszerű támasztól és tetőlétra szükséges; a tetőlétrák horoggal látandók el, de azért nem horoglétrák, mert ilyenekül csak azok nevezhetők, melyekkel az emeleti ablakon való bemászás történik; mechanikus (gépezetes) létrák alatt pedig olyanok értendők, melyek csak mechanikus készülékkel állíthatók föl. Ilyen létrák eddig megyénk területén csak Kismárton és Sopronban vannak;

f) különösen figyelembe veendő, hogy minden egyes községben csákyák legyenek;

g) a letakarító eszközök minden egyes gazda házában található, erre külön kimutatás fölösleges;

h) olyan községekben, hol vízhiány van, vízfordókoci okvetlenül szükséges; nagyon kívánatos volna, hogy a tűzoltók részére legénységi kocsi is szerzettetnék be;

i) a személyi felszereléseknél egyik helyen fő a sisak, a másikonál a balta, a harmadikonál pedig a síp; van olyan tűzoltóság is, a melyeknek egyenruhája és személyi felszerelése van ugyan, de megfelelő fecskendője nincs. Ilyen körülményekre a felügyelők figyelmének különösen ki kell terjedni;

j) tűzárkimutatásnál nem elegendő, ha a tűzoltó-testület csakis a helyi tüzeseteket tünteti föl, a tűzoltó-testület ténykedéséről nagyon szép képet nyújt az is, ha a szomszéd községben segítségre volt kivonulást is fölveszik; az erre szolgáló rovat hiányzik, miért is a zászlók részére fölvett rovat a kültüzesetnek számával töltessék ki;

k) az egyes községeknek helyi tűzrendőri szabályzatuk

még nincs, miért is annak életbelépteig a rovat üresen hagyandó;

1) a bevételek, kiadások és vagyon feletti kérdések nagyon kényesek, érthetetlen azonban, hogy egyes tűzoltó-testületek, melyek bevételt és kiadást föl sem tüntetnek s mégis kész vagyon fölött rendelkeznek Egyike a legvagyosabb tűzoltó-testületeknek a »Répczevidéki tűzoltó-testület«, melynek 1890 frtnyi vagyona van és biztos évi bevétele 170 frt, daczára annak, mégis sok kívánni való volna e testületnél. A 6 községhől összeállított testületnél 3 csapat 3 gyakorlatot, 1 csapat 5 gyakorlatot, egy másik csapat 6 gyakorlatot és még egy csapat 1 gyakorlatot sem tartott, hogy sikerülhet ily körülmények között az észszerű öszmüködés?! Kívánatos volna, hogy a felügyelők ezen pontokra teljes figyelmüket kiterjesztenék. A választmány ezen előterjesztést tudomásul veszi és határozatra emeli.

11. Elnök előterjeszti a járási tűzrendőri szabály tervezetét, mely december hó 7-én részletesen tárgyalattott. A választmány minden megjegyzés nélkül tudomásul veszi és határozatra emeli.

12. Szabó Gyula alelnök felhívja figyelmét a választmányoknak arra, hogy Vasvármegyében egy szabályrendelet adatott ki, melyben 20 tűzfelügyelő á 120 frt évi tiszteletdíjat huz a vármegye pénztárából, melynek fedezésére a vármegye egyes községei egyes házaik után évi 10 krt fizetnek.

A választmány hosszabb eszmecsere után abban állapodik meg, hogy fölkéri Rösch Frigyes elnök és Szabó Gyula alelnököt, hogy Sopronvármegye területének tűzrendészeti felügyelőségekre való felosztásáról s az ezzel kapcsolatos tűzrendészeti eljárásról és tűzkerületi (vagyon)

beosztásról dolgozzanak ki egy szabályrendelettervezetet, melyet a legközelebbi választmányi ülés elé terjesszenek.

13. Szabó Gyula alelnök jelenti, hogy vármegyénk területén az egyes községek helyi tűzrendőri szabályrendelete még most sincs meg, daczára, hogy a miniszteri kormányrendelet értelmében már 1889. évben meg kellett volna lenniök.

Dr. Baán Endre alispán ur megigéri, hogy ezen körülményre is kifogja terjeszteni figyelmét s egyidejűleg az alelnök által kidolgozott erre vonatkozó tervezetet, további intézkedés végett bekérte.

A választmány alispán urnak ezen nyilatkozatát köszönettel veszi.

14. Szabó Gyula alelnök lelkes szavakban mond köszönetet dr. Baán Endre alispán urnak körünkben való megjelenése s ügyünk iránti őszinte érdeklődéséért.

Alispán ur meleg szavakban mond köszönetet ezen szives üdvözlélért és igéri, hogy a tűzoltó-ügyet mindenkor szíven fogja hordani, mit a választmány éljenzéssel vett tudomásul.

15. Szabó Gyula alelnök indítványozza, hogy Gebhardt József polgármester urnak a szövetségi ülések megtartására följajánlott városközi helyiségért a választmány jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon.

A választmány ezen indítványt egyhangulag elfogadta s a jegyzőkönyvi köszönetet határozatilag kimondotta.

Ezzel a napirend kimerítettén, elnök az ülést be-rekeszti.

Rösch Frigyes,
elnök.

Dr. Ajkay Béla,
titkár.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Tűzrendészetünkhöz.

A »Tűzoltó Közlöny«-nek 1895 évet illető 12-ik száma foglalkozott a Bácsmezei tűzoltó tanfolyam lefolyásával, s ugyancsak a Torontálmegyei tűzoltó tanfolyammal, az elmúlt évben a tűzoltó szövetségek által csupán csak e két tanfolyam tartatott meg.

Nem mondhatjuk ezt haladásnak a tűzoltás terén, mert ezen 2 megyei tanfolyamon a két legnépesebb vármegyének alig 50—50 községe volt képviselve, míg körülbelül 100 községe kiképeztetését fölöslegesnek találta.

De hogy még ily eredmény is éretett el, az azon szerencsés körülménynek tulajdonítható, hogy politikai közéletünk nehányai, valamint némely törvényhatóságnak feje s vezetői a tűzoltó intézmény jól felfogott érdekeit a még nem eléggé ébredt nép javára fejleszteni feladatuknak ismerik, s tűzoltó intézményünknek szolgálva, s egyes testületek s megyei szövetségek élére állva, jó példával szolgálnak mindazoknak, kik a tűzoltó intézmény iránt közömböséggel s idegenkedéssel viseltetnek.

Dicséretes ez eljárás ezen nemes tett s nem eléggé méltányolhatjuk ezen szép példát, de sajnos még nem ébredtünk arra, hogy ezen nemes fáradozás gyümölcsét élveznénk, sőt bátran állíthatom elhibázott volna türelemmel bevárni iutzményünknek ily módon és iránybani csiga lassúsággal történő fejlődését, hanem a por által már ellepett s sokak előtt feledésbe ment 1888. évi tűzrendészeti kormányrendeletnek végrehajtását kell követelnünk, különben azonban, mint ez, sajnosan eddig történt.

Az orsz. tűzoltó-szövetség is csak ily módon, a hatóság segítségével haladhat programjának megvalósítása felé, s annak lehetőségét alapszabályának átdolgozásával illetve módosítványával kívánta elérni, több befolyást kívánt magának kívívni addig, míg a nála még magasabb faktor a belügyminiszterium külön tűzrendészeti osztálya

intézné el a tűzoltó-szövetség ügyeit, — mert egyedül csak így várhatjuk az eddigi hézagosan végrehajtott rendeleteknek pontos keresztülvitelét.

Hogy ezen általános óhajnak beteljesedését nem a közeli jövőben várhatjuk fait à complitnek mondhatjuk, s ép azért ugy az országos, mint a megyei szövetségeknek feladata volna, saját teritoriumokon a törvényhatóság fejeit intézményünknek meghódítani s a megyei hatóság támogatása mellett jóval haladhatna ügyünk a tőkésítés felé, s rövid idő alatt elérhető volna jó részben mindaz, mit a végre nem hajtott 1888. évi kormányrendelettel eddig el nem értünk.

Hogy kis jóakarattal tűzrendészeti viszonyaink ezen mód mellett is javulnának, legjobban bizonyítja egyes vármegyékben már is kifejtett tevékenység s nem csalódodom ha Fehér vármegyét mintául állítom, mely megyei tűzoltó-szövetség fejlődtségében s eddig elért sikereiben a legnagyobb eredményt felmutatni képes, s mely szövetség a vármegye első tisztviselőjében oly hathatós támogatást nyert, mely lehetővé is tette a szövetség terveit megvalósítani.

De fájdalom nem értük el még azt sem, hogy vármegyénkint a tűzoltó-szövetség szervezve volna, s ha igen is, akkor is csak papiron létezik ezen szövetség, mint számtalan esetben konstatálnunk módunkban volna. Nem akarok messzire menni, mert az ország első vármegyéjében is csak papiron létezik a szövetség, elnöke is egy évvel azelőtt halt el boldogult Földváry Mihály alispán személyében, s csak kevés megyebeli tűzoltó-testület tudta s ma sem tudja, hogy a szövetség elnöke elhalálozott,*) a nélkül, hogy ezen tisztség betöltetnék, s oly férfiú állíttatnék ezen tisztségre, a ki mély álmából felébresztené illetve életre

*) Talán még azt sem tudja, hogy a szövetség papiron létezik. Szerk.

keltené, leghelyesebben megalkotná az első vármegyének halva született tűzoltó-szövetségét.

Korántsem állunk rosszabbul oly vármegyékben hol a kötelezett tűzoltóság létesítése végrehajtatott, hiszen maga ezen intézkedés már arra vall, hogy a hatóság a tűzrendészet kérdésével foglalkozott. Kétségtelen, hogy egyes egyedül ezen intézkedést elegendőnek nem mondhatjuk, ha gondoskodva nincsen kiképezésről, ellenőrzésről s a tűzrendészeti praeventiv intézkedések betartásáról, de feltehető, hogy ily kezdeményezés mellett azokról sem feledkeztek meg az intézőkörök.

Udvarhely vármegye tűzrendészeti viszonyaival most másodizben volt alkaimam megismerkedni s azt megfigyelni, s tagadhatlan, hogy a kötelezett tűzoltóságnak fennállása vagyis 1892. év óta az elért eredmény minden tekintetben kielégítőnek mondható.

A vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet értelmében minden községben kinevezett tűzoltóparancsnok működik rendszeren 2 hetenként sőt hetenként gyakorlatot tart, tűzrendőri kihágásokat a főszolgabírónak bejelenti, hol megfelelően birságotlatnak, a vármegye pedig gondoskodik a parancsnokok kellő kiképzetésükről, s ezen czélból 1892. év őszén 16 napi tűzoltó-tanfolyamot rendezett, melyet 3 év múltán vagyis 1895. év őszén ismételte s arra újból berendelte az összes községek tűzoltóparancsnokait.

A szükséges tűzoltó-szereket pedig maga a vármegye szerezte meg minden községnek valamint azok elhelyeztetésükről is gondoskodott, a hivatalos körutak alkalmával kellő ellenőrzést gyakorol s gyakoroltat s jelenleg a tűzoltó felügyelői állásnak szervezése van folyamatban.

Az eddigi tapasztalatokat s jövőbeni kilátásokat összegezve s az orsz. szövetségnek most legutóbb jóváhagyott alapszabályai után ítélve, kevés reményük lehet tűzrendészeti viszonyainknak államosítására s önkénytelenül legczélszerűbben tűnik fel előttünk a tűzrendészeti állapotoknak vármegyei közíg. után illetve annak segítségével előmozdítása illetve megoldása.

Ghriste Loránd.

Sárosvármegye tűzrendészeti szabályrendelete.

(Folytatás.)

Tűzoltóság és tűzvédelem.

26. §.

A törvényhatóság a tűzoltóság és tűzrendészet feletti felügyeletet a vármegyei tűzrendészeti állandó választmány útján gyakorolja, mely alispán elnöklete alatt a törvényhatósági bizottság által hat évre választott 10 tagból áll.

Ezen választmány állapítja meg jelen szabályrendelet keretében a beosztást, a szolgálati utasítást, vezeti legfőbb fokban az ellenőrzési s nyilvántartási teendőket, kinevezi a vármegyébéli összes tűzoltó-tiszteket s határoz szolgálzatban megsérült tűzoltók vagy családjuk segélyezése s arra érdemes tűzoltók jutalmazása iránt.

27. §.

A főparancsnok a vármegye egész területének tűzfelügyelője, képviselője s őre a vármegyei tűzoltóság egyöntetűségének; továbbá ő a választmány előadója a tűzoltóság technikai és szolgálati kérdéseiben, jogában és kötelességében áll az egyes tűzoltó-szakaszokat megvizsgálni, a tűzrendészet mikénti gyakorlását ellenőrzi s erről a választmánynak koronként jelentést tenni.

28. §.

A tűzoltósági tisztek az önként jelentkező alkalmas egyének sorából neveztetnek ki, a kik a szükséges gyakorlati ismereteket elsajátítani tartoznak, azonban tűzoltósági tiszt csak feddhetlen jellemű egyén lehet.

29. §.

A szolgálati utasítás értelmében rendszeresítendő altiszti állásokat a szakaszparancsnokok előterjesztései alapján az illető tűzfelügyelő s illetőleg századparancsnok ki-nevezés útján tölti be.

30. §.

A 19. §. értelmében személyes szolgálattételre kötelezett ácsok, kőművesek, favágók s általában mindazok, kik csákánynyal, fejszével, vasvillával birnak, tűzvész esetében ezen szerszámokkal kötelesek kivonulni.

31. §.

A gyakorlati szabályzat, egyenruha, rangjelzés, melyekre nézve a tűzrendészeti választmány intézkedik a vármegye egész területén egyenlő.

32. §.

Minden tűzoltó jogosult, szolgálzatban pedig köteles ebbeli minőségét kitüntető jelvényt viselni.

A szolgálati jelvényt, melyet minden tűzoltó folyton magánál tartani köteles. a tűzrendészeti választmány állapítja meg.

A megállapított tűzoltó-egyenruhát s szolgálati jelvényt másnak, mint tűzoltónak viselni, a tűzoltó-jutalmazási és segélyalap javára eső 10 forintig terjedhető pénzbüntetés terhe alatt tilos. (Tk. 19. §.)

33. §.

A tisztek, altisztek és tűzoltók a megállapított egyenruhát — szolgálati jelvény kivételével, melyet az illető községtől nyernek — önköltségükön szerzik be.

Oly szegénysorsú tűzoltók, kik arra érdemeseknek bizonyultak, a vármegyei tűzoltó-alapból láthatók el.

A kiadott felszerelésck és jelvények az utasítás értelmében leltárilag nyilvántartandók.

34. §.

A szolgálzatban lévő tűzoltó közhatósági személynek tekintendő. (Tk. 20. §.)

35. §.

A tűzoltó-szakaszok a szolgálati és gyakorlati utasítás értelmében kiképzendők és katonailag fegyelmezendők.

A fegyelmi büntetések alkalmazásának eseteit, mely büntetések szó- vagy írásbeli megdorgálásból, ismétlés esetében pedig a tűzoltó-segélyalap javára lefizetendő s 50 krtól 50 frtig terjedhető pénzbüntetésekéből, esetleg 5 napig terjedhető elzárásból állanak, a szolgálati utasítás állapítja meg.

36. §.

A tűzrendészeti választmány által megállapított tűzoltási körökhöz tartozó összes tűzoltóságok tűzvész esetében egymást kölcsönösen támogatni s illetőleg a veszélyeztetett község segítségére sietni kötelesek.

37. §.

A vész színhelyén az oltási technika tekintetében a tűzoltó-parancsnok intézkedik, azonban intézkedéseiért felelős. (Tk. 23. §.)

Oly esetekben, midőn segítségre más helyről hivatásos vagy önkéntes tűzoltóság érkezik, a fővezényletet annak parancsnoka veszi át; kötelessége azonban intézkedései előtt a helyi tűzoltóság parancsnokát meghallgatni,

38. §.

Az 1886. évi XXII. t.-cz. 136. §-a alapján a község-beli összes igás lovak és igavonó marhák tulajdonosai kötelezettenek, hogy tüzesetek alkalmával otthon lévő összes

lovaikkal és igavonó marháikkal a vészjel megadása után azonnal a tűzoltó-örtanya előtt megjelenjenek, kötelességük lévén a fecskendőket, hordókat, egyéb szereket s a tűzoltókat a vész helyére díjmentesen szállítani.

Ezen rendelkezés megszegői az 1879-ik évi XL. t.-cz. 141., illetve 142. §§-ai értelmében büntetendők.

A községbeli fogatokat a tűzoltóparancsnokság nyilvántartja.

39. §.

A mennyiben a szervezett tűzoltóság a vész elfojtására elégséges nem lenne, a jelenlévő közigazgatási hatósági személy s illetőleg a községi előljáró, a tűzoltóparancsnok megkeresése folytán, az 1886. évi XXII. t.-cz. fennebb idézett §-a értelmében, az összes, egyéb községbeli lakosságot is, betudás nélküli közreműködésre kirendelni köteles.

Ellenszegülők az 1879. évi XL. t.-cz. 142. §-a értelmében büntetendők.

40. §.

A rábizott fecskendőt és egyéb tűzoltószereket és felszereléseket a tűzoltóság folyton gondozni és használatképes állapotban tartani köteles; a fentartás költségeit az illető községek viselik.

41. §.

Az eperjesi, bártfai, kis-szebeni, valamint a soóvári kincstári tűzoltóságok saját külön szabályrendeleteik alapján szervezkednek; de a vármegyei tűzoltóság keretében beilleszkednek s szintén a vármegyei tűzrendészeti választmány felügyelete és ellenőrzése alatt állanak.

42. §.

Ha a tűz eloltatott, a községi előljáró, a hol pedig csendőrség volt jelen, az őrsvezető a jelenvolt vezénylő parancsnok, nemkülönben a szükséges tanúk és szakértők közreműködésével azonnal köteles a tűzvész okaira nézve legbehatóbb kutatást eszközölni, a tűzvész okait kinyomozni s figyelemmel lenni, nem történt-e oly cselekmény vagy mulasztás, mely a törvénybe ütközik? — kit terhel az? Végre a tűzoltó- s mentő intézkedések megfeleltek-e rendeltetésüknek? Ha valaki ellen alapos gyanu támad, a bünt. törv. vagy mulasztás miatt a jelentés az illetékes bírósághoz azonnal beadandó.

A tűz eredetének megállapítása iránt eszközölt vizsgálatról azonnal jegyzőkönyv veendő fel, mely a vizsgálatot eszközölők által aláírandó.

Ezen jegyzőkönyv szigorúan azon minta szerint veendő fel, mely az 1870. évi augusztus 24-én 3339 B. M. sz. a. kelt körrendelettel s 1879. évi október 29-én 47,281. sz. a. kelt körrendelettel megállapítottat.

Ezen jegyzőkönyv további intézkedés végett rögtön a felettes hatóság elé terjesztendő. (Tk. 26. §)

IV.

A közigazgatási hatóságok s a tűzoltóság közti viszony.

43. §.

A közigazgatási hatóságok s a tűzoltóság működése kell, hogy egymást kiegészítő legyen.

(Folyt. köv.)

Miért is a szolgabírói hivataloknak s a községi előjáróságoknak kötelességévé tétetik, hogy a rendelkezésükre álló hivatalos hatalommal s köztekinélylyel oda hassanak, miszerint a tűzoltóság technikai működésében ne gátoltassék s feladatának zavartalanul megfelelhessen.

44. §.

Rendzavarók, kik a tűzoltóságot szóval vagy tettel bántalmazták, vagy a vezénylő parancsnok intézkedéseit ellenszegülés által megghusítják, az 1879. évi XL. t.-cz. 141. §-a értelmében büntetendők.

45. §.

Minden egyéb felmerülő kérdések az előjáróság s illetve szolgabírói hivatal és a tűzoltóparancsnokság által személyes, esetleg írásbeli érintkezés útján egyetértőleg döntendők el.

Eltérő nézetek esetében a kérdést a tűzrendészeti választmány dönti el.

V.

Jutalmazás és segélyezés.

46. §.

A szolgálatban magát kitüntetett tűzoltó, főparancsnoki, alispáni dicséretben, vagy a tűzrendészeti választmány által megszavazandó jutalmazásban részesíthető.

47. §.

A működésben önhibáján kívül károsult vagy szerencsétlenül járt tűzoltó, a kár és munkaképtelenség mérvéhez illő módon segélyeztetni fog.

A segély az illetőnek a körülményeihez képest egyszer s mindenkor kielégítés vagy állandóan huzandó évi segélyösszegekből, teljes munkaképtelenség és vagyonihiány esetében pedig ellátásból álland. (Tk. 21. §)

48. §.

A jutalmazások és segélyezések költségeinek fűdezésére egy vármegyei jutalmazási s segélyezési alap alakítatik, mely a többi vármegyei alapok módjára, a vármegyei pénztár által kezeltetik.

49. §.

Az előző §. szerint létesítendő alap alakul;

a) a jelen szabályrendelet szerint a segélyalap javára eső pénzbüntetésekéből;

b) a 21. §-ban megállapított váltságdíjaknak a községek által beszolgáltatott felerészből, és végre

c) netaláni önkéntes adományokból s egyéb jövedelmekből.

50. §.

Habár ezen alap igénybevételének a fölmerülő szükség által meghatározandó mérvét a legközelebbi évekre a dolog természeténél fogva előre megállapítani nem lehet, mindazonáltal elvül kimondatik, hogy az alap már addig is, míg 6000 forintnyi összegig felszaporodik, tőkésítendő s annak lehetőleg csak kamatai használandók fel.

TECHNIKAI RÉSZ.**A házak tűzmentessége.**

A vasat hosszabb időn át még szakkörökben is jó tűzálló építőanyagként tekintették, azonban a tapasztalás az idők folyamán arra tanította az építészeket, hogy e tekintetében alig van rosszabb építőanyag a vasnál, sőt vannak egyes fanemek, melyek a vasat tűzállóság tekintetében felül-

mulják. Kellmann mérnök kísérletei szerint a kovácsolt vas ellentállási képessége 300° C.-nál 90%, 500° C.-nál 40% és 700° C.-nál 20%-ra száll alá. Már pedig nagyobb tűzesetknél 1000° C.-nál is magasabb hőfokot konstataáltak.

A vasszerkezetek számításánál rendszeren három-négy-szeres, ritkábban ötszörös ellenállást vesznek alapul. Ha például egy konstrukciónál háromszoros ellenállást alkal-

mazunk, úgy ez már 600° C-nál fel van emésztve és a vasrészek eme hőfoknak legkisebb túllépésénél összetöredeznek. Ötszörös ellenállást véve alapul, a vas törése 700° C-nál áll be. Azonban az ellenállási képesség a vasrészek erősítése által jelentékenyen fokozható.

A vörösen izzó öntöttvas a forrasztási helyeken megrepedezik és a legkönnyebb ütésre széttöredezik, körülbelül 1000° C-nál pedig megolvad. A vasnak a tűzzel szemben való hátránya még az is, hogy a meleget jól vezeti és erősen kiterjed; eltekintve a szilárdság csökkenésétől, a vas a tűz által rendszeren meghajlik, átgörbül. Így a vaszlopok és vasgerendák az izzórészek irányában meggörbülnek. Ha azután a vasat vizsugár éri, akkor a lehűtés következtében ezeken a pontokon összehúzódás áll be, a mi az összeomlást csak gyorsítja. Ha a vasgerendák boltozatokat tartanak, úgy a beomlás veszélye az oldallagos áthajlás következtében már mérsékelt izzásnál is beáll. Különben a végeikkel közvetlenül 2 falat érő vasgerendák tűz alkalmával a meghajlás következtében a falat kifelé görbitik, ha pedig a falban több gerenda van, úgy az összeomlás elkerülhetetlen. A vaspléből készült ajtók gyors kihajlásuk következtében szintén hasznavehetetleneknek bizonyultak, vaslépcsők pedig éppen nem mondhatók alkalmasoknak.

A természetes kövek közül szintén csak kevés képes sokáig ellentállani a tűznek; a gránit a melegség és a víz által való lehűtés következtében kis darabokra töredezik. A mészkövek hasonlóan viselkednek, nagy hőmérséknel porrá omlanak össze. A homokkövek közül csak azok képesek a tűznek ellentállani, a melyekben az összekötő rész a kova, míg a meszes és agyagos homokkövek magas hőfoknál elpusztulnak. Tehát lépcsőkhöz, erkélyekhez kizárólag csak kova-homokkövek alkalmazandók.

Ellenben az összes *téglaneműek* hosszú ideig ellentállanak a tűznek, a tűz behatása alatt szilárdakká válnak, keménynyé égnak és csak oly hőfoknál pusztulnak el, melyek tüzeseteknél ritkán fordulnak elő. Kötőszerűen e tekintetben a cement elébe teendő a mész- és gipszanyagoknak. Különösen áruházaknál ezek a kövek ajánlandók; azonban a cement-műkövek is jól beváltak.

A fa nagyobb tüzeseteknél ellentállóbbnak bizonyult, mint azt általában várták. Nagy hátránya a fának, hogy könnyen ég, de ezzel szemben előnye a rossz hővezetési képesség. Légelzárásnál a parázs hamar kialszik és az elszenesedés is megakadályozza a tűz gyors terjedését. A fa előnye abban áll, hogy a tűzoltó mindenkor könnyen meggyőződhetik a faszervezetnek még várható tartósságáról, a mi a vasnál és a köveknél nem áll. Azonkívül sima felületű kemény fa (dió, mahagoni, tölgyfa stb.) nehezen gyúlad meg, úgy hogy lakházakban ezek a fánemek lépcsőkhöz bátran alkalmazhatók. Különben a fának asbest festékel való bevonása, vagy más szerekkel való imprágnálása emeli a tűzálló képességet. Kettős padlók sokáig ellentállanak a tűznek.

Az újabb anyagok közül a *Monier-* és *Rabitz-féle* konstrukciók bizonyultak tűzállóknak, a miből látható, hogy a cementburkolat a vasat jól megvédi. A gipszből és magneziumcementből előállított formák is meglehetősen ellentállást tanúsítanak a tűzzel szemben.

Vasat burkolatlan állapotban az épületeken sehol sem ajánlatos alkalmazni. Ellenben ha a vasat tűzálló és a meleget rosszul vezető anyagokkal burkolják, úgy a vasnak rossz tulajdonságai részben eltűnnek és a burkolt vaszerkezetek az épületekben jó szolgálatot tesznek.

Hogy egy épület mily mértékben legyen tűzmentes, az a viszonyok szerint nagyon változik. Minél éghetőbb és drágább egy helyiség tartalma, minél tökéletlenebbek a rendelkezésre álló oltási eszközök, annál nagyobb súly helyezendő a tűzbiztonságra, annál inkább kell az építési módoknak és anyagoknak megfelelniök a tűzbiztonság feltételeinek.

G. M.

Alcsuth tűzbiztonsági állapota.

Térképpel.

Irta: *Dorner Béla*, parancsnok.

Az 1882. évben megalakított tűzoltóság hosszú évek után jutott azon stádiumba, midőn úgy a kiképzés s begyakorlottság, mint a felszerelés dolgában mi kívánni valót sem hagy többé maga után s intező fejei nyugodtan tekintve vissza az elmúltakra, a jövőre is gondolhatnak, azaz az aktív tűzpolitika után a praeventív tűzpolitikával is foglalkozhattak.

Mindenesetre örömmel konstatálható, hogy e tekintetben is ő fensége József főherczeg ur volt az, ki az iniciatívát szolgáltatta ehhez a faluban épített vízfogó építetése által, azon gondolattól vezéreltetve, hogy a falu tűz-védelmére nem elég, ha a tűzoltóság megalakult, a gépek, szerek, szertárak helyben s kéznél vannak, gondolni kell arra is, hogy veszély esetén a fő faktor, *víz* is legyen rendelkezésre.

A hatalmas víztartány bőségesen adta a vizet veszély esetén, biztos támpontot nyújtva a működő oltórajnak a sikerhez; a falu népe, mely különben is minden időben buzgalommal támogatta a tűzoltóságot működésében, a házi kutakat mellőzve, csupán a vízfogóhoz sietett edényeivel, hol könnyű szerrel tölthette meg azokat adhatta használatra. A beszerzett Stollár-lajtok segítségével, melyek kitünően beváltak a vízszelő eszközök között, hihetetlen gyorsasággal szedhető ki a víz a tartályból, úgy hogy ezek segítségével, a szakasz minden időben kitünően el volt látva működésekor elegendő oltóanyaggal. A praeventív tűzpolitika terén 1886-tól nem is igen történt lényeges dolog a szakasz életében.

A község vízfogóval s elegendő számú kutjaival, a főherczegi kastély pedig vízvezeteki hydránsaival eléggé megoltalmazva látszott kitoró vész esetén — oltóanyag tekintetében.

1891-ben azonban, midőn Belgiumban a királyi várkastély Laekenben, daczára az ott működő s készenlétben levő tűzoltóságnak, őrt álló katonaságnak, szolgaseregnek, kincseivel teljesen a lángok martalékává vált, s a tűzoltóság azt megvédelmezni képtelen, felkelti a figyelmét s adja az impulsust arra, hogy a praeventívák mindenesetre nagyobb figyelmet érdemelnek s azokkal foglalkozni kell és nem elég bizni az ősi erényben s ifju erőben.

A főherczegi kastélytetőkre vaslétrák készülnek, hogy azokra vész esetén feljutni lehessen, a vízvezetékéből hydráns-csapok nyitnak egyes alkalmasabb helyeken; a folyosók s az épület egyes részein téli időben is funkcionáló hydránsok készülnek, az ivóvízből nyerve tápot; (a nyári hydránsok csak a park öntöző vízből taplálatnak csupán nyári időben); a padlásra kapitány-vizeshorodók helyeztetnek. Egy szóval elkészül a kastély támadási terve körültekintő tanulmány alapján s e szerint gyakorlatok is tartanak a szakasz tagjaival (felvonulásokkal, támadásokkal, vederlánczokkal stb.) A praeventív tűzpolitika vontá maga után a tavaly felállított mászótoronyot, mely a szakasz tagjait a magasbani mozgáshoz hozzászoktatva, képebbé is teszi őket a tűz támadására s védelmére magas s exponált pontokon is.

A mechanikus tololétra által, melylyel a kastély tetőzete bármely ponton elérhető, a feljutás oda biztosítva van. Végül mindez maga után a vontá Alcsuth községnek magának tűzbiztonsági viszonyaival való megismerkedését, a tetőzetek s a kutak állapotának kimutatását. Nem lesz talán érdektelen, ha e dolgot ismertetjük fejlesztése végett.

Eddig tudtommal Budapest főváros térképét láttam a hivatásos tűzoltóság birtokában a kutakkal s a vízvezeteki hydránsokkal — minden bizonynyal nélkülözhetlen voltában, a vidéki testületek közül csupán a Salgó-Tarjáni testületről tudom, hogy a kut-kimutatása meg van.

A mint nekünk jó utbaigazításul szolgált volna e dolgról bővebbi ismerettel bírunk, Alcsuth tűzbiztonsági viszonyainak tanulmányozásánál, legyen megkönnyítve a mi adataink közreadásával azon esetleges testületeknek munkája, kik bennünket e tércn követni fognak vagy szándékoznak.

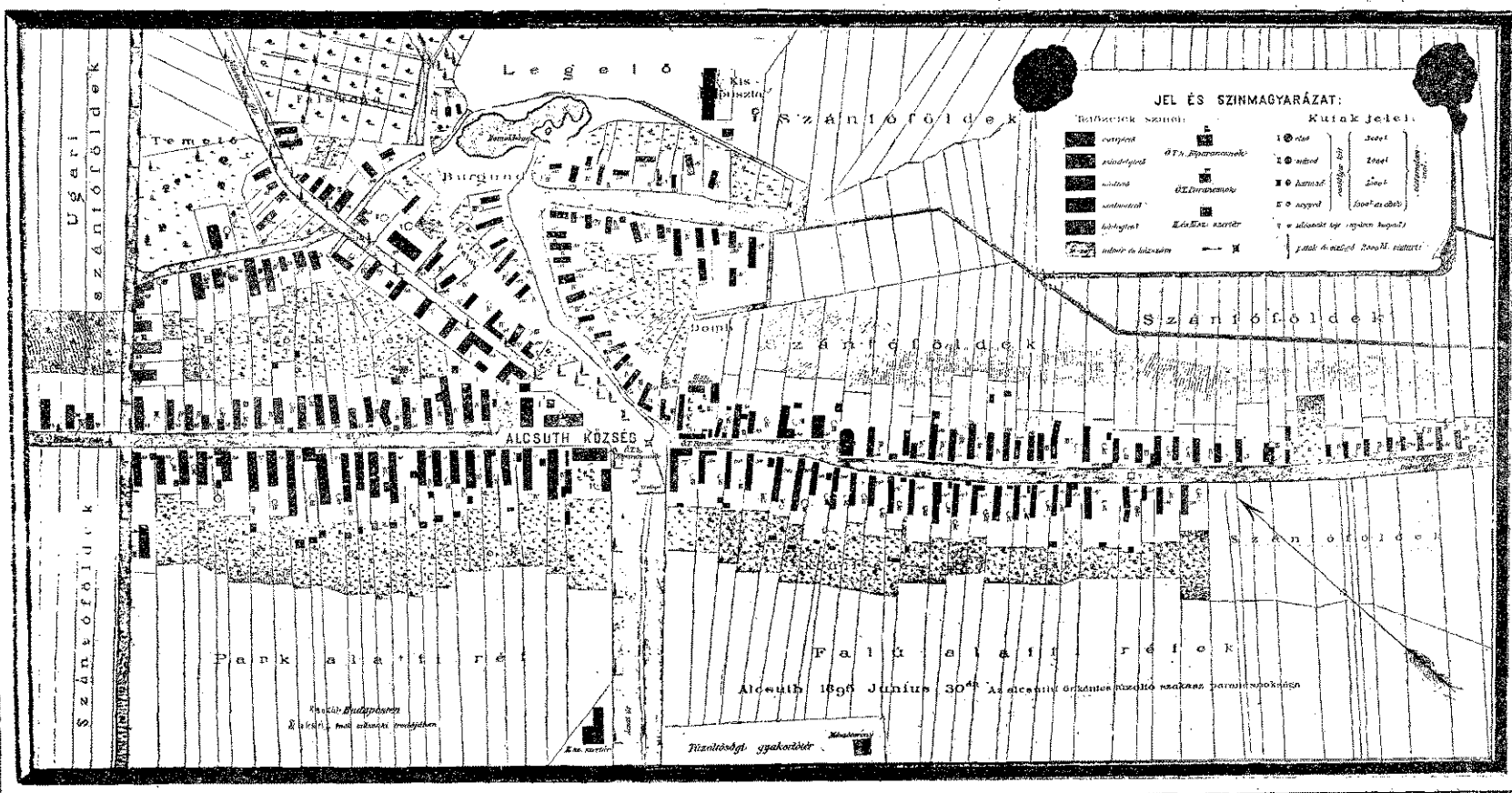
E téren ismeretlenek figyelmébe ajánlhatom Breuer Szilárd hivatásos segédtszét elismert munkáit és dr. Szily József budapesti főparancsnok-helyettes »Vízszerezés« című művét, melyekből bő utbaigazítás nyerhető.

Az igazság elmondása készlet annak kijelentésére, hogy egy ily munka alapos kivitele nem kis fáradságot s türelmet igényel. A kis községnél, melynek háza és kutja nagyon is arányos számban quadrál a lakosság lélekszá-

I. osztályu kút . . .	3000 liter víztartalommal
II. „ „ . . .	2000 „ „
III. „ „ . . .	1000 „ „
IV. „ „ . . .	1000-en aluli „
V. „ „ . . .	időszaki kut(mely nyáron kiapad).

A kútnál a szükséges méreteken kívül (szélesség, mélység, vízozlop-mélység) tudva van; víztartalom nyáron, télen, apadási, dagadási $\%$, kut minősége, gémes, szivattyus, kerek, horgos, vedres, csigás, lánczos.

Kut fedése, nyitott, fedett, (kőlappal, deszkával); kut elhelyezése, közel, távol-e az épülettől, szűk, tág helyen, sarokban, megközelíthetősége járművel; kut távolsága épülettől, utcától; kut tulajdonjoga, közös vagy magán használatu-e?

Alcsuth tűzvédelmi térképe.

mához, elég időbe került a viszonyok megvilágítása. Most azonban a viszonyok alapos ismeretének jól eső tudata jutalmazza a fáradságot.

A mellékelt rajzon látható kép Alcsuth községet ábrázolja (a kataszteri térkép után kisebbitett méretben); a képből a főhercegi kastély kiesik, csupán a község maga van kitüntetve.

A képen lefelé húzódó utnál a falun kívül van a II. számú szertár s a gyakorlóter a mászótoronnyal; a falu közepén a vízfogóhídnál van a főhercegi igazgatósági épület, jelezve II-es zászlóval a helyettes főparancsnok, I-es zászlóval a tűzoltó-parancsnok lakása, az udvarban a III. szertárral, a faluban húzódik végig a patak, melynek víztartalmát a jelzett vízfogó gyűjti össze. A lakóházak tetőzetük minősége szerint külön színezvék (cseréptető vörös, faszindety sárga, nádtető barna, szalmatető szürke, bádogtető kék*) és a háznál levő kutak víztartalmuk szerint vannak osztályozva, következő fokok szerint:

*) Természetesen ez csak az eredeti színezett térképen van így, az itt látható kicsinyített térképen minden csak fekete színben tűnik elő.

Szerk.

A vízfogó medenczájének méretei s víztartalma különféle megteltség mellett, viz pótlódása óránként, literenként; a vízfogó kövel épített falu s zúgója erős, szilárd kőépítmény, alja tojásdad mélyedésű mederrel, 2 átjáróval. A Stollár-féle lajtjal áthajtva megállás nélkül (trabban is) pár pillanat alatt az megtölthető.

Reasummálva az adatokat a következő conclusióra jutottunk.

Alcsuth községben (csupán a térkép területét véve):	
van ház (épület)	280 ebből:
templom és zárda I + I	2
lakóház	201
melléképület (félszer, istálló)	58
magház, kamra	19
Összesen:	280

Ebből nagyobb épület (215) fedve van:

cseréppel	23 = 10.6 $\%$
faszindelyvel	46 = 21.5 $\%$
náddal fedve van	89 = 41.4 $\%$
szelmával fedve van	55 = 25.6 $\%$
pléhvel fedve van	2 = 0.9 $\%$
Összesen:	215 = 100$\%$

Ezután elnök az ülést félóra felülig felfüggesztette.

Szünet után a titkár terjesztette elő 1865. aug. 18-tól 1896. jan. 5-ig terjedő időről szóló jelentését az elnökség működéséről, (lapunk múlt évi 12-ik számában közöltük,) melyből kifolyólag Lukáts a jelentésnek a Szabadkán, a bácsvármegyei tűzoltószövetség által rendezett tűzoltó tanfolyamot tárgyaló s ő rá is vonatkozó részéhez kíván hozzá szólani. A bácsvármegyei szövetség május hónapban tűzoltó tanfolyamot akart rendezni, a melynek vizsgáihoz az orsz. szövetség képviselőjére ő lett az elnökség által kiküldve. A tanfolyam azonban közbe jött akadályok miatt elmaradt, a miről ő az ugyanoda előadóként meghívott Breuer Sz.-tól értesült, de az elnökségtől e tekintetben értesítést nem kapott; a tanfolyam azonban később megtartván, azon hiszemben, hogy a megbízatás a mennyiben vissza nem vonatott, tovább is fenn áll, ment le a vizsgákra, a hova az újabb intézkedéssel kiküldött titkár későn a vizsgák után érkezett meg, miért is a tanfolyamot rendező szövetség elnöke kimondotta, hogy az okmányokat az orsz. szöv. részéről senki sem fogja alá írni. A jelentésnek személye ellen irányuló élére nem kíván válaszolni, csupán azt kívánja kifejezésre juttatni a tények felsorolásával, hogy miután az ő megbízása nem vonatott vissza, ő jó hiszeműleg járt el a dologban.

Dr. Szily kijelenti, mi szerint a jelentésben foglaltak csupán egyszerű felsorolása a tényeknek a nélkül, hogy abban személyi támadás volna intézve.

Elnök szerint tényleg tévedés van a dologban. A tervezett első tanfolyamra Lukáts tényleg meg lett bízva a képviseléssel, azonban az utolsó perczen jövén csak a lemondó értesítés, őt erről tudósítani nem lehetett, mert akkor nem is volt Budapesten, ő azonban azon kellemes helyzetben volt, hogy erről Breuer utján értesült. A tanfolyamot illető második megállapodásról a szövetség hivatalosan oly későn értesült, hogy az elnökség ne hogy a tanfolyamon képviselés nélkül maradjon, titkárt bízta meg, a ki el is ment a vizsgákra, de későn, minthogy a szabadkai intézőség tévedett a datumban, a mennyiben az átiratban a vizsgák napja 31-ére volt tűzve, holott azok a tanrend szerint 29-én már megkezdődtek.

Dr. Óváry azt véli, hogy miután Lukáts tényleg nem lett értesítve a megbízása megszüntéről, azon hiszemben lehetett, hogy az továbbra is fennáll, miért is eljárása nem jöhet kifogás alá, a minek a jegyzőkönyvben is kifejezést kíván adni.

Vida kérde, hogy miért nem kapta még meg a szövetség az orsz. segítyt?

Elnök felvilágosításul adja, hogy a késelem oka abban rejlik, mivel a miniszteriumban új referens intézi a tűzoltó ügyeket, a ki a dologban nem lévén még kellően tájékozva, terjedelmesebb jelentést és számadást kívánt be-terjeszteni. Azt hiszi, hogy a szubventio pár nap mulva felvehető lesz.

Pénztárnok betérjeszti 1895. aug. 16-tól 1896. jan. 5-ig terjedő jelentését a szövetségi pénztár állásáról, mely-szerint volt:

Bevétel	
Pénztármaradvány 1895. aug. 16-án	10818 frt 17 kr.
Tagdíjak:	
Önálló testületektől	294 " — "
Bars megyei szövetség utján	30 " — "
Bács " " " "	6 " — "
Pozsony " " " "	15 " — "
Trencsén megyei " " " "	3 " — "
Zala " " " "	12 " — "
Közvetlenül	66 " — "
Kamat, kivetett tőke	4 " 24 "
Egyéb	2 " 10 "
Összesen:	10818 frt 51 kr.

Kiadás

Iroda és ügykezelés	149 frt 27 kr.
Tisztviselők tiszteletdíja, takarítás	733 " 34 "
Lakbér	97 " — "
Butor és kárbitos munka	130 " — "
László főherczeg temetése	51 " 90 "
Verseny díjak	213 " 04 "
Tagdíj visszatérítés	24 " — "
Uti költségek	841 " 58 "
Nyomdai számlák	343 " 70 "
Előfizetés lapokra	17 " — "
Pénztármaradvány 1896. jan. 5-án	8817 " 68 "

Összesen: 10818 frt 51 kr.

Kozmáry a kolozsvári közgyűlés határozatából kifolyólag kíván kérdést intézni és pedig arra vonatkozólag, vajjon a pénztárvizsgáló bizottság megkezdte-e működését és foganatosította-e a vizsgálatot?

Elnök megjegyzi, miszerint a 3 tagu pénztárvizsgáló bizottság a közgyűlés által lesz csak választva, az új alapszabályok értelmében, addig tehát a vizsgálatot csak a választmány eszközölheti.

Dr. Óváry azt véli, minthogy az új elnökség megalakulásig a mostani úgy is felelősséggel tartozik, az ellenőrzés bizassék rá.

Titkár jelenti, miszerint az új alapszabályok leirat kíséretében jóváhagyva leérkeztek, mi annak tulajdonítható, hogy az elnökség nem csak kimerítő jelentést tett és felterjesztést intézett a miniszteriumhoz, melyet az elnök személyesen adott be, hanem többször is utána nézett az ügynek személyesen informálva és sürgetve az elintézését.

A miniszteri leiratban csupán két pontra történik kikötés; az egyik az, hogy: a tűzfelügyelők hatósági jogokat nem gyakorolhatnak, a másik pedig az, hogy ezen kifejezés: a tagsági díjak közigazgatási uton hajtandók be, mint jogalappal bíró, érvénytelen. Azt hiszi, hogy ha a szövegben a leirat intentionának megfelelőleg a közigazgatási uton helyett bírói uton tételik, valamint a tűzfelügyelőkre vonatkozó pont is megváltozva vétetik be az új alapszabályok kinyomatása foganatosítható.

(Folyt. köv.)

Udvarhely vármegyei kötelezett tűzoltók szak-tanfolyama.

Udvarhely vármegye első tisztviselője, a megyei tűzrendészet érdekében fáradozó Ugron János alispán, az 1892. évben tartott 14 napi tűzoltó szaktanfolyamot három évenként megismételni akarván, múlt év november hó 4—19-ig új tanfolyamra berendelte a községi tűzoltóparancsnokokat, s ezen tanfolyamnak megtartására a budapesti önk. tűzoltó testület parancsnoksága utján újból Christe Lóránd szakasparancsnoknak kiküldését kérelmezte.

A tanfolyamot nov. hó 4-én dr. Demeter Lajos aljegyző bizottsági elnök nyitotta meg, mely után az előadás kezdetét vette.

Tanrendül s tantárgyul az orsz. szaktanfolyam iránya volt mérvadó.

Az elméleti előadások naponta reggel 8—11-ig a gyakorlatok 11-től 1/2 1-ig s délután 2—1/2 5-ig tartattak meg.

A gyakorlati rész rendgyakorlat, szivattyu szerelés, dugó létra szerelés s támadásból állott, s minden egyes hallgató úgy vezénlyéssel, mint támadások vezetésével lett megbízva.

A támadáshoz rendelkezésre bocsátott a fővezénylőnek 2 vagy 3 szakasz, mindegyik külön parancsnokkal s 1 szivattyu s egy létrával stb. felszerelt vízfordó kocsi. A tűz és vízforrás és egyéb eshetőségek zászlókkal jeleztetett. A támadási gyakorlatok végzéséhez a reform. collegium igazgatóság által átengedett tornakert, valamint a torna épület s egy házcsoport állt rendelkezésre.

A megtörtént támadás után adott jelre a fővezénylő a tanfolyamot vezető Christe szakaszparancsnoknak jelentést tett az összes hallgatók jelenlétében s így alkalmuk a tett intézkedések helyes vagy helytelen voltáról meggyőződni s a helyes elveket elsajátítani. A nagyközségi parancsnokok 2 - 3 támadást vezettek, a többiek legalább 1 - 1 támadást.

A tanfolyamon összesen 114 községi tűzoltóparancsnok jelentkezett, kik felsőbb rendelet folytán községük költségén küldettek ki.

A vizsgák november hó 17. és 18. tartattak s dr. Demeter Lajos aljegyző elnöklete alatt a vizsgáló bizottság Nagysolymosi Koncz Armin udvarhelyi önkéntes tűzoltó főparancsnok, Csillag Ferenc alparancsnok s Christe Lóránd előadóból alakított meg.

Az elméleti vizsga reggeli 8 órától 1-ig s d. u. 2-től este 7-ig tartott, másnap pedig a gyakorlati vizsga tartatott meg.

A vizsgákon megjelent; Mikó Béla főispán, Ugron János alispán, a megyei főjegyző, a közig. bizottság képviselője s többen, s a megelőző tűzrendészetből kérdéseket is intéztek a hallgatókhoz.

Ő Méltósága távozása alkalmával elismerését fejezte ki az előadónak s hallgatóknak is, kit a szabatos s érthetően magyarázótt feleletek igen kellemesen érintettek s az előadóval szemben kijelenté, hogy nem hitte volna, hogy rövid 14 nap alatt nem csak tűzoltókat nevelt a hallgatókban, hanem phisikust s orvost is.

A vizsgát 112 hallgató tette le, míg 2 hallgató több napi késedelmes jelentkezés miatt vizsgára nem bocsátott, a hibás községek pedig utasítatni fognak a visszautasított hallgatókat az orsz. tanfolyamra kiküldeni.

Ugyancsak ezen alkalmat felhasználta az udvarhelyi önk. tűzoltó testület, melynek tagjai naponként este 6-tól 8-ig elméleti s gyakorlati valamint vasárnap s ünnepnapokon csak gyakorlati oktatást nyertek. Ezen tanfolyamot a tisztikar teljes számban a légénységéből pedig 28 ember végezte.

A vizsga gyakorlat alkalmával az udvarhelyi önk. tűzoltók bemutatták a különböző mentési s mászó eszközöknek alkalmazását, mi a községi parancsnokoknak csak elméletileg lett megmagyarázva s így annak gyakorlati alkalmazása is bemutatott.

Ennek befejeztével az önk. tűzoltók s tanfolyam hallgatók a vendégek s a vizsgáló bizottság előtt díszmenetben elvonultak, s a városháztéren oszlopban állottak fel, ahol Ugron János alispán úr a vármegye nevében elismerését fejezte, s felhívta a községi parancsnokokat, hogy továbbra is nemcsak a kötelesség, hanem a felebaráti szeretet is vezérelje őket hivatásuk teljesítésében, — ugyan csak ily értelemben bucsuzott el a hallgatóktól a tanfolyam vezetője, mire a hallgatók nesztorja köszönetét tolmácsolta bajtársai nevében az alispán urnak s az előadónak s azok lelkes éltetésével a II-ik megyei tanfolyam is befejeztetett.

Nem szorul megjegyzésre, hogy bajtársaink csak elismeréssel adózhatnak Udvarhely vármegye rokonszenves alispánja Ugron János urnak, ki vármegyéjében a tűzoltás terén tett jeles szolgálataival jó példával szolgálhat kartársainak, s ha még kiemeljük Udvarhely vármegye községeinek kedvezőtlen anyagi helyzetüket, nagy áldozatnak mondhatjuk mit a tűzrendészet fejlesztése érdekében a vármegye tett.

E példát utánzásra ajánlhatjuk a vármegyénk intézőköreinek.

Ch.

Az alcsuthi önkéntes tűzoltó szakasz évi jelentése 1895. évről.

I. Tüzesetek.

Jul. 21-én d. u. 2 órakor az alcsuthi határban tarlóéges Kiss János és István, búzakepék.

Jul. 25-én riadó éjjel 11 óra Bodméra.

Aug. 25-én riadó éjjel ¼ 1-kor Veréb-felé.

Aug. 29-én d. u. 6 órakor tetőtűz Vaálban Szabó Ferenc és Körmenyi József földműveseknél.

Szept. 25-én d. e. 12 óra riadó Felcsúthra.

Szept. 28-án este 9 órakor kazaltűz Ó Barokon Perl Soma bérlő pusztáján.

Nov. 29-én riadó éjjel 3 órakor Bicske-felé.

Összesen tüzeset 3, riadó 4.

A tüzek között az alcsúthi kepetűznél, s a baroki kazaltűznél a szakaszvízhiánnyal dolgozott, s ennek dacára a heves szélben a kepetűzet csás. és királyi Fenséged közvetlen működése által localizálta, a kazaltűznél pedig a szoroson közelfekvő kazlakat nedves pacsmagokkal s óriási kitartással a perzselő hőségben megvédelmezni sikerült.

Az éjjeli riadók a kastélytűzör telephon jelentésére lettek fúva.

2. Kivonulások.

Márcz. 2-án Ő csász. és kir. Fensége József Főherczeg Főparancsnok úr születés napi sz. misére.

Márcz. 19-én névünnepi sz. misére a pusztai rajokkal egy században.

Ápril 2-án Ő csász. és kir. Fensége József Ágost Főherczeg úr újszülött fiának keresztelése alkalmával tartott szent misére a tiszték a szakasz képviselőiben.

Ápril 13., 14., 15-én husvéti szt. sír őrségre s feltámadásra a szakasz zászlóval.

Máj. 12-én Ő csász. és kir. Fensége József Főherczeg úr s Ő csász. és kir. Fensége Klotild Főherczegnő egybekelése alkalmára tartott sz. misére a tiszték a szakasz képviselőiben.

Junius 13-án Úrnepkor a pusztai rajokkal.

Julius 13-án Istenben boldogult László Főherczeg úr Ő csász. és kir. Fensége nagykorúsítási ünnepélyére díszkivonulás zászlóval — a pusztai rajokkal — 70 tűzoltóval. Ugyanakkor szerencsés volt a szakasz József Ágost Főherczeg úr Ő csász. és kir. Fensége, mint Ő császári és ap. királyi fősége a Király képviselője előtt — díszmenetben a 6-ik közöshadseregbeli gyalogezred zenekarának játéka mellett — elvonulhatni.

Este pedig 7 órakor — az önkéntes és pusztai összes tűzoltóság (110-en) ugyanezen zenekarral — volt szerencsés tiszteleggetni rajongásig szeretett ura, most már Istenben boldogult László csász. és kir. Főherczeg Ő Fensége előtt.

Aug. 15-én a vas mászótorony felavatási ünnepélye alkalmából az önkéntes és pusztai szakaszok egyesített százada Kovács acsai pusztai rajparancsnok, az idegen vendég testületek egyesített százada pedig Balogh Gyula, tabajdi tűzoltó főparancsnok vezénylete alatt — a tarjáni tűzoltó zenekarral élükön vonultak fel — a kasztélyba sz. misére, mise után a gyakorlóterre, a toronyemlékirat elhelyezési actusára, a X éves érme kiosztására.

A alcsúthi század élén Libits Adolf helyettes főparancsnok úr, az idegen testületeknek pedig saját parancsnokai tették a jelentést Ő csász. és kir. Fenségének a fogadtatáskor a 6-ik ezred zenekara játszotta a himnust, s jelentékenyen emelte az ünnepélyes hangulatot.

Aug. 18-án Ő császári és apostoli királyi Fősége, a Király születésnapján a tiszték sz. misére.

Aug. 20-án sz. István napkor a pusztai rajokkal sz. misére.

Szept. 13-án Istenben boldogult László Főherczeg úr Ő. csász. és kir. Fensége lelkiüdvéért tartott requiemre gyász kivonulás.

Okt. 4-én Ő császári és apostoli királyi Fősége a király névünnepén sz. misére.

A két tűzoltó szakasznak századdá egyesített kivonulásainál — a lolonnc (oszlop) felállítás s alakítás vite-tett keresztül.

3. Gyakorlatok.

Májusban 4 tartatott.
 Juniusban 3 „
 Augusztusban 2 „ Összesen 9.

Augusztus 15-én a mászótorony ünnepély alkalmából szerencsés volt a szakasz a Fenséges magas Főhercegi család és a vendég tűzoltó urak előtt gépek szerelésében s torony gyakorlatokban csekély tudását bemutatni.

A felsorolt eseteken kívül több gyakorlat nem tartott, esőzések s egyéb akadályok közbejötté miatt.

4. Őrségek.

Az egész éven át rendetlenség, kihágás nem fordult elő. Az elhasznált helyett 2 új köpeny, 2 új bunda, az udvari titkárság útján beszereztetett.

5. Személyzet.

A rendes létszám kevés ingadozással megmaradt, ugyan a katonasághoz az ujonczozás ismét erős százalékot vett el a tagok sorából. Kizárás egy esetben történt Marczinkó Ferencznel a figyelem megsértése miatt, több kilépés pedig a budapesti invázio kifolyásából ered, hova a lakosok jelentékeny része megy be könnyebb kenyérkereset reményében.

Constaltát tény, hogy a budapesti tartózkodás után, ha vissza is térnek az illetők, nemcsak tűzoltónak, hanem még nyugodt, biztos munkásnak sem maradnak meg, — ismét hajtja őket a vágy az obscurus megélhetési módok keresése felé.

Előléptetés Sebesztha József segédtsízt fecsk. parancsnoknak.

Hertendy János mászó, csővezetőnek.

László Lajos segédmászó, mászónak.

Geiger-alapítvány kamatai — főparancsnoki szakaszparancsal jutalmul kiosztattak.

6. Pénztár.

Az évi kiadások összege magasabb a tavalyinál, a mennyiben ez új beszerzésekre (torony és létra) adott pénzösszegeken kívül, a már két éve átalakított hydrophoz költségei is ezidén számoltattak le a Grittner és Rousch czéggel.

Az alázatosan mellékelt pénztári összehasonlító kimutatás tételeiből legyen szabad kiemelnem a következőket.

Új beszerzésekre fordított 1893-ban az évi kiadások összegének 33%-a, — 1894-ben 15%-a, — 1895-ben 31 6/10%.

Szerek, szerelvények pótlása, javítására: 1893-ban az évi kiadások 11 3/10%-a, — 1894-ben 18%-a, — 1895-ben 4 8/10%.

Ruházatra, potlás, javításra 1893-ban 12 0/10% — 1894-ben 8 7/10% — 1895-ben 3 2/10%.

Kitűnik tehát, hogy a szerek, szerelvények és ruházatnál az általános jobbálatot elérése által a javításokra s a rosszak pótlására fordított pénzkidadások kevesbedtek.

Az évenként gradatim kevesbülő tüzesetek számát élénken feltűntetik a következő adatok: 1893-ban, tűz-pótlékokra 4 8/10%, 1894-ben 0 8/10%, 1895-ben 0 6/10% fordított.

Az egyéb kiadások — maradtak a rendes mederben — az eddigiek szerint.

Az Augusztus 15-én tartott tűzoltó ünnepély költségei (1124 frt 02 kr) a központi pénztárral számoltattak le s mint soron kívüli kiadások a szakasz számadásában nem vétettek fel, épúgy a Greiger-alapítvány kiosztott kamatai sem.

A pénztári főkönyv összesítése, s a kiadások összehasonlításai mellékletben.

7. Különfélék.

Ez év kevés tüzesetével nem nyújtott sok alkalmat hivatásos működésre. A tavasz kezdetén — a késő vege-

táció megindultával az elmaradt mezőgazdasági munkák gyors keresztülvitele — majdnem teljesen abszorbeálta a földművelő tűzoltók szabak idejét, s így a gyakorlatok csak május hóban voltak nagyobbára megkezdhetők.

Ezután ismét szünet állott be, — s csak az augusztusi ünnepély előtt tartatott még két gyakorlat, hogy ezután teljesen megszüntetessék.

Három nevezetesebb momentum szerepel a szakasz ez évi életében; július 21-ike, midőn a tűznél a szakasz csás. és kir. Fenségeddel egy sorban működhetni szerencsés volt a tűz eloltásánál; az aug. 15-iki, midőn a torony felavatási ünnepélynél Fenséged körében tölthette az egész század örökké emlékezetes óráit; s végül azon szomorú s gyászos nap, mely a Fenséges Főparancsnok atyai szívét oly mélyen sujtotta, — mely a tűzoltók szívében is örökké gyászos nyomot hagyott, s mely egy csapással oltott ki oly sok szép reménységet.

A mászótoronyra felhúzott gyászzászló jelképezte külsőleg, hogy Fenséges jóltevőnek, a Főparancsnoknak fájdalma és vesztesége, a túvoltóság is egyszersmind.

A vármegyei és az országos szövetség kebelében — a segélyző szövetség kötelékében maradt a szakasz ezidén is, sőt egyik tűzoltó részére segélyezés szüksége merülvén fel, azt a segélyző-szövetség elnöksége a legelőzékenyebben s teljes megalégedésre utalványozta ki.

A vármegyei szövetség megbízásából a szakasz parancsnoksága tűzrendészeti szemlék tartásával Bicske, Csabdi és Mány községekbe küldetett ki, ezenkívül Baracska község tűzoltóságának betanításával is bizatott meg, viszont az alcsúthi tűzrendészeti szemle tartásával gróf Cziráky László lovasberényi főparancsnokot küldötte ki. Az alcsúthi községben tartott magán tűzrendészeti szemléhez az előljáróság a tűzoltó parancsnokot is meghívta, s a kifogásolt esetek iránt intézkedett.

A vármegyei 21. k. gy/22118 k. i. számú szabályrendeletben előirt községi polgári tűzország kötelezettsége alól — a szakasz tagjait — a parancsnokság intervenciójára a községi előljáróság felmentette, ezenkívül a fegyelemsértés miatt kizárt egyik tűzoltó ellen, példás erélyvel s szigorúsággal járt el.

A szakaszhoz szabályzatokért, utmutatásokért s egyéb más ügyekben (torony és pusztai tűzoltóság) felvilágosításért fordult testületeknek kimerítő ismertetés s bő utasítás adatott.

A szakasz részére Grittner-Rauschtól egy 15 méteres mechanikus tolólétra szerzetetett be, ezenkívül a toronyhoz a harmadik horoglétra, 2 új kürt (terére hangolva), a pusztai tűzoltó rajok tisztjei részére pedig új felszerelés.

Az új téli egyenruha II. évi részlete használatba vétetett, a kisoroltak pedig a helybeli lakosság között élénk kelendősséggel értékesítették.

A toronyfelavatás aug. 15-én tartatott meg, a magas főhercegi Család jelenlétében, midőn az ünnepély alatt a pusztai tűzoltók között 28 drb X éves érem osztatott ki.

Ezen alkalommal lettek Libits Adolf hely. Főparancsnok, Madarász Géza bányavölgyi pusztai parancsnok, Kovács Lajos acsai pusztai parancsnok, Kiss Lajos hatvani pusztai parancsnokok is Ő Fensége által sajátkezűleg kitűzött éremmel decorálva.

Az ünnepély alkalmával, melyen idegen testületek, tűzoltó főtisztok, s a helybeli összes tűzoltóság vett részt — circa 400 egyén (3 zenekarral) és 80 fogat nyert ellátást. — A szokásos téli táncmulatság február 9-én tartatott meg példás rendben.

A toronyról — többoldalról jövő kérdezősködésekre adandó válaszként egy kimerítő ismertetés iratott a Breuer-Markusovszky-féle „Tűzrendészeti Lapok“-ban.

A pusztai tűzoltóságról egy rövid ismertetés iratott, a kiállításra készülő s az igazgatóság által kiadandó uradalmak Broschure-jébe.

Legmagasabb parancsra Christó Miklós b.-gyulai tűzoltó főparancsnoknak a szakasz történetéről, bő leírásban adatok s az illusztrációkhoz képek bocsájtattak rendelkezésre.

Markusovszky Béla „Megelőző Tűzrendészet“ című és Breuer Szilárd „Tűzoltás és Tűzrendészet“ című műveiből legmagasabb megrendelésre 20—20 példány átvett, s részint kiosztatott, részint pedig a könyvtárban őriztetik meg.

Az apatini testület a szakaszt, zászlószentelési ünnepeye alkalmából, zászlószeggel tisztelte meg, mely helyettesünk által veretett be.

A téli tanórák szorgalmas látogatottsággal teltek le.

A jövő évi millenáris kiállításra a külön főhercegi pavillonban az uradalmak mellett bemutatásra kerülő — „Alcsúthi tűzoltóság“ részéről az évben elkészült, Alcsúth tűzvédelmi viszonyainak térképe a kútkimutatással munkába vétetett „a szakasz működési köre“ elnevezései graphikon s Photographiák passe par tout képe; Geitner és Rauschnál készítés alatt van a II. számú szertár, a torony, a fecskendő, a létra s a Stolar lajt, szerkocsi modelljei.

Egyéb kiállítandó dolgok készítése, rendezése későbbi időre maradt.

A múlt évi jelentés legmagasabb parancsra a szövetségek elnökségeinek megküldetett.

Alcsúth, 1895. Deczember 31-én.

Dorner Béla,
önk. t. parancsnok.

A siófoki önk. tűzoltó-testület közgyűlése.

A siófoki önk. tűzoltó-testület 1896. január hó 26-án a község-ház tanácstermében d. u. 3 órakor tartotta rendes évi közgyűlést.

Főparancsnok, mint elnök, konstatálván a gyűlés határozatképességét s azt megnyitottnak nyilvánította, felhívta segédtszert, hogy a parancsnokságnak az 1895. évről szóló jelentését olvassa elő. A segédtszert a parancsnokságnak következő évi jelentését olvassa:

Tisztelt közgyűlés!

Testületi alapszabályaink értelmében kötelessége a parancsnokságnak évi működéséről a tiszt. közgyűlés előtt beszámolni s ezen szempontból kiindulva, van szerencsénk tisztelettel jelenteni, hogy ezen évben olyan eset, mely a testületet külsőleg érintette volna, nem fordult elő, miért is egyenesen a technikai működésünket vázoljuk.

Folyó évben községünk területén három veszedelmes jellegű tüzeset volt és pedig az első tűzünk f. évi márczius hó 24-én d. u. 1/2 órakor a Reich Farkas-féle ház padlásán ütött ki, hol nagymennyiségű gyufa és pamut volt felhalmozva, azonban ezen tüzet még idejében lokalizáltuk, úgy hogy a kár csekély volt, melyet a biztosító társaság a károsultnak megtérített.

Ezen tüzeset alkalmával sikeres működésünk elismeréséért kaptunk a »triesti« ált. bizt. társaságtól 40 frtot, mely összeg a takarékpénztárban helyeztetett el.

A második tüzesetünk f. évi augusztus 11-én hajnali 4 órakor támadt Pintér Istvánnál, hol egy nádfedelű ház padlása gyulladt ki, mely szénával volt tele, s bár egy kis tűzfal volt a mellette lévő fazsindelyes háztól elválasztva, a lángnyelvek folytonosan átcsaptak a zsindelytetőre, részint pedig a tűzfalon lévő lyukakon keresztül be a padlásra. A másik udvarban alig 1/2 méterre a tűztől volt egy nádfedelű ház, melyet a meggyulladástól mentő ponyva segítségével s annak folytonos öntözése által sikerült megmenteni, s így a dűlő elemet kizárólag a már kigyulladt nádfedelű házra szoritottuk, mely körülmény a községet nagy veszedelemtől mentette meg.

Ezen tűznél tűzoltóink nagy munkát vittek véghez és önfeláldozólag tovább 3 óránál folytonosan működtek, s csak így történhetett az meg, hogy többeknek a csizmája elégett, mit a parancsnokság a segélyalapról nyomban meg is térített. Az épület biztosítva volt s a károsult teljes

kielégítést nyert. Ekkor kaptunk a »bécsi« bizt. társaságtól 40, Pintér József károsulttól 5, összesen 45 frtot, mely összeg a segélyalaphoz csatoltatott.

A harmadik tüzeset f. évi október 23-án d. u. 2 órakor volt Pintér Ferencznél, hol egy nagy szalmakazal gyulladt ki, alig 2 méterre az épülettől, mely körül még nagyobb mennyiségű gyuló anyag volt felhalmozva, azonban daczára a nagy szélnek, mely ekkor uralkodott, mégis sikerült a tüzet lokalizálnunk s a tovább terjedését megakadályoznunk.

A legénység kiképzésére nézve is minden lehető elkövettünk, s összesen tartottunk 12 iskolát és 6 szergyakorlatot. Éjjeli őrség volt ezen évben 365-ször. Parancsnoksági és választmányi gyűlés 11 volt, melyen az előfordult ügyek teljesen elintézve lettek.

A működő tagok ez időszertinti létszáma 50, kiknek a »Tűzoltó Közlöny« és a »Tűzrendészeti Lapok« című szaklapok az irtanyán rendelkezésére állanak.

Szerelvényeink a 4 fecskendővel együtt teljesen jókarban vannak és szertárunk a modern igényeknek megfelelő összes szerelvények fölött rendelkezik.

A szerkocsiban lévő kézi gyógytár egy izben éjjelkor igénybe vétetett.

Pénzügyi viszonyaink a legkedvezőbbek. Készpénzünk van a külön 225 frtnyi segélyalappal együtt összesen 403 frt 42 kr. a takarékpénztárban gyümölcsözőleg elhelyezve.

Mint hogy ekként kötelmeinknek eleget tettünk, az alapszabályok 34. §-a értelmében benyújtjuk lemondásunkat, s küldjük mindnyájan egy forró fohászt a Mindenhatóhoz, hogy óvja meg községünket az elemi csapásoktól, egyletünket pedig mindvégig áldás és béke lebegje körül.

Tisztelettel: A parancsnokság.

II. A parancsnoksági jelentés tudomásul vétele után elnök felhívja segédtszert, hogy a parancsnokság által benyújtott alapszabály módosítást olvassa elő. Segédtszert olvassa a parancsnokság által benyújtott következő alapszabály módosításokat:

1. Az alapszabályok 34. §-a úgy módosítandó, hogy a főparancsnok 3 évre választassék.

2. A 27. §. akként módosíttassék, hogy az elnök, alelnök 3 évre választandó.

3. A 34. §. 1/a pontja módosítandó, hogy a parancsnokság és a választmány évi jelentése.

4. A 34. §. oda módosítandó, hogy a választmány közfelkiáltással választassék.

5. A 34. §. 5-ik pontja akként módosítandó, hogy a főparancsnok, elnök, alelnök és választmány 3 évre, míg a parancsnokság 1 évre választassék.

A parancsnokságnak ezen alapszabályok módosítása iránt benyújtott indítványa egyhangulag elfogadtatott.

III. Következett a választás s mint hogy senki sem kívánt élni az alapszabályok 34. §-ának 5. pontja szerinti jogával, elnök által a választás nyilvánosan rendeltetett el.

Egyhangulag megválasztattak: Elnöknek: főtiszt. Rosos István, esperes plébános Alelnök: Löwinger Ignác. Választmányi tagok lettek: Antal József, Kiss István, János és József Falusy György, Freund Mór, id. Muth Ádám, Csepeli Péter, Fodor Ignác, Szürszabó József, Szabó Mihály Balika József, Streda János orvos, Pető József, Kardos Ferencz, Horváth Kálmán. Testületi orvos: Dr. Nény József. Főparancsnok: B. Bárdossy Imre. Alparancsnok: Gerber Henrik. Segédtszert: Gerber Sándor. Osztályparancsnok: Szmátóna József. I. mászó par.: Arvay István. II. mászó par.: Szalay János. I. szivattyu par.: Id. Kálmán István. II. szivattyu par.: Nagy Sándor. Szivattyumester: Bagó József. Szertáros: Fodor Károly.

IV. Elnök indítványa folytán a pénztárosi teendővel Arvay István I. mászó par. megbízott.

V. Főparancsnok indítványozza, hogy főtiszt. Rosos

István esperes plébános tiszteletbeli elnöknek és Fodor József tiszteletbeli szertárosnak választassék meg.

Egyhangulag elfogadtatott.

VI. Főparancsnok indítványa folytán jegyzőkönyv hitelesítőik lettek: Kardos Ferencz és Antal József.

VII. A jelenlévő összes tűzoltók főparancsnok előtt a

szolgálati fogadalmat letették és segédtsízt felhivatott, hogy a jelen nem lévő működő tagokat a szolgálati fogadalom letételére a legközelebbi parancsnoksági gyűlésre behívja. Minthogy ezután több indítvány nem tétetett, elnöklő főparancsnok által a gyűlés bezárattott.

Gerber Sándor, segédtsízt, az enyingi járás tűzfelügyelője

H I R E K.

Tűz a Schlick gyárban. Január hó 21-én 1 óra tájban a külsőváczi-uton levő Schlick-féle vasöntöde és gépgyár részv.-társaság telepének hidfelszerelési műhelyében tűz támadt, mely daczára annak, hogy egyes műhelyekben éjjeli munka folyt s állandó örök czirkálnak, csak akkor vétetett észre, mikor a műhelynek jórésze már lángban állott. — A gyárnak 4 főnyi éjjeli tűzörsege a tűzlelése után Szilvay parancsnokkal azonnal hozzálátott az oltáshoz, de a szerelt 2 vízvezeteki sugár már nem volt képes a terjedésnek gátat vetni. A tűzhelyszínére kivonult a főv. tűzoltóság II., V. és központi őrsége Sczerbovszky főparancsnok s Janicssek tűzfelügyelővel valamint az önkéntes őrség Christe szakaszparancsnok s Hausegger őrparancsnokkal. A tűz aránylag lassan terjedett, mivel egyrészt kevés gyulékony anyag volt, másrészt a hóval borított s átázott tető fafedése megnehezítette a meggyuladást.

Az oltást megkönnyítette a bő vízforrás, s így sikerült is a körülbelül 80 mtr. hosszú s 60 mtr. széles műhelynek felerészét megmenteni. Az V. és II. ker. őrség 2—2 vízvezeteki sugárral támadott részben az épület belsejébe, részben az állandó vaslétrákon a tetőre hatolva ugyancsak a közp. őrségnek 1 szivattyú sugara, míg észak felől az önkéntes őrségnek egy szivattyú sugara dugólétrával a tetőn át, s egy vízvezeteki sugár a műhely belsejében támadott. — Reggel 6 óra volt mikor az önkéntes s a II ker. őrség bevonult s reggel $\frac{1}{2}$ 8 órakor utolsónak az V. ker. őrség, míg a végleges eloltást Szilvay gyári parancsnok egy vízvezeteki sugárral végezte.

A tűznél megsérült Christe szakaszparancsnok s Rákóczy önk. csővezető, — valamint Nagy városi őrparancsnok.

A tűz keletkezése teljes biztonsággal megállapítható nem volt, de valószínűleg a műhelyen átvezetett kályhasötöl gyuladhatott meg.

A telefondrótok és a villám. Már többször felmerült az a kérdés, vajjon a telefondrótok magukhoz vonják-e a villámot? A kérdés elméletileg már régen el volt döntve. A telefondrótok megvédenek bennünket a villámtól. Azonban jó volna, vajjon a gyakorlat igazolja-e az elméletet. A porosz táviradék igazgatója e tekintetben tanulmányokat tétetett, a melyeknek eredménye ezt a feltevést is megerősíti. A telefonvezetékek gyengítik a villamos feszültséget és a vihar nagy erejét és ennek következtében csökkentik a villám veszélyeit. Bizonyítják ezt azok a próbák, melyeket telefonhálózáttal bíró és ilyennel nem bíró városokban ejtettek meg. Kitűnt ugyanis, hogy a telefontal bíró városokban egy óráig tartó viharral átlag 3 villámütés, míg a telefonvezetékekkel nem bíró helyeken 5 villámütés esett.

A szabadkai hivatásos tűzoltóság statisztikai kimutatása az 1895. évről. A szabadkai hivatásos tűzoltóparancsnokság iktatójába beérkezett összesen 962 ügydarab. Tűzeset volt 66, és pedig a tűznemek fajai szerint volt: 18 tető 2 bolti, 12 szoba, 2 pincze, 17 kazzal, 2 gyári, 6 kémény, 6 gerenda és 1 mezei tűz. — Legtöbb tűzeset május hóban (8), legkevesebb ápril hóban (1) volt. A tűzesetek által okozott kár összesen kitett 10308 frtot, ebből biztosítás útján megtérült 3854 frtnyi érték, nem volt biztosítva 6454 frtnyi érték. — A városi tűzörség az elmúlt év folyamán 47 esetben tartott összegyakorlatot, riasztva lett gyakorlatkép 7 esetben, vak tűzi lárma folytán kivonult 10 esetben, tehát összesen kivonult 83 esetben. — Ezenkívül tűzörsegi szolgálatot teljesített színházi és czirkuszi előadásoknál 144 esetben: továbbá kéményégetéshez

69 esetben és gépprobához 22 esetben lett kivezényelve. Végül a parancsnokság még részt vett 34 tűzrendőri hivatalos eljárásban és 66 tűzvizsgálaton.

Tűzeset Február hó 17-én kevéssel éjjél előtt a Király utca 3 sz házból tetőtűz jeleztetett s mire a VI, IX és V. ker. valamint az önkéntes őrség megérkezett, a számos hosszú földszintes raktár épületeknek egyike k. b. 25 mtr hosszban lángban állott, mely a padláson felhalmozva volt nagymennyiségű gyógy fűveket is elhamvasztotta.

A tűz oltása 3 vízvezeteki sugárral végeztetett s már lokalizáltnak volt mondható, mikor a Károly-körút felől az égőépülethöz építetett I. emeletes ház teteje kigyuladt, oly képen hogy az ezen szomszédház tűzfallában volt nyíláson át a tűz behatolt a padlásba s így ezen épületnek tetejébe is belekapott.

Az önkéntes őrség által szerelt sugár azonban rövid félóra alatt oltotta el a tüzet s így a tetőnek csak 10—12 □-mnyi területe valamint a padláson levő nagymennyiségű gyógyfűvek estek áldozatul.

Különös hogy oly tűzesetknél hol a napilapok ki-küldőjei személyesen jelen nincsenek, s csak nyert felvilágosítások után különben igen reszletesen hozzák tudósításukat, az önkéntes őrségről említés sem tétetik.

Könnyű lesz kitalálni honnan erednek ezen hű tudósítások. C.

— **A nagyváradi önkéntes tűzoltó testület** kérvényt adott be a tanácshoz, melyben első sorban is azt kéri, miszerint a tervezett két fiók-őrség elhelyezésére szükséges alkalmas helyiségek felépítése iránt már a tavasz megnyitásával intézkedjék, hogy a helyiségek legalább a folyó év őszén rendelkezésre álljanak; amennyiben pedig a dolgozóház építése nagyobb előkészületet igényel — legalább is a velencei városházánál szükséges építkezések fogantatásának. Elodázhatlannak tartja a toronyór szolgálatának hivatásos tűzoltókkal való betöltését: e czélból két városi tűzoltó azonnali felfogadását hozza javaslatba. Tekintettel azon körülményre, hogy az 1894. év folyamán a városi tűzoltók személyes viszonyai változtak, a mennyiben ő reájuk is kiterjesztetett a nyugdíj jogosultság, nehogy a főparancsnoki felfogadás és elbocsátás eddigi formája az esetleges nyugdíjaztatásnál akadályul szolgáljon, kéri a testület a tanácsot, hogy a most már nyugdíjképes városi tűzoltók felfogadása és elbocsátására vonatkozó viszonyt a főparancsnoki felügyelettel szemben szabályozza. Végül a fizetéses tűzoltók ruházatának kiszolgáltatása körül felmerülő némely szabálytalanságok megszüntetése végett kívánatosnak tartja, hogy a ruházat beszerzése, anyaga és formájára nézve a parancsnokság véleménye is meghallgattassék.

— **Kitüntetett tűzoltók.** Szöllősy Antal mármaroszigeti tűzoltó-egyesületi elnök minden évben 100 frtot adományoz az ügyes és szorgalmas tűzoltóknak. A múlt évi adományát f. évi febr. 23-án buzdító beszéd kíséretében Berthold János főparancsnok osztotta ki. A kiosztáson jelen volt a parancsnokság több tagja Megjutalmazottak: Alexovics Sándor, Kovács Gyula, Sarkady Sándor, Skrobotovics Vincze, 10—10 frttal, Bertalan Mihály, Botta Pál, Frizsák Mihály, Kovács Károly, Máté Mihály, Prikop János, Prodanicsuk László, Szarka Zoltán, Szatványi Rudolf, Tiba Gábor, Varga Lajos és Zabláhoczky János 5—5 frttal.

Főszerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felelős szerkesztő:

KÁLMÁN GÉZA.

H I R D E T É S E K .

A
Tűzoltó Közlöny
előző évfolyamaiból
teljes példányok
1 frt 25 krajczárért
megrendelhetők
a kiadóhivatalban
Budapest,
IV. Molnár-utca 26.

Uj! *
Az új Seltenhofer-féle szabadalmazott
tömlő-kapocs
Cszélszerű!

Millennium Millennium

a legjobb és legbiztosabb, legegyszerűbb és legolcsóbb tömlő-kapocs.
Képes árjegyzékkel szolgál

SELTENHOFER FRIGYES FIAI
es. és m. kir. udvari szállítók Sopronban.

ALAPITTATOTT 1858. **WALSER FERENCZ-FÉLE** ALAPITTATOTT 1858.

első magyar
gép- és tűzoltószer-gyár,
harang- és ércöntöde
részvény-társaság.

Budapesten, VII. Rottenbiller-utca 66.
Gyártelepének első osztálya állít
tűzi fecskendőket, gőz- vagy
kézhajtásra kerti fecskendőket,
községi egységes vészvonatokat,
továbbá községek s a szervezendő tűzorségek részére kocsik- és mozdony-fecskendőket, vízfordó-
kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelek tűzorségek és önkéntes tűz-
oltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. UtcNaöntöző kocsikat, himbatargonczákat
szeméthordásra s egyttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, pöczegödör- és csatorna-
tisztító gépeket légszivattyuval. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes
csavarra átídomittatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkből hazánkban
12,000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

Hirdetéseket
lapunk részére elfogad a kiadóhivatal. — Többszöri hirdetésnél
tetemes árendemény.

Pártoljuk a magyar ipart!

BUDAPEST

Magyar királyi udvari szállítók.

BÉCS

Császári és királyi ausztriai udvari szállítók.

BELGRÁD

Szerb királyi udvari szállítók.

TEHERÁN

Perzsa császári udvari szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testület parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánljuk továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dísz-sisakot minden kiállításban, rúzskezeket, baltákat és sipo-kat, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbójtokat, keztüket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vivő-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

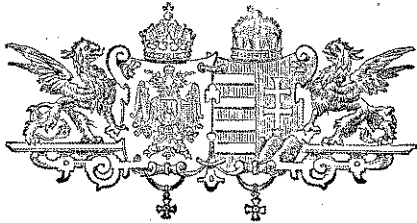
Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sörgöny-czim: Tiller udvari szállító, Budapest

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és tehermentes!

— Mindennemű sport-öltönyök! —

Alapított 1816-ban.

Hazánk legrégebb tűzoltószersz., szivattyú- és kút-gyára, harang- és ércöntődéje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

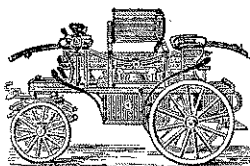
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű fecskendőiket és tűzoltó szerkezeteket, valamint kitűnő hangú harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

Előnyös feltételek! * 5 évi kezesség!

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakas-parancsnoka,

1885.

Ára 1 frt 50 kr.

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 30 kr.

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Kun-utcza.

Tűzoltó-felszerelések.

*
Gőzfecskendők
Mozdony-fecskendők.
Kocsi-fecskendők.
Talyiga-fecskendők.
Puttony-fecskendők.
Extincteurök.
Szer- és személyszállító kocsik.
Tolólétrák.
Dugólétrák.
Horoglétrák.

*
Vizhordó kocsik.

*
Tömlőmotolák.

Gummi- és kender-tömlő.

Füst-álarczok.

Vászon víztartó-kádak.

Vizhordó-vedrek.

Fáklyák.

Mentőeszközök.

Vészvonatok.

Bontó eszközök.

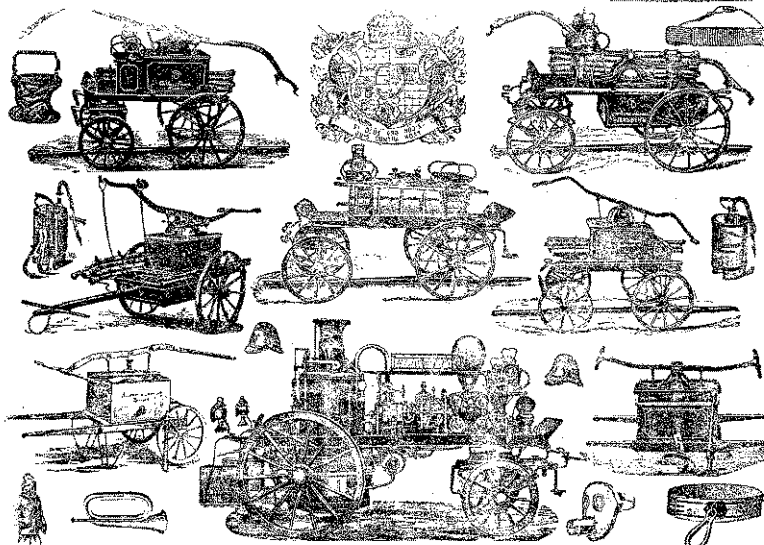
*

Alapított 1865.

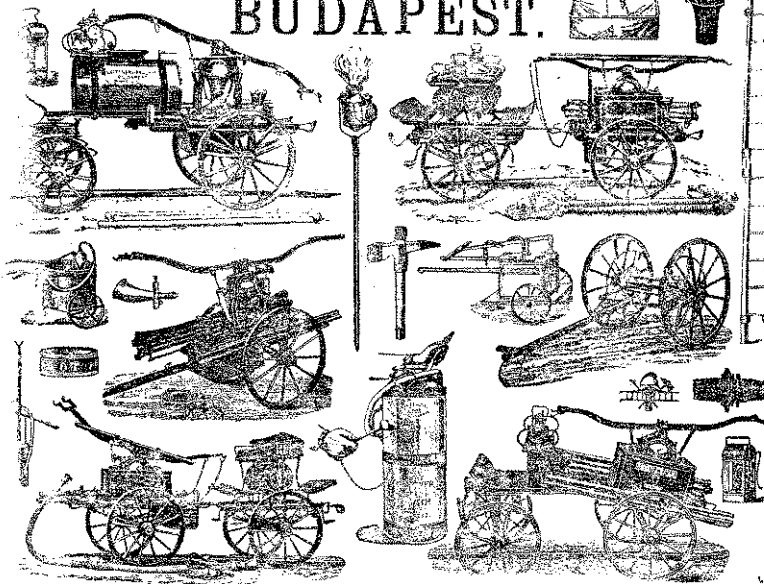
A magyar királyi belügyminiszterium által
52,971/1873 és 6840/1889. szám alatt ajánlva!

Kedvező részletfizetési feltételek.

Öt évi jótállás munka- és anyagért.

GEITNER ÉS RAUSCH
BUDAPEST.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI ker., Andrásy-út 8. szám.

Egyéni felszerelések.

*
Sisakok.

Mászóövek.

Szivattyu-övek.

Sapkák.

Mászó-csákányok.

Szivattyu-balták.

Tiszti-övek.

Rözsekések.

Kéthangu-jelzők.

Jelzősípok.

*

*
Kürtök.

Mászólámpák.

Mentőkötélek.

Cső- és tömlő-kötélek.

Tömlőkötők.

Füstzivacsok.

Kürt- és jelző-zsinórok.

Rangjelző rosetták.

Vállzsinórok.

Füst-szemüvegek.

*

Számos kitüntetés

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESSÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ- HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reclamatiók a kiadóhivatalhoz czimzandók.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. *Hivatalos rész.* Jegyzőkönyv. — Soproni jegyzőkönyv. — *Általános rész.* Sárosvármegye tűzrendészeti szabályrendelete. (Folytatás.) — A sárosvármegyei tűzoltóság szervezeti és szolgálati utasítása. — *Technikai rész.* Az alcsuthi szakasz működési köre és tűzstatistikája. — Tanulmányok. Légsúlymérő. — Úszás-képesség. — *Testületek köréből.* Az orsz. tűzoltó-szövetség közp. vál. ülése. — A gyöngyösi önk. tűzoltó-testület főparancsnokának évi jelentése 1895. évről. — Felső-csalóközi járás tűzfelügyelőségének jelentése 1895. évről. — *Hirdetések.*

HIVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv.

Felvételeit Budapesten a magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának 1896. évi január hó 6-án, délelőtt 9 órakor a IV. kerületi előljáróság üléstermében tartott ülésén.

Elnök: Dr. Kék Lajos, szöv. alelnök.

Jegyző: Dr. Szily József, szöv. titkár.

Jelen voltak: Bárány N. Ernő, dr. Hadzsy János, Kozmáry Dezső, dr. Ováry Ferencz, Polcz Rezső, Scossa Zoltán, Szabó Gyula, Szeidl Lajos, Vermes Béla és Vida Pál vál. tagok; továbbá Mezey Mihály a biharvármegyei szövetség elnöke, Wopaleczky Károly a budapesti szövetség alelnöke és Lukács Gyula a barsvármegyei szövetség h. elnöke; végül Tomcsányi Béla szöv. pénztáros. Mint vendégek: Breuer Szilárd, Ehrlich Manó, Kálmán Géza, Kovács József, Markusovszky Béla, Spitz Imre és Venczel Lajos.

1. Elnök üdvözlővén a jelenlévőket, az ülést megnyitja.

2. Mezey Mihály értesülvén az alapszabályok jóváhagyásáról, napirend előtt szólal fel. Tudomására jutott, ugymond, hogy Cziráky Béla gróf, a szövetség volt elnöke újabban megvált a külügyminiszteriumban elfoglalt osztályfőnöki állásától. Támaszkodva ama ünnepélyes nyilatkozatra, melyet Cziráky Béla gróf a szabadkai közgyűlésen az elnöki állásról történt távozásra alkalmával tett, most hogy a szövetség maga is új szeívezkedés előtt van, felette kívánatosnak tartaná, ha a már több mint két év óta üresedésben levő elnöki tisztség elfogadására — megszűnven azon okok, melyek őt távozásra birták — felkéretnék, hogy a milléniumi ünnepekben már az ő elnöklete alatt vehessünk részt.

Szeidl Lajos és Vida Pál felszólalása után elnök indítványára a választmány elhatározza, hogy Cziráky Béla grófot az elnöki tisztség elfogadására felkéri, s a választások megejtésére a milléniumi közgyűlést megelőzőleg ez év tavaszán rendkívüli közgyűlést hív egybe.

3. Titkár bejelenti, hogy Kovács Gyula, Ormóssy Károly, Putsch Tóbiás és Rösch Frigyes vál. tagok az ülésről elmaradásukat igazolták.

4. Az 1895. évi augusztus hó 18-án Kolozsváron tartott választmányi ülés jegyzőkönyvét a választmány észrevétel nélkül hitelesíti.

5. Titkár felolvassa a közgyűlés óta lefolyt időszakról szóló jelentését.

Elnök, tekintettel arra, hogy egy félreértés folytán az ülésterem egy más ülés céljaira is átengedtetett, $\frac{1}{4}$ 11 órakor az ülést egy órai időtartamra felfüggeszti.

Elnök az ülést d. e. $\frac{1}{4}$ 12 órakor ismét megnyitván, Lukács Gyula szót emel a titkári jelentés azon része ellen, mintha ő a szabadkai tanfolyamon megbízás nélkül jelent volna meg. Eljárása igazolásul felhozta, hogy ő a májusban tervezett tanfolyamra meghatalmazást nyert, mely tőle vissza nem vonatott s így ő, nem lévén tudomása titkár kiküldetéséről, jóhiszeműleg vélt cselekedni, midőn a szeptemberi tanfolyam vizsgáira mint a szövetség kiküldöttje megjelent.

Titkár és Elnök felvilágosításai után a választmány Lukács Gyula eljárását jóváhagyja s felkéri, hogy írásos jelentését arról az elnökségnek mutassa be.

Ugyancsak a titkári jelentéssel kapcsolatban Vida Pál kérdést intéz az elnökhöz, miért nem kapta még meg a szövetség az 1895. évi állami szubvencziót.

Elnök azon felvilágosításai után, hogy a belügyminiszterium az eddigi szokástól eltérően a felterjesztett számadások helyett teljes részletes számadást kívánt, de értesülése szerint a pénz már utalványozva van, a választmány titkár jelentését tudomásul veszi.

6. Pénztárnok jelentését, mely szerint 1895. évi aug. 17-én pénztári maradvány volt 10,416 frt 17 kr., azóta volt bevétel 402 frt 34 kr., kiadás 2000 frt 91 kr., s így pénztári maradvány jelenleg 8817 frt 60 kr.; a választmány tudomásul veszi.

7. Ezzel kapcsolatban Kozmáry Dezső kérdést intéz az iránt, vajjon a pénztárvizsgáló bizottság megalakított-e.

Elnök felvilágosításai után a választmány, tekintettel az új alapszabályok nyomán megejtendő szervezkedésre, ezuttal külön pénztárvizsgáló bizottság kiküldését szükségesnek nem tartja.

8. *Titkár* bejelenti, hogy az alapszabályokat a belügyminiszterium jóvá hagyta s csak két pontra nézve tett a záradékban megjegyzést, t. i. hogy a hátralékok közigazgatási úton nem hajthatók be és hogy a tűzfelügyelők hatósági jogokat nem gyakorolhatnak.

Felolvassa az erre vonatkozó rendeletet és ismerteti elnöknek ez ügyben tett fáradozásait.

Többek hozzászólása után elhatározza a választmány az alapszabályok kinyomatását és pedig szemben *Szeidl Lajos* azon véleményével, mely szerint a szövegben változtatás egyáltalán nem tehető, s a belügyminiszterium záradéka a szöveg érintetlenül hagyásával egész terjedelmében szó szerint felveendő, szavazattöbbséggel olyképp, hogy a szöveg közt a belügyminiszterium kívánságához mérten a 9. §-ban a »közigazgatási úton« szavak helyett »bírói úton« szavakat teszi, míg a 25. §. végére új pontnak beilleszti a következőket: »A tűzfelügyelők hatósági jogokat nem gyakorolhatnak.«

Egyben *Szabó Gyula* indítványára a választmány elnöknek az alapszabályok jóváhagyása körül kifejtett sikeres fáradozásaiért jegyzőkönyvben köszönetet mond.

9. Az új alapszabályok nyomán leendő szervezkedés tárgyában Budapesten tartandó rendkívüli közgyűlés idejének megállapítását a választmány az elnökségre bizza.

10. *Titkár* jelenti, hogy a kiállítási igazgatóság felépíttette, azonban az általunk javasoltaktól bizonyos tekintetben eltérőleg. Legfőbb eltérés, hogy az őrszoba a szertár hátsó részére helyeztetett, maga a szertár pedig mennyezettel el nem látatott.

Többek hozzászólása után az elnök vezetése alatt *Bárány, Óváry, Vermes, Wopaleczky* és *titkárból* álló bizottságot küld ki a választmány a czélből, hogy a helyszínén megajándékozandó vizsgálat alapján a javítás módjait nézve a kiállítási igazgatóságnál megállapodásra jusson.

11. *Titkár* jelenti, hogy a milléniumi ügyek előkészítése tárgyában a tegnapi napra az elnökség értekezletet hívott egybe, egyúttal előterjeszti ezen értekezlet megállapodásait.

A választmány elnök indítványára mindenek előtt elhatározza, hogy József főherceg Ő Fensége, mint a szövetség védnökének, gróf Széchenyi Ödön pasának, mint a szövetség megalapítójának, valamint Cziráky Béla grófnak, mint a szövetség sok éven át volt érdemdús elnökének tűzoltói arcképeit a szövetségi tanácssteremben leendő elhelyezés czéljából elkészítteti s azokat a majdan tartandó díszgyűlésen leleplezi. A szükséges lépések megtételével megbizsa az elnökséget.

A kongresszus idejéül aug. 15., 16. és 17-ike tűzetik ki a következő programmal:

Aug. 15. D. e. 9—10-ig díszgyűlés arcképleleplezésel. 10—12-ig szakelőadások. D. u. 3—6-ig versenyek. Este bankett a kiállítási területen.

Aug. 16. D. e. 9—11-ig szakelőadások. D. u. 2-kor gyülekezés az Újépület udvarán. 3-kor indulás, díszfelvonulás tűzoltó-szerekkel az Andrassy-út és kiállítási területen át a versenyterre. Ugyanott 5-kor díszgyakorlat.

Aug. 17. D. e. 9-kor a XIII. országos kongresszus tartatik meg, míg a nap többi része a kiállítás megszemlélésére fordítatik.

A versenyekhez és díszgyakorlathoz szükséges mászófalnak felállítása a rendező bizottság és elnökség feladatát képezi.

A külföld nevesebb tűzoltóságait a választmány meghívja a kongresszusra, s ezek részére a magyar czimerral, valamint József főherceg Ő Fensége arcképével ellátott ezüst emlékérmeket veret, míg a hazai tűzoltóság részére bronz érmeket készíttet. A szükséges engedély kieszközölésével az elnökséget bizza meg.

A nagy rendező bizottság elnökévé a választmány

megválasztja Cziráky Béla grófot, magának a bizottságnak tagjai a választmány összes tagjai, kiegészítve a Budapesten és környékén székelő tűzoltó-testületek vezetőiből.

Versenydíjak kitűzésére a választmány fölkéri Ő Fenségét a királyt, Ő Fenségét József főherceget, a belügyminisztert és a székes-fővárost. A vármegyei szövetségeket díjak kitűzésére ugyancsak fölkéri. Maga az orsz. szövetség ugyancsak tűz ki versenydíjat, ennek mennyiségét azonban a viszonyokhoz mérten később állapítandja meg.

A kongresszus idejére a szövetség egy emléklapot is fog kiadni.

Ugyancsak felhívja a választmány az elnökséget, hogy ugy a kiállítás, valamint egyéb látványosságok stb. látogatásához a kongresszusra feljövő tűzoltók részére a legkiterjedtebb kedvezményeket eszközölje ki, általában pedig intézkedéseit olyképp tegye meg, hogy a kongresszus sikere biztosítva legyen.

12. A budapesti szövetség azon elhatározását, hogy a kiállítás egész ideje alatt 12 tűzoltó-tisztnek díjtalan elszállásolásáról gondoskodik, a választmány örvendetes tudomásul veszi.

13. *Titkár* felolvassa a sopronvármegyei és vasvármegyei szövetségek előterjesztéseit a vármegyei szövetségek részéről fizetendő tagsági díjaknak általánosságban leendő megállapítása iránt. *Titkár* javaslatára a választmány a közgyűlés utólagos jóváhagyásának reményében elhatározza, hogy a vármegyei szövetségek a tagtestületek által befizetendő 6 frtból már az 1896. évtől kezdődőleg az eddigi 3 frt helyett csak 2 frtot fizessenek be az orsz. szövetséghez, míg 4 frtot saját céljaikra fordíthatnak.

Szabó Gyula a sopronvármegyei, *Vida Pál* a fejevármegyei, *dr. Óváry Ferencz* a veszprémvármegyei, *Wopaleczky Károly* a budapesti, végül *Lukács Gyula* a vasvármegyei szövetségek nevében e határozathoz hozzájárulását kijelenti.

14. *Scossa Zoltán* indítványára a választmány a versenyszorozatokba egy külön pontot felvesz a hivatásos tűzoltóságok versenyére; kiköti azonban, hogy a verseny az egységes gyakorlati szabályzat értelmében tartassék.

15. Az összes magyarországi tűzoltó-testületeknek a szövetséghez leendő kötelező csatlakozás megvalósításának érdekében fölterjesztést intéz a választmány a belügyminiszteriumhoz, kérve, hogy ezen csatlakozásra körrendeletileg a testületek felhivassanak.

16. *Titkár* felolvassa *Bárány N. Ernő* budapesti önk. tűzoltó-főparancsnok levelét, melyben köszönetet mond 25-éves tűzoltói jubileuma alkalmából hozzá intézett üdvözlésért. Tudomásul szolgál.

17. *Bárány N. Ernő* felolvassa jelentését a *Wopaleczky Károly* által bemutatott tervezetről az artézi kutak vizének czélszerű felhasználása tárgyában.

Wopaleczky Károly felvilágosításai után a választmány a véleményes jelentésben foglaltakat egész terjedelmükben magáévá teszi.

18. *Harangi Ferencz* mezőkövesdi szertárnok azt kéri a választmánytól, hogy a kiállítási mintaszertár szertárnokává neveztessek ki. Tekintettel arra, hogy a kiállítási igazgatósággal a szertár felügyeletére nézve még megállapodás létre nem jött, de nem is kívánható senkitől oly fokú áldozat, hogy a kiállítás egész ideje alatt valaki díjazás nélkül a szertár épületben legyen, a választmány a kérelmet teljesíthetőnek ez idő szerint még nem tartja. Nem lehet kifogása az ellen, hogy *Harangi Ferencz* a kongresszus napjain mint magyarázó közeg működjék, e tekintetben is azonban az elhatározást a rendező bizottságra bizza.

19. *Thomas Antal* verseczi tűzoltó arcképpel felszerelt javaslatát az egyenruha és rangjelzés módosítása tárgyában a választmány kiadja az elnökségnek azzal, hogy majdani felhasználás végett az előzetes ügyiratokhoz csatolja.

20. A tűzoltói intézmény népszerű ismertetését magá-

ban foglaló s a kiállítást látogatók közt szétosztandó füzet tárgyában való intézkedést a választmány a rendező bizottság feladatai közé sorolja.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést d. u. 1/2 óra-
kor berekeszti.

Kmf.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Jegyzőkönyv.

*Felvételett Sopronban a Sopronvármegye és városa tűzoltó-
testületei szövetsége választmányának a városháza kis ülés-
termében 1896. január 26-án tartott ülésén.*

Elnök: Rösch Frigyes, szöv. elnök.

Jegyző: Szabó Gyula, szöv. alelnök.

Jelen voltak: Gebhardt József polgármester, Kundt Frigyes, Békeffy József, Kédl László választmányi tagok és Hillebrandt János pénztáros. Elmaradásukat kimentették: Dr. Ajkay Béla titkár, Mersits István, Wacha Antal, Schwertner János és Bauer Kristóf választmányi tagok.

1. Elnök üdvözlővén a választmány jelenlevő tagjait, sajnálattal konstatálja, hogy a választmányi tagok oly kis számban jelentek meg s az ülést megnyitja. A napirend előtt jelenti, hogy Gebhardt József polgármester úr hivatalos elfoglaltsága miatt az ülésen végig nem vehet részt. — A választmány tudomásul veszi.

2. Fölvolvastatik az 1895. évi december hó 8-iki választmányi ülés jegyzőkönyve, mit is a választmány észrevétel nélkül hitelesít.

3. Elnök jelenti, hogy az 1895. évi december hó 8-án 310. sz. a. történt fölterjesztésére, mely szerint a befizetendő orsz. szöv. tagsági díjak pausaliter állapításának meg az orsz. tűzoltó-szövetségi elnökség 705/1896. sz. a. leiratában a f. é. január hó 6-án tartott orsz. közp. választmányi ülés határozatából nem volt kivihető; azonban az illetékes vármegyei szövetségekhez befizetett 6 frtnyi évi tagsági díjból az orsz. szövetséget eddigelé megillető 3 frt helyett az 1896. évtől kezdődőleg csakis 2—2 frt lesz megküldendő, míg a fenmaradó 4 frt a vármegyei szövetségek czéljára fordítható. A választmány tudomásul veszi.

4. Elnök felolvassa Predl köz. 61/1896. sz. a. jelentését, mely szerint Dör község avagy annak tűzoltó-testülete szöv. tagsági díjait megfizetni nem képes s azt továbbra lefizetni nem is hajlandó s egyidejűleg bejelenti a szövetségből való kilépését is. A választmány a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter úr által 1893. évi márczius hó 6-án 18,855/v. 10. sz. a. megerősített alapszabályai 3. §. 1. pontja értelmében ezen jelentést és kilépést tudomásul nem veheti. miről az illetékes szolgabírói hivatal útján Dör község és annak tűzoltó-testülete értesítendő.

5. Elnök jelenti, hogy Kis-Tata község és tűzoltó-testülete az 1894. és 1895. évekre eső 6—6 frtnyi tagsági

díjak befizetése alól való fölmentését kéri; a választmány — fennálló szabályzatok értelmében — kérelmüknek helyt nem adott.

6. Elnök előterjeszti, hogy Vág község beküldött 6 frtot, a nélkül, hogy kimutatná, melyik évre; miután ezen tagtestület 1893. év óta nem fizetett be tagsági díjat, a választmány a szövetségi pénztáros által az 1894. évre nyugtáztatta; eszerint nevezett tagtestület még az 1895. és 1896. évekre hátralékban marad. A márczi és csapod. tagtestületek az 1896. évre az orsz. tűzoltó segélyző szövetségbe járó tagsági díjakat hozzá küldötték be, míg a szöv. tagsági díjak befizetését még az 1895. évre sem teljesítettek. A választmány elhatározza, hogy a tagsági díjak ügye az elnökség által rendeztessék, az orsz. segélyző díjak pedig rendeltetési helyükre juttassanak.

7. Behatóbb megbeszélés tárgyát képezte az elnök által felhozott résztvevési kérdés a milléniumi ünnepélyt illetőleg; az alelnök közlései után előbb bevárandó volna a részletes program, mire az elnök kijelenti, hogy most csak általánosságban hozza szönyegre e kérdést, erre a választmány elhatározta, hogy a szöv. közgyűlésen, mely folyó év május hóban fog megtartatni, annak mikénti keresztülvitele tárgyalassék.

8. Főtárgyát képezte a mai ülésnek az elnökség által kidolgozott »Sopronvármegye területének tűzrendészeti felügyelőségekre való felosztásáról s az ezzel kapcsolatos tűzrendészeti eljárásról« szóló szabályrendelet (tervezet) — mely kinyomatva minden egyes választmányi tagnak már előzőleg megküldetett — tárgyalása.

A választmány a felolvasott tervezetet minden észrevétel nélkül elfogadta és határozatra emeli és a vármegyei köztörvényhatóságnak — az alispán úr útján — megerősítés végett beterjeszteni határozza.

9. Kundt Frigyes indítványozza, hogy a főt jelzett munkálat letisztázásáért, valamint a nyomtatási munkálatnál teljesítendő korrekturáért tiszteletdíj szavaztassék meg. A választmány ezen munkálat teljesítéseért egyhangulag 80 frtot megszavazott.

10. Hillebrandt János pénztáros jelentést tesz a pénztári állományról, mely szerint: pénztármaradvány 1895. július hó 8-án 710 frt 27 kr., a bevétel 393 frt, összesen 1103 frt 27 kr., a kiadás 305 frt 71 kr. s így a pénztári maradvány 797 frt 56 kr. o. é.; a választmány tudomásul veszi.

11. Végül elnök indítványozza, hogy a polgármester úrnak a terem átengedéseért jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék. A választmány az elnök indítványát egyhangulag elfogadta és határozatra emelte.

Ezzel a napirend kimerítettvén, elnök az ülést berekeszti.

Kmf.

Rösch Frigyes,
elnök.

Szabó Gyula,
szöv. alelnök,
a titkár helyettesítője.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Sárosvármegye tűzrendészeti szabályrendelete.

(Folytatás.)

Büntető eljárás.

51. §.

A jelen szabályrendelet ellen vétők tekintetében azon hatóságok bíraskodnak, melyek az 1880. évi augusztus hó 17-én 38,547. sz. alatt kelt bel- és igazságügyminiszteri rendelettel megállapítvák, s ezek azon módon járnak el, miként az ott körülírva van.

A büntetés mérvére nézve az 1879-dik évi XL. t.-cz.

141. és 142. §§-ai, valamint a jelen szabályrendeletben megállapított határozmányok szolgálnak zsinórmértékül.

VII.

Atmeneti intézkedés.

53. §.

A tűzrendészeti szabályrendeletben előirt fecskendőket s tűzoltószerkeket a községek, hol legalább 50 ház van, külön szabályrendeleteik értelmében saját költségükön, a hol ellenben 50 háznál kevesebb van, más kisebb szomszéd községekkel szövetkezve szerzik be. A hol ez nem

lehetséges, az ily kisebb községek az idézett tűzrendészeti kormányrendelet 8. §-ában kisebb községek részére előírt taliga- vagy puttonyfecskendőt és tűzoltószereket tartoznak beszerezni.

54. §.

A csoportosított községek a közös költségeket az általuk fizetett évi egyenes állami adó arányában lesznek kötelesek fizetni.

55. §.

A vármegye területén létező fecskendők, ha hengerüregük 10 vagy több centiméter, 1889. évi október hó 1-ig a magyar orsz. egységes csavarra idomítandók át. (Tk. 8. §.)

56. §.

Jelen szabályrendelet a felsőbb jóváhagyás után azonnal lép életbe.

A sárosvármegyei tűzoltóság szervezeti és szolgálati utasítása.

I.

A sárosvármegyei tűzoltóság szervezete.

1. §.

A tűzrendészeti kormányrendelet, de a közelmúltnak szomorú tapasztalatai is arra indíták Sárosvármegye közönségét, hogy a rendszeres tűzoltás ügyét — a tényleges viszonyokkal és szükségletekkel számot vetve — egységes alapon szervezze.

Azon tény, hogy a vármegye területén levő 377 községnek egyikében sem létezik önkéntes tűzoltóság s hogy azon kísérletek, melyek a nagyobb községek egyikében, másikkában ezen irányban történtek, semmiféle sikerre nem vezettek: mulhatatlanul szükségessé tette, hogy a vármegye közönsége a céltalan s magát az ügyet veszélyeztető kísérletezéssel felhagyva, a tűzrendészeti kormányrendelet alapján kimondja, miszerint a vármegyebeli összes községek 20—40 éves, alkalmas férfi lakói rendszeres tűzoltói szolgálat teljesítésére kötelezvék, csatlakozhatván ezekhez oly önkéntesek is, kik a kötelezett korosztályokon kívül állanak.

Tekintettel továbbá arra, hogy a tűzrendészeti kormányrendelet értelmében beszerzendő fecskendők és egyéb oltószerek szakértő kezelést és állandó lelkiismeretes gondozást igényelnek, mely nélkül a befektetett tőke teljesen kárba vész; és tekintettel arra, hogy a vidék népének ez irányban ismert indolenciája mellett ama feladatok megfelelő teljesítését állandó felügyelet és ellenőrzés nélkül a községektől várni nem lehet: oly módról kellett gondoskodni, mely mellett az egységes, helyes kiképzés és begyakorlás legkönnyebben keresztülvihető, masrészt pedig a szerek gondozásának s a szolgálat teljesítésének folytonos és fokozatos ellenőrzése biztosíttatik.

Ezen módot pedig az egyöntetű s egységes szervezet kapcsa adja meg, mely a tisztek kinevezésében, a közigazgatási beosztásnak megfelelő felügyeleti s ellenőrzési körök létesítésében s az elvek azonosságában nyilvánul.

Ez okból a Sárosvármegye területén létező összes tűzoltóságok egyöntetűleg szervezett testületet képeznek, mely a „Sárosvármegyei tűzoltóság“ nevet viseli s melyhez az eperjesi, bártfai, kis-szebeni, valamint a soóvári kincstári, külön alapszabályaik alapján alakult tűzoltóságok önként csatlakoznak.

2. §.

A hat szolgabírói járás ugyanannyi tűzfelügyelői állást képez.

Szervezeti egységek pedig: a század, az osztály, a raj.

3. §.

Azon községek tűzoltóságai, melyek egy körjegyzőség területén fekszenek, együttvéve egy századot képeznek.

A mely községben legalább 25 tűzoltó van, ott a tűzoltóság egy szakaszt képez, mely rajokból áll.

Két vagy több szakasz egy osztályt képez.

Az osztályokat a tűzrendészeti választmány a szomszédsági viszonyra való tekintettel állapítja meg.

4. §.

A három szab. kir. város, valamint a soóvári kincstári tűzoltóság egy-egy századot képeznek.

5. §.

A tűzfelügyelői járások és a tűzoltósági századok az előző §§-okban foglaltakhoz képest a következők:

a) Tűzfelügyelői járások:

1. alsó-tarczai tűzfelügyelői járás,		
2. felső-tarcsa	"	"
3. sirokai	"	"
4. tapolyi	"	"
5. szekcsői	"	"
6. makoviczai	"	"

b) Tűzoltósági századok:

1. számú	eperjesi	század
2.	bártfai	"
3.	kis-szebeni	"
4.	soóvári	"
5.	lemesi	"
6.	kendei	"
7.	keczer-pekléni	"
8.	bogdányi	"
9.	kőszeghi	"
10.	orkutai	"
11.	péchéújfalvi	"
12.	berzeviczei	"
13.	daróczi	"
14.	dobói	"
15.	plavniczai	"
16.	soóvári	"
17.	sebesi	"
18.	kis-sárosi	"
19.	berkii	"
20.	sirokai	"
21.	bertóti	"
22.	kurimai	"
23.	herheji	"
24.	giráltyi	"
25.	hanusfalvi	"
26.	kapui	"
27.	tapolyvidéki	"
28.	gáboltói	"
29.	sznakói	"
30.	raszlaviczai	"
31.	klyussói	"
32.	ternyei	"
33.	zborói	"
34.	dubovai	"
35.	szvidniki	"
36.	ladoméri	"
37.	szorocsini	"

TECHNIKAI RÉSZ.

Az alcsuthi szakasz működési köre és tűzstatisztikája.

Irta: *Dorner Béla*, parancsnok.

— Ábrával. —

A szakasz megalapítása óta letelt évekre visszatekintve, sokoldalú s kiterjedő működésről nézhetünk végig.

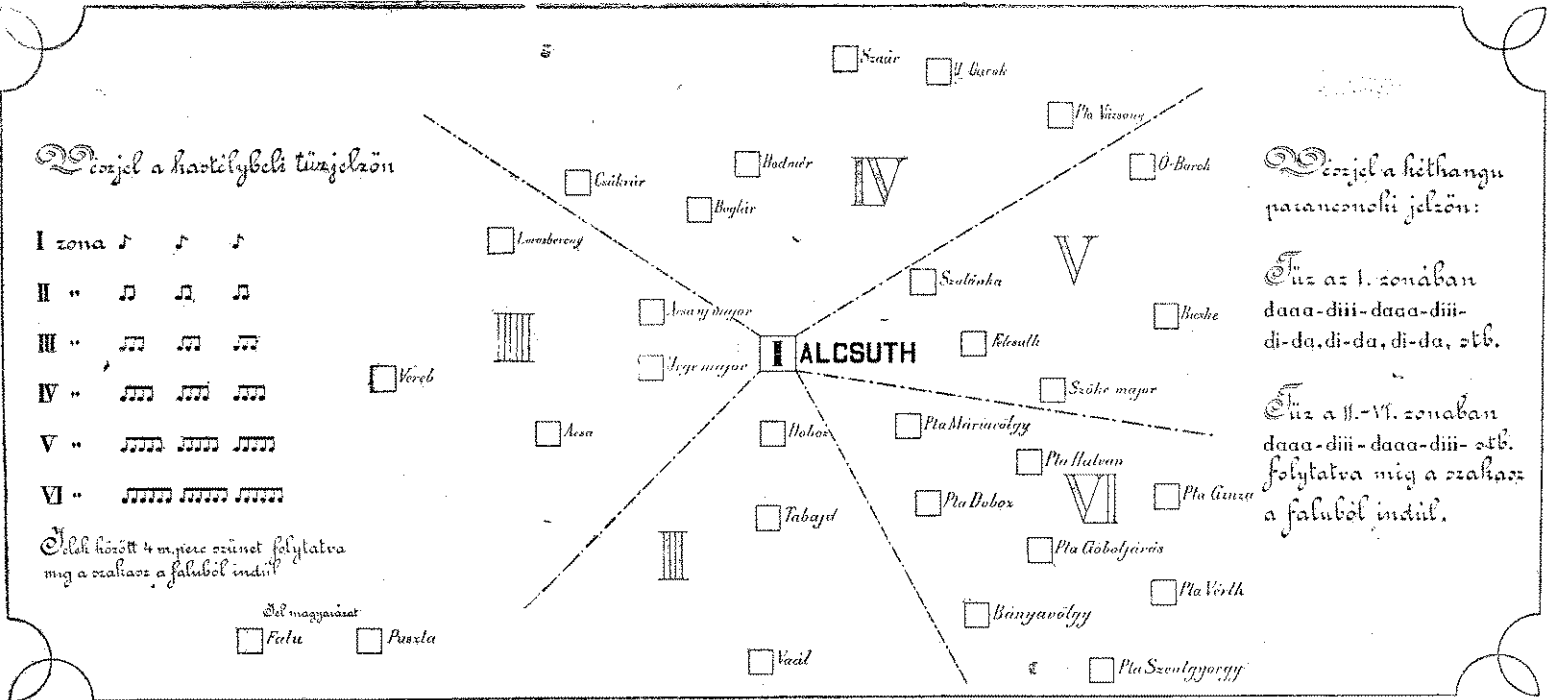
A kivonulások, gyakorlatok, tűzvédelem, a praktikus s theoretikus ismeretek terjesztésén kívül, főleg Alcsuthon kívül, a körülfekvő puszták, falvak és községekben előforduló tüzeseteknél való működés sok alkalmat nyújtott bő, alkalmas tevékenységre. Az alakulás első éveiben a kised csapat ezirányú működése, a fenséges főparancsnokkal élén, a helyi tüzek támadása s védelmére szorított. Útra kelt azonban a határon kívüli helyek védelmére is, ha azt a körülmények megengedték, noha ekkor a saját vagyont és lakhely biztonságára nem maradt tartalék.

Később azután, midőn úgy az önkéntes csapat a kellő létszámmal felemeltetett, részint a pusztai tűzoltóság is megalapított, ha egy csapat távol is volt Alcsuthtól, maradt a tartalékcsoport azon eshetőségekre is, melyek ezen idő

Mellékelt képen mindez graphikailag van feltüntetve, az egyirányban fekvő helyek zónákba csoportosítva, hogy így a tűzjel megadásával a szakasz már előre tájékozhatta magát.

A falubeli riasztásnál a 2 hangú jelzővel vagy a nagy kürttel a jelzés mikéntje úgy állapított meg, hogy az Alcsuth községbeli s kastély körüli tűznél, nemkülömben a főhercegi puszták egyikén kiütött tűz jelzésénél »tűzjel futólépés« adatik, jelezve, hogy a tűzoltók nem a sorakozó helyekre, hanem a közeli szertárakhoz igyekezzenek a gépekért, a minél előbbi működés megkezdhetése végett. Idegen helyekhez ugyanis a sorakozó helyen kell megvárniok, míg a kastélytól a fogatok a szerekkel leérkeznek.

Ma már, miután úgy az egyes községekben életbe léptetett tűzoltó-testületek is megadják az első segílyt s a kisebb tüzekkel maguk is elbánnak, s így, ha csak lehet, elkerülnek az idegen helyről jövő segílyt, másrészt pedig, miután a tűzrendészet bevezetése sok tüzesettől megmenti a lakosokat, a tüzek ritkábban is fordulnak egyáltalában elő s így a szakasz nincs kitéve az ugynevezett zaklatásnak, mint évekkel azelőtt. Voltak évek, midőn a fáradt

Készült Budapesten
Neszki Áron műszaki irodájában

Alcsuth 1896 február hó.

alatt fordulhattak elő. Az eredményes működésnek pedig a vidéken hamar híre támadt; gyakran jelent meg nyári éjszakákon egy-egy lovas küldöncz a vidéki falvak és pusztákról, segítséget kérni az ott támadt tűz pusztításának megakadályozására; számos azon segílykérő sürgönyök száma, melyeket kitört vész esetén vagy az előljáróság, vagy a szolgabíró küldött a parancsnoksághoz. A kastélyór azután nemcsak segílykérésre, de az éjszakai tűzfényre is megkopogtatta a fenséges főparancsnok ablakát, jelentve a »veszélyt«, a magas születésű főúr pedig éjnek idején is felöltötte a bloust, elhagyta palotáját s útra kelt csapatának élén a sötét, hideg éjben, a szegény emberek vagyontát perzselő tűzhöz.

Így a szakasz működési köre az egész vidékre kiterjedt, nem kevesebb mint 25 falu s pusztára. Ekkor lettek bevezetve a rendes tűzörségek katonai renddel szervezve s rendszeren díjazva, a működési kör zónákra beosztva s a kastélybeli tűzjelző-tornyon a tűzjeladás mikéntje megállapítva, a riasztás, sorakozás, elvonulás mind rendszer szerint szabályzatilag megerősítve.

hazatérő csapatot újra kürtszó riasztotta föl, hogy ismét útra keljen, s midőn több napon keresztül tartott a hajszá, »Hova megyünk holnap?« kérdezték hazatértükkor.

Mts. Hübbel angol statisztikus a tűzvészek periodicitásának hirdetője azon teoriát állította fel, hogy az évenként kevesbülő vagy gyarapodó tüzesetek a Jupiter bolygónak a földhöz közeledési viszonyával állanak összefüggésben, azaz a bolygó közeledtével gyarapodnak, távoztával szűnnek azon bajok, melyek a földön élő emberiséget érik, így a tűzvészek is. A biblia 7 kövér és 7 sovány esztendő is ezen teoriájából magyarázható, ámbár az nincs megállapítva, hogy 7 éves ciklusokat tartana be a csillagzat a mai időben is.

Ezen egész teoriának némi alapot ad azon tény, mely a tűzvészek periodicitásában jut kifejezésre, s ad progresszív (növekvő) s agresszív (fogyó) arányokat.

A vezetett tűzstatisztikából legyenek megemlítve a következők:

Az alakulástól 1895. év végéig (13 év) előfordult tüzesetek s riadók száma 95.

Ebből minőség szerint :	
Tűzvész	I
Lakóház tetőtűz	37
Istálló, pajta stb.	9
Kazaltűz	23
Szobatűz	2
Kéménytűz	4
Tarlógégés	2
Erdőtűz	I
Különféle kisebb tüzek	5
Riadó és vaktűz	II
Összesen: 95	

Községek szerint:	
Alcsuth	25 eset.
Acsa	2 "
Barok	I "
Bicske	4 "
Bodmér	2 "
Boglár	2 "
Csákvár	2 "
Doboz	2 "
Felcsuth	10 "
Lovasberény	I "
Szent-Péter	I "
Tabajd	14 "
Száár	9 "
Vaál	9 "
Vereb	2 "
Pusztá-Hatvan	I "
" Ginza	I "
" Kistanya	I "
" Szentgyörgy	I "
" Farkasfa	I "
" Szunyogmajor	I "
" Vázsony	I "
" Vérth	I "
" Brod	I "
Összesen: 95 eset.	

Évszak és hónapok szerint:	
Tavas. Márczius	5
Április	5
Május	4
Összeg: 14	
Nyár. Junius	5
Julius	18
Augusztus	16
Összeg: 39	
Ősz. Szeptember	14
Október	11
Összeg: 25	
Tél. November	9
Deczember	3
Január	4
Február	I
Összeg: 17	

Évek szerint:			
év	tűz	riadó	tűzkivonulás
1882	4	I	5
1883	I	I	2
1884	5	—	5
1885	7	I	8
1886	6	—	6
1887	9	—	9
1888	8	—	8
1889	8	—	8
1890	10	4	14
1891	I	I	2
Átvitel	59	8	67

Áthozat	59	8	67
1892	3	—	3
1893	13	I	14
1894	4	I	5
1895	3	3	6
14	82	13	95

Tűzvész az eddigiek között legnagyobb volt 1889. július 31-én Szááron, midőn 200 épület lett a lángok martalékává, s az óriási szélben a vízhiány miatt a községet az elpusztulástól megmenteni nem sikerült. Legtöbb tüzeset volt 1893-ik évben, legkevesebb 1883- és 1891-ben.

Tűzcyklusok:

I. cyklus 1882—1883—1884. 3 év, összesen 10 tüzeset, 1885—1886—1887. 3 év, " 22 " felszálló arány.

II. cyklus 1888—1889—1890. 3 év, összesen 26 tüzeset, 1891—1892—1893. 3 év, " 18 " leszálló arány.

Miután a IV-ik cyklusra ismét a felszálló arány következne be, ezen beosztás mellett a következő 6 évben ismét tetemesebb számú tüzesetre volna kilátásunk.

Ezt azonban majd csak a jövő van hivatva tényekkel igazolni.

TANULMÁNYOK.

Légsúlymérő.

(Folytatás 1895. évről.)

A légsúlymérő, a mint láttuk a földkörül levő levegő nyomásának bizonyos határok között való változását tünteti fel, a melynek meghatározása tudományos buvátkodásoknál kiváló fontossággal bír a meghatározott eredményekre, a tűzoltókra nézve ez kevésbé fontos; sokkal érdeklőbb rájuk nézve az alábbi táblázat, mely azt mutatja, hogy a különböző higanyoszlopnak milyen vízszlop felel meg és hogy milyen nagy azon körlégnomás, mely ezen oszlopokat fenn, illetve egyensúlyban tartja légürestérben s melyet tehát közönségesen vacuum-táblázatnak nevezhetünk s a mely valamely szívógép szívóképeségének vacuum-méterrel történő meghatározása szolgál.

Láthatjuk, hogy az itt kimutatott különböző nyomás eredményét, mely különféle helyeken lettek felállítva, csupán olyan eredmények, melyek arra szükségesek, hogy különböző helyeken a vízszlopokat állandóan csak fentartsák, úgy hogy ha szükséges a viznek valamely gyorsaságot is kölcsönözni, pl. mikor a szivattyukat vízzel akarjuk ellátni, akkor még valami erőt hozzá kell tenni. — Midőn a szivattyut légköri nyomás által akarjuk ellátni, akkor a legnagyobb erőt az, amit csak lehet alkalmazni, az hogy ha elvonjuk a levegőt a cső belsejéből, a mi által megzavarjuk a külső és belső nyomás közt az egyensúlyt, azaz a külső és belső nyomás közt. — Innen láthatjuk, hogy semmi esetre, vagy semmiféle körölmények közt nem alkalmazhatunk nagyobb erőt, mint a légnyomás természetszerű valóságos tevékenységét.

Tegyük fel, hogy a vizet bizonyos adott magasságra fel kell emelni, akkor ennek a nyomásnak, vagy erőnek ugyszólván kétféle működést kell végeznie: az egyik az, hogy a vízszlopot emelje fel, a másik pedig, hogy szüntelenül fentartsa folyását, következésképpen ezen utóbbinak kell, hogy a kettő közt legyen (felemelés és szakadatlan vízfolyás) a mérleg.

Az itt említett számoknál csupán csak a tenger színén észlelt légkör nyomása van tekintetbe véve. — Ez egészen elég lesz a mi célunkra mindaddig, míg egyik, vagy másik ország rendes vízszínen (niveau) maradunk; azonban ha valamely kísérletet akarunk tenni valamely jelentékeny magasságon, vagy jelentékeny mélységben,

akkor azt vesszük észre, hogy a magasságban a körlég nyomása sokkal kisebb lesz, míg a mélyedésben (gödör, pincze, bánya) sokkal nagyobb lesz és azt meglehet mutatni azon kisebb, vagy nagyobb higany oszlop által, a melyet az illető helyen fentart a légnyomás.

Ellenben változtassuk meg mechanice a légkört, pl. az által, hogy a légnak egy részét elvonjuk, vagy pl. még több levegőt adunk hozzá, akkor azt fogjuk találni, hogy a könnyebb légkör kisebb — míg a nehezebb légkör egy nagyobb oszlopot képes egyensúlyban tartani.

Minthogy a közönséges tűzfecskendőnél legjobban lehet ezen műveleteket látni, még pedig a közönséges atmoszfericus levegőnél, azért igen nagyfontosságú volt itt megemlíteni azon elveket, melyektől ezen működések függenek. — Ámbár ezen műveletek azon magasság szerint változnak, a melyektől függenek, azért a higanyoszlopnak viszonya a vizoszlop viszonyához mindig állandó marad, minthogy valóban a két anyag (higany és víz) sulya körülbelül $13\frac{1}{2}$ az 1-hez; ennél fogva minden négyszög $\frac{1}{m}$ higany $13\frac{1}{2}$ négyszög $\frac{1}{m}$ vizet fog egyensúlyban tartani.

Higany- oszlop magassága centimete- rekben	A levegő nyomása ☐ $\frac{1}{m}$ -ként kilogrammban	Vizoszlop magassága meterekben	Higany- oszlop magassága centimete- rekben	A levegő nyomása ☐ $\frac{1}{m}$ -ként kilogrammban	Vizoszlop magassága meterekben	Higany- oszlop magassága centimete- rekben	A levegő nyomása ☐ $\frac{1}{m}$ -ként kilogrammban	Vizoszlop magassága meterekben
1	0 013	0-13	27	0-355	3-67	53	0-697	7-34
2	0 026	0-27	28	0-368	3-80	54	0-710	7-48
3	0-039	0-40	29	0-381	3-94	55	0-723	7-62
4	0 052	0-54	30	0-394	4-08	56	0-736	7-75
5	0-065	0-68	31	0-407	4-21	57	0-759	7-89
6	0-078	0-81	32	0-421	4-35	58	0-763	8-02
7	0-092	0-95	33	0-434	4-48	59	0-776	8-16
8	0 105	1-08	34	0-447	4-62	60	0-789	8-30
9	0-118	1-24	35	0-460	4-76	61	0-802	8-43
10	0-131	1-36	36	0-473	4-89	62	0-815	8-57
11	0 144	1-49	37	0-486	5-03	63	0-828	8-70
12	0-157	1-63	38	0-500	5-16	64	0-842	8-84
13	0-171	1-76	39	0-513	5-30	65	0-855	8-97
14	0-184	1-90	40	0-526	5-44	66	0-868	9-11
15	0-197	2-04	41	0-539	5-57	67	0-881	9-24
16	0-210	2-17	42	0-552	5-81	68	0-894	9-38
17	0-223	2-31	43	0-565	5-84	69	0-907	9-52
18	0-236	2-44	44	0-578	5-98	70	0-921	9-65
19	0-250	2-58	45	0-592	6-26	71	0-934	9-79
20	0-263	2-72	46	0-605	6-39	72	0-947	9-92
21	0-276	2-85	47	0-618	6-53	73	0-960	10-06
22	0-289	2-90	48	0-631	6-63	74	0-973	10-20
23	0-302	3-12	49	0-644	6-80	75	0-986	10-33
24	0-315	3-26	50	0-657	6-93	76	1-000	
25	0-328	3-40	51	0-671	7-07			
26	0-342	3-53	52	0-684	7-21			

Úszás-képesség.

Mindenek előtt azon czélt tűzzük ki magunk előtt, hogy megbeszéljük azon kérdést, hogy miért képes valami test úszni, vagy magát a vizen fentartani? Más szóval: szándékunk megbeszélni a testek azon sajátosságát, melynél fogva mintegy bizonyos törekvést mutatnak arra, hogy a vízszínen fentartják magukat, vagy lesülyedjenek?

Ha valamely testet — akár milyen fajta legyen, szilárd, csepfolyós, vagy gázneműt — oly folyadékba teszszük, a mely nincs korlátozva, ekkor ez a behelyezett test annak a folyadéknak egy részét ki fogja helyéből szorítani, ha könnyebb, mint az a folyadék, melyben be van mártva, akkor tetején úszni fog és ebben az esetben annyit nyom ki a folyadékból, mint a mennyit maga a bemártott test nyom, de ha nagyobb fajsúlya, mint a folyadék, akkor le fog sülyedni és annyit nyom ki helyéből, mint mennyi az a tömeg, a mit kiszorított helyéből.

Ha valamely testet, mely könnyebb a víznél, bemártunk egy vizet tartalmazó edénybe, a bemártott test a víz tetején fog maradni és nem fog lesülyedni, csak akkor, ha olyan erővel vagy olyan súlylyal lenyomjuk, a mely erő, vagy súly nagyobb mint a megfelelő víztömeg; ugyanaz az eredménye van a levegőnek, azaz éppen az történik a

levegővel, ha könnyebb testet, mint ő maga, teszünk belé még akkor is, ha az a másik test gáz, vagy gőz.

Nem lesz itt helyenkivül megmagyarázni azon tüneeményt, hogy miért száll fel a füst a levegőben, holott a füst nehezebb, mint a közönséges levegő.

Minden test a melegség hatásának kitéve, változást szenved: némelyek szénre változnak, mások gózzá, ismét mások úgy látszik, mintha egészen eltűnének; azonban tudjuk, hogy végképen tökéletesen (absolute) egy test sem lesz megsemmisítve, vagy elpusztítva.

A füst csak csupán keveréke a levegőnek és összegyűlt részecskének, melyeket közönségesen mint égési terményeket ismerünk; más szóval a megégethető testnek részben elpusztult maradványa, melyek a tűz hatásának ki voltak téve.

Ezen részecskék keverve vannak jelentékeny mennyiségű levegővel, de minthogy első alakulásuk alkalmával melegek, a levegőnek melegséget kölcsönöznek, mi által a levegő megritkul, rögtön felszáll természetesen azon az elven, melyet már említettünk és léghuzamot képezvén felfelé, magával ragadja azon részecskéket, melyek tökéletlen megégés által képződtek, ép úgy ragadja magával, mint a folyó viszi magával a sarat, homokot és sót stb. melyek

mindegyikének nagyobb fajsúlya van, mint magának a víznek.

Azonban valamint a folyó mikor eléri a tengert, vagy valami más okból folyását nem folytatja, megszűnik azon testekre hatni, (nem viszi tovább), melyeket magával ragadott és majd csaknem rögtön ugyszólván lerakja; éppen úgy a levegő a tűz befolyása alkalmával elviszi említett szédült tökéletlen megégett testeket, hanem mihelyt felfelé utazott oly pontig, a hol ő maga (a levegő) és az őt környező atmoszféra egyenlő fajsúlyu, elveszti mozgását és mikor azt teszi, megengedi a megszenesedett részeknek, hogy leszálljanak és ők e szerint saját súlyuknál, más szóval, a meleg füst felszáll, a hideg lefelé igyekszik és e miatt valahányszor füstös helyen dolgozunk, mindig igyekezzünk fent egy nyílást csinálni a füst eltávozásának, lent pedig azért csinálunk nyílást, hogy a tiszta levegő odaáramlásának és az eltávozott levegőnek szabad átjárása legyen, hogy így pótolhassa a füstös levegőt, de egyuttal — ha lehetséges folyton fentartjuk, a meleget minden lehető módon, míg a füst összes részei — az ily módon keletkezett léghuzam által el lesznek távolítva.

Ha azt elmulasztanók, vagy nem lennének képesek azt meg tenni míg a füst meleg, akkor igen sok baj — és veszély keletkezhetnék, bizonyos nemű árucikkék, mint pl. selyem és más viselni való szövet, (ruhanemű), fűszerek és majd csaknem minden tápszer, azonkívül sok anyag, a mit kezelünk — ki lenne téve annak, hogy értékében majd annyit veszítene, mintha meg lett volna tűz által égetve.

Igaz, hogy nem csekély meggondolás kell arra, hogy ezen fontos ügyben kellően eljárjunk, hogy t. i. pótoljunk egy anyagot, a melybe tűz nem hathat — egy az égetést fentartó anyag által: azonban fellehet tennünk, hogy azok, a kik ezen fontos (ügygyel) kötelességgel, a tűzoltással meg vannak bízva, eléggé fogják szakukat érteni, hogy megítélhessék azon arányt, a mely céljuk elérése — és rendelkezésükre álló eszközök közt van és nem fogják oda engedni a levegőt, hogy a lángok dühét növeljék mindaddig míg meg vannak győződve arról, hogy már nem férhet a lánghoz, vagy pedig valami más módon fognak sikeresen eljárni.

Ha ezen az itt elmondott elven a ventilatio (szellőzés) legjobb módja el van készítve; a tisztátalan levegő el lesz távolítva a térség felső nyílásán, daczára annak, hogy a tisztátalan levegőnek nagyobb a fajsúlya, mint a tiszta levegőnek, miért is ennek voltaképen lefelé kellene szállania.

Azon anyag, mely a tüdőbe behat, áll egy nitrgén (légeny) és oxgyén (éleny) keverékéből; az pedig, a mit kilélegzünk, az áll ugyancsak szinte nitrogén (légeny) és egy halálos méregből, az ugynevezett szénsavgázból (tehát belélegzünk éleny és légeny keveréket és kilélegzünk légeny és szénsavgáz keveréket.) A szénsavgáznak fajsúlya *jól megjegyzendő körülbelül másfélszer oly nehéz, mint az éleny (oxgyén).*

Ilyképen láthatjuk, hogy a tisztátalan levegőnek, vagyis azon levegőnek, a melyet kilélegzünk nagyobb fajsúlya van, mint a bennünket környező légköri levegőnek, a mit belélegzünk; miért is a kilehelt levegőnek voltaképen lefelé kellene törekedni, ha nem lenne akadály, a mely őt ezen törekvésében gátolja

Azonban úgy történik, hogy amint a tüdön keresztül megy, a test melege által azon levegő is, a mely azt (t. i. a tüdőt) átjárja — hőmérsékletben növekedik, ez által természetesen tömege, térfogata is növekszik (mert hisz ezt mindenki tudja, hogy a melegség a testeket kiterjeszti, a térfogatát növeli); már most ezen egyszerű térnagyobbdás folytán fajsúlya is kisebb lesz, ez aztán az oka annak, hogy amint a szájból ki jó, hajlama van arra, hogy felfelé törekedjék. — Ezen hajlam csak addig tart, míg a levegő meleg; minthogy azonban a rossz levegő minden perczen elveszti melegségét és nehezebb lesz, tehát visszaesnék súlyánál fogva, ha csak rögtön el nem távozna, a mint a szájból ki jó és felemelkedik.

Ha azonban a felsőrészen kellő alkalmas nyílás van, a tisztátalan levegő felemelkedik a nyílás felé és keresztül megy rajta folytonos áramban, lent pedig betődul folytonosan a hűvösebb levegő az alsó nyíláson, szóval folytonos ki- és beáramlás van a két nyíláson.

Igen nagy szobában, a hol a romlott levegőnek igen magasra fel kell emelkednie — valószínűleg elveszítene a levegő melegségét, míg oda fel érne, még mielőtt oda feljutna azon ponthoz, vagy helyhez, ahol ki kell neki ürülnie (távoznia), mondom tehát, olyan magas helyen legjobb módon veheti annak elejét az ember, ha valami mesterséges meleget ad hozzá, hogy előre segítse a felfelé törekvő léghuzamot, légáramot.

Ezek oly pontok (oly intések), amelyek igen fontosak mindazon egyéneknek, kiket a mi szakunk érdekel, még pedig azért fontosak, mert ezek nélkül lehetetlen, hogy tökéletesen értse ezt a szakot (tűzoltói szakot), minthogy ezeknek józan gyakorlati ismerete (tudása) nélkül folytonosan elkövetne végzetes (fatalis) hibákat.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

Az orsz. tűzoltó szöv. közp. vál. ülése.

(Vége.)

Lnkáts szerint a mit a miniszter a tűzfelügyelőkre nézve megjegyez, az magától értetődik, mivel addig, míg az illető vármegyei közp. hatóság az illetőt meg nem bizza, addig az hatósági jogokat nem gyakorolhat.

Elnök azt véli, hogy a miniszter csak félreértések elkerülése céljából teszi ezen megjegyzést, minthogy az alapszabályok 25. §-a a tűzfelügyelő hatáskörét szabatosan írja elő. A tagsági díjak behajtásának módját illetőleg már egyes vármegyékben az a közp. uton hajtatik be, s ez fog történni másutt is, a hol a megyei hatóság a tűzrendészet és ennél fogva a megyei szöv. iránt érdeklődik. A hol ez nem állana ott a bírói uton való behajtás lesz megkísérlendő. Egyébként azt véli, hogy az alapszabályok jóváhagyottak tekintendők.

Szabó méltatván az elnöknek az alapszabály jóváha-

gyása körül szerzett érdemeit, fáradozásaiért jegyzőkönyvi köszönetet indítványoz.

Polz midőn az előbbi indítványhoz hozzájárul egyben javasolja, hogy az immár jóváhagyott alapszabályok kinyomatva a tagtestületeknek megküldessenek, az alakuló közgyűlés mielőbb hivassék össze.

Szeidl szerint az alapszabályok jóváhagyása nem végleges, minthogy a miniszter arra két lényeges megjegyzést tett; mielőtt tehát az kinyomatnák, a leirat szerint módosítandók lesznek az illető pontok, és újra felterjesztendők, minthogy azokban változtatásnak helye nem lehet, annyival is inkább, mivel azok kell, hogy hiteles okmányként szerepeljenek hatóságokkal szemben. A mennyiben ezen indítványa nem fogadtatnék el, bejelentí, hogy felebezéssel fogna élni.

Mezey nem osztja Szeidl felfogását, a szabályokat ő is jóváhagyottnak tekinti egyébként javasolja, hogy a felülősség megosztása szempontjából ezen felfogást a választmány tegye magáévá.

Dr. Óváry tuzoltznak tartja Szeidl aggodalmait, az alapszabályokat a miniszter megjegyzései szerinti változtatással kinyomathatóknak tartja, annyival is inkább, mert ha a szabályok alkalmazása tekintetében ellenvélemények támadnának, az elbírálásnál a miniszteriumban elhelyezett eredeti szolgálna irányadóul és nem a nyomtatvány.

A Mezey indítványát az elnök, illetve a titkárával kiegészítve fogadja el.

Szeidl újból kijelenti, miszerint a kinyomatott szabályoknak is olyan okmányoknak kell lenni, a melybe a miniszter intenczióját ne kellessék belemagyarázni, az észrevételeknek a jóváhagyási záradékba való betétele nem elégséges.

Elnök a kérdést megvitatva látván, ezt szavazat alá bocsátja, s a többség a titkár, Mezey és Óváry egyesített indítványát fogadja el.

Szeidl bejelenti, hogy a hozott határozat ellen felebezést fog be nyújtani.

Mezey javasolja, hogy az alapszabályok kinyomatása és szétküldése, valamint az alakuló közgyűlésnek lehető rövid idő alatt összehívása bizassék az elnökségre, elfogadtatott.

Titkár referál a január 5-iki értekezlet megállapodásairól, melyek főbb vonásokban a következők:

Az ezredéves kiállítás területén emelt mintafalu szertárának és őrszobájának a berendezését a budapesti gyárosok közt (Walser, Geittner és Rausch, meg a Hunnia közt) megosztják olyformán, hogy a szerek és felszerelési tárgyakat 3 csoportba foglalva sorsot húznak arra nézve, hogy melyik csoportot melyik gyáros szolgáltatassa, illetve készítse el azon minta szerint, a mely megállapítva lett. A szereken a gyáros neve nem fog szerepelni, hanem csak egy, a falon alkalmazandó táblán lesz feltüntetve, hogy mely cégek együttes kiállítása látható ott.

Elnök kötelességének tarja megjegyezni, miszerint a kiállítási mintafalu szertárának épülete nem azonos a szövetség által javasolt tervekkel. A mi tehát ott nem mintaszerű, az nem az elnökség akaratából ilyen, hanem a kiállítási igazgatóság határozatából, mely szigoruan az ajánlott mintához tartani magát nem érezte indítatva. Így az őrszoba ajtaja nem a szertár felé és nem is a homlokzat felé nyílik; por ellen védő deszkamennyezet a szertárban nincs. Az épület azonban a kiállítási alap terhére emeltett s egészben véve így is használható.

Óváry Ferencz drt a hallottak nem elégitik ki. Ezredéves kiállítás nem mindennapi dolog, azt, a ki csak teheti, mind meg fogja nézni, legyen tehát az a mintaszertár igazán mintaszerű. Javasolja, hogy a választmány, ha áldozatok árán is, alakítsa azt a szertárt teljesen mintaszerűvé. Az átalakítási költségek fedezetéhez a maga részéről 100 frttal szívesen hajlandó hozzájárulni.

Kozmári Dezső teljesen osztja Óváry véleményét és különösen a külföldi vendégekre való tekintetből, bármennyibe kerül is az átalakítás, annak a költségeit kész megszavazni.

Hadzsy János dr. csak annyit tart szükségesnek, hogy az elnökség a lehetőség szerint hasson oda, miszerint a kívánt változtatások eszközöltessenek.

Elnök egy bizottságra szeretné a szükséges lépések megtételét ruházni. E bizottság kiegészítvén magát a gyárosokkal, megtekintené a mintaszertárt s megállapodnék a teendő változtatásokra nézve, nem mulasztván el a kiállítási igazgatósággal is érintkezésbe lépni s javaslatait így érvényesíteni. Elfogadtatott, a bizottság tagjaiul Vermes Béla, Óváry Ferencz, Bárány Ernő, Wopaletzky Károly és Szily József választatván meg.

Titkár folytatja az értekezlet megállapodásainak ismertetését, mely szerint az augusztus 15. (szombat), 16. (vasárnap) és 17. (hétfőre) tervezett kongresszusi napok programja a következő lenne:

Augusztus 15-én volna a millenáris díszgyűlés, melynek főtárgyát a délelőtt 9—10-ig tartandó arczképleleplezések (alkalmi beszédek kíséretében) képeznék.

Elnök: az arczképleleplezéshez arczkép is kell. Indítványozza, hogy maradandó emlék gyanánt festesse meg a szövetség ez alkalomra József főherczeg védnök Ó Fenségének, Széchenyi Ödön grófnak, az alapító elnöknek és Cziráky Béla grófnak, a legtöbb érdemet szerzett volt és leendő elnöknek az arczképét (mindhármat tuzoltó-egyenruhában mellképnek). A 3 kép megfestetése elfogadtatik, az alku megkötése, a terv bejelentése s az illető művészek számára kiállítandó igazolvány elkészítése mind az alelnökre bizatnak, direktivum gyanánt egyedül annyi adatván meg, hogy József főherczeg Ó Fenségének arczképét Vastagh György fesse

Titkár: az arczképleleplezést követőleg az országos választmány ülése, jury megválasztása stb. és a kiállítás megtekintése következnek. Délután 4—7-ig pedig a Stefánia-út melletti torna-téren az országos tuzoltó-versenyek tartatnának meg. Egy 6 ablaksorral bíró három emeletes mászófalat az orsz. szövetség készített. A versenyek befejeztével a kiállítás területén banket a külföldi tuzoltóságok képviselőinek a tiszteletére.

Augusztus 16-án (vasárnap) délelőtt 9—11-ig szakelőadások. Délután 3 órakor gyülekezés az Ujépület udvarán, a honnan d. u. 4 órakor a sétatér-utca, váczikörút és Andrassy-úton a menet felvonul a versenyterre, a hová a díszgyakorlatban résztvevő szerek és legénység közvetlenül őrhelyükről indulnak. Este a vidéki tuzoltók mulatsága vármegyénkint külön csoportokban. Képviselők igazolása.

Augusztus 17-én délelőtt 9—11-ig a kiállítási ünnepélyek csarnokában az országos szövetség XIII-ik kongresszusa fog megtartatni. Este pedig az operaház erkélyén állást foglaló vezérférfiak és külföldiek előtt egy, a Stefánia-úton arangirozandó s az Andrassy-úton befelé jövő grandiózus menete vonulna el szerekkel a budapesti és környékbeli tuzoltóságoknak. Ez a menet körülbelül este 10 órakor érne az Andrassy-út elejére, a honnan kiki direkt hazavonul.

A versenyter körül felállított tribünök használatáért, minthogy az a bevételek néhány százalékának beszolgáltatása fejében bérbe lesz adva, díjak szedetnek.

A mászófalra nézve, mely egy nap alatt lesz felállítandó, kívánatos, hogy olyan rendeltessék, melynél az egyes emeletek magassága a használandó létrák méreteinek megfelelőjenek.

Elnök óhajtaná, hogy a mászófal felállításra az ünnepélyt rendező bizottságra bizatnék, melynek tagjai, a meny nyiben vidékiek, a budapesti szövetség által berendezni tervezett ingyenszállásra első sorban formálhassanak igényt. Egyébként pedig, mivel a főváros területén székelő tuzoltóságok részvétele nélkül különösen az augusztus 16-ára tervezett díszgyakorlat megtartható nem volna, javasolja, hogy úgy a székes-fővárosi tuzoltó főparancsnokság, valamint a budapesti tuzoltó-testületek szövetsége hathatós támogatás iránt megkerestessék, mindkettő azzal a hozzáadással, hogy az aug. 17-ének estéjére tervezett fáklyásmenet vagy takarodó rendezése vagy nem rendezése teljesen a fővárosiakra bizatik.

Elnök javaslata elfogadtatik azzal, hogy a siker biztosítása céljából minden számbavehető faktor angazsálva legyen. E célból a hivatásos tuzoltóságon és a budapesti szövetség tagjain kívül a fővároshoz közel fekvő testületek képviselőinek a bevonása is keresztülviendő. Az így egybeállítandó ünnepélyrendező bizottság, melynek elnöke a szövetség elnöke legyen, alakuló ülését lehetőleg még a kiállítás megnyitása előtt tartsa meg.

Kozmári Dezső a versenyekre vonatkozólag kimon-

dandónak tartja, hogy a fecskendőszereles mindenkor viz-zel történjék s a melyik versenyzőnek a sugara, különbeni kifogástalan szerelés mellett, előbb szökkell fel, az legyen a győztes. A versenydíjak kiosztására nézve pedig óhaj-taná, hogy az a lehető legnagyobb ünnepélyességgel tör-ténjék.

Elnök az előtte szóló indítványának utolsó részére nem kíván határozatot hozni, mert ha Cziráky Béla gróf lesz ismét a szövetség élén, akkor a programnak e pontja teljesen avatott kezekre lesz bízva. A vízzel való versenyek pedig csak attól függnék, vajjon van-e elég tömlő rendelkezésre, hogy mindegyik versenyző száraz, friss tömlővel szállhasson síkra. Minthogy e tekintetben Budapesten ked-vezők a viszonyok, reméli, hogy Kozmári kívánságának elég lesz téve.

Polcz Rezső a versenyszabályokat az elnökség által 30 nap alatt kidolgozva és szétküldve szeretné látni, hogy minden versenyzni kívánó testület eleve tökéletes tájéko-zódást szerezhessen a követelmények tekintetében.

Elnök szerint a versenyszabályok már is meg vannak, a versenyek közelebbi feltételei pedig csak később állapít-hatók meg. A maga részéről azonban egy, az értekezleten felmerült más indítványt ajánl elfogadásra; nevezetesen: emlékérmek veretését József főherczeg arczképével, kinek a beleegyezése erre nézve kieszközlendő volna. A külföldiek ezüstérmét kapnának, nemzeti színű szalaggal; a hazai tűz-oltók pedig bronzérmét.

Vida Pál elfogadja az elnök indítványát, de az érmen az ország czimerét is szeretné látni. Végül kérdi, milyenek lesznek a versenydíjak.

Elnök akként kontemplálja a versenyeket, a melyek nagy alkalomból történének, hogy a kiosztás ténye meg-különböztetett voltában is kell kifejezést nyernie, hogy pél-dául a fővároson és vármegyei szövetségeken kívül a kor-mánytól is, Ó Fenségétől és Ó Felségétől is kérje a szövet-ség versenydíjak adományozását.

Óváry Ferencz teljesen osztja az elnök álláspontját, s az országos szövetség részéről kitüzendő versenydíjnak a megállapítását most azonnal kívánná megejteni, hogy má-sokat tájékoztassunk.

Elnök szerint a díjknál bizonyos rangsor szükséges, ezért az adományozandó díjak megajánlásának a bevárását javasolja. Elfogadtatik.

Wopaletzky Károly a kiállítási igazgatóságot 3 napra szóló bérletjegyek engedélyezése, a lóvasút és villamos vasút, színházak, fürdők, mulatóhelyek, Feszty-féle panoráma igaz-gatóságait pedig kedvezményes jegyek adása iránt javasolja megkeresni.

Elnök ezt is az ünnepély-rendező bizottság vállaira tenné át.

Bárány Ernő figyelmeztet, hogy miután annak is ugyanazon elnökei lesznek, az idő pedig igen rövid, hogy ne várossék be ennek a minden terhet magára vevő bizott-ságnak a megalakulása, hanem maga az orsz. szövetség küldje szét a megkereséseket.

Lukáts Gyula annak idején indítványt tett az iránt, hogy a szövetség maga adjon ki egy hivatalos lapot. Indít-ványozza, hogy ennek a megindítandó hivatalos lapnak az ünnep alkalmából kiadandó díszlap legyen az első száma.

Elnök határozottan ellene van Lukáts indítványának. Legyen ez a díszesebb emléklap külön önálló füzet; a hiva-talos értesítő tárgyában pedig ez alkalomtól függetlenül határozzon majd a választmány. Elfogadtatik.

Titkár jelenti, hogy a sopronvármegyei szövetség indítványt adott be, melynek értelmében az alszövetségek tagtestületeik számának az arányában bizonyos átalányt fizessenek és ne mint eddig a 6 frt tagsági díjnak a felét szolgáltatassák be az országos szövetség pénztárába. Ugyane tárgyban Vasvármegye első sorban szintén az átalány mel-lett van, esetleg pedig a 6 frt tagsági díjnak olyatén meg-

osztását proponálja, mely szerint 5 frt maradna a várme-gyei szövetség pénztárában, 1 frt pedig beszállíttatnék az országos szövetséghez. A választmány javaslata szerint $4 + 2 = 6$ volna a megfelelő arány.

Szabó Gyula a sopronvármegyei szövetség nevében a választmány javaslatához hozzájárul s a saját szövetsége által ugyane tárgyban tett indítványt visszavonja.

Wopaletzky Károly a budapesti szövetség nevében örömmel veszi tudomásul, hogy ez a kérdés végre napi-rendre került. A választmány javaslatát fogadja el, a mely szerint ezentúl 4 frt marad az alszövetség pénztárában és 2 frt tagsági díj küldetik be az orsz. szövetséghez.

Vida Pál a fejevármegyei szövetség nevében, mely annak idején ugyane tárgyban szintén tett előterjesztést, szintén megnyugszik a már két alszövetség által elfogadott javaslatban.

Óváry Ferencz a veszprémvármegyei szövetség nevé-ben hasonlóképen csatlakozik az előtte szólók kijelenté-séhez.

Scossa Zoltán a bácsbodrogvármegyei szövetség részé-ről azt hiszi, kijelentheti, hogy a $4 + 2$ arányba az is meg fog nyugodni.

Elnök megjegyzi, hogy a $4 + 2$ ezuttal, daczára a pénztár örvendetes állapotának, már csak azért is méltá-nyos, mivel a milleniumi év rendkívüli költségeket fog okozni. Egyben határozatilag kimondja, a közgyűlés jóvá-hagyásának reményében, hogy az ujonnan megállapított megosztása a tagsági díjaknak már ez évre érvényes. Vas-vármegye, a mely eddig az országos közgyűléseken folyton a távollétével tündökölt, esetleges külön indítványa mellett a XIII. nagygyűlésen felszólalhat.

Scossa Zoltán, mint a központi választmányának egyet-len oly jelenlévő tagja, a ki hivatásos tűzoltó-parancsnok, a milleniumi versenyek alkalmával a hivatásos tűzoltósá-gokhoz külön felhívást óhajt menesztetni, melyben ezek ma-guk között rendezendő vetélkedéssel a versenyek nivójának az emeléséhez hozzájárulnának. Az önkéntes testületek képességét távol áll tőle leszállítani akarni, de azt hiszi, hogy ha a külföldieknek alkalmat adunk az összehasonlí-tásra minden irányban, ugy ezzel csak előnyösebbé fogjuk tehetni az összbnyomást. Kéri tehát határozatilag kimon-datni, hogy a hivatásos csapatok saját parancsnokuk vezény-lete alatt külön mérkőzésre bocsáttatnak. A versenyek áll-hatnának zárt borítékban kézbesítendő azonos feladatok helyes és gyors megoldásában.

Elnök szerint az, hogy Scossa propositiója értelmé-ben felhívás menjen a hivatásos tűzoltóságokhoz, nem ütkö-zik semmiféle nehézségbe. Országos ünnepélyen országos mérkőzést rendez egy oly szövetség, melynek tagtestületei sorába az új alapszabályok értelmében minden hazai, tehát a hivatásos tűzoltóságok is tartoznak. A versenyfeltételek összeállításának azonban, a mely egyébiránt a rendező-bizottság dolga lesz, egy nem közönséges akadály mutat-kozik és ez a gyakorló-szabályzatok különbözősége. Az egy-séges gyakorló-szabályzat eddig csak az országos szövetség tagtestületeire volt kötelező s kérdés, vajjon lehet-e ez már az idei versenyeknél általános mérvadásra hivatott? Az ünnepély rendező-bizottsága lesz illetékes.

Titkár jelenti, hogy a jóváhagyott alapszabályok értelmében az ország minden tűzoltó-testülete tartozik vala-mely szövetségnek tagja lenni. Kívánatos volna azonban, ha e kötelezettségre megfelelő utasítás kapcsán maga a belügyminiszter hívná fel a törvényhatóságok figyelmét. Ez iránt fölterjesztés lesz teendő.

Bárány Ernő bemutatja Wopaletzky Károly viz-gyűjtő medenczéjére vonatkozó birálatát.

Wopaletzky Károly az általa tervezett kettős kamrá-ját a vizgyűjtőnek azzal indokolja, hogy a körforgás csak így létesíthető; erre a czirkulációra pedig szükség van, ha az iszaplerakódásnak elejét akarjuk venni.

Óváry Ferencz Wopaletzky bemutatott s megbirált tervét és illetőleg magának a vizgyűjtő medenczének az eszméjét méltónak tartja arra, hogy azt a központi választmány magáévá tegye s köztudomásra hozataláról minél kiterjedtebb mértékben gondoskodjék. Meg fog történni.

Titkár bemutatja Harangi Ferencz kérvényét, melyben a kiállítási mintafalusi szertár szertárnokúkat ajánlják. Hajlandó az egész tarmata alatt a kiállításnak az őrszobában tartózkodni, a látogatóknak felvilágosításokkal szolgálni s a szereket gondozni.

A választmány Harangi F. ajánlatát köszönettel tudomásul veszi, azonban azt elfogadhatónak illetve teljesíthetőnek nem tartja, minthogy a szertár felügyeletére nézve a kiállítási igazgatósággal kíván megállapodásra jutni

Titkár bemutatja Thomas Antal verseczi bajtárs javaslatát egy minta tűzoltó-egyenruhára vonatkozólag.

Egyelőre irattárba helyeztetik s az egyenruha és rangjelzés kérdésének tárgyalásakor lesz figyelembe veendő.

Titkár intézkedést kér a tűzoltóság fejlődésének ismeretetését magában foglaló broszür megiratása tárgyában. Az elnökségre bízatik.

Ezzel az ülés véget ért.

A gyöngyösi önkéntes tűzoltó-testület főparancsnokának évi jelentése 1895-ik évről.

Tisztelt Közgyűlés!

Testületünk életében immár hat év tünt el. E hat évi működésünkre nyíltan és elégedetten tekintünk vissza, mert habár a közönség egy részének hideg közönyét — talán tőlünk nem függő okok és akadályok miatt — megtörni maig sem sikerült, mégis bátran kijelenthetjük, hogy testületünk emberbaráti magasztos céljainak teljesítésétől soha egy pillanatra sem tért el s nemes feladatát mindenha férfias bátorsággal és fáradságot nem ismerő kitarással igyekezett teljesíteni.

Egyes felmerült körülmények ugyan arra engednek következtetni, hogy néhány pártoló tag már-már nehézként érzi a reá nehezedő, önként vállalt terhet, de ezt az általános életviszonyok súlyos kihatásának s nem a megcsappanó érdeklődésnek tulajdoníthatjuk.

Vigasztaljon bennünket azonban az a remény, hogy jönni fog és jönni kell egy jobb idő, midőn az anyagi élet terheit könnyebben viselhetjük s az emberbaráti magasztos tényekért ugyanazon eszközökkel bár, de könnyebben sikra szállhatunk.

Testületünk ez évi működése az, a miről alapszabályaink értelmében beszámolni kötelességem. Nyílt lap az, s hogy önként vállalt hivatásunknak mennyiben tettünk eleget, a nagy közönség igazságos bírálata alá tartozik. Jelen beszámolásom csak a száraz tényeket említi, s azok elsorolására szorítkozik; ugyanis:

I. Testületünk vagyoni állapotát a felügyelő bizottság által megvizsgált és rendben talált részletes vagyonelejtára és évi pénztári zárata képezi, melyet ez alkalommal részletezve van szerencsém a tisztelt Közgyűlésnek bemutatni s melynek eredménye röviden a következő:

Készpénz a gyümölcsözőleg kezelt építkezési segély- és zászló-alapnak hozzáadásával kitesz 2347—
szerelvények a beszerzési értékből levont

évi kopási díjakkal 5317'97
melyből 1895 évre használati díjra le-
vonatott 317'97

marad a tiszta érték 5000—
Tagdíj-hátralékokban kintlevőség:

1892. évről 9'70
1893. " 25'80
1894. " 5'80
1895. " 168'40

összesen: 279'70

mely összegből bizonyára befolyik 150—
és így a testület vagyona 1895. év végén 7497—
Melyhez arányitva az 1894. év végén 6633'70
volt tiszta vagyont
mutatkozik: 863'30

gyarapodás.

Nagyobb befektetéseket a lefolyt évben nem tettünk, csak a meglevő és körülményeinkhez arányosított szerelvényeink gondozása és jókarban tartása, valamint a fizetési díjak, terhelték a testület pénztárát, mindezeneken felül a gyakorlati kedv fokozása és a szakszerű kiképzés lehetővé tétele indokából inkább, mint más célból, ujonnan beszereztünk egy mentőzsákokat és egy ugróponyvát 112 frt 97 kr. értékben.

Ugy a beszerzéseknél, mint a testület vagyonának megtartásánál, a parancsnokságot mindig a legszigorubb takarékosági elvek vezérelték s így semmi luxust sohasem engedtünk meg magunknak.

Az 1895. év folyamán nemes városunktól élvezett 1009 frton kívül nagyobb adományokkal támogatták szerény testületünket a következők:

1. A Gyöngyösi Takarékpénztár-Egyesület 40 frttal;
2. a Gyöngyösi Takaréks és Hitelintézet 40 frttal; 3. a Gyöngyösi Bank-részvénytársaság 40 frttal; 4. az Első magyar ált. biztosító-társaság 50 frttal; 5. a Fonciere biztosító-intézet 25 frttal.

Mindezekért a nemeskeblű adományozók ez uton is fogadják mély köszönetünket.

II. A testület belügyeinek elintézése végett a lefolyt évben tartott egy közgyűlést és 13 parancsnoksági gyűlést; a közgyűlésben elintézett 10 ügyet, a parancsnoksági ülésekben pedig 100 ügy nyert megoldást.

Ezen kívül elnöki uton foganatosított levelezések és intézkedések száma 103 volt.

III. Működő tag-létszámunk a lefolyt évben, bele nem érve a testület tisztviselőit, a következő statistikát tünteti föl:

1895. év január 1-én működő tag volt	75
1895. évben felvételt és fogadalmat tett	6
Lett összesen	81
Ezek közül elköltözés folytán töröltetett	4
meghalt	1
fegyelmi uton kizáratt	3
katonai szolgálat teljesítésére bevonult	1
összesen	9

vagyis az év végén a testület áll 72 önkéntes működő tagból.

Ezen kívül volt 2 fizetési tűzoltó, kik közül egyik az év folyamán elhalt, de helyére új fogadtatott fel. Továbbá a főtemplom alsó tornyában alkalmazva volt egész év folyamán állandóan 2 őr, a felső toronyban pedig a nyár folyamán szintén 2 tűzör.

IV. Szolgálat teljesített a lefolyt évben és pedig:

1. A téli időszakban tartatott 8 elméleti oktatás, felölelve a szükséges és hasznos tűzoltói ismereteket, esetenként 2-2 órai időtartammal, 2-2 oktató tiszt előadásával.

2. A nyár folyamán volt 18 rendes gyakorlat, 3 jelképes tüztámadás és 1 diszgyakorlat.

3. Éjjeli őrség tartatott a melegebb hónapokban 69 éjjelen át két-két önkéntes, egy-egy fizetési tűzoltó által, egy ügyeletes hetes és egy ellenőrző főtsz vezérlete alatt. A tavasz, őszi és tél folyamán a fizetési egyének tartottak felváltva éjjel és nappal szolgálatot.

4. Színházi őrség egy alkalommal tartatott csak, mivel szintársulat a lefolyt évben városunkban nem működött.

5. Tüzesetek száma, hála Istennek, a lefolyt évben

csak kettő volt, hol a testület összes működő tagjai szolgálatait teljesítették; u. i.:

a) 1895. április hó 14-én éjjel 4 órakor a Kukoriczavárosban Róder Béláné háza gyuladt ki s a szomszédos egybeépült 4 ház állott lángokban, de rövid 2 órai működés után sikerült a tüzet lokalizálva, teljesen eloltani;

b) június 27-én d. u. $\frac{3}{4}$ órakor dühöngő szélvihárban a tó-utcai Szt.-Orbán templom északi részén ütött ki a tűzvész s a tulzsfolt építkezés és vihar ellenében teljesített 4 órai kitartó működés után sikerült az elemet megfékezni, de mégis 16 ház égett le és több leveredett.

c) Voltak ezeken kívül jelentéktelenebb tüzesetek, nevezetesen május 11-én $\frac{1}{2}$ 12 órakor a Palla-féle korcsma jégverme gyuladt ki, de a szűk és épületekkel túlhalmozott hely dacára rövidesen baj nélkül elfojtatott.

Továbbá szeptember 27-én a nyugati takarmányrakodó égése, hol az oltási művelet teljesen lehetetlen volt a sűrű berakodás s a takarmányok rendszertelen összehalmozása s a vízhiány s végül a várostól távolság miatt; mindazonáltal sikerült, a tűz útját állva, a rendezettebb részt megmenteni.

d) Vidéki tűzhöz egy esetben vonult segítség, u. i. 1895. év május 18-án Pata-Tasson kiütött tűz oltására kivonult egy fecskendő 6 önkéntessel és főparancsnokkal.

e) Jelentett apr. 12-én kéménytűz Szenderszki Kláránál, beltűz okt. 22-én Demeter Istvánnál, decz. 6-án a Takarékos és Hitelintézet faskamarájában és szept. 7-én a lovassági új laktanyánál. Kivonulás azonban nem történt, de a tűzvizsgálat ez utóbbinál megtartatott.

Midőn ezeket itt elsoroltam, nem hagyhatom figyelmen kívül azt, hogy városunkat fenyegető vész esetén soha sem maradt el segítségével szomszédos községünk Gy.-Püspöki s példásan szervezett ügyes tagjaival, élükön általunk nagyrabecsült főparancsnokuk, t. Molnár János jegyző ural, vést látva, mindig megjelentek s úgy a lefolyt évben, mint a multakban igyekeztek mindenha hasznos szolgálataikkal nekünk segítségül s a szenvedő károsultaknak segélynyújtásukkal hasznukra lenni, mely önzetlen működésükért elismerésünkre valóban rászolgáltak.

V. A lefolyt évben testületünket egy szép kitüntetés is érte.

A „Hevesvármegyei tűzoltó-szövetség“ alapszabályainak jóváhagyása után első rendes közgyűlését — parancsnokságunk meghívását elfogadva — városunkban tartotta.

Ez alkalmából testületünk 1895. év augusztus 10-én d. u. diszkivonulást rendezett a vasúti állomáshoz, az érkező szövetségi tagok, mint vendégek, fogadására.

A megérkezett vendég-bajtársakat Dudás Adolf főparancsnok-helyettes lendületes üdvözlő beszéddel fogadta, honnan az érkezett vendégek és az egri bajtársakkal a kölcsönös üdvözlések után bevonulás volt a városba, s este 100 terítékű közvacsora mellett vidám hangulatban telt el az ismerkedési estély.

Másnap, azaz augusztus 11-én délelőtt tartatott meg a városház disztermében a szövetségi közgyűlés nagyszámú érdekltség jelenlétében.

Ugyanaz nap délután testületünk a vendég-bajtársak tiszteletére szépen sikerült diszgyakorlatot tartott a Vásártéren, a midőn három különböző szerkezetű fecskendővel az új szerelési szabályzatban előírt egységes szerelési rendszer mellett egy vezényszóra egyszerre szerelt iskola-és gyors szereléssel.

E diszgyakorlat volt az, midőn tűzoltó-ismereteinket szakemberek és testületek képviselőinek bemutatni először volt szerencsénk s mint az ott tapasztalt és a megyei testületek jelen volt képviselői részéről szavakkal is kinyilvánított bírálatok bizonyították, ötévű működésünk és iparkodásunk nem maradt meddő, mert a tűzoltói ismeretek és gyakorlatok terén a kor színvonalán levőnek mutatatta be magát testületünk.

Ugyancsak ez ünneppel kötöttük össze a testületünkben öt év óta működő tagoknak az „Országos tűzoltó-szövetség“ központi választmánya által szolgálataik jutalmául rendelt és adott V-öd éves szolgálati érmek kiosztását, mely a rendgyakorlat befejezése után a Vásártéren, tekintetes Baltás Ferencz hely. polgármester ur, a hatóság képviselője által megtartott buzdító szónoklat után dr. Pásztor Bertalan megyei szövetségi ügyvivő, alelnök által eszközöltetett, ki az érem viselésére jogosított 9 testületi tag mellére buzdító beszéd kíséretében, nagyszámú érdeklődő közönség jelenlétében, azt feltűzte s a viselhetést igazoló nyilatkozatot illetőknek kézbesítette.

Ez után gróf Kreith Gyula pásztói főparancsnok mondott lendületes beszédet a tűzoltóság magasztos céljai és rendeltetéséről, serkentvén a tagokat további odaadó szorgalomra és emberbaráti szeretet fentartására és ápolásában kitartó működésre.

A Vásártérről diszmenetben vonult be a tűzoltóság a városba, hol az ünnepeket egy sikerült jelképes tűztámadás fejezte be.

Három helyen történt támadás egyszerre, u. m. a főtemplom déli oldala a gépezetes toló létra használatával, a Kaszinóépület teteje, belülről a tömlőknek az emeleire lett felvezetésével és a Brukner-féle sörház emelété tömlőfelhuzással.

Ekkor mutattuk be a megyebeli tűzoltóknak a nálunk üdvösnek bizonyult „kapitányvizes hordók“ rendszerét, melyet a társtestületek képviselői mind elismeréssel fogadtak.

A diszgyakorlatok alkalmával dacára a jelen volt nagy néptömegeknek, példás rend uralkodott, miben az érdem a rendőrséget és rendfentartásra önként vállalkozott Gy.-Püspöki község tűzoltóságát illeti.

Midőn ezeket itt fölemlítém, egyszersmind köszönetet mondok az egri, pásztói, gy.-püspöki és karácsondi társ-egyleteknek, hogy becses látogatásukkal bennünket megtisztelni szivesek voltak.

Fölemlítésre méltó, hogy testületünk a lefolyt évben, augusztus 18-tól 20-ig az Országos Tűzoltó-szövetkezet XII-ik kongresszusán Kolozsvárott magát 3 tag által képviseltette.

VI. Öszinte fájdalommal emlékezem itt is meg arról, hogy a lefolyt évben testületünket — mindnyájunk által szeretett és tisztelt orvosának: dr. Gergely Imrének, hirtelen történt elhunytával — nagy csapás érte. De megnyugodva Isten akaratában, miután testületünk június 25-én holttestét örök nyugalomra kísérte, most csak azt mondhatom, hogy legyen neki oly könnyű a föld, mint a mily nehéz nekünk elvesztése és örökre nélkülözése. Béke lengjen kedves porai felett!

Ugyancsak a mult évben kísértük örök nyugalomra Kovács Imre fizetéses kürtöst, ki előbb mint önkéntes hosszú ideig volt buzgó tagja testületünknek s ki ugyszólván hivatásának lett áldozata. Nyugodjék békében!

VII. Alap- és szolgálati szabályaink értelmében, mint katonailag szervezett testület, katonai fegyelmet is tartottunk s az engedetlenséget szigoruan büntetve, a testület kebeléből a fegyelmi bíróság javaslata alapján, három tag záratott ki a parancsnokság által.

VIII. Emberbaráti, terhes, de magasztos munkának közepett a szórakozásra is jutott idő.

Erkölsi és anyagi siker által koronázva tartottuk meg farsang vasárnapján a bált s augusztus 20-án a nyári táncvigalmat.

A bajtársiasság kapcsának szorosabbra fűzése, de különösen a nemzeti nagy nap ünneplésére márczius 15-én közvacsorát, míg ismét november 2-án az V. éves érmet nyert bajtársak tiszteletére egy kedélyes vacsorát rendeztünk.

Most pedig, a midőn az év történetéről ezekben beszámoltam, köszönetet mondok tisztársaimnak, mint a

parancsnokság tagjainak s a testület összes működő és pártoló tagjainak, úgy a város közönségének, hogy a magasztos cél szolgálatában engem tehetségükhöz képest támogatni szivesek voltak.

Kozmári Dezső,
főparancsnok.

Felső-csalóközi járás tűzfelügyelőségének jelentése 1895. évről.

Tekintetes járási tűzoltószövetségi közgyűlés!

Az elmúlt 1895. évről van szerencsém a következő jelentést tenni: A járás területén van jelenleg 28 egylet, testület és hozzátartozó 21 szakasz, s így majd minden község — a 6 legkisebb község kivételével — bir tűzoltósággal, melynek tényleges létszáma 1375 tag.

A tűzoltóság rendelkezésében van 61 szivó-nyomó szerkezetű fecskendő 2000 méter nyomótömlővel, mely tömlőkészlet, tekintve a fecskendők számát és némely községben a vízszervezési módot, korántsem mondható elégségesnek, mert alig jut átlag 30 méter tömlőhossz egy-egy szivattyura. Kívánatos tehát, hogy minden szivattyu-nyomótömlő mennyisége okvetlen legalább 60 méter hosszra egészítessék ki.

Az 1896. évre szóló költségvetést 55 községből csak 21 parancsnok és szakaszparancsnok terjesztette be s így a szükségleti és fedezeti átlagról, továbbá a 20—40 éves nem tűzoltók váltságdíjairól jelentést tenni módomban nincsen.

A járási szövetségi pénztár állásáról pénztáros amugy is teend részletes jelentést s így csak röviden jelzem, hogy a pénztári maradvány 1895. év végével tesz

1895. végéig tagdíjhátralék 114 frt 84 kr.
297 „ — „
összesen 411 frt 84 kr.

Ennek ellenében tartozunk a pozsonymegyei szövetség pénztárának 1895. év végéig járó 309 frt — kr. tagdíjjal s így a tiszta maradvány 102 „ 84 „

Együttal felemlitem — a mit a tagok talán amugy is a lapokból megtudtak — hogy az országos tűzoltó szövetség 1896 január 1-ével a 6 frt tagdíjból 4 frtot enged át a megyei szövetségnek azon célból, hogy a tűzoltó intézményt megyéjük területén jobban felkarolhassák, — fejleszthessék.

Járási segélyalapunk következő összeggel rendelkezik: a somorjai I. takarékpénztárban letéve 1395 frt 20 kr. 1895. év végéig hátralék követel a testületektől 427 frt 80 kr.
összesen 1823 frt — kr.

Miután az országos tűzoltó segélyszövetkezet a kolozsvári közgyűlésen az évi és egyenkénti járulékot 30 krról 10 krra szállította le, s így a kívánalmaknak megfelelt, indítványozom, hogy mondja ki t. közgyűlés, miszerint 1896. évi január hó 1-étől érvényességgel a járási szövetség összes működő tagjait az országos tűzoltó segélyszövetkezetnél bejelenti, az értük járó 137 frt 50 kr. díjösszeg pedig a járási tűzoltó segélyalapból előlegképpen véve, befizetessék.

A járási segélyalap tőkéje és az ezentul hozzá jövő 10—10 kr. díj pedig továbbra nézve mint »felső-csalóközi járási tűzoltó-betegsegélyző- és ellátási alap« czimen kezeltessek és gyarapíttassék az alkotott, a járási szövetségek szabályzataiban foglalt szakaszok értelmében.

Hogy háztartásunk egyensulya helyreállíttassék, az elmúlt évben csak néhány testületnél eszközöltem felülvizsgálatot, de a tapasztaltak folytán mondhatom, hogy igen nagy mértékben venni észre a felülvizsgálat hiányát. A jövő évben lehetőleg valamennyi testületet megvizsgálándom, már csak azért is, hogy meggyőződjek, vajjon az országos tűzoltó-szövetség által kiadott és jóváhagyott gyakorló és más szabályok szerint történik-e az oktatás és gyakorlatok.

Az erre vonatkozó felhívást a parancsnokságokhoz mihez-tartás végett jövő márczius hóban menesztetem

Az elmúlt évben 12 tüzeset volt és pedig: Iska 2, Tejfalu 2, Csenke, Csölösztő, Doborgaz, Fél (Majorháza), Királyfia, Szemet, Uszor (Vörösmajor), Nagy-Magyar 1—1 esetben.

Év	Eset	Tűz oka				Eléggett						Kivonult		Kár-összeg		Biztosított összeg	
		villám	gyújtogatás	gondatlanság	ismeretlen	ház	gazda épület	ember	állat	termény	erdő s más	szivattyu	tűzoltó	frt	kr.	frt	kr.
1890	26	1	5	8	1	21	13	2	68	0	—	35	625	20769	99	6136	—
1891	16	1	7	4	4	6	6	—	—	—	—	30	689	9822	75	2457	—
1892	14	3	6	3	2	3	1	—	—	—	—	29	569	1715	—	—	—
1893	19	1	8	3	7	6	3	—	59	—	—	35	730	6842	—	2490	—
1894	1	2	1	3	9	16	13	—	450	—	—	57	692	214	12	—	5115
1895	12	2	1	3	6	18	10	—	570	—	—	54	655	27570	—	14904	—
6 év alatt	102	10	28	24	40	70	46	2	2256	—	—	24	6960	88121	74	41102	—

Végre jelentem, hogy a pozsonymegyei tűzoltó-szövetség felélesztése céljából október hó 6-án járási főszolgabíró urunk, pozsony megyének többi főszolgabíráit Pozsonyba értekezletre hívta meg, melyen azok legnagyobb része meg is jelent, és megígérték, hogy járásaikban minden tőlük telhetőt megtesznek, hogy a járási szövetségek létre jöjjenek; és várva várjuk ígéretük teljesedésbe menését, hisz ez csak az üdvös cél eléréséhez vezetne, mert ezáltal a megyei tűzoltó szövetség választmánya egybeállítható lenne és munkáját megkezdhetné.

Megyei tűzoltó-szövetségünk újjáalakítási szándékunkban eddig a belügyminiszterium, illetve az országos tűzoltó-szövetség központi választmánya éveken át hátráltatott, minek az lett a következménye, hogy minden testület a neki tetsző utra tért — szétszéledtek, és a megyei szövetség már-már a feloszláshoz közel jutott; — most már annál nehezebb őket megint jószántukból összehozni — mi talán sikerülend — de ha ezen várakozás nem teljesül, akkor más mód nem marad hátra, mint rendeleti uton kimondatni: hogy minden testület tartozik — ott a hol ilyen van — a megyei tűzoltó-szövetség útján az országos tűzoltó-szövetség és az országos tűzoltó-segély-szövetkezetnek tagja lenni; és az országos tűzoltó-szövetségnek egyenesen tagja nem lehet.

Adja Isten! hogy megyei tűzoltó-szövetségünk minél előbb új életre keljen, mert a megyei szövetségi választmányra nagyon sok és fontos elintézendő munka vár, mely. ha mielőbb elintéztetne, emberbaráti intézményünknek csak előnyére szolgálna.

Elég sajnós, hogy megyei tűzoltó-szövetségünk, mely egyik az idősebbek közül (1884), sokkal fiatalabb megyei tűzoltó-szövetségek által jóval tulszárnyaltott! De meg is látszik mindazon megyékben a tűzoltó-szövetség áldásos munkálkodása ott, a hol a vármegye törvényhatósága buzgó támogatására áll!

Somorján, 1895. évi december 31-én.

Ecker Sándor,
j. t. felügyelő.

Főszerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felelős szerkesztő:

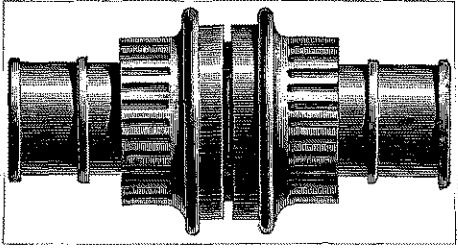
KÁLMÁN GÉZA.

HIRDETÉSEK.

A
Tűzoltó Közlöny
 előző évfolyamaiból
teljes példányok
 1 frt 25 krajczárért
 megrendelhetők
 a kiadóhivatalban
Budapest,
 IV. Molnár-utca 26.

Új!
Czél szerű!

Az új Seltenhofer-féle szabadalmazott
tömlő-kapocs

Millennium Millennium

a legjobb és legbiztosabb, legegyszerűbb és legolcsóbb tömlő-kapocs.
 Képes árjegyzékkel szolgál

SELTENHOFER FRIGYES FIAI
 es. és m. kir. udvari szállítók Sopronban.

ALAPITTATOTT
 1858.

WALSER FERENCZ-FÉLE

ALAPITTATOTT
 1858.

első magyar

gép- és tűzoltószer-gyár,
harang- és érczöntöde
részvény-társaság.

Budapesten, VII. Rottenbiller-utca 66.

Gyártelepének első osztálya zállit

tűzi fecskendőket, gőz- vagy
 kézhajtásra kerti fecskendőket,

községi egységes vészvonatokat,

továbbá községek s a szervezendő tűzörségek részére kocsik- és mozdony-fecskendőket, vízfordó-
 kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és köteles tűzörségek és önkéntes tűz-
 oltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Utcnaöntöző kocsikat, himbatargonczákat
 szeméthordásra s egyuttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, pöczegődör- és csatorna-
 tisztító gépeket légszivattyuval. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes
 csavarra átídomíttatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkből hazánkban
 12,000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

Hirdetéseket

lapunk részére elfogad a kiadóhivatal. — Többszöri hirdetésnél
 tetemes árengedmény.

Pártoljuk a magyar ipart!

BUDAPEST

Magyar királyi udvari szállítók.

BÉCS

Császári és királyi ausztriai udvari szállítók.

BELGRÁD

Szerb királyi udvari szállítók.

TEHERÁN

Perzsa oszázári udvari szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETET

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánlunk továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dísz-sisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipo-kat, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, keztyűket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívó-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

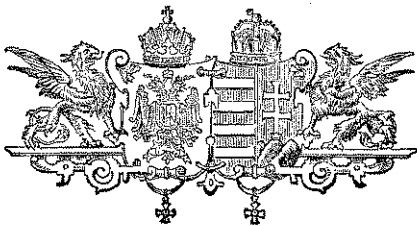
Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sörgöny-czim: Tiller udvari szállító, Budapest.

— Mindennemű sport-öltönyök! —

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és felhőnyők!

Alapított 1816-ban.

Hazánk legrégibb tűzoltószér-, szivattyú- és kút-gyára, harang- és ércöntődéje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

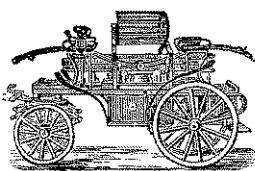
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű fecskendőiket és tűzoltó szereiket, valamint kitűnő hangu harangokat a vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakas-parancsnoka.

1885.

Ára 1 frt 50 kr.

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 30 kr.

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Kun-utcza.

Tűzoltó-felszerelések.

*
 Gözfecskendők
 Mozdony-fecskendők.
 Kocsi-fecskendők.
 Talyiga-fecskendők.
 Puttony-fecskendők.
 Extincteurök.
 Szer- és személyszállító kocsik.
 Tolólétrák.
 Dugólétrák.
 Horoglétrák.

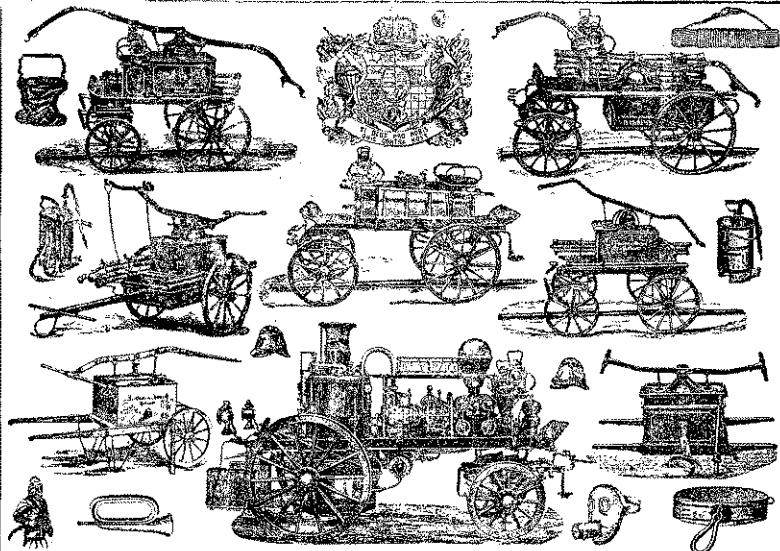
*
 Vízfordó kocsik.
 Tömlőmotelák.
 Gummi- és kender-tömlő.
 Füst-álarczok.
 Váson víztartó-kádad.
 Vízfordó-vedrek.
 Fáklyák.
 Mentőeszközök.
 Vészvonalok.
 Bontó eszközök.

*
 Alapított 1865.

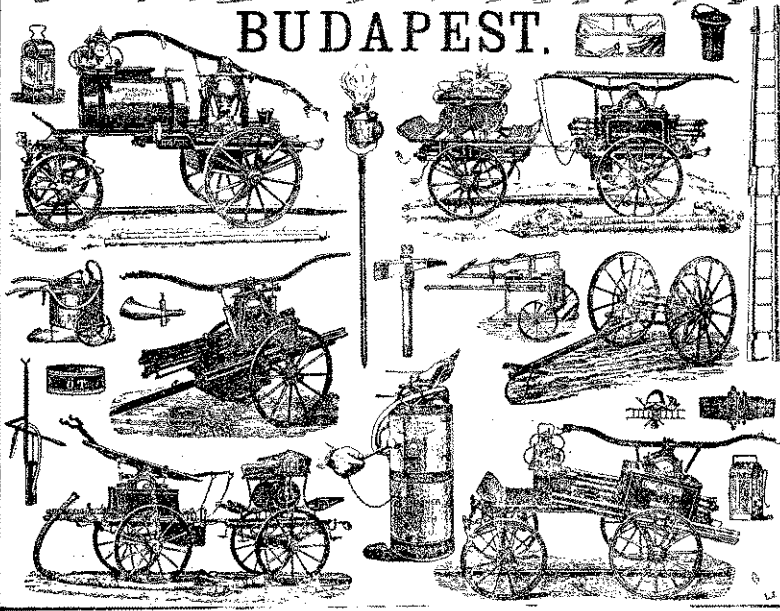
A magyar királyi belügyminiszterium által
 52,971/1873 és 6840/1889. szám alatt ajánlva!

Kedvező részletfizetési
 feltételek.

Öt évi jótállás munka-
 és anyagért.

GEITNER ÉS RAUSCH
 BUDAPEST.

Képes árjegyzék in-
 gyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilá-
 gositással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI. ker., Andrásy-út 8. szám.

Egyéni felszerelések.

*
 Sisakok.
 Mászóövek.
 Szivattyu-
 övek.
 Sapkák.
 Mászó-csáká-
 nyok.
 Szivattyu-bal-
 ták.
 Tiszti-övek.
 Rőzsekések.
 Kéthangu jel-
 zők.
 Jelzősípok.
 *
 Kürtök.
 Mászólámpák.
 Mentőkötélek.
 Cső- és tömlő-
 kötélek.
 Tömlőkötők.
 Füstszivacsok.
 Kürt- és jelző-
 zsinórok.
 Rangjelző
 rosetták.
 Vállzsinórok.
 Füst-szemüve-
 gek.

*
 Számos kitüntetés.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESEITŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ- HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség köteleikébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatíók a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. A budapesti önk. tűzoltótestület évi jelentése. — *Hivatalos rész.* Titkári jelentés. — *Általános rész.* Sárosvármegyei tűzoltóság szervezeti és szolgálati utasítása. (Folytatás.) — *Technikai rész.* Tanulmányok. A levegő vegyi elemzése. — *Testületek köréből.* Az orsz. tűzoltó-szövetség ülése. — A csákvári önk. tűzoltó-testület 1896-ik évi február hó 2-án tartott rendes évi közgyűlésének jegyzőkönyvi kivonata. — A csurgói önk. tűzoltó-testület felterjesztése a csurgói járás főszolgabírójához szaktanfolyam nyitása érdemében. — A csurgói önk. tűzoltó-testület közgyűlése. — *Hirdetések.*

74. szám.
1896.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület évi jelentése 1895. évről.

Tisztelt Közgyűlés!

Ma — a midőn Magyarország állami életének ezred-éves örömnepét üli és büszkén tekint vissza állami életünk főbb mozzanataira, annak minden egyes, a szent haza felvirágzásán örvendeni tudó polgára — mi tűzoltók örömmel és a meglegedésnek bizonyos lélekemelő nemével gondolunk vissza az elmúlt évezred legújabb korszakára, mert éppen az utolsó évtized alatt oly rohamos fejlődésnek indult, ez idő szerint még csak csecsemő korát élő hazai tűzoltó-intézményünk, hogy ennek hasznos, üdvös, sőt szükséges voltát nem csupán az emberbaráti szeretet szolgálatában álló bajtársak, de a nagy világ és főleg az intéző körök is mind jobban és jobban kezdik belátni.

Hogy azonban mindeme kedvező jelenségek mellett, melyek szent ügyünk fejlesztésére jótékonyan hatottak, intézményünk még korántsem érte el a fejlődésnek ama magas fokát, melyre azt minden egyes, a közjót szíven viselő és embertársai vagyonának megmentésén teljes jóakarattal és lelkes ügybuzgalommal fáradozó minden egyes bajtárs már is emelve óhajtaná látni, ennek okát nem annyira intézményünk iránti csekély érdeklődésben, hanem inkább abban kereshetjük és találjuk is, hogy egy intézmény életében nagyon is rövidnek mondható ama pár évtized alatt, melyek óta intézményünk fennáll, kevés alkalmunk volt a különböző, bár egy célra törekvő nézetek kiegyenlítésére; rövid volt az idő intézményünk szakszerű fejlesztésére.

De hála a magyarok Istenének! a jég már meg van törve, utaink kijelölve s részben egyengetve is már és a jövő évezred első éveiben kölcsönös egyetértéssel és nemes ambícióval, egymásnak vállat vetve tökéletesíthetjük azt, mit lelkes elődeink, ügybuzgó társaink az első ezer év végén önzetlen testvéri szeretetből létesítettek és fejleszteni iparkodtak.

Hazai intézményünk állapotára való rövid utalás után áttérhetünk megalakulása óta immár 32-ik, tényleges mű-

ködésének megkezdése óta pedig 26-ik évét a közjóra folyton irányított működésben eltöltött budapesti önkéntes tűzoltó-testületnek 1895. évi történetének, bár rövid, de lehetőleg kimerítő ismertetésére.

Itt legelső sorban hálával és nagymérvű elismeréssel emlékezünk meg a testületünk kebelében úgy, mint azon kívül álló bajtársak szeretetétől környezett és közbecsülésben álló Bárány N. Ernő főparancsnokunkról, ki a Gondviselés akaratából múlt évi június 8-án töltötte be a humanismus nehéz, de lélekemelő folytonos szolgálatában a 25-ik esztendő.

Egy intézmény életében csekély, de egy ember életében nagy idő, az átlagos emberi életkor fele a 25 év. Ha tehát valaki életének felét minden anyagi jutalomra való számítás és kilátás nélkül, csupán azon nemes inteniótól indítatva, hogy a közérdeknek tőle telhetőleg mentül nagyobb mérvű szolgálatokat tehessen — egy oly ügy szolgálatában tölti el, mely az illetőnek semmi hasznot nem hajt, hanem inkább ideje nagy részének abszorbeálásán kívül tőle igen sokszor még anyagi áldozatokat is megkiván: mindenki részéről csak a legnagyobb elismerést és közbecsülést érdemel ki magának.

Szeretett tisztelt főparancsnokunk emez érdemeit még csak fokozza amaz általánosan ismert körülmény, hogy a megélhetés nehéz küzdelmeivel járó nagymérvű és sokoldalú elfoglaltsága dacára sem vált meg intézményünkötől, hanem testületünk megalakulásától kezdve mindvégig szakavatott, buzgó és kitartó harczosa maradt intézményünknek mind e mai napig.

Csak kötelessége adóját róttá le tehát vele szemben testületünk, midőn 25 éves tűzoltói tényleges működésének évfordulóját szerényen bár, de benső ragaszkodásunk felre-ismérhetetlen jelével ültük meg a mondott napon.

Az elismerés azonban nem csupán részünkről nyilatkozott meg főparancsnokunk irányában ez alkalomból, mert a Stály-utcai akkori központi őrtanya udvarán üdvözlésére összesereglett tagjainkhoz a hivatásos tűzoltóság is csatlakozott, s úgy a hatóság, mint a bajtársak és számos tisztelői és barátai részben személyesen, részben pedig írásban üdvözölték az ünnepeltet. Ezek közül különösen is megemlítenünk találjuk fenséges Védnökünket, József főherczeg ő Fenségét, gróf Széchenyi Ödön pasa és gróf Cziráky Béla ő nagyméltóságait, mint testületünk örökös

tiszteletbeli főparancsnokait, Ráth Károly székes-fővárosunk főpolgármesterét, a magyar országos tűzoltó-szövetséget és a budapesti tűzoltó-testületek szövetségét, dr. Kék Lajost, a magyar országos, Wopaleczky Károly a budapesti szövetségek elnökeit, a székes-fővárosi tűzoltó-főparancsnokságot, dr. Óváry Ferencz orsz. képviselőt és kp. vál. tagot, Splényi Ödön rendőr-tanácsost stb., kik teljes és őszinte elismeréssel és a legszívélyesebb hangú üdvözleteikkel emelték szerény ünnepélyünk fényét.

A szakismeretek terjesztése körül évek óta folytatott gyakorlatunkhoz híven a lefolyt évben is különösen két irányban iparkodtunk a magunk elé tűzött feladatnak megfelelni; t. i. intézményünknek kifelé való terjesztése és fejlesztése és saját testületi tagjainknak kiképzése által.

E végből az 1890. évben létesített és azóta 1894. év kivételével minden évben rendezett országos tanfolyamok folytatásaként megtartottuk a nagyméltóságú m. kir. belügyi miniszteriumnak mult évi május hó 4-én 38,012/1896. V/b. szám alatt kelt multas rendeletével engedélyezett V. országos tűzoltó-szaktanfolyamot.

Ezen tanfolyam engedélyezése iránti megkeresésünkben kértük egyúttal a nagyméltóságú belügyi kormányt, a tanfolyam ügyének a törvényhatóságok figyelmébe és pártolásába való ajánlására, valamint arra is, hogy ezen tanfolyamhoz is ellenőrző közegül, részben pedig, hogy a tanfolyam lefolyásáról és eredményéről részreghajlatlan hivatalos információt nyerhessen — miniszteri biztost kiküldeni sziveskedjék.

Kérelmünknek elintézéséül a nagyméltóságú miniszterium miniszteri biztosul ujabban is intézményünk iránti érdeklődéséről és jóindulatu támogatásáról ismert gyulafalvi Bulyovszky Aladár miniszteri titkárt, és testületünk alapító- és parancsnoksági tagját küldte ki, ki is a tanfolyam iránti meleg érdeklődésének ujabban is fényes tanubizonyosságát adta azáltal, hogy ugy az összes előadásokon és tanulmánykirándulásokon, valamint a vizsgákon is mindvégig jelen volt, és jó példával buzdítólag hatva, az előadók munkáját nagyban megkönnyítette, miért is el nem mulasztatjuk, hogy neki ügyünknek ily módon való szives és lelkes támogatásáért ez uton is a legmelegebb köszönetünket ne nyilvánítsuk.

Hogy pedig a tanfolyam iránti érdeklődést mennél szélesebb körben és mentől nagyobb mértékben felköltsük és az abban való részvételi kedvet mennél jobban fokozzuk, a nagym. m. kir. belügyi miniszteriumhoz intézett fölterjesztésünkhöz 1000 példány, a tanfolyamban való részvétel iránti felhívásunkat a törvényhatóságokhoz való szétküldés céljából csatoltuk. Másrészt pedig — csak hogy a kevésbbé tehetőseknek is lehetővé tessük az abban való részvételt — a székes-főváros tanácsától nyert támogatás mellett 25 tanfolyam-hallgató részére díjtalan elszállásolást biztosítottunk.

Berendeztük e célból 25 egyén részére a VIII. ker. Bezerédy-utczai iskola egy termét, melyben az ingyenszállást igénybe vett 21 hallgatót el is helyeztük.

Meg kell itt említenünk, miszerint a tanfolyam érdekében az az iránti érdeklődés emelése és a hallgatók számának gyarapítása céljából jónak láttuk fenti intézkedéseinken kívül még azt is, hogy ezen tanfolyamhoz is Breuer Szilárd urat, jeles szakképzettségéről széles körben előnyösen ismert fő- és székvárosi segédtisztet és testületünknek volt szakaszparancsnokát is belevonjuk annak előadói karába, ki ezen megbízást készségesen el is vállalván, szives volt szakismereteinek buzgó terjesztésével a tanfolyam sikerét is nagyban előmozdítani.

A tanfolyamban való részvétel iránti felhívásunkat a nagyméltóságú belügyminiszterium kellő ajánlással küldte szét a törvényhatóságokhoz intézett körrendeletével, s mindennek daczára a tanfolyamra, részben a vidékről, részben pedig a fővárosból is mindössze csak 31 hallgató

jelentkezett, kik közül a mult év július havának 23-ától augusztus hó 10-éig megtartott tanfolyamon tényleg már csak 26-an vettek részt.

Ezen tanfolyam eredményeként jelezhetjük, hogy az augusztus hó 11., 12., és 13. napjain megejtett képesítő vizsgálatokon 4 jeles-, 11 jó-, 7 elégséges tiszti, 4 tanfolyamhallgató pedig altiszti minőségre képesítést szerezvén, részükre a képesítő bizonyítványok kiállítottak és kiadattak.

Csak a legmelegebb híva és vissza érzett kislmeszünk érzetével gondolunk itt vissza mindazokra, kik szives támogatásaikkal céljaink elérésében segítségünkre valának és ez által a tanfolyam sikerét a maguk hozzájárulásával is előmozdították. Legelső sorban mély köszönetünket fejezzük ki tehát a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urnak, hogy a tanfolyam ügyét ezuttal is a törvényhatóságok figyelmébe és támogatásába oly erélyesen ajánlotta; nagy köszönettel tartozunk gyulafalvi Bulyovszky Aladár kiküldött miniszteri biztos urnak, hogy meleg érdeklődésével és példaként álló ügybuzgalmával ugy az előadó karra, mint pedig a tanfolyamhallgatókra buzdítólag hatni iparkodott. Ugy szintén hálánk és elismerésünk adóját rójjuk le ezuttal is a székes-főváros tekintetes tanácsával szemben, mely a tanfolyam céljaira a Bezerédy-utczai elemi iskola egyik tanítási termét az előadásokra, egy másikat pedig a 25 teljesen felszerelt ágygyal és egyéb szükséges felszerelési tárgyakkal együtt a hallgatók részére lakásul átengedni kegyeskedett, lehetővé tevén ezáltal részünkre tetemes költség megtakarítást. Köszönetünket nyilvánítjuk, továbbá a székes-fővárosi tűzoltó-főparancsnokságnak, s különösen Janicsék Andor fővárosi tűzfelügyelő, valamint Weinberger Alajos Bezerédy-utczai iskolai igazgató uraknak szives és készséges támogatásaiért, Geittner és Rausch, Tarnóczy- és a Walser-féle részvénytársaság tűzoltószergyárak igazgatóságainak, Oelhofer ~ Hubert magyar állam vasutak felügyelőjének a Rókus kórház gondnokságának, hogy a tanfolyamhoz szükségelt fecskendőkötés egyéb szereket és felszereléseket rendelkezésünkre bocsájtani s ugyanazoknak, valamint az ó-budai hajógyár, a fővárosi vízvezeték, pesti hengermalom igazgatóságának, Somberg Ármin Ganz-gyári (vasöntő) tűzoltó-főparancsnoknak, hogy tanfolyamhallgatóinkat ismereteik szélesbitése céljából tett tanulmány-kirándulásai alkalmával telepeiken szívélyesen fogadni és kalauzolni sziveskedtek, ugy szintén a soroksári önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának, mely a tanfolyamhallgatók ottani kiindulása alkalmával nem csak a szépen sikerült rögtönzött gyakorlatot bemutatni, de ugy a tanfolyamhallgatókat, mint a velük oda kirándult 51 testületi tagunkat is a legmelegebb bajtársi szívélyességgel fogadni sziveskedett.

Ugyancsak intézményünk fejlesztése és terjesztése érdekében a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak 1892. évi márczius 23-án 49745/91. szám alatt kelt rendeletének megfelelőleg a budapesti állami elemi és polgári iskolai tanítóképző intézetben is megtartottuk immár a III. szaktanfolyamot a lefolyt évben, melynek vezetésével ismét id. Szidanits Ferencz oszt. parancsnokot biztuk meg. Ezen tanfolyam heti 2 órával egész iskolai éven át tartott, melyen az elemi és polgári iskolai tanítójelöltek majd mindannyian, összesen 60-an tanulták a tűzoltás ismereteit s mely a május 19-én megejtett záróvizsgálattal nyerte befejezését. Ezen vizsgálaton az előadó id. Szidanits Ferencz osztályparancsnokon kívül testületünk képviselőiben gyulafalvi Bulyovszky Aladár parancsnoksági tag, Tomcsányi Béla és Tabak Lajos szakaszparancsnokok, az intézet képviselőiben pedig Gyertyánffy István kir. tan. igazgató és Sztankó Béla képezdei tanár voltak jelen.

Eredményeként e tanfolyamnak pedig jelenthetjük, hogy általában igen nagy szorgalommal és előmenetellel hallgatták azt a jelöltek; a záróvizsgálaton azonban csak

az utolsó évfolyambeliek, összesen 19-en vizsgáltattak meg, kikből 15 jeles, 4 pedig jó tisztí képesítést nyert.

Elismerésünk nyilvánításával kell itt is megemlékeznünk a Geittner és Rausch tűzoltószerszám-gyár igazgatóságáról, mely ezen tanfolyamhoz is a szükséges szereket szokott előzékenységével rendelkezésünkre bocsájtani szíveskedett.

Ide vágó jelentésünk kiegészítéseül felemlíthetjük, hogy a folyó iskolai évben a IV. tanfolyam megtartásával ugyancsak id. Szidanits Ferencz fáradságtalan osztályparancsnokunkat biztuk meg, ki is tekintettel a tanintézet hallgatóinak más irányban való nagyfokú elfoglaltságára, az intézet tanári testületének határozatából csak az utolsó tanfolyam 17 tanulóival ismertetheti szaktudományunkat.

A két rendbeli szaktanfolyamon kívül évek hosszú során át gyakorolt szokásainktól a lefolyt évben sem térünk el, a mi intézményünknek különösen kifelé való terjesztését és fejlesztését illeti. Mert a hozzánk gyakorló mesterek kiküldése iránti megkereséseikkel forduló vidéki testületek és hatóságok ebbeli kívánságát nagy áldozatok árán is a lehetőségig teljesíteni iparkodtunk.

Ennek folytán kiküldött gyakorlómestereink közül Christe Loránd szakasparancsnok a Torontálvármegyei szövetség tanfolyamát N.-Beckereken és Udvarhely vármegye alispánja által rendezett tanfolyamot Székelyudvarhelyen vezette, azonkívül pedig az apatini önkéntes tűzoltótestületet gyakorolta be, míg Tomcsányi Béla szakasparancsnok a tordai önkéntes tűzoltótestület kiképzésével foglalkozott. Szidanits Ferencz osztályparancsnok a nógrád-kállói ujonnan megalakult önk. t. o. testületet személyes tapasztalatai alapján látta el a szervezéshez stb. szükséges tanácsaival.

Ugyancsak intézményünk fejlesztése érdekében a téli hónapok vasárnapjain elméleti előadások, míg a nyári hónapok vasárnapjain gyakorlatok tartása által törekedtünk saját testületi tagjainkat a szakképzettség mai kor színvonalára emelni.

Tiszteletbeli főparancsnokainkat, u. m. : József főherczeg ő fenségét, gróf Széchenyi Ödön pasát, a Sultán ő felségének altábornagy hadsegédét s a török tűzoltóság főparancsnokát, valamint gróf Cziráky Béla ő nagyméltóságát az évforduló alkalmából táviratilag üdvözlöttük, kik is kegyesek voltak megemlékezésünket ugyancsak meleg hangu távirataikkal viszonzni.

Nem csupán a rajongásig szeretett legelső magyar tűzoltó fenséges családját, de a legmagasabb uralkodó házat és az egész országot ért ama szomorú esemény, hogy a legszebb reményekre jogosított László főherczeg ő fenségének az őt váratlanul ért baleset következtében oly korán kellett a sirba szállnia, minden bizonyynal az összes magyar tűzoltók szívé is a legmélyebben megszorította, mert tudtuk róla mindnyájan, hogy fenséges atyjának minden jóra, szép és nemesre törekvő tulajdonaiiban és különösen emberbaráti intézményünk istápolásában méltó örököse leszen. És ime, az isteni gondviselés nem engedte eme reményeinket teljesedésbe menni, a kérielhetetlen halál őt is elvitte magával fenséges szüleinek s nekünk mindnyájunknak legnagyobb fájdalomára.

Végtelenül fájt az ifju főherczeget ért balesetnek hire, nem várt halála pedig testben s lélekben egyaránt megtört.

Siettünk is a fenséges atya előtt hódolatteljes feliratainkban ugy a baleset, mind pedig a halál szomorú hire felett érzett legmélyebb fájdalomunknak kifejezést adni, hogy — ha egyáltalán lehetséges — őszinte fájdalomunk nyilvánításával szeretett urunknak fájdalomán enyhítsünk és legalázatosabb felterjesztéseinket a mélyen sujtott atya kegyesen fogadni és legkegyesebb válaszára méltatni is kegyeskedett.

Testületünket képviseltettük a lefolyt évben a magyar országos tűzoltó szövetségnek augusztus hó 18—20-ig

Kolozsvárt tartott közgyűlésén 8 parancsnok és tisztviselő, 4 őrparancsnok, 4 csővezető és 4 mászó, összesen tehát 20 testületi tag által, azonkívül mint testületünk tagjai, de szövetségi tisztviselői minőségükben dr. Sziky József főparancsnoki helyettes és Tomcsányi Béla szakasparancsnok titkár szintén ott voltak Kolozsvárott.

Képviselve volt testületünk továbbá az alcuthi önkéntes tűzoltó-testületnek József főherczeg ő fensége bőkezűségét és az emberbaráti tűzoltó intézmény emelése iránt mindenkor tanusítani szokott áldozatkészséget hirdető vas mászótoronynak augusztus hó 15-én végbement felavatási ünnepélyen majdnem az egész parancsnokság által.

Örökké emlékezetesek lesznek előttünk az ott kellemesen töltött rövid órák, melyeket késő estig a fenséges ur valóban szerető körében élni szerencsések valánk.

Képviseltettük még testületünket a Spitzer Gerzon és társa önk. t. o. testülete által február 2-án szolgálati címek kiosztása alkalmából rendezett ünnepélyen, az apatini önkéntes tűzoltó-testületnek szeptember 15-én rendezett zászlószentelő ünnepélyén, az újpesti önkéntes tűzoltó-testületnek szeptember 29-én megtartott 25-éves jubileumán két-két parancsnok által, míg fenséges László főherczeg temetésén Bárány N. Ernő főparancsnok, Martinengó Nándor pozsonyi önk. tűzoltó-főparancsnok, központi vál. tag s testületünk tiszteletbeli tagjának, a magyar tűzoltók nesztorának márczius 3-án végbement temetésén dr. Szily J. főp. hely. 2 parancsnokkal képviselte testületünket.

Több testület szívélyes meghívása daczára költségkímélés szempontjából már nem lehetett magunkat képviseltetnünk azoknak különböző alkalmából rendezett ünnepein, azonban távirati úton menesztettük hozzájuk bajtársi meleg üdvözlőtleinket.

Intézett megkeresések folytán testületünk rendfenntartás céljából az idén is több alkalommal kivonult és érellyes közreműködésért elismerő köszönetnyilvánításban részesült. Így január 27-én a városligeti korcsolyapályán rendezett jégünnepélyen, márczius 24-én Kossuth Lajos nagy hazánkfia halálának évfordulóján a kerepesi-úti temetőben levő sirjához rendezett gyászmenet alkalmával és augusztus 20-án az «Erzsébet Királyné Otthon» című jótékony egyesület népnepélyén, mely alkalmakkor a kivonult tagok dicséretreméltó viseletet tanusítottak.

Örömmel és teljes készséggel nyilvánítjuk itt hálás elismerésünket és legmélyebb köszönetünket a Ganz-gyári, a Tarnóczy-gyári, a m. á. v. nyugoti műhelye és az újpesti önkéntes tűzoltó-testület tek. parancsnokságának ama bajtársias érzületükről tanuskodó ténykedésükért, melylyel minket a Kossuth-gyászmenet alkalmával nehéz munkánkban támogatni és segítségünkre lenni szívesek voltak.

Az év márczius havának 31-én megtartott rendes közgyűlés egyuttal tisztújító közgyűlés is lévén, az a parancsnokságot következőleg választotta meg: Főparancsnoknak Bárány N. Ernőt, főparancsnoki helyettesnek dr. Szily Józsefet, mászó-osztályparancsnoknak Hermán Ödönt, szivattyus-osztályparancsnoknak id. Szidanits Ferenczet, I. mászó-szakasparancsnoknak Oszetzky Lajos tiszteletbeli osztályparancsnokot, II. mászó-szak. par.-nak Tomcsányi Bélát, III. mászó-szak. par.-nak Kálmán Gézát, I. szivattyus-szakasparancsnokká Christe Loránd, II. sziv.-szak. par.-ká Tabak Lajos, III. sziv. parancsnokká pedig Flóris Aron őrparancsnok választatott; titkárrá lett Tomcsányi Béla, pénztárossá Tabak Lajos, szertárossá id. Szidanits Ferencz, szolgálatvezetővé ifj. Szidanits Ferencz, továbbá muzeum és könyvtárori állásnak üresedésben hagyása mellett szivattyumesterekké Walser Ferencz és Köhler István, orvosoknak: dr. Magyarevics Miaden, dr. Gerber Béla és dr. Lisznyai Elemér, gépészmérnökké Kajlinger Mihály, építészsze Grundl József, parancsnoksági tagokká pedig a nem működők sorából gyulafalvi Bulyovszky Aladár, Pezinger Ferencz és Schlesinger Pál választattak meg.

Ugyanezen közgyűlés méltatva a kényszerítő magán-körülmények által testületünkbeli való távozásra birt Hevesi Zsigmond I. mászó-szakasparancsnok és szertárosnak, valamint időközben nevét Gáspárra változtatott Grossmann Sándor III. szivattyus-szakasparancsnoknak a testület kebelében eltöltött hosszú szolgálati idejük alatt szerzett érdemeiket, mindkettőt tiszteletbeli szakasparancsnoknak választotta.

A parancsnokság kebelében azonban eme most jelzett változásokon kívül egyéb lényeges változás is történt. A közgyűlés által megválasztott Tabak Lajos II. szivattyus-szakasparancsnok és pénztáros ugyanis polgári állásánál fogva, felettes hatósága által Debreczenbe történt áthelyezése folytán, kénytelen volt testületünkben viselt állásairól való lemondás mellett tőlünk is megválni. A parancsnokság ennél fogva múlt év október hava 16-án tartott ülésében a pénztár ideiglenes kezelésével a hetvenes évek elején testületünkben szolgált és nem régebben újból belépett Conti Antal bízta meg.

Tagjaink szorgalma- és ügybuzgalmának emelése céljából egyrészt, másrészt pedig a legnagyobb ügybuzgalmat kifejtett bajtársak jutalmazásául a lefolyt évben is osztottunk ki jutalmakat és kitüntetések. Így Peck István őrpár. 5 drb arany, Schnabl Boldizsár mászó 4 drb arany, ifj. Szidanits Ferencz őrp. 3 drb arany, Haussegger Menyhért törzskürtös 2 drb arany és Poltyák István csővezető 1 drb aranynyal, s ugy ezek, mind pedig Miksó Imre csővezető, Mihájlovits Gyula őrpárancsnok és Wészely János szivattyus elismerő oklevéllel való kitüntetésre találtak érdemeseknek a parancsnokság által s nekik a jutalmak és elismerő okleveleik dícsérő és buzdító beszéd kíséretében főparancsnokunk által a közgyűlésen kiadattak.

Bajtársaink iránt érzett kegyelet adóját a lefolyt évben is leróttuk, midőn halottak napján testületileg kivonultunk a temetőbe és Spetka János volt őrpárancsnok, valamint halálát a Stáhly-utcza tűzben lelt Wagner Ferencz mászó bajtársunk sírját emlékbeszéd tartása mellett megkoszoroztuk.

Egyes vidéki testületek vagy községeknek, a midőn csak fordultak hozzánk ez iránt, mindig megadtuk a kellő felvilágosításokat és utbaigazításokat.

Tudva van a t. közgyűlés előtt, hogy a Stáhly-utcza ideiglenes központba történt átköltözködésünk után őrségünk a hivatásos tűzoltóság készenléti legénységével együtt egy teremben nyerte elhelyezését. Fordultunk tehát a tek. székes fővárosi tanácshoz, részünkre kijelölt helynek egy közfal emelése általi elválasztása és ajtónak töretése iránt. A tek. tanács ebbeli kérelmünket csak részben teljesítette, mert ezen átalakítási munkálatoknak foganatosítását a visszahelyezés kötelezettségének kikötése mellett csak a saját költségünkre engedte meg. Mi azonban nem riadtunk vissza az átalakítással járó anyagi áldozatok meghozásától és az átalakítást nyomban eszközöltettük.

Múlt évi november elsején beköltöztünk a Kún-utcza központi laktanyába, azonban itt sem nyertünk oly elhelyezést, mint a minőt szolgálataink után méltán megérdemlünk, és a mint azt a helyi viszonyok — egy kis jó akarat mellett — könnyen megengednék. Mert bizony egy szobából álló, négy tisztviselő munkahelyiségeül, parancsnoksági üléstermül, irat- és könyvtár elhelyezésére szolgáló kicsiny, előszoba nélküli helyiséggel csak nem lehetünk megelégedve. És ha mindezekhez hozzávesszük, hogy a laktanyaparancsnokság bölcs intézkedése folytán, őrszobánkon fogyasztott és nem fogyasztott — mert ez is megtörtént! — légszeszt is nekünk kell fizetnünk, ha eszünkbe jut, hogy a Stáhly-utcza őrhelyiségünk közfalának a főváros költségén lebontása iránti kérvényünkre a tek. tanács a hivatásos főparancsnokságnak véleményes jelentése folytán kedvezőtlen választ adott s minket 49,477/1895. IX. számú

határozatával a visszahelyezésre kötelezett: lehetetlen e felett érzett keserűségünket magunkba fojtanunk!

A laktanyába történt beköltözés után dr. Szily József, főparancsnoki helyettes lakásán ideiglenesen elhelyezett második telefonunkat ismét az őrszobára vezettük be.

A parancsnokság az év folyamán hozzá érkezett, valamint beléletünket illető ügyek elintézése végett 34 parancsnoksági ülést tartott, melyeken 291 határozatot hozott. Ezen parancsnoksági üléseken több fegyelmi ügy is nyert elintéztést, és sajnálattal kell megemlékeznünk arról, hogy e tekintetben elég dolgunk akadt, a mennyiben többnyire szolgálati mulasztások miatt több tagot a testület kötelekéből törölnünk, Hera János mászót azért, mivel törlését kimondó parancsnoksági határozatot a kihirdetés alkalmával tiszteletlenül fogadta, és Mitterbacher Józsefet pedig csalás, meg nem illő rangjelzés és egyenruha jogtalan viselése miatt, valamint azért is, hogy rendes lakással sem birt, még ki is kellett zárunk.

A titkári hivatalhoz kerek 3000 ügydarab érkezett be az év folyamán, melyek részben a parancsnoki üléseken, részben pedig ülésen kívül nyertek elintéztést.

A magyar orsz. tűzoltó-szövetség Breuer Szilárd úr által irt Egységes Gyak. Szabályzatának II. átdolgozott kiadásából 20 példányt beszereztünk, melyeket a parancsnokok és őrpárancsnokok között osztottunk szét. Dr. Szily József által irt és kiadásunkban megjelent «A tűz és annak oltása. A csővezetés» című pályanyertes művünkbeli pedig 1000 példányt a m. orsz. tűz.-szövetségnek tagtestületei között leendő díjtalan kiosztás céljából leszállított áron engedték át.

A hazai és külföldi szaklapok valamennyijét a lefolyt évben is járattuk, a kiadásunkban megjelenő «Tűzoltó-Közlöny»-t pedig, mint a magyar orsz. tűzoltó-szövetség hivatalos értesítőjét, a szövetség összes tagtestületeink és a hazai törvényhatóságoknak, a lefolyt évben is díjtalanul küldtük meg.

Betöltött szolgálati idejük után Kálmán Géza, szakasparancsnok részére tizenöt éves, Tabak Lajos szak. par., Klein József mászó, és Miksó Imre csővezető részére pedig öt éves szolgálati érmet kértünk a magyar orsz. tűzoltó-szövetségnél.

Letett őrpárancsnoki vizsga alapján Haussegger Menyhért törzskürtöst őrpárancsnokká minősítettük, míg Székely János, Torma Lajos, Benes László és Szecsey Ferencz mászókat, bebizonyított használhatóságuk és megbízhatóságuk alapján, csővezetőkké léptettük elő.

A magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetségébe a múlt évben is 100 taggal léptünk be, onnan azonban segélyt igénybe venni nem voltunk kénytelenek, mert a kispesti tűznél még 1891. év november 8-án lábát tört Takács György, volt mászó részére, ki azóta ismét szegődhetett zászlónk alá, az E. M. A. B. T. által Ó Felsőgeik ezüstlakadalmá alkalmából tett alapítványból 50 frtot sikerült kieszközölnünk, kisebb balesetek előfordultán pedig csak saját segély-alapunkat, összesen 90 frttal vettük igénybe bajtársaink segélyezése céljából.

Testületünk vagyonának kezelését illetőleg utalunk a számvizsgáló bizottság beterjesztendő részletes jelentésére.

Éji őrségeink naponta pontosan tartattak meg, a torna-órak pedig, melyeknek vezetésével a lefolyt évben is id. Szidanits Ferencz, osztályparancsnok volt megbízva, szorgalmas látogatásnak örvendtek.

Testületünk beléletének mozgalmas képét egyébként az alább következő statisztikai adatok tüntetik elő:

Az 1894. évi december hó 31-én testületünknek 99 tngja volt; az 1895. év folyamán felvételt 9 volt és 41 új tag, összesen 50, úgy, hogy a lefolyt évben 149 működő tagja volt testületünknek. Ezek közül az év folyamán kilépett 28, töröltetett 5, kizárattott 2; maradt tehát 114 működő tag az 1895. év december hó 31-én, a mi múlt évi létszámmal szemben 15 szaporodásnak felel meg.

Ezenkívül volt 17 tiszteletbeli, 2 alapító, 2 kedvelő és 11 pártoló tagja, míg a parancsnokságnak a nem működők sorából 3 tagja volt.

A működő tagok létszámában — a legtöbb esetben a szolgálati idő folytonossága mellett — 25 évi szolgálati idővel van 2, 23-al 1, 21-el 1, 20-al 1, 17-el 4, 14-el 5, 13-al 1, 12-vel 1, 11-el 3, 9-el 4, 8-al 2, 7-el 8, 6-al 5, 5-el 3, 4-el 6, 3-al 7, 2-vel 16, 1-el 12, 1 éven alul 33.

Polgári foglalkozásra nézve: bankigazgató 1, orvos 4, gépészmérnök 2, építész 1, tanár 3, tanuló 1, hivatalnok 5, gyáros 1, technikus 2, joghallgató 1, kereskedő 3, gépész 1, fényképész 1, betűszedő 2, könyvkötő 1, üvegcsiszoló 1, pallér 2, kávé 1, kártyos 5, kőfaragó 1, bádogos 4, lakatos 12, géplakatos 4, asztalos 7, vasesztergályos 6, szobafestő 1, kőműves 1, cserepező 2, ács 1, nyerges 1, kovács 2, sarkantyus 3, cipész 5, kaptafa-készítő 1, szerelő 4, gépmunkás 1, egyéb foglalkozású 10.

Rangfokozatra nézve: parancsnok és tisztviselő 18, őrparancsnok 9, csővezető 19, mászó 19, vizsgázott szivattyus 15, ujoncz szivattyus 34.

Az elmúlt évben 365 éjjeli őrség tartatott, melyeken 98 tiszt és 3721 ember, vagyis összesen 3819 fő vett részt; átlag tehát egy őrségre 10 ember jut. (10.46.)

Az őrség 36 esetben vonult ki a tűzhöz, riasztva 2 izben lett.

Az őrség, eltekintve a parancsnoksági ülések alkalmával történt ellenőrzéstől, 15 izben volt felülvizsgálva.

Tűzesetknél testületünk 48 esetben volt képviselve, jelen volt ezeknél 40 parancsnok és 363 ember, összesen 402 fő, vagyis minden tűzesetnél átlag 1 parancsnok és 9 ember, összesen 10 fő vett részt.

A 48 tűzesethez szereink 36 esetben vonultak ki, míg a többi 12 esetben azok a tűz helyére ki nem vitettek.

Esti 6 órától reggeli 6 óráig, vagyis az éjjeli időre esik 30, reggeli 6 órától esti 6 óráig, vagyis a nappali időre 18 tűzeset.

E tűzesetek közül januárban volt 6, februárban 5, márcziusban 2, áprilisban 7, májusban 1, júniusban 1, júliusban 5, augusztusban 4, szeptemberben 7, októberben 4, novemberben 1, decemberben 5.

Minőségre volt tetőtűz 14, istállótűz 2, szabatűz 6, boltitűz 6, pinczetűz 3, kéménytűz 4, félszertűz 2, gyári-tűz 2, kazaltűz 3, állvány-gerendaégés 2, padlástűz 4.

A 48 tűzeset kerületenkint és községenkint a következőképp oszlik meg: az I. kerületre esik 5, a II-ra 1, a III-ra 1, a IV-re 3, az V-re 2, a VI-ra 3, a VII-re 11, a VIII-ra 6, a IX-re 7, a X-re 5, Ujpestre 2, Rákosra 2, Szent-Lőrinczre 1, Csepelszigetre 1.

A lefolyt évben 19 gyakorlat tartatott, melyekben résztvett 69 parancsnok és 671 ember, összesen tehát 740 testületi tag, úgy, hogy egy gyakorlaton résztvett átlag 4 parancsnok és 35 ember. Ezen gyakorlatok közül 13 köz- és 6 vizsgagyakorlat volt.

A vizsgagyakorlatokon a tanusított képesség folytán szivattyussá minősített 19 ujoncz és mászóvá 7 vizsgázott szivattyus, és őrparancsnokká a törzskürtös.

A téli vasárnapok délutánjain 11 előadás tartatott, melyeken 25 parancsnok és 308 ember, vagyis 333 fő vett részt, úgy, hogy egy előadáson jelen volt átlag 3 parancsnok és 28 ember.

Egyébként utalunk a legkisebb részletekre kiterjedő szolgálatvezetői évi jelentésre.

A parancsnokság.

HIVATALOS RÉSZ.

Titkári jelentés

az 1896 évi január hó 6-án tartott központi választmányi üléstől 1896. évi márczius hó 29-én tartott ülésig terjedő időszakról.

Tekintetes választmány!

A f. évi január hó 6-án tartott választmányi ülés óta az elnökség által teljesített működésről van szerencsém jelentésemet a következőkben előterjeszteni:

A folyó évben a tegnapi napig 230 ügyszeres iktatott, melyek a választmányi tárgyalást, avagy nyilván tartást igénylő ügyszeres kivételével elintéztet nyertek, s csakis a szolgálati érme expedíálása körül merült föl az utóbbi napokban csekélyebb fokú késedelem, mely abból állott elő, hogy az V éves érme készlete a nagyobb fogyasztás folytán leapadt, s mivel a megrendelt érme szállítása az ujabban megkötött szerződés folytán eddig meg nem történhetett, így az e hónapban kérelmezett érme még expedíálhatók nem voltak; kilátás van azonban arra, hogy a megrendelt érme a közel napokban be fognak érkezni, s ekként azok is az illető testületeknek megküldhetők lesznek.

Véleményezés az elmúlt időszakban 4 esetben terjesztett föl a belügyminiszteriumhoz; ezekről rövid kivonatban a következőkben van szerencsém jelentést tenni:

1. Hevesvármegye módosított, de lényegében teljesen átalakított szabályrendeletében kifogásoltatott, hogy a szalma és takarmányféléknek a községek belterületén való berakása csak általánosságban korlátoztatott, míg határozott intézkedések nem tettek, miért is javaslatba hozta az elnökség, hogy a nyomtatás és cséplés, de különösen a gőzgéppel cséplés a belterületen általában eltiltaték, másrészt pedig a takarmányféléknek lerakása csak földött csürökben, avagy a

laképületektől 40 méternyire legyen megengedve. Ugyancsak javasoltatott, hogy a szérüs kertekben a kazlak és boglyák egymástól legalább 5 méternyire rakassanak, s egyuttal ott bő tartalmu vízkészletről történjék gondoskodás.

Javaslat tétellett arra nézve, hogy az egyes házak minő vízkészlettel és tűzoltóeszközökkel szereltessenek föl.

Ugyancsak javaslat tétellett a kötelezett tűzoltóság összeírásának mikéntjére, valamint arra nézve is, hogy ha a köteles tűzoltóság mellett idővel önkéntes testület is alakul, a kötelezettség meg ne szüntessék, mert arra mint tartalékra továbbra is szükség van, a megváltási díjak pedig a tűzoltási kiadások fedezésére fordíthatók.

Kifogás tárgyát képezte a kötelezettség alól való felmentésnek kiterjedt volta, és az, hogy a megválasztott tűzoltóparancsnok ezen választást büntetés terhe alatt elfogadni kénytelen.

A kötelezett tűzoltók begyakorlása, tűznél való megjelenése, valamint a vízszállítás és a szomszédközségeknek nyújtandó segély biztosítása érdekében szigorubb és határozottabb intézkedés felvétele javasoltatott.

2. Fogaraszvármegye tűzrendészeti szabályrendeletét olyképp módosította, hogy a gőzgéppel való cséplést a takarékpületekben minden korlátozás nélkül megengedte. A határozat a törösvári járás főszolgabíró által megfeleltetett, s előterjesztésünkben a szabályrendeletnek eredeti alakjában meghagyását javasolta az elnökség.

3. Jászberény r. t. város alig egy év előtt jóváhagyott tűzrendészeti szabályrendeletét olyképp módosította, hogy annak elfogadása által a város tűzvédelme a múlt század színvonalára szállott volna alá.

Mindazon intézkedés, mely a kötelezett tűzoltóságnak a gyakorlatban való életbeléptetésére csak legkevesbbé is alkalmas lehetett volna, a szabályrendeletből következetesen kihagyatott, világosan mutatván Jászberény városának

azon szándékát, hogy a kötelezettség alól kibujjon, látszólag a tűzrendészeti kormányrendelet intézkedéseinek megfelelően, alapjában azonban tűzvédelme érdekében semmit sem tegeyen.

Mint unicumot felemlitem, hogy míg a régi szabályrendelet a tűzoltó-parancsnoki állást qualificatiótól tette függővé, addig a módosítási tervezet ezt megszüntetvén a tűzoltó-parancsnoki állást egy 250 frttal fizetett rendőrbiztosra ruházta.

Ezen visszasságokra előterjesztett véleményünkben köteleességünknek tartottuk reá mutatni, kívánván, hogy egyes apróbb módosítások mellett a szabályrendelet eredeti alakjában meghagyassék, nevezett város pedig annak végrehajtására szigoruan utasíttassék.

4. Szathmár vármegye módosított tűzrendészeti szabályrendeletében kifogásoltatott, hogy míg a szalma és takarmányféléknek a belterületen való lerakásra igen helyesen, korlátok közé szorítottatott, addig a nyomtatás és cséplés, de még a gőzgéppel való cséplés is ugyanott megengedettett.

Javaslat tétetett a kéményseprés, az egyes házaknak tűzoltó-eszközökkel ellátása, a kötelezett tűzoltóság begyakorlása, a felmentések körüli eljárás, valamint a tűzoltáshoz szükséges viznek szállítása érdekében.

Az 1895. évi 2000 frt államsegélyt a belügyminiszterium f. évi január havában kiutalványozta.

Kőporossy Tivadar másodtitkár február hava elsején más irányu elfoglaltsága miatt állásától megválván, helyébe elnök ur ifj. Szidánits Ferencz székesfővárosi tanitót és a budapesti önk. tűzoltó testület szolgálatvezető szakaszparancsnokát alkalmazta.

Ő Fensége József főherczeg urhoz arczképének lefestésére magas engedélyének megadása iránt kérelemmel fordultunk és örömmel jelenthetem, hogy ő fensége ezen engedélyt megadni kegyeskedett, mire az elnökség Vermes Béla vál. tag urral kiegészítve, Vastagh György festőművésszel a képnek megfestése iránt megegyezett.

Sajnálattal kell jelentenem, hogy a választmánynak azon szép terve, hogy Cziráky Béla gróf ur ő nagyméltósága az elnöki állásra megnyeressék, dugába dőlt. Ily körülmények között az elnökség a rendkívüli választó közgyűlésnek mostanra tervezett egybehívása iránt már csak azért sem intézkedett, mert hisz ezen közgyűlés leginkább csakis az elnöki állás betöltése céljából vétetett tervbe.

A milleniumi tűzoltó-congresszus, de leginkább a tűzoltói mintaszertár és őrszoba berendezése tárgyában f. évi február 12-én és február 26-án értekezlet tartatott a szövetségi irodában, a midőn is a felszerelés mikéntje véglegesen megállapítottatván, annak elkészítésével a Geittner és Rausch, valamint a Walsch Ferencz-féle gyárak bizattak meg. A Hunnia gyár a szertár berendezéséből kirekesztendő

volt, mert nevezett gyár időközben a kiállításban való részvételéről lemondván, sem a kiállítási igazgatóság, sem pedig az elnökség és a szertárberendezésre kiküldött bizottság nem tartotta méltányosnak, hogy akkor, a midőn a másik két gyáros czég ezeket áldoz azért, hogy a magyar ipar haladását a kiállítás látogatóinak bemutathassa, nevezett miáldozatot sem teljesítő gyár az ingyenkiállítás előnyeiben részesüljön.

Támaszkodva a nmélt. belügyminiszterium azon, régebben több ízben, legutóbb a soproni congressus alkalmával követett eljárására, hogy a rendezés költségeire esetenként 500 forintot utalványozott, indokolt előterjesztést intézett az elnökség a belügyminiszteriumhoz, hogy a rendezés költségeire ezuttal is 500 frtot, versenydíjakra pedig ugyancsak 500 frtot engedélyezzen. Kérelmünk ez ideig elintéztést nem nyert.

A kiállítás igazgatóságával két ízben is conferált az elnökség, ezenkívül pedig állandó levelezésben állott azzal; a tárgyalások sok irányban folynak, úgy, hogy remélhetőleg ügyeink kedvező megoldást fognak nyerni.

A mintaszertár kívánalmainknak teljesen megfelelőleg átalakítható nem volt, mert ennek leküzdhetetlen pénzügyi és terep-nehézségek állottak útjában, azonban az őrszoba elhelyezésének hátrányos voltától eltekintve, a többi hiányok részben már is meg lettek szüntetve, részben pedig azoknak javítása folyamatba tétetett.

Tárgyalásokat indítottunk meg a székesfővárosi lakásirodával, valamint magával a székesfővárosi kiállítási rendező bizottsággal az elszállásolás nagy kérdésének megoldása érdekében, s az eddigiekből már is remélhetjük, hogy a congressusra felránduló igényeiknek megfelelő és lehetőleg olcsó lakásokhoz fognak juthatni.

Egyébként a congressust érintő ügyekről a bizottság ülésén lesz szerencsém további jelentésemet megtenni, s csak azt tartom itt külön felemlítendőnek, hogy a f. évi február 2-án, Bécsben ülést tartó állandó osztrák tűzoltó-választmányt elnök ur a milleniumra már is meghívta, s ezen meghívás, miként az Czermák Reginald elnök ur levelelőből kiviláglik, a legszívélyesebb fogadtatásban részesült.

Végül egy örömdetes körülményről tehetek jelentést s ez az, hogy a szolgálati érmek szállítására nézve az elnökség az eddiginél tetemesen kedvezőbb megállapodást létesített, melynek következménye leend az, hogy testületeink is olcsóbban fognak hozzájuthatni az érmekhez.

Egyebekben utalva a napirend folyamán előkerülő tárgyakra, tisztelettel kérem jelentésem szives tudomásul vételét.

Budapest, 1896. évi márczius 28.

Dr. Szily József s. k.,
titkár.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A sárosvármegyei tűzoltóság szervezeti és szolgálati utasítása.

(Folytatás.)

6. §.

A sárosvármegyei tűzoltóság feletti főfelügyeletet az alispán elnöklété mellett a tűzrendészeti szabályrendelet értelmében megalakított vármegyei tűzrendészeti választmány gyakorolja.

Ezen választmány vezeteli legfőbb fokban a nyilvántartási s felügyeleti teendőket, megállapítja, vagy a szükséghez képest megváltoztatja a szolgálati beosztást, utasítást s a vármegyei tűzoltó-főparancsnok útján igazgatja a technikai teendőket, határoz szolgálatban megsérült tűz-

oltók s illetőleg ezek özvegyei s árvái segélyezése iránt s kinevezi s illetőleg az 1., 2., 3. és 4. már létező századnál állásaikban megerősíti az összes tűzoltó-tiszteket.

c) Tisztek, tisztesek.

7. §.

A sárosvármegyei tűzoltóságnál következő tiszti rangfokokat rendszeresítettnek:

1. vármegyei tűzoltó-főparancsnok;
2. főparancsnok-helyettes;
3. járási tűzfelügyelő;
4. százados;
5. osztályparancsnok;
6. szakaszparancsnok,

8. §.

A főparancsnok a választmány előadója, a tűzoltóság technikai és szolgálati kérdéseiben a főparancsnok-helyettesel együtt vezeti az irodai s legfőbb nyilvántartási teendőket, tartozik időnkint az egyes tűzoltó-századokat s szakaszokat esetleg a választmány küldöttjeivel együttesen megvizsgálni, a tűzrendészet mikénti gyakorlását ellenőrizni s erről a választmányának koronkint jelentést tesz.

9. §.

A főparancsnok-helyettes a főparancsnoknak segítkezik s akadályoztatása esetén annak teendőit látja el.

10.

A tűzfelügyelő a járás területére nézve ugyanazon hatáskörrel bír, mint a főparancsnok a vármegye területére nézve; az illető századparancsnok előterjesztése alapján kinevezi az őrparancsnokokat.

A századosok, osztály- és szakaszparancsnokok kinevezése, valamint az ezen tisztek karában eszközlendő előléptetések iránt a tűzrendészeti választmánynak javaslatokat terjeszt elő és minden évben legalább egyszer és pedig január hó végéig jelentést tesz a járás tűzrendészeti s tűzoltósági szolgálati viszonyairól, melyekről egyes századok, vagy szakaszon látogatása s illetőleg megvizsgálása útján vesz tudomást.

11. §.

A századparancsnok vezénylője a század területén lévő községek tűzoltóságainak, ellenőrzi a szolgálat teljesítését, a nyilvántartást s kivált a szerek gondozását; a szakaszparancsnokok javaslata alapján kinevezi a szakaszvezetőket és rajvezetőket; a század területén lévő összes községek tűzoltóságait évente legalább egyszer meg szemléli, a szerek állapotáról személyes meggyőződést szerez s az osztályparancsnokok által beterjesztett kimutatásokat összesítve, az összkimutatást minden év január hava végéig a tűzrendészeti választmánynak bemutatja.

12. §.

Az osztályparancsnok két vagy több szakasznak s illetve két vagy több (egymáshoz közel fekvő) község tűzoltóságának parancsnoka, ki az osztályhoz tartozó szakaszok felett a felügyeletet gyakorolja s a szakaszokra vonatkozó kimutatásokat a századparancsnoknak bemutatja.

13. §.

A szakaszparancsnok a szakaszt képezi, vezényli s annak közvetlen parancsnoka; nyilvántartja a szakasz létszámát, szereit, örködik a helyi szolgálat pontos vezetése felett s vezeti a szakasz törzskönyvét és leltárát.

14. §.

Minden község tűzoltóságának helyi rangban legidősebb tisztje szolgálati naplót vezet, melybe a vezénylete alatt álló csapat működésére vonatkozó összes adatokat röviden bejegyzí.

Ilyen adatok a tüzesetek és gyakorlatok ideje, száma és minősége; hány tűzoltó vett azokban részt s hány maradt el igazolva és igazolatlanul; továbbá őrségek, szemlék, felettes tisztek ellenőrző látogatása, szerek vizsgálata stb.

15. §.

Felebbvalónak csak az ugyanazon század kötelékéhez tartozó rangidősebb tiszt, továbbá az illető járás tűzfelügyelője és a főparancsnok, illetőleg helyettese tekintendők; más századok kötelékéhez tartozó rangidősebb tisztek csak felettesek, de nem felebbvalók s mint ilyeneket csak a tiszteletadások, de vezényleti és ellenőrzési jogok meg nem illetik.

16. §.

A rangfokozatokat illetőleg megjegyeztetik, hogy szakaszparancsnokok osztály vagy század vezényletével is megbízhatók, s hogy az illetők szerzett érdemeikhez képest fokozatosan előléptethetők.

17. §.

Viszont azon körülmény, hogy valamely, képzettségénél, egyéb kiválóbb tulajdonainál vagy érdemeinél fogva felsőbb rangfokozatra érdemes egyén lakhelyén csak kisebb szervezeti egység, pl. egy szakasz, vagy két-három rajból álló félszakasz létezik, nem képezhet akadályt arra nézve, hogy az illető magasabb rangot ne nyerjen. Ily esetben ő a helyi tűzoltóságnak közvetlen parancsnoka, de azonfelül más községek tűzoltóságaira nézve a fennebbiekben jelzett megfelelő viszonyba lép.

d) Tisztesek.

18. §.

Tisztesek az őrparancsnok (a katonai őrmesternek felel meg), szakaszvezető és rajvezető. Általában a tisztesek feladata támogatni a tiszteket, úgy a kiképzés, szolgálatvezetés, nyilvántartás, valamint a tűznél.

19. §.

Az őrparancsnok szükség esetében helyettese a szakaszparancsnoknak, ő a szertár közvetlen őre. A tisztesek közül kijelöltetik a fecskendőmester s a csővezető.

20. §.

Rendgyakorlatoknál a tisztesek szárnyemberek gyanánt osztatnak be, más gyakorlatoknál, kivonulásoknál, tűzeseteknél az illető parancsnoktól nyert külön megbízásokban járnak el, ha ilyeneket nem nyernek, működésük a többi tűzoltóval teljesen azonos s a tisztesi minőség ily esetekben semmiféle különbséget sem állapít meg.

Általában a tisztesek becsületbeli kötelessége jó példával buzdítani és lelkesíteni a legénységet.

e) Szolgálati jelvény-egyenruha.

21. §.

Minden tűzoltó jogosult, szolgálatban pedig köteles ebbeli minőségét kitüntető jelvényt viselni.

Ezen jelvény a század számával ellátott piros karkötőből áll, melyet minden tűzoltó folyton magánál tartani köteles.

A szám a legénységnél fehér, az altiszteknél sárga posztóból, a tiszteknél pedig aranyozott érczetüdből készül. A legénység és altisztek karkötőit az illető község szerzi be.

22. §.

A tisztek, altisztek és tűzoltók jogosítva vannak egyenruhát is viselni, melyet saját költségükön szereznek be.

23. §.

Az egyenruha színére, szabására s alakjára, valamint a rangjelzésre nézve az eperjesi tűzoltó-testület egyenruházati és rangjelzési szabályzata fogadtatik el oly megjegyzéssel, hogy a sárosvármegyei tűzoltó-főparancsnok rangjelzése arany galléron két, a főparancsnok-helyettesé, valamint a járási tűzfelügyelőké pedig arany galléron egy ezüst rózsza.

24. §.

A szabályzattól eltérő rangjelzést s egyenruhát viselni nem szabad.

f) Gyakorlati szabályzat.

25. §.

A gyakorlati szabályzat, kürt- és sipjelek az eperjesi tűzoltó-századéival teljesen azonosak.

II.

Szolgálati utasítás.

a) A köteles tűzoltók összeírása, felszólamlása.

26. §.

A járásbeli főszolgabírák intézkednek az iránt, hogy a szabályrendelet szerint kötelezett korban levő egyének községenként minden év november hó 15-ig a jövő évre pontosan összeírassanak. A névjegyzék a község házában 15

(Folyt. köv.)

napra közzemlére kitétetik, mely határidő alatt felszólamlások beadhatók s a magukat megváltani kívánók ebbeli szándékukat bejelenthetik.

A 15 napi határidőn túl a járásbeli szolgabíró a felszólamlásokat elintézi s újabb 15 napi határidőn belül a névjegyzékeket minden körjegyzőségre nézve külön megállapítja, a szabályrendelet értelmében megállapított kivételeket hivatalból tekintetbe veszi s a váltságösszegek előírása s behajtása iránt intézkedik.

TECHNIKAI RÉSZ.

TANULMÁNYOK.

A levegő vegyi elemzése.

A levegő különösen kétféle gáznemű testből áll: u. m. oxigén (éleny), és nitrogén (légeny); a lényeges ezen kettő közül az éleny oxigén, mert legalább úgy látszik, hogy a nitrogén csak azért járul az oxigénhez, hogy ezt (az oxygent) mintegy meghigítsa és ezáltal alkalmassá tegye a lélegzésre és más czélokra, minthogy a tiszta oxigén (éleny) nagyon erős az állati életnek, olyannyira, hogyha tisztán lenne belélegzve, halált okozna.

A mennyire jelenlegi ismeretünk terjed, úgy állíthatni, hogy tökéletesen ugyanazon fajta légkeverék szükséges a lélegzés, vagyis azon égési folyamat fentartására, a mit lélegzési folyamatnak nevezünk, más szóval: ugyanazon fajta levegő szükséges az ember — vagy másféle állat tüdőjének táplálására, mint a milyen szükséges a tűz táplálására, vagyis az égés fentartására; az ezen fajta levegő pedig az, a mire hivatkozunk, a mit az előbb említettünk, t. i. az éleny.

A légeny semmiféle más tekintetben elő nem segíti a lélegzést csakis a mint már említettük; minthogy pedig a légeny éppen semmi tekintetben nem segíti elő a lélegzést, azért a régiek a légenyt (nitrogén) »azote« nak nevezték; ezen szó »azote« a görögből származik és annyit jelent: »élet nélkül«, a mi által valószínűleg nem azt akarták kifejezni, hogy valami bántó tulajdonságai lennének magában, hisz nincs, hanem egyszerűen azt akarták azzal mondani, hogy magában a nitrogén (légen) nem elég arra, hogy lélegzést fentartsa, vagyis azon aktust, a mely nélkül az élet nem létezhetik, a lélegzést.

A gyakorlati életben azt találjuk, miszerint jónak bizonyult be, hogy lámpát vigyünk magunkkal, mikor veszélyes helyre, például kútba, vagy csatornába — aknába megyünk, hol valószínűleg romlott, vagyis éleny nélküli levegő van, és onnan a hol a lámpa, vagy a gyertya elalszik, menekülnünk kell.

Sajátságos és fontos körülmény az, hogy a nitrogén (légeny) úgy viszonylik az élenyhez (oxigén) mint körülbelül 4 az 1-hez; más szóval annyit tesz, hogy 4 térrész nitrogén szükséges 1 térrész élenyre. — Ezen törvény általános, t. i. úgy tapasztalták, hogy ezen arány viszonylik, mindig egyenlő marad, akár legtisztább a levegő, akár legtisztáta-

lanabb legyen a levegő és akár a legegészségesebb, akár a legegésztelenebb helyeken, a legviharosabb, vagy szabadon fekvő helyek, vagy gödrök fenekén, vagy rosszul szellőztetett házakban, szóval, mindenütt, a hol csak levegő van. De legérdekesebb az, ha meggondoljuk azt, hogy micsoda nagy mennyiségű oxigénnek kell annak lenni, a mit megegetünk, elfogyasztunk légzés által, vagyis más szóval, chemiai nyelven szólva, a mit átváltoztatunk.

Azon rendkívüli körülményt, hogy daczára annak, hogy ezen igen becses anyagot szünet nélkül fogyasztjuk, ez mégis mindig és majd csaknem mindig elegendő mennyiségben elő jó — mondom, ezt következő módon lehet megmagyarázni.

Miután az oxigén (éleny) a lélegzést elősegítette működésében az által, hogy hozzájárult a tüdő táplálásához, vagyis segítette az úgynevezett égési aktusában (működésében), miután ezt az éleny megtette, eltávozik, vagy legalább egy része távozik el abban a gázban, a melyik szén-sav név alatt ismeretes és melyik annyiban hasonlít a nitrogénhez (légeny), hogy nem segíti elő a lélegzést, ellenben különbözik a nitrogéntől abban, hogy sokkal tevékenyebben és erősebben működik és hogy némi bántó (ölő) sajátosságai is vannak. Ezen szén-sav, a mely különben igen nagy mennyiségben, a levegőben előfordúlva veszélyes lenne — szinte el ég, vagyis átváltozik az által, hogy a növényzetnek táplálékul szolgál, azaz úgyszólván minden a természetben előforduló növény, fű, fa és a többi, a szén-savat magába felszívja és viszont átadja a levegőnek a tiszta oxigént, és így a szükséglet folyton fenn van tartva. Szóval, az oxigén — mihelyt fel lesz használva légzésnek, vagy égésnek (szorosan itt t. i. az állatok légzésénél nem mondhatjuk azt égésnek, a Lavoisier elmélete szerint, az égés nem más, mint az élenynek egyesülése a megegetendő testtel hő és fény tüneményei mellett, a mi itt nincs — de hát úgy mondják, hát fogadjuk el mi is); tehát az oxigén — mikor befejezte hivatását — légzés, elégés — átváltozik szén-savvá; és mint ilyen, t. i. szén-savgáz a növényéletnek szolgál táplálékul, itt újra oxigén lesz; a nitrogén, ámbár mindig meg van, fel nem használva marad és változatlan minden körülmény között.

A légköri levegő tartalmaz még más igen csekély részeket (ingredient), de ezek annyira változnak és mind összesen oly csekély mennyiségben vannak jelen, hogy nem szükséges azokat különösen még meg sem említeni.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

Az országos tűzoltó-szövetség központi választmányának ülése.

A központi választmány f. évi márczius 29-én ülést tartott a IV. kerületi előljáróság üléstermében, melyen a választmányi tagok szokatlanul nagy számmal jelentek meg, minek daczára az ülés rövidtartamu volt. Jelen voltak:

Dr. Kék Lajos szöv. alelnök. Schusztar Károly, dr. Hadzsy János, dr. Csányi János, Szabó Gyula, Scossa Zoltán, dr. Óváry Ferencz, Kozmáry Dezső, Sándor Miklós választmányi tagok. Verebi Végh János és Vida Pál a fehérmegyei, Putsch Tóbiás a tátravidéki, Mezey Mihály a biharmegyei, Rösch Frigyes a sopronmegyei, Lukáts Gyula a barsmegyei, Vopaleczky Károly a budapesti szöv. képviselőjében, továbbá

dr. Szily József titkár, Tomcsányi Béla pénztárnok és ifj. Szidanits Ferencz jegyző. Mint vendégek: Libits Adolf urad. kormányzó, főpar. hely. és Dörner Béla par. Alcsutról, Venczel Lajos Szabadkáról, Eckert Sándor Somorjáról, Hauser György Győrből, Schuda János és Spitz H. Erzsébetfalváról, Schöber Károly Ujpestről, Wagner Manó Rákospalotáról, Bulyovszky Aladár, Hérmán Ödön, id. Szidanits Ferencz, Opetzky Lajos, Markusovsky Béla, Ehrlich Manó, Deák Ferencz, Vlasics Pál, Oblatek Ferencz, Klein Gerzson, Uprimny Mihály, Külberger Béla, Köhler István stb. Buda-pestről.

Dr. Kék alelnök üdvözölvén a megjelenteket, mindenek előtt jelenti, hogy a január 6-iki ülés határozata folytán az elnökség megbízatást nyert arra nézve, hogy a jóváhagyott új alapszabályok értelmében való újjászervekedés céljából minél előbb alakuló közgyűlés hívassék egybe. Minthogy azonban a közgyűléssel kapcsolatban az elnökválasztás is kontemplátatott, az elnöki székre egyhangulag meghívni óhajtott Cziráky Béla gróf ő nagyméltósága pedig időközben küldött levelével e szép tervet egyelőre dugába döntötte: ez okból a megbízatás daczára sem közgyűlést, hanem ismét csak választmányi ülést hívott össze, mert a közgyűlés fő tárgya: a szervezkedés vacans elnöki állással nem volna helyesen végrehajtható. A választmányi ülésnek most módjában lesz, az új helyzettel szemben, újabb megállapodásra jutni, illetőleg a Cziráky Béla gróftól kapott válasz meghallgatása után határozni a felett, vajjon az alakuló közgyűlés az ezredéves kiállítás alkalmából tartandó kongresszust megelőzőleg megtartassék-e vagy sem? Az ülést meguyitottnak nyilvánítja.

Dr. Szily József titkár jelenti, hogy a napirend 2-dik pontjára nézve bejelentése nincs, mivel a választmányi tagok közül senki sem jelentette be elmaradását. Tudomásul szolgál.

Ugyanaz felolvassa a január 6-diki választmányi ülés jegyzőkönyvét; észrevétel nélkül hitelesített.

Ugyanaz felolvassa jelentését az iroda működéséről a január 6-ától eddig terjedő időről. (A jelentés egész terjedelmében a hivatalos részben) Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

Tomcsányi Béla pénztárnok előterjesztette jelentését a pénztár állásáról a január 6-tól márczius 28-ig terjedő időről, következőkben:

Bevétel.

a) Pénztármaradvány	frt 8817.68
b) Államsegély 1895	" 2000.—
c) Kivett kamatok	" 60.30
d) Pozsonyi alszövetség	" 162.—
e) Fehérvm. alszövetség	" 114.—
f) Barsvm. garamszentkereszti járás	" 45.—
g) Egy győrmegyei testület	" 12 —
h) Egyéb tagsági díjak	" 240.—
	<hr/>
	" 11450.89

Kiadás.

a) Irodai kiadások	frt 35.83
b) Szaklapokra	" 3.—
c) Nyomdaköltségek	" 132.15
d) Utiköltségek	" 127.40
e) Tiszteletdíjak	" 313.32
f) Laktér negyedévre	" 97.—
g) Butorbeszerzés	" 142.08
h) Kolozsvári versenyekre	" 100.—
i) Maradvány	" 10500.20
	<hr/>
	frt 11450.98

Elnök jelenti, hogy Vecsey báró főudvarmesternek hozzá intézett levele szerint ő fensége József főherceg beleegyezését adta abba, hogy arcképe lefestessék és az augusztus 14-én tervezett ünnepély alkalmából lelepleztessék. (El-

jenzés.) Magára a megfestetésre nézve pedig Vasthag György ismert művészünkkel sikerült megállapodásra jutni. (Helyeslés).

Cziráky Béla gróf felolvasott levelében a vele szemben megnyilvánult jóindulatért köszönetet mond, de nincs abban a helyzetben, hogy az egyhangulag felajánlott elnöki tisztet elfogadhassa. Sajnos tudomásul szolgál.

Titkár jelenti, hogy Chriszto Miklós, ki „Magyar Tűzoltók albuma“ címén az ezredév alkalmából egy vaskos diszmű kiadásába fogott s miközben előfizetőket gyűjtött, 2500 tűzoltó-testületnek a címét sikerült egybeállítania. Ezt a névsort, melyből előfizető mentől kevesebb, használat céljából rendelkezésére bocsátotta az országos szövetségnek, jelentvén, hogy vállalata, támogatás hiányában nem jöhet létre, bár az alcsuthi testület története egymagában is érdemes volna a kinyomatásra. Az elnökség értesítette Chriszto Miklóst, hogy a testületek névsorának ő is birtokában van, miután pedig kiadni csak olyan szakműveket szokott, a mely előzőleg bírálat alá lön bocsátva, felhívta a vállalkozót, ily értelemben kérendő segély iránt tegyen új előterjesztést. Ujabb beadvány azonban tőle nem érkezett.

A választmány napirendre tért.

A nagymegyeri (Komáromvm) önkéntes tűzoltó-egyesület főparancsnoka Balogh Kálmán cs. kir. asztalnok ur, a maga és néhány bajtársa számára szolgálati érmekeket kért, ezeket azonban nem kapta meg, mert az egyesület tagdíjával 1890—1896-ig terjedő évekre hátralékban van. Nevezett egyesület különben már 1887- és 1888-ban is hátralékos volt, de akkor — ismert okokból — a dubiozus tartozások törlésbe hozattak. Ugy látszik, most is hasonlóan számítanak.

Dr. Csányi János semmi okot sem lát fenforogni a mellett, hogy a hátralékos tagdíjak elengedtesse, s ez alapon nézete szerint helyesen járt el az elnökség, midőn a szolgálati érmekeket nem szolgáltatta ki.

Dr. Hadassy János az esetben, ha nagyon szegény az egyesület, elengedhetőknek vélné a hátralékos tagsági díjakat.

Tomcsányi Béla előtte szóló javaslatát csak arra tartja alkalmasnak, hogy egy határozottan veszedelmes praecendens alkottassék meg. A régiebb hátralékok törlésbe hozatalának meg volt a maga specialis oka, újabban azonban a pénztár érzékeny és teljesen indokolatlan megkárosítása nélkül hasonló határozatok nem hozhatók. Ellene van a hátralékos tagdíjak elengedésének.

Elnök határozatilag kimondja, hogy a nagymegyeri egyesület kérelmének csak akkor fog hely adatni, ha előbb hátralékos ügyeit rendezi.

A máramaros-szigeti önk. tűzoltó-testület indítványozza, hogy a millenium éve, a tényleges szolgálatban álló tűzoltókra nézve két évnek számítassék. A választmány ezt nem látja indokoltnak.

A bavanistei (Temesvármegye) testületben előfordult szabálytalanságok tárgyában Tóth Tivadar panaszos beadvánnyal élt. E jelentés szerint őt, ki századparancsnok és alapító tagja volt az egyesületnek, minden közgyűlési határozat nélkül és a nélkül, hogy csak sejtethné is a valódi okot, kiebrudalták. Miskovits főparancsnok, a ki a testület tagjait kiejtázásokra vitte magával, őt még csak meg sem hívta a közgyűlésekre.

Határozathozatal előtt Tóth Tivadar panaszos beadványa, nyilatkozat, illetve véleményes jelentéstétel végett kiadatik a Temesvármegyei alszövetségnek.

A mohácsi önk. egyesület a portómentesség kieszközlése tárgyában újabb felterjesztést kíván tételni, melyre az ezredéves fennállás ünnepének évét különösen alkalmasnak tartja.

Titkár jelenti, hogy a portómentesség tárgyában már ismételve tétel felterjesztés s így legújabban annak okából is, hogy ezt az új alapszabályok indokoltá tevék.

Dr. Óváry Ferencz kérdi, hogy mily értelmű felterjesztés ment legutóbb a kereskedelmi miniszter urhoz: csak az országos szövetség, illetve alszövetségek és tagtestületeik közötti hivatalos érintkezésre vonatkozólag, avagy általában kiterjesztett értelemben, a mely szerint a testületek egymással való levelevése is portomentességet élvezne?

Elnök felelete szerint, minthogy az utóbbi kedvezmény tág kaput nyitna a visszaéléseknek, csupán az kéregett a miniszter urtól, hogy a szövetségnek tagtestületeivel való érintkezésére állapíttassék meg a portomentesség.

Titkár jelenti, hogy dr. Rudolffi József, szegedi tanár, évekket ezelőtt egy fűstkészüléket konstruált, melyet ő fensége József főherczeg is megbírált, a fiumei közgyűlésen be is mutatott. Nevezett szegedi lakos készülékén javításokat eszközölvén, találmányának realizálása érdekében a belügyminiszteriumhoz fordult, hangsúlyozván beadványában, hogy a mennyiben itthon nem értékesíthetné találmányát, hát el van tökéltve külföldre menni ki vele. A belügyminiszter ur egy vegyes bizottság által kívánja még egyszer megbíráltatni Rudolffi készülékét s ebbe a bizottságba kér két tagot kiküldeni.

Breuer Szilárd és Szily József dr. kiküldetnek.

Titkár jelenti, hogy a budapesti önkéntes testület által még 1892-ben kiírt egyik pályadíj nyertese annak idején, a mászó-, mentő-, védő-, bontóeszközökről írt pályamunkájával Breuer Szilárd lett. A testület a 25 arany pályadíjat nyertesnek kiadta ugyan, a mű kiadására azonban, a mult tapasztalatainak okulva, nem mert vállalkozni és minthogy ezt szerző sem kockáztatta meg, így hever ez a mű felhasználás nélkül immár negyedik éve. Breuer most azzal a kéréssel fordult az országos szövetséghez, hogy a mennyiben vállalkoznék művének a kiadására, ő azt hajlandó a szövetség tulajdonába bocsátani át minden kártérítés nélkül. Titkár ez ajánlatot nagy áldozatnak tartja a szerző részéről, minthogy pedig bizonyos tartózkodása a szövetségnek amugy is van Breuerrel szemben, a miért a gyakorló szabályzat 2-ik kiadását nyomda alá rendezte: indítványozza, hogy szerző számára pályanyertes munkája átengedéseért tiszteletdíj szavazzassék meg; a kiadásra pedig olyan műről lévényszó, a mely már megbíráltatott, fogadtassék el a kész munka.

Elnök a maga részéről is mellette van bizonyos tiszteletdíj megszavazásának, kikötendőnek tartja azonban, hogy a munka teljesen a szövetség tulajdonába menjen át s javasolja, hogy a kinyomatás későbbre halasztassék Tiszteletdíj gyanánt 300 frtot proponált.

Dr. Óváry Ferencz, Putsch Tóbiás, Scossa Z. és mások hozzászólása után a választmány kimondja, hogy a szerzőnek tiszteletdíj 500 frtot szavaz meg s utasítja az elnökséget, hogy ez irányban a szerzővel megállapodásra jutva a kinyomatás érdemére tegye meg a szükséges lépéseket és intézkedéseket.

Dr. Óváry Ferencz azon hir alapján; a mely különben már általában köztudomású s abban áll, hogy József főherczeg ő fensége és fenséges családja a Quarneróban tett kirándulásuk alkalmával halálos veszedelemben forogtak, minthogy hajójuk, a „Deli“ gőzös, összeütközött egy hajóval, és bár egyéb baj az ijedségen kívül nem történt, mindazonáltal azt hiszi, hogy a könnyen végzetessé válható bajból való menekülés felett érzett örömenek a választmány kifejezést is adhatna s azért indítványozza, hogy még az ülésből táviratilag üdvözöltessék József főherczeg ő fensége.

Egyhangulag lelkesedéssel elfogadtatott.

Vida Pál sajnálattal értesült azon leverő hirről, hogy Cziráky Béla gr. ő nagyméltósága, a szövetség elnökségére való meghívást udvariasan, de határozottan visszautasította, kérdi az elnököt, vajjon a dolgok ily állásában tétettek e már kísérletek oly irányban, hogy más illetékes egyén az elnökség tisztjének elvállalására megnyeressék.

Elnök azon válasza, hogy igen is már történnek puhatólások, tudomásul vétetvén, az ülés berekesztetett.

A csákvári önk. tűzoltó-testület 1896-ik évi február hó 2-án tartott rendes évi közgyűlésének jegyzőkönyvi kivonata.

A szolgálatvezető jelentése az 1895-ik év eredményéről.

Méltóságos Főparancsnok Úr!

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Az elmúlt évre vonatkozó jelentésünket az ügykezelés, szolgálatra és a vagyonkezelésre a következőket van szerencsénk mély tisztelettel megtenni:

I.

Ügykezelés.

A lefolyt évben tartatott 12-szer parancsnoksági ülés, melyeken a testület vezetése körül felmerült ügyek nyertek elintéztet. Nevezetesen a megyei tűzoltó-szövetség 13/1895. sz. a. kelet felhívása folytán, hivatkozva a tűzrend ellenőrzéséről szóló 8379/1891. sz. megyehatósági szabályrendelet 2. §-ára, felkérte a csákvári önk. tűzoltó-testületet, miszerint a következő községekben, u. m.: Kozma, Szaár, Bodmér és V.-Boglár a tűzrend szemlevizsgát ejtse meg. A tűzrend szemlélet megtartani a testület Pizsa József szakpar. és Goldschmidt József szolgálatvezetőt küldötte ki. A tűzrend szemle eredményéről a megyei tűzoltó-szövetség az ugynevezett »vizsgálati iv« beküldésével hivatalosan értesítettet.

1895. évi május hó 21-én a megyei tűzoltó-szövetség 40/1895. sz. a. megkeresésében a szaári kötelezett tűzoltóság kiképezése céljából Goldschmidt József szolgálatvezetőt kérte kiküldeni oktatóul. A mely kérelemnek ő Méltósága a főparancsnok úr is helyet adván. S így a fent jelzett szolgálatvezető küldetett ki oktatóul. Kocsi fuvar- ésapidíjokat a megyei tűzoltó-szövetség pénztára fedezte.

Megalkottuk a szolg. szabályokat, mely a működő tagok szolgálati köteleit írja elő részletesen. Vezérfonalul a magy. orsz. tűzoltó-szövetség ide vágó határozatait vettük.

Tűzoltó szereink a lehető legjobb karban vannak s egy a községünk szükségletének, mint a tűzrendészeti kormányrendelet követelményeinek megfelelően.

A testület magatartása egy a kiképezés, mint a rend és a fegyelem tekintetében jó. Fordultak ugyan elő kisebb szabálytalanságok és szolgálati mulasztások, azonban ezek birság által megtoroltattak.

Működő tagok létszáma: a testületbe belépett 9, kilépett 9, meghalt 1, maradt 59 tűzoltó.

A testületben a fizető tagok létszáma: alapító 11, pártoló 56, összesen 67.

A testület Alc-uthon 1895. évi aug. hó 15-én az önk. tűzoltó-szakasz vas mászótornyának felavatási ünnepén Gáspár János oszt.-par. és Pizsa József szak.-parancsnokok által képviseltette magát.

Díszkivonulása volt a testületnek: nagypéntek és nagy-sombaton a szent sírnál, hol a tűzoltóság fél óránként állt díszőrséget. Az őrség állt két tűzoltóból. Továbbá este a feltámadási körmenetnél, Úrnapján, aug. 18, szept. 20, okt. 4 és decz. 6-án összesen 6-szor vonult ki díszben a tűzoltóság testületileg.

Rövid jelentésünk keretében sajnálattal kell megemlékeznünk azon lesújtó körülményről, hogy Dedky Kálmán felejthetetlen volt alparancsnokunkat ragadta ki körünkől a kegyetlen halál, a kitért hó 30-án kísértünk örök nyugalomra.

Ama nagy veszteség, a mely nemzetünket ő cs. és kir. fensége, József főherczeg fiának, László herczegnek szept. hó 6-án történt halála által érte, nem hagyhatta érintetlenül testületünket sem. Gyászolt minden magyar tűzoltó, köztük mi is. De hogy e nemzeti gyászban való részvételnél külső jele is legyen, a testület részvétét táviratilag küldötte meg a fájdalomtól megtört fenséges szülőknek. Továbbá a gyásznak jelül hét napi időtartamra a tűzjelző toronyban gyászlobogót tüzetett ki.

Lerótuk a kegyelet adóját elhalt Lóvi Józsefné, Hering Istvánné, Stáncsics József, Práger Sámuel, Gáspár Jánosné és Éhmann Józsefné pártoló tagok temetésén.

II.

Szolgálat.

Az elmúlt év folyamán a testület tartott 11 gyakorlatot, egy-egy gyakorlaton jelen volt átlag 40, hiányzott 19, összesen 649; ebből jelen volt 449 és hiányzott gyakorlat mulasztás czimén 200 tűzoltó.

Ellenben a téli időszakban, midőn az idő viszontagságai miatt gyakorlat tartható nem volt, megkezdődtek az elméleti előadások az esteli órákban, midőn a működő tagok foglalkozásaikban legkevésbé voltak akadályozva. S így a testület tartott 9 iskolát, egy-egy iskolán jelen volt 40, hiányzott 19, összesen 531; ebből jelen volt 357 és hiányzott 174 tűzoltó.

Éjjeli őrszolgálat tartatik az őrtanyán egész éven át. Naponként két tűzoltóból. Illetve egy őrparancsnok- és egy közemberből. Az őrség száma 730, ebből őrségmulasztás czimén hiányzott 96 tűzoltó. — A nyári időszakban, illetve ápril hó 15-től okt hó 1-ig a megelőző tűzrendészet alapján méltóságos gróf Eszterházy Miklós Móríczt tűzoltó-őparancsnok úr Csákvár mezőváros lakosainak élet- és vagyonbiztosításának céljából az önk. tűzoltó-őrtanya istálló helyiségében lovas őrszolgálatot tartott, mely áll nappal 1 pár, éjjel 2 pár lóból állandó felügyelet mellett.

Az éjjeli őrszolgálat tartama alatt a parancsnokság tagjai 7 napon keresztül a rend, éberség és a vész kitérésre azonnali intézkedés céljából ellenőrzést gyakorol. A lefolyt évben az őrség ellenőrzötetett 234-szer, a mit az arra rendelt ellenőrzési jegyzőkönyv hitelesen bizonyít.

Tüzesetünk, ezt örömmel érintjük, nem volt egy sem.

III.

Pénzforgalom.

A múlt évi számadások átvizsgáltattak, mely szerint a postatakarékban elhelyezett 109 frt 37 krral egyetemben a bevételek összege 424 frt 17 kr.; így ellenben az elhelyezésben maradt 109 frt 37 kr. a kiadás 309 frt 74 krral együttesen 419 frt és 11 krt tevén ki. Fennmaradott készpénzben 5 frt és 6 kr. így a számadás alá iratván, az igazgató választmány által is elfogadtatott.

Itt meg kell hogy érintsük azt, miszerint a testület anyagi felvirágzását Méltóságos galantai és frankói gróf Eszterházy Miklós Móríczt, cs és kir. kamarás stb. stb., Csákvár mezőváros kegyurának és a tűzoltó-testületi főparancsnok urunk áldozatkészségének köszönheti. S így oda terjed legtiszteletteljesebb és alázatosabb kívánságunk, hogy a mindeneknek Ura ő Méltóságát magas főúri családjával együtt mindnyájunknak örömeire még igen sokáig viruló egészségben tartsa és éltesse.

A tisztelt alapító és pártoló tag urak fogadják szívből fakadt köszönetünket szives pártfogásukért és megjelenésükért. S kérjük — szívesen — továbbra is bennünket jóindulataikban megtartani. És a vésznek közepette jobb-jukat segélyre nyújtva, azt mondhatjuk: Istennek dicsőség, egymásnak segítség.

Alázatos tisztelettel kérjük Méltóságodat és a mélyen tisztelt közgyűlést, jelentésünket a múlt évről bevégeztük s kérjük szives tudomásul venni.

Eme jelentés tudomásul vétetett, oly meghagyással, hogy e jelentés a magy. orsz. tűzoltó-szövetséggel is közöltessék.

Csákvár, 1896. évi ápril hó 7-én.

Mb.:

Goldschmidt József,
szolgálatvezető.

Gáspár János,
alparancsnok.

A csurgói önkéntes tűzoltó-testület felterjesztése a csurgói járás főszolgabírójához szaktanfolyam nyitása érdekében.

Tekintetes Főszolgabíró Úr!

Évek óta szomoruan tapasztaljuk, hogy a tűzoltó intézmény járásainkban nemcsak hogy nem fejlődik, hanem határozottan visszaesik. A csurgói önkéntes tűzoltóság csaknem $\frac{1}{4}$ százados fennállása óta soha meg nem szűnt a közvetlen közelében eső községeket tűzoltóság szervezésére buzdítani. A negyedszázados működés, buzgólkodás azonban alig említésre méltó eredménnyel járt. Berzencze, Iharos, Berény és Alsó-Sarkad községekben alakult tűzoltóságot leszámítva, a 29 községből álló járásban egyáltalán nincs tűzoltóság. Ez az oka aztán, hogy a különben is legnagyobb részben szalmával fedett házakból álló községeink a legutóbbi időben oly sokszor és oly sokat szenvedtek a tűzvészek miatt.

Ott, a hol nincs szervezett, gyakorlott tűzoltóság, még ha meg vannak is az oltáshoz szükséges legrimitivebb eszközök, tűzvész esetén a legnagyobb veszélynek van kitéve a község. Az avatatlan tűzoltó több kárt tesz, mint hasznot.

Tudjuk, hogy Tekintetességed előtt sokkal ismertebb a tűzoltói intézmény szükségszerűsége, semhogy azt magyaráznunk, fejtegetnünk kellene. Midőn Tekintetességed fordulunk, nem is az a célunk, hanem az, hogy egy figyelemre méltó dologra, egy megszívelendő körülményre hívjuk fel becses figyelmét.

A mint fentebb is jeleztük, egyesületünk negyedszázad óta folyton azon működött, hogy a járás egyes községeivel a közhasznú tűzoltóság intézményét megismertesse, azokat egyesületek alakítására bírja. Hogy ebbeli törekvése csak részben sikerült, annak oka az, hogy magára hagyatva, hatósági támogatás hiányában nélkülöztük azon hathatós eszközöket, melyek az eszme megvalósítására, a cél elérésére feltétlenül szükségesek.

Egyesületünk látva járásunk területén a tűzoltó intézmény elhanyagolt állapotát, 1896. jan. hó 26-án tartott közgyűlésén határozatilag kimondotta, hogy a mennyiben a közigazgatási hatóság segítségére lesz, a tűzoltóság intézményének ügyét elősegíteni fogja.

Egyesületünk parancsnoksága az emberbaráti intézmény érdekében május hó elejével a járás községei részére egy tűzoltó-tanfolyamot óhajt nyitni, olyképen, hogy a járás azon községeinek 2—4 tagból álló küldöttei, a hol tűzoltóság nincs, szakszerűen kiképeztessenek. A kiképzést az ide csatolt tanterv és beosztás szerint a parancsnokság tagjai 1896. május 3-tól 1896. július 12-ig 11 héten át vasárnap délutánonként 2 órától 5-ig díjmentesen végzik. Csupán a szerelvények használata fejében a kisebb lakosságú községek 3 frt, a nagyobb községek pedig 5 frt díjat lennének kötelesek egyszersmindenkorra a testület pénztárába befizetni.

Hogy ezen kizárólag járásunk érdekében s a közhasznú intézmény fejlesztése, terjesztése érdekében tervezett szaktanfolyam megnyitható és befejezhető legyen, fordulunk Tekintetességedhez s kérjük, méltóztassék tűzoltó-testületünk ezen tervét járásunk községeinek képviselő testületeivel lehetőleg azonnal közölni; azokat rendelkezése alatt álló eszközökkel, 1888. évi 53,888. számú rendelet 15., 16., 17. §-ai, a terv keresztülvitelére reábirni s általában oda hatni, hogy a tűzoltóság intézménye iránt az egyes községekben a kellő érdekltség felébresztessék.

Csurgó, 1896. márczius hó 23-án.

Tisztelettel:

Dr. Nagy Sándor,
titkár.

Reményi Samu,
főparancsnok.

A csurgói önk. tűzoltóegylet által 1896. május hó 3-tól 1896. július 12-ig vasárnap délutánonként a járási községek részére tartandó tűzoltó-szaktanfolyam tárgyai és beosztása.

Folyószám	Tantárgy	A tárgyak részletes felosztása	Órák száma	Napok	Előadó
Elméleti rész.					
1	Tűzrendészet	Tűzrendészeti kormányrendelet, alap és szolgálati szabályok ismertetése és magyarázata.	1	Május 3. 10. 1/2-1/2 óra	Dr. Nagy Sándor
2	Szervezés	Önk. vagy kötelezett tűzoltóság szervezése, beosztása, ügyvitel.	1	3. 10. 1/2-1/2 óra	Reményi Samu
3	Felszerelés	Egyenruha, felszerelés és rangjelzés.	1	17. 24. 1/2-1/2 óra	Reményi Samu
4	Tűzoltó eszközök	A különféle szivattyúk, tömlők ismertetése, tisztogatása, gondozása, működési zavarok elhárítása.	2	17. 24. 31. jun. 7. 1/2-1/2 óra	Reményi Samu
5	Vizszervezés	Folyam, tó, kutak, vizek tartó medenczék.	1	Jun. 14-21. 1/2-1/2 óra	Reményi Samu
6	Tűzjelzés	Kütr.	1	Naponta 1/4 óra	Mézes István
7	Tűzoltás és védelem	Tüzek minősége, támadása és oltása.	2	17-24. 31. Jun. 7. 1/2-1/2 óra	Reményi Samu
8	Készlet	Szertár belseje, környéke, szerek elhelyezése, előfogató stb.	1	Jun. 14-21. 1/2-1/2 óra	Reményi Samu
9	Első segély	Balesetnél.	1	Jul. 5-12. 1/2-1/2 óra	Dr. Kovács Henrik
Gyakorlati rész.					
1	Rendgyakorlatok		1	3-10. 1/2-1/2 óra	Sőregi Sándor Mézes István
2	Tűzoltó eszközök gyakorlati ismertetése	Kocsifecskendők, mozdony hydrofovalok, létrák, tömlők.	3	3. 10. 17. 24. 31. Jun. 7. 1/2-1/2 óra	Reményi Samu
3	Szivattyúk ütem és gyorszerelése		10	3. 10. 17. 24. 31. 7. 14. 21. 5. 12. 1/2-1/2 óra	Fördös Ferencz Büss Mátvás
4	Mászó gyakorlatok		2	14. 21. 5. 12. 1/2-1/2 óra	Herdí József
5	Tűztámadás		6	31. 7. 14. 21. 5. 12. 1-1 óra	Reményi Samu Fördös Ferencz Herdí József Büss Mátvás

A csurgói önk. tűzoltótestület közgyűlése.

A csurgói önk. tűzoltó-testület f. évi január hó 26-án tartotta XXII. rendes évi közgyűlését, melyről a következőket közöljük.

Reményi Samu főparancsnok évi jelentése szerint a lefolyt év részint kedvező, részint kedvezőtlennek mondható a testület fejlődésére; kedvezőtlennek, mert a testület tetemes anyagi kárt szenvedett az által, hogy egyik 250 forintot érő lova elhullott, majd 800 forintot meghaladó építkezésekbe kellett belemennie, a mely körülmény nemcsak a testület pénztárát fenéig kimerítette, hanem újabb adóság csinálásra is kényszerítet bennünket.

Kedvező évnek is lehet nevezni, mert az újabb löbeszerzés kérdése a közönség hathatós támogatása mellett elég szerencsésen lett megoldva, a kényszerült építkezés pedig megtalálja ellenértékét a testület vagyonának egyenlő, sőt magasabb értékű gyarapodásában, mert míg egyfelől 10 százaléknyi bérjövédelmet hoz a befektetett tőkével szemben, másrészt féltett kincsünk, szertárunk és oltó eszközeink teljesen meg vannak védve az időjárás kártékony befolyása ellen, úgy hogy e tekintetben mi kívánni valót sem vagyunk fenn szertárunk.

Az erkölcsi élet nem megnyugtató, a működő tagok száma inkább fogy, sem hogy szaporodnék, a meglévő tagoknak egy része nem elég buzgó, nem elég önzetlen és áldozatkész, és silány fogalmuk van a becsületbeli fogadalomról és a zászlóhoz ünnepélyesen letett esküről. Ha az önkéntesség szent eszméje röviden nagyobb lendületet nem vesz, úgy kénytelenek leszünk, bár nem szívesen, a köteles tűzoltóság kiegészítő elvéhez folyamodni.

De bízzunk egy jobb jövőben.

Statisztikai adatok.

A működő tagok létszáma volt az év elején 45, elhalt 2, katonasághoz bevonult 2, maradt 41 ember; az év folyamán belépett 5 és így jelenleg 46 tagból áll.

Tiszteletbeli tag 3, alapító 8, pártoló 56, összesen 113 tag.

Tevékenység.

Volt 5 tüzeset, 6 gyakorlat, 4 különféle kivonulás és 92 éjjelen át őrszolgálat.

Gyűlés: rendes évi 1, rendkívüli közgyűlés 4, parancsnoksági ülés 2.

Erkezett és kiadatott az iktató szerint 72 ügyszer.

Pénztáros jelentése: a bevétel volt 1723 frt 69 kr., a kiadás 1719 frt 49 kr.; így a pénztári maradvány 1896. évre 4 frt 20 kr.

Vagyon, leltár szerint 12,985 frt 03 kr., levonva a tartozást 1650 forintot, marad tiszta vagyon 11,335 frt 03 kr.

A tisztújítás következtén, az eddigi tisztviselők egyhangulag újból megválasztottak; az elhalt Brichta Antal szakaszparancsnok helyett Büss Mátvás első csővezető lett megválasztva.

Az indítványok során határozatba ment:

1. Gyulafalvai Bulyovszky Aladár miniszteri titkár úr, az országos tűzoltóügy körül egyáltalán, de különösen a csurgói testület iránt tanúsított érdeklődése és jóindulatának elismerésül tiszteletbeli taggá választott.

2. Minden tagnak kötelességévé tétetett működő és pártoló tagokat gyűjteni.

3. A működő tagok egyszersmindenkorra az országos segély szövetségbe beiratandók.

4. Tanfolyam nyitattik a járásbeli községek kiküldöttei részére, mely határozat keresztülvitelére felhívja a járási főszolgabíró urat.

Előadókul a parancsnokság képesített tagjai nevezettek ki.

R. S.

Főszerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felelős szerkesztő:

KÁLMÁN GÉZA.

HIRDETÉSEK.

A
Tűzoltó Közlöny
 előző évfolyamaiból
teljes példányok
 1 frt 25 krajczárért
 megrendelhetők
 a kiadóhivatalban
Budapest,
 IV. Molnár-utca 26.

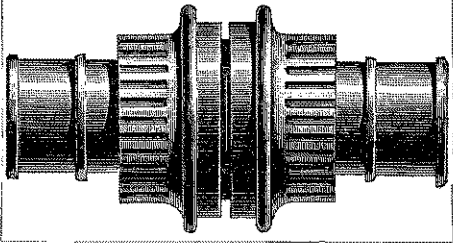
Az új Seltenhofer-féle szabadalmazott

tömlő-kapocs

* **Új!** *

* **Czél szerinti!** *

Millennium

Millennium

a legjobb és legbiztosabb, legegyszerűbb és legolcsóbb tömlő-kapocs.
 Képes árjegyzékkel szolgál

SELTENHOFER FRIGYES FIAI
 es. és m. kir. udvari szállítók Sopronban.

ALAPITTATOTT
1858.

WALSER FERENCZ-FÉLE

ALAPITTATOTT
1858.

első magyar

gép- és tűzoltószer-gyár,
harang- és ércöntöde
részvény-társaság.

Budapesten, VII. Rottenbiller-utca 66.
 Gyártelének első osztálya szállít

**tűzi fecskendőket, gőz- vagy
 kézhajtásra kerti fecskendőket,**

községi egységes vészvonatokat,

továbbá **községek** s a szervezendő tűzörségek részére **kocsi- és mozdony-fecskendőket, vízhordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat,** és minden egyéb mentőeszközöket, és **köteles tűzörségek és önkéntes tűzoltó-testületek** egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. **Utcaöntöző kocsikat, himbatargonczákat szeméthordásra s egyuttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, póczegödör- és csatorna-tisztító gépeket légszivattyuval.** Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomíttatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendők közül hazánkban 12,000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

Hirdetéseket
 lapunk részére elfogad a kiadóhivatal. — Többszöri hirdetésnél
 tetemes árengedmény.

Első Magyar Általános Biztosító-Társaság Budapesten.

I. Tűz-, szállítmány- és jégbiztosítási üzlet.

KIADÁSOK. Harmhcnnyolczadik évi zárszámla 1895 január 1-től december 31-ig.			BEVÉTELEK.	VAGYON.	Mérleg-számla 1895. évi december 31-én.	TEHER.	
I. Tűzbiztosítás. Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonása után 1668590 07 Fügőben maradt károk tartaléka 95019 Szerzési költségek a viszontbiztosított rész utáni bevétel levonásával 251792 09 Jövedelmi adó és bélyegilletékek 129208 36 Postabérek 48349 56 Adakozások közhasznú célokra 5920 frt 75 kr. tartalék levonása után 94 25 A tűzbiztosítási üzletet terhelő igazgatási költségek 505046 63 Behajthatlan követelések leírása 5588 81 A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül 2000000 4703688 77			I. Tűzbiztosítás. Az 1894. évről áthozott készpénz díjtartalék a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül 2000000 405.638,145 frt 08 krnyi köt. biztosítások után, valamint a f. évből lej. díjrészelektől bef. díjak frt 5.480,520 88 lev. törl. díjak frt 531,059 79 viszontb. díjak frt 635,021 93 lejárt visszhizt. díjrészelekt. • 1.168.547 59 2.334.629 31 3145890 95 Az 1894. évben függőben maradt károk tartaléka 115197 51 5261032 46 II. Szállítmány-biztosítás. Az 1894. évről áthozott díjtartalék 200000 35.967,436 frt 27 krnyi kötött biztosítások utáni díjak frt 223,000 08 levonva: törlesztett díjak frt 11,191 96 viszontbizt. díjak 126.459 18 137.651 14 85348 94 Az 1894. évben függőben maradt károk tartaléka 15686 78 121035 72 III. Jégbiztosítás. 71.825 789 frt 24 krnyi kötött biztosítások utáni díjak 1453578 30 1453578 30 IV. Egyéb bevételek. Bevált. szelv. után, valamint egyéb befolyt kamatok és árfolyamnyereség eladott értékpapírok és ideg. pénzzenek után 271875 74 Társasági házak tiszta jövedelme 30276 08 Erzsébetteri házak eladásából eredő nyer. 160000 461551 32		Elhelyez. tőkepénzek takarékpénztárak és bankoknál 1741907 79 2.085,900 — Magy. földhit. 4 $\frac{1}{2}$ %-os kor. ért. záloglevelek a 98 75 — = 2.059,826 frt 25 kr. 680,000 — Magy. kir. italm. jog kárt. 4 $\frac{1}{2}$ %-os kötvények a 100 — = 680,000 frt — kr. 480,000 — Pesti magyar kereskedelmi bank 4 $\frac{1}{2}$ %-os záloglevelek a 100 — = 480,000 frt — kr. 820,000 — Magy. földhitelint. 4 $\frac{1}{2}$ %-os talajjav. és szab. záloglev. a 97 — = 810,400 frt — kr. 223,000 — Magy. jelzáloghitelbank 4 $\frac{1}{2}$ %-os záloglevelek a 99 50 — = 223,875 frt — kr. 195,000 — Egy. bpesti f. v. takarékp. 4 $\frac{1}{2}$ %-os záloglevelek a 100 — = 195,000 frt — kr. 11,924 drb Magy.-francia biztosító-társasági részvények a 100 — = 1,192,400 frt — kr. 1,209 darab Bécsi biztosító-társasági részvények a 240 — = 290,160 frt — kr. 16,400 — Pesti Lloyd társaság kötvények a 100 — = 16,400 frt — kr. A fenti értékpapírok után az év végéig esedékes kamatok 25,765 frt 15 kr. 5373826 40 Leszám., visszleszám. s egyéb váltók 809216 34 A társaság háza 680000 Erzsébetteri házak jelzálog-kölcsön számla 310000 810000 Különféle adósk.: a) Pénzkezeslet és maradványok a képviselőségeknél 852394 90 b) Maradványok idegen biztosító intézeteknél 300088 23 Jégbiztosítási osztály folyó számlán 213838 23 Központi pénzkezeslet 71208 61 A következő években lejártó díjváltók- és díjkötelezvények összege 13.922.748 frt 76 kr. 10532300 50		Részvényalapítóké: teljesen befizetett 2000 egész részvény a 1000 frt = 2.000,000. Részvényalapítóké: teljesen befizetett 2000 fél részvény a 500 frt = 1.000,000. — 3000000 Társasági tartaléktőke 3000000 Külön tartalék 500000 Tűzbiztosítási díjtartalék készpénzben a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül 2.000,000. — Szállítmány-biztosítási díjtartalék készpénzben a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül 20,000 2020000 Tűzbiztosítási függő károk tartaléka 95019 Szállítmány-biztosítási függő károk tartaléka 23667 75 Különféle hitelezők 338312 69 Előbbi évekről addig fel nem vett osztalékok 2908 Első m. ált. bizt. társ. Léway-alap 82871 01 Tiszviselői nyugdíjalapja 524838 49 Életbiztosítási osztály folyó számlán 117494 59 1895. évi nyeresemény 827189 03
II. Szállítmány-biztosítás. Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonásával 45603 81 Fügőben maradt károk tartaléka 23667 75 A szállítmány-biztosítási üzletet terhelő szerzési és igazgatási költségek 20550 06 A következő évek díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonásával 20000 109321 62			III. Jégbiztosítás. Viszontbiztosítások és tölések 206612 89 Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonásával 1246030 67 Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztosítások utáni bev. levonásával 202589 94 Behajthatlan követelések leírása 1321 38 1656554 88 1895. évi nyeresemény 927189 03 7297254 30		852394 90 300088 23 213838 23 71208 61 13.922.748 frt 76 kr. 10532300 50		* A külön tartalék az 1895. nyereseményből 600,720 frt 80 kr-ra emelkedett.

II. Életbiztosítási üzlet.

KIADÁSOK. Harmnczharmadik évi zárszámla 1895 január 1-től december 31-ig.			BEVÉTELEK.	VAGYON.	Mérleg-számla 1895 december 31-én.	TEHER.	
Törlesztett kötvények díja 244534 43 Visszaváltott kötvényekért 287498 11 Halálesetek után kifizetett kárösszeg 1108930 03 lejárt kiházasítási tőkékért 396187 69 kiházasítási biztosításoknál haláleset követeléseiben díjvisszatérítés 61758 85 Fügőben levő károk tartaléka 400588 50 Visszaváltott díjak 96049 03 Bélyegért 99882 37 Bélyegért 82894 50 Irodai bér, postadíjak, nyomtatv. uti és egyéb költségek 190409 25 Tiszti fizetések 82558 63 Jövedelmi adóért 5319 30 Orvosi díjakért 37395 88 Szerzési és díjbehajtási költségek 375043 10 Kiszorított biztosítások tartaléka 17000 Behajthatlan tartozások leírása 14032 46 4000132 13 Díjtartalék ez év végén 27779598 49 1895. évi nyeresemény 186018 97 31959749 59			A mult évből áthozott díjtartalék 25910035 66 Befolyt díjak: ez évben kiállított kötvények után 494758 01 az előbbi években kiállított kötvények után 3974734 60 a biztosított tőke emelésére fordított nyeresemények 18022 68 4487515 29 Mult évi függőben volt károk tartaléka 297759 33 illetékek 92650 53 Kamatjövedelem 1171788 78 4487515 29		Értékpapírok 24.820.705 frt 46 kr ugyanis: 92.700 kor. n. é. magyar kir. 4 $\frac{1}{2}$ %-os koronajáradék 98 frt 25 krjával 45538 87 83.700 frtnyi magyar kir. 4 $\frac{1}{2}$ %-os aranyjáradék 121 frt 25 krjával 40861 25 6.689.500 frtnyi magyar földhitelint. 4 $\frac{1}{2}$ %-os záloglevelek 98 $\frac{1}{2}$ frtjával 6582258 75 6.282.600 frtnyi m. földhit. 4 $\frac{1}{2}$ %-os talajjavítási és szab. zálogl. 97 frtjával 6094122 1.418.000 kor. n. é. m. földhitelint. 4 $\frac{1}{2}$ %-os kor. záloglevelek 98 frt 75 krjával 251000 251.000 frtnyi pesti m. kereskedelmi bank 4 $\frac{1}{2}$ %-os zálogl. 100 frtjával 700137 50 68.000 frt pesti m. keresk. bank 4 $\frac{1}{2}$ %-os közs. kölcsön kötv. 100 frtjával 68000 101.000 frtnyi kisbirtokosok orsz. földhitelint. 4 $\frac{1}{2}$ %-os zálogl. 100 frtjával 101000 5.000 frtnyi kisbirtokosok orsz. földhitelint. 5 $\frac{1}{2}$ %-os zálogl. 100 frtjával 5000 97.000 frtnyi kisbirtokosok orsz. földhitelint. 5 $\frac{1}{2}$ %-os zálogl. 100 frtjával 97000 144.000 frtnyi m. orsz. közp. takarékpénztár 4 $\frac{1}{2}$ %-os zálogl. 100 frtjával 144000 100.000 frt. egyes. bpesti fővárosi takarékp. 4 $\frac{1}{2}$ %-os zálogl. 100 frtjával 100000 30.000 frt. m. jelz.-hitelb. 4 $\frac{1}{2}$ %-os nyeresémkölcs. kötv. 126 frtjával 37800 64.000 frtnyi magy. jelzálog-hitelbank 4 $\frac{1}{2}$ %-os zálogleveli 99 $\frac{1}{2}$ frtjával 63680 2.495.000 frtnyi Budapest fővárosi 4 $\frac{1}{2}$ %-os kölcsönkötvények 100 frtjával 2495000 1.699.500 frtnyi m. k. államvasuti ezüstkölcsön 4 $\frac{1}{2}$ %-os kötv. 100 frtjával 1699500 98.600 frtnyi m. k. keleti vasuti államkölcs. 5 $\frac{1}{2}$ %-os aranykötv. 121 frtjával 119360 199.900 frtnyi m. k. 4 $\frac{1}{2}$ %-os földterhermentesítési kötvények 96 frtjával 191904 4.719.600 frtnyi m. k. italm. jogkártalanítási 4 $\frac{1}{2}$ %-os kötv. 100 frtjával 4719600 Besztercebánya-brezovai és piski-vajdahunyadi vasuti els. kötv. 1038071 41 34.500 frtnyi egyes. államad. 4 $\frac{1}{2}$ %-os papírjár. (máj.—nov. lejár) 99 frt 60 krjával 34362 498.379 lire 05 c. olasz 5 $\frac{1}{2}$ %-os járadék és kamatai 197563 68 1895-ben esed. kam. és elszám. pénzküldemény 271521 51 Jelzálog-kölcsönök 456660 58 Kötvény-kölcsönök 2881349 Viszontbizt. kötvény-kölcsönök 9637 89 A központi tartozása folyó számlán 117494 59 Vezér- és főigénykések és mások tartozásai 663058 90 29220427 88		Díjtartalék: 28.391.646 05 levonva a viszontbiztosítási díjtartalékokat 612.047 56 27779598 49 Biztossági alap 212259 48 Kiházasítási tőkék nyeresem. 519824 48 Fügőben levő károk tartal. 400588 50 Díjleszállításokra vonatkozó nyeresemények tartaléka 447 44 Előre fizetett díjak az 1896-1897. évekre 1471 08 Fel nem vett nyeresemények 5000 1894. évről 97 45 Kiszorított biztosítások tartaléka 17000 Viszontbiztosító intézetek és mások követelései 109121 99 1895. évi nyeresemény 18 018 97
1895. évi nyeresemény 186018 97 31959749 59			25910035 66 494758 01 3974734 60 18022 68 4487515 29 297759 33 92650 53 1171788 78 4487515 29		24.820.705 frt 46 kr ugyanis: 45538 87 40861 25 6582258 75 6094122 251000 700137 50 68000 101000 5000 97000 144000 100000 37800 63680 2495000 1699500 119360 191904 4719600 1038071 41 34362 197563 68 271521 51 456660 58 2881349 9637 89 117494 59 663058 90 29220427 88		27779598 49 186018 97 31959749 59

Budapest, 1895 december hó 31-én.
Agoston József, aligazgató.
 mint az életbiztosítási osztály főnöke.
 A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételait a fő- és segédkönyvekkel megegyezőnek találtuk.
 Budapest, 1896 márczius hó 19-án.
 Az igazgatóság:
 báró Harkányi Frigyes, Jeney Lajos, Léway Henrik, Ormody Vilmos, báró Schosberger Zsigmond, gróf Zichy Nándor.
 A felügyelő biztosság:
 Gróf Batthyány Géza, Giczey Samu, Jekelfalussy Lajos, László Zsigmond, Saitányi Izidor.
 Szende Károly,
 a központi könyvelés főnöke,
 Kaczvinsky János, életbiztosítási könyvrivő.

Pártoljuk a magyar ipart!

BUDAPEST

Magyar királyi udvari szállítók.

BÉCS

Császári és királyi ausztriai udvari szállítók.

BELOGRÁD

Szerb királyi udvari szállítók.

TEHERÁN

Perzsa császári udvari szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testület parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruházathoz szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánlunk továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dísz-sisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, haltákat és sipoikat, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, keztyűket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívó-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

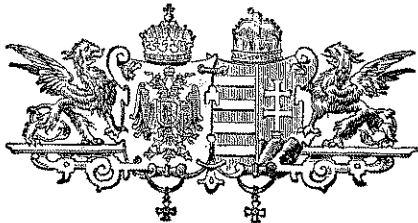
Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sürgöny-czim: Tiller udvari szállító, Budapest.

— Mindennemű sport-öltönyök! —

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és felhívások!

Alapított 1816-ban.

Hazánk legrégebb tűzoltószersz., szivattyú- és kút-gyára, harang- és ércöntődjéje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

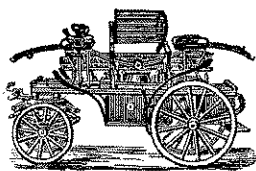
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű fecskendőiket és tűzoltó szerkezeteket, valamint kitűnő hangú harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakas-parancsnoka.

1885.

Ára 1 frt 50 kr.

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 30 kr.

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Kun-utcza.

Tűzoltó-felszerelések.

*
Gőzfecskendők
Mozdony-fecskendők.
Kocsi-fecskendők.
Talyiga-fecskendők.
Puttony-fecskendők.
Extincteurök.
Szer- és személyszállító kocsik.
Tolólétrák.
Dugólétrák.
Horoglétrák.

*
Vízfordó kocsik.
Tömlőmotolák.
Gummi- és kender-tömlő.
Füst-álarczok.
Vászon víztartó-kádák.
Vízfordó-vedrek.
Fáklyák.
Mentőeszközök.
Vészvonatok.
Bontó eszközök.

*
Alapított 1865.

A magyar királyi belügyminiszterium által
52,971/1873 és 6840/1889. szám alatt ajánlva!

Kedvező részletfizetési feltételek.

Öt évi jótállás munka- és anyagért.

GEITNER ÉS RAUSCH
BUDAPEST.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI. ker., Andrássy-út 8. szám.

Egyéni felszerelések.

*
Sisakok.
Mászóövek.
Szivattyu-övek.
Sapkák.
Mászó-csákányok.
Szivattyu-balták.
Tiszti-övek.
Rözsekések.
Kéthangu jelzők.
Jelzősípok.
*
Kürtök.
Mászólámpák.
Mentőkötélek.
Cső- és tömlőkötélek.
Tömlőkötők.
Füstszivacsok.
Kürt- és jelzőzsinórok.
Rangjelző rosetták.
Vállzsinórok.
Füst-szemüvegek.

*
Számos kitüntetés.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ- HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekebe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példányok ára 20 kr.
Előfizetések és reklamációk a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. Néhány szó a millenium idejére! — *Hivatalos rész.* Meghívó és körlevél Magyarország összes tűzoltótestületeihez. — Az 1896. évi augusztus hó 15-én Budapesten rendezendő tűzoltói versenyek sorrendje. — Veszprémmegyei tűzoltó-szövetség meghívója. — *Általános rész.* Sárosvármegyei tűzoltóság szervezeti és szolgálati utasítása. (Folytatás.) — *Technikai rész.* Tanulmányok. A víz. — *Testületek köréből.* A mezőkövesdi önk. tűzoltók évi közgyűlése. — A debreczeni önk. tűzoltó-testület közgyűlése. — A beodrai önk. tűzoltó-testület közgyűlése. — Az újpesti önk. tűzoltó-parancsnok évi jelentése 1895. évről. — *Hírek.* — *Hirdetések.*

Néhány szó a millenium idejére!

Az 1896. esztendő forduló pont a mi édes hazánk történetében!

Eltörölhetetlen nyomokat hagy hátra ez az esztendő, a mely egy fél évig tartó ünnepeivel, a dicső multnak felelevenítésével, egész elevenné tette a már-már lankadó kedélyeket s újabb kitarásra buzdítja a csüggedő lelkeinket.

Még nemzetek történetében is nagy idő egy ezredév, tehát nem hiuság, ha államié letünk ezredéves multjára büszkéek vagyunk.

Ezer esztendő elég idő arra, hogy a nemzet okulhasson, hogy egy újabb ezredév csapásaira és áldásaira egyaránt elkészülhessen. Előbb emlitem a csapásokat, mert ez a szegény haza, melynek minden talpalatnyi földje drága honfivér árán lett megszerezve, aránytalanul többet szenvedett, mint a mennyi derült napot élvezett.

Szenvedett azért, mert a magyar ember szereti a harczot, a küzdelmet, s örül, ha van kivel erejét, bátorságát összemérje. Kerített is magának ellenfelet minden időben s ha nem volt küllellensége egymás között indult meg küzdelem az elsőbségért, előbb szép szerivel, majd erőszakkal s utóbb valódi belháboruvá fejlődve.

Természetes dolog, hogy mindazon tulajdonságok és sajátságok, melyek a nemzetet nagyban jellemzik, a magyar-tűzoltókban is megvannak, mert hiába! a mi vitézi multunk nem engedi, hogy egyenruhában is olyan rendesen dobogjon a szívünk, mint polgári ruhában.

Nincs mit tagadni azon, hogy tűzoltóegyenruha is, mint általában minden egyenruha gyorsabb lüktetésre indítja a vért annak ereiben, a ki viseli. Így esik hát, hogy a tűzoltóügynek is, mint az egyéb sok-sok ügynek megvan a sok harczosa,

hőse, a kik mind az ügy érdekében versengenek egymással az elsőbségért. De sajna! a nemes harcz sokszor elfajul, s nem egyszer az ügynek ártanak a felhevült vérü harcosok. Így hát mi közöttünk is meg-meg indul a testvérharcz, a mely pedig történelmünk tanúsága szerint akkor, a mikor az ország nagyjai állottak egymással szemközt, számtalanszor sodorta hazánkat az elpusztulás örvényébe. S hogy e sokféle természetü harczok s viszályok daczára sem pusztult el a haza, onnan ered, hogy a végveszedelem idején önkéntelenül is, hazaszeretetök sugallatából indítatva, megteremtette a nemzet egy néhány pillanat alatt az összetartást.

De nem csak a végveszedelmek idején, hanem akkor is egy volt a magyar, mikor hosszú, fáradtságos mult után egy-egy nemzeti ünnep hozta együvé a nemzet minden igaz fiát.

Ilyenkor megmutatta a nemzet, hogy méltó régi nagy híréhez, hogy teljesedni óhajtja a legnagyobb magyar amaz mondását: „Magyarország nem volt, hanem lesz!”

A millénium is olyan kiváló ünnepe a nemzetnek, mely a nemzet egyes osztályainak, a társadalom minden rétegének munkásait egy közös ünnephez egyesíti.

Minden ügynek megvannak a maga milléniumi ünnepe, a melyeken az ügynek minden igaz harczosa résztvesz.

A mi ügyünknek, a tűzoltóügynek is lesznek kiválóan fényes ünnepei, a melyeken együtt látjuk majd a mi szeretett hazánk tűzoltóinak színe-javát; feltéve, hogy az a lelkesedés s az ügy iránti szeretetnek az a nyilvánulása, a mely minden jóra való tűzoltónak, de különösen az önkéntesnek, mint olyannak veleszületett sajátsága, nem fog lelankadni.

De nem is szabad, hogy egy pillanatra is helyt engedjünk a csüggedésnek és lemondásnak! Tegyük túl magunkat azokon az alaptalan támadásokon s azokon a sérelmeken, a melyekkel bennünket a kicsiny-hitűek, a rágalmozók s a farizeusok egész légiói illetnek.

Lebegjenek szemünk előtt elődeink tettei, s tartsuk hiven meg azt, a mit ők, annak idején ígértek és megtartottak. Csak úgy fogja siker koronázni tetteinket, ha a jobb ügyhöz méltó lelkesedéssel haladunk tovább az elődeink által kijelölt ösvényen. Ne tántorítottassuk el magunkat a pillanatnyi érzelmek hatásaitól, hanem vas akarattal győzzük le — különösen az önkéntes intézmény ellen irányított, de mindig czélját tévesztő orvátadásokat.

Kivált a fiatalabb tűzoltónemzedék az, a mely a küzdés nehézségeitől visszariadva, elhagyja intézményünket, hogy esetleg később ismét visszatérjen. Elhagyja azért, mert az idegenek, de sőt bajtársai által eléje gördített akadályok legyőzésébe belefárad beleun, holott ha az intézmény kebelében marad, annak hasznos tagjává válhatnak.

Ezekhez szólok tehát első sorban, de szólok valamennyi bajtársamhoz, hogy tegyük meg, kövessünk el minden lehető, hogy az ezredévi tűzoltóünnepélyeink úgy fényességek, valamint sikerült voltukkal kivívják a haza és a bizonyára jelen levő külföld elismerését. Minden hivatása magaslátán álló tűzoltó bizonyára azon lessz, hogy az egyszer félretéve minden panaszt és elégedetlenséget, egyesült erővel ő is hozzájáruljon ahhoz, hogy a XIII. orsz. tűzoltó-kongresszus és az azzal együtt rendezendő ünnepek sikere menél nagyobb s eredménye mennél fényesebb legyen.

Hiszem erősen, hogy az 1896. év aug. 15., 16. és 17. napjain tartandó milléniumi tűzoltóünnepélyek és versenyek, valamint maga a közgyűlés is teljes mértékben sikerülni fog! Nem látomány, ha állítom, hanem közös erővel munkálkodva megérjük, hogy abban a pillanatban, a mint lehull a lepel József főherczeg ő fenségének, a mi mindenek felett szeretett védnökünknek arczképéről, néhány ezrenyi tűzoltó harsogja lelkesedten az «éljen»-t.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Sz. F.

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar országos tűzoltó-szövetség.

Budapest, IV., vámház-körút 8. sz.

376. szám.
1896.

Meghívó és körlevél Magyarország összes tűzoltó-testületeihez.

Magyarország a folyó évben üli ezeréves fennállását. Az ez alkalommal rendezett ünnepek, de különösen a Budapesten rendezett országos kiállítás a hazának minden hí fiát ide vonzzák az ország székes-fővárosába, hogy egyrészt, mint igaz hazafiak, itt az ország szívében részt vegyenek a nemzet örömnepében, másrészt pedig a látottakból okulást, tanulságot, lelkesedést merítsenek, hogy hazafiai és emberi kötelességeiket a jövőben akként teljesíthessék, miként az a nemzet, a haza érdeke megkívánja.

A társadalom minden egyes tényezője megmozdult és maga köré gyűjtve alkotó elemeit, ország-világ előtt bemutatni igyekszik jelen állapotát és megbeszélvén ügyeit, bajait, keresi a tudás, a haladás ösvényét, hogy azon tovább haladva, a jövő ezredév teremje meg fíradtságának gyümölcseit.

Habár a magyar tűzoltó-intézmény csirája alig 30 évvel ezelőtt fogamzott meg s ez idő alatt — talán az utolsó években mutatkozó némi hatósági támogatást leszámítva — majdnem kizárólag önönmagára volt utalva, mégis e rövid idő alatt képes volt századok mulasztásait pótolni, úgy hogy ma már az élet és a nemzeti közvagyon védelmezésében, az önfeláldozó felebaráti szeretet ápolásában és a hazafiai kötelességek teljesítésében olyan tényezővé lett, melylyel méltóvá tette magát a nemzet elismerésére és hálájára.

Am azon nagy érdekek, melyeknek szolgálatát mi szívünk sugallatát követve magunkra vállaltuk, korántsem engedik, hogy megelégedjünk az eddig elért eredménnyel, mert mi tűzoltók tudjuk leginkább, mennyi a teendő még e téren. Kitaró szorgalomra és törekvésre,

együttes működésre, összetartásra van szükségünk, hogy céljainkat megvalósítani, a még létező hiányokat eltüntetni képesek legyünk.

A letűnt ezer év alkonyán a multak történetéből okulni és tudásunkat a jövőben a haza javára értékesíteni, nagy és szent feladatunk.

E feladatnak kivánt eleget tenni a magyar országos tűzoltó-szövetség is akkor, midőn a haza tűzoltóinak egybegyűjtésére a XIII. országos tűzoltó-közgyűlésnek az ezredik évben Budapesten leendő megtartását határozta el.

A párját ritkító országos kiállítás és más, az ország szívében megtekintésre érdemes látványosságok, mind olyan tényezők, melyek kell, hogy minden hazafira vonzó erőt gyakoroljanak. Magának a tűzoltó-kongresszusnak feladata, céljai pedig lehetetlen, hogy a tűzoltás ügye iránt érdeklődők figyelmét magára ne vonja.

E biztos tudatban küldjük szét Magyarország összes tűzoltóihoz az 1896. évi augusztus hó 15., 16. és 17. napjain Budapesten megtartandó XIII. országos tűzoltó-közgyűlésre meghívásunkat, s midőn ezt tesszük, tesszük azt azon reményben, hogy hazánk tűzoltói hívó szavunkat megértve, tömegesen fognak azon megjelenni.

A kongresszusnak főbb mozzanatai a következők: Augusztus 15-én, délelőtt 9 órakor a kiállítási ünnepek csarnokában díszgyűlés József főherczeg Ő Fensége tűzoltói arczképének leleplezésével. Ugyanaz nap délután 4 órakor tűzoltói versenyek. Este társasvacsora Ós-Budavárdában.

Augusztus 16-án, d. e. 8 órától szakadások és felolvasások az ünnepek csarnokában. Ugyanaz nap d. u. 3 órakor az Újépület kaszárnya udvaráról az összes megjelent tűzoltóságoknak díszfelvonulása tűzoltó-szerekkel az Andrassy-úton és kiállítási területen át a versenytérre, hol a budapesti tűzoltó-testületek díszgyakorlatot tartanak. Ezt nagy takaródó követi.

Augusztus 17-én, d. e. 9 órakor az ünnepek csarnokában a XIII. országos tűzoltó-közgyűlés tartatik meg. Este pedig Konstantinápolyban társasvacsora leendő. Az itt elősoroltakon kívül a központi választmány, valamint

a *segélyző szövetség választmánya* is tart ülést és utóbbinak *közgyűlése* is megtartatik.

Kiváló fénypontja lesz a diszgyűlésnek József főherczeg ű Fensége, mint a szövetség védnöke és az alosuthi önk. tűzoltó-testület főparancsnoka arczképének leleplezése. Ez arczképet Vastagh György festőművész készíti életnagyságban s erről felvett kisebbített alakban lehetőleg beszerzési áron fogjuk azt az érdeklődőknek átengedni. Régi vágyunk megyen ezzel teljesebbé, mert meg lesz adva ekként a lehetőség, hogy a Fenséges Bajtárs tűzoltói arczképét mindig magunk előtt fogjuk szemlélhetni.

A versenyek sorrendjét és egyéb tudnivalóit csatolva veszik bajtársaink. Itt csak annyit tartunk szükségesnek megjegyezni, hogy az egyes díjak, már csak származási helyüket illetőleg is, igen értékesek lesznek.

Kiváló törekvésünket képezi, hogy a kongressusra felutazó tűzoltók részére a lehető legnagyobb kedvezményeket biztosítsuk. Ebbeli törekvéseink részben már is sikerre vezettek.

Igy a *vasutakon* utazó és igazolványokkal ellátandó tűzoltók *33% kedvezményt* fognak élvezni. Lépéseket tettünk azonban arra nézve, hogy ezen kedvezmény *50% ra felemeltessek*, esetlegesen pedig *külön vonatok* indítása által az utazás még olcsóbbá tétessék.

A *kiállítási területre* belépő tűzoltók 50 kr. helyett 20 krt fognak fizetni. *Ós-Budavára, Konstantinápoly, a különböző körképek* stb. mind kedvezményes árban lesznek megtekinthetők.

Gondoskodunk az *étkezés olcsóbbá* tételéről, valamint a *helyi közlekedési eszközökre* szóló *kedvezményes jegyekről*.

Az *elszállásolás* nem csekély gondot okozó kérdése is kedvező megoldást fog remélhetőleg nyerni.

A székes-főváros *iskolaépületeinek* nagy részét *olcsó lakásokká* rendeztette be s bárki is igényeinek megfelelő szállást kaphat.

Igy a tantermekben felállított *egyed-ágyak használatáért 32 kr.*, külön zárható *fülkék használatáért 50 kr.*, teljesen elválasztott *szoba használatáért naponként 70 kr.* lesz fizetendő. Magánházaknál is, bár a fentieknél magasabb árakban, kaphatók *szobák 2-3-4 ágygyal*.

Lépéseket tettünk továbbá arra, hogy a fentjelzetteknek még olcsóbb, esetlegesen teljesen díjtalan *elszállásolásban* részesüljenek azok, kiknek vagyoni helyzetük ezt kívánatossá tenné.

Készségesen vállalkozunk arra, hogy a *kiállítás megtekintésére időközben febránduló tűzoltók részére* a fentjelzett *kedvezményes lakásokat* is közvetítsük, a menyiben ezt egyesek óhajtanák és felérkezésük, valamint itt tartózkodásuk idejéig velünk előre közlik.

Örömmel tudatjuk, hogy a *budapesti tűzoltó-testületek szövetsége* a *székes-fővárosi központi tűzoltó-laktanyában* (VII. kún-utca és dologház-utca sarkán, a kerepesi-úti temető, gázgyár és új vásártér mellett) *12 tűzoltó-tiszt részére az egész kiállítási időny tartamára díjtalan elszállásolást biztosított*. Ezen kedvezményt igénybe venni óhajtók jó eleve levélben forduljanak *Markusovszky Béla* segédtsízt úrhoz, nevezett szövetség titkárához.

A kongresszuson részt venni szándékozók *bejelentésére szolgáló úrlapokat* az egyéb tudnivalókkal, valamint a kongresszus napirendjével egyetemben a *jövő hó folyamán* fogjuk a *t. testületek részére szétküldeni*, már most kell azonban hangsúlyoznunk, hogy a *bejelentések végső határideje július 20-ika* leend, vagyis az általunk biztosított kedvezményekben csakis azok fognak részesülhetni, kik ezen végső határnapi magukat bejelentették; míg az ezen határidő után beérkező bejelentések kedvező elintézésére semmiféle kötelezettséget nem vállalunk.

Az országos tűzoltó-szövetség tagtestületeinek tagjai *jelentkezési díjat nem fizetnek*, ellenben a szövetséghez nem tartozó *testületek tagjai fejenként 50 krajczár részvételi díjat kötelesek a jelentkezés alkalmával a szövetség pénztárába befizetni*.

A bejelentések az országos tűzoltó-szövetség elnökségéhez (Budapest. IV., vámház-körút 8. sz.) intézendők.

Csatolva küldjük az *országos tűzoltó-szövetség módosított és jóváhagyott új alapszabályait*, a magyarországi *tűzoltó-testületek segélyző szövetségének alapszabályait*, a *szolgálati érem alapszabályait*, a *versenygyakorlatok általános szabályait*, a *tűzoltó-szerkiállítások szabályzatát*, valamint a *tűzoltó-szerek mikénti megvizsgálásáról szóló szabályzatokat* magában foglaló füzetet.

Ezen új alapszabályok értelmében, de egyúttal a *nmélt. m. kir. belügyminiszterium*, mint legfőbb tűzrendészeti hatóság, *kifejezésre juttatott kívánsága értelmében is a Magyarországon létező összes szervezett tűzoltó-testületek*, tekintet nélkül arra, hogy azok önkéntesek, községi (kötelezettek), hivatásosak (fizetettek), avagy gyáriak (magántűzoltóságok), *kivétel nélkül kötelesek az országos tűzoltó-szövetség tagjává lenni*.

Nem tartjuk szükségesnek, hogy ezen egyesülésnek kiváló előnyeit e helyütt részletezzük. Ezeréves hazánk története és a közel mult tapasztalatai bőséges példát szolgáltatnak nekünk arra, hogy nagy czélokot csakis *egyesült erővel* valósíthatunk meg. Intézményünk legnagyobb hibája az volt eddig is, hogy hiányzott belőle a szükséges kapcsolat, az egyöntetőség. Ezt megteremteni s ezzel a tűzoltó-intézményt a kívánatos színvonalra emelni, az országos tűzoltó-szövetség legsürgősebb feladata. Ezen magasztos feladat megoldásában közreműködni kötelessége az ország minden tűzoltójának, minden hű fiának.

Ügyünk szeretetétől lelkesítve, bizalommal fordulunk azért Magyarország összes tűzoltó-testületeihez és kérjük őket, ne várják be, míg a csatlakozásra felsőbb helyről fognak kényszerítettetni, hanem szabad elhatározásukból folyólag, szabad polgárokhoz, jó tűzoltókhoz méltóan önként siessenek azon zászló alá, melyre Magyarország tűzoltó-intézményének hazánk minden zugában való megteremtése és felvirágoztatása van írva.

Nem mulaszthatjuk el, hogy a *t. testületek* figyelmét külön is föl ne hívjuk a kongresszus alkalmával tartandó *felolvasások és előadásokra*. A tűzrendészet sok égető kérdése nyerhet ezek által megoldást, s bizonyára sokat fogunk lendíteni ügyünkön, ha ezek iránt a kellő érdeklődéssel viseltetünk.

Felkérjük tehát bajtársainkat, hogy a *tűzoltó-intézményt és a tűzrendészetet* illető egyes általános érdekű kérdésekről *előadások, felolvasások* tartására vállalkozzanak, s ebbeli szándékukat, az általuk választott tárgy megnevezésével az országos tűzoltó-szövetség elnökségénél lehetőleg *július hó 1-éig bejelenteni sziveskedjenek*.

Külön felemlítendőnek tartjuk, hogy egy újabb kedvező szerződés megkötése által a *szolgálati érmek* eddigi árait tetemesen leszállíthatjuk, úgy hogy az V. éves (bronz) szolgálati érem ára szalaggal együtt 70 krajczárba, a X. éves (ezüst) érem ára szalaggal 1 frt 40 krba, a XV. éves (aranyozott ezüst) érem ára szalaggal 1 frt 60 krba fog kerülni.

Ismételten figyelmébe ajánljuk a testületeknek a *magyarországi tűzoltó-testületek segélyző szövetségét*, mely csekély, fejenként évi 10 kr. díjfizetés mellett oly előnyökben részesíti a tűzoltói szolgálatban megsérült, vagy megbetegedett tűzoltókat, a minőket az egyes biztosítótársaságok aránytalanul magasabb (70 krtól 2-3 frtig) díjak mellett sem képes nyújtani.

Végül, midőn megújítjuk a f. é. augusztus hó 15., 16. és 17. napjain Budapesten megtartandó XIII. országos

tűzoltó-kongresszusra szóló meghívásunkat, azon óhajunknak adunk kifejezést, hogy azon tűzoltó bajtársaink mentül számosabban megjelenni hazafias kötelességüknek ismerjék.

Kelt Budapesten, 1896. évi június hó 1-én.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége.

Dr. Kék Lajos,
alelnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Magyar országos tűzoltó-szövetség.

Budapest, IV., Vármház-körút 8. szám.

363
1896. szám.

Az 1896. évi augusztus hó 15-én Budapesten rendezendő tűzoltói versenyek rendje, feltételei, a használandó szerek leírása és tájékoztatás.

I. Sorrend.

A versenyek 10 pontból állanak és pedig:

1. pont: Alacsony medenczájü, szívónyomó szerkezetü, rugókkal és rugózárakkal ellátott *kocsifecskendő iskolaszerele*se 2 szívó- és 2 szállítótömlőtekerccsel. (A szerelésben résztvesz 1 tiszt, 1 felügyelő altiszt, 1 csővezető és 4 szerelő.)

2. pont: *Gyorsszerelés (támadás) ugyanazon kocsifecskendővel* 2 szívó- és 2 szállítótömlővel és egy közönséges *támasztó létrával*, a mászófal I. emeletének ablakába beszállással. (A szerelésben résztvesz 1 tiszt, 1 felügyelő altiszt, 1 csővezető, 1 létrakezelő és 4 szerelő.)

3. pont: *Kétkerekü billenő rendszerü, szívónyomó szerkezetü mozdonyfecskendő iskolaszerele*se 2 szívó- és 2 szállítótömlővel. (A szerelésben résztvesz 1 tiszt, 1 felügyelő altiszt, 1 csővezető és 4 szerelő.)

4. pont: *Gyorsszerelés (támadás) ugyanazon kétkerekü mozdonyfecskendővel*, 2 szívó- és 3 szállítótömlővel és 3 *darabból álló, támasztó rudakkal ellátott gráci dugólétrával*, a mászófal II. emeleti ablakába beszállással. (A szerelésben résztvesz 1 tiszt, 1 felügyelő altiszt, 1 csővezető, 4 létrakezelő, 4 szerelő és 1 tömlőszerelő.)

5. pont: *Előkocsival ellátott négykerekü billenő rendszerü, szívónyomó szerkezetü mozdonyfecskendő iskolaszerele*se 2 szívó- és 2 szállítótömlővel. (A szerelésben résztvesz 1 tiszt, 1 felügyelő altiszt, 1 csővezető és 4 szerelő.)

6. pont: *Gyorsszerelés (támadás) ugyanazon négykerekü mozdonyfecskendővel* 3 szívó- és 3 szállítótömlővel, *vízfordóból vett vízzel és 3 darab egykaru, egyhorgu létrával* a mászófal III. emeleti ablakába beszállással. (A szerelésben résztvesz 1 tiszt, 1 felügyelő altiszt, 3 létrakezelő, kiknek elseje a csővezető teendőit végzi a támadásnál, 1 segédcsővezető, 4 szerelő és 1 tömlőszerelő. A szükségelt 3 drb egyenkint 15 m. szállítótömlőről a versenyző testület tartozik gondoskodni.)

7. pont: a) *Iskolamászás 3 darab egykaru, egyhorgu létrával* a mászófal III. emeleti ablakáig bezárkapsolással.

b) *Gyorsmászás ugyanazon létrákkal* az összes mászóknak a III. emeleti ablakba való beszállásával és rögtöni visszajövetelével. (Ugy az iskola-, valamint a gyorsmászásban ugyanazon 3 mászó vesz részt.)

8. pont: *Gyorsmászás egy darab egykaru egyhorgu létrával* a mászófal III. emeleti ablakába beszállással és rögtöni visszajövetellel. (Személyi verseny, melyben egy testület részéről több versenyző is részt vehet.)

9. pont: *Kötélen leereszkedés* a III. emeletről zárcapocscsal egy kötélén. (Személyi verseny oly korlátozással, hogy abban egy testület részéről csak egy tag vehet részt.)

10. pont: *Ugrás ponyvába* a II. emeletről. (Személyi verseny oly korlátozással, hogy abban egy testület részéről csak egy tag vehet részt.)

II. Versenyfeltételek.

A versenyek 1896. évi augusztus hó 15-én, délután 4 órakor tartatnak meg Budapesten, a Csömöri-út és Stefánia-út keresztezésénél, az országos sport-bizottság által a lóversenytér mellett létesített versenytéren.

Versenyre az országos tűzoltó-szövetség minden tagtestülete jelentkezhetik.

Jelentkezni csakis írásban és pedig az *országos tűzoltó-szövetség elnökségénél* (Budapest, IV. vármház-körút 8. sz.) lehet.

A *jelentkezés végső határideje* 1896. évi augusztus hó 1-je.

A bejelentés alkalmával világosan *kiteendő*, hogy *mely pont alatti versenyben kíván részt venni.*

Nem egészen határozott, avagy *feltételekhez kötött*, esetleg későn érkező bejelentés figyelem'e nem vétetik.

Az 1., 2., 3., 4., 5., 6. versenypontok közül valamely *testület legfeljebb két fecskendő alakra, vagyis összesen legfeljebb négy versenypontra jelentkezhetik*, míg a 7., 8., 9., 10. versenypontokra *bármely tagtestület*, tehát az is, mely az előző versenyekben résztvett, jelentkezhetik, mindazonáltal oly korlátozással, hogy a 7. versenypontra egy testület csakis *egy csoportot*, a 9. 10. és versenypontokra pedig csakis *egy-egy tagot* jelenthet be, míg a 8. versenypontra bejelentések *szabadon* eszközölhetők.

A *szerelési eljárásra* nézve az országos tűzoltó-szövetség *egységes gyakorlati szabályzatának* mult évben az összes tagtestületeknek szétküldött *második javított kiadásában foglalt előírás mérvadó*, és a versenyzők minden teendőikben *ahhoz kötelesek alkalmazkodni*. Minden attól való eltérés hibául rovatik föl.

Ugy a szerelésnél, valamint a visszaszerelésnél minden egyes teendő a legnagyobb pontossággal hajtandó végre, a csavarok jól megerősítendőek, a tömlővezetékek kiigazitandó stb. A teendők pontos végrehajtására nézve a jury tagjai a szerelés, illetve a visszaszerelés befejeztével vizsgálatot tartanak.

A szerelés akkor tekintetik befejezettnek, ha az összes szerelők munkájukkal teljesen elkészültek s a csoport vezénylője a »víz indulj« jelet a kéthangu jelzővel megadta.

A visszaszerelés, mely a 7. b) és 8. pont alatti versenyek kivételével csakis a jury utasítására veheti kezdetét, akkor tekintetik befejezettnek, midőn az összes szerelők minden teendőjük pontos elvégzése után a szakaszban kiindulási állásukat újra elfoglalták.

A gyorszerelésnél, illetve támadásnál minden külön vezényszó mellőzésével a jelek kéthangu jelzővel és sippal adandók meg.

A szükséges nyomó-legénységről a szövetség elnöksége, illetőleg a rendező-bizottság gondoskodik, de szabadságában áll a versenyző testületnek a nyomó-legénységet saját tagjaiból összeállítani.

Az alább ismertetett szereknek megfelelő szereket jogukban áll a versenyzőknek magukkal hozni; mindazonáltal a jury hatáskörébe tartozik annak megállapítása, vajjon azok a versenyekhez alkalmazásba vehetők-e, avagy nem.

Minden egyes versenypontra külön versenydíj állapítatik meg, mely mint első díj elismerő okmány kíséretében adatik ki a nyertesnek, míg második díjként elismerő okmányok adatnak.

Az első díjat nyert testületeknek a versenyben résztvett tagjai külön-külön résztvevési igazolványokat kapnak.

Egyebekben a versenyekre nézve az országos tűzoltó-szövetség általános versenyszabályai, valamint az egységes gyakorlati szabályzat II. kiadása mérvadó.

III. A versenyeken használandó szerek leírása.

1. A 100 mm. hengerátmérőjű *kocsifecskendő* 4 kerekű, alacsony medenczével és szívónyomó szerkezettel bír; a kocsi rugókra épített és ugy elől, valamint hátul mindkét oldalt csuklyó-szerűleg mozgó rugózárakkal van ellátva.

A merevítő farudakkal ellátott 4 drb szívótömlő a szívó oldalon, a két nyomórúd pedig a nyomó oldalon levő tartóvillákban van leszíjazva.

A szállítótömlők kettős tekercecsekbe rakva, kívül fekvő csavarvégekkel a két kocsiülés alatt levő tömlőkosarakban vannak elhelyezve. A sugárcső a nyomó oldalon, a szélkázán mellett, tartóvillába van csatolva, míg a szűrő hátul a fecskendőtalpra van reácsavarva.

A váltócsappal ellátott szívó nyílás jobboldalt van.

Szerelésnél a kocsirúd kiveendő, a tartószeg az ötödik kerékbe bedugandó, azonban a kerekek nem fordítandók alá.

2. A kéthuzatra berendezett *kétkerekű billenő mozdonyfecskendő* 100 mm. hengerátmérőjű, szívónyomó szerkezetű fecskendő, melynek váltócsappal ellátott szívó nyílása jobboldalt van. A fecskendő maga a kocsikerethez, egy a keret elő részén levő, oldalt bedugható csuklyózületes szeggel van megerősítve. A kocsikereten jobboldalt tartóvillákban van 4 drb merevítő faruddal ellátott szívótömlő, míg baloldalt 2 drb nyomórúd szíjjal lecsatolva. A szűrő a fecskendőtalp hátsó részére van csavarva, míg a sugárcső a nyomó oldalon a szélkázán mellett tartóvillába van csatolva. A szállítótömlők kettős tekercecsekben kívül levő csavarvégekkel a fecskendőtalp elő része alatt levő és csak a lemozdonyítás után hozzáférhető ládában vannak elhelyezve. A szívótömlők lebillentés előtt nem veendőek le.

3. A *négykerekű, előkocsival ellátott billenő mozdonyfecskendő* szívónyomó szerkezetű fecskendő, melynek váltócsappal ellátott szívó nyílása jobboldalt van. A fecskendő maga a kocsikerethez elől és hátul egy-egy zárócsappal van megerősítve, mely zárócsap akkor nyílik, ha az a kocsi hossz tengelyével egy irányba helyeztetik.

A kocsikereten két oldalt tartóvillákban van 2, illetve 3 merevítőrudas szívótömlő szíjjal megerősítve. A nyomórúdak csavarokkal két oldalt az emeltyű karokra vannak erősítve. A sugárcsövek álló helyzetben a medenczetalp elő részére, míg a szűrő és osztó a medenczetalp hátsó részére vannak csavarva. A nyomótömlők kívül fekvő csavarvégekkel kettős tekercecsekben az előkocsi ülése alatt levő tömlőkosárban vannak. A fecskendő le- és felemeléséhez a medenczetalp elő és hátsó részén két-két □ alakú fogantyú van, melyek mellett elül még 1—1 bőrrel bevont emelő lánc is van a kettős számú szerelők által leendő használatra.

4. A *szállítótömlők* valamennyi fecskendő alaknál kívül fekvő csavarvégekkel kettős tekercecsekbe vannak rakva.

A tömlők magyar egységes csavarzattal vannak ellátva és egyenkint 15 m. hosszúak.

A szükséges tömlőkészletről az orsz. tűzoltó-szövetség gondoskodik, azonban a 6. versenypontra jelentkezők a szükségelt 3 drb szállítótömlőt magukkal hozni tartoznak.

5. A 2. pont alatt használandó létra egy közönséges, henger alakú karokkal és beékelte legömbölyített fokokkal bíró 5·50 m. hosszú *falusi támasztólétra*.

6. A 4. pont alatt használandó *dugólétrák* 3 darabból álló, egyenkint 3·50 m. hosszú összedugható *gráci* dugólétrák. Az 5 m. hosszú támrudak csuklyózületes zárócsappal lesznek a középső létra közepén levő lyukon át rögzítve.

Az összerakva összesen 10 m. hosszú létrának egyes részei föl nem cserélhetők. Az alsó létra alul erősen vasalt hegyben végződik, a középső létra közepén a támaszok megerősítésére át van lyukasztva, míg a felső létra felső részén vastokok egyáltalán nincsenek.

Hogy a középső létra az alsó létrából a támaszrudak által ki ne emeltesse, az alsó létra felső részén két oldalt egy-egy átfordítható kampó szerkezet van alkalmazva.

7. A *horoglétrák* egykaruak, egyhorguak, 4·50 m. hosszúak és 13·00 kgr. súlyuak.

8. A *mászófal* elől simára gyalult 6 függélyes ablak-sorral bíró III. emeletes épület, melynek hátsó részén az egyes haránt ablakoknak megfelelően az ablakon beszállásra erkélyszerű folyosó van.

Az ablakok ürbeli szélessége 1 m., ürbeli magassága 1·50 m. Az ablakoknak egymástól, valamint a mászófal szélétől való távolsága 1 m. A mászófal egész szélessége 13 m.

A föld színétől az I. emeleti ablak alsó széléig a magasság 4·80 m., innen a II. emeleti, valamint attól a III. emeleti ablak alsó széléig a magasság egyenkint 3·80 m.

IV. Tájékoztató.

A fecskendőszerelési versenyek, hacsak egyes verseny-pontokra nagyon sokan nem jelentkezének, az egyes testületekkel külön-külön fognak megtartatni, s ez esetben a vezénylést a versenyző csapat tisztje teljesíti.

Sok versenyző jelentkezése esetén 2, esetleg 3 csapat is bocsáttatik egy időben versenyre, s ez esetben az általános vezényletet egy a jury által ezzel megbízandó parancsnok viszi. Azonban úgy az iskolaszerelésnél, valamint a támadással egybekötött gyorsszerelésnél a nyomó legénységnek a kellő időben leendő fölvonulása iránt intézkedni és a »Víz indulj« jelet a befejezett szerelés után ez esetben is a versenyző csapat tisztjének kell megadnia.

Az 1., 3. és 5. pontok alatti versenyeknél a megállapított létszámból a felügyelő altiszt elhagyható, azonban a 2., 4. és 6. pontok alatt az meghagyandó.

A szerelés az 1., 2., 3., 4. és 5. pontok alatti versenyeknél víz nélkül történik.

A 6. pont alatti versenynél 3 szívó- és 3 nyomótömlő alkalmazása mellett a működés vizes lajtból vett vízzel történik, és a szerelés csakis a víznek a sugárcsőből leendő kilövellésénél tekintetik befejezettnek.

A 2. pont alatti versenynél a csővezető hátára vetett sugárcsővel hatol föl a létrakezelő által felállított támasztó létrán és beszáll az I. emelet ablakán az erkélyre, míg a létrakezelő a létra mellett marad.

A 4. pont alatti versenynél a négy létrakezelő által, a csővezető esetleges segédkezése mellett felállított gráci dugólétrán a csővezető ugyancsak hátára vetett sugárcsővel hatol föl a létrán és beszáll a II. emelet ablakán az erkélyre, őt követi a létra felső végéig az 1. sz., ezt az alsó létra felső részéig a 2. sz. létrakezelő, míg a többiek a létra mellett, a támasztó rudaknál maradnak.

A 6. pont alatti versenynél a fecskendőszerelés körüli csővezetői teendőket a segédcsővezető teljesíti, míg a csővezető mint 1. sz. létrakezelő szereli a horoglétrát, fölhatol a III. emeletre, beszáll annak erkélyére, csökötletét leereszti és a segédcsővezető által arra erősített sugárcsővel felhuzza. A 2. sz. létrakezelő a legfelső létra felső részére megy, ott bezárkapcsolja magát és a tömlőt tartja, míg a 3. sz. létrakezelő az alsó létra felső részén ugyanezt teszi.

A 7. pont alatti verseny a) részénél az 1. sz. a III., a 2. sz. a II., a 3. sz. az I. emelet ablakánál zárkapcsolják be magukat, míg b) részénél a létrák beakasztása után az összes mászó felhatolnak a III. emeletre, beszállnak annak erkélyére és mindkét lábbal érintvén annak padlóját, a 3. sz. létrakezelő nyomban kiszáll, és gyorsmászásban visszatér. Őt követi a 2. sz., majd az 1. sz. létrakezelő, miközben a létrákat visszaszerelik.

A 8. pont alatti versenynél a versenyzők a létrával fölhatolnak a III. emeletre, beszállnak annak erkélyére és miután mindkét lábbal érintették annak padlóját, nyomban visszatérnek.

A 9. pont alatti versenynél, melyben egy testület részéről csakis egy tag vehet részt, a leereszkedés a rendező-bizottság által kipróbált és a III. emeleti ablak alsó részének közepén, az ablak belső párkányán megerősített kötélen történik. A kötelet a zárkapocsra a versenyző csavarja rá, azonban az ereszkedés csak adott jelre veheti kezdetét. A leereszkedés sisakban, övvel és baltaival történik.

A 10. pont alatti versenyhez a ponyvát tartó legénységet a rendező-bizottság állítja elő. Az ugrás övben, de sisak, balta és kötélen nélkül történik.

Kelt Budapesten, 1896. évi május hó 28-ikán.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége.

Dr. Kék Lajos,
alelnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség.

141
közp. 1896.

Meghívás.

A veszprémvármegyei tűzoltószövetség f. évi június hó 29-én, d. u. 2 órakor, Veszprémben, a városháza tanács-termében

rendes évi közgyűlését

tartja, melyre a szövetség összes választmányi tagjai, tag-egyesületei s a tűzoltói intézmény iránt érdeklődők ezennel meghívottnak.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A sárosvármegyei tűzoltóság szervezeti és szolgálati utasítása.

(Folytatás.)

27. §.

A váltságdíj két egyenlő félévi részletben, még pedig január hó és július hó végéig befizetendő. Ha váltságdíj Ha váltságdíj vagy hiányában be nem hajtható, az illető egyén besoroztatik. A megállapított névjegyzék minden év december hó 15-ig az illető tűzoltó-tiszttel a törzskönyvből való bevezetés végett közöltetik.

b) Rajokba és szakaszokba való beosztás.

28. §.

A létszám szakaszokba és rajokba beosztatik, melyeknek mindegyike részére határozott működési kör jelöltetik ki.

És pedig ácsok, kőművesek, bádósokból, továbbá a fiatalabb erőkből — mászó rajok alakíttatnak, melyeknek feladata a csövezetés, tetőkön való működés és a tömlők kezelése s gondozása, továbbá szivattyús és vízszerező rajok.

Ezen szakaszok, illetve rajok első sorban külön feladatukra kiképzendők.

c) Gyakorlat.

29. §.

Gyakorlatok mindaddig, míg a rajok s csapatok a kellő jártasságot, fegyelmezettséget s öntudatos biztosságot eléri, minden vasárnap délután tartandók. Azontul rendszerint minden második vasárnapon, a mikor is a szerek gondosan megvizsgálandók.

30. §.

Hogy a legénységben a kellő testületi szellem, az együvértartozás érzülete s a parancsnok akaratának érvényesülése gyökeret verjen, a gyakorlatoknak rendgyakorlatokból kell kiindulniok, annál inkább, mert minden egyé-

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
 2. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére 3 igazolt képviselő felkérése.
 3. Jelentés a szövetség 3 évi működéséről.
 4. A pénztári számadások megvizsgálására kiküldött számvizsgáló bizottság jelentése s a pénztáros részére a felmentvény megadása.
 5. A jövő évi költségvetés megállapítása.
 6. Tűzfelügyelők a vármegyei tűzrendészeti állapotáról szóló jelentéseinek tárgyalása.
 7. A vármegyei tűzoltószövetség segély-alapjából kiutalandó összeg fölötti határozathozatal.
 8. A tisztikar és választmány lemondása.
 9. Az új tisztikar és választmánynak 3 évre való választása
 10. Időközben esetleg beérkezett indítványok tárgyalása.
 11. A legközebbi közgyűlés helyének és idejének meghatározása.
 12. A veszprémi önk. tűzoltóegyesület díszgyakorlata.
- Megjegyzés. A tagegyesületeknek az alapszabályok 10 §-ának a) és c) pontjai értelmében jogában áll magát több tag által is képviseltetni, de minden tagegyesületet csak egy-egy szavazat illet.

Minden tagegyesület képviselőjének megbízólevéllel kell birnia.

Veszprém, 1896. évi június hó 12.

Bajtársi üdvözlettel

Blázy Imre,
főjegyző.

Dr. Óváry Ferencz,
ügyvezető elnök,

gyakorlatnak is azok képezik alapját. Ezután a kiképzés rajonként eszközrendő, még pedig első sorban szem előtt tartva az illető raj külön rendeltetését.

31. §.

Midőn a legénység a készültségnek már bizonyos fokát elérte, kisebb kombinált gyakorlatok, később pedig gyakrabban olyanok tartandók, melyek a tüzeseteknél való összműködésnek nyujtsák lehetőleg hű képét.

Ilyenek alkalmával megtanul a legénység parancs szóra, kapkodás nélkül működni, a parancsnok ellenben megtanulja nyugodtan felfogni az adott helyzetet és egy csapatnak többfelé szétágazó működése szálait intézkedései által egy célra irányítani.

Ha a parancsnok hideg vérét megtartja s tűznél a lehetőségig úgy jár el, mint a gyakorlatoknál, a testületben feltétlen bizalom szilárdul meg irányában s egy-két tüzeset után nem lesz többé tapasztalható azon jelenség, hogy a tűz látása az embereket megvadítja s gondolkodásra és működésre egyaránt képtelenné teszi.

32. §.

A midőn ezt a körülmények lehetővé teszik, több község tűzoltósága (egy-egy osztály) együttesen is végezhetnek gyakorlatot.

d) Gyakorlatról vagy tüzesetről való elmaradás.

33. §.

A mely tűzoltó a községből egy hétnél tovább tartó időre távozik, ezt a parancsnokságnál bejelenteni tartozik. A ki a gyakorlaton elfogadható ok miatt meg nem jelenhet, ezt, az ok előadása mellett előzetesen bejelenteni, vagy utólagosan legkésőbb egy hét alatt igazolni köteles; ez utóbbi áll tüzesetről való elmaradás esetében is.

c) *Fegyelem.*

34. §.

Szolgálat közben a tűzoltó feljebbvalójának engedelmességni s parancsait végrehajtani tartozik.

35. §.

Egyenruhában, vagy szolgálati jelvénynyel megjelent felettes irányában katonai tisztelgés használandó.

36. §.

Ugy gyakorlatok, mint tüzeset s más szolgálat alkalmával a láрма és zaj kerülendő, ugyszintén a dohányzás s ivás is tiltva van.

37. §.

Gyakorlatokról, őrségekről, vagy tűzvészről való igazolatlan elmaradás, kisebbfokú engedetlenség s fegyelemellenes magaviselet esetében az illető tűzoltó a parancsnok által első ízben meginteték, másodikban írásbelileg megdorgáltatik. Ismétlés, ugyszintén súlyosabb beszámítás alá eső vétség vagy kihágás esetében a parancsnokság a századparancsnokság útján a szolgabírói hivatalnál, a szabályrendelet értelmében való büntető eljárás megindítása végett panaszt emel.

A jelen §. elején felsorolt esetekben alkalmazandó fegyelmi börtönetések a vármegyei tűzrendészeti szabály-

rendelet 35-ik §-a értelmében, a tűzoltó segély-alap javára lefizetendő s 50 krtól 50 frtig terjedhető pénzbüntetések-ből, esetleg 5 napig terjedhető elzárásból állanak.

f) *Ügyelet, készenlét.*

38. §.

A tisztek és tisztsek felváltva, sorrendben heti ügyeletet teljesítenek.

39. §.

Az ügyeletes köteles a fecskendő és egyéb szerek használhatóságáról s az előirt óvintézkedések megtörténtéről felelősség terhe alatt meggyőződni; ha őrség vagy készenlét van kirendelve, a mi iránt, ha ezt a körülmények szükségessé teszik, a vezénylő intézkedik, annak szolgálatát ellenőrizni tartozik.

40. §.

A készenlét kirendelésénél azon egyéneket kell első sorban igénybe venni, kiket foglalkozásuk a községben, vagy annak közvetlen szomszédságában tart. A készenlét tűzriadó esetében elsősorban tartozik a fecskendővel s legszükségesebb szerekkel kivonulni.

41. §.

Gyülekező helyül mindig a szertárhelyiség szolgál.

(Folyt. köv.)

TECHNIKAI RÉSZ.

TANULMÁNYOK.

A VÍZ.

Minden víz a tengerből veszi eredetét; a tenger a földgömb felületének két harmadát borítja és a növényeknek, valamint más czélokra szükséges nedveket a tenger szolgáltatja. — A napsugarak ugyanis melegítik a tenger vízfelszínét, ez elpárolog, ezen elpárolgás felemelkedik a levegőbe mint kigőzölgés és a szél mindenfelé elhajtja mint felhőket mindaddig, míg valamely hegytetőt, csúcsot ér, vagy a szárazföld bármily magaslatával érintkezésbe jő, vagy valamely más okból, mint különböző légtani tünetmények folytán, valószínűleg némely esetekben csupán a földvonzási ereje által is, ezen kigőzölgés ki lesz hűlve, a miért is sűrűbb lesz és mint harmat, köd, eső, jégeső, ára- vagy hó leesik, mely lecsapódás idővel visszatalálja útját a tengerbe folyam, vagy forrás alakjában és így egy folytonos soha meg nem szünő keringő mozgás történik.

Magában a tengerben van egy rendszeres vízáramlás, vagy állandó vízszintes mozgás (t. i. vannak a tengerben helyek, hol a víz vadsebességgel folyik), vajjon ezt a mozgást a nap hevének hatása a vízszíne, vagy pedig a föld mozgása okozza-e, ez nem ide tartozik jelen tárgyunkhoz; azonban első tekintetre úgy látszik, hogy nincs verticalis (függélyes) mozgás vagy keringés, mint az, a mely közönséges forralás, vagy hevítés által történik, midőn a melegség alul lesz alkalmazva és a gőznek buborékai, a melyek fenéken, vagy annak közelében képződnek a víz tetejére emelkednek azért, mert könnyebbek és a víz felső része, mivel távolabb a tűztől, hidegebb és nehezebb, azért lesüllyed a fenékre; más szóval: a víz megmelegszik a fenék közelében, vagy a fenéken, természetesen könnyebb lesz, már pedig ha könnyebb felfelé emelkedik a tetejére, a mi pedig a tetőn van, az nehezebb, mert messzebb van a tűztől és hidegebb; most ez a hideg mint nehezebb leszáll, a melegebb mint könnyebb pedig

felszáll; ez a folytonos felszállás és leszállás forrásnak nevezetik, tehát olyan forrás a tengerben első tekintetre nem látszik.

Ha azonban közelebbről figyeljük, tökéletesen észreveszszük, hogy ezen cseréről (változásról) bölcsen volt gondoskodva, t. i. a só által, mely bőven van a tengerben.

Ezen sónak fajsúlya, természetesen nehezebb, mint a víznek fajsúlya; ha most melegséget alkalmazunk, ámbár szokás ellen, t. i. a helyett, hogy lent melegítsük a vizet, (illetve a tenger vizét) felülről lesz melegítve; ezen melegítés által a víz egy része elpárolog, de a só — mely benne dusan fel van oldva, — visszahagyja. A só — tehát most összekeveredik a visszamaradt vízzel és igen bőven látja ezt el (mert mielőtt elpárolgott a víznek egy része, több vízben volt ugyanazon mennyiségű só feloldva, mint most, mikor már egy része a víznek elpárolgott;) ezáltal most a víz sűrűbb és ennek következtében természetesen sokkal nehezebb is lett, mint az előbb volt; minthogy pedig most nehezebb, azért lesüllyed.

Ha a sónak fajsúlya kisebb lenne, mint a vízé, akkor az lenne a hatás, hogy csendes időben hosszabb idő alatt a vízszínen sókéreg képződne és semmiféle víz nem lenne kitéve a nap heve elpárolgó erejének: azaz, a kéreg miatt semmiféle víz nem birna elpárologni, még a legnagyobb melegben sem és ha nem lenne só, — vagy valami más ehhez hasonló anyag — a vízzel összekeverve a víz által és az egész vízben, akkor függőleges mozgás nem létezhethetne.

Az első esetben — t. i. ha a sónak kisebb fajsúlya lenne, mint a víznek és természetesen a tengervíz nem lenne képes elpárologni a sókéreg miatt — a folyamok és folyók megapadt vízmennyiségének pótlása lehetetlenné válnék, teljesen megszűnnék, vagy lényegesen kisebbednék; a második esetben, (t. i. ha nem lenne só, — vagy ahhoz hasonló feloldva a tenger vizében), — a kipárolgás oly forrásból keletkeznék, a mely még rendes időben is ki lenne téve mindenféle bepiszkitásnak, vagy megfertőztetés-

nek és valószínűleg hogy megposhadna, megrothadna és nagyon természetes, hogy egészségtelen lenne.

Ez azonban meg van akadályozva az előbb említett gondoskodás által — (t. i. nehezebb fajsúlyú só van feloldva a tengerivízben nagy mennyiségben, úgy hogy emiatt a tengervize folytonosan mozog és elpárolog és látja a folyamokat, folyókat stb.) — és ennek következtében egy tökéletes mozgás, vagy keringés folytonosan fenn van tartva minden irányban és a folyók szünet nélkül új meg új sópótlékot szállítanak lefelé a tengerbe és az elpárolgott és eltávozott víz mennyiségét szakadatlanul pótolják, helyettesítik.

A mi a víznek tüzre való hatását illeti, ez majd csaknem egyenes arányban áll tisztátalanságával, vannak azonban ezen szabály alul kivételek, pl. egy éppen most esett eső, — ha csak nem ment keresztül egy tisztátalan légkörön, vagy pedig valami más kivételes esetek befolyásának ki nem volt téve, — talán a legtisztább minden természetes vizek közt. Nagyon kevés atmosphericus levegőt tartalmaz, ennek következtében kellemetlen és izetlen, de ezen részek — (légköri levegő és esetlegesen sók) — hiánya czéljainknak alkalmassá teszi.

A harmat vize kevésbé különbözik az esőviztől, csak hogy minden térmennyiségében több atmosphericus levegőt tartalmaz.

A jég- és hóvíz, mikor elolvad éppen semmi légköri levegőt nem tartalmaz, és a halakban nem tarthatja fenn az életet; kitünően alkalmazhatók a mi munkánkhoz, foglalatosságunkhoz.

Azonban mindenféle víz felvesz idővel légköri levegőt és ennek következtében nincs különbség ebben a tekintetben egy pár nappal később miután ki lettek téve a külső légkör befolyásának.

A tengeri víz nagyon sok sót tartalmaz, azért leg-hatályosabb majd csak nem minden más fajta víznél a tűz eloltására.

A földfelület bármily részén lecső víz, arra mutat hajlamot, hogy a föld alsóbb részei felé törekedjék és hogy olyan helyet keressen, mely alkalmas elfogadására. Ezen hajlam, törekvés, nehézség név alatt ismeretes és a körülményekhez képest arra törekszik, hogy folyókat, tavakat, mocsárokat, forrásokat, csermelyeket, vagy kutakat képezzen, melyeknek mindegyike, éppúgy mint a tenger alá van vetve azon tulajdonságnak, hogy kipárologjon a hőség befolyása következtében.

Egy folyó csupán egy víz mennyiség, mely a föld mélyedésébe, vagy szakadékába ömlik. Ez magasabb helyekre szakadó eső által lesz kipótolva; közönségesen hegyforrás név alatt ismeretes; rendszeren egy-, vagy több ágra szakadva a föld hasadékába siet és míg az egész, a tenger felé halad, ki van téve annak, hogy elpárologjon, a miért is lefelé menésekor, (a tenger felé) mindig kevesbedik. — Azt is mondhatjuk, hogy mennyiségben is kisebbedik ivás, — munkásságnál, — a talajöntözésénél és van valami abban a feltevésben; azonban mindenki a ki ezzel a tárggyal gyakorlatilag foglalkozik, tudja mint általános szabályt, hogy az egész mennyiség, a mit házi, mezei és egyéb czélokra szükségesnek használnak, ha nem is az egész együtt egyszerre, de azért mind ugyanabba a mederbe mélységbe tér vissza, a honnan eredt, úgy, hogy fel lehet tenni, hogy az összes rendes czélokra van bizonyos táj felett egy folyó, a mely ugyanazon táj esőzés fölöslegének kigőzölgeséből

keletkezett, a mely a rendes gyakorlati czélokra lesz fordítva, egy része pedig felszivatik a talaj által.

A folyóvíz különböző foku tisztá, vagy tisztátalan, a szerint a mint azon talajnak természete, a melyből összegyűlt, vagy a melyen végig fut. — A szűrés (filtratio) eltávolítja belőle az iszapot és más mechanikailag szilárd anyagokat; a forralás is elkülöníti, vagy lecsapja a szilárd fertőző anyagokat, de néha a forralás ezen hatása cserben hagy. — Azonban vannak a vízben idegen anyagok feloldott állapotban, melyeket igen nehéz, vagy éppen nem lehet eltávolítani teljesen.

A víz mechanikai tisztátalanságát keménységnek nevezzük. Bizonyos esetekben nincs ismert határozott eljárás a vegyi tisztátalanság kimutatására, vagy eltávolítására, így pl. a tőzeg víznél.

A tó tökéletesen úgy képződik, mint a folyó, csak hogy annak a víznek, — a mi bejut a földfelület medrébe, vagy mélyedésébe — nincs kifolyása, azaz, nincs kifolyása a legalsó felülete felett, emiatt a víz felhalmozódik mindaddig, míg megszabadul, vagy egyszerűen közönséges elpárolgás által, — mely esetben a víz pangási állapotban van, — vagy pedig nagyon felhalmozódik és akkor kifolyik egy a felszínén alul lévő felületbe.

A tóvíz majd csaknem ugyanaz mint a folyóvíz, kivéve mikor a tónak igen kicsiny lefolyása van, a mely esetben a víz keményebb, vagy ha a víznek éppen nincs lefolyása, akkor sós lesz, mint a tenger vize.

A mocsár vagy úgy képződik mint a folyó, vagy mint a tó, vagy egyszerűen azért, hogy az eső a föld felszínére esik és rendszeren áll vízből összekeverve egy lágy, vagy szivacsos talajjal oly mennyiségben, hogy képes azt kisebb, vagy nagyobb fokban megnedvesíteni, azaz, a mint a körülmények megengedik, de semmiképen annyira, hogy kifolyjon, vagy hogy szabadon lefolyjon. Az tehát rendszeren egy vízzel és növényzettel kevert tartalmu medence, melynek hig része egészen esőzészől, vagy víz-esésből keletkezett. — A szerves részek, mint az állati és növényi anyagok, rendszeren többé-kevésbé felbomlott (rodhatt) állapotban vannak és a víznek ízét és szagát kellemetlenné teszik, de a tapasztalat mutatja, hogy ennek szétbomlásnak nincs fontos behatása befolyása a mi szakunkra.

A forrás rendszeren valamely magasabb helyen, zárt hasadék-, vagy csatornában van, mely aztán valamely alacsonyabb helyen, — mint a forrás maga, — kibugyog. — A forrásvíz bizonyos mennyiségű sókat, — vagy más tisztátalanságokat tartalmaz.

A kút, ez egy ür, vagy mélyedés a földben, melybe a víz vagy valami a földfelszínén levő folyamból vagy pedig földalatti forrásból összegyűl.

Azon víz, melyet a városok használatukra fordítanak, — vízvezeték — rendszeren egy, vagy több az említett forrásokból — és néha mind ezekből a forrásokból összesen ered ide. Ezen készlet a szükséglettel rendszeren fordított arányban áll, minthogy nyáron mikor legnagyobb szükség van rá, ezen készlet legkisebb, télen pedig, mikor aránylag legkevesebbé szükséges, — legnagyobb; a mi több, azon mennyiség, — a mit a nap bármely idejében ad — bizonyos távolságra, meghatározott mennyiségben van az egész 24 órára, míg valamely rendes város napi szükséglete csak 10-től 14 órára terjed ki.

(Folyt. köv.)

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A Mező-kövesdi önk. tűzoltók évi közgyűlése.

A Mezőkövesdi önk. tűzoltó testület 1896. évi Február hó 23-án tartotta évi rendes közgyűlését melyen jelen voltak: *Holló Kálmán* alelnök, mint h. elnök, *Kaló Jenő*,

Harangi Gyula, *Antony Ágoston* választmányi tagok. *Szeman Lajos*, *Pap Sándor*, *Székely Ferencz* pártoló tagok. *Morvay János* főparancsnok. *Ligethi Béla* h. főparancsnok. *Harangi Ferencz* főszertárnok, tűzfelügyelő. *Farkas József*, *Köhler Lajos* oszt. parancsnokok. *Kardos Sándor* pénztár-

nok, Ninyty Péter segédtszt. Husz Bertalan segédtszt. Eridel József, Sütő József, Vismegh András, Kis Imre, Szempétery Lajos, Zsáyer Jakab, Vitkovszky Loránt, Duchon József Kovács István, Dereksy István, Szémes Imre Lajos, Pethő József, Ádám Máttyás, Oláh István, Pap István, Szép Lajos, Kovács Gábor, Lukcsó Agoston működő tagok.

Holló Kálmán h. elnök a gyűlést megnyitván, előterjeszti illetve felolvastatja az egyletnek 1896. évi működését magában foglaló parancsnokság következő jelentését:

Tisztelt Közgyűlés!

Egyletünk fennállásának 5.ik nagygyűlést tartván, parancsnokság 1895-ik évről szóló jelentését van szerencsém a következőkben előterjeszteni.

Egyletünk a megalakulás nehézségeit legyőzve 1895-ik évben alapszabályaink elkészítése és megerősítése után actióba lépett, megkezdé működését s küzdött tulajdonképeni hivatásán és célján kívül mindazon felebaráti hideg közömb és akadályok ellen melyek haladásában gátolták, sőt fennállását is majdnem megingatták.

Egyletünk megalakulásakor mintegy 76 tagot számlált egészen az első ciklus végéig, a másik hármas évi időszak megkezdésénél a működők száma csökkent s leapadt 66-ra, majd ismét kevesbedett s így elérte azon számot, melyet ma felmutatni képes!

Egyletünk 57 tagból áll, az apadás tehát 19 tag: ezek részint elhaltak, részint elköltöztek nagy része pedig fájdalom, hogy így kell magam kifejezni, beleunt a tövises és rózsákat kem termő pályafutásba, s beelégedett az első 3 év szolgálatával.

Hogy akadályul mik szolgáltak? — feleslegesnek tartom itten fejtegetni, hiszen ismert dolog ez ttt a tisztelt közgyűlés előtt! — s hogy az 1890-ik évben belépett tagok közül húsz, az elmúlt év Szilveszterén megtartott évszázó táncmulatságunkkal egybekötött öt éves jubileumunk alkalmával szolgálati éremmel lett kitüntetve, — elége fényes bizonyítékul szolgál arra, — hogy kis számú egyletünk összetartó, hű, és emberbaráti iránt érzett szeretetét melegen táplálja és jelszavát, melyet megalakulásakor választott „Egy mindannyiért és mindnyájan egyért” a szó szoros értelemben meg is tartja.

Szolgálati éremünk kapcsként szolgál közöttünk, de egyuttal ösztönöz bennünket azon ut és cél további megtartásában is, mely rideg elismerésen kívül számunkra semmi mást nem rejteget.

Egyletünk vagyoni állapotá a következő:

A Harangi Ferencz főszertárnok által különös gondal felvett s előttünk fekvő 3 példányu leltár szerint amikor a becsérték megállapításánál kopás és avulásra 10%-ot levontunk = 4183 frt 23 kr szeszepel, mint az egylet szer és szerelvényeinek összértéke. Ha mostan összehasonlítjuk az 1894. évi leltár végösszegét 6732 frt 41 kr a folyó évi leltárával, úgy 2549 frt 18 kr apadás mutatkozik, mely abban leli világos magyarázatát, hogy szereink amig használható állapotban voltak, az előbbi év leltárában felvett becsértéknek teljesen megfelelték, — mig ellenben ma már, midőn folytonos oldező reperáció áll előttünk, s a szer biztos eszközül nem szolgál, s nem felelhet meg tulajdonképeni céljának, úgy csak azon összegben lett értékül felvéve, melyért bármikor eladható lenne. — Testületünk a lefolyt évben a következő nagyobb adományokban részesült: A várostól segély 400 frt. Táncmulatságok tiszta jövedelme 183 frt 67 kr, pártoló tagsági díjakból 113 frt. Bevételeink és kiadásaink tételeiről a tisztelt közgyűlés a lefolyt évi pénztárnoki számadás felülvizsgálata által meggyőződhetik, itt csak általánosságban jelentjük, hogy az 1895-ik évi számadást a parancsnokságon kívül, a választmány is megvizsgálta, azt rendben találta s Kardos Sándor testületi pénztárnoknak a felment-

vényt megadni indítványozta, — mely indítványt mi még azzal bővítjük ki, hogy Kardos Sándor pénztárnoknak a pénztár díjtalan kezeléseért, valamint Harangi Ferencz egyleti főszertárnoknak a szerek és szerelvények kiváló szakszerű kezelése, gondozása és a tüzeknél tanúsított sikerdus önfeláldozó műveleteiért a t. közgyűlés által jegyzőkönyvileg elismerés és köszönet szavazzassék.

A pénztári számadás szerint volt:

a bevétel	1610 frt 38 kr.
a kiadás	906 » 75 »
pénztári maradvány	703 frt 63 kr.

mely összeg a helybeli takarékpénztárnál gyümölcsözőleg van elhelyezve.

Az egyletnek van továbbá tartalék és segély alapja, mely ma 101 frt 98 krt tesz ki. Ha már most a leltári értéket azaz 4183 frt 23 kr. a pénztári maradványt 703 » 63 » a segély alapot 101 » 98 » összegezzük, így az egylet vagyona 4988 frt 84 krt tesz ki.

Az egylet 1895. év folyamán egy vasúti rakományokkal telt teherkocsi égésénél vett részt, amiért is az államvasutak Igazgatóságától 25 frt jutalmat kapott, 4 esetben vonult ki a városunkban jelzett és sikeresen eloltott tűzhöz, egy esetben Szihalmón, és két esetben tanyai tűznél szükség szerint egy és több fecskendővel nyújtott segítséget.

Testületünk az országos szövetségnek 1891. évtől tagja, és mint ilyen díjtalanul kapja a Tűzoltó Közlönyt, ezen kívül a tagok rendelkezésére áll még a Tűzrendészeti Lapok című szaklap és az egylet, valamint a főszertárnok tulajdonát képező tűzoltó szakkönyvtárak is. Gyakorlatok és pedig rendgyakorlat, mászó, szerelési, ütem és gyors-szerelési jelképes támadási és rohamgyakorlatok hat-hat izben, elméleti és szakfelolvasások, a szer alkatrészek bemutatása, széjjelszedése s összerakása szivattyú zavarai és ennek elhárítása, tűzoltó tactika támadás és védelem, első segély balesetnél több izben többször adattak elé, választmányi gyűlés két esetben, parancsnoksági gyűlés 8 esetben tartott, s az előforduló ügyek mind elintéztettek — Működő tagjaink a lefolyt évben Május, Junius, Julius, Augusztus és Szeptember hónapokban 2—2 önkéntes és 2—2 fizetéses tagból álló őrséget tartottak egy örparancsnok, a főszertárnok, egy heti ügyeletes tiszt felügyelete alatt. Éjjeli őrség száma volt 1895. évben 184, hozzá adva az eddigi őrségek számát, 644-et, lesz az összeg száma 828.

Testületünket működésében mindenkor az Istenben való hit vezérelte, s hogy e tekintetben a hitnek külső jelét is adja, a husvétii templomi ajtatosságnál és az úr koporsójánál kirendelt disz őrség és diszcsapat által vett részt. — Bevégezvén jelentésünket, kérjük az egek Urát, hogy óvja meg városunkat elemi csapásoktól, minket pedig az ember élet és közvagyon védelmére, városunk javára és polgártársaink hasznára békés egyetértésben tartson meg.

A parancsnokság nevében Morvay János főparancsnok.

Felolvasott jelentést nagygyűlés tudomásul vette.

2. Morvay főparancsnok bejelentette nagygyűlésnek, hogy dr. Tarnay Gyula kir. táblabíró a testület választmányi tagja Borsodmegye alispánjává választott meg s így a testület kebeléből eltávozott. Indítványozza, hogy dr. Tarnay választmányi tag, a testület beléletében tett nagy támogatásaért, és érdekében teljesített buzgó munkálkodásának hála elismerése címén, távozásá alkalmából örökös dísztaggá választassék meg.

Nagygyűlés a Morvay János főparancsnok indítványát egyhangulag elfogadta és dr. Tarnay Gyula urat a mező-

kövesdi önk. tűzoltó egyesület örökös dísztagjává szinte egyhangulag megválasztotta, azon kijelentéssel, hogy nevezett urat a parancsnokság egy szerkesztendő díszokmány átadása mellett értesítse.

3. Morvay János főparancsnok jelentést tesz a nagygyűlésnek, hogy dr. Tarnay Gyula és Gaszner Gyula választmányi tagok Mező-Kövesdről elszármaztak, kéri, hogy ezek helyébe a nagygyűlés újabb két választmányi tagot válasszon.

Nagygyűlés a két választmányi tagnak elszármazását tudomásul veszi és ezek helyett dr. Katona József és Szemán Lajost a mező-kövesdi ö. t. testület választmányi tagjává egyhangulag megválasztotta, utasítja a parancsnokságot, hogy a megválasztott urakat ezen megválasztásról külön jegyzőkönyvi kivonaton értesítse.

4. Morvay főparancsnok nagygyűlésnek bemutatja a még át nem adhatott 3 darab V éves érmet, kéri, hogy azokat Szemes Imre Lajos, Sütő József és Kaló Károly tűzoltóknak adja át.

Holló Kálmán elnök az átadott 3 db 5 éves érmet átvette és a gyűlésen jelen volt Szemes Imre Lajos, Sütő Józsefnek alkalmi beszéd mellett feltűzte, míg ellenben távol lévő Kaló Károly éaemének átadását főparancsnokra bízta.

5. Főparancsnok előterjeszti nagygyűlésnek a testületnek 1895. évi zárszámadását és 1896. évi költségvetését, kérvén ennek megvizsgálását és jóváhagyását.

Nagygyűlés az eléje terjesztett 1895. évi zárszámadást és 1896. évi költségvetést miután átvizsgálta, azt helyesnek s elfogadhatónak találta, és egyszersmlnt Kardos Sándor pénztárnokot midőn ezen számadásnak kötelezettsége alól felmenti, a pénztárnak díjtalan kezeléseért jegyzőkönyvileg köszönetet szavaz, s utasítja a parancsnokságot, hogy Kardos Sándort ezen intézkedésről jegyzőkönyvi kivonaton értesítse.

6. Morvay János főparancsnok bemutatja Harangi Ferencz egyleti főszerteruok által faradalom és gondal összeállított, az egyesület szertári vagyonával szerkesztett 3 példányu vagyon leltárát és kéri annak szigoru elbirálását.

Nagygyűlés az eléje terjesztett vagyonleltár 3 egyenlő példányát részletesen és behatóan megvizsgálta, azt a testület vagyonával szemben pontosnak és igen helyesnek találta, és egyuttal Harangi Ferencz főszerteruoknak a szerek és szerelvényeknek szakszerű és pontos kezelése, ápolása, gondozása és javításaért, valamint a tüzeknél tanusított önfeláldozó bátor, sikeres működéséért jegyzőkönyvileg elismerést és köszönetet szavaz, és utasítja a parancsnokságot, miszerint Harangi Ferencz főszerteruokot ezen intézkedésről külön jegyzőkönyvi kivonaton értesítse.

7. Morvay János főparancsnok kéri a nagygyűlést, hogy a jelen jegyzőkönyv hitelesítésére négy bizottsági tagot küldjön ki.

Ezen előterjesztés folytán a nagygyűlés a jegyzőkönyv hitelesítésére Szemán Lajos, Pap István, Kis Imre, és Kovács István testületi működő tagokat kéri fel. A gyűlést az elnök bezárta.

A debreczeni önkéntes tűzoltó-testület közgyűlése.

— Husz éves jubileum és mentő-egyesület. —

Debreczen, április 27.

A debreczeni önkéntes tűzoltó-testület, a mely az elmúlt évben nagy és előnyös változásokon ment keresztül, tegnapi délután 3 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését a laktanya tanácstermében Szikszay Gyula főparancsnok elnöklete alatt.

A közgyűlésen megjelent Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány is.

Az elnök rövid megnyitó beszéde után Jablonczay Kálmán titkár olvasta fel a terjedelmes és nagy gondal kidolgozott évi jelentést.

Szép, meleg hangu szavakban emlékszik meg az évi jelentés a testület beléletében beállott változásokról s a város áldozatkészségéről, a melynek alapján egy új, czél-szerűen épített s mintaszerűen berendezett laktanyához jutott a testület.

Az évi jelentés szerint a múlt évi bevétel 10,896 forintot, a kiadás 10,692 frt 99 krajczárt tett ki s így a maradvány 203 frt 1 kr. A testület leltári vagyona 23,319 frt 22 kr-ra megy. Van a testületnek összesen 194 tagja, ebből 4 tiszteletbeli, 55 alapító, 31 pártoló, 62 működő és 42 rendfentartó.

Szakvizsgát tettek összesen 14-en.

Éjjeli szolgálat tartatott 365, színházi szolgálat 220, lovardaszolgálat 53, szer- és sorgyakorlat volt 17, elméleti 4.

Tetőtűz volt 7, kéménytűz 16, pinczetűz 2, bolti tűz 3, istálló-tűz 1, szalmatűz 3, tanyatűz 1, szeméttűz 1 esetben.

A hivatásos tűzoltóság, mely ez évben kezdte meg működését, áll 1 tisztból, 2 őrpáncsnokból, 18 köztűzoltóból és 3 kocsiból.

Mint érdekes momentumot felemlítjük, hogy a testület minden egyes tagja a baleset ellen biztosítva van.

Utána a számvizsgáló bizottság jelentése került felolvasás alá; majd Ganofszy Lajos pénztárnoknak, a parancsnokságnak, továbbá Molnár Lukács és Darvas Imre számvizsgálónak a közgyűlés megadta a felmentvényt.

A testület jövő évi költségeloirányzata 10,934 frtot tesz ki.

Három indítvány érkezett a közgyűléshez és pedig Szikszay Gyula elnöknek a testület husz éves jubileumának megünneplésére, dr. Derekassy István orvosnak az önkéntes mentő-egyesületre, Darvas Imre s társainak a laktanyában felállítandó tekepálya és billiard-asztal felállítására vonatkozólag.

A testület husz éves jubileumára vonatkozó indítványt a közgyűlés egyhangulag elfogadta s annak megtartási idejét 1897. augusztus havára tűzték ki. A jubileum nagyszabásu ünnepségekkel lesz egybekötve, a melyet az indítványozó elnök nyolc pontban foglalt össze.

Az önkéntes mentő-egyesület megalakítására vonatkozó nagyfontosságú indítványt dr. Derekassy István testületi ideiglenes orvos terjesztette elő. Az indítványt a közgyűlés egyhangulag magáévé tette s megbizta dr. Derekassy István orvost, hogy mindaddig, a míg a szükséges mentőeszközöket beszerezhetik, a hivatásos és a jelentkező önkéntes tűzoltókat a mentés eszközzésére beoktassa.

A tekepálya építésére és a billiard-asztal felállítására vonatkozó indítványt a közgyűlés elfogadta s annak felállítását adakozás útján eszközlik.

Az üresedésben lévő testületi orvosi állást, miután arról dr. Legányi Gyula orvos lemondott, a közgyűlés egyhangulag dr. Derekassy Istvánra bizta.

Szikszay Gyula főparancsnok úr az üresedésben lévő segéd-tiszt állásokat betölti s főparancsnoki jogánál fogva Wisky Sándor városi számvevőségi számtisztet és a testület iránt tanusított érdemeinek elismerésül és szorgalmának jutalmául Berko János kezelőtisztet segéd-tisztekké kinevezi.

Számvizsgálóknak megválasztattak, rendes tagokká: Molnár Lukács, Darvas Imre, Lampenfeld Mihály. Póttagokká: Horváth József, Hornung János, Bánóczy Alajos.

Jegyzőkönyv hitelesítésére felkérettek: Fonó Mihály és Lénárt István.

Berko János,
segéd-tiszt.

A beodrai önkéntes tűzoltótestület közgyűlése.

A beodrai önkéntes tűzoltótestület f. évi április 26-án tartotta meg VII-ik évi rendes közgyűlését beodrai Karátsonyi Andor főparancsnok elnöklete alatt, általános érdeklődés mellett. Miután elnök főparancsnok üdvözlővén a megjelent tagokat, az ülést megnyitotta. Forgách Miklós titkár olvasta fel a következő évi jelentést, mely híven tükrözi vissza a testület beléletének mozgalmait. Az évi jelentés így szól:

Tisztelt Közgyűlés!

Évi jelentésünket van szerencsénk következőkben előterjeszteni: A pénztári bevételek 1187 frt 92 krt, a kiadások 1071 frt 24 krt tettek ki s így a pénztári maradvány 116 frt 68 kr. A testület összes vagyona 3472 frt 09 kr. Az első évihez képest 302 frt 05 kr. gyarapodást mutat, daczára, hogy kiselejtezett fölszerelési cikkek s behajthatlan követelések fejében mintegy 65 frtot bejegyeztünk.

Áttérve a telstület vagyonának részletezésére, jelentjük, hogy a házipénztár vagyona tűzoltószerek s egyéb leltári értékekben 2762 frt 81 kr., a Vágelalapítvány 103 frt 98 kr., összesen 2866 frt 79 kr.; a ruha-alap vagyona 528 frt 59 kr., a tartalékalap pedig kiteszen 76 frt 73 krt.

A tagok létszáma: 32 működő, 24 pártoló. A működők szolgálati idejük szerint következőleg oszlanak meg: 16 hétéves, 5 négyéves, 4 hároméves, 1 kétéves, 6 egyéves. Foglalkozásuk szerint: 1 nagybirtokos, 1 orvos, 1 állatorvos, 1 gyógyszerész, 1 uradalmi tisztviselő, 2 kereskedő, 21 iparos, 1 földműves, 1 napszámos, 2 községi hivatalnok. A tagok zömét tehát az iparosok képezik. A csapat magatartása úgy a gyakorlatban, mint a tűzvész helyén való szolgálat közben jó, miután a kiképzésre kellő gond fordítottatik.

Tűzoltószereink jókarban tartása s tökeletesbitése érdekében 1895-ben beszereztünk egy 600 literes lajtkocsit, mely 100 frtba került; tovább 60 méter szállítóömlőt, osztóvillát s ehhez való készülékeket, s létesítettünk, illetve foganatosítottunk egyéb apróbb javítási munkálatokat úgy, hogy bár kívánni való van még hátra, bátran elmondhatjuk, hogy meglevő szereink mind jókarban, bármely percben készen, teljesen használható állapotban vannak.

A személyi fölszerelés terén is nagyobb mérvű beszerzéseket eszközöltünk, amennyiben a mult évi rendes közgyűlés határozata alapján 32 drb sapkát 57 frt 70 kr. értékben a házipénztár terhére s 27 drb gyakorló (vászon) ruhát 121 frt 50 kr. értékben a ruha-alap terhére beszereztünk.

A testület adminisztrálása terén kifejtett működésünket a következő adatokkal tüntetjük ki: Tartatott 1895-ben 1 rendes közgyűlés 8 tárgysorozattal s 11 parancsnoksági ülés 43 tárgysorozattal. Beérkezett az iktatóba 45 ügydarab. A fenforgó ügyek mind elintéztettek, hátralék e téren nincs.

A megelőző tűzrendészet érdekében az idén is, mint minden évben, a község előljárósága közreműködése mellett július hó 10. és 11. napján a községben tűzrendőri bejárás tartatott; az erről felvett jegyzőkönyv a község előljárósága által a járási szolgabírói hivatalnak beterjesztetett.

Ejjeli őrszolgálat az aratási és cséplési idény alatt az eddigi gyakorlat szerint az idén is tartatott és pedig

július 15-től szeptember 4-ig megszakítás nélkül s még néhányszor száraz szeles időben. Megemlítjük e helyt, hogy a 300-ik őrség alkalmából szeptember hó 4-én az őrszolgálatot a tisztikar látta el, melyen a bajtársias szellem emelése érdekében szeretett főparancsnokunk is személyesen megjelent.

Iskola tartatott 6-szor, gyakorlat 9-szer, ezek közül volt: ujonczgyakorlat 3, szakaszgyakorlat 3 és összgyakorlat 3.

Tűzeset a község belterületén a lefolyt évben nem fordult elő. A külterületen Wagner András cserépegető-telepen 2 tűzeset fordult elő és pedig az első 1895. június 19-én, a második július 28-án; mindkét esetben kazaltűz volt. A tűzoltóság csak az utóbbihoz vonult ki, míg az előbbinél nem lépett közbe, mert azt a vállalat munkásai eloltották, mielőtt a tűzjelzést megtették volna. Két ízben kivonultunk vidéki tűzekhez is, még pedig április 24-én Karlovára tetőtűzhöz s augusztus 2-án Urbán Iván tbcsei Mária-teleki gazdaságára kazaltűzhöz. Összesen tehát tűzhöz kivonultunk az év folyamán négyszer, mindenkor egy-egy szerrel, a mely a tűz elfojtására elegandőnek bizonyult, a többi szereket a szertárban készenlétben hagyatván.

Hogy a mászószerekkel való gyakorlatokat lehetővé tegyük, mászótorony létesítését határoztuk el, ennek a javára a testület július 22-én, búcsu napján jól sikerült táncmulatságot rendezett, melynek tiszta jövedelme a tűzoltói ügyért lelkesedő közönség buzgó pártfogása folytán 172 frt 10 krt tett ki, mely a takarékpénztárba gyűmölcsözőleg elhelyeztetett s az idén tavasszal fog a tisztelt közgyűlés határozatához képest céljaira fordíttatni.

Megemlítjük még, hogy a titkár ügykezelését, a pénztárt, szertárt többször megvizsgáltuk s mindannyiszor rendben találtatott.

Végül még egy szomorú kötelességet kell, hogy teljesítsünk, a midőn megemlékszünk Jeremiás Bogdán úr; testületünk lelkes pártoló tagjának f. évi július 19-én történt elhunytáról. A végtisztességet megteendő, temetéséhez testületileg vonultunk ki.

Ezek után kérjük, hogy a közjó érdekében való munkálkodásunkban továbbra is támogatni s a felmentvényt megadni sziveskedjék.

A felolvasott évi jelentésnek helyeslőleg tudomásulvétele után elfogadta a közgyűlés az előterjesztett költségvetést és elhatározta, hogy a testület az országos tűzoltósegélyező szövetségbe belép, hogy az ezredévi tűzoltókongresszuson magát képviselteti és hogy a testület tagjainak nagyobb mérvű kiképezése céljából mászó tornyot építtet.

F. M.

Az új-pesti önk. tűzoltó-parancsnok évi jelentése 1895. évről.

Új-Pest községében 1894. év január hótól december hóig 29 tűzeset fordult elő és pedig: 3 kéménytűz, 9 tetőtűz, 7 gyári tűz, 1 sütőműhelytűz, 3 kamratűz, 1 húsfüstöltetűz, 1 szeméttűz, 1 bolti tűz, 1 szobatűz, 1 raktártűz és 1 istállótűz.

Az új-pesti önk. tűzoltók 48 rendes gyakorlatot tartottak.

H I R E K.

A zalaegerszegi önkéntes tűzoltó-testület április hó 12-én tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a város részéről rendezendő millenárius ünnepély alkalmával a hálaadó isteniszteleten testületileg vesz részt. Ezen kívül saját kebelében is rendez millenárius ünnepélyt, mely állani fog a már elkészült szertár ünnepélyes felavatásából s ugyanez alka-

lommaal rendezendő kerti mulatságból, a melynek tiszta jövedelme a mászótorony építési költségeinek fedezésére fog fordíttatni. A testületi millenárius ünnepély napjának kitüzesével, valamint a további teendők teljesítésével a közgyűlés a választmányt és a csapat tisztikarát bizta meg.

Zászlószentelés. Az egri önkéntes tűzoltó-testület június 28—30-án három napra terjedő ünnepségekkel tartja új zászlójának felszentelését. Az ünnepély sorrendje következő: *Június hó 28-án.* Déli és esti vonatnál az érkező vendégek fogadása. Este fél 7 órakor: Díszgyakorlat a Kossuth-téren. Este 8 órakor: Társasvacsora a testületi őrnyán. Részvétjegy 1 frt 20 kr. — *Június hó 29-én.* Délelőtt 9 órakor: Gyülekezés az őrnyán és ünnepélyes felvonulás a zászlószentelés színhelyére. 10 órakor: Tábori nagymise, zászlószentelés és a zászlószögek beverése. A zászlószentelés alatt az »Egri Dalkör« és a 60. gyalogezred zenekara fog közreműködni. Az ünnepély után dísz elvonulás. Délután 4 órakor: A testület nyári mulatsága az érseki kertben, hol a vidéki bajtársak vendégeül tekintnek. — *Június hó 30-án.* Délelőtt 10 órakor: A hevesmegyei tűzoltó-szövetség közgyűlése a vármegyeház nagytermében.

Kell-e gyári kéményeket tisztítani? Egy vidéki nagyobb gyárváros kéményseprő-ipartestülete panaszképen fordult az illetékes vármegye alispánjához, hogy a gyári kémények tisztítását rendelje el. A megyei alispán az illetékes szakközégek meghallgatása után a gyári kémények tisztítását fölöslegesnek tartotta, mivel a gyári kéményekben uralkodó erős léghuzam a korom lerakódását megakadályozza. A korom lerakódása a kémény előtt levő u. n. rókatorokban történik s annak, valamint a gőzkazán egyéb huzamainak tisztítása a gőzkazánkezelő, illetve fűtő kötelességében áll.

A Triesti Általános Biztosító-Társaság

(Assicurazioni Generali.)

Múlt hó 29-én tartott 64-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1895. évi mérlegek. Az előttünk fekvő igen terjedelmes zárszámadás 54 oldalra terjed és számos rendkívül érdekes statisztikai adatokat tartalmaz.

A mérlegek valamint a nyereség- és veszteség-számlák már az 1896 márczius 5-iki osztr. miniszteri rendelet értelmében vannak felállítva.

Az évi jelentésből látjuk, hogy az életbiztosítási osztály díj-tartaléka 1895. évi december 31-én 3,519,501 frt 41 kr-al 45,231,976 frt 76 kr-ra emelkedett. Az ugyanakkor érvényben volt életbiztosítási tőke-összegek 177,718,755 frt 13 krt tettek ki, míg az év folyamán bevett díjak 7,402,467 frt 03 kr-ra rugtak.

A tűz- és szállítmány-biztosítási ágakban a díj- és illeték-bevétel 10,435,513 frt 31 kr. volt. miből 3,058,827 frt 06 kr. mint kártartalék minden tehertől menten, a jövő évre vitezletett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 31,142,823 frt 66 kr-ra emelkedett.

Károkkért a társaság 1895-ben 9,218,277 frt 62 krt folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 281,357,508 frt 61 krnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 52,626,274 frt 37 kr. esik, mely összeget a társaság 162,059 káresetben kifizetett.

Az értékpapírok értékcsökkenése, mely az év végével az alacsony árfolyamok folytán beállott, egyéb rendelkezésre állott összegekből kiegyenlítettett úgy, hogy az értékpapírok árfolyam-ingadozása fedezetére alakított tartalék változatlanul 2,282,011 frt 44 krnyi összeggel új számlára átvihető volt. Azonfelül azonban még az idei nyereségből 500,000 frt egy az árfolyam ingadozása fedezetére szolgáló külön tartalék számára átutaltattott úgy, hogy az egész árfolyam tartarték 2,782,011 frt 44 kr-ra szaporodott.

Az alapszabályszerű nyereségtartalékkal, mely a részvénytőke felét teszi ki, az összes nyereségtartalékok 5,487,011 frt 44 kr-ra rugnak.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 58,071,673 frt 84 krról — miután a viszontbiztosítási tartalék kivételével — 61,051,211 frt 83 kr-ra emelkedtek. Ezen értékekből több mint 15 millió magyar értékekre esik.

Az elért tiszta nyeresémből a társaság osztalékkul, részvényenkint 136 frtot aranyban vagy 340 frankot fizet.

Főszerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felelős szerkesztő:

KÁLMÁN GÉZA.

HIRDETÉSEK.

ALAPITTATOTT
1858.

WALSER FERENCZ-FÉLE

ALAPITTATOTT
1858.

első magyar

gép- és tűzoltószer-gyár,

harang- és érczöntöde

részvény-társaság.

Budapest, VII. Rottenbiller-utca 66.

Gyártelepének első osztálya zállit

tűzi fecskendőket, gőz- vagy kézhajtásra kerti fecskendőket,

községi egységes vészvonatokat,

továbbá községek s a szervező tűzorségek részére kocsik- és mozdony-fecskendőket, vízhordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelek tűzorségek és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Utc aóntzó kocsikat, himbatargonczákat szeméthordásra s egyuttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, pöczegödör- és csatorna-tisztító gépeket légszivattyuval. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomíttatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőköl hazánkban 12,000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

Pártoljuk a magyar ipart!

BUDAPEST

Magyar királyi udvari szállítók.

BÉCS

Császári és királyi ausztriai udvari szállítók.

BELGRÁD

Szerb királyi udvari szállítók.

TEHERÁN

Perza császári udvari szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

állítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánlunk továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dísz-sisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipo-kat, sapkákat posztból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, kezyüket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívó-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

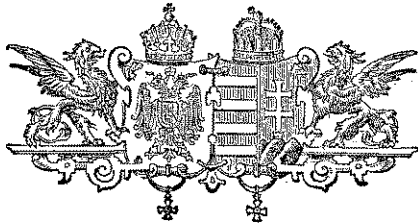
Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sörgöny-czim: Tiller udvari szállító, Budapest.

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és feberneműek!

— Mindennemű sport-öltönyök! —

Alapított 1816-ban.

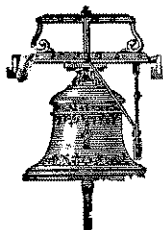
Hazánk legrégebb tűzoltószersz., szivattyú- és kút-gyára, harang- és ércöntödéje

SELTENHOFER FRIGYES FIJAI

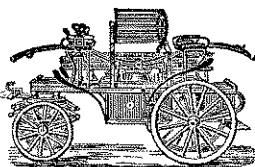
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőiket** és **tűzoltó szereiket**, valamint kitűnő hangú harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakas-parancsnoka.

1885.

Ára 1 frt 50 kr.

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 30 kr.

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Kun-utcza.

	forint	kr	forint	kr		forint	kr	forint	kr
I. Yárfizetések (a kárfeletvélési költségekkel együtt):					I. A biztosítási alapok áthozatala a múlt évről:				
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	2,712,341	27			1. Díjtartalék, levonva a viszontbiztosítók részét	2,892,067	74		
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	607,501	93			2. Tőkésített nyereségtartalék	1,312,500	—		
3. Jégbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	162	24			3. Értékpapírok árfolyam-tartaléka	1,027,514	77		
4. Balesetbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	143,872	31	3,463,378	75	4. Kétes követelések tartaléka	40,000	—	5,272,082	51
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók térítményeit):					II. Függő károk tartaléka a múlt évről (levonva a viszontbiztosítók részét):				
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen törlesztve)	35,016	44			1. Tűzbiztosítás	319,976	15		
2. Jutalék	852,997	18			2. Szállítmánybiztosítás	282,929	50		
3. Folyó igazgatási költségek	816,998	55	1,704,112	17	3. Jégbiztosítás	1,753	79		
4. Adók és illetékek	—	—	836,983	01	4. Balesetbiztosítás	53,577	13	658,216	61
III. Leírások és egyéb kiadások:					III. Díjbevétel (levonva a törlésekek):				
1. Leírások kétes követelésekre	2,669	76			1. Tűzbiztosítás	fl. 8,391,613.89			
2. Egyéb kiadások: Járulék és kamat a hivatalnokok ellátási pénztárába	65,995	21	68,664	97	le: viszontbiztosítás	8,382,089.03		4,049,523	86
IV. Tartalék függő károkra:					2. Szállítmánybiztosítás	fl. 1,782,081.56		906,359	89
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	945,186	17			le: viszontbiztosítás	825,691.67			
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	285,690	06			3. Jégbiztosítás	52.51		52	51
3. Jégbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	420	—			le: viszontbiztosítás	—			
4. Balesetbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	50,941	52	682,237	75	4. Balesetbiztosítás	fl. 313,055.98		239,988	05
V. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:					le: viszontbiztosítás	73,087.93			
1. Díjtartalék	2,843,653	39			IV. A tőkebefektetések hozadéka:				
a) Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	215,173	67			1. Kölcsön- és leszámoltási kamat, továbbá hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál eszk. betétek kamata	19,623	18		
b) Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	111,773	46	3,170,600	53	2. Jelzálogkövetelések kamata	4,000			
c) Balesetbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	—	—			3. Értékpapírok kamata	211,513	44		
2. Tőkésített nyereségtartalék	1,312,500	—			4. Ingatlanok tiszta hozadéka	53,688	47	287,825	13
3. Értékpapírok árfolyamtartaléka	1,027,514	77	2,380,014	77	V. Egyéb bevételek:				
4. Kétes követelések tartaléka	40,000	—	833,761	54	1. Kötvényilletékek	363,258	90		
VI. Évi üzleti nyereség	—	—	—	—	a) Tűzbiztosítás	8,559	96		
Összesen	—	—	12,690,243	48	b) Szállítmánybiztosítás	—	71		
					c) Jégbiztosítás	4,365	36	376,184	38
					d) Balesetbiztosítás	—	—		
					Összesen	—	—	2,690,248	48

Nyeresség- és veszteség-számla a B) mérleghez. Életbiztosítási ág (1895).

	forint	kr	forint	kr		forint	kr	forint	kr
I. Esedékes biztosítások és járadékok fizetése:					I. A biztosítási alapok áthozatala a múlt évről:				
1. Halál esetére szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	2,415,325	11			1. Díjtartalék	38,435,241	02		
2. Elélés esetére szóló biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	490,460	92			2. Díjátvitelek } (levonva a viszontbiztosítók részét)	3,277,234	33		
3. Járadékfizetések	141,911	88	3,047,697	71	3. Tőkésített nyereség-tartalék	1,312,500	—		
II. Fizetések visszavásárolt kötvényekért, levonva a viszontbiztosítások részét					4. Értékpapírok árfolyamtartaléka	1,254,496	67		
			704,184	97	5. Kétes követelések tartaléka	40,000	—		
			109,830	78	6. A biztosítottak osztalékajánja	701,235	24	45,020,707	28
III. Osztalék-fizetések biztosítottaknak					II. Függő károk tartaléka a múlt évről (levonva a viszontbizt. részét)				
IV. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók térítményeit):								382,741	22
1. Szervezési költségek } (a folyó számlán teljesen törlesztve)	38,622	39			III. Díjbevétel:				
2. Szerzési költségek	301,885	24			1. Halál esetére szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítási díjat	6,323,164	87		
3. Folyó igazgatási költségek	548,397	11			2. Elélési biztosítások, levonva a viszontbiztosítási díjat	674,821	82		
4. Behajrási jutalékok	135,317	16			3. Járadékfizetések	118,996	73	7,116,983	43
5. Orvosi költségek	55,260	52	1,070,482	92	IV. A tőkeberuházások hozadéka:				
6. Adók és illetékek	—	—	86,768	51	1. Kölcsön- és leszámoltási kamatok, valamint a hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál levő betétek kamatai	6,768	51		
V. Leírások és egyéb kiadások: Leírások kétes követelésekre					2. Kötvényekre adott kölcsönök kamatai	213,747	27		
			9,803	70	3. Jelzálogkölcsönök kamatai	84,193	56		
VI. Függő károk tartaléka:					4. Értékpapírok kamatai	1,584,901	79		
1. Halálesekre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	269,410	56			5. Ingatlanok tiszta hozadéka	204,123	37	2,093,734	50
2. Elélési biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	201,700	05			V. Egyéb bevételek:				
3. Járadékfizetések	1,765	33	473,876	44	1. Kötvényilletékek	33,040	81		
VII. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:					2. Egyéb üzemi bevételek	44,958	63	77,999	44
1. Díjtartalék	41,800,598	56			Összesen	—	—	54,692,165	84
a) Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	fl. 34,503,863.12								
b) Elélési bizt., lev. a viszontbizt. részét	5,926,253.63								
c) Járadékfizetések	1,370,481.80								
2. Díj-átvitelek	3,431,378	20							
a) Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	fl. 3,217,133.44								
b) Elélési bizt., lev. a viszontbizt. részét	214,244.76								
3. Tőkésített nyereség-tartalék	1,312,500	—							
4. Értékpapírok árfolyamtartaléka	1,254,496	67							
5. Kétes követelések tartaléka	40,000	—							
6. A biztosítottak osztalékajánja	591,404	46	48,430,377	89					
VIII. Évi üzleti nyereség	—	—	—	—					
Összesen	—	—	54,692,165	84					

Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen		Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen	
		forint	kr	forint	kr	forint	kr			forint	kr	forint	kr	forint	kr
1	A részvényesek adólevelei a tőke be nem fizetett részéről	1837500	—	1837500	—	3675000	—	1	Alaptőke	2625000	—	2625000	—	5250000	—
2	Ingtalan birtok	—	—	—	—	—	—	2	Tőkésített nyereségtartalék	1312500	—	1312500	—	2625000	—
	a) Városi ingatlanok	—	—	4865208	85	4365208	85	3	Tartalékalap az értékpapírok árfolyamigadozásának fedezésére	1027514	77	1264496	67	2282011	44
	b) Mezőgazdasági birtokok	1277600	—	—	—	1277600	—	4	Tartalékalap kétes követelések fedezésére	40000	—	40000	—	80000	—
3	Gazdasági termények	90582	58	—	—	90582	58	5	Díjtartalék folyó biztosításokra az A mérlegen	3170000	52	—	—	3170000	52
4	Építés alatt álló intézeti ház Prágában	—	—	606716	76	606716	76		Díjtartalék a B mérlegen	—	—	41800598	56	41800598	56
5	a) Kölcsonók a társaság életbiztosítási kötvényeire	—	—	5003809	69	5003809	69		Tartalék függőben levő kifizetésekre az A mérlegen	—	—	3431378	20	3431378	20
6	b) Jelzálog által biztosított, a felek halálakor felveendő tőkék	—	—	3000	—	3000	—		Tartalék a B mérlegen	—	—	—	—	—	—
6	Kamatkozó jelzálogilag biztosított tőke-kölcsönök ingatlanokra	80000	—	1988548	80	200548	80		Tartalék a B mérlegen	682237	75	—	—	682237	75
7	Kölcsönök értékpapírokra	113647	87	—	—	113647	87		Tartalék a B mérlegen	—	—	472876	44	472876	44
8	Allam- és más értékpapírok	4302392	60	3788905	88	4219145	48	7	Osztalékalap az életbiztosításban nyeresémmel	—	—	591404	46	591404	46
9	Folyó kamatok	126202	54	228655	51	349858	05	8	A hivatalnokok ellátási pénztárának vagyona	713575	48	—	—	713575	48
10	Váltók a társaságban	253030	08	—	—	253030	08	9	Jelzáloghitelezők	—	—	—	—	—	—
11	Rendelkezésre álló pénzek hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál	1414422	06	125857	99	1540280	05	10	Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	769401	91	56169	40	828571	31
11	Készpénzkészlet az intézet igazgatóságánál és fiókjainál	437426	36	24022	72	461448	08	11	Egyenleg az intézet fiókjainak számláján	12631	09	—	—	12631	09
13	Maradvány a viszontbiztosítók számláiból	378324	20	41903	83	420230	09	12	a) Hitelek kezesség és biztosíték gyanánt	428730	63	179875	42	608605	05
14	Maradvány az intézet fiókjainak számláiból	1145543	86	293473	06	1439016	92	13	b) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt	1536321	27	1036125	83	2572447	10
15	Maradvány az A mérleg folyó számlájából (L. Teher)	—	—	99277	80	99277	80	14	A B mérleg folyó számlájának egyenlege	99277	80	—	—	99277	80
16	a) Adósok különböző címek alatt	266456	38	4589	16	271045	54	15	Gidoni alapítvány	5029	47	—	—	5029	47
	b) Adósok jelzálog-kölcsönökre hátralekos kamatokkal	2000	—	21018	96	23018	96	16	Gidoni alapítvány	3000	—	—	—	3000	—
	c) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt	1536321	27	1036125	83	2572447	10	17	Besso József alapítvány	6000	—	—	—	6000	—
	d) Letét Goldschmidt alapítvány	3000	—	—	—	3000	—	18	Calabi R. alapítvány	3000	—	—	—	3000	—
	e) " Besso József alapítvány	6000	—	—	—	6000	—	19	Évi üzleti nyereség	833751	54	760142	92	1593894	46
	f) " Calabi R. alapítvány	3000	—	—	—	3000	—								
17	Bitorzat és vasszekrények a társaság összes hivatalában, üzegtáblák, papír- és nyomtatvány az összes raktárakban	—	—	—	—	—	—								
18	Előlegzett jutalékok és szervezési költségek	—	—	—	—	—	—								
Az 1895. december 31-én a jövő évekre érvényben maradó díjkötelezetvények értéke frt		13273449	73	53563567	90	66837017	63			13273449	73	53563567	90	66837017	63

A jövő évben lejárandó tűzbiztosítási díjak frt 31.142.823-66

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben.

Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Bárány Ottó, Romanin-Jacur Manó, Bárány Mór, Bárány József, Segré V.

A vezértitkár: **RICHETTI ÖDÖN.** — Magyarországi vezérigazgatók: **HEGEDŰS SÁNDOR,** igazgató-tanácsos. **ROTT JÓZSEF,** főnök.

Az intézet hivatalos helyiségei Budapestben, Dorottya-utca 10. szám alatt az intézet saját házában.

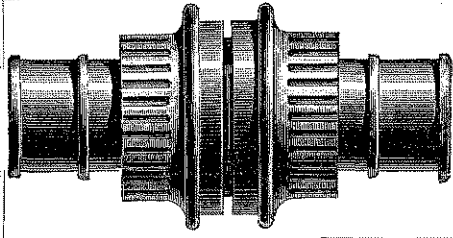
CHRONIKON HONORARIUM HONORARIUM HONORARIUM HONORARIUM HONORARIUM HONORARIUM

A
Tűzoltó Közlöny
előző évfolyamaiból
teljes példányok
1 frt 25 krajczárért
megrendelhetők
a kiadóhivatalban
Budapest,
IV. Molnár-utca 26.

HONORARIUM HONORARIUM HONORARIUM HONORARIUM HONORARIUM HONORARIUM

Az új Seltenhofer-féle szabadalmazott

*** Új! * tömlő-kapocs * Csiszerű! ***

Millennium

a legjobb és legbiztosabb, legegyszerűbb és legolcsóbb tömlő-kapocs.
Képes árjegyzékkel szolgát

SELTENHOFER FRIGYES FIAI
es. és m. kir. udvari szállítók Sopronban.

Hirdetéseket
lapunk részére elfogad a
kiadóhivatal.
Többszöri hirdetésnél
tetemes árengedmény.

Tűzoltó-felszerelések.

*
Gőzfecskendők
Mozdony-fecskendők.
Kocsi-fecskendők.
Talyiga-fecskendők.
Puttony-fecskendők.
Extincteurök.
Szer- és személyszállító kocsik.
Tolólétrák.
Dugólétrák.
Horoglétrák.

*
Vízfordó kocsik.
Tömlőmotolák.
Gummi- és kender-tömlő.
Füst-álarczok.
Vászon víztartó-kádad.
Vízfordó-vedrek.
Fáklyák.
Mentőeszközök.
Vészvonalok.
Bontó eszközök.

*
Alapított 1865.

A magyar királyi belügyminiszterium által
52,971/1873 és 6840/1889. szám alatt ajánlva!

Kedvező részletfizetési
feltételek.

Öt évi jótállás munka-
és anyagért.

Képes árjegyzék in-
gyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilá-
gosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-uteza 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI. ker., Andrásy-út 8. szám.

Egyéni felszerelések.

*
Sisakok.
Mászóövek.
Szivattyu-
övek.
Sapkák.
Mászó-csáká-
nyok.
Szivattyu-bal-
ták.
Tiszti-övek.
Rőzsekések.
Kéthangu jel-
zők.
Jelzősípok.

*
Kürtök.
Mászólámpák.
Mentőkötelek.
Cső- és tömlő-
kötelek.
Tömlőkötők.
Füstszivacsok.
Kürt- és jelző-
szinórok.
Rangjelző
rosetták.
Vállszinórok.
Füst-szemüve-
gek.

*
Számos kitüntetés.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ.

HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 fnt 40 kr., felévre 1 fnt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 fnt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatiók a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. *Hivatalos rész.* Meghívó. — Körlevél Magyarország összes tűzoltótestületeihez. — Az 1896. évi augusztus hó 14—18. napjain Budapesten rendezendő tűzoltói versenyek sorrendje. — Jegyzőkönyv. — A magyar országos tűzoltó-szövetség alapszabálya. — *Technikai rész.* Tanulmányok. Manometer és Vacuumeter. (4 ábrával.) — A víz tulajdonsága. (4 ábrával.) — *Testületek köréből.* A zalaegerszegi önkéntes tűzoltó-testület közgyűlése. — A tokaji önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának évi jelentése. — *Hírek.* — *Hirdetések.*

HIVATALOS RÉSZ.

Magyarországi tűzoltó-testületek segélyző szövetsége.

Budapesten, IV. ker., Vámház-körut 8. sz.

MEGHIVÓ.

A folyó évi augusztus hó 15—17. napjain Budapesten tartandó ezredéves tűzoltó-kongresszus alkalmából a magyarországi tűzoltó-testületek segélyző szövetsége is megtartja közgyűlést és pedig folyó évi augusztus hó 16-án délelőtt 8 órakor a kiállítási ünnepek csarnokában, melyre is van szerencsénk a szövetség tagjait tisztelettel meghívni azzal, hogy a mellékelt meghatalmazási űrlap kitöltésével ezen közgyűlésre képviselőjét kiküldeni sziveskedjék.

A KÖZGYŰLÉS NAPIRENDJE.

1. Elnöki megnyitó.
2. Kéttagu jegyzőkönyvhitelesítő-bizottság választása.
3. Az igazgató-választmány által előterjesztett évi jelentésnek tárgyalása.
4. A számvizsgáló-bizottság jelentése az igazgató-választmány által előterjesztett zárszámadásról és a jelentés alapján a fölmentvény megadása fölötti határozathozatal.
5. A költségelirányzat megállapítása.
6. Három rendes és három pótagtból álló számvizsgáló bizottság megválasztása.
7. Indítványok tárgyalása. (A tárgyalásra bocsátandó indítványok legkésőbb augusztus hó 8-ig beterjesztendők az igazgató-választmányhoz.)
8. A közgyűlés berekesztése.

Kelt Budapesten, 1896. évi július hó 11-én.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Magyar országos tűzoltó-szövetség.

Budapest, IV., Vámház-körut 8. sz.

557.
1896. szám.

Körlevél

Magyarország összes tűzoltó-testületeihez.

Hivatkozással mult hó 1-én 376/96. sz. a. kelt és hazánk összes tűzoltó-testületeihez szétküldött meghívásunkra van szerencsénk az abban jelzett bejelentési ívet az 1896. évi augusztus hó 14—18. napjain tartandó tűzoltó-kongresszus részletes sorrendjével együtt megküldeni.

Ugyancsak az orsz. tűzoltó-szövetség tagtestületei részére csatolva küldjük a meghatalmazási űrlapot oly célból, hogy annak kitöltésével módjukban álljon valakit a testületnek hivatalos képviselőjével megbizni.

Félreértések elkerülése végett szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy az egyes testületek bárhány tagjukat kiküldhetik a kongresszusra, azonban az aug. 17-én tartandó XIII. orsz. közgyűlésen csakis a meghatalmazással ellátott tagtársak gyakorolhatnak testületük nevében szavazati jogot, míg a tagtestületek egyéb jelenlevő tagjai legfeljebb hozzászólásra vannak jogosítva.

Figyelmeztetjük már e helyütt a szövetség tagtestületeit, hogy szavazati jogát csak azon testület érvényesítheti, mely tagsági díjaival hátralékban nincsen, miért is felkérjük a tagtestületeket, hogy a hátralékos tagsági díjakat mielőbb, de mindenesetre a közgyűlést megelőzőleg beküldeni sziveskedjenek.

A segélyző szövetség közgyűlésére szóló meghívót és meghatalmazási űrlapot ugyancsak mellékelve megküldjük az illetékes testületeknek.

A csatolt bejelentési lap miként való kitöltésére és beküldésére nézve megjegyezzük a következőket:

A bejelentési ívbe úgy a működő, valamint alapító, pártoló és tiszteletbeli tagok, valamint azok közvetlen családtagjai is felvehetőek, s azok mindazon kedvezményekben részesülnek, melyek a működő tűzoltók, tehát a kongresszusnak szorosabb értelemben vett tagjai részére biztosítvák.

A tűzoltók tűzoltói *egyenruhában*, vagy legalább is *karkötővel* tartoznak a kongresszuson megjelenni s a bal mellre tűzve községük nevét feltüntető keskeny szalagot viselnek.

Az 50 krajczárban megállapított személyenkinti *jelentkezési díjat a tagtestületek ívein bejelentettek nem kötelesek fizetni*, ellenben az orsz. tűzoltó-szövetséghez még nem csatlakozott testületek minden bejelentendő egyén után 50—50 krajczár *jelentkezési díjat kötelesek a bejelentési ív visszatérjesztésével egyidejűlegesen beküldeni, mert különben bejelentésük tudomásul vétetni nem fog.*

Kiváló gondot fordítandunk arra, hogy egy testület tagjai lehetőleg együvé szállásoltassanak, mindazonáltal — utólagos zavarok elkerülése végett, — szükséges volna, hogy a 2—3, esetleg 4 ágygyal felszerelt iskolai fülkébe avagy magánlakásokba és szállodai szobákba együttesen kívánczók nevei megjegyeztessenek a bejelentési ív második rovatában.

Különös fontossággal bír a kívánt szállás árának pontos megjelölése, hogy t. i. vajjon az illető 32, 50, 70, 90 kros, avagy magasabb áru szállást kíván-e? Megjegyezzük, hogy ezen árak mindenkor csakis egy ágyra és nem egy teljes fülkére, avagy szobára vonatkoznak, mert a rendelkezésünkre álló és az ünnepek miatt fokozottabb látogatottsághoz aránylag csekély számú lakás miatt teljességgel lehetetlen, hogy a több ágygyal felszerelt lakhelyiségeket az íven közölt árak mellett egyes egyén részére biztosíthassuk, hacsak az illető az igénybe nem vett ágyak árait is fizetni hajlandó nem volna.

A Budapestre érkezés helyének és időpontjának megjelölését egyrészt a szállásnak a kívánt időre való biztosítása, másrészt pedig az tette szükségessé, mert a nélkül nem volnánk képesek az érkezőknek szállásaikra való kalauzolása iránt a szükséges intézkedéseket megtenni.

Bővebb tájékozás végett megemlítjük, hogy a m. á. v. nyugoti pályaudvar azonos a volt osztr.-magy. államvasutnak a váci-körut végén levő pályaházával, a m. á. v. keleti pályaudvar a m. kir. államvasutaknak a kerepesi-ut végén levő u. n. központi pályaudvarával, míg a déli vasuti pályaudvar a főváros budai részében a Krisztinavárosban van.

Miután tudomásunk van arról, hogy egyes hajón érkező testületek nemcsak a Dunagőzhajózási tár-

saság, hanem a magyar folyam- és tengerhajózási vállalat hajóit is igénybe óhajtják venni, szükséges lesz ezen körülménynek is világos megjelölése. Fontos végül a bejelentési lap azon rovatának helyes kitöltése, hogy vajjon a jelzett szállást az illető hány napra óhajtja igénybe venni, t. i. az érkezéstől számítva 3, 4, 5, esetleg több napra.

Az ekként kitöltött **bejelentési ívek legkésőbb július hó 25-ikéig beküldendők** az orsz. tűzoltó-szövetség elnökségéhez annál is inkább, mert az ezen időn túl érkező bejelentések csak az esetben fognának elfogadtatni, a mennyiben szállások netán még rendelkezésünkre állának.

A beküldött ívek alapján fognak általunk a szállás-utalványok a kedvezményes utazási, valamint tagsági igazolványokkal és podgyászjegyekkel együtt a testületnek megküldetni. Ezen szállás-utalványok az érkezés alkalmával felmutatandók s azok alapján fognak az illetők szállásaikra kalauzoltatni, hol is a díjak lefizetése mellett kézhez kapják szállásjegyeiket.

A bejelentési íven lefoglalt szállás az illetőknek föltétlenül rendelkezésükre áll a megjelölt időben és időtartamra, azonban ezzel szemben a bejelentő testületek is felelősek arra nézve, hogy a mennyiben a lefoglalt fekhelyek általuk igénybe nem vétetének, azoknak árát ennek daczára befizetik a megérkezés alkalmával.

Kivételnek ezen kötelezettség alól csak akkor van helye, ha a testület legkésőbb augusztus hó 6-ikáig bejelenti, hogy egyik vagy másik szállást igénybe nem veszi.

Habár a tömegesebb elszállásolásra szolgáló iskolaépületek majdnem kivétel nélkül oly helyeken vannak, melyek ló- vagy villanyosvasutal könnyen megközelíthetők, mégis a mennyiben kívántatnék, intézkedéseket teendünk arra, hogy a személyszállításra omnibuszok, a podgyászszállításra pedig teherkocsik álljanak rendelkezésre csekély árak mellett; szükséges azonban, hogy azon körülmény, hogy vajjon hány személy, avagy hány podgyász részére igényelnek kocsit, a bejelentési lap észrevétel rovatában megjegyeztessék.

A mi a jelzett szállásokat illeti, erre nézve bővebb tájékozásul közöljük a következőket:

Kaszárnyaszerűleg berendezett iskolai tanteremben egy ágyért kiszolgálással, ruha-, cipőtisztítással és törölköző használatlaltal fizetendő naponként 32 kr.

Két méter magas s kárpitozott vászonfalakkal, 2—3 ágyat magában foglaló fülkékre elkülönített iskolai tanteremben egy ágyért kiszolgálással, ruha-, cipőtisztítással és törölköző használatlaltal fizetendő naponként 50 kr.

Mennyezetig érő kárpitozott deszkafalakkal, 1—2 ágyat magukban foglaló fülkékre elkülönített iskolai tanteremben egy ágyért kiszolgálással, ruha-, cipőtisztítással és törölköző használatlaltal fizetendő naponként 70 kr.

Magánlakásokban 2—3—4 ágygyal fölszerelt szobákban egy ágyért teljes kiszolgálással együtt fizetendő naponként 70 kr.

Szállodában ugyanugy fölszerelt szobákban egy ágyért kiszolgálással együtt 90 kr.

A fent megjelölt árakban a világítás ára nem foglaltatik, s az külön fizetendő olyképp, hogy vagy az illető veszi magának a gyertyát a rendelkezésére álló tartóba, avagy pedig a neki átadott egy darab gyertyáért fizet az elszállásoló vállalatnak 10 krt. Ezen 10 kr. nem naponként, hanem csak annyiszor fizetendő, a hány egész gyertya vásároltatik.

Szappanról, fésűről kiki maga gondoskodik.

A kedvezményeket illetőleg a következő felvilágosítást közölhetjük:

Az utazás általunk szétküldendő igazolvány alapján 50% ármérsékléssel tehető meg. Belépőjegy a kiállítás területére (50 kr. helyett) 20 kr., Feszty Magyarok bejövetele körképéhez (50 kr. helyett) 30 kr., Munkácsy Ecce Homo-jához (50 kr. helyett) 30 kr., Kosciuskó lengyel körképéhez (50 kr. helyett) 30 kr., Pokol körképéhez (50 kr. helyett) 20 kr., Plasticonba (50 kr. helyett) 30 kr., Állatkertbe (30 kr. helyett) 10 kr., Ballon Captiv léghajóval felszállás (3 frt helyett) 1 frt, Ős-Budavára területére (30 kr. helyett) 20 kr., Konstantinápoly területére (30, illetve tűzijátékos napon 40 kr. helyett) 15, illetve 25 kr. Lóvasuton (10 kr. helyett) 5 kr. fizetendő.

Intézkedtünk az étkezés olcsóbbá tételéről, s máris sikerült annyit kieszközölnünk, hogy a kiállítás területén levő egyes vendéglőkben 20% ármérséklést biztosítottunk.

Ezen ármérséklés olyképp lesz elérhető, hogy kiki minden lefizetett 1 frt ellenében 1 frt 20 kr. áru ételszelvényt kap, s ezen szelvényeket használja föl a vendéglőkben fizetésnél szükséghez képest.

A színházaknak kedvezményes áron leendő látogatására a szükséges lépéseket ugyancsak megtettük.

A kongresszusra feljövő tűzoltók kényelmére a *Népszínház mögött a József-körut és Népszínház-utcza sarkán levő „Hazám“ kávéházban külön kongresszusi irodát rendezünk be*, melyben bárki is nappal és éjjel megkaphatja a kívánt felvilágosításokat, s ugyancsak itt szerezheti be a kedvezményes jegyeket is. E mellett kedvezményes jegyek még az iskolaépületekben is lesznek kaphatók.

A kongresszusi tárgyalásokra nézve a következőket tartjuk szükségesnek megjegyezni: Az aug. 16-án tartandó bármely felolvasás és előadás után jogában áll bárkinek is a felvetett kérdéshez hozzászólni és azt vita tárgyává tenni. Az ekként fejlődő vita nyomán létesülő megállapodások a másnapon, aug. 17-én tartandó XIII. orsz. közgyűlés elé terjesztetnek, mely is minden vita mellőzésevel határoz annak el, vagy el nem fogadása fölött.

Tekintettel azon nagy érdekekre, melyeket a

tervezett felolvasások és előadások szolgálni hivatva vannak, czélszerűnek láttuk a *felolvasások bejelentésére szolgáló határidőt július 25-ig meghosszabbítani*, s ismételve kérjük mindazon bajtársainkat, kik a tűzoltás és tűzrendészet körébe vágó kérdésekről felolvasásokat tartani kívánnak, hogy ezen szándékukat július 25-éig hozzánk bejelenteni sziveskedjenek.

Az aug. 15-én tartandó ezredéves diszgyűlésnek kimagasló ténye lesz József főherczeg Ő Fensége, továbbá gr. Széchenyi Ödön basa, és gr. Cziráky Béla ur ő nagyméltóságai olajfestésű tűzoltói arczképeinek leleplezése.

E képek közül Ő Fenségéét Vastagh György ur művészi keze festette s azt a kongresszusra jövő bajtársaink kétféle nagyságban, sikerült fénynyomatban fogják már kézhez vehetni és pedig 50—65 ctm. és 32—50 ctm. nagyságban, melyek közül az elsőnek 50, másodiknak 25 kr. leend az ára helyben, míg vidékre küldésnél a csomagolás és póstaköltség külön felszámittatik. Gróf Széchenyi Ödön basa és gr. Cziráky Béla arczképei 32—50 ctm. nagyságban ugyancsak 25 kr. áron lesznek átvehetőek.

Hogy ezen képek árai ily alacsony összegben szabattak meg, csak onnan magyarázható, mert az a cél lebegett szemeink előtt, hogy még a legszegényebb testületnek és tűzoltónak is lehetővé tétessék, hogy a magyar tűzoltóintézmény apostolainak sikerült képét szobája falain láthassa állandóan és látásukból erőt, lelkesedést merítsen további működéséhez.

Adja Isten, hogy ugy legyen! és édes hazánk ezeréves örömnepén összegyűlő magyar tűzoltók munkálkodása teremje meg gyümölcseit az új ezer évben.

Kelt Budapesten, 1896. évi július 12-én.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége:

Dr. Kék Lajos,
alelnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Magyar országos tűzoltó-szövetség.
Budapest, IV., Vámház-körut 8.

554. szám.
1896.

Az 1896. évi augusztus hó 14—18. napjain Budapesten megtartandó ezredéves országos tűzoltó-kongresszus sorrendje:

Augusztus 14-én.

Az érkező tűzoltók fogadtatása a keleti (központi), nyugoti (volt osztrák áll. vasuti) és déli (budai) vasuti pályaudvarokon, és elszállásolás.

Esti 6 órakor a központi választmány ülése a IV. ker. előjáróság (IV., Magyar-utcza 23. sz.) üléstermében.

Esti 8 órakor ismerkedés később meghatározandó helyiségekben.

Augusztus 15-én.

Az érkező tűzoltók *fogadtatása* a pályaudvarokon és *elszállásolás*.

Délelőtt 9 órakor *exredéves diszgyűlés* a kiállítási ünnepek csarnokában a következő sorrenddel:

1. *Elnöki megnyitó beszéd*. Tartja dr. Kék Lajos, az orsz. tűzoltó-szövetség alelnöke.

2. *József Főherceg Ur Ő Fensége*, mint a magyar országos tűzoltó-szövetség védnöke, Vastagh György festőművész ur által festett arczképének, továbbá *gróf Széchenyi Ödön basa* ur ő nméltósága, mint a magyar tűzoltó intézmény és a szövetség megalapítója, és *gróf Cziráky Béla* ur ő nméltósága, a szövetség hosszú éveken át volt elnöke *arczképeinek leleplezése*. A leleplezést megelőző diszbeszédet Mezey Mihály, a biharmegyei tűzoltó-szövetség elnöke mondja.

3. *Alkalmi ünnepi beszéd*, melyet Bárány N. Ernő, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka és a közp. választmány tagja mond.

4. A diszgyűlés berekesztése.

A diszgyűlést követőleg társas-ebéd tartatik.

Délután 4 órakor az orsz. torna- és sportbizottság által a Stefánia- és csömöri-utak mellett létesített versenyterén *tűzoltói versenyek* tartatnak.

A versenyek befejeztével kirándulás *Ős-Budavára* látványos mulatóhelyre.

Augusztus 16-án.

Délelőtt 8 órakor a kiállítási ünnepek csarnokában a magyarországi tűzoltó-testületek *segélyző-szövetségének közgyűlése*.

Délelőtt 9 órától ugyanott dr. Óváry Ferenc és Vermes Béla vál. tagok elnöklete alatt *szakfelolvasások* és *tanácskozások* tartatnak.

Előadókul eddigelé a következők jelentkeztek:

1. Reményi Samu, csurgói főparancsnok: »A kisvárosi tűzoltóság készenléte«-ről.

2. Konkolyi Gábor Ózsák-pusztai alparancsnok: »A pusztai tűzoltóság«-ról.

3. Putsch Tóbiás iglói főparancsnok és a tátra-vidéki szövetség elnöke: »A vizszerzésről, különös tekintettel a kisvárosi és falusi viszonyokra«.

4. Wopaleczky Károly Ganz-waggongyári főparancsnok és a budapesti szövetség alelnöke: »A tűzoltó és a villamosság« czimen.

5. Bárány N. Ernő, a budapesti önk. tűzoltó-testület főparancsnoka és a közp. választmány tagja: »A szervezés, egyenruházat és rangjelzés«-ről.

Az itt elősoroltakon kívül még többen szándékoznak felolvasásokat tartani, melyek is később fognak a napirendbe illesztetni.

Délután 1/23 órakor *gyülekezés* az Ujépület kaszárnya udvarán, majd délután 3 órakor az összes megjelent tűzoltóság diszfelvonulása tűzoltó-szerekkel

testületenkint az Andrássy-uton és kiállítási köruton át a versenyterre, hol a budapesti tűzoltó-testületek együttes *diszgyakorlatot* tartanak.

A diszgyakorlatot nagy *takarodó* követi.

Augusztus 17-én.

Délelőtt 8—9 óra közt a kiállítási ünnepek csarnokában az *igazoló bizottság ülése*, a *meghatalmazások bemutatása*.

Délelőtt 9 órakor ugyanott a

XIII. országos tűzoltó-közgyűlés

tartatik a következő napirenddel:

1. Elnöki megnyitó.

2. Az igazoló-bizottság jelentése a közgyűlésen képviselt testületekről.

3. Négytagu jegyzőkönyvhitelesítő-bizottság választása.

4. A központi választmány jelentése az elmúlt évről.

5. A számvizsgáló-bizottság jelentése az előterjesztett zárszámadásról és ennek alapján a felmentvény megadása.

6. A tagsági díjaknak, valamint a költségvetésnek megállapítása 3 évi időtartamra.

7. A közp. választmány javaslata a szervezés, egyenruházat és rangjelzés tárgyában.

8. A szakfelolvasások és tanácskozások megállapodásainak előterjesztése.

9. Netaláni egyéb indítványok és előterjesztések.

10. A versenydíjak és okmányok ünnepélyes kiosztása.

11. Elnök, alelnök és 5 tagu állandó felügyelőbizottság választása 3 évi időtartamra.

12. A közgyűlés berekesztése.

A közgyűlést követőleg az *országos választmány alakuló ülése* tartatik meg ugyancsak az ünnepek csarnokában. Ezen az elnök, alelnök, továbbá a vármegyei és fővárosi szövetségek elnökeiből, illetve e célra igazolt képviselőiből és az 5 tagu felügyelőbizottság tagjaiból álló országos választmány hivatása leend a 10 előadót, a titkárt és pénztárost megválasztani 3 év tartamára.

A nap többi része a kiállítás megtekintésére fordittatik, míg este kirándulás *Konstantinápoly* látványos mulatóhelyre.

Augusztus 18-án.

A kongresszus befejezése és elutazás.

Kelt Budapesten, 1896. évi július hó 12-én.

Az országos tűzoltó-szövetség elnöksége:

Dr. Kék Lajos,
alelnök.

Dr. Szily József,
titkár.

22.
szöv. 96. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvetették a fehérvármegyei tűzoltó-szövetség választmányának Székesfehérvárott, 1896. évi június hó 28-án a vármegyei háza kistermében tartott üléséről.

Jelen voltak: Verebi Végh István szöv. alelnök és Vida Pál titkár; a tagtestületek részéről: Seidel Lajos szefjérvári, Meszlényi Pál kápolnás-nyéki, Ultz Nándor moóri, Gáspár János csákvári, Széll Lajos pátkai és Markovics József seregélyesi testületi megbizottak.

I. szám. Verebi Végh István szöv. alelnök az ülés megnyitásával kapcsolatosan lelkes szavakban emlékezett meg a magyar állam fennállásának jelen évben bekövetkezett ezredik évfordulójáról, rámutatván a most uralkodó apostoli királynak, I. Ferencz Józsefnek a tűzoltó-intézmény iránt kifejtett áldozatkészségére s az uralkodó háznak a magyar nemzet által leginkább kedvelt tagjának, József főherczeg alcuthi tűzoltóparancsnoknak s a magyar országos tűzoltó-szövetség védnökének, a tűzoltó-intézmény tényleges szolgálatában kifejtett példás buzgalmára.

Ezek után a szövetség nevében alelnök Vida Pál szövetségi titkárt üdvözölte, ki a tűzoltóügy terén tanusított buzgalmáért, a korábbi években saját királyunk által az arany érdemkereszttel, most pedig a török szultán által a Medjidie tiszti rendjellel tüntettetett ki.

A közhelyesséssel fogadott eme kijelentések után a szövetségnek 1895. márczius 24-én tartott ülése óta előfordult nevezetesebb intézkedéseket alelnök következőképen ismertette:

Hogy a jelzett ülés óta újabb ülés nem tartatott, a mellékkörülményektől eltekintve, főoka ennek az volt, mert oly tárgy, mely ülési intézkedést igényelt volna, a lefolyt idő alatt elő nem fordult s az egyéb ügyek ülésen kívül intéztettek el.

A mennyire a rendelkezésre álló adatok s az elnökség egyéni tapasztalataitól tellett, lehető körülményekkel ugy a múlt évben mint a folyó év kezdetén a vármegye alispánjának, ő pedig ez alapon a törvényhatósági közgyűlésnek tettünk, illetve tett jelentést a vármegyei tűzrendészeti viszonyairól.

A múlt ülésünkben hozott 4. számú határozathoz képest előterjesztést tettünk az alispánhoz, hogy a testületek begyakorlására készek vagyunk szövetségi pénztárból oktatókat kiküldeni. Ez alapon az alispán ur kibocsájtott egy körrendeletet, melyben a községeket megfelelőleg utasította. Ez utasítás folytán ily oktatókat rendeltünk ki Ráczalmás, Aba, Baracska, Sukoró és Szaár községekbe. De sajnos, a szövetség ezen áldozatát és szolgálatkészségét több község eddig igénybe nem vette.

A nyári időszak alkalmával már egy ízben kiadott figyelmeztető felhívásunkat a községek elővigyázati intézkedésére nézve egyuttal is megismételtük.

Előterjesztést tettünk az alispán urhoz a megyei tűzrendészeti szabályrendelet 14. §-ában előírt tűzszemléknek szak közegeink közreműködésével való községenkinti és birtoktestenkinti eszközzésére, mely szemlékhez alkalmas jegyzőkönyvi mintákat bocsájtottunk a községek részére. E jegyzőkönyvek a titkári hivatalhoz érkezvén be, azokból azon meggyőződésre jutottunk, miszerint a vizsgálatok nem mindenütt teljesítették a kívánatos lelkiismeretességgel, mégis számtalan helyen üdvös eredményeket szültek s némely helyen az elnökség hivatalos közbelépését igényelték.

Két község szabályrendelete tárgyában véleményezésre hivatott fel az elnökség, melynek annak idején szintén megfeleltünk.

Az országos tűzoltó-segélyező szövetkezetbe leendő belépése tárgyában buzdító felhívást intéztünk tagtestületeinkhez, miután az évi tagdíjnak 10 krra lett leszállítása által

azt szerfölött előnyösnek találjuk működő tűzoltó bajtársainkra nézve. E felhívás eredményéről azonban csupán a vááli, moóri és alcuthi testületek felől van értesülésünk.

Végül az elmúlt 1895. évben egy szomorú kötelezettséget is teljesített az elnökség azzal, hogy Fenséges bajtársunk, József kir. herczeg alcuthi tűzoltó főparancsnok László fiának elhunyna alkalmával ő Fenségéhez részvétáviratot intéztünk, azonkívül a szövetség képviselőjében a temetésen résztvettünk.

A folyó 1896. évi tevékenységből kiemelendőnek találjuk azt, hogy a kolozsvári kongresszuson a mi és a sopronmegyei szövetség kérelme alapján 2 frtra mérsékelt országos szövetségi tagdíjat minden tagtestületünk után már ez év január első felében befizettük és így a folyó évben tagtestületeinktől befolyandó tagdíjak saját pénztárunkat illetendik.

A lovasberényi tagtestület az ezredéves ünnepély tárgyában adott be javaslatot, melyre egyelőre felvilágosítást adtunk, de azt most további tanácskozás végett itt előterjesztjük.

Egyik tagtestületünktől panaszos beadvány is érkezett hozzánk az ott előfordult kellemetlenség miatt, mely ügyet szintén rövid uton, békésen elintéztünk.

Végül megemlítendő, hogy a csákvári testület szolgálati szabályzatát újból átdolgozván, egy külön füzetben adta azt ki.

Az elnök részéről tett mindezen kijelentésekhez a választmány egyhangulag, lelkes éljenzéssel hozzájárulván, az ismereteket elnökségi intézkedéseket helyeslőleg tudomásul vette s ezt jegyzőkönyvileg megerősíteni elhatározta.

2. szám. Felvetették Böröndy Béla pénztárnok jelentése az 1895. január hó 1-től december hó végéig terjedő időről szóló pénztári forgalom tárgyában. E jelentéshez csatolt számadás szerint a szövetségnek, a múlt évi 477 frt 64 kr. maradvánnyal együtt, 1895. évi bevétel volt összesen: 1151 frt 30 kr. — Ezzel szemben kiadás volt:

1. Orsz. szöv. tagdíjakra	171 frt — kr.
2. Beoktatási költségekre	79 » 20 »
3. Postatakarékpénztári jutaléokra	3 » 28 »
4. Nyomtatv., postadíj s vegyesekre	76 » 70 »
	összesen: 330 frt 18 kr.

mely kiadási összeg a bevételből levonván, 1896. január 1-re áthozatott, mint pénzmaradvány: 821 frt 12 kr.

Megjegyeztetik egyszersmind, hogy a szövetség vagyona ezen készpénzen kívül 1666 frt értékpapirból áll.

A betérjesztett számadást Seidel Lajos, Meszlényi Pál és Széll Lajos átvizsgálván, azt rendben levőnek találták, miért is javaslatuk alapján a pénztárnok és elnökség részére a felmentvény kiadatni határozatot.

3. szám. Vida Pál szöv. titkár javasolta, miszerint a mutatkozó 821 frt 12 kr. pénztári maradvány egy része ismét gyümölcsöző értékpapirba fektetessék.

Mely javaslat alapján felhatalmazta a választmány az elnökséget, miszerint 500 frt erejéig belátása szerinti értékpapirt vásároljon s ennek megtörténtét majdan a közelebbi ülésen bejelentse.

4. szám. Tárgyalás alá vétették a most folyó ezredéves ünnepély alkalmából Budapesten 1896. augusztus 15., 16. és 17-én tartandó országos szövetségi diszgyűlés és ezzel kapcsolatos tűzoltói versenyeken leendő részvétel tárgyában érkezett meghívás, kapcsolatban a lovasberényi tagtestületnek ide vágó korábbi előterjesztésével.

Beható eszmecsere után határozatilag kimondta a választmány, miszerint az idei budapesti kongresszuson a vármegyei szövetség kebeléhez tartozó tagtestületek a mennyiben megjelenni szándékoznak, a fehérvármegyei tűzoltó-szövetség czime alatt egyesülve, egy csapatot képezve vegyenek az ülésen, illetőleg a felvonulásban részt, mely célból az elnökség utasított, hogy a csoportosítás tekin-

tetésben szükséges lépéseket akként tegye meg, hogy a főcsoportulás Sz.-Fejérvárott legyen, a Budapest felé eső testületek pedig utközben csatlakozzanak legkésőbb Kelenföldnél, hogy a bevonulás már együttesen történhessen.

Az egyöntetűség szempontjából kimondta a választmány azt is, hogy a megjelenés a fejevármegyei szövetség előírása szerint egyszerűsített zsinórzatu v á s z o n egyenruhában történjék.

Az elnökség tájékozása végett felhivandók lesznek a testületek, hogy érkezendő tagjaik számát ide is jelentsék be.

5. szám. Tekintettel arra, hogy a helyi tűzrendészet javítása céljából a községi tűzoltószerkek és egyéb elővigyázati intézkedések felülvizsgálata üdvösnek bizonyult, de másrészt e helyszíni szemléket a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet is előírja, ennél fogva Vida Pál szöv. titkár javasolta, hogy a tűzszemléknek megtartása iránt az alispán urhoz előterjesztés tétessék, különös tekintettel a szerkek állapotára s a kivonulás gyorsaságára.

Ezen javaslat alapján ily értelemben az alispánhoz előterjesztés tétele elhatározatván, a szükséges nyomtatvány a községek részére csatolhatni rendeltetett.

6. szám. Ultz Nándor moóri segédtsit felhívja az elnökség figyelmét arra, miszerint a szolgálati érmek szalagjai a szabálytól eltérőleg háromszögletű alakban, az V. éves érmek pedig fehér, míg a 10 évesek megfordítva, sárga színben küldettek meg utóbbi időben egyes testületeknek.

Miért is felhivatott az elnökség, hogy e tárgyban felterjesztést intézzen az orsz. szöv. közp. választmányához.

Egyébb tárgy nem lévén, Meszlenyi Pál indítványára Verebi Végh István szöv. alelnök buzgó működéseért a választmány köszönetet szavazván, az ülés véget ért.

Kmft.

Felvette:

Vida Pál,
titkár.

Verebi Végh István,
szöv. alelnök.

A magyar országos tűzoltó-szövetség alapszabályai.

Czim.

1. §. Magyarország szervezettel bíró tűzoltó-testületei országos szövetséget képeznek, melynek czíme: «Magyar országos tűzoltó-szövetség».

Pecsét.

2. §. A szövetség pecsétje: A magyar korona országai egyesített címere tűzoltó-jelvények között »Magyar országos tűzoltó-szövetség 1870« körirattal.

Székhely.

3. §. Székhelye: Budapest fő- és székváros.

Védnök.

4. §. A szövetség József főherczeg Ő császári és királyi Fenségeinek védnöksége alatt áll.

Cél és eszközök.

5. §. A tűzoltó-ügynek országsszerte egyenlő elvek szerinti fejlesztése, tökéletesítése s tűzoltó-testületek rendszeres megalakításának előmozdítása; ezeknek a szervezés és kiképezetésben támogatása és elősegítése.

E célokat a következő eszközökkel valósítja meg: Tűzrendészeti tekintetben szakvélemények adása, a vonatkozó törvények és kormányrendeletek foganatosítása fölötti őrökösés s általában tűzrendészeti ügyekben a hatóságok támogatása, statisztikailag a tűzoltó-ügy állásának nyilvántartása.

Tűzoltói szaktanfolyamok felállítása, tűzoltói versenyek, kiállítások, szakmába vágó értekezletek és felolvasások rendezése, a tűzrendészeti magyar irodalom fejlesztése,

hivatalos lap kiadása, valamint alkalmas tűzrendészeti munkák megírásának és kiadásának előmozdítása; szakbeli könyvtár alapítása, annak fentartása és gyarapítása.

Tagok.

6. §. A szövetségnek tagja — Budapest székes-főváros hivatásos fizetett tűzoltóságát kivéve, mely azonban kifejezett óhajtására tagtestületként szintén beléphet — Magyarország minden szervezett tűzoltó-testülete jogérvényes megalakulásától fogva megszűnéséig; köteles azért minden tűzoltó-testület jóváhagyott alapszabályainak egy példányát a megalakulástól számított 30 nap alatt a vármegyei, illetve fővárosi szövetség útján az országos szövetség elnökségéhez felterjeszteni. A mely törvényhatóság területén ily szövetség nincs, a szabályok közvetlenül terjeszthe dők fel.

Felvétel.

7. §. A belépés, illetve felvétel iránti nyilatkozatot köteles az önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka s a melyek elnökkel bírnak, az elnöke is aláírni.

Más egyéb testületek ezen nyilatkozatát a parancsnokon kívül a városi, illetve községi előjáró, illetőleg azon egyén köteles aláírni, kit a testület képviselőfének joga megillet.

A tagtestületek jogai.

8. §. a) Tűzoltó ügyeket érdeklő törvények és szabályok meg nem tartásából testületükre háramló sérelmek avagy hátrányoknak a köztörvényhatóságok által leendő orvoslásánál az országos szövetség közbenjárását és támogatását kikérni.

b) A tűzoltó-ügy fejlesztésére irányuló törekvésekben az országos szövetség támogatását igénybe venni.

c) Az országos választmány elé javaslatok és indítványokkal írásban fellépni.

Az a—c pontokra vonatkozó minden ügy az országos szövetség elé a vármegyei, illetve fővárosi szövetség útján terjesztendő, kivéve, ha a vármegyei, illetve fővárosi szövetség eljárása ellen volna a beadvány intézve, mely esetben az közvetlenül terjeszthető fel az elnökséghez.

d) A szövetség nagygyűlésein és ezekkel egybekötött versenyeken, kiállításokon és ünnepélyeken küldöttségileg vagy testületileg részt venni, s egy meghatalmazott által szavazati és választási jogokat gyakorolni.

e) A hivatalos lapnak s a szövetség kiadmányainak egy példányára díj nélkül igényt tartani.

A tagtestületek kötelességei.

9. §. 1. A szövetség céljait minden tekintetben hatáson előmozdítani.

2. A nagygyűlés által időről-időre megállapított évi tagsági díjat — mely azonban évenként összesen 6 forintnál, azaz 12 koronánál több nem lehet — előre, minden év január havában illetékes szövetségük útján, illetve ilyenek nem létében közvetlenül az országos szövetséghez befizetni.

Az év folyamán belépő tagtestületek, — a mennyiben az év első fele még nem folyt le — az egész évi tagsági díj befizetésére kötelezvék.

Ezen tagsági díjakért a testület az időbeli elnöke, főparancsnoka; illetőleg a nyilatkozatot kiállító fenhatóság vagyoniilag felelős és a hátralékok minden év márczius 1-én bírói úton behajtás alá terjesztendők, mely részbeni esetleges mulasztásért a vármegyei és fővárosi szövetségek, illetve az országos szövetség elnöke felelős.

3. Az országos szövetség ezen és egyéb szabályait és határozatait pontosan megtartani és azok szerint eljárni, mely kötelezettségeik teljesítésére közigazgatási úton szorítandók.

4. Azon testület, melynek székhelyén a nagygyűlés tartatik, köteles ezen nagygyűlés, esetleg a hozzá kapcsolt

kiállítás és ünnepély rendezésével járó teendőket is végezni s e részbeni intézkedéseit idejekorán az elnökséggel közölni.

Közegek.

10. §. *A szövetség közegei:*
 a) elnökség;
 b) országos választmány;
 c) nagygyűlés.
11. §. *Az elnökség áll:*
 az elnök, alelnök, 10 előadó, titkár és pénztárosból.
12. §. *Az országos választmány áll:*
 a) az elnökség tagjaiból;
 b) a vármegyei és fővárosi szövetségek elnökei, illetve a szövetségek e célra igazolt képviselőiből;
 c) az 5 tagu felügyelő-bizottságból.
13. §. *A nagygyűlés alakul:*
 1. az elnökségből;
 2. a felügyelő-bizottságból; valamint
 3. az összes szövetségbeli tagtestületeknek e célra igazolvánnyal ellátott egy-egy képviselőjéből.

Hatáskör.

14. §. *Az elnökség hatásköre:*
 a) elnöke, esetleg alelnöke útján képviseli a szövetséget a hatóságok és harmadik személyek irányában;
 b) végrehajtja a nagygyűlés, illetve az országos választmány határozatait;
 c) a tűzoltó-ügy fejlesztését célzó bármely javaslatot vagy indítványt, ha kell, megfelelő szakérők bevonásával az országos választmány, esetleg a kormányhatóság elé leendő terjesztés végett feldolgoztat;
 d) a kormány vagy egyes hatóságok megkeresésére szakvéleményt ad és a kormány utasításait végrehajtja;
 e) a szövetségek és tagtestületek előterjesztéseit, indítványait elintézi, esetleg a fontosabb, de halasztást megkövetelő kérdéseket véleményes jelentésével az országos választmány elé terjeszti;
 f) a szolgálati érdemeket kiszolgáltatja;
 g) a szövetség pénztárából szövetségi célokra az országos választmány utólagos jóváhagyása mellett 1000 korona erejéig utalványoz;
 h) felelősség terhe mellett felügyeletet gyakorol a szövetség pénztára fölött;
 i) a tagtestületek név- és tagsági-díj lajstromáról nyilvántartást vezet;
 k) az országos választmánynak évenként, a nagygyűlésnek három évenként működéséről jelentést tesz.
- Az elnökség az ülést rendszeren minden hónapban köteles tartani, de szükséghez képest rendkívüli ülések is tarthatók; határozatképességhez az elnökön kívül két előadónak jelenléte kívántatik. Szavazati joggal az elnökség minden tagja bír, a titkár és pénztáros azonban csak olyan ügyek előadásánál, melyekben hivatalos állásukból kifolyólag nem érdekelvők.
- Az elnökségi ülések jegyzőkönyveit a szövetség titkára vezeti; a jegyzőkönyv 3 nap alatt elkészítendő és az e célra választott két előadó által hitelesítendő.
- Az elnökség határozatait az országos választmányhoz felelősséggel, mely jogorvoslat a következő nagygyűlésig határidőhöz kötve nincs.
15. §. *Az országos választmány hatásköre:*
 1. a 10 előadót, titkárt és pénztárost a nagygyűlést követő első közgyűlésén lehetőleg a fő- és székvárosban, esetleg a közel vidéken működő tűzoltók sorából mindenkor három évi időtartamra megválasztja, ezek tiszteletdíját és a pénztárnok által adandó biztosítékot megállapítja;
 2. egyöntetű és országszerte követendő szabályzatok létrehozásán munkálkodik;
 3. végérvényesen elintézi a vármegyei és fővárosi

szövetségek, illetve az elnökség által hozott határozatok ellen beérkezett felelősségek, a mennyiben azok nem a közhatóságok jogköréhez tartoznak;

4. felülvizsgálja esetről-esetre az elnökség ügykezelését s annak megadja a felmentvényt;
 5. minden ügyet, mely a nagygyűlésnek főtartva nincs, végérvényesen elintézi;
 6. előkészíti a nagygyűlés tárgyait;
 7. törlésbe hozza a be nem hajtható vagy törlésre indokolt tagsági díjakat;
 8. megállapítja az ügyviteli szabályokat, és az elnökség, illetve központi iroda ügyrendjét;
 9. örökös a szövetség vagyona fölött s gondoskodik annak biztos gyümölcsösztetéséről;
 10. a szövetség érdekében felmerülő kiadásokat utalványozza, illetve felülvizsgálja az elnökség utalványait;
 11. megválasztja a nagygyűléshez a 3 tagu igazoló-bizottságot;
 12. a felügyelő-bizottságnak az ügy- és pénzkezelésről szóló jelentését a nagygyűlés elé terjeszti;
 13. országos szaktanfolyamokat szervez, s az előadók közül egyeseket választás útján mindaddig, míg az állam e jogot maga nem kívánja gyakorolni, országos tűzfelügyelői hatáskörrel felruház;
 14. az esetben, ha a felügyelő-bizottság tagjainak száma 3-on túl apadna, jogában áll a következő nagygyűlésig azt kiegészíteni.

Az országos választmány évenként egy rendes közgyűlést tart, de szükséghez képest rendkívüli közgyűlések is tartandók. Határozatképességhez a választmány 15 tagjának jelenléte kívántatik. Egyenlő szavazatok esetében az elnök dönt.

A közgyűlést mindenkor az elnök és pedig egy hóval a közgyűlést megelőzőleg hívja egybe, a midőn a meghívóval együtt a közgyűlés napirendje is közlendő.

Elnöke az országos választmánynak a szövetség elnöke. Szavazati jog a választmány minden egyes tagját megilleti, a titkárt és pénztárost azonban csak oly esetekben, midőn hivatalos állásukból kifolyólag nem érdekelvők.

16. §. *Az országos választmányi közgyűlések jegyzőkönyvét a szövetség titkára vezeti; a jegyzőkönyv 3 nap alatt elkészítendő és az e célra választott két választmányi tag által hitelesítendő. A közgyűlési tárgyalás nyilvános; a jelenlévő választmányi tagok többségének kérelmére azonban az elnök a zárt ülést elrendelni köteles.*

17. §. *A nagygyűlés hatáskörébe tartozik:*

1. a szövetségi elnök, alelnök, 5 tagu állandó felügyelő-bizottság és 4 tagu jegyzőkönyv-hitelesítő bizottság megválasztása;
 2. az elnökségnek a szövetség állásáról, 3 évi működéséről, a tűzoltói statisztikáról s a pénztári számadásról előterjesztett jelentése fölötti határozathozatal;
 3. a felügyelő-bizottság jelentésének kapcsán az országos választmány részére a felmentvény megadása;
 4. a következő nagygyűlésig terjedő időre a költségvetés és a tagsági díj megállapítása;
 5. az alapszabályok módosítása;
 6. tűzoltói gyakorlati versenyek, kiállítások, értekezletek, felolvasások megtartása.

A nagygyűlés tanácskozásait a szövetségi elnök, illetve alelnök, mindkettő akadályoztatása esetén a nagygyűlés által a jelenlévő elnökségi tagok közül választott elnök vezeti.

A nagygyűlés nyilvános, a tanácskozás nyelve magyar, de ennek nem tudása feljogosít más élő nyelven is szólni. Érvényes határozat az igazolt nagygyűlési tagok általános szótöbbségével s ha 20 tag írásban kívánja, névszerinti szavazás és általános szótöbbség útján jön létre. Egyenlő szavazatok esetén az elnök dönt. Szavazati jog, mely át nem ruházható, csak a tag-

testületek jelenlevő igazolt képviselőit, az elnökség és a felügyelő-bizottság tagjait illeti meg. Az ügyekhez hozzájárulni minden jelenlevő tűzoltó, a titkárnál történt bejelentés sorrendjében jogosult.

A választás érvénye ennek megejtésével kezdődik és a legközelebbi nagygyűlésig tart.

A nagygyűlés rendszeren minden harmadik évben változólag az ország különböző helyein, lehetőleg augusztus hónapban tartatik.

A nagygyűlést az elnök mindenkor egy hóval a nagygyűlést megelőzőleg hívja egybe, mely alkalommal egyidejűleg a napirend is közzétendő.

A nagygyűlés határozatképes, ha azon legalább 50 tagtestületnek igazolt képviselője jelen van.

A mennyiben a szövetségi tagok a nagygyűlésre határozatképes számban össze nem jönnek, úgy a tagtestületek egy hónapon belül ugyanazon napirendnek közlésével újból összehívandók oly hozzáadással, hogy ezen nagygyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozatképes leend.

A nagygyűlés jegyzőkönyvét a szövetség titkára vezeti; a jegyzőkönyv 8 nap alatt elkészítendő és az e célra választott 4-tagú bizottság által hitelesítendő.

18. §. A felügyelő-bizottság hatásköre:

A felügyelő-bizottság, mely elnökét és jegyzőjét mindenkor saját kebeléből választja, ellenőrzi az elnökség ügy- és pénztárkezelését, évközben bármikor akár együttesen, akár egyenkint vizsgálatot tarthat s tapasztalatairól vagyoni felelősség terhe mellett az igazgató-választmányhoz jelentést terjeszt elő.

19. §. Az elnök hatásköre:

Az elnök, illetve alelnök hívja egybe az elnökség üléseit, az országos választmány közgyűléseit és a nagygyűlést, vezeti ezek tanácskozásait, ellenjegyzi a szövetség kiadmányait, kiosztja az előadók között az elintézésre beérkezett ügyszerabokat, felügyel a központi iroda tevékenységére és pénztárára.

20. §. Az előadók hatásköre:

Az előadók átvesszik elismervény mellett az elnök kezéből a nekik kiosztott és elintézésre igénylő ügyszerabokat, azokat írásbeli előadmánnyal ellátva az elnök által egybehívott üléseken óról-óra pontosan előadják s az ülésben meghozott s általuk írásba foglalt határozat kapcsán az ügyszerabhoz tartozó összes iratokat további ellátás céljából a központi irodának átadják.

Az országos tűzfelügyelői tiszttel felruházott előadók az elnökségtől nyert megbízás és utasításhoz képest egyes területeit beutazzák s ott e minőségükben eljárnak.

21. §. A titkár hatásköre:

A titkár vezeti az üléseken, köz- és nagygyűlésen a jegyzőkönyvet, mely utóbbit 8 nap alatt elkészíteni s hitelesítés végett az e célból választott bizottság rendelkezésére bocsátani köteles.

Vezeti a szövetség központi irodájában az iktatókönyvet, a nyilvántartási lajstromokat. Szerkeszti a jelentéseket s a központi irodára tartozó minden kiadmányt s végzi az elnök által reá bízott előadói teendőket.

Gondoskodik a központi iroda kiadmányainak pontos elküldéséről s kezeli a szövetség könyv- és irattárát.

Az elnökkel egyetemben aláírja a szövetség mindenféle kiadmányait.

23. §. A pénztárnok hatásköre:

A pénztárnok vezeti a szövetség összes pénztári számadásait, kezeli felelősség terhe mellett a pénztárt.

Köteles a beérkező, úgy a kiadott összegeket azonnal nyilvántartásába bevezetni s minden negyedévben az elnökség elé zárlatot előterjeszteni.

Tartozik az országos választmány által meghatározott biztosítéki összeget készpénz avagy értékpapirban az elnök kezéhez térítmenny mellett átadni.

23. §. Vármegyei és fővárosi szövetségek.

A szövetség céljainak biztos és teljes elérésére, az ügykezelésben a központi elnökség és tagtestületek közötti érintkezés közvetítésére, az országos szövetség elnöksége, illetve országos választmánya határozatainak végrehajtására a vármegyei, illetőleg fővárosi szövetségek szolgálnak; ezeknek szabályai és határozatai az országos szövetség szabályaival és határozataival, a fennálló törvényekkel, kormányrendeletekkel és hatósági szabályrendeletekkel ellenkezők nem lehetnek és azoknak az azok területén létező minden tűzoltó-testület köteles tagja lenni.

Ezen testületek szabályai a vármegyei, illetőleg fővárosi szövetség szabályaival ellentétben nem lehetnek, kivéve a hivatásos és kötelezett tűzoltóságok szabályait oly esetekben, melyeknek megállapítása egyedül saját felső hatóságok jogköréhez tartozik.

A vármegyei és fővárosi szövetségek kötelesek a területükön működő vármegyei és járási tűzfelügyelők jelentéseit évenként, sürgős intézkedést igénylő esetekben időről-időre az országos választmányhoz, illetve az elnökséghez beterjeszteni.

Járási szövetségek.

24. §. Oly vármegyékben, melyekben területi vagy egyéb indokolt viszonyoknál fogva járási szövetségek megalkotása célirányosnak bizonyul, ilyenek is létesíthetők az országos szövetség hozzájárulása mellett; ezen járási szövetségek azonban, mint a vármegyei szövetségnek köteles közegei, sem ezeknek, sem az országos szövetségnek alapsabályaival és határozataival ellenkező határozatokat nem hozhatnak.

Vármegyei és járási tűzfelügyelők.

25. §. A vármegyék és járásokban a tűzrendészeti felügyelet céljából a vármegyei szövetségek által — amennyiben erről a közigazgatási hatóságok maguk nem gondoskodnának — vármegyei és járási tűzfelügyelők létesíttetnek, kik a vármegyéjükbe, illetve járásukba tartozó összes községek felett, akár birnak ezek tűzoltósággal, akár nem, tűzrendészeti szempontból felügyeletet gyakorolnak és észleteikről esetről esetre a járási, illetve vármegyei szövetségnek jelentést adnak.

Ezen tűzfelügyelők járasaikat évközben beutazni, a meglévő tűzoltó-testületeket tanácsadás és útbaigazítással gyámolítani, sérelmeikben illetékes helyen rövid úton közbenjárni, illetőleg a politikai hatóságnál arról jelentést tenni tartoznak.

A tagtestületek, valamint ezek tagjainak létszámáról, azok felszereléséről, nemkülönben azon községekről, melyek tűzoltóságot nem létesítettek, nyilvántartást vezetnek s erről az illetékes járási, illetve vármegyei szövetséghez félévenként jelentést terjesztenek be.

A vármegyei és járási felügyelők névsora az országos szövetségnek mindenkor bejelentendő.

A tűzfelügyelők jogai és kötelességei egyébként részletesebben a tűzfelügyelők eljárás szabályaiban foglaltatnak.

A tűzfelügyelők hatósági jogokat nem gyakorolhatnak.

Alapszabálymódosítás.

26. §. Az alapszabályok csak nagygyűlésen módosíthatnak; az erre vonatkozó indítvány szövege azonban 3 hóval a nagygyűlés előtt az elnökséghez beadandó, mely az indítványt napirendre felvétele végett az országos választmány elé terjeszti.

A módosított alapszabályok csak a nagyméltóságú magyar kir. belügyminiszterium jóváhagyása után lépnek életbe.

Feloszlás.

27. §. A szövetség feloszlása csak rendes, esetleg e végből egybehívott rendkívüli nagygyűlésen határozathatnak

el, mely határozat érvényességére a tagtestület háromnegyed részének hozzájárulása megkívántatik.

Ha az első ezen tárgyat napirendre kitűzött nagygyűlés határozatképes nem lenne, a feloszlás felett egy 30 nap malva egybehívandó nagygyűlés, a megjelentek számára való tekintet nélkül, végérvényesen határoz.

A szövetség vagyonáról a feloszlást kimondó nagygyűlés rendelkezik ugyan, a vagyon azonban csakis tüzoltói célokra fordíthatatik s az erre vonatkozó határozat foganatosítása csak a nagymélt. m. kir. belügyminiszterium helybenhagyása után történhetik meg.

28. §. A szövetség azon esetben, ha az alapszabályokban meghatározott cél és eljárástól eltérne, illetőleg hatáskörét meg nem tartaná, feltétlenül aláveti magát a magyar kir. belügyminiszterium 1875. évi május hó 2-án 1508. sz. alatt kelt szabályrendeletének IX. pontjában kimondott joghátrányoknak; t. i. ha az alapszabályokban meghatározott cél és eljárás, illetőleg hatáskörét meg nem tartaná, a kir. kormány által — a mennyiben további működésének folytatása által az állam, vagy a tagtestületek vagyoni érdeke veszélyeztetnék — haladék nélkül felfüg-

gesztetik, s a felfüggesztés után elrendelendő sznbályszerű vizsgálat eredményéhez képest fel is oszlattatik, avagy esetleg alapszabályainak lehető legpontosabb megtartására különbeni feloszlás terhe alatt köteleztetik.

Jelen módosított alapszabályok elfogadtattak a magyar országos tűzoltó-szövetség 1895. évi augusztus hó 19-ik napján Kolozsvár sz. kir. városában tartott XII. rendes közgyűlésében.

Dr. Kék Lajos, s. k.,

elnök.

Dr. Szily József, s. k.,

titkár.

110.659. szám.

V—b.

M. kir. belügyminiszter.

Látta a magy. kir. belügyminiszter.

Budapesten, 1896. évi január hó 4-én.

A miniszter helyett:

Latkóczy Imre, s. k.,

államtitkár.

TECHNIKAI RÉSZ.

TANULMANYOK.

Manometer és Vacuummeter.

— 4 ábrával. —

Hogy a levegőnek sulya van, az bebizonyult azáltal, hogy légüres térben a levegő nehézségének hatása egy 760 mm. magas higany-oszlopot tud fentartani. A légsúlymérők pedig azt mutatják és bizonyítják, hogy a földet körítő körlégnek ezen sulya bizonyos határok között ingadozik, ennek alapján meg lett állapítva és határozva az a viszony, mely a légnyomás, a higany-oszlop magassága és a vízoszlop magassága között létezik, s melyet f. évi 3-ik számunk 39-ik lapján táblázatosan*) összeállítva közöltünk, melyben 1—76-ig minden egyes cm.-re fel van tüntetve a □ cm. felületre gyakorolt légnyomás, nemkülönben az ennek megfelelő vízoszlop-méterekben. Ezen viszony ugyanazon helyen mindig állandó, s ezen tünemény illetve természeti törvény felhasználása alapján létesültek idők folyamán folyton tökéletesítve azon számos és különféle alaku és szerkezetű gépek, melyeket közönségesen *szivattyuknak* szoktak nevezni.

Hogy ezen szivattyuknak, — melyekhez a tűzoltásra használt szivattyugépek (fecskendők) is tartoznak — helyes szerkezetét, pontos összeállítását, ebből kifolyólag jóságát és hasznáhatóságát megítélhetni, illetve arra vonatkozólag következtetést vonni lehessen, oly eszközökre van szükség, melyek a körlég nyomásán alapulnak. Ezen eszközök a **manometer** és **vacuummeter**.

A manometer zárt térben levő lég és gőz feszültségét, illetve nyomását közvetlenül méri, egyuttal

jelzi. A manometer t. i. a légnek vagy gőznek azon tulajdonságát mutatja, hogy a bezárt levegőnek vagy gőznek nyomása atmospherákban mennyivel nagyobb a külső, vagyis a körlég nyomásánál.

A manometer mutató lapjának beosztása, vagyis léptéke metermérték szerinti atmospherákra (1 kg. □ cm.-ként) van beosztva.

A manometer belső szerkezetét mutatja 1 ábra, melynek mutató lapja a szerkezet elötüntetése céljából le van törve.

A manometernek *b—b* lencse alaku tok peremei közé *c* hullámos fémlemez van szorítva, melyre felülről a légköri levegő, alulról, vagyis *a—a* rész felől a sűrített levegő vagy gőz nyomása hat.

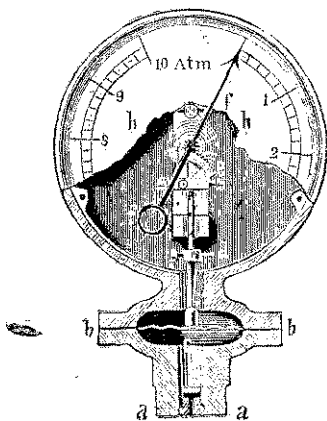
A sűrített levegő nyomása a *c* lemezt kiduzzasztja s ezért az arra támaszkodó *d* rudacska, — a mely rövid emelővel, *e* fogas ivvel van kapcsolva, mely ismét *f—f* mutatónak forgási tengelyére erősített kis fogaskerékbe kapaszkodik — emelkedik.

A *c* lemez emelkedése, illetve kihorpadásának megfelelőleg *f* mutató többé-kevésé elmozdul, még pedig, minthogy a használt áttevés nagy, a mutató a lemez csekélymértű kihorpadását is feltűnően jelzi.

A mutató forgási tengelyére egy spirál rugó van alkalmazva, mely azonban csak arra szolgál, hogy a nyomás csökkenése esetén a mutató biztosabban mozduljon vissza.

A manometer léptéke *h—h* a lemezek a különböző feszültségű levegő nyomásából eredő kihorpadása után készül, minek folytán addig, míg a készülék teljesen rendben van, az — mutató a *h—h* léptéken a sűrített levegő, vagy a gőz feszültségét közvetlenül mutatja.

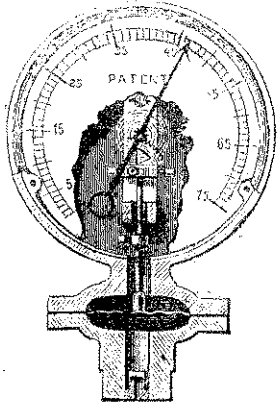
A manometernek az itt leírt és rajzban is bemutatott alakján és szerkezetén kívül van még az ugynevezett csőrugós (Bourdon-féle) manometer, mely belső szerkezetére egészen elüt a fentitől. Lényeges része egy körülbelül $\frac{1}{15}$ részben körbe hajtott (tehát nem összeérő) vékony falu ovális cső, melynek nyitott vége a szelencze csőnyílásához van erősítve, a másik szabad vége pedig légmentesen zárt; a csőnek ezen zárt vége egy csuklóson mozgó rudacska által egy fix pont körül forgó emeltyűnek ezen ponton kívül eső karjával van összeköttetésben, a másik karja fogazott ivben végződik. Az emeltyű fogazott íve pedig a mutató fogaskörére támaszkodik és azt előre-hátra forgatja. Ha a csőbe nyomás jön, annak szabad vége a körből kifelé törekszik, magával huzza az emeltyű hozzákötött részét

(1. ábra.)

*) **Jegyzet.** Az említett táblázatba egy értelemszerű sajtóhiba csuszott be, a mit, nehogy félreértésekre adjon alkalmat, ezennel kijavítani, illetve felvilágosítani szükségesnek mutatkozott. A hiba abban áll, hogy a 45 cm. higany-oszlopot fentartó 0.592 kg. légnyomásnak megfelelő vízoszlop-magasságot jelző szám 612 egészen kimaradt, minélfogva a víz oszlop-magasságát jelző számsorozat egygyel előbb van, mintsem kellene. Leolvasásnál tehát a 46 cm.-től 76 cm.-ig, a vízoszlopot jelző számsorozatból, nem a most szemközt álló, hanem az azt megelőző, veendő, p. o. az 52 cm. higany-oszlopnak 7.07 m., a 60 cm. higany-oszlopnak 8.16 m. és így 76 cm. higany-oszlopnak 10.33 m. magas vízoszlop felel meg helyesen.

melynek fogas vége a mutatót mozditja ki oly mértékben, a milyen épen a megfelelő nyomás.

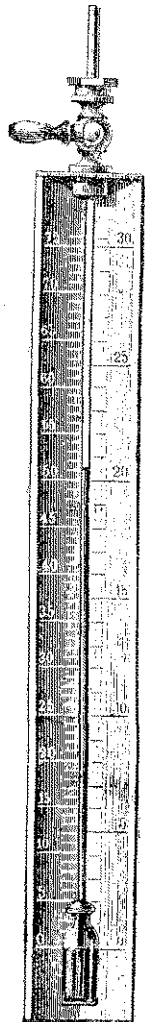

(2. ábra.)

A vacuummeter zárt térben levő levegőnek egészen a légüres térig való megritkítását, vagyis a különböző magas higanyoszlop által előidézett azon különbséget tünteti elő, amely a zárt térben levő levegő és a külső légköri levegő között előáll.

A vacuummeter (2 ábra) szerkezetére csak egyesrészek elhelyezésében különbözik a manometertől s főképen abban, hogy a mutató lapján az 1—76 cm. higanyoszlopnak megfelelő lépték van feltüntetve.

A *c* hullámos lemezre felülről itt is a légköri nyomás hat, míg az *a*—*a* rész felől a ritkított levegő foglal helyet. Ez esetben tehát a *c* lemez az *a* felől eső oldal felé duzzad ki engedni esni a *d* polczát ez pedig a rá fekvő fogas körivet, mely a mutatót mozditja el, mely a mutató lapon a kiduzzadásnak megfelelően előre haladván, mutatja cm.-ben az egész légüres tért.

(4. ábra.)

A Bourdon-féle vacuummeter is a manometertől a mutató lap és a hajlított csőnek a fogazott műemelyüvel való összeköttetésében különbözik. Ennél ugyanis a cső szabad vége a fogasemelyüvel fixpont felett vagyis a fixpont és fogas-ív közötti részen van összekötve.

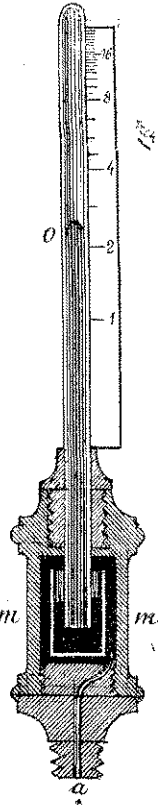
Ha a csőből a levegő ki lesz szivattyuzva, akkor a cső összehúzódni igyekszik, a szabad vége maga előtt tolja az emelyüt, mely ismét a mutatót mozgatja előre oly mértékben, a milyen a légritkítás elért nagysága, mely a mutatólapon leolvasható.

Ezen eszközök azonban a különböző behatások folytán gyorsabb rongálásnak vannak kitéve és hosszabb ideig való használat után nem is megbizhatók.

Pontos és biztos meghatározásokhoz a higanyműszereket szokták használni, ugy a manometert, mint a vacuumetert.

A higany-manometer (3-ik ábra) áll egy üreges fémszelencéből, melynek alsó vége *a* csavarral van ellátva, hogy ennél fogva megerősíteni lehessen, azonkívül ugyanitt egy vékony, az üregig érő lyuk van belefurva, hogy ezen át a nyomás alatt levő levegő vagy gőz feszültsége az üregbe hathasson, az üregben egy higanyt tartó edény van elhelyezve, melybe egy cső nyulik, mely felső végén zárt és levegő van belezárva.

Tudva azt, hogy ha a levegő eredeti térfogatának $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{4}$ -ére stb. össze lesz nyomva, akkor a ráható nyomás a légköri nyomásra viszonyítva annak 2—3—4-szeresét stb teszi. Itt tehát a térfogatváltozásból következtetni a ható nyomásra és ezt az ezen viszony szerint készített léptékről, mely a cső mellett van alkalmazva, leolvashatni.

(3. ábra.)

A higany vacuumeter (4-ik ábra) áll egy üvegcsőből, 76 cmt. meghaladó üvegcsőből, a cső felső vége fémből készült csap, egyik végébe van cső ütve, melynek másik vége összeköttetésre szolgál; a cső másik vége pedig egy üvegpalczkba nyulik, melyben higany van és oly ürtartalmu, hogy a cső megtelése esetén is annak vége mindig a higany alatt maradjon. A cső megett van a lépték, mely mutatja az elért vacuumot, ha a készülék alkalmazva lesz, akkor a csőbe az alatta levő edényből oly mértékben fog felhatolni, a milyen mértékben történik a csőben a lég ritkítása. A higanytartó edényt pedig fel kell emelni, hogy a benne maradt higany felszine a lépték 0 vonalával összeessék, mert ekkor mutatkozik a ténylegesen elért vacuum.

— g. — k.

A víz tulajdonságai.

— 4 ábrával. —

Általános elvek.

A víz, — mint minden más anyag — számos apró részecskékből van össze téve és mint már említve volt, ezen részecskék helyzetüket aránylag a lehető legnagyobb könnyűséggel változtatják úgy, hogy az egész tömeg rögtön felveszi azon alakot, a mely esetlegesen szükséges, (pl. üvegben, az üveg alakjához alkalmazkodik, pohárban a pohár alakját veszi fel, csőben, a cső alakját stb.)

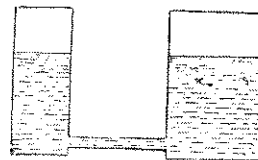
Ebben a tekintetben lényegesen különbözik a szilárd testektől, melyeknek részei nem változtatják oly könnyen helyzetüket, de más tekintetben még jobban különböznek a szilárd testektől, és ez a cohestio.

Cohestio azon erő, melynél fogva azon részecskék, — a melyekből valamely test áll — összetartatnak az ő helyükön. Különböző anyagoknál igen nagy fokban változik ezen cohestio, (azaz, egyiknél nagyobb, másiknál kisebb) azonban bármily fajta szilárd testben feltétlenül van cohestio.

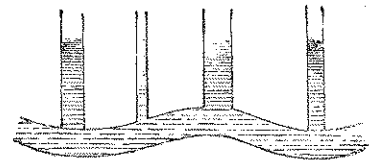
Már most, a vízben és minden más cseppfolyós testben a cohestio nagyon csekély, és komoly kételyek léteznek a vizet illetőleg, hogy vajjon egyáltalában van-e cohestio nála. Valóban az egyedüli bizonyíték, hogy csakugyan van a víznél cohestio (a cseppfolyósoknál) az, hogy mikor szétszórják, kiöntik, cseppekbe sorakoznak, mely cseppek kissébb mennyiségben gömb alakot vesznek fel.

Bármiféle folyadék, ha azt valami edénybe, vagy zárt térbe teszszük, arra törekszik, hogy ugy legyen elhelyezve, hogy mindazon részek, melyek felszínét képezik, egyenlő távolságban legyenek a föld közép pontjától. — Ez az, a miről általánosan mondják, hogy a cseppfolyós testek arra törekednek, hogy saját niveaujukat megtalálják és a törvény, mely szerint az történik, egyike a legfontosabbaknak, az általános alkalmazásnak.

Igy ha két különböző edény, (1. ábra) bizonyos távolságban van egymástól, de vízszintjük egyenlő; ha ezeket az edényeket összekötjük zárt cső által és az egyik edénybe valami folyadékot öntünk, ez átmegy a másik edénybe, feltéve,

(1. ábra.)

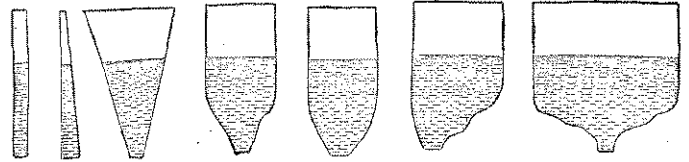
(2. ábra.)

hogy az összekötő cső nem emelkedik igen magasra és ha a pótlás nem lesz megszüntetve, a folyadék mind a két edényben ugyanazon magasságban fog állani. — Ez megtörténik. (hogy egyenlő magasságban fog állani a folyadék) még ha az edények különböző nagyságúak is, így ha egyik edénynek a területe csak egy négyzet hüvelyk a másiké pedig egy négyzet mértföld. — vagy például, ha vizet teszünk egy csőbe,

vagy több egymással összekötött csőbe (2 ábra) vagy több felfelé emelkedő, vagy függőleges cső legyen egy víz szintelen fekvő csőből kivezetve, akkor azt vesszük észre, hogy mind a verticalis csövekben a víz ugyanazon a nibeában, fog állani. — Bármily helyen a víz nyomása tökéletesen öszhangzatban van azon felület magasságával, mely ezen víz felett van, akár kimérhetjük függőleges magasságát, akár nem. Egy köbdecziméter víz, a mint tudjuk nyom egy kilogrammot ha azt egy edénybe teszszük, melynek felülete 1 négyszög centiméter, ez ennek az edénynek fenekére az ő súlyának erjével fog ránehezdedni, vagyis nyomást gyakorolni. Ha még egy köbdecziméternyi vizet adunk hozzá, a nyomás megkettőztetik; ha egy 3-ik köbdeczimétert adunk hozzá, a nyomás 3-szoros lesz és így tovább bár meddig.

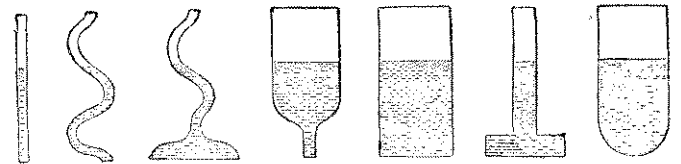
E szerint azt találjuk, hogy minden hozzá adott négyzet decziméter nyomása 1 kg. és hogy az itt leirt edénynek a fenekére való nyomása tényleg tökéletesen egyenlő a víz súlyával. Azonban a vízoszlopnak a fenekére való nyomásához hozzá kell adni a csepfolyós testnek azon hajlamát, törekvését, hogy az oldalak felé szeret terjeszkedni, (vagyis az oldalokra nyomást gyakorolni), és azt találjuk, hogybizonyos mélységben tökéletesen meg egyez a lefelé való nyomással. — Ennek a hatása az, hogy olyan edényben, — a melyet leirtunk, — van egy sokkal nagyobb nyomás, mint a tényleges sulya. — Ismét, ha valamely edény meg van töltve és a felső nyílását bezárjuk, ha most egyetlen egy vizsugarat bebocsátunk valamely nyomás alatt, akkor ezen nyomás az edényben lévő egész víztartalmára átmegy, azaz, az egész víz, a mi az edényben van, szenvedni fogja ezt a nyomást. — Ez a csepfolyós testekre nézve egy igen fontos törvény, és ezt alkalmazzák a hydraulicus (víz) sajtonál, a melyben egyetlen egy igen kis sugár, — egy ember által könnyen kezelve, — egy nagy felületre megkívántató nyomást bír előállítani. — Nyitott edényben a nyomás csupán az edény különböző mélységétől, vagy magasságától függ, mint az előbb mondva volt; ezen mélységet nem csak függőlegesen kell számítunk, hanem bármily irány felé, a melyik mutatja a víz szín valódi különbségét, vagyis, az edény,

vagy víztartó felületét és azon pontot, a honnan fel kell venni a nyomást. — Így például, ha igen számos, — különböző alaku és területű edény van, — mind az asztalon áll és mindegyik meg van töltve vízzel egyenlő magasságig, akkor minden $\square \frac{1}{m}$ vagy más felületű térre eső nyomás, minden edényre nézve egyenlő lesz egyenlő magasságnál; más szóval: sem az alak, — sem a nagyság, — csupán a magasság határoz a nyomásra nézve. —

(3. ábra.)

Legyen például megint, hogy van együtt számtalan edény ugyanazon síkon, (3. és 4. ábra) mindegyiknek legalsó része, (azazfeneké) egy négyzet $\frac{1}{m}$ de felső részük, vagyis felfelé mindegyik különböző területű, — úgy hogy némelyik alig

(4. ábra.)

észrevehetőleg megkeskenyednek alul, míg mások alig kélzettelhető szélességig, például néhány négyzet méterig kiterjednek; legyenek ezek mind ugyanazon magasságig megtöltve vízzel, akkor azt vesszük észre, hogy mindnyájuknál a fenéken egyenlő lesz a nyomás, dacára annak, hogy némelyek csupán néhány decigr. vizet tartalmaznak, mások pedig több kgr. — A víz nyomása, — minthogy felül nincs betakarva. — a felület bármely helyén csakis víz szín különbségének, tulajdonítható és semminémű bármily névvel nevezendő oknak nem.

(Folyt. köv.)

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A zalaegerszegi önkéntes tűzoltó-testület közgyűlése.

A zalaegerszegi önkéntes tűzoltó-testület évi rendes közgyűlését Boschán Gyula testületi elnök elnöklete alatt április hó 12-én délután 2 órakor tartotta az elemi iskola egyik termében.

Elnök üdvözlőlvén a megjelent tagokat, a közgyűlést az alapszabályok értelmében határozatképesnek nyilvánította.

A tárgysorozat értelmében Nagy Antal testületi titkár felolvasta az 1895-ik évről egybeállított évi jelentést, a mely részletesen beszámol elsősorban a szertár-építéssel, mely czélra Hidasy Kornél szombathelyi megyés püspök a major-utczában a szükséges telket 25 évre évi 14 frt haszonbér fizetésének kötelezettsége mellett adta, azonban a maga részéről a haszonbér fizetését elengedte; a város adott téglát és cserépszindelyt; ezek mellett a szertár építése a testületnek 2,720 frtjába került, azonkívül a kút csináltatás 50 frtba, a téglá és kavics hordatása 32 frtba, a betoncsövek 89 frtba, a napszámos munkák 10 frt 80 krba, lakatos munka 5 frt 60 krba s így az egész 2,907 frt 40 krba s ezenfelül 125 frton egy vas kút rendeltetett és 110 frton a szertár, tanácskozási terem és örszoba felszereléséhez szükséges butorok. Az építkezésre a rendelkezésre állt szertár-alapon kívül a testület rendelkezésére állt

alapokból kölcsön vétetett 1,248 frt 27 kr. A jelentés szerint volt 1895-ben 1 közgyűlés, 8 választmányi gyűlés, a melyeken 39 ügy nyert elintéztést; a csapat 4-szer vonult ki, azonban szertár hiányában rendszeres gyakorlatot nem tartott; volt 5 tüzeset. A testületnek van 61 működő, 139 pártoló, 8 segélyező és 7 alapító tagja. Sajnálattal tudatta a jelentés, hogy a testületnek több éven keresztül volt buzgó főparancsnoka, Mayer István, hivatalos áthelyezés következtében állásáról lemondott, valamint kilépett Steiner Zsigmond szakaszvezető és Horváth József hegyi (?), míg Neumann Bernáth és Gangl Ignác elhaltak. Végül a jelentés beszámolt a testület vagyoni állapotáról. Pénz bevétele volt 1,592 frt 93 kr., kiadása 980 frt 85 kr., pénzmaradvány 612 frt 08 kr. és 83 frt 10 kr. tagsági hátralékokban.

A jelentést a közgyűlés tudomásul vette, a választmányának a szertár-építés ügyében tett egész eljárását jóváhagyta s a jelentésben foglalt javaslatához képest megbízta a választmányt, készítsen szabályrendelet-tervezetet az iránt, hogy a háztulajdonosok köteleztessenek a testületet évi segélyben részesíteni s e tervezet a képviselőtestület jóváhagyása végett a városi tanácshoz beterjesztessék; ugyanis ily irányu állandó támogatás nélkül — a pártoló tagok folytonos csökkenése mellett — a testület fenmaradása nem biztosítható.

Olvastatott a választmány részéről felkért számvizsgáló bizottságnak jelentése a testületi számadások megvizsgálásáról. A jelentés szerint a számadások kifogástalan pontossággal vezetettvén, dr. Isoó János indítványára a közgyűlés Gombás István pénztárnoknak jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét és elismerését s a számadásokat az alapszabályok értelmében felülvizsgálat végett Homor János, Fischer László és Weisz Tivadar tagokból álló számvizsgáló bizottságnak azzal adta ki, hogy a vizsgálat eredményéhez képest a közgyűlés nevében a felmentvényt adja meg.

Olvastatott Mayer István főparancsnoknak állásáról való lemondása. A közgyűlés méltányolva azokat az érdekeket, melyeket Mayer István főparancsnok ez állásában több éven keresztül a testület körül szerzett, főleg a testület legzsiláltabb viszonyai között, jegyzőkönyvileg örököltette meg érdemeit s fejezte ki köszönetét és elismerését, s örömmel vette tudomásul abbéli kijelentését, hogy a testületnek továbbra is pártoló tagja kíván maradni.

Ezután elnök maga és tisztársai, valamint a választmány nevében a bennök helyezett bizalmat megköszönvén, a közgyűlést a választás megejtésére felkérte.

A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel újból Boschán Gyulát választotta meg elnöknek, a ki meghatva mondott köszönetet az újból egyhangulag feléje irányult bizalomért.

A folytatólagos választás eredménye: Udvardy Ignác alelnök, Nagy Antal titkár, Gombás István pénztárnok, Hajik István ügyész, dr. Isoó János testületi orvos, Heigly János szertárnok. Választmányi tagok, a) pártoló tagokból: Csértán Károly, Balatn József, dr. Czinder István, Balassa Benő, Fangler Mihály, Breisach Sámuel; b) a működő tagok sorából: Horváth Gyula, Mórocz József, Sipos Antal. A számvizsgáló bizottság tagjai: Homor János, Fischer László, Weisz Tivadar.

A csapatnál dr. Isoó János főparancsnokká, ifj. Heigly János szivattyús szakaszvezetőnek választatott meg.

Dr. Isoó János meleg szavakban köszönte meg főparancsnokká történt megválasztását; tudja a súlyos kötelezettségeket, melyek e választással reá hárulnak és ha mégis elfogadja, teszi azon reményben, hogy a csapat tagjai vele vállalva fognak annak beigazolásául hatni, hogy egy év múlva a testület nemcsak azzal fog dicsekedhetni, hogy az ország egyik legrégebbi testülete, hanem mint a hol a csapat tagjai szép hivatásukat kifogástalanul is teljesítik.

Az elnök ezután üdvözölte az új főparancsnokot, mint olyant, a kinek ismert erélye és szívós kitartása biztos garancia arra, hogy a csapat szervezése óhajtott eredményre fog járni.

Végül a költségvetést 1226 frt remélhető bevétellel, 974 frt kiadással és így 252 frt remélhető pénzmaradvánnyal a közgyűlés elfogadta.

A közgyűlés utolsó tárgyát az indítványok tárgyalása képezte.

A közgyűlés az elnök indítványára jegyzőkönyvileg fejezte ki hálás köszönetét Hidas Kornél szombathelyi megyés püspöknek azon nagylelkűségeért, hogy a szertár építéséhez szükséges telket oly kedvező feltétel mellett a testület rendelkezésére bocsátani kegyes volt s a mely nagylelkűségével lehetővé tette, hogy a testület hosszú évek bajlódása után a szertárt felépíthette s így a már a feloslzás stádiumán állt testületet e végveszedelemtől megmentette.

A tokaji önkéntes tűzoltó-testület Parancsnokságának évi jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Az irányomban nyilvánult becses közbizalom folytán ma másodizben jutott a szerencse a tisztséggemmel járó azon köteleiséget teljesíteni, hogy tisztelt közgyűlésnek az

érvényben levő alapszabályaink 14. §-ssa értelmében a parancsnokság megbízásából az általam egybeállított 1895. évi testületi működésünkből, t. i. az ügykezelés-, a szolgálat-, s a vagyonkezelésről szóló jelentést előterjeszsem. Örömtelt kebellem és lelki gyönyörrel foghattam hozzá a felolvasandó beszámoló elkészítéséhez; mert az egész testület lelki megnyugvással, büszke önérettel és örömmel tekinthet vissza a lefolyt év eseményeire, annyival is inkább, minthogy ez az év volt az, amelyben egyletünk a nemtői létből felocsúdott s újjá születésének napjait élvezi. Ezen kedvező helyzetet pedig a derék s önfeláldozó tisztikar, valamint a működő tagok odaadó s fáradságot nem kímélő munkája varázsolta elő. A felsorolandó tények eléggé fényesen igazolják, hogy főtekövésünk: a testület célja, az emberbaráti intézmény újjá teremtése s tova fejlesztése volt. Ugy, hogy az 1895. évet illetve csakis annak másik felét, mivel mi az egylet vezetését csakis julius elsején vettük át, büszkélkedve nem a mult évi jelentésben használt szokatlan hangzásu — meddő; hanem áldásos jelzővel láthatjuk el Hisz ezen rövid hat hónap egyesületünk beléletében oly természetű és terjedelmű anyagot szolgáltatott, melynek ismertetésével a t. közgyűlés szives figyelmét ha csak néhány pillanatra is, lekötöni képesek leszünk.

Lássuk tehát részletesen, mi történt egyesületünk körében:

I. Pénztár.

Pénztári államánnyunk — mint az 1% alatt ide csatolt pénztári számadás is igazolja, az 1894. évi 883 frt 34 kr. zárlathoz képest 1895. évi december hó 31-ikén 1012 frt 80 kr., vagyis 129 frt 46 kr. gyarapodást mutat. A pénztári számodásokat f. é. január hó 19-én tartott parancsnoksági gyűlésen tételenként átvizsgálván, valamint a f. é. február hó 27-én a választmányi felülvizsgálván, azokat helyeseknek, az okmányokkal egygyezőeknek, — magát a naplót pedig mintaszerűen vezetettnek találtuk, miért is, midőn a pénztárnoknak a felmentvény megadását véleményezzük, egyszersmind indítványozzuk, hogy egyletünk pénztárának lelkiismeretes és pontos kezeléseért jegyzőkönyvileg elismerés és köszönet szavaztatnék.

Összes bevétel volt egyletnek az előző évről áthozott 883 frt 34 kron kívül 644 frt 33 kr.
Összes kiadása 514 » 87 »
Több volt tehát a bevétel 129 » 46 krral
Mit hozzáadva az előző évi maradvány 883 » 34 krhoz

Összesen az egyletnek vagyona készpénzben van 1012 frt 80 kr., mely összeg a Tokaj-Hegyaljai takarékpénztárba van gyümölcsözőleg elhelyezve. Ugy a bevétel mint a kiadás a számadásban részletezve fordul elő. Az imént említett készpénzen kívül van még az egyletnek vagyona a követelésekben.

1. A Tokaji m. kir. adóhivatalnál letétben 146 frt 60 kr.
 2. Néhai Renn István hagyatéka, mely csak Renn Istvánné halálával válíkesdékessé 200 » — »
 3. Tóth Györgyné által az egyletnek adományozott kötvény értéke Királyfalvi Gábornénál 200 » — »
 4. Tokaj városánál 274 » — »
Felszerelés és szerelvényekben a leltár szerint kopás és használat levonása után megfelelő beclés szerint 2328 » 28 »
értékű befektetéssel, melyet semminemű adósság nem terhel és így a mult jelentésmegtétele óta a lefolyt félévben a vagyon leltár szerint kimutatott készpénzbeli 1012 » 80 kral
Együtt kitesz összesen 4133 frt 68 krt.
- Vagyonunk ezen előhaladása tulajdonitandó 1-ször annak, hogy a szükséges javítások és kisebbszzerű dolgok beszer-

zésénél, valamint egyéb kiadásainknál is a parancsnokság mindig a legszigorubb takarékosági elveket tartotta szem előtt, összeegyeztetve a hasznosat, a czélszerűt az olcsóval és alkalmassal; 2-szor annak, hogy a mult évben megálapított költségelőirányzatunk határán belül költekeztünk; és 3-szor azon adományoknak, a melyekkel pénztárunkhoz járultak; a tokaj-hegyaljai takarékpénztár 30 frttal, Első magyar biztosító társulat 25 frttal és a Ponciére társulat 10 frttal. A miért is tisztelettel indítványozzuk, miszerint a felsorolt adományokért a közgyűlés köszönetét ezen jelentés megküldése által fejezze ki.

II. Személyzet.

A rendes ingadozás mellett kevés változatossággal működő tagjaink létszáma az év végén, bele nem számítva azon két tagot, kik közül egy eltávovása folytán kilépett, és egy pedig kizáratott — 45 volt, tehát két taggal több mint mult év végén, mely körülmény szintén haladásunkat bizonyítja. — Évi állomány volt tehát a következő. 1 főparancsnok, 2 alparancsnok, 1 szertárnok, 1 pénztárnok, 1 segédtsizt, 2 szakaszvezető, 2 orvos, 1 építész, egy csővezető, 2 rajvezető 5 őrvezető, 10 mászó és 15 szivattyus, egy kürtös: összesen 45 tag. A két tiszteletbeli és 12 választmányi taggal együttvéve egyletünk 59 tagot számlált. A szolgálati idő szerint osztályozva volt köztünk öt 16 éves, egy 15 éves, négy 13 éves, egy 11 éves, négy 10 éves, egy 9 éves, három, 8 éves, egy 7 éves, egy 6 éves, öt 4 éves, egy 3 éves, nyolcz 2 éves, 10 hajdnem egyévesek. Foglalkozásra nézve: 2 orvos, 4

hivatalnok, 1 tanító és 38 iparos, két tiszt állás üres volt t. i. a titkári és az ügyészi.

III. Tüzesetek.

A város területén három tüzeset fordult elő: *augusztus elsején* déli 12 órakor két lakóház égett le. Kudászi Kálmán főparancsnok alatt kivonult husz tűzoltó; működési idő: egy óra 45 percz volt. *augusztus hatodikán* délelőtt Kistokajban. Egy kazal takarmány. Az oltásban nem vehettünk részt, mert a jelzéskor a tűz már eloltatott. *Október elsején* délelőtt $\frac{3}{4}$ 12 órakor. A szerűs kertekben. Kivonult Miskovits István I. alparancsnok alatt 7 tűzoltó. Emberfeletti erővel, a legnagyobb önfeláldozással támadott testületünk. Elszánt küzdelmünket siker jutalmazta. A tüzet tovább terjedésében meggátolni és délután $\frac{1}{2}$ 3-ra, — azaz 3 órai működés alatt teljesen eloltani sikerült. Ugy hogy a 600 frtot megérő 100-ra menő kazlak közül csak 12 semmisült meg. Az idő derült volt mérsékelt széllel. — Csirájában elnyomott tűzről csak egy esetben tétetett jelentés, a mely veszélyessé válhatott volna városunkra. T. i. Schmid Viktor lakos által a Lázarovits-féle épület faraktára közvetlen szomszédságában kátrány olvasztatott fel, mikor vigyázatlanságból történvén, a kiömlött égő kátrány nagy lánggal kezdett égni és az egész környék egy pár másodpercz alatt sűrű füstfelleggel elborított, és csakis egy pár ember lélekjelenlétének köszönhető, kik homokkal és földdel elolthatták.

(Folyt. köv.)

H I R E K.

Nyilvános nyugta és köszönet. A tokaji önkéntes tűzoltó-testület »zászló-alapjára« f. é. junius hó 14-ig befolytak a következő adományok: Bergler Gyula prépost, Tokaj 150 frt; Bischitz Dávidné, Budapest 25 frt; Bernáth Béla országgyűl. képviselő, Budapest 25 frt; Vecsey Oláh Károlyné, Budapest 20 frt; takarékpénztár, Tokaj 20 frt; első m. ált. bizt.-társulat, Budapest 20 frt; Abelesz Rudolf tokaji cognac-gyár tulajdonosa, Bécs 10 frt; Lantos János szolgabíró, Sztrókó 5 frt; tűzoltó-testület, Miskolcz 5 frt; tűzoltó-testület, Győr 5 frt; tűzoltó-testület, Nagy-Bánya 3 frt 50 kr.; tűzoltó-testület, Leibicz 2 frt; tűzoltó-testület, Szilágy-Somló 2 frt; Benedek Ferencz jászói prépost 3 frt. Összesen: 295 frt 50 kr. — Fogadják a nemeslelkű adakozók testületünk köszönetét. *Kudász Kálmán*, főparancsnok, *Fénykövy Jakab*, segédtsizt.

Féjérvármegye alispánja a tűzrendészetet illető részben következőket mondja évi jelentésében: *Tűzrendészetünket illetőleg* van szerencsém a kisebb intézkedéseken felül kiemelni, hogy a tűzoltói szakismeret s ennek segélyével maga a gyakorlati tűzoltás minél sikeresebben teljesíttessék, a *vármegyei tűzoltó-szövetség előterjesztése alapján* körreleltileg utasítottak a községek, miszerint alkalmas szakférfiakkal tűzoltóságaikat begyakoroltassák. E felhívás következtében számos község részére lett ily szakerő rendelkezésre bocsájtvá, *kiket a vármegyei tűzoltó-szövetség saját pénztárának terhére küldött ki*, ellenszolgáltatásául azon tagdíjaknak, melylyel a községek a szövetség fentartásához járulnak. Tervben van ezenkívül egy megyei szaktanfolyam, mely által az általános és az egész vármegyére kötelezőleg kiterjedő szakoktatás megtartása czéloztatik. A nyári időszak kezdetén a *vármegyei tűzoltó-szövetség javaslata szerint* a községi hatóság közreműködésével minden községben hivatalos helyi tűzszemle toganatosítottván, az

ez alkalommal tapasztalt tűzveszélyesség lehető megszüntetésére nézve az egyesek felhivattak és az e részben szükséges hatósági intézkedések megtétettek. — Ezenfelül a *tűzoltó-szövetség saját külön kiküldöttjei* által a tűzbiztonsági elővigyázati intézkedések mibenlétét számos községben felülvizsgáltatta, az aratási időszak beálltával pedig a lakosság külön figyelmeztető felhívással lett a védekezésre figyelmeztetve. Mindezen elővigyázati intézkedések üdvösen hatottak közre, hogy a lefolyt évben a tüzesetek mindinkább gyérültek s nagyobb mérveket nem öltöttek. Végül felmentendőnek tartom azon körülményt, miszerint a tűzoltó-szövetség kebelében oly intézkedés tétetett, hogy a tűzoltó-testületek működő tagjai évente 10 kr. díjért baleset előfordultával tekintélyes napi és nagyobb összegű átalány segélyben részesülhetnek, a mitől az intéző férfiak a tűzoltói szolgálatra nézve fokozottabb sorakozást reménylenek.

Hidegen örlő, tűz ellen biztos malom. E malomnak célja meggátolni, hogy az őrlemény őrlés közben tulságosan fölmelegedjék, tehát a liszt megbarnuljon, vagy tulságos fölmelegedése következtében tűzvést idézzen elő. E czélt oly módon érjük el, hogy a malomban levő lisztet kellően szellőztetjük. E végből a malomkőbe a rendszeren csekélyebb őrlő rovátkákon kívül még szélesebb és mélyebb szellőztető rovátkák is alkalmazandók. A hathatós szellőztetés a liszt fölmelegedését, a kőhöz tapadását és megbarbitását gátolja meg. — Feltalálója: Rácz J., Budapesten.

Főszerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felelős szerkesztő:

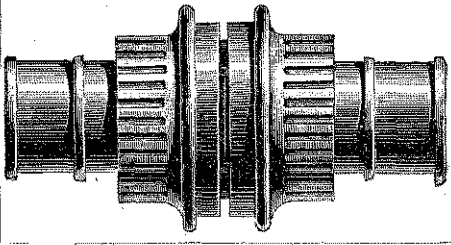
KÁLMÁN GÉZA.

H I R D E T É S E K .

A
Tűzoltó Közlöny
 előző évfolyamaiból
teljes példányok
 1 frt 25 krajczárért
 megrendelhetők
 a kiadóhivatalban
Budapest,
 IV. Molnár-utca 26.

Az új Seltenhofer-féle szabadalmazott

tömlő-kapocs

Millennium Millennium
 a legjobb és legbiztosabb, legegyszerűbb és legolcsóbb tömlő-kapocs.
 Képes árjegyzékkel szolgál
SELTENHOFER FRIGYES FIAI
 es. és m. kir. udvari szállítók Sopronban.

ALAPITTATOTT 1858. **WALSER FERENCZ-FÉLE** ALAPITTATOTT 1858.

első magyar
gép- és tűzoltószer-gyár,
 harang- és ércöntöde
részvénytársaság.
 Budapesten, VII. Rottenbiller-utca 66.
 Gyártelepének első osztálya szállít
 tűzi fecskendőket, gőz- vagy
 kézhajtásra kerül fecskendőket,

községi egységes vészvonatokat,
 továbbá községek s a szervezendő tűzorségek részére kocsi- és mozdony-fecskendőket, vízhordó-
 kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelek tűzorségek és önkéntes tűz-
 oltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Uteaöntöző kocsikat, himbatargonczákat
 szeméthordásra s egyúttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, póczegődör- és csatorna-
 tisztító gépeket légszivattyuval. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes
 csavarra átídomíttatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkből hazánkban
 12,000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

Hirdetéseket
 lapunk részére elfogad a kiadóhivatal. — Többszöri hirdetésnél
 tetemes árendemény.

— Pártoljuk a magyar ipart! —

BUDAPEST

Magyar királyi udvari szállítók.

BÉCS

Császári és királyi ausztriai udvari szállítók.

BELORÁD

Szerb királyi udvari szállítók.

TEHERÁN

Perzsa császári udvari szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZITŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánljuk továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dísz-síjakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipoikat, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtókat, kezyűket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívó-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

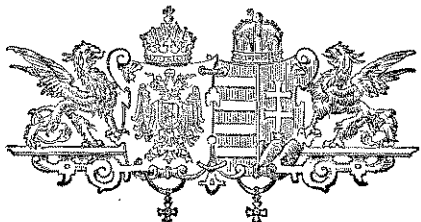
Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sürgöny-cím: Tiller udvari szállító, Budapest

— Mindennemű sport-öltönyök! —

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és fehereműek!

— Alapítottatott 1816-ban. —

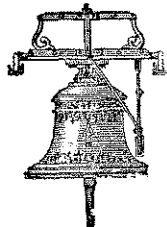
Hazánk legrégebb tűzoltószersz., szivattyú- és kút-gyára, harang- és ércöntődéje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

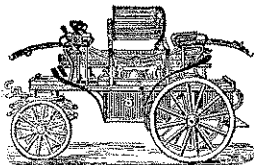
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű fecskendőiket és tűzoltó szerkeiket, valamint kitűnő hangú harangokat a vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

— Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség! —

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakas-parancsnoka.

1885.

— Ára 1 frt 50 kr. —

A tűz és annak oltása.

CSŐVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

— Ára 30 kr. —

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Kun-utcza.

Tűzoltó-felszerelések.

*
Gőzfecskendők
Mozdony-fecskendők.
Kocsi-fecskendők.
Talyiga-fecskendők.
Puttony-fecskendők.
Extincteurök.
Szer- és személyszállító kocsik.
Tolólétrák.
Dugólétrák.
Horoglétrák. *

*
Vízfordó kocsik.

Tömlőmotolák.

Gummi- és kender-tömlő.

Füst-álarczok.

Vászon víztartó-kádak.

Vízfordó-vedrek.

Fáklyák.

Mentőeszközök.

Vészvonatok.

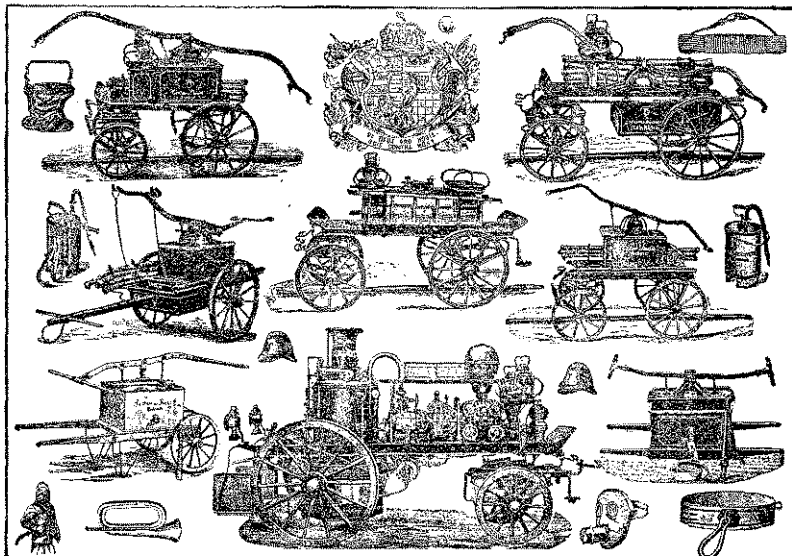
Bontó eszközök. *

Alapított 1865.

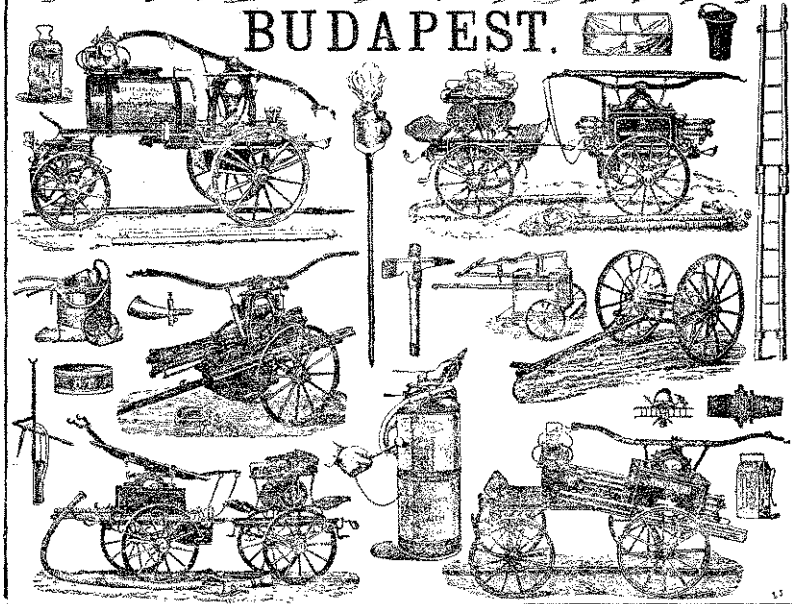
A magyar királyi belügyminiszterium által
52,971/1873 és 6840/1889. szám alatt ajánlva!

Kedvező részletfizetési
feltételek.

Öt évi jótállás munka-
és anyagért.

GEITNER ÉS RAUSCH
BUDAPEST.

Képes árjegyzék in-
gyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilá-
gosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI. ker., Andrássy-út 8. szám.

Egyéni felszerelések.

*
Sisakok.
Mászóövek.
Szivattyu-
övek.
Sapkák.
Mászó-csáká-
nyok.
Szivattyu-bal-
tác.
Tiszti-övek.
Rózsekések.
Kéthangu jel-
zők.
Jelzősípok. *

*
Kürtök.
Mászólámpák.
Mentőkötelek.
Cső- és tömlő-
kötelek.

Tömlőkötők.
Füstszivacsok.
Kürt- és jelző-
zsinórok.
Rangjelző
rosetták.

Vállzsinórok.
Füst-szemüve-
gek. *

Számos kitüntetés.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

**SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-
HIVATAL:**

Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamátiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.

Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. Ifj. Szidanits Ferencz †. — *Hivatalos rész.* A főpolgármester levele. — Jegyzőkönyv a közp. választmányának 1896. márczius 29-én tartott üléséről. — Jegyzőkönyv a veszprémmegyei tűzoltó-szövetségnek 1896. június 29-én tartott rendes évi közgyűléséről. — *Általános rész.* A kiállítási mintaszertár. — *Technikai rész.* Tanulmányok. A víz folyása csövekben. — *Testületek köréből.* Az orsz. szöv. központi választmányának ülése. — A szabadkai önk. test. közgyűlése. — A tokaji önk. tűzoltó-testület parancsnokságának évi jelentése. — A csánigi tűzoltóság közgyűlése. — Az edeházai tűzoltó-testület közgyűlése. — A gyöngyösi zászlószentelési ünnepélye. — *Hírek.* — *Nyílt-tér.* — *Hirdetések.*

Ifj. Szidanits Ferencz.

Egy teljes virágjában levő ifju életfonalá szakadt el, egy nemesen érző szív dobogása szünetelt, egy a felebaráti szeretet érzetétől dagadó kebelben fagyott meg az élet árja. A még pár nap előtt tevékeny, tetterős, vidám beszédes ifju ma már néma, tehetetlen hideg földi alak, gyászos koporsóba zárva s vissza adva az anyaföldnek, hogy kebelébe zárva őrizze szülőtte gyermekét.

Ifjabb Szidanits Ferencz székesfővárosi tanító, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szolgálatvezető szakasparancsnoka, az országos szövetség kiségitő-jtkárja rövid szenvedés után július 27-én elhunyt.

Szolid magaviselete, alkalmazkodni tudása, műveltsége, kedveltté tették őt mindenütt, a hol megfordult a társadalom minden rétegében.

Kötelességtudásban, szívjóságban páratlanul állt s mintaképül szolgált; tűzoltó bajtársai őszinte szeretetükkel vették körül őt, a ki méltán megérdemelte mindenki szeretetét és becsülését.

Merész volt, s talán ezen merészsége volt oka, azon rá nézve végzetes kimenetelű szerencsétlen eseménynek, mely őt idő előtt, oly váratlanul gyászos koporsójába fektetvé, szülei, testvérei, rokonai, ismerősei és bajtársai nagy fájdalmára.

Nem lassan ölt alattomos betegség emésztette el élete gyökerét s metszette életerét, mint hős a

csatamezőn, a tűzoltók csatamezején, a tűzvész helyén kapta azon halálos sebeket, melyek megölték benne az életet.

Egy hete, kötelességszerűen tartotta kirendelt őrségét, midőn megszólalt a vészre hívó harang szava, s ő az alárendelt őrséggel kivonult a magyar fém- és pipaárugyár égéséhez. Heve, merészsége elragadta, talán kellő óvatosság és körültekintés nélkül tovább haladt előre az ellenség, az ádázalelem üldözésében, mely orozva rontott rá, s az előbb még dőlő ifju roncsolt tagokkal került elő a rászakadt romok alól, élve bár, de halálos belső sérülésekkel.

Epedve reméltük, kinos szorongással vártuk a kórállapot jóra fordultát, hittük, hogy az ifju test kiheveri, átéli a bajt, de az enyészet szelleme már ott lebegett kórágya felett s a nagy kaszás, a halál, nem engedte őt vissza nekünk; elragadta tőlünk örökre.

Szép lelke elszállt az egek urához, nekünk, a kik őt ismertük nem maradt, más itt, mint emlékezete s a keserű fájdalom, mely ránehezedik mellünkre s összeszorítja szívünk izomzatát s midőn szemünkben könnyel rebegi ajkunk „Isten veled!“ hozzá csatoljuk azt: Könnyű legyen neki a hant! Béke lengjen porai felett!

K. G.

jelentése, melyben azt adja elő, hogy járásának igen sok községe nélkülözi a tűzrend. szabályrend. 3 §-ában előirt tűzoltó-szereket és a tűzoltóságot. A tűzoltóságok élén álló főparancsnokok pedig nem igen bírnak kellő képességgel egyleteik vezetésére, intézkedést kér az iránt, hogy ezen parancsnokok elmozdíthatók és másokkal pótolhatók legyenek, a tűzoltószerek pedig beszereztessenek.

e) Olvastatott Takácsy Ignác, zirczi járási tűzfelügyelő jelentése, hogy a legtöbb községben sem tűzoltószerek nincsenek meg az előirt mennyiségben, sem a tűzoltóságok nincsenek szervezve, kér tehát intézkedést.

Mínt hogy a pápai és zirczi járási tűzfelügyelőnek jelentései általánosan vannak megírva, s azokból nem lehet megtudni, hogy melyik községben nincs tűzoltó-szer, melyikben nincs tűzoltóság és melyik tűzoltóságnak főparancsnoka alkalmatlan az egylet vezetésére; felkértenek a pápai és zirczi tűzfelügyelő urak, miszerint egy tüzetes jelentésben fejtsék ki a hiányokat és sorolják fel egyenkint azokat a községeket, melyekben nincs tűzoltóság, tűzoltó-szer s kik azon főparancsnokok, kik kellő képzettséggel nem bírnak, s kik azok, kik kötelezéseiket nem teljesítik? Jelentésük 60 nap alatt beváratik.

6. Szeglethy György választmányi tag indítványozza, hogy láttassanak el a tűzfelügyelők működési naplókkal, melyekben kitüntetendő volna, hogy melyik községben mikor volt a tűzfelügyelő?

Elnök válaszolja, hogy a táblázatos kimutatások utolsó rovata éppen arra való, hogy az időt, melyben az illető községet meglátogatta, bejegyezze, és éppen ezt mulasztották el a pápai és zirczi járási tűzfelügyelő urak.

Határozatott a járási tűzfelügyelő uraknak megkeresése az iránt, hogy jövőben jelentéseikben kitenni sziveskedjenek, mely napokon, mely községben voltak vizsgálaton.

7. Elnök felhatalmazást kér arranézve, hogy a hanyag községek előljáróságai ellen a közigazgatási elnöktől a fegyelmi eljárás megindítását kérelmezhesse.

A felhatalmazás megadatott.

8 Szikora Béla tűzfelügyelő jelenti még, hogy Ajka-Rendek község által Seltenhofer sopróni czégtől vásárolt fecskendőt megvizsgálta, de azt, mint alkalmatlant, nem fogadta el s az erről kiállított bizonylatot átadta Felter Gyula ottani volt segédjegyzőnek, ki jelenleg Kis-Lődi jegyző, de azóta semmi sem történt a gép visszaadása tekintetében.

Ajka-Rendek község előljárósága igazoló jelentésre felhivatik a devecseri főszolgabíró ur utján.

9. Elnök felhívja a járási tűzrendészeti felügyelőket, hogy járaásaikban létező és jutalmazásra méltó tűzoltóegyleteket nevezék meg.

A tűzfelügyelők javaslatai alapján Papkeszi, Kis-Hidegkut, Mencshely, Siófok, Nóráp és Bakony-Magyar-Szombat hely községek tűzoltóságai jutalmazásra méltóknak találván, a közgyűlés ezen tűzoltóságokat tűzoltó-szerek beszerzésére egyenkint 10—10 frttal jutalmazza s ezen összegek kiutalására az ügyvezető elnököt felhatalmazza. A még rendelkezésre álló 40 frtnyi összegre nézve pedig

azt határozza, hogy ezen összegből a tüzeseteknél magukat kitüntetett tűzoltók jutalmaztassanak, mely jutalmak az elnök által esetről-esetre kiutaltatnak.

10. Elnök úgy a maga, valamint tisztársai nevében megköszöni a beléjük eddig helyezett bizalmat, beadja a lemondást, s egyuttal fölkéri a közgyűlést, hogy korelnököt válasszon. A közgyűlés Pongrácz Dániel választmányi tagot választja korelnöknek, mire megkezdődik a választás.

Korelnök előterjesztésére: Ügyvezető-elnökké egyhangulag dr. Óváry Ferenc választatott, ki az elnökséget elfogadván, a választást tovább vezeti.

Alelnökké egyhangulag Szeglethy György, főjegyzővé egyhangulag Blázy Imre, jegyzővé egyhangulag Tragor Béla, pénztárossá egyhangulag Jenőfy Ferencz, tűzfelügyelővé a veszprémi járásba egyhangulag Kukorelly Ferencz, a devecseri járásba egyhangulag Szikora Béla, az enyingi járásba egyhangulag Gerber Sándor, a zirczi járásba egyhangulag Takácsy Ignác, a pápai járásba egyhangulag Szokoly Ignác; választmányi tagokká: 1. Balogh Károly, 2. Bárdossy Imre, 3. Barthalos Sándor, 4. Bauer Károly, 5. dr. Fenyvessy Ferencz, 6. Fischer Károly, 7. Heim Ignác, 8. Hidy Zsigmond, 9. Jákói Géza, 10. Kányai József, 11. Keller János, 12. dr. Kemény Pál, 13. dr. Kerényi Károly, 14. Kovács Imre, 15. Pongrácz Dániel, 16. dr. Réthy Ede, 17. Ruttner Sándor, 18. Schill János, 19. Szaifft Zoltán, 20. dr. Spitzer Mór, 21. Szücs Ákos, 22. Szücs József, 23. Weisz Elek, 24. Wolf Sándor 3 évre egyhangulag megválasztottak, miről jegyzőkönyvi kivonatban értesítettni rendeltettek, s az értesítés végrehajtásával ügyvezető elnök és főjegyző bizatik meg.

11. Ügyvezető elnök indítványozza, hogy Blázy Imre főjegyzőnek fáradozatlan és ügybuzgó működéseért jegyzőkönyvi köszönet s tiszteletdíj fejében 50 frt szavaztassék meg.

Blázy Imre főjegyzőnek ügybuzgalma és működéseért jegyzőkönyvi köszönet és tiszteletdíj fejében 50 frt meg-szavaztatott.

12. Szeglethy György indítványozza, hogy miután a számadások megvizsgálásánál arról győződött meg, miszerint a postaköltség a szövetség jövedelmének jelentékeny részét emészti fel, s miután más jótékony intézmény is élvezi a portomentességet, kérvény terjesztessék a nm. kereskedelmi m. kir. miniszteriumhoz a portomentesség megadása iránt.

Az indítvány helyesnek találván, határozatlik, hogy kerestessék meg az országos tűzoltó-szövetség az iránt, hogy a postaköltség elengedése iránt tegyen újból lépéseket a kereskedelmi miniszteriumnál és pedig arra nézve is, hogy a szövetség és tagtestületei között a portomentes levelezés engedélyeztessék.

13. A jövő évi közgyűlés megtartásának helyéül Pápa rend. t. város, idejéül 1897. évi június hó 28. napja határozatlik meg.

Több tárgy nem lévén, elnök a közgyűlést bezárja.

Kmft.

Dr. Óváry Ferencz,
ügyvezető elnök.

Blázy Imre,
főjegyző.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A kiállítási mintaszertár.

Hogy valami felett tárgyilagosan mondhassunk ítéletet, kell, hogy a melléktekinteteket (rokon vagy ellenszenv, satirikus hangulat stb.) félretéve, csupán a való tényeket vegyük szemlélet alá, s egy magosabb, hidegebb sferába emelkedve alkossuk meg bírálatunkat, nem elhamarkodva, hanem nyugodt megfontolással.

Ez annyival inkább szükséges, mert a kiállítási mintaszertárról lévén szó, ez sokoldalú vitának lehet kiindulási

pontja a szerint, a mint minden egyes, magának, egy községi tűzoltószertárt elképzél, mert hiszen utoljára is a községi állapot határozza meg magát a szertárt és felszerelését, a község területe, lélekszáma, vagyoni állapotához, szóval a szükségleti viszonyhoz képest.

Aki nem ilyen szempontból ítél, az túlló a célon, vagy czéltudatosan, a mikor gáncsolni akar merő kedvtelésből vagy szokásból, vagy nem czéltudatosan, a mikor az illető nem tud, vagy nem akar oly neutralis álláspontra helyezkedni, a honnan — számbavéve a sokféle körülmé-

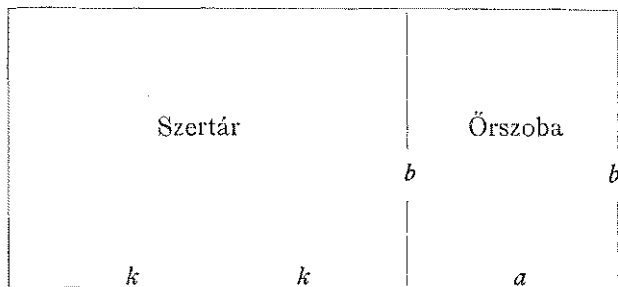
nyeket — hidegen nézve a dolgok állását, csak egy irányba tekintve, a sok közül csak egyeseket állítva fel magának — tehesse meg ítéletét.

A „Tűzrendészeti Lapok“ folyó évi 14-ik számában Lukáts Gyula ur, Barsvármegye tűzfelügyelője, e két eset valamelyike, vagy mindkettő szerint együttvéve mond birálatot, úgy a mintaszertárról, mint annak berendezéséről, ólomgombos satirikus nádpálczával csapkod végig a kiállítás igazgatóságán és a szövetség választmányán; az elsőt a szertárépület miatt, az utóbbit a berendezés miatt, s észre nem veszi, hogy a hajlós pálcza ütés közben ötöt is éri, mivel, mint a barsmegyei tűzoltószövetségnek megbízottja, tagja azon választmányának, mely a szertárépületet csekély változással proponálta és tagja volt azon bizottságnak, a mely hivatva volt megállapítani a szertár berendezését.

Lehet, hogy elkerülte figyelmemet, de nem olvastam sehol sem, hogy valaki felvetette volna azt a kérdést, milyen viszonyban levő községnek való szertárberendezés produkáltassék, ha ez történt, akkor valószínűleg szigorú szakértői elbírálás alapján történt a szerek megállapítása is, és mivelhogy akkor ezen megállapodás ellen senki kifogást nem emelt, annak berendezését éppen Lukáts urnak van legkisebb oka gáncsolni, s ha ezt tette, úgy maga alatt nyeste a fát.

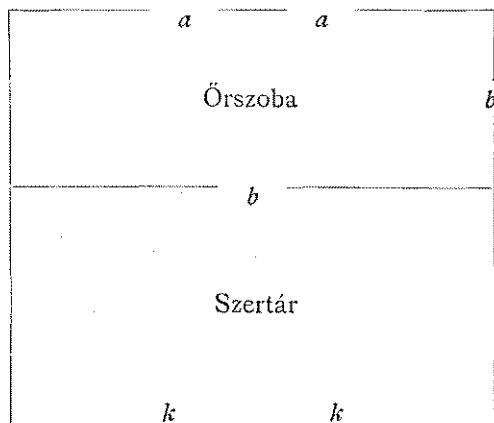
De tartsunk rendet s nézzük vajjon csakugyan, olyan monstrosus és czélszerűtlen az az ugynevezett mintaszertár, mint a milyennek ki van kiáltva? Hogy ezt megítélhessük, végig kell mennünk annak geneológiáján, mert csak így látjuk meg, hogy mért tartják azt rossznak.

Még a múlt évben a szövetség választmánya felterjesztést intézett a kiállítás igazgatóságához, hogy a kiállítási néprajzi faluban egy községi tűzoltó-mintaszertárt építsen, a felterjesztésben le volt írva a szertár mérete, azonban rajz mellékelve nem volt, mely azonban a választmány megállapodása szerint így nézett volna ki:

a = ablak; b , b = ajtó; k , k = szertárkapu.

A kiállítás igazgatósága a belügyi és kereskedelmi miniszter közbelépése folytán a szertárt a kiállítási alapterhére megépíttette, azonban mivel az eredeti kiállítási tervzetbe nem volt felvéve, az építkezéssel a helyi viszonyokhoz kellett alkalmazkodni, ezért tehát a tervzet anynyiban szenvedett változást, hogy az örszoba a kivitelben nem ott van, a hol tervezve volt. A kivitelben az elhelyezés így néz ki:

Kétségtelen, hogy jobb lett volna, ha a javasolt tervzet szerint létesült volna a szertár, de hát a helyi körülmények határoznak, s valamint itt megtörtént, épp úgy megtörténhetik az bárhol, s a helyiségek ilyképen való elhelyezése azért nem okozza a szertár teljes hasznavehetetlenségét, a mely más tekintetben teljesen megfelel az előírásnak. Az épület téglából van építve, cseréptetővel van fedve, előtere ki van kövezve, a szertárhelyiség és örszoba padlózva és mennyezettel ellátva van, az örszobán van két ablak, az örszobát és szertárt ajtó köti össze, a szertár kapuinak felső részén világító ablakok vannak, hogy a szertárban akkor is kellő világosság legyen, ha a kapuk be vannak téve. Az egész épület kívül-belől fehérre van meszelve.

A berendezés hasonlóképen előírás szerinti: a szertár egyik kapujával szemben van egy vizeshordó, utána akasztott talyiga mozdonyfecskendővel a szükséges kellékekkel felszerelve, a másik oldalon egy mély medenczéjű kocsi-fecskendő rugók nélkül, elől-hátul 2-2 egyén számára üléssel, a medencze felett tömlő motola tömlővel s egyéb hozzátartozó kellékekkel, a háta mögött áll egy vízfordókocsi, putton-fecskendővel. A két oldalon vannak feltámasztva tűzicsákyák, szikracsapók stb. A két kapu közötti falon fáklyák vannak felaggatva és egy fali lámpa, a szertárnak éjjeli megvilágítása céljából.

A szertárhelyiségből az örszobába lépve találunk balra két vaságyat matraczczal, fejpárnával és takaró pokrócczal, az ágyak között áll egy keskeny szekrény, mely lehet könyvtár, az ajtóval szemben levő két ablak alatt van egy asztal, attól jobbra egy hármás ajtaju nagy szekrény egyéni felszerelések és felszerelési tárgyak elhelyezésére, a szekrényvel szemben van egy magas, álló íróasztal, a mellett egy mosdóasztal, székek kellő mennyiségben s egy függő lámpa. — A szertárba belépve, azt a benyomást kapja az illető, hogy ez nem egy faluba való tűzoltó-szertár. Piszoknak, grüspan-, rozsdá-rétegeknek semmi nyoma, ott legalább is oly rend és tisztaság uralkodik, mint a kiállítás területen lévő bármely más pavillonban.

Ugy látszik, Lukáts ur éjjel nézte meg a minta-szertárt, a mikor ugyanis minden tehén fekete, vagy egyáltalában megsem nézte, csak úgy képzelte, hogy de bizony olyan az. Szó sincs róla.

Azonban mégis fedeztem fel valamit. Lukáts ur tyukokat keresett, de nem talált. Én nem kerestem tyukokat és tyuktollat találtam, még pedig gyönyörű karminveres, czitromsárga, buzavirágkék, fűzöld, haragoszöld és lilaszínű valódi tyuktollakat. Ez felkeltette kíváncsiságomat s az ott levő kiállítási őröktől megkérdeztem, micsoda exotikus tyukok szoktak éjjel a szertárban hálni. Nem értett meg, mit akarok a kérdéssel, míg meg nem mutattam neki a színes tollakat, a melyek, mint nyomban kiderült, a poroló pálczáról töredezték le és hullottak a fecskendők szekrényébe. Javallatomra — nehogy azt higyjék, hogy éjjel tyukokat rejteget a szertárban, megígérte, hogy jövőre eltávolítja a tyuktollakat.

A fecskendők réz és érc-részein a száraz oxidáció vehető észre, azonkívül az egyik fecskendő szélkazanján egy folt is látható, anélkül, hogy grüspanos volna, a mely közelebbről megnézve, egy látogató izzadt tenyerének mássa, a ki kíváncsiságból bizonyosan megtapintotta a fényes gömböt, rajta hagyván emlékül tenyere lenyomatát, mely bizonyára ott fog maradni mindaddig, a míg Wopaletzky ur, a kire a legutóbbi választmányi ülés az állítólag teljesen rendetlen szertár berendezését bizta, 40 vagy 50 krért nem vásárol két darab ugynevezett »flexibiles« nevű kész tisztító flanelt s egy kis segélydíjjal egyetemben az ott levő őrnek markába nem nyomja azzal, hogy tisztogatás alkalmával azon tisztító flanel darakokkal a fecskendők ércrészeit is dörzsölje le, akkor aztán elő fog tűnni a réz és érc színe a fecskendők teljes fényességgel fognak tündökölni, úgy, a hogy Lukáts ur óhajtja.

Lukáts ur szemére hányja az intéző köröknek, hogy akkor midőn egy vidéki tűzoltósági szertárt kívánt bemutatni, brilansul oldotta meg feladatát, hát ezen feladat megoldásában Lukáts urnak is része van, mert hiszen ő is tagja az intéző köröknek s ha a feladat megoldása gáncs és satirizálásból áll, úgy a siker oroszán része őtet illeti.

Ha egyébben nem, abban járhatott volna Lukáts ur a szövetségi titkárnak a kezére, a kinek most minden a nyakába szakadt, hogy mint Barsvármegye tűzfelügyelője, a kinek megyéjében hir szerint, páratlan rend és mintaszerűség uralkodik, hogy egy-egy példányát azon nyomtatványoknak, naplónak, anyakönyveknek stb. állította volna ki az őrszoba asztalára, a melyek a megyéjében használtatnak, hogy így tényleg lehetett volna tanulni a szemlélőknek; ez többet ért volna, mintha az egész őrszobát könyvtárrá alakítják is át. A könyvtárnak nem az őrszobán van a helye, s az őrszoba nem való tanuló szobának, az őrszobában helye van az őrségi naplónak, melybe az események bejegyeztetnek az illető inspektió által. A többi dolog anyakönyv stb. stb. az legyen az irodában — ha van, ha pedig nincs, akkor azoknak el kell zárva lenni.

Azon ideális falusi szertár, a melynek mintájául, Lukáts ur a fővárosi tűzoltóságnak, nagy költséggel épült de célszerűtlen berendezésű laktanyáját és az ott készenlétben levő szereket ajánlja, még nagyon messze távolban vagy, azt már mi, mostan élők semmi esetre sem, de azt lehet mondani, hogy unokáink unokái sem látják még meg.

Nyugodt lelkiismerettel lehet mondani, hogy a mintaszertárban a dolgok állapota nem olyan fekete, mint a hogy azt Lukáts ur a Tűzrendészeti Lapokban, a szövetségi titkár ur pedig az utóbbi választmányi ülésen referálta, mert a szertár rendbe hozására kiküldött Wopaletzky ur nem talált azóta semmi rendbe hozni valót, mivel hogy a dolgok ma is úgy állanak mint állottak már a vál. üléskor, s a választmány tisztelt tagjai pedig bizonyára nem látták, illetve nézték meg még addig a szertárt, különben nem támadták volna úgy a gyárosokat, a kik jó akarrattal bocsátották tárgyaikat rendelkezésre.

Azért tehát jobb, ha az ember kétszer hallgat mint egyszer látatlanba beszél, mert ekkor legalább nem követ el méltatlanságot másokkal, s magáról nem árulja el azt hogy tudatlan a dologban.

Figyelő.

TECHNIKAI RÉSZ.

TANULMÁNYOK.

A víz folyása csövekben.

A vízmennyiség, mely valamely csövön keresztül folyik, minden esetben egyenlő azon szorzattal, a mit ad a cső legszűkebb részének keresztmetszete a víznek gyorsaságával ugyanazon a helyen.

Közönséges esetekben könnyen lehet a terület meghatározni, de a gyorsaság sok körülménytől függ, ilyenek a nyomás, a pont magassága, a cső fekvése, a cső belsejének simasága vagy érdessége, az összkötetés tökéletessége és a vízszükséglet (készlet) állandó, — vagy nem állandó fedezése (ellátása).

A szükséglet fedezése valamely adott csőben, egyenes viszonyban van a magassági ponthoz azaz, minél magasabb a csúcstető pont, annál nagyobb a szállított víz mennyisége. — Azonban, ámbár a mennyiség egyenes arányban van, még sincs tökéletes arányban a tetőpont magasságával; sőt ellenkezőleg a csúcs, — vagy tetőpont négyzet gyökével van viszonyban: így, ha például van két csúcspont, az egyik 9 méternyi, — a másik 16 méternyi emelkedésű, akkor a csövekben való gyorsaság bármely területben és fekvésben, — arányban lesz, de nem úgy, mint 9 : 16-hoz, hanem, körülbelül mint 3 : 4-hez.

A gyorsaság tehát nagyon befolyásolva van a cső fekvésétől, legnagyobb akkor, mikor a cső egészen függőlegesen van, legkisebb mikor a cső majdcsaknem egészen vízszintes, és valamennyi közbeneső helyzetnek közepét veszi fel, ilyenek, azok a csövek, a melyek kisebb-nagyobb meghajlásokkal, szegletekkel, kisebb, vagy nagyobb élűek, kisebb vagy nagyobb zig — zug spirális- vagy másféle alakúak, akár horizontális, akár verticalis irányban, de leginkább ha az utóbbi alakokban hirtelen, vagy lassan változik a terület. — A gyorsaság függ még nagy mérvben a cső hosszától, de mindig megfordított arányban van vele mindazon esetekben, a hol a cső nem verticalis, függőleges.

Ezen befolyás oka, egyike azoknak, a mely nem tűnik azonnal fel a tanulónak, mihelyt ezen szakkal foglalkozik, hanem csakhamar mutatkozik, mihelyt az illető a szóban levő tárgyak természetére kellő figyelmet fordít.

Ha valami test bizonyos gyorsasággal mozgásba hozatik, akkor az a test arra felé fog törekedni, a merre meg lett indítva; ezen irány felé való törekvés eredménye az igen nagy mozgató erőnek, vagy több erőnek, a me-

lyek mintegy át kényszerítik a megindított testet azokon az akadályokon, a melyek azt utjában feltartani igyekeznek, vagy azt menésében lassítani akarják; és hacsak ezen indító erő folyton fenn nem lesz tartva, vagy ha bizonyos fokban nem kisebbedik az által, hogy a megmozdított test alá van vetve egy szünet nélküli akadálnak, vagy ellenállásnak (ilyen a föld vonzási ereje és a levegő surlódása) míg végre kénytelen megállni, ha ilyen akadály nincs, akkor az a megindított test folytonosan megfogja tartani irányát. — Ha most mi meg akarjuk változtatni ezen irányt, azt nem tehetjük másképp, csak úgy, ha bevezetünk valami más erőt, a mi az első - eredeti, mozgató — erővel ellenkező irányban működik és némileg úgy szólván bénítja, vagy lassítja az eredeti indító erőt.

A most szóban levő vízfolyás irányát úgy változtathatjuk meg teljesen, vagy részben, ha a csövet meghajlítjuk; ez által a víz sugar a hajtásnál odaütődik az elhajtott cső falához, úgy hogy bizonyos mértékben meg lesz akadályozva, vagy lassítva, és ekkor előre nemcsak hogy csupán kisebbitett gyorsasági fokkal halad, hanem még a hátra levő víz azon részét is lassítja, mely az akadály és a forrás (a honnan a víz jó) közti részen van. Ez által tehát az egésznek gyorsasága kisebbedik, következőleg az egész vízmennyiség mozgása, a mely a csövén végig lesz hajtva, lassabb lesz.

Láthatni tehát, hogy az akadály egyenes viszonyban van a cső változásainak számával és természetével (irány, megtörés, görbülés, fekvés) és hogy az akadály legnagyobb, mikor a cső belseje legjobban van megváltoztatva és mikor ezen változás igen hirtelen, történik, mint például, mikor igen hegyes szög alatt hajlít meg a cső.

A terület rögtöni, vagy hirtelen kisebbitése szinte akadályozza a víz sugar gyorsaságát; ez úgy történik, ha például a vizet képző részecskéket annyira megváltoztatjuk, hogy örvény- vagy keresztfolyású legyen; szóval, nem párhuzamosan az egész cső hosszában levő sugar tengelyével.

A cső hossza következő módon okoz akadályt:

Ha két bármilyen test érintkezésbe jő egymással, azok egymással bizonyos hajlamot mutatnak egymáshoz tapadni, hogy együtt maradjanak és igyekeznek ellentállani, ha elakarják távolítani egymástól, vagy csak megmozdítani egyiket a másikon. Ez azon erő, a mit rendszeren surlódásnak neveznek és ennek befolyása ámbár fokra nézve (nagyobb- vagy kisebb) változik a dörzsölés természetével, helyzetével és más körülményekkel, mindamellett bármily nemű anyagnál

érezhető, akár szilárd, akár csepfolyós, akár pedig gáznemű legyen.

Ezen lassító erő rendszeren az érintési felülettel és azon erővel is egyenes viszonyban van, a mely által a két test egymáshoz van nyomva. Azonban ezen szabály alul vannak kivételek: így például, ha testek egyikének hegye vagy élés széle van, a mely ámbár az érintkezési hegynél vagy élnél egy kis területet elfoglal, mindamellett rendkívüli akadályt vagy ellentállást okoz. Azonban olyasféle ellentállások csupán csak szilárd testeknél fordulnak elő, de mikor csepfolyós, vagy gáznemű testekről van szó, azt számba sem szabad venni az olyan surlódást; mindkettőnél (csepfolyó és gáznemű test) az akadály nagyon csekély és egyenes viszonyban van azon érintkezési felülettel, melyen vagy a melyben keresztül menniök kell.

Egy csőben folyó víz, a cső minden részében, a hol érintkezik, a surlódás következtében akadályt szenved, ennek következtében egy tele csőben azon erő, a mely késlelteti a víz folyását, egyenlő a cső belső kerületének a cső hosszával való szorzatával; a miből az következik, hogy minél hosszabb a cső, annál nagyobb az akadály. Igaz, a mint már említve volt, hogy úgy látszik, hogy ezen erő nem kisebbíti azon vízmennyiséget, a melyet egyenesen verticalis csővön át folyik tovább; azonban egy ilyen helyzetű csőben is szintén meg van azon akadály épen úgy, mint bármiféle más csőben; de ezen esetben van egy más erő. — t. i. a gyorsítási hatás, melyet a nehézség okoz a leeső testeknél, a mely annyira felülmúlja a surlódási erőt, hogy azt számba sem kell venni ezen esetben, ha csak valami különös ok pincs arra, hogy azt tekintetbe vegyük.

A körök kerületei az ő átmérőjükhöz egyenes viszonyban vannak, de területük, átmérőjük négyzetéhez van viszonyban; így például, ha van 2 kör, az egyiknek átmérője 6 %, a másiknak pedig 3 % az átmérője, akkor kerületük viszonya úgy lesz, mint 6:3, vagy 2:1, míg területük oly viszonyban lesz, mint 36:9, vagy 4:1.

Ebből láthatjuk, hogy ha valamely hengeres csőnek átmérőjét (diameter) megkettőztetjük, akkor csupán csak a kerület, vagyis az érintkezési felület lesz megkettőztetve, míg a terület, vagyis azon tér, a hol a víztömegnek át kell haladnia — négyszeres lesz, minek az eredménye az lesz, hogy a surlódás csak felényire kisebbedik, mint azelőtt volt.

Igy láthatjuk továbbá, hogy minél nagyobb a cső, annál kisebb hatása lesz vízre bármily magasságról, — vagy bármily erővel is jó.

Mind a mellett meg kell jegyeznünk, hogy valamely csőnek nagyobbítása egy kis térre, igen csekély, kétes előny, a mennyiben első hatása az, hogy a víz bizonyos részeinek irányát megváltoztatja és e miatt azok erejük egy részét elvesztik; és ez ennél inkább akkor történik, (hogy erejük egy része elvész) mikor a terület előbbeni nagyságát akarja visszanyerni, minthogy akkor a részecskének nemcsak irányukat kell változtatni másodsor, hanem azért, mert mikor azt teszik, — át kell menniök egymáson, keresztül, mi által oly zavart vagy akadályt okoznak, a mely a sugár egész menetét lassítja.

A mondottakból kitetszik, hogy ha valamely cső belseje érdesen vagy nem simán lesz alkotva, vagy ha az összefüggésnek szélei (összeköttetések) nem illenek össze jól és simán, akkor igen sok akadály jöhet létre, úgy hogy a gyorsaság és ennek következtében azon víz mennyiség is, a melynek végig kell menni, megfelelő mértékben kisebbítve lesz.

Az előbb említve lett, hogy a víz nyomása — valamely edényben, csőben, reservoirban, (vigtartó) melynek

felső része nyitott — egyenes viszonyban van valamely pont magasságával, vagy azon síkság különbségével, a mely van a felület és azon pont közt, honnan a nyomás ered. Azt is említettük, hogy azon vízmennyiség, — a mely bármiféle csővön átmegegy — egyenes viszonyban lesz (noha nem tökéletesen) a ponthoz.

Mind a mellett meg kell említenünk, hogy ezen szabályok elseje egy álló helyzetben lévő vízre vonatkozik, a másik szabály pedig ugyanazon folyadékra, csak hogy mozgó állapotban; és hogy ha a víz valamely helyen meg lett indítva, hogy szabadon folyjon, pl. valamely csapon, a nyomás ez által lényegesen kisebbítve lesz, oly annyira, hogy ha csak nem alkalmaznak valamely megfelelő erőt, legyen az gravitatis, (földvonzási ereje) mechanical vagy valami más okbéli erő, a keletkező vizsugár gyorsasága sokkal kisebbé válhat, mint a mit különben vártunk volna az eredeti nyomástól — Vagy ha valamelyik az előbb említett okok közül meg van, — mint pl. hirtelen összehúzódás, vagy területkisebbedés, vagy rendkívüli surlódás, — akkor a víznyomás kisebbedése épen nem lesz viszonyban az eredeti nyomással.

Igy pl. egy 30 m.-nyi hosszú verticalis (függőleges) csőben, 0.28 □ m.-nyi területtel, a mely a felső részén el van látva egy szeleppel, a mely egy reservoirból kivezet és ezen csatorna legyen bedugva egy tetővel, (mint a szelencze,) alul pedig egy nyomási mérővel; ha mi most ezt a szelepet (vagy csatornát) 0.02 m/m nyire kinyitjuk, azt fogjuk észrevenni, hogy a nyomási mérő körülbelül 20 kgt. fog mutatni, tökéletesen úgy, mintha csak a nyomó mérő el lett volna távolítva; azonban a vízmennyiség, mely kifutott (kifolyt) volna bármikor a tető eltávolítása után, sokkal kevesebb lenne, mintha a szelep egészen nyitva lett volna. — Van egy tapasztalati számítás, a víz gyorsaságát illetve különböző pontok alatt, a melyekre fontos esetekben nem lehet ugyan bizni, de közelítőleg még is jó vezetőül szolgál arra, hogy a legnagyobb mennyiségeket mutatja bizonyos körülmények alatt. Tudjuk, hogy a gyorsaság meter kifejezve, — másodpercenként — egyenlő nyolczszor a négyzetgyöke a forrásnak, főpontnak. — A szállított (adott) vízmennyiség, — szinte ki van számítva, mint már mutatva volt — egyenlő ha szorozzuk a cső területét a gyorsasággal; azonban világos, hogy hacsak az egész cső belsejét nem vizsgáljuk meg és hacsak nem vesszük szigoruan figyelembe minden hajlást és akadályt, a mit csak tekintetbe lehet venni, úgy az eredmény bizonyosan hibás lenne.

Ezen alapon táblázatot lehet egybeállítani, mely mutatja a mennyiségeket, melyeket bizonyos nagyságu csövek különböző források (pontok) alatt adnak, de ezen számok csak a legnagyobb mennyiségét mutatják, a melyeket kedvező körülmények alatt várhatni és azokból semmiféle következtetést nem lehet vonni valamely csőre nézve, csupán csak akkor, ha a legkedvezőbb körülményeket vesszük figyelembe.

Azon akadályok összege, melyek élenyülés (oxydatio) szenyfelhalmozódás által és melyek más okokból származnak valamely csőben, a melyik soká volt a föld alatt, — épen nem vehető számba; valóban vannak okok, melyek tökéletes akadálylyá változnak.

Az egyedüli biztos mód tehát, — hogy megtudjuk (kiszámíthatjuk), hogy milyen mennyiségű víz folyhatik ki valamely csőből, az — hogy engedjük a vizet egy számokkal (számazott) ellátott edénybe folyni, még pedig meghatározott időkből (időközt) és olvassuk le a számokat, így pontosan meghatározhatjuk a kifolyható vízmennyiséget.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

Az orsz. szöv. központi választmányának ülése.

A magyar országos tűzoltó-szövetség f. évi július hó 6-án a IV. kerületi előljáróság tanácskozási termében ülést tartott, melynek lefolyása a következő volt:

Jelen voltak: *Dr. Kék Lajos* alelnök, *dr. Szily József* titkár, *Wopaleczky Károly* a budapesti, *Putsch Tóbiás* tátra-vidéki szöv. képviselőjében, *Polcz Rezső*, *Scossa Zoltán*, *Vermes Béla*, *Ormóssy Károly*, *dr. Hadzsy János*, *Szabó Gyula*, *Vida Pál* és *Bárány N. Ernő* vál. tagok, *Tomcsányi Béla* szöv. pénztárnok és ifj. *Szidanits Ferencz* jegyző.

Elnök üdvözlőlvén a megjelenteket, az ülést megnyitja.

Scossa Z. a napirend előtt, ahhoz kíván szólni, kérdi: Miért nem lett a meghívóval együtt a napirend is a választmány tagjaival közölve? A mikor az, az ügy érdekében, az előzetes tájékozás szempontjából kívánatos, kéri az elnököt oda hatni, hogy jövőre a napirend a meghívóval együtt küldessék el.

Titkár ez esetben elnézést kér a napirend el nem küldése miatt, mivel a családjában előfordult haláleset miatt gátolva volt a napirendet idejében teljes részleteiben összeállítani, ezért nem volt az a meghívóhoz csatolható.

A vál. a titkár felvilágosításai után napirendre tér.

Titkár felolvassa *dr. Pásztor Bertalannak*, a heves-vármegyei tűzoltó szöv. ügyvivő elnökének levelét, melyben tudatja, hogy egyéb elfoglaltságai miatt úgy a saját testületénél, valamint a szövetségnél elfoglalt állásáról lemondott s egyben jelenti, hogy helyére ifj. *Simonyi Károly* választatott meg. A választmány sajnálattal vette tudomásul *dr. Pásztor Bertalannak* állásáról való lemondását s a tűzoltó ügy körül kifejtett tevékenysége és érdemeiről jegyzőkönyvileg megemlékezve, erről őt értesíteni rendeli.

Ifj. Szidanits Ferencz jegyző, felolvassván a folyó évi márczius hó 29-én tartott ülés jegyzőkönyvét, az minden megjegyzés nélkül hitelesített.

Titkár előterjesztette jelentését az ügyfoglalomról és az elnökség működéséről, melynek főbb pontjai következők: Márczius 29 óta iktatva 261 ügydarab, a versenytéren a mászófal 400 frtba fog kerülni, azonban ebből a szövetséget 300 frt fogja terhelni, a hiányzó 100 frtot a kiállítás igazgatósága fogja fizetni. Ő Fensége József főherczeg arczképét *Vastagh György* festőművész megfestette és az a leleplezés napjáig a „Nemzeti Szalon”-ban látható. Ő Fensége a király, Ő Fensége József főherczeg, hódolatteljesen meghívták a versenyekre, nemkülönben a belügy-miniszter és a főváros tanácsa is egyuttal kérelmezve lett, hogy a versenyekre díjakat tüzzenek ki. Ő Fensége versenydíjra 25 darab aranyat küldött a kabinetiroda után, a belügyminiszter pedig 500 frtot utalványozott versenydíjakra és 500 frtot a kongresszus költségeire. Intézkedés tétetett az iránt, hogy a kongresszusra felvándorló tűzoltók és azok családjai a legnagyobb kedvezményekben részesüljenek. *Breuernek*, a ki a „Mászó- és Mentőszerekről” írt művét kéziratban benyújtotta, a részére megszavazott tiszteletdíj fele kifizettetett. A titkári jelentés általában tudomásul vétetett; azonban azzal kapcsolatban elnök indítványozza, hogy küldetnek ki egy bizottság a czélből, hogy a kereskedelmi miniszter ő méltóságánál a vasuti kedvezményt 50%-ra eszközölje ki, egyuttal különvonatok indítása végett is intézzenek kérelmet a miniszterhez. Megjegyzi, hogy ott, a hol a vármegyei szöv. testületeiből 300-nál több tag rándul fel, czélszerűbb különvonatot kérni, melyet 2 frt 40 kr. kilométerenként fizetendő összegét 24 órával előbb történt bejelentésre meg lehet kapni.

Vida P., *Putsch F.* és *dr. Hadzsy J.* hozzászólása és *Szabó Gy.* közben tett indítványára kimondatott, hogy a különvonatok iránti intézkedés ez az alszövetségekre biza-

tik, de azon esetben, a hol a különvonat állítása nem biztosítható, a 50% kedvezmény kieszközlése megkísérették s ennek kieszközlésére *dr. Kék Lajos* alelnök, *Vermes Béla* vál. tag és *Tomcsányi Béla* pénztárnok küldetnek ki.

Wopaleczky Károly indítványozza, hogy a lóvonat és egyéb közlekedési vállalatok igazgatóságaihoz kérelem intéztessék az iránt, hogy a kongresszus ideje alatt féláru jegyeket bocsájtsanak a tűzoltók részére.

Titkár jelenti, hogy a villamos vasut kedvezményt egyáltalában nem ad, a többiek iránt pedig a lépések amugy is már folyamatban vannak.

Pénztárnok előterjesztette a pénztárforgalmi kimutatót 1896 márczius 29-dike óta, mely következő:

Bevétel:

1. Pénztármaradvány 1896 márcz. 29-én	frt	10,500'20
2. Államsegély a kongresszus költségeire és versenydíjakra	„	1,000'—
3. Tagsági díjak (alszövetségektől):		
Moson vármegyétől	„	135'—
Bars vármegyétől	„	9'—
Sopron vármegyétől	„	241'—
Pozsony vármegyétől	„	9'—
Veszprém vármegyétől	„	89'—
Zala vármegyétől	„	15'—
4. Önálló testületektől	„	216'—
5. Kamatokból	„	340'10
6. Különlélekből	„	34'15
		Összesen
	frt	12,588'45

Kiadás:

1. Irodai ügykezelési stb. díjak	frt.	101'54
2. Tisztviselők tiszteletdíja	„	626'68
3. Választmányi tagok uti költsége	„	151'—
4. Irodahelyiség bérlete	„	97'—
5. <i>Breuer</i> tiszteletdíja I. fele	„	250'—
6. <i>József</i> főherczeg képe	„	850'—
7. Különlélek	„	5'—
8. Pénztármaradvány	„	10,507'23
		Összesen
	frt	12,588'45

Pénztárnok jelenti egyuttal, hogy a megyei szövetségek némelyike vagy épen semmit, vagy csakugyan kevés buzgalmat fejtenek ki a tagsági díjak beszédese és beküldése körül. Így az ujabban alakult háromszéki alszövetség megalakult, de a tagdíjakat a tagjai után nem küldötte be, úgy mint a régebben alakult torontáli, hevesi, tolnai és temesi szövetségek. A pozsonymegyei szövetség pedig csak akkor küldi be a tagdíjakat, ha valamelyik tagtestület szolgálati érmekeket kér és mint hátralékos, nem kap, az ez iránt megindult levelezés folytán jön aztán a tagdíj néha több évről.

Szabó Gy. a pozsonymegyei szövetség ez időszerinti elnöke után kívánna ezen dologban intézkedést.

Elnök azt véli, hogy a választmány erre vonatkozólag ne tegyen lépéseket a közgyűlés előtt, minthogy ekkor a legtöbb testület hátralékait törleszteni szokta, hogy szavazati jogát gyakorolhassa.

A jelentés egyebekben tudomásul vétetett.

Titkár felolvassa *Budapest székes-főváros főpolgármesterének* átiratát, melyben a belügyminiszter meghagyása folytán értesíti a szövetség elnökét, miszerint Ő Fensége a király a kongresszuson akadályoztatása miatt meg nem jelenhet, hanem a kongresszus alkalmával rendezendő versenyek egy díjául 25 db. aranyat legkegyelmesebben adományoz.

Elnök konstatálni kívánja, miszerint a szövetség fennállása 1871. év óta ez az első eset, hogy a király versenydíjat tüzött ki tűzoltóknak.

A választmány Ő Felsege a király versenydíját hódolattal fogadja el és azon reményének ad kifejezést, hogy a rendező bizottság meg fogja találni a módot, hogy a királydíj nymbusa sérelmet ne szenvedjen.

Titkár felolvassa a belügyminiszter leiratát, melylyel 1000 frtot adományoz, felerészben versenydíjakra, felerészben a kongresszus költségeinek fedezésére.

Köszönetnyilvánítással tudomásul vétetett.

Titkár előadja a kiállítási mintafalu szertárja és őrszobája berendezése ügyében eddig tett összes intézkedéseket. Rámutat azon eredményre, hogy a két gyáros késedelmes munkálata miatt, a szertár és őrszoba csak félig-meddig van berendezve.

Dr. Hadzsy vidéki gyárosokkal kívánná a berendezést foganatosítani.

Wopaletzky javasolja, hogy a szertár faláról a két gyáros neve eltávolíttassék, a hiányzó tárgyakat pedig szerzeze be az elnökség.

A választmány megbizta *Wopaletzkyt* a szertár rendbehozásával és a hiányzó tárgyak beszerzésével, erről a kiállítási igazgatóság is értesítendő.

Elnök az augusztus hó 15-én az ünnepélyek csarnokában tartandó díszgyűlés és arcképleleplezés programját és a szerepek kiosztását megállapítani kéri.

A választmány kimondja, hogy miután a szövetség közgyűléseibe idegen elemeket eddig sem vont be, ez alkalommal is csak a belügyi miniszter mint legmagasabb tűzrendészeti fórum hívassék meg díszelnök gyanánt. A díszülésen pedig, valamint a XIII-ik közgyűlésen elnököljön *dr. Kék L. alelnök*, a ki egyuttal a megnyitó beszédét is mondja. Ezután következik a leleplezési beszéd, melyre *Mezey Mihály*, az ő akadályozása esetén pedig *Polcz Rezső* kéretik fel. Az ezt követő ünnepi díszbeszéd megtartásával *Bárány N. Ernő* budapesti önk. főpar. bizatott meg.

Egyben megállapítva lett a XIII-ik közgyűlésnek napirendje is.

A napirend megállapításának kapcsán *Titkár* a szervezés, egyenruha és rangjelzésre vonatkozólag jelenti, hogy az ankét javaslatán az *Ecker S.* csallóközi járás felügyelőjének indítványán kívül erre vonatkozólag más javaslatok is érkeztek.

Vida, Polcz, Putsch, Bárány és Szabó Gy. hozzászólása után elnök kimondja, hogy az összes erre vonatkozó javaslatokat *Bárány N. Ernő, Wopaletzky Károly, Vida Pál, Szabó Gyula* és *dr. Szily József*-ből álló bizottság áttanulmányozván, az utolsó választmányi ülésen tegyenek jelentést, s az ott elfogadandó tervezetet *Bárány* felolvasás alakjában terjessze majd a közgyűlés elé a választmány javaslataképpen. Ha azonban ez nem fogadtatnék el, ugy az az ügy végleges rendezése az új elnökségre maradjon.

Polcz ugy emlékszik, hogy a XII-ik közgyűlés csak a díszülés tartását határozta el, azt hiszi, hogy a XIII-ik közgyűlés még a régi alapszabályok szerint fog megalakulni, minthogy az ejti meg a választásokat.

Elnök szerint *Polcz* nézete nem helyes, mert a XII. országgyűlés határozata szerint az alapszabályok jóváhagyása után 30 nappal már az alakuló közgyűlést megkezdett volna tartani, mely tudvalevőleg az elnök személyisége iránt tett lépések miatt nem történhetett. A dolog ugy áll, hogy az augusztus 17-iki nagy gyűlés már az új alapszabályok értelmében fog megalakulni. Ugyanis a régi választmány jelentését előterjesztvén, annak tudomásul vétele után lelép és nyomban érvénybe lépnek az új alapszabályok.

A nagy gyűlést közvetlen követőleg tartatik meg az orsz. választmányi ülés, melynek a nagygyűlésen választott elnök, alelnök és 5 felügyelő bizottsági tagon kívül a vármegyei szövetségek meghatalmazottjai birnak szavazati joggal, mely választja meg a 10 előadót, titkárt és pénztárnokot. Az igazoló-bizottságot még a régi választmány jelöli ki. Helyesléssel fogadtattak.

Titkár jelenti, hogy a XII. congressus pénztárvizsgáló-bizottságot már nem választott, az időről-időre való vizsgálatot a választmányra bizván, most mégis szükségesnek mutatkozik egy vizsgáló-bizottság kiküldése.

A pénztárt megvizsgáló bizottságba *Bárány N. Ernő, Putsch Tóbiás* és *Wopaletzky Károly* küldettek ki.

Elnök jelenti, miszerint az orsz. szövetség volt érdemdús alelnökét, *Follmann Alajos* kir. táblabíró nyugalmába vonulása alkalmából Ő Felsege a vaskorona-rend III-ad osztályu jelvényével tüntette ki, indítványozza, hogy a választmány, a jól megérdemelt kitüntetés felett érzett örömének, jegyzőkönyvben is adjon kifejezést s erről a kitüntetett értesíttetni rendeltetett. Az indítvány egyhangu elfogadása után az ülést bezárta.

F. Sz. F.

A szabadkai önk. testület közgyűlése.

A szabadkai »önkéntes tűzoltó-testület« április 26-án, vasárnap d. u. 3 órakor a városháza tanácstermében *bajsa* ifj. *Voinich Sándor* elnöklete alatt tartotta ez évi rendes közgyűlést, mely alkalommal felolvastatott a következő — egyhangulag elfogadott — évi jelentés:

»Tekintetes Közgyűlés!

Testületünk m. évi életének és működésének történetéről számolni óhajtván, legelőször is a lefolyt év legkiválóbb eseményéről, a XII-ik kolozsvári országos tűzoltó-kongresszusról óhajtunk megemlékezni. — Nem kételkedünk azon, hogy a testület minden tagja büszkeséggel emlékezik vissza a mult kongresszusra, a hol is először léptünk a versenyterre s hol testületünk kivívta az első díjat. — Szó szerint ide iktatjuk gr. *Béldy Ákos* elnöklete alatt állott versenybizottság határozatát: »Kolozsvár sz. kir. város nagydíját, mint az összes versenyzők között ügyesség és kiképzés tekintetében kiváló szabadkai testület nyerte el *Wenczel Lajos* parancsnok vezénylete alatt « — Perczekig tartó eljenzés között kívánta gr. *Béldy Ákos* elnök, hogy mint a legnagyobb díj nyerője tartsa meg továbbra is elsőségét. A lendületes beszédre *Wenczel Lajos* parancsnok válaszul, az első díjat a testület nevében átvette.

Nem mulaszthatjuk el, hogy e helyen meleg köszönetet ne mondjunk Szabadka város közgyűlésének és tanácsának, a testületünkkel szemben mindenkor tanusított bőkezű pártfogásáért. Különösen köszönettel tartozunk *Mamusich Lázár* polgármester urnak, ki intézményünk egyik megalapítója és fentartója s kinek támogatása folytán a város tekintetes közgyűlése 400 koronát adományozott a kolozsvári versenyek alkalmából felmerült költségekre, ezen kívül köszönetet kell mondanunk *Császka György* kalocsai érsek Ő eminenciájának, ki ugyancsak ezen célra 200 koronát és a város összpolgárságának, mely 624 koronával járult ugyancsak a versenynyel kapcsolatos kiadások fedezéséhez.

Részletes működésünket a következő számadatok jelzik:

1. 1895. évben volt 75 működő tag, 21 főből álló jól felszerelt zenekar, továbbá 52 alapító- és 94 pártoló tag, összesen 242 tag.

2. A testületnek egyik ügybuzgó tagja, *Szölössy László* volt őrparancsnok elhunyt.

3. 1895. évben tüzesetünk volt 66, ebből 18 tetőtűz, 6 kéménytűz, 12 szobatűz, 2 pinczetűz, 26 gyári tűz, 17 kazaltűz, 2 boltitűz, gerendatűz és 1 mezei tűz.

4. Az 1895. év végéről szóló pénztári kimutatás szerint volt bevétel 1835 kor. 68 fil., kiadás 1600 kor. 64 fil., pénzmaradvány 327 kor. 04 fil. Még kell azonban jegyeznünk, hogy az összes beruházási tartozásaink ma már teljesen le vannak fizetve és oly felszereléssel birunk, melylyel egy vidéki önkéntes tűzoltóság sem vetélkedhetik.

5. A külön kezelt fuvarpénztár bevétele 1895. év

végeig 1623 kor. 29 fil., kiadása 1490 kor. 28 fil., pénzmaradvány 133 kor. 01 fil.

Az összes készpénz maradó 1895. végén 460 kor. 05 fil., melyhez még a be nem folyt jelentékeny összegű pártolótagdíj fog járulni. A f. évi költségeloirányzati bevétel 6773 kor. 43 fil., ennek ellenében a kiadás 6633 kor. 48 fil., mutatkozik megtakarításkép 139 kor. 95 fil.

6. A testület vagyoneleltára megfelelő becslés szerint 23,708 kor. 96 fillért tesz ki, ebből 20%-ot rongálódás és elhasználás címén levonva, — a pénztári készletet pedig hozzáadva, — a testület vagyoneértéke 19,426 kor. 23 fillér.

7. Testületünk vezetését a parancsnokság vitte és a szükséghez képest üléseket tartott, melyen a f. ügyeket, az érkezett ügydarabokat és megkereséseket elintézte, végezte a választmány teendőit és pedig azon okból, mert választmány soha összehívható nem volt. Ily körülmények között a parancsnokság czélszerűnek tartja, hogy az alapszabályoknak megfelelő módosítását hozza javaslatba az annak idején összehívandó rendkívüli közgyűlésnek.

8. Megemlítjük e helyen, hogy Vermes Béla főparancsnokunkat és Scossa Zoltán tb. főparancsnok urat az »Országos« és a »Bács-Bodrogh« megyei tűzoltó szövetségek választmányi tagokul, Venczel Lajos parancsnokunkat pedig ugyancsak választmányi tagul és az almási járás kerületi tűzfelügyelőjévé választotta meg.

9. Kiemeljük még azt, hogy a megyei szövetség határozata s a kormány jóváhagyása folytán Szabadkán 1895. évi szeptember havában Vermes Béla főparancsnokunk elnöklése alatt tűzoltó-szaktanfolyam tartatott, melyhez tanárocul Scossa Zoltán tb. főparancsnok, Wenczel Lajos parancsnok, dr. Kovács Aladár bpesti önk. mentőparancsnok, Breuer Szilárd székesfővárosi tűzoltótiszt és Köhler István tűzoltószergyáros lettek kirendelve. A tanfolyamnak 61 hallgatója volt, a vizsgára az országos tűzoltó-szövetség képviselőjében dr. Szily József, titkár ur küldetett ki, a vizsgálóbizottság elnöke pedig Schmausz Endre főispán ur Öméltósága, a Bács-Bodroghmegyei tűzoltó-szövetség elnöke volt.

Jelentésünk befejezése előtt még egyszer köszönetünket nyilvánítjuk mindazoknak, akik testületünket erkölcsi és anyagi támogatásban részesítették s ezzel megadták annak lehetőségét, hogy nemes hivatását minden irányban betölthesse.

Működő tagjainkat pedig arra kérjük, hogy az eddig elért sikerek szolgáljanak buzdításul arra, hogy fokozott szorgalommal és igyekezettel teljesítsék azt a tisztelet, a melyet embertársaik érdekében önként vállaltak magukra. — Bajtársi összetartás egymás között, a szigorú köteleltség-teljesítés minden irányban; ez legyen mindenkor vezérelvünk és jutalmunk, úgy polgártársaink elismerése — a jövőben sem fog elmaradni. Ifj. Vojnich Sándor elnök, dr. Vécsei Samu titkár.

Vermes Béla főparancsnok indítványa folytán Wenczel Lajos parancsnoknak a Kolozsváron elért eredményért jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatott.

Dr. Vécsei Samu titkár indítványára Vermes Béla főparancsnoknak buzgó működéséért szintén nagy lelkesedéssel köszönet szavaztatott.

Ezek után az elnök éltetésével az üles befejeztetett.

S. Z.

A tokaji önkéntes tűzoltó-testület Parancsnokságának évi jelentése.

(Vége.)

IV. Gyakorlatok.

Jul. 7-én, 14-én, 21-én, 28-án; aug. 4-én, szept. 1-én és 8-án összesen 7 gyakorlat tartatott, a melyeken az összes szerekkel gyakorlások, ujonczok kiképzése, kürtös

tanórák, ütem gyors szerelés, rend és mászógyakorlatok tanítottak s ismételtettek. Ezek fénypontjaként tekinthető a szept. 8-ikán tartott akadémikus összgyakorlat, mely egy előre elkészített tervezet szerint vitetett véghez. Ugyanis délután $\frac{3}{4}$ 4 óraker gyülekező fuvatott sebes lépésben, mire a városháza udvarára összegyűlt működő csapat az összes tűzoltói szerekkel kivonult a városi majornban felhalmozott szénaanyag mint tuppontált objektum megmentésére. Ez alkalommal Kudász Kálmán főpar. és Miskovits István 1. alpar. nem tudták eléggé dicsérni a csapatnak kifejtett ügyességét, mely fényes bizonyosságot nyújtott a kiképzés-, az uralkodó szép rend- és fegyelemről.

V. Kivonulások.

1. Jul. 10-én kísértük ki 18-án Ranner Györgyöt, mint együletünknek 6 éven át volt működő tagját, városunk képviselőjét és tanácsosát örök nyugvó helyére. Lenyen könnyű neki a föld, nyugodjék békességben.

2. Aug. 18 ó. cs. és ap. kir. ő felsége legmagasabb születe napján Miskovits István 1. alpar. vezetése alatt dísz kivonulás volt a róm. kath. templomban tartott ünnepélyes hálaadó isteni tiszteletre.

3. Aug. 18-án délután 4 óraker Kudász Kálmán főpar. vezetése alatt dísz felvonulás volt zenekísérettel a vár területén a „Zászlóalapa“ javára rendezett nyári táncmulatságra.

4. Aug. 25-én este együletünk képviselőjében 12 tag kivonult a Bodrogh-Keresztúri tűzoltó-egylet majálisára, ahol díszes ovációba részesítettek.

5. Hogy tűzoltóink jóltevéinkhez, fellebvalóikhoz és emberbarátaikhoz menyire ragaszkodnak, bizonyítja azon körülmény, hogy október 13-án kedvelt főparancsnokunk, Kudász Kálmán névünnepe alkalmával fényesen sikerült estélyt adott, mi részben a testület támogatói részéről felajánlott összegből és részben a tagok saját kölcségére rendeztetett. Emlékezetes marad ezen este minden jelen volt tűzoltóra nézve: ott lehetett észlelni azt az igazi gyermeki szeretetet melylyel főparancsnokunk, mint apa körül öveztetett.

Ez ünnepélyen megemlékeztünk a távolban élő örökös tiszteletbeli 1. alparancsnokunk, Lantos Jánosról is, kit sürgönyileg és írásban is értesítettünk az irányában tápláló tántorithatatlan ragaszkodásunkról, a ki ezen szives megemlékezésünket egy lendületes levélben meg is köszönte.

6. Decz. 31-én, Szilveszter estélyén a testület összes tagjai kivonultak a szeretett 1. alparancsnokunk, Miskovits István lakásához, a hol a tagok által készített örök emléktárgy t. i. díszbalt és díszöv nyújtatott át újévi ajándécul annak elismerésül, hogy a tűzoltói intézményünk fejlesztése körül fáradhatatlanul közreműködött — valamint a testületi életben számos esetekben tanusított kiváló tehetsége önfeláldozó késége, különös szakértelme és szorgalmáért és a bajtársak iránti szeretetért busán megérdemelt jutalmául.

7. Újév alkalmával az idén szerencsések voltunk jó kívánatainkat tolmácslandó főparancsnokunk, nagyságos elnökünk és tek. Füzessey Ödön főszolgabíró mint választmányi tag előtt tisztelegetni.

8. A bajtársiasság szorosabb összeköttetésére és a testületi szellem fejlesztése céljából a szokásos évi farsangi és a nyári táncmulatság az idén is megtartatott, melyek 215 frt 89 kr. tiszta jövedelmet eredményeztek.

VI. Ügykezelés.

Testületünk önkormányzati, bel- és személyi ügyeit az alapszabályok szerint a közgyűlés és a parancsnokság intézvé, ez okból a múlt évben tartatott egy közgyűlés és 13. par. gyűlés, összesen 14. Ezekben beiktatott 114 drb. közül 104, — tényleg végleges elintéztést nyert, — mig 10 a folyó évre vitetett át.

Fontosabb tárgyait és határozatait a következőkbe vagyunk bátrak előadni:

1. Az ügykezelésnél vezérfonalul az országos tűzoltó szövetség idevágó határozatai vétessenek.

2. Tankönyvül a szövetségnek — mint a rendes tagja, egységes gyakorlati szabályzata szolgáljon.

3. Az egységesítés szempontjából a szükséges rangjelek megrendeltettek.

4. Az engedélyezett távbeszélő felállításával Neumann Albert vállalkozó bízott meg.

5. Új mászótorony, valamint Kis-Tokajban felfszer építtessék, amelyhez a szükségeltető anyagot ngs. Grégerzen György mérnök ur Bpestről ingyen szolgáltatja, a mely nemes szivességeért fogadja már előre is köszönetünket.

6. A városunkban érdekelt biztosító társulatokhoz kérvény intéztetett segélynyújtás végett, mely már eddigelé 35 frtot eredményezett.

7. A nagy hydrofor hasznavehetetlensége miatt egy új, *vészvonal* szerű, 4 kerekű szivattyú beszerezhetése iránt a kellő intézkedések megtétettek. A választmány annak szükségét belátván, jelentésében a közgyűlés elé jóváhagyólag előterjeszti.

8. A harmadik szakasz felállíthatása végett a város akosságához felhívás intéztetett, melynek igen szép eredménye lett, úgy hogy 24-én vétették fel magukat ujtagokul.

9. November 24-én és decz. 8-án elméleti oktatás tartatott, melyen a tagok teljes számmal jelentek meg. Ezen felolvasások folytak évben is január és február hónapokban is folytattak.

10. Zászlószentelési ünnepély, valamint az érmek kiosztása folyó évre határozatott el.

11. Hogy a zászlószentelési költségek beszereztesse, egy felhívás bocsájtatott ki 80 tűzoltó-egylethez és egynehány nemesszívű emberbaráthoz. Itt is, mint mindenkor az elsők közt találjuk szeretett elnökünket, ngs. Bergler Gyula urat, ki 150 frtal járult a zászló-alap gyarapításához, áldja meg a mindenható atya őt e jótékony tetteért.

12. November 17-én kérvény intéztetett a képviselő-testülethez évenkénti támogatás végett. A kérvényünk kedvezően intéztetett el. A 2538. sz. alatt decz. 31-ről kelteve az ide csatolt / melléklet szerint az 1896-ik évre 200 frt segély szavaztatott meg, valamint a 200 frtnyi régi adósságának kiegyenlítését is kilátásba hozta. Nem is mulasztjuk el tehát, hogy e helyen meleg köszönetet ne mondjunk Tokaj város képviselőtestületének és előljáróságának a testületünkkel szemben tanúsított pártfogásáért és azon elismerésért, melyet nekünk minden időn át oly becses leiratban kifejezni oly szives volt. Kérjük is, hogy jóakarattal nemes czélu testületünket a jövőben is támogassák. — Ime a leirat:

13. A parancsnokság a közgyűlés utólagos jóváhagyásának reményében az évenként megtartani szokott táncmulatságot feb. 15-ére tűzte ki, mely erkölcsileg úgy mint anyagilag igen fényesen sikerült. A zászló-alap javára 180 frtot hozott. Ugy, hogy jelenleg a zászlóalapunk közel 600 frtot tesz ki.

VII. Végül az 1896-ik évi költségeloirányzatot

/, alatt terjesztjük be, kérvén a T. közgyűlést, hogy azt elfogadni méltóztatnék. Ezzel évi jelentésünket megtévén, kérjük az adományokra vonatkozó indítvány elfogadását, egyéb részeiben pedig szives tudomásul vételét.

Beszámolóink bezárása előtt még egy szent kötelességet óhajtunk teljesíteni, midőn az egész egylet nevében vezércsillagunknak, nagyságos elnökünk Bergler Gyula urnak irányunkban már oly sok esetben tanúsított nagylelkűségeért szívünk legforróbb háláját elrebegjük; kívánván: az ég ura engedje meg, hogy ő nagysága egyletünk

élén a miként ma még számtalan évben át ragyogó csillagként tündökölvén teljes egézőgben és megelégedetten az elnöki tisztséget viselhesse.

Tokaj, 1896. márczius hó 1-én

Tisztelettel

A parancsnokság.

Fénykövy Jakab,
segédtitst.

Kudász Kálmán,
főparancsnok.

A csánigi tűzoltóság küzgyülése.

A csánigi önk. tűzoltó-testület január hó 19-én tartotta meg rendes évi közgyűlését, melyen első sorban is a főparancsnok adta elő parancsnoki jelentését, mely kiterjeszkedett a mult 1895. évben az egyesület életében előfordult összes mozzanatokra, s a melyeknek főbb adataiból itt csak annyit említek meg, hogy a mult év folyamán csupán 2 vidéki tüzesetnél kellett a működő csapatnak megjelennie s a Sárvárott megtartott megyei szövetségi közgyűlésen a testület 7 tag által volt képviselve.

A rendesen vezetett számadás adatai szerint a testület 113 frt 54 kr. készpénz vagyonnal rendelkezik. Ezen összegből 70 frt erejéig a tomlókészlet fog kiegészítettetni. — A községi előljáróságnak a testület iránt tanúsított előzékeny magatartása és anyagi támogatásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz, s a testület ügyei továbbra is az előljáróság jóakaratu figyelmébe ajánlottak.

Ezek után Horeczky Gyula főparancsnok ismertette a megyei tűzrendészeti szabályrendeleteket, s adta elő javaslatát a helyi viszonyokhoz megfelelő oly irányu szervezkedésre nézve, hogy az önk. tűzoltó-testület működése ezen szabályrendeletekkel összhangzásba hozassék. A kelően megokolt javaslat teljes egészében elfogadtatott, kimondatván a többek között, hogy az önk. tűzoltóság mellett, mint annak tartalékcsoportja, a köteles tűzország is teljesen szerveztessék, s ez nemcsak — a mint eddig volt gyakorlatban — az éjjeli őrszolgálatra köteleztessék, hanem a tűzoltói összes teendőkre beoktattassék s megfelelő elméleti oktatásban részesíttessék. A köteles tűzország természetesen külön parancsnokot nem kap, hanem önk. testület parancsnoksága alatt áll.

Megállapított egyuttal a parancsnokság s előljáróság között a következő tűzország szolgálat-rendszer (9213/10 §. bp.)

I. Éjjeli őrszolgálat.

1. Csánig községben az éjjeli tűzország teendőit az önk. tűzoltók és köteles tűzörökből sorrend szerint kirendelt éjjeli tűzörök látják el. Minden őrséghez őrszolgálatul egy önk. tűzoltó vezénylendő ki. A kirendelést a tűzoltó-parancsnok, az ellenőrzést pedig az előljáróság tagjai, egy-egy heti időközökben fölváltva gyakorolják. A kirendelési névsor a szertáron kifüggesztendő, az ellenőrzési napló pedig az ellenőrzéssel megbízott előljárósági tagnak kiadandó, ki is abban észrevételeit esetről-esetről bevezetni köteles. Ezen észrevételek előljárósági gyűlésen tárgyalandók, melyre a tűzoltó-parancsnok is meghívandó.

2. Az éjjeli örök száma 4-ben állapítatik meg, kik közül kettő éjfél előtt, kettő pedig éjfél után teljesít szolgálatot. Az örökös ideje ápril. hó 24-től szeptember 29-ig esti 9 órától reggeli 4 óráig tart, szeptember 30-tól április 23-ig pedig esti 8 órától reggeli 5 óráig. — Gyülekező helyül kijelöltetik a község középpontján fekvő parancsnoki lakás előtti tér. Az őrség tartama alatti fölmerülő teendők miké ti teljesítésére a megyei tűzrendészeti szabályrendelet 27. és 29--31. §§-ban foglalt rendelkezések irányadók.

3. Tűzjelzésre a község minden lakója, főleg a kirendelt örök, a legszigorúabban köteleztetnek. Az észlelt tüzeset helyi tűznél harang félreverés és riadó kürttel, vidéki tüzesetnél csupán a riadó kürttel köztudomásra adandó és

pedig helyi tüzesetnél egy-egy hosszabb, vidéki tüzesetnél 2—2 rövidebb időközönként adandó hang által.

II. Gyakorló szolgálat.

A köteles tűzország műszaki kiképzését és elméleti oktatását az önk. t. o. testület parancsnoksága eszközli, a m. szab. r. 32 §-ban megírt módon.

III. Tűzszolgálat.

Helyi tüzesetnél a parancsnok, az összes tűzoltóság és fogattulajdonosok, valamint a községi előljárásának a vett tűzjelzés után beálló kötelezettségeit a megy. szab. r. 37—39. §§-ai szabályozzák.

Vidéki tüzesethez való kivonulásra kellő számu fogat kirendelését az előljáróság eszközli. A kirendelt fogat-tulajdonosok azonban a tűzorségi pénztárból a közs. képviselő-testület által megállapított következő fuvardíjakat igényelhetik: Czirákra 2 frt 50 kr., Répcze-Szemere és Niczkre 2 frt, Dénesfára 1 frt 50 kr., Répczelakra 1 frt.

A tűzvéz tartama és azutánra vonatkozó intézkedések az önk. t. o. testület alapszabályai és az 53388/88. sz. korm. rendelet 23—27. §-aiban megírt módon foganatosítandók.

IV. Rendkívüli szolgálat.

A fölmerülő szükség és alkalom esetén a parancsnokság bizonyos időre külön kirendelt őrséget állíthat föl és azok szabályait esetről-esetre határozza meg.

Csánig, 1896. febr. 15-én.

Horeczky.

Az edeházai tűzoltó-testület közgyűlése.

Az edeházai önkéntes tűzoltó-egylet f. évi január hó 26-án tartotta 10. évi rendes közgyűlését, mely következőleg folyt le:

1. Leyrer János főparancsnok üdvözlőlvén a jelenlevőket, lelkes szavakkal nyitotta meg a közgyűlést. A megnyitó után előadja évi jelentését. E szerint van az egyletnek jelenleg 39 működő és 18 pártoló, összesen 57 tagja; évközben lépett be 1 működő és 4 pártoló tag, elhalálozott 1 alapító tag. Gyűlést tartott az egylet 6 esetben és pedig 1 rendes közgyűlést, 2 választmányi és 3 parancsnoki ülést. Gyakorlatot tartott 4-szer, iskoláztatás volt 3-szor, tüzeset történt egyszer, Hidegszegen. hol egy ház égett le; — azonkívül volt 2 temetés, 1 kirándulás és 1 táncvigalom. — Főparancsnok ezzel kapcsolatban jelentést tesz a megyei tűzoltó-egyletnek szövetségéről is és kimerítően szól a tűzoltó-intézmény szép fejlődéséről.

2. Az egylet pénztárosa jelentést ad a pénztár állományáról és kimutatja a hátralékokat. — A közgyűlés a pénztáros jelentését tudomásul veszi és elhatározza, hogy a felszaporodott tagsági dijhátralékok szigoruan behajtásának és a be nem hajthatók leírassanak.

3. Következett a választmány megválasztása, mely tisztjében egyhangulag ujonnan meghagyatott.

4. Az indítványok és határozatok sorából említendő:

a) Az egylet belép a vasvármegyei önk. tűzoltó-egyletek szövetségébe.

b) Laschober Mátyás kismartoni ügyvéd tiszteletbeli tagul megválasztatott.

Kisebb egyleti ügyek elintézése után a parancsnok buzdító szavakkal az ülést bezárja.

A gyöngyösiek zászlószentelési ünnepélye.

Sikerült ünnepségeknek volt színhelye Gyöngyös város, a midőn az önk. tűzoltó-testület hazánk ezredévi fordulója megörökítése alkalmából zászlószentelési ünnepet ült. Már napok óta folyt a készülődés a testület körében s a város közönsége élénk érdeklődéssel nézett a történendők elé. Az

ünnepélynek különös fényt kölcsönzött az a körülmény, hogy a zászlóanyai tisztet gróf Westphalen Rhabánné szül. herczeg Auersperg Anna urnó volt kegyes elfogadni.

Egyebekben lássuk az ünnepély részleteit:

Junius hó 27-én, szombaton, délután 5 órakor gyakorlatra gyülekeztek a tűzoltók a tornaudvarban, hol rendgyakorlatot végeztek mindaddig, míg az est beállott, ekkor kettős rendekbe sorakozva, minden tűzoltó egy-egy fáklyát kapott s vidám zeneszó mellett megindult a menet a Kereszt-utcán át a Jókai-utczába, innen a Király-utca és piac-téren a fáklyás menet teljesen kibontakozva, impozáns fényben haladt a Kossuth Lajos-utcán keresztül a zászlóanya kastélya elé, hol a kerti lakrész előtt félkörben állottak fel a díszbe öltözött fáklyás tűzoltók.

Ekkor felharsant az ünnepi kürtző s a zászlóanya környezetével megjelent az áltányon, a midőn Dudás Adolf főparancsnok-helyettes üdvözölte, szép beszédben köszönve meg a méltóságos asszony azon elhatározását, hogy ezen magasztos emberbaráti célért küzdő testületet pártfogásába venni kegyes volt.

Mire a zászlóanya meleg szavakban köszönte meg a megtiszteltetés ily impozáns nyilvánulását s buzdító szavakat intézett a testület tagjaihoz, méltatva az intézmény hasznos és szükséges voltát.

Ezután szünni nem akaró éljenzés közepett vonult vissza a menet az őrtanyához.

Junius hó 28-án, vasárnap, reggel 8 órakor gyülekeztek a tűzoltók az őrtanyán, honnan a felkért koszorú-lányok hosszú kocsisorát követve, az egész testület zászlója alatt kivonult a zászlóanya kastélya elé és bekisérte a templomba, hol d. e. 9 órakor ünnepélyes nagymisén vett részt, a midőn Krassy Félix főesperes és apátplébános czelebrált fényes segédlettel. Mise után a zászló az oltár elé vitetett, hol az apátplébános a zászló szalagján levő »Istennek dicsőség! Egymásnak segítség!« jelige magyarázatával remek szavakban méltatta a testület magasztos hivatását s buzdította a tagokat a zászló alatti kitartó munkára, a zászlót felszentelte. Ekkor a zászlóanya az apát-plébános által teljes ornátusban követtetve a zászlóval, a koszorú lányok és tűzoltók kíséretében kivonult a templom előtti téren felállított asztalhoz, hol az asztal körül felállított székeken helyet foglalva, megkezdett a szegbeverési ünnepély.

Az első szeptet a zászlóanya verte be »Istennek dicsőség! Egymásnak segítség!« jelige alatt. Ezt követte dr. Samassa József egri érsek nevében, ugy Párvy Sándor egri kanonok és a saját nevében Krassy Félix apát-plébános erősített be szegeket; majd a város képviselőtestülete nevében Baltás Ferencz h. polgármester, a város tanácsa nevében pedig Kemény János v. tanácsnok vert be egy-egy szeptet. A következő szeg a helyben állomásozó cs. és kir. 4-ik számu huszarezredé volt és Szlivinyi Géza ezredes által veretett be, utána Eger város önk. tűzoltó-testülete nevében Perger Ignác egri főparancsnok, a hevesi önk. tűzoltó-testület nevében pedig megbizásból Kozmári Dezső főparancsnok verte be a szegeket, mindannyian buzdító jeligét mondván.

A szegek beverése után a zászlóanya átadta a testületnek a felszentelt zászlót, mire Kozmári Dezső főparancsnok azt a testület nevében köszönettel átvette s ünnepélyes fogadalom gyanánt kijelentette, hogy azt megőrizni s dicsőségben fentartani a testület minden tagjának becsületbeli kötelessége leendő.

A szegbeverési ünnepély után a testületi tagok a piactéren három szakaszban fejlődött vonalba sorakozva, élükön a zászlóval, díszfelvonulást tartottak a templom előtt álló zászlóanya előtt, honnan a csapat bevonult a városházához, hol az áltányon a zászló kitűzetett s ezzel a délelőtti ünnepély véget ért.

Pontban 12 órakor volt a városháza nagytermében a

gyülekezés a meghívottak részéről, honnan együttesen vonultak ki gróf Westphalen Rhabánné vendéglátó házához.

Az ebéd alatt pohárköszöntőket is mondtak a zászlóányára Dudás Adolf főpar.-helyettes és Baltán Ferencz h. polgármester, a zászlóánya a tűzoltó-testületre, Kemény János a koszorus leányokra s végül Rábel Mihály az ünnepély egyik hathatós támogatójára, Krassy Félix apát-plébánosra.

Délután 5 órakor a gyakorlótéren gyülekeztek a tűzoltók, honnan zeneszó mellett vonultak le a multság szín-

helyére, a »Csathó-kert«-be, hol a multság megkezdődött, s az ifjuság tánczba elegyedett. Este a zászlóánya megérkezte után fényes tűzijáték gyönyörködtette a nagyszámú vendégsereget s csak a napvirradat vetett véget az ugy erkölcsi, mint anyagi fényes sikerrel koronázott táncz-vigalomnak.

Mi a magunk részéről üdvözljük e derék testületet, s kívánunk vezetőinek és tagjainak további kitartást és kevés munkát.

— r. —

H I R E K.

Köszönet és részvétnyilvánítás. A pipagyár igazgatósága a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságához a pipagyár emberfeletti mentése alkalmából ezt a levelet írta:

„Az augusztus 1-én volt igazgatósági ülésből kifolyólag van szerencsénk tekintetességteknek emberfölötti munkájokért, melyet a tüzeset alkalmával tanusítottak, leghálásabb köszönetünket kifejezni, megjegyezvén, hogy fővárosunknak ily humánus intézmény, mint a milyen éppen az önöké, valóban büszkeségét képezheti. Egyidejűleg szíveskedjenek tekintetes Szidanits Ferencz osztályparancsnok urunknak legőszintébb részvétünket, az őt ért súlyos csapás miatt, tolmácsolni.“

Rösch Frigyes jubileuma. Rösch Frigyes, a soproni önkéntes tűzoltótestület főparancsnoka és a sopronmegyei tűzoltó-szövetség elnöke f. évi június hó 20-án ülte meg 30 éves tűzoltói jubileumát testületének tagjai, valamint a városi hatóság és közönség élénk kitüntető részvéte mellett. Egyike volt az orsz. tűzoltó-szövetség megalkotóinak, melynek azóta is tevékeny tagja. Rösch neve össze van fűzve a tűzoltó-ügy fejlődésével, melynek érdekében buzgón munkálkodott tettel és tollal, sőt még ma is testel-lélekkkel működik az ügy fejlesztésén. Részünkről is szívből üdvözljük őt s kívánjuk, hogy a Mindenható engedje meg neki, miszerint még soká legyen tevékeny, fáradhatatlan harczosa ügyünknek.

Ifj. Szidanits Ferencz bajtársunknak, a ki a július 22-iki tűznél szenvedett belső sérülései következtében hunyt el, két kis árvát hagyván hátra július 27-én d. u. 4 ó. volt a temetése, azon legnagyobb díszszél, a mit ily szomorú alkalomkor tűzoltók kifejthetnek és adhatnak egy bajtársuknak. A gyászházhoz, a hol a doidogult bajtárs érzekoporsóban volt ravatalra téve, nagy gyászközönség gyült egybe, hogy megadja a végtisztességet az önzetlen munka bajnokának. Megjelent ott *Rohonczy* altábornagy, katonai térparancsnok, *Józsa* h. előljáró, *Gyalokay* rendőrtanácsos, ker. kapitány több rendőrtiszt kíséretében, *Bulyovszky Aladár* miniszteri titkár, *Scserbonszky Szaniszló* városi tűzoltó-főparancsnok, *Breuer Sz.* segédtsiszt, *Weisenbacher János* salgó-tarjáni, *Wagner Manó* rákos-palotai, *Schober Károly* upesti főparancsnokok, a budapesti szövetség tagtestületei egy-egy szakaszt küldtek, élükön *Wopaleczky K.* alelnökkel, míg a budapesti önk. tűzoltó-testület főparancsnokának, *Bárány N. Ernőnek* vezetése alatt vonult az összes tisztekl a városi tűzoltóság egy szakasza, összesen mintegy 500 tűzoltó s egy teljes katonazenekar s ezere menő közönség. A beszentelést a Krisztinavárosi plébános végezte nagy segédlettel, a beszentelés végeztével a dalkör gyászdalt énekelte, mely után tanító kartársai egyike mondott búcsúbeszédet. Azután megindult a menet s a zenekar gyászindulója mellett haladt a farkasvölgyi sírkertbe, hol örök nyugalomra tétetett.

A versenyek iránt nagy az érdeklődés, a mennyiben a testületek nagyban készülnek elvinni a királydíjját. Így a régi versenyzők közül készülnek szabadkaiak, topolyaiak, egriek, székes-fejérváriak; mint új versenyzők lépnek fel az alcsuthiak, vácziai, veszprémiek, nyiregyháziak, kassaiak,

gödöllőiek, szarvasiak gyöngyösiek, budai *Ganz-gyár*, tordaiak, m. á. v. nyugati műhely, Erzsébet-falvaiak, a fejér- és bács megyei szövetségek több tagtestülete.

Gyászhir. A késmárki önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka, báró Wildburg Ármin, július hó 30-án elhunyt. Béke poraira!

Zászlószentelés és jubileum. A körmenői bajtársak 25 éves fennállásuk fordulóját zászlószenteléssel ünneplik s az ünnepély napjait f. hó 15. és 16 ikára tűzték ki. Szívből üdvözljük körmenői bajtársainkat 25 éves fennállásuk fordulója alkalmával, kívánunk tovább haladásukhoz sikert és ünnepélyükhöz jó mulatást, de jobb szerettük volna, hogy ha ők is hazánk ezeréves ünnepélye alkalmával ugyancsak a fenti napokra kitűzött országos tűzoltóünnepélyen együtt lettek volna velünk. Vagy talán elfeledkeztek erről?

Főszerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felelős szerkesztő:

KÁLMÁN GÉZA.

NYILT-TÉR.

*Tűzoltó testületek
figyelmébe!*

HONENBERG FERENCZ

egyenruházati paszomány-gyáros

BUDAPEST,

IV. ker., Gizella-tér 3. és 4. szám.

Allandóan nagy raktárt tart

tűzoltói

**zsinór- és paszomány-
árúkbán.**

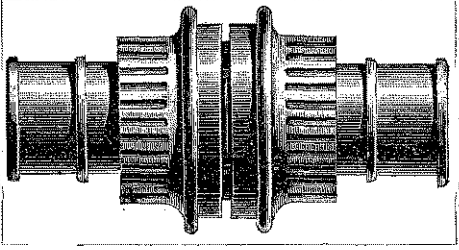
HIRDETÉSEK.

A
Tűzoltó Közlöny
 előző évfolyamaiból
teljes példányok
 1 frt 25 krajczárért
 megrendelhetők
 a kiadóhivatalban
Budapest,
 IV. Molnár-utca 26.

Az új Seltenhofer-féle szabadalmazott

tömlő-kapocs

* *Uj!* * * *Cselszerül!* *

a legjobb és legbiztosabb, legegyszerűbb és legolcsóbb tömlő-kapocs.
 Képes árlegyzékkel szolgál

SELTENHOFER FRIGYES FIAI
 es. és m. kir. udvari szállítók Sopronban.

ALAPITTATOTT
1858.

WALSER FERENCZ-FÉLE

ALAPITTATOTT
1858.

első magyar
 gép- és tűzoltószerszám-gyár,
 harang- és ércöntöde
 részvénytársaság.

Budapest, VII. Rottenbiller-utca 66.
 Gyártelepének első osztálya zállit

tűzi fecskendőket, gőz- vagy
 kézhajtásra kerti fecskendőket,
közégségi egységes vészvonatokat,

továbbá **közégségi** s a szervezendő tűzorségek részére kocsik- és mozdony-fecskendőket, vízhordó-
 kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelező tűzorségek és önkéntes tűz-
 oltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Utcaöntöző kocsikat, himbatargonczákat
 szeméthordásra s egyuttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, póczegödör- és csatorna-
 tisztító gépeket légszivattyuval. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes
 csavarra átídomíttatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkből hazánkban
 12,000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

Hirdetéseket
 lapunk részére elfogad a kiadóhivatal. — Többszöri hirdetésnél
 tetemes árendedmény.

Pártoljuk a magyar ipart!

BUDAPEST

Magyar királyi udvari szállítók.

BÉCS

Császári és királyi ausztriai udvari szállítók.

BELOGRÁD

Szerb királyi udvari szállítók.

TEHERÁN

Perzsa császári udvari szállítók.

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és fehérember!

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruházathoz szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánlunk továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dísz-sisakot minden kiállításban, rőzsekéceket, baltaikat és sípok, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zainórokat, kardbottokat, keztyűket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

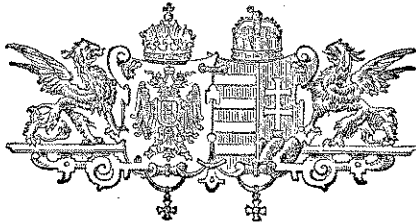
Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívó-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sürgöny cím: Tiller udvari szállító, Budapest

— Mindennemű sport-öltönyök! —

Alapított 1816-ban.

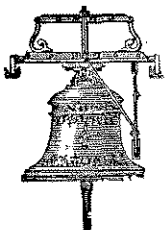
Hazánk legrégebb tűzoltószér-, szivattyú- és kút-gyára, harang- és ércöntődéje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

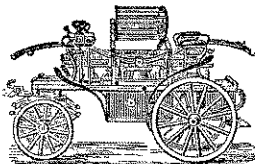
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű fecskendőiket és tűzoltó szereiket, valamint kitűnő hangu harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakas-parancsnoka.

1885.

Ára 1 frt 50 kr.

A tűz és annak oltása.

CSŐVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 30 kr.

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Kun-utca.

Tűzoltó-felszerelések.

*
Gőzfecskendők
Mozdony-fecskendők.
Kocsi-fecskendők.
Talyiga-fecskendők.
Puttony-fecskendők.
Extincteurök.
Szer- és személyszállító kocsik.
Tolólétrák.
Dugólétrák.
Horoglétrák.

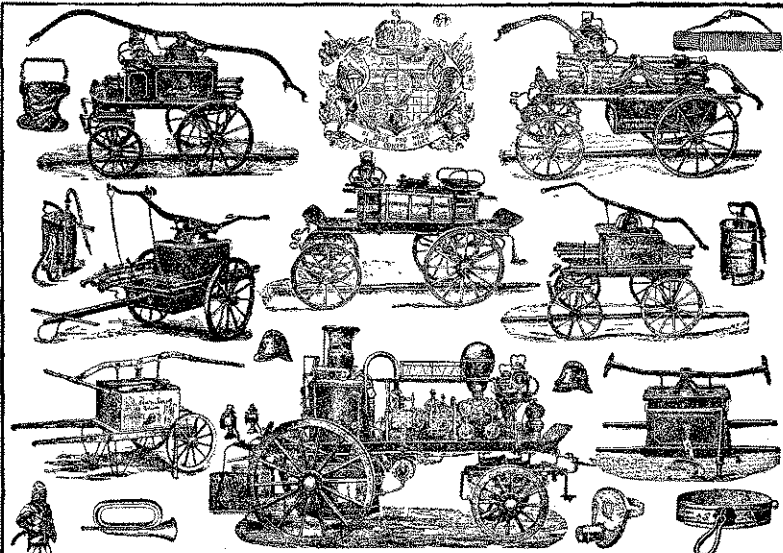
*
Vízfordó kocsik.
Tömlőmotolák.
Gummi- és kender-tömlő.
Füst-álarczok.
Vászon víztartó-kádak.
Vízfordó-vedrek.
Fáklyák.
Mentőeszközök.
Vészvonatok.
Bontó eszközök.

*
Alapított 1865.

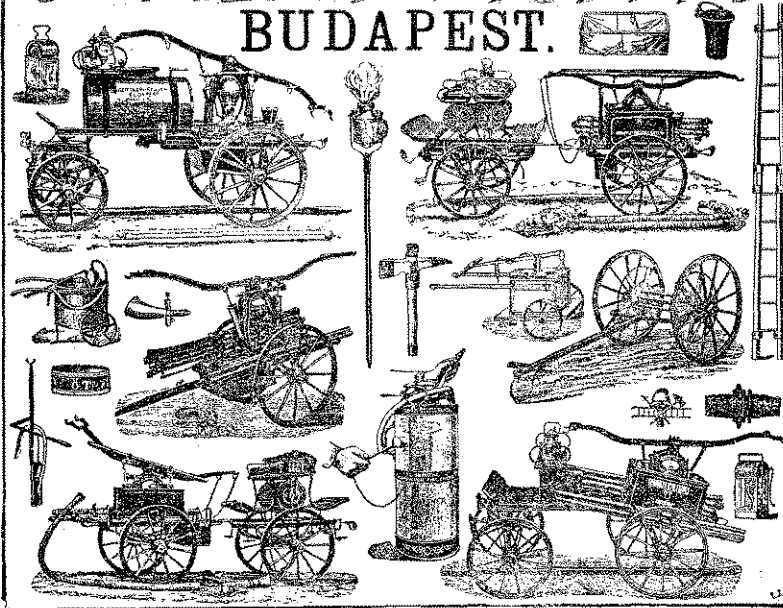
A magyar királyi belügyminiszterium által
52,971/1873 és 6840/1889. szám alatt ajánlva!

Kedvező részletfizetési
feltételek.

Öt évi jótállás munka-
és anyagért.

GEITNER ÉS RAUSCH
BUDAPEST.

Képes árjegyzék in-
gyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilá-
gosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI. ker. Andrásy-út 8. szám.

Egyéni felszerelések.

*
Sisakok.
Mászóövek.
Szivattyu-
övek.
Sapkák.
Mászó-csáká-
nyok.
Szivattyu-bal-
ták.
Tiszti-övek.
Rőzsekések.
Kéthangu jel-
zők.
Jelzősípok.

*
Kürtök.
Mászólámpák.
Mentőkötelek.
Cső- és tömlő-
kötelek.
Tömlőkötők.
Füstszivacsok.
Kürt- és jelző-
zsinórok.
Rangjelző
rosetták.
Vállzsinórok.
Füst-szemüve-
gek.

*
Számos kitüntetés.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTEBITŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

**SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-
HIVATAL:**

Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példányok ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. Védnökünk. Arczképpel. — *Hivatalos rész.* A közp. választmány jun. 6-iki ülése jegyzőkönyve. — Sopronmegyei vál. ápril 26-iki ülése jegyzőkönyve. — Sopronmegyei vál. jun. 20-iki ülése jegyzőkönyve. — *Az ezredévi tűzoltó congresszus.* — *Általános rész.* Sárosvármegyei tűzrendészeti szabályrendelete. — *Technikai rész.* Tanulmányok. Ruganyosság és összenyomhatóság. Kisvárosi tűzoltóság készenléte. — *Testületek köréből.* A központi választmány ülése. A kassai önk. tűzoltó testület közgyűlése. A nagy-kanizsai testület közgyűlése. — *Hírek.* — *Hirdetések.*

Védnökünk.

A magyar tűzoltóság hazánk ezeréves fennállása alkalmából rendezett ünnepélyeinek egyik kimagasló,

s magasztos momentumát képezte azon díszülés, a melyen mig egyrésztől manifesztálni kívánta hogy a tűzoltó intézmény nemcsak méltó helyet kíván elfoglalni a társadalom által létesített humanus intézmények sorozatában, hanem mint olyan, mely az ember-szeretet nemes sugallatától elvállalt kötelesség teljesítésében időt, pénzt, egészséget, gyakran életet is kíván harczosaitól, áldozatul, méltán, azok között az elsők közé soroztatni kívánja magát; másrészt azon nagy és nemes férfiak irányában, a kik szívük nemes sugallatától, emberbaráti szeretetük szent érzetétől indittatva működtek a multban, működnek a jelenben is, hogy ezen emberbaráti intézmény iránti érdeklődés és szeretet a még nagyrésztben mindig elfogultsággal viseltető társadalomban mindinkább tért hódítson, elismerésének, a hálájának akart kifejezést adni azáltal, hogy nagy érdemeik méltatásául nekik maradandó emléket kívánt állítani, a mikor arczképeiket művészek által megfestetve, azokat egy ünnepi gyülekezésben leleplezte.

E nagy férfiak között legelső helyen áll a magyar országos szövetség védnöke, József főher-

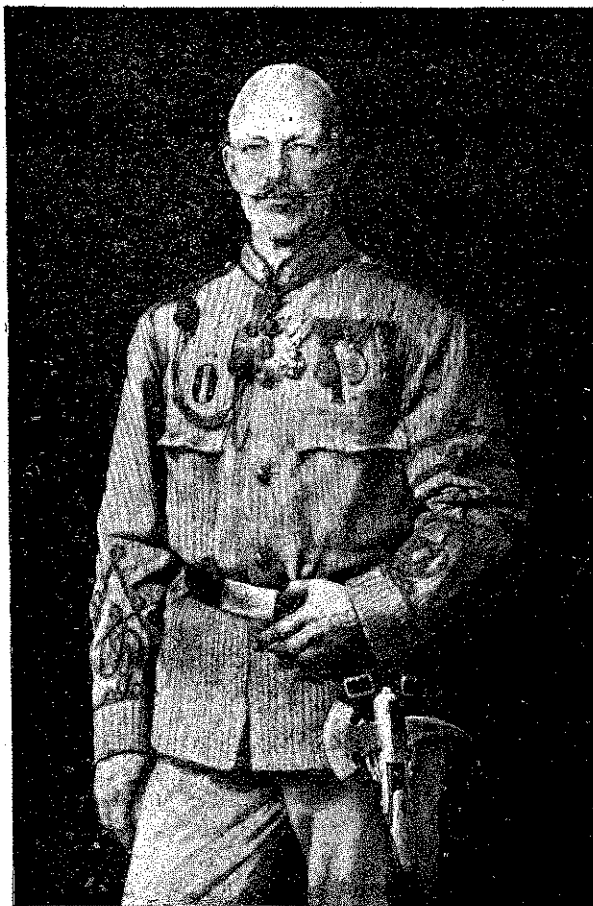
czeg Ő cs. és kir. Fensége, a kinek id. Vastagh György festőművésznök által festett s tűzoltóegyenruhában ábrázolt élethű arczképének másolatát mutatjuk be bajtársainknak.

Sokkal inkább ismeretes azon ténykedés, sokkal inkább köztudomásu azon szeretet, a melylyel a biboros fejedelmi egyén a humanus tűzoltó intézmény iránt viseltetik, semhogy azt ismételnünk kellene; elég csak arra utalnunk, hogy a Fenséges úr nem tartotta magára nézve lealázónak, kiváltságos helyzeté daczára, nemcsak figyelmére méltatni a tűzoltó intézményt, hanem felöltve a gunnyal illetett tűzoltóegyenruhát, maga is tetteleg részt vesz a tűzoltóság áldásos munkájában.

Nincs szavunk kifejezhetni hálánkat, de szívünk rajongó szeretetével övezzük Fenséges személyét, a ki megtanított bennünket arra, hogy a humanizmus, az ember és felebaráti szeretet gyakorlása nem

teszi kicsinynyé a nagyot, hanem felemeli, meg-nemesíti, nagygyá teszi a kicsit.

K. G.

JÓZSEF FŐHERCZEG Ő CS. ÉS KIR. FENSÉGE.
Festette Vastagh György.

Utánnomás tilos.

HIVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv.

Felvetett Budapesten a magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmánya által 1896. évi július hó 6-án délután 5 órakor a IV. kerületi előjáróság üléstermében tartott ülésén.

Elnök: Dr. Kék Lajos.

Jegyzők: Dr. Szily József és ifj. Szidanits Ferencz.

Jelen voltak: Bárány N. Ernő, dr. Hadzsy János, Ormóssy Károly, Polcz Rezső, Scossa Zoltán, Szabó Gyula, Vermes Béla, Vida Pál vál. tagok; továbbá Putsch Tóbiás, a tátravidéki szövetség elnöke és Wopaleczky Károly, a budapesti szövetség elnöke; végül Tomcsányi Béla pénztáros.

Mint vendég: Markusovszky Béla, a tűzrendészeti lapok szerkesztője.

1. Elnök üdvözlővén a jelenlevőket, az ülést megnyitja.

2. Napirend előtt Scossa Zoltán kifogásolja, hogy a napirend csak az ülés előtt lett kézbesítve a választmány tagjainak, kéri az elnököt, hasson oda, hogy a napirend mindenkor a meghívóval együtt küldessék szét.

Elnök és titkár felvilágosítása után a választmány titkár azon mentéséget, hogy hivatalos elfoglaltsága, de különösen a családjában előfordult haláleset miatt a napirendet a meghívó sürgős szétküldése alkalmával egybe nem állíthatta, tudomásul veszi.

3. Titkár jelentését, mely szerint Rösch Frigyes elmaradását elfoglaltságával igazolta, továbbá, hogy dr. Pásztor Bertalan a hevesvármegyei szövetség elnöki állásáról leköszönt s helyébe ifj. Simonyi Károly választott meg elnöknek, — a választmány tudomásul veszi, egyben elhatározza, hogy dr. Pásztor Bertalannak a tűzoltói működés teréről való lelépése fölött sajnálatának ad kifejezést, miről nevezett jegyzőkönyvi kivonaton értesíti.

4. Az 1896. évi márczius 29-én tartott választmányi ülés jegyzőkönyvét a választmány hitelesíti.

5. Titkár előadja az 1896. márczius 29-étől mai napig tartó időszokról szóló jelentését az ügyforgalomról és az elnökség által tett intézkedésekről. Jelenti, hogy a mászófal terveinek megbirálására kiküldött bizottság a méreteket megállapítván, a kiállítási igazgatósággal sikerült az egyezséget olyképp megkötöni, hogy a szövetség csak 300 frtot fizet. Jelentést tett továbbá a versenydíjak beszerzése iránt tett intézkedésekről, valamint arról, hogy a mintaszertár mai napig sem volt egész teljességében az elnökség minden sürgetése daczára berendezhető stb.

Ezzel kapcsolatban elnök indítványára titkár jelentésének tudomásul vétele mellett elhatározza a választmány, hogy a nmélt kereskedelmi miniszter úrhoz egy az elnök, Vermes és Tomcsányi urakból álló küldöttséget indít oly kérelemmel, hogy az utazási kedvezményt 33% helyett 50%-ra emelje; másrészt az elnökség tegye meg a lépéseket arra, hogy ugyanezen kedvezményeket az összes hazai vasutak, valamint a dunagőzhajózási társulat is adja meg. Wopaleczky indítványára pedig intézkedés teendő arra, hogy a lóvasúton az egyenruhás tűzoltók gyermekjegyekkel utazhassanak.

6. Pénztáros jelentését, mely szerint 1896. márczius 28-a óta bevétel 2088 frt 25 kr., míg a kiadás 2081 frt 22 kr. tett ki, úgy hogy pénztári maradványként 10,507 frt 23 kr. mutatkozik, a választmány tudomásul veszi: A tagsági díjait be nem szolgáltató egyes vármegyei szövetségekkel szemben azonban ez idő szerint azon reményben,

hogy azok hátralékaikat a közgyűlés előtt rendezni fogják, ezuttal erélyesebb intézkedéseket nem tesz.

7. Titkár jelentést tesz arról, hogy Ő Felsége a tűzoltói versenyekre 25 drb arany versenydíjat küldött a szövetségnek s egyben sajnálatát fejezte ki, hogy a kongresszusra meg nem jelenhet. A választmány Ő Felsége kegyességét hódolattal és köszönettel fogadja.

8. Titkár bejelenti, hogy a nmélt. belügyminiszterium a kongresszus költségeire, valamint versenydíjakra 500—500, összesen 1000 frtot engedélyezett s ez összeget az elnökség már fel is vette. A választmány örömmel és köszönettel veszi tudomásul.

9. Titkár jelentést tesz a kiállítási falu tűzoltói mintaszertárja és őrszobájának berendezése tárgyában követett eljárásról, melyek szerint daczára minden sürgetésnek, a berendezést magukra vállalt gyárosok mai napig sem létesítették teljességében a terv szerinti berendezést, de sőt az őrszoba még mindig teljesen rendezetlen állapotban van.

A választmány, mivel az ügy további halasztást nem tűr meg, a berendezésnek a szövetség költségén leendő teljessé tételével megbizva Wopaleczky Károlyt, egyben elhatározza, hogy az esetről a kiállítási igazgatósághoz tárgyilagos jelentést tesz.

10. A diszgyűlés programját a választmány a következőkben állapítja meg: Az elnök megnyitó beszéde után az arczképleleplező beszédet Mezey Mihály, akadémizotataása esetén Polcz Rezső tartja. Diszbeszédet Bárány N. Ernő mond.

11. A közgyűlés részletes napirendjébe a rendes tárgyakon kívül felveendő a tagsági díjnak megállapítása, a szervezés, egyenruházat és rangjelzés kérdése, a szakfelolvasások és tanácskozások megállapodásainak előterjesztései, az elnök, alelnök és 5 tagu felügyelő-bizottságnak megválasztása, míg az előadók választását az új alapszabályok értelmében a közgyűlést követőleg tartandó országos választmányi ülés hatáskörébe utalta.

12. Bárány N. Ernő indítványára a választmány az indítványozó elnöklése alatt Szabó, Wopaleczky, Vida és titkárból álló bizottságot küld ki oly czélből, hogy a már korábbi években beérkezett javaslatok egybevetése nyomán új tervezetet dolgozzon ki, az ekként elkészített javaslatot Bárány N. Ernő a felolvasások sorozatában ismertette; hogy ekként ott megvitattatván, a közgyűlés elé legyen terjeszthető.

13. A pénztár megvizsgálására a választmány Bárány N. Ernő elnöklése alatt Wopaleczky Károly és Putsch Tóbiás vál. tagokat küldi ki, s a vizsgálat idejéül július 7-ének esti 7 óráját állapítja meg.

14. A versenydíjak megállapítását a választmány a rendező-bizottság hatáskörébe utalja.

15. Elnök indítványára elhatározza a választmány, hogy Follmann Alajost, a szövetség volt alelnökét, az őt ért kitüntetés alkalmából átiratilag üdvözli.

A kongresszussal kapcsolatban egyéb ügyek elintézését a választmány a nyomban megtartandó rendező-bizottsági ülés hatáskörébe utalja.

Ezzel a napirend kimerítettvén, elnök az ülést esti 3/8 órakor berekeszti.

Kmf.

Jegyezte:

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Sopronban a Sopronvármegye és városa tűzoltó-testületei szövetsége választmányának a városháza kis ülés-terében 1896. évi április hó 26-án tartott ülésén.

Elnök: Rösch Frigyes szöv. elnök, jegyző: Szabó Gyula szöv. alelnök. Jelen voltak: Gebhardt József polgármester, Békeffy József, Bruckner József, Feuchtinger György, Merényi Ferencz, Mersich István választmányi tagok és Hillebrandt János pénztáros.

Elmaradásukat kimentették: Bauer Kristóf, Démy Sándor, Kokas Ferencz, Schummel Sándor, Schwertner János és Wacha Antal választmányi tagok.

1. Elnök meleg szavakkal üdvözlí a választmány jelenlevő tagjait, — különösen pedig a tanácskozásban először résztvevő Merényi Ferencz járási tűzrendészeti felügyelőt — s az ülést megnyitja. A napirend előtt jelenti, hogy Gebhardt József polgármester ur hivatalos elfoglaltsága miatt az ülésen végig nem vehet részt. A választmány tudomásul veszi.

2. Elnök dr. Ajkay Béla szöv. titkár távolléte miatt, Szabó Gyula alelnököt kéri föl a jegyzőkönyv vezetésére. Fölhívott a jegyzőkönyv vezetését elfogadta.

3. A járási tűzr. felügyelőkre vonatkozó különösen fontos határozatokra való tekintetből az 1895. évi deczember hó 8-án tartott választmányi ülés jegyzőkönyvének fe; lolyasása után fölolvastatik az 1896. évi január hó 26-iki választmányi ülés jegyzőkönyve, mit is a választmányészrevétel nélkül hitelesít.

4. Elnök jelenti, hogy az utolsó jegyzőkönyv 8 pontja szerint elfogadott Sopronvármegye területének tűzrendészeti felügyelőségekre való felosz-

lásáról az ezzel kapcsolatos tűzrendészeti eljárásról szóló szabályrendelet (tervezet) azzal az észrevétellel utasította vissza a vármegye közgyűlése az állandó választmányhoz, hogy az így nem felel meg az egyes községek helyi viszonyainak s átdolgoztassák. Sajnálattal említi meg az elnök, hogy ép- azért pen azok, kik eddig a tűzoltó ügy barátainak vallották magukat, ők helytelenítették, sőt elítélték a bevezetendő felügyeletre vonatkozó szabályzatot, pedig a tűzoltóság csak akkor tartható fenn, ha az folytonos ellenőrzés alatt áll, miért is felhívja a választmány figyelmét amaz akadályokra, melyek a felügyeletnél felmerülnek és azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy azon intézkedéseket, melyek most saját erőből áldást hozó működésre voltak tervezve, a jövőben rendeleti uton fogják majd végrehajtani. A választmány tudomásul veszi.

5. Jelenti továbbá az elnök, hogy Breuer Sz. „Tűzoltói

utmutatások” című szakkönyvét 12 példányban meghozatta és a járási tűzr. felügyelők között szétosztotta. Tudomásul veszi.

6. Elnök bemutatja a főispán urnak f. évi márczius hó 5 én 135. szám alatt kelt leiratát, mely szerint Merényi Ferencz eszterházi hercegi tisztartót kapuvári felső járás tűzrendészeti felügyelőjévé kinevezte a következő községekre: Agyagos, Csapod, Ebergőcz, Eszterháza, Endréd, Fertő-Szt.-Miklós, Himód, Hóvég, Muzsay, Petőház, Rőjtök, Sárród, Süttör, Széplak, Szergény és Vittnyéd. A választmány tudomásul veszi.

7. A tagsági díjakat illetőleg elnök jelenti, hogy a kis-martoni járás az 1896. évre kötelezettségeinek teljesen ele-

get tett. A nagy-martoni járáson kívül minden járásból egypár körjegyzőséghez tartozó községeken kívül, melyek még az 1895., sőt az 1894. évi díjakkal is hátralékban vannak, küldetett be az 1895. évről szóló járulék. Kis-Tata ügyének elintézésére Feuchtinger György tűzr. felügyelő vállalkozott. Ami a többi hátralékosokat illeti, elhatározta a választmány, hogy azok névjegyzékét további intézkedés végett az alispán urhoz küldi be.

8. Elnök a milleniumi ünnepély-illetőleg indítványozza, hogy a járási tűzrendészeti felügyelők a most előveendő inspicziálásuk alkalmával állapítsák meg az egyes tűzoltóságoknál, hogy az egyes tagtestületek hány taggal óhajtanak azon részt venni, mit a közgyűlést megelőző választmányi ülésen jelentsenek be, hogy a közgyűlésnek legalább megközelítőleg jelentés tétethessék a résztvevők létszámáról. Ezzel kapcsolatban a választmány elhatározta, hogy az előbbi határozatot, — mely szerint a Budapesten megtartandó (milleniumi) nagy gyűlésre utazandó egyes

tűzoltók segélyösszegét — úgy változtatja meg, hogy a tervezett utazáshoz az összes költségek fődözésére a szövetségi pénztárból 200 frttal járul hozzá.

9. Előterjeszti elnök Seltenhofer Frigyes fiai című czég panaszát, mely elnapoltatott, hogy a panaszoltnak is lehessen magát védelmezhetni.

10. Fölolvastatik Kendi Károly és Kundt Frigyes járási tűzrendészeti felügyelők lemondása; előbbi lakhelyváltoztatása, utóbbi pedig hivatalos elfoglaltsága miatt kénytelen megválni tisztségétől. A választmány sajnálattal tudomásul veszi és Kendi Károly, valamint Kundt Frigyes urnak tűzoltó ügyek terén kifejtett buzgó munkálkodásukért elismerését jegyzőkönyvileg kifejezi.

11. Elnök a szövetségi közgyűlés napjával f. é. június hó 21-két, előestéjére — szombatra — pedig a választmányi ülés megtartását ajánlja és pedig azért, mert ugyan-

Ő Felsége a királynak díja.
Nyerte a szabadkai önk. testület.

akkor üli a „Soproni önk. tűzoltó-testület“ fennállásának 30-ik évfordulóját, mely alkalommal a választmánynak, nem különben a vendégeknek is alkalmuk volna megtekinthetni a nevezett testületnek június hó 21-én reggeli 7 órakor tartandó díszgyakorlatát. A statisztikai adatok 14 nappal a közgyűlést megelőzőleg volnának beküldendőek. A választmány ezen indítványt egyhangulag elfogadta és határozatilag kimondotta.

12. A f. é. márczius hó 29-én Budapesten tartott orsz. tűzoltó-szövetség közp. választmányi üléséből jelenti az elnök, hogy Cziráky Béla gróf ö excellenziája az orsz. szöv. elnöki tisztséget nem fogadta el, miért is a márczius hóra tervezett tisztújító-közgyűlés elmarad. Tudomásul vétetik.

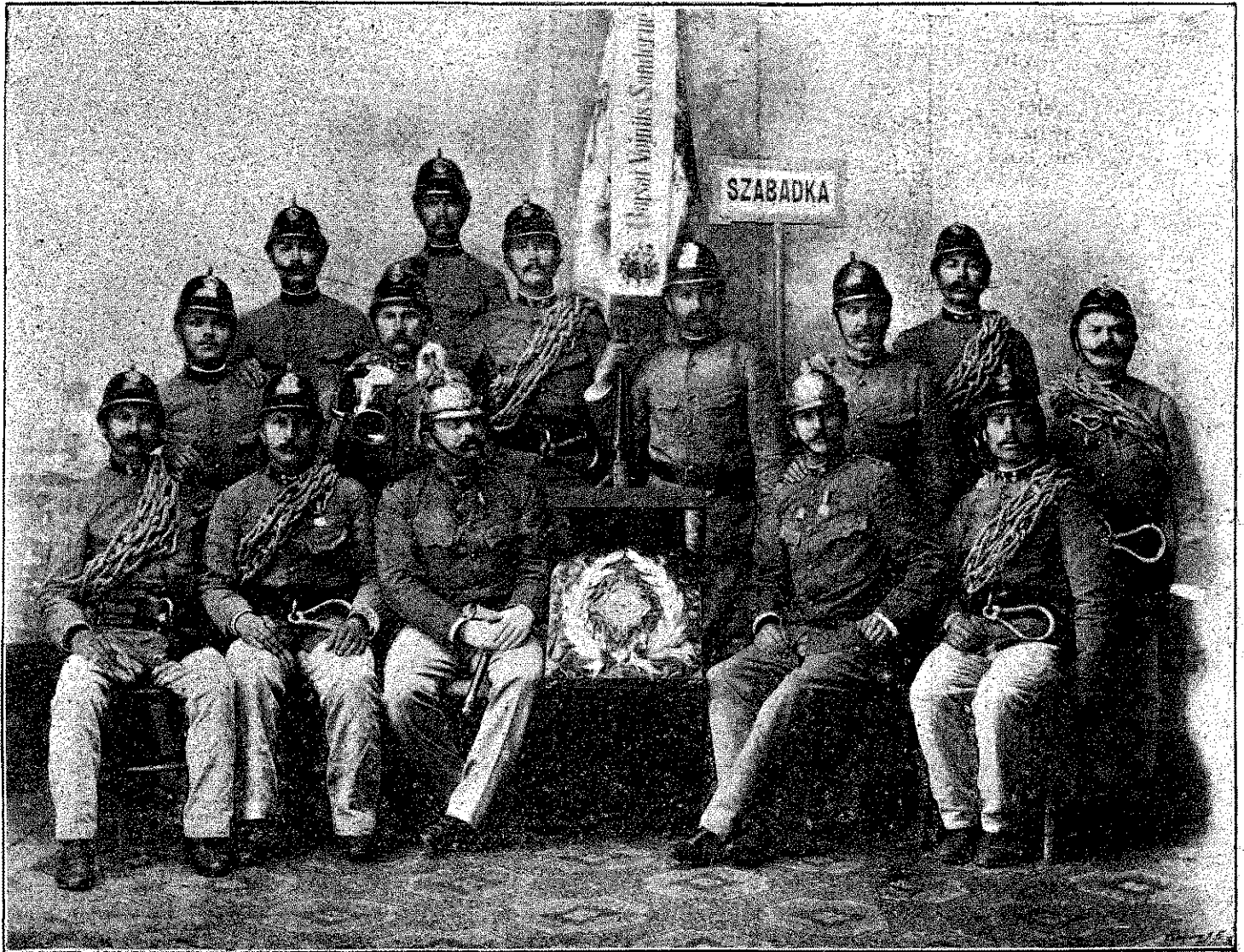
július hó 8 án 710 frt 27 kr., a bevétel 1033 frt 20 kr., összesen 1743 frt 47 kr.; a kiadás 559 frt 54 kr., s így a pénztári maradvány 1183 frt 93 kr. A választmány tudomásul veszi.

16. Végül a választmány a polgármester urnak köszönetet szavaz a terem átengedéséért.

Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért.

Rösch Frigyes,
szöv. elnök.

Szabó Gyula,
szöv. alelnök,
a titkár helyettesítője.

A szabadkai önk. tűzoltó-testület versenycsapata.

13. Szabó Gyula alelnök indítványozza, hogy keressék meg a vármegye alispánja az iránt, hogy a f. év június 7 ikig terjedő felvizsgálásoknál az egyes járási főszolgabírák utasítsanak a járási tűzrendészeti felügyelőket az egyes tűzoltó-testületek felülvizsgálásánál személyes közbenjárásukkal is támogatni. A választmány elfogadja és határozatra emeli.

14. A választmány több tagja azon óhajának ad kifejezést, hogy a választmányi ülések jövőben ne vasár- és ünnepnapokon, hanem hétköznapokon és pedig délután 2—6 óráig tartassanak. A választmány elfogadta és határozatra emelte.

15. Hillebrandt János pénztáros jelentést tesz a pénztári állományról, mely szerint: pénztármaradvány 1895. év

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Sopronban a Sopronvármegye és városa tűzoltó-testületei szövetsége választmányának a városháza kis üléstermében 1896. évi június hó 20-án tartott ülésén.

Elnök: Rösch Frigyes, szöv. elnök, jegyző Szabó Gyula szöv. alelnök. Jelen voltak: Démy Sándor, Feuchtinger György, Merényi Ferencz választmányi tagok és Hellebrandt János pénztáros.

Elmaradását kimentette: dr. Ajkai Béla szöv. titkár.

1. Elnök üdvözli a választmány jelenlevő tagjait és a jegyzőkönyv vezetésére Szabó Gyula szöv. alelnököt kéri föl.

Fölhivatott a jegyzőkönyv vezetését elfogadta

2. Elnök előterjeszti Sopronvármegye főispánjának 269/1896. sz. a. leiratát, mely szerint *Bauer Kristóf*, Nagymárton járási tűzrendészeti felügyelőt, járása területén elkövetett s a közérdekkel meg nem egyeztethető eljárása miatt, tisztsége alól fölmentette.

A választmány tudomásul veszi.

3. Elnök bemutatja Sopronvármegye főispánjának 316/1896. sz. leiratát, melyben fölkeri a szövetségi választmányt, hogy hozzon neki javaslatba több oly alkalmas s közte-kintélynek örvendő egyént, kiket járási tűzrendészeti felügyelőkül kinevezhessen.

Ennek folytán felügyelőkül való kinevezésre a választmány a következőket ajánlja: *Magyar József* szentmargitai k. jegyző tiszteletbeli főparancsnokot az I. soproni; *Bálint Árpád* soproni műépítést a II. soproni; *Karcsay Lajos* nagy-geresdi közbirtokost a II. csepregi és *Fliegler János* rétfalvi néptanító főparancsnokot a nagymártonjárás tűzrendészeti felügyei lőjéül.

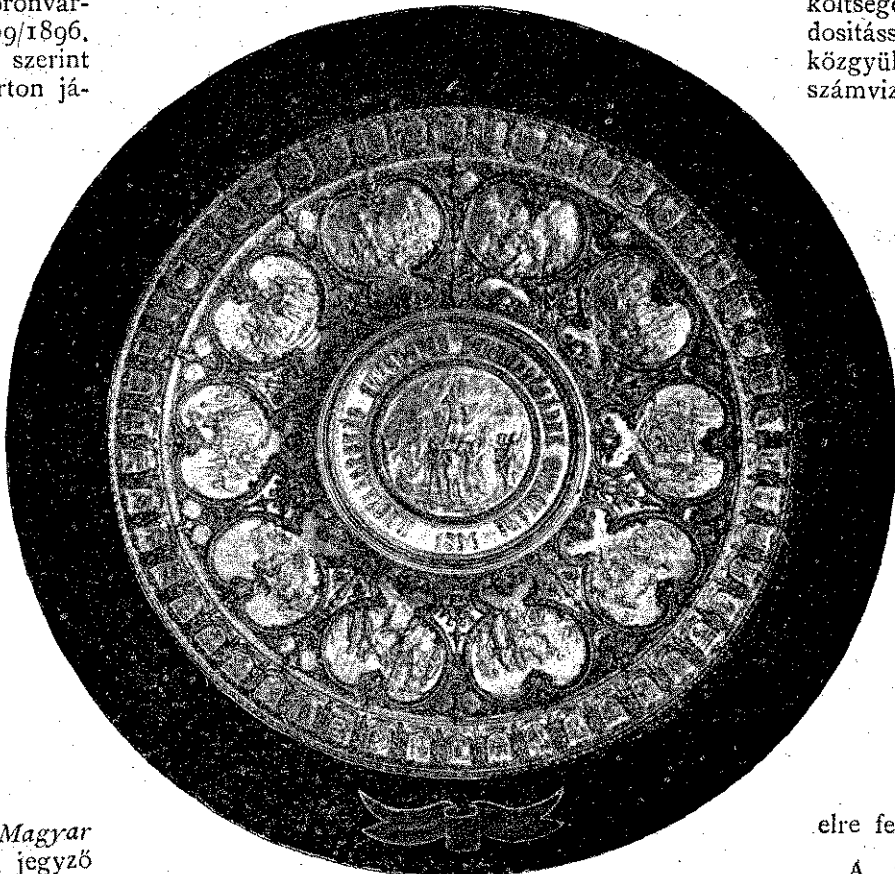
4. Fölvastatják *Szabó József* szováti k. jegyzőnek f. év június hó 2-ről kelt irata, melyben Bagyog, Bodonhely és Szovát községnek megbízásából a tűzoltótestületeik után járó szövetségi tagdíjak befizetését megtagadja.

A választmány a szövetségi alapszabályok 3 §-ára való hivatkozással az alispáni hivatalhoz további intézkedés végett ezen iratot fölterjeszteni határozta.

5. *Hillebrandt János* pénztáros jelentést tesz a pénztári állományról, mely szerint a pénztárkészlet 1130 frt, megjegyzi azonban, hogy a felügyelők ez évi tiszteletdíjait még nem vették föl.

A választmány tudomásul veszi

6. Az 1897. évről szóló

Ó Fensége József főherceg díja.
Nyerte a váci önk. testület.

A belügyi miniszter díja.
Nyerte a gyöngyösi önk. testület.

költségelőirányzat csekély módosítással elfogadtatott és a közgyűlés elé terjesztetik; a számvizsgáló, valamint az igazoló bizottságok csak a közgyűlést megelőzőleg fognak megalkulni és működésüket megkezdeni.

7. *Szabó Gyula* alelnök a milleniumi kiállítás megtekintését és az országos tűzoltó-kongresszuson való részvételt illetőleg fölajánlja, hogy úgy az utazás, mint a szállás és ellátás stb. költségek pontos összeállítása iránt a jövő hó 1-én Budapestre utazik s július 6-ig jelentést tesz az eredményről az elnökségnek, hogy minden fönnakadás nélkül a vármegye területén levő tűzoltó-testületek kellő időben a részvételeire felszólíthatassanak.

A választmány tudomásul veszi.

8. *Guzmits Gusztáv* kapuvári főparancsnok tűzoltó-testülete megbízásából legközelebbi szövetségi közgyűlés helyéül Kapuvár várost kér meghatározni.

A választmány, daczára annak, hogy már 1884-ben tartott Kapuváron szövetségi közgyűlés, — az indítványt elfogadja és a közgyűlésnek határozathozatalra ajánlja.

9. Végül *Rösch Frigyes* szöv. elnöknek, a közgyűlés elé terjesztendő, nagy szakértelemmel és fáradtsággal összeállított évi jelentését *Szabó Gyula* szöv. alelnök felolvastatta s a jelentést tevő elnöknek a választmány — buzgó munkálkodásáért — jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért.

Rösch Frigyes,
elnök.

Szabó Gyula,
szöv. alelnök
s a titkár helyettesítője.

Az orsz. tűzoltó-kongresszus.

Impozáns alakban nyilvánult az érdeklődés a millemiumi három napig tartó tűzoltó-ünnepségek iránt, mely nemcsak abban nyert kifejezést, hogy szokatlan nagy számban sereglettek össze a tűzoltóbajtársak az ország szívébe, hogy résztvegyenek a közös örömben s emeljék az ünnepély fényét és jelentőségét, hanem abban is, hogy megháromszorozódott azon testületek száma, a melyek haladásuk bemutatása céljából kiléptek a küzdőterre, hogy részt vegyenek a némes versenyben, pályázni a babéért, az elismerésért.

Az osztrák örökös tartományok tűzoltóságai is érdeklődésüknek azzal adtak kifejezést, hogy szép számmal képviselték az osztrák bajtársakat. *Czermak Regimaldal* az osztrák tűzoltó-szövetség állandó választmányának elnökével élükön eljöttek *Graff Viktor báró* és *Brix József* Innsbruckból, képviselve a német-tiroli szövetséget. *Gebhardt Károly*, a német-cseh szövetség titkárja. *Leitmeritzből Luger József*. A felső-ausztriai szövetség elnöke *Aigenből Bohninger M.* Kerületi szövetség elnöke *Offenhausenből, Koppler József*. Az I-ső bécsi önk. tűzoltó-egylet elnöke *Bécs IX. ker. és Keit Ernő* parancsnok *Bécs XI. ker. tűzoltóságainak* képviselőjében; továbbá *Jergics J.* Klagenfurtból, *Jedlitschka Ferencz* Znaimból, *Matter Alfons* Teschenből, *Kottlár Adolf* Czernovitzból, *Schüller István* és *Derka Antal* Wischauból, *Hattinger János* Meggenhofenből és *Sadagorából* 6-an.

Képviselve volt a horvát-szlavon tűzoltó-szövetség is *Kalarič Mirko* szövetségi titkárral *Zágrábból*; továbbá *Zimonyból* 11, *Rumából* 4 tűzoltó.

A tulajdonképeni ünnepnapokat megelőzőleg 14-én improvizált ismerkedési este volt a kiállítás területén, honnan lelkes hangulatban távoztak a bajtársak, hogy kipihenne az uti és egyéb fáradságokat, részt vehessenek a másnap tartandó diszülésen.

A diszülés az ünnepségek csarnokában tartatott meg, mely már 9 órakor érdekes és mozgalmas képet mutatott. A csarnokban körülfutó karzatot díszes hölgyközönség lepte el, míg bent a teremben a különféle színű és díszes uniformis nagy tömege hullámzott.

Az emelvényen foglaltak helyet *dr. Kék Lajos* s a régi választmány tagjai. *Dr. Öváry Ferencz, Mezey Mihály, Schmausz Endre, Vuk Gyula, Putsch Tóbiás*, szövetségi elnökök; *Vermes Béla, Bárány N. Ernő, Sándor Miklós, Szabó Gyula, Scossa Zoltán, Schusztér Gároly* vál. tagok. *Dr. Szily József* szöv. titkár. Az elnöktől jobbra ült *Kullmann Lajos* fővárosi tanácsos, a főváros közönségének képviselőjében, míg a félkörben elhelyezett széksoron az osztrák tűzoltóság képviselői foglaltak helyet, míg a háttérben voltak felállítva a letakart arczképek, mindenik mellett egy-egy vidéki bajtársal, a kiknek feladatuk volt a tulajdonképeni leleplezést végrehajtani.

Az ülést fél 10 órakor *dr. Kék Lajos* a következő beszéddel nyitotta meg:

»Mélyen tisztelt diszgyűlés!

Édes hazánk ezredéves fennállásának megünneplése mozgásba hozta az ország lakosságának minden rétegét. Lelkesedéssel tekint vissza minden igaz hazafi az ezeréves multba s merit még több lelkesülést akkor, ha a jövőbe néz. A hazai tűzoltóság sem maradhatott tétlen akkor, midőn a nagy napok hazafiasságáról bizonyítékot követelnek; nem maradhatott tétlen, mert hisz humánus intézményeink között — és ezt ma már büszke önérettel mondhatjuk el — tűzoltó intézményünk úgy számban, mint erőben az elsők helyén áll.

Mult évben Kolozsvárott tartott közgyűlésünk elhatározása folytán egybesereglettünk tehát itt az ország szívében, édes hazánk székes-fővárosában, nemcsak azért, hogy

saját ügyeinket, bajainkat megbányjuk-vessük, hanem főképen és kiválólag azért, miszerint bemutassuk, hogy minden magyar tűzoltó egyszersmind igaz és hű hazafi. (Eljenzés.)

Legyen tehát a jelen diszgyűlés első sorban ezen hazafias érzelmeinknek hű tolmácsolója és kifejezője.

Emlékezzünk meg hódoló kegyelettel a honfoglaló ősookról, kik karddal kezükben foglalták el e hazát, minden vész ellen megvédelmezték azt, s eszelyes politikájuk bölcsességével oly biztos alapokra fektették az államot, hogy a százados vészek, szenvedések és támadások megdönteni képesek nem voltak.

Hazánk ezredéves multjával bár egykoruak a tűzvészek is, fájdalom, hogy a rendszeres tűzoltóságok sem édes hazánkban, sem a világon egyetlen államban sem dicsekedhetnek ilyen multtal. Hazánkban a rendszeresen szervezett tűzoltó-testületek megalakulása csakis e század II. felére esik. — Ámde, ha ezen rövid időtartamon s annak eredményén végig tekintünk, úgy édes örömmel és megnyugvással telik el szívünk; mert e téren nincs egyetlen államnak a kontinensen tűzoltósága, mely akár számbeli, akár erkölcsi erőben ily rövid idő alatt oly hatalmas eredményt felmutatni képes volna, mint a magyar tűzoltóság; 25—30 évvel ezelőtt még mintegy 30—40 testülettel bírt az egész ország, holott ma már ezrekre megy a száma a tűzoltó-testületeknek. Párját ritkító erővel fejlesztette szakirodalmát, kivívta, hogy az egész országban, igen csekély részt leszámítva, ma már egy és ugyanazon gyakorló szabályok szerint kezeli szereit s vívja meg harcát a bösz elem ellenében. Megteremtette az egységes csavart s megalapította segélyszövetségét, mely ma azon kedvező helyzetben van már, hogy csekély 10 kr. évi tagsági díj lefizetése ellenében nyújtja alapszabályszerű segélyeit. Kiküzdötte, hogy az ország tűzoltósága, tekintet nélkül önkéntes, hivatásos vagy köteles voltára, egy szövetséget fog képezni, hogy így azután igazán egyesült erővel szolgálhasson a haza és annak polgárai javára. Volt alkalmunk már a külföldnek sok tekintélyeit hallani, midőn a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak tűzoltóságaink képességéről, de volt alkalmunk immár két ízben, Szabadkán és Kolozsvárott rendezett s a nagy nyilvánosság előtt lefolyt versenyeknél a vidéki tűzoltóságok kitűnő képzettségét is bemutatni. A jelen kongresszusnak leendő hivatása egyrésztől ismét a mérkőző 39 testület képességeiről ezt a fényes tanúságot megújíthatni, másrésztől pedig határozataival a hiányokat pótolni, a meglévő sérelmeket orvosolni. Hogy egyébként szövetségünk 25 évi fennállása alatt miként sáfárkodott s intézményünk fokról-fokra mint emelkedett azon magaslatra, a melyen áll — ezt igen tisztelt bajtársunk, Bárány Ernő úrnak leendő hivatása diszbeszédében ismertetni. Azért tehát, mielőtt még a diszgyűlést megnyitnám, azt hiszem, a t. diszgyűlés minden egyes tagja velem egyetért, ha bennünket terhelő szent kötelességek adóját előbb még lerovom.

Hódolatteljes hálával kell első sorban megemlékeznem Ő Felségéről, a királyról. — Kimeríthetlen koronás fejedelmünk azon atyai jósága, melylyel elárasztja nemcsak a tűzvész által sujtottakat, hanem az ezek védelmére kelő tűzoltókat is. Hódoló tisztelettel mondok összes bajtársaim nevében legmélyebb köszönetet Ő cs. és kir. Felségének azon legkegyelmesebb tényeért, hogy versenyünkhöz a legmagasabb díjat adományozni kegyeskedett.

A hódolat és hála ugyanazon mértékével adózom Ő cs. és kir. Felségének, József kir. főherczegnek, legkegyelmesebb védnökünknek. Hogy Ő cs. és kir. Fensége kije a magyar tűzoltóknak, azt íft ecsetelni az én tehetségem gyenge. De szentül meg vagyok győződve, hogy mindaddig, míg ez az ország magyar föld lézsen s míg a földön egy magyar tűzoltó élni fog: addig lobogni is fog annak szívében és lelkében legkegyelmesebb védnökünk iránt a hálás ragaszkodás, a hódolatteljes tisztelet és az imádással párosult szeretet lángja.

Szívünk legmélyebb halálával mondunk forró köszönetet. Ó cs. és kir. Fenségének azon fejedelmi jószágáért, hogy versenyeink emelésére ugyancsak egy értékes díjat adományozni kegyeskedett.

Egy negyed évszázadon át küzdött szövetségünk vezetése a váltakozó kormányoknál a figyelembe vételért, végre az ezredéves forduló meghozta a magyar tűzoltónak is kitartásáért a jutalmat. Hálátelt szívvel fordulok a jelenlegi magas kormányhoz s mondok mindnyájunk nevében köszönetet, midőn a belügyminiszter úr ő nméltósága nemcsak tekintélyes összeggel segítette a kongresszusunkat, de sőt új alkotmányunk szentesítésével lehetővé tette azt is, hogy most már az egész ország összes tűzoltósága egységes vezetés alatt működhetik közre a haza javára; hálás köszönetet mondok ugyancsak a keresk. miniszter úr ő nméltóságának azon nemes tettéért, hogy a rendes vasuti szabályzattól eltérve, rendkívüli utazási kedvezményben részesített bennünket.

Örömtelt szívvel üdvözlöm körünkben Budapest fő- és székváros képviselőjét, Kullmann Lajos tanácsnok úr őnagyságát, — fogadja megtiszteltetésünkért forró köszönetünket s kérem őt, miszerint a főváros tanácsánál szívből fakadó őszinte köszönetünket tolmácsolni sziveskedjék azon kegyességért, hogy kongresszusunkat és versenyünket anyagi áldozattal támogatni kegyeskedett. — És most, t. bajtársaim, még egy kedves kötelességet vélek teljesíteni. — A lefolyt évek alatt 12 kongresszust éltünk át, a nélkül, hogy ezek bármelyikén a külföldi bajtársak, mint hivatalosan kiküldött képviselő vendégek jelen lettek volna. A jelen kongresszusnak jutott ki azon kiváló megtiszteltetés, hogy két országnak, Horvát-Szlavonország és Ausztria tűzoltó-szövetségeinek hivatalos képviselői nagyszámu küldöttséggel jelentek meg. Fogadják ezen t. bajtársaink is lelkünkben fakadó köszönetünket, fogadják különösen Czermák Reginald osztrák szöv. elnök úr és Kolarits Mirkó, a horvát szlapon szövetség képviselője szíves köszönetünket s kérem őket, miszerint kiküldő szövetségüknek e most kifejezésre juttatott érzelmeinket tolmácsolni sziveskedjenek.

A millennáris diszülést ezennel megnyitottnak nyilvánítom.

Kullmann Lajos, fővárosi tanácsnok, a IX-ik ügyosztály vezetője, kért most szót, mondván a következőket:

»Nagyságos Elnök úr! Tisztelt diszgyűlés!

Nekem jutott az a megtisztelő kitüntetés, hogy Budapest székes-főváros törvényhatósága nevében jelenhessek meg a magyar tűzoltóknak imént megnyitott XIII-ik kongresszusán. Engedjék meg, hogy ez alkalmat felhasználva, néhány szót intézzek önökhöz. Mindenekelőtt szívem egész melegevel üdvözlöm önöket a törvényhatóság nevében, székes-fővárosunk területén s hálás köszönetet mondok azért, hogy éppen ezredéves kiállításunk alkalmából Budapestet választották kongresszusuk színhelyéül. Midőn pedig biztositanám önöket, hogy azzal a tényekben is mutatkozó érdeklődéssel, melyet közhasznu intézményük iránt Budapest főváros eddig dokumentált, ezentul is figyelemmel fogja kísérni nemes tevékenységüket s a maga részéről mindig szívesen fog hozzájárulni jó ügyük felvirágoztatásához; röviden csak azt kívánom, hogy itteni működésük sikere ne maradjon el s hogy itt időzésük alatt érezzék magukat kellemesen, otthonosan.« (Éljen.)

Kullmann tanácsosnak éljenzéssel fogadott beszéde után Mezey Mihály vette át a szót s a következő beszédet mondotta:

»Mélyen tisztelt diszgyűlés!

Magyar hazánk állami fennállásának ezredik évfordulójánál a nemzet általános hazafias öröm ünneplésében a magyar tűzoltóság is imé lerója kötelességét, — midőn az ünneplők sorába állván, ünnepi közgyűlést tart s az ország színe előtt kifejezést ad a multak iránti kegyeletének,

a jelen iránti elismerésének és a jövőbe vetett bizalmának.

Tűzoltó intézményünk egyike az újabb kor azon alkotásainak, mely az emberbaráti szereteten alapul, nem dicsekedhetik nagy multtal, de működésében áldást hozó. Az eszme, mely minket vezérel, mely minket egyesít, munkára buzdít, — nemcsak a nemzeti vagyonosodás és anyagi jólét érdekében becsülendő meg, — de mért éppen az emberi hajlamok legnemesebbjének: a jótékonságnak és az önfeláldozásnak megnyilvánulása, büszkén foglal helyet a nemzet humanisztikus intézményei sorában. Intézményünk e mellett az erők egyesítése, együtt működtetése által a nemzet társadalmában is jelentékeny tényező; a mióta pedig szövetkezetünket, a magyar országos tűzoltó-szövetséget, megalakítottuk, hazafias küldetést is teljesítünk, mert közgyűléseink igazolják, hogy a magyar tűzoltóság összejevetelei hazafias lelkesedéssel párosult nemzeti ünnepek voltak.

Jogosan kérjük — és vesszük ki tehát osztályrészünket az ezredéves örömnünneplésekből.

Központi választmányunk megállapodása szerint ünneplésünk két részből állandó. Az egyik irányban az ország színe előtt bemutatni fogja a magyar tűzoltóság alakulásától kezdve fokozatos fejlődését, — beigazolni fogja, hogy szövetségünk sok és olykor súlyos akadályokkal küzdve, bátran neki állt a munkának és oly eredményt ért el, melylyel fenséges védnökünk elismerő szavai szerint: »Büszkén léphet a nagyvilág elé«; be fogja igazolni, hogy a tűzoltóság mai fejlettségében s annyi fáradozás után megteremtett szervezetében az állami közigazgatás jelentékeny tényezőjévé vált. Ünneplésünk másik iránya tulajdonképen a magyar országos tűzoltó-szövetségnek nagy családi örömnünnepe lesz, melylyel míg egyrészt a hála, elismerés és ragaszkodás kifejezését célozzuk intézményünk nagy alakjai iránt; addig másrészt nemzeti ezredéves örömnünneplésünk alkalmából maradandó emléket óhajtunk felállítani otthonunkban magunknak, hogy valahányszor ez emlékekre tekintünk, mindannyiszor felébredjen keblünkben az édes magyar haza iránti kötelességekkel kapcsolatban, magasztos intézményünk iránt önként vállalt kötelezettségünknek tudata is.

Ez indok vezérelte szövetségünk központi választmányát, midőn folyó évi január hó 6-ik napján tartott gyűlésében elhatározta, hogy a mai ezredéves ünnepek alkalmából magyar tűzoltó intézményünk kimagasló alakjainak, ezek között első sorban a magyar tűzoltócsalád hódolattal szeretett »atyjának«, intézményünk fővédnökének, József főherczeg Ó cs. és kir. Fenségének arcképét, továbbá szövetségünk alapítója és első elnökének, gróf Széchenyi Ödönnek, valamint szövetségünk vezetésétől csak a legutóbbi időben megvált elnökünk gróf Cziráky Béla Ó nagyméltóságainak arcképét lefesteti s e szép napok maradandó emlékeül a szövetség központi irodájában állandóan elhelyezi.

A szövetség központi választmányának megtisztelő bizalmából nekem jutott a szerencse, hogy most érintett határozatát a mélyen tisztelt diszgyűléshez bejelentsem s az elhatározás foganatosítását bemutassam. Örömmel teljesítem e megbízatást és bizonyos vagyok abban, hogy határozatunk a kitüntetett személyekkel szemben hízélgésnek nem fog vétetni, mert a ki elismeri azt, hogy a tűzoltóügy iránti lelkesedés az emberben — nem a hivalkodási vágyának, hanem az önzetlen felebaráti szeretet érzelmének kifolyása; a ki ismeri az igazi tűzoltók egymás irányában táplált és csakis az őszinte bajtársi hajlamból származó igaz vonzalmát és szeretetét, az nem tekinti tiszteletünk és hódolatunk lerovását hízélgésnek, hanem egyedül a mindnyájunk kebelében lakozó igaz hála és elismerés egyértelmű nyílt kifejezésének.

Bár szükségtelen tiszteletünk alakjainak részletesebb

bemutatása, ahhoz az enyémnél avatottabb szónoki tehetőség illenék, — mégis engedje meg a mélyen tisztelt diszgyűlés, hogy ünneplésünk alakjait, azoknak intézményünk érdekében kifejtett tevékenységét s munkásságukat néhány szerény szóval bemutassam. Teszem ezt intézményünk alakulási és fejlődési korszakához alkalmazott sorrendben.

A magyar tűzoltóság csiráját már e század harminczas és negyvenes éveiben ott találjuk néhány vidéki város polgársága körében. Előbb minden szervezet nélkül, csak a szükséghez képest, a tűzvész tartamára, később már elővigyázati szolgálatban is; de legtöbbszörre önkéntes jelleggel és társadalmi helyi jelentőséggel. A hatvanas években, a magyar nemzeti szabadság fénye által megvilágított időszakban, már több helyen látjuk az önkéntes tűzoltóság keletkezését, ámde az emberbaráti intézmény egyöntetű szervezet és vezetés nélkül állott mindaddig, míg hosszas gyakorlati tanulmány és megedző munka után a legnagyobb magyar-nak fia, gróf Széchenyi Ödön, kezébe nem vette hazánkban a tűzoltás ügyének vezetését. Sok fáradság és kitaró munka után csak az ő tekintélyének, tántoríthatlan meggyőződésének, a közjó iránt érzett előszeretetének sikerült úgy a budapesti önkéntes tűzoltó-testületet, valamint az ország nagy részében számos más testületet s végül ezekből a magyar országos tűzoltó-szövetséget megteremteni. A kik látták őt e tevékenységében, azok átértékelték az ő gondolkodását, — fellépése, neve annyira összefort a tűzoltó-intézménnyel, annyira lelkesítette az egyéneket, hogy feltétlen bizalommal követte őt minden nemesen gondolkozó bajtárs. — Az 1874. évben gr. Széchenyi Ödön távozott hazánkából, de tűzoltó maradt, s midőn az Ozmán birodalom fővárosa, Konstantinápoly tűzoltóságának szervezése nehéz feladatára vállalkozott, azt teljes sikerrel oldotta meg; ma már magas katonai rangban, a szultán ő Felsége hadsegéde, a császári tűzoltó-ezred és a tengerész tűzoltó-zászlóalj főparancsnoka. Távozása bár fájdalmasan érintette a magyar tűzoltóság ügyét, de hátraesést nem okozott, mert tevékeny működésének egyik leghasznosabb eredménye az volt, hogy kortársai és tanítványai az ő távozása után sem lankadtak el, hanem a keblükbe csepegtették s ott már gyökeret vert jótékony eszme szolgálatában megmaradtak; annak továbbfejlesztésére a tőle tanult kitarással működtek. Az ő tanítványaiként tiszteltük és becsültük a megérdemelt nyugalomba vonult szövetségi derék alelnökünket, Follman Alajost, a néhai jó öreg bajtársat, Martinengo Nándort és a ma is tevékenykedő Rösch Frigyes és Bárány Ernő bajtársainkat. — Gróf Széchenyi Ödön működése áldásos volt a magyar tűzoltóság ügyére, és hogy az ő személyét még ma is a szeretet és ragaszkodás fűzi hozzánk, erről bizonyosságot tehetnek azon magyar tűzoltók, kik az ő mai hazájában előzékenysége és vendégszeretetében részesültek. Az idők hosszú során át tisztelt és szeretett lesz az ő személye minden magyar tűzoltó előtt.

A nyolczvanas években tűzoltó-intézményünk határozottabb lendületet nyert. Ez évek kongresszusai alapították meg az egyöntetű szabályokat; ez években domborodnak ki mindjobban-jobban a hivatásszerű tűzoltóságok; szövetségünk az államhatalom szakszerű közegévé emeltetik; létre jön az 1888-ik évi kormányrendelet, mely első leghatalmasabb alapvetője a tűzoltóság közhasznú terjedésének, a tűzrendszert állami szervezésének. És emez alkotásoknál ismét egy férfi áll szövetségünk élén, gr. Cziráky Béla, a ki szeretetreméltó modorával, tényleges működésével nemcsak újabb tevékenységre ösztönzi a bajtársakat, hanem tekintélyt szerez az intézménynek, kieszközli a hatóságok nélkülözhetlen támogatását, hivatali állása és főiri tekintélyével megállapítja a hazai tűzoltóság jó hírnevét. Gr. Cziráky Béla volt elnökünk az érdem, hogy tűzoltóságunk a modernbb igényeknek megfelelő fejlődést nyert. Ki ne ismerné az ő tevékeny munkásságát a bizottságokban, anketekben, a kormányval való érintkezésben. Szeretetreméltó modora

lekötelezett minden bajtársat elannyira, hogy midőn hivatalával járó fontos teendői miatt szabadkai közgyűlésünkön az elnöki állásról lemondott, azon reményben, hogy őt még mindig vissza nyerhetjük intézményünknek, az elnöki tisztet nem töltöttük be. — Gr. Cziráky Béla ő nagyméltósága méltán foglal helyet ama jeleseink között, kiknek intézményünk halálával és köszönettel tartozik.

Mélyen tisztelt diszgyűlés! A magyar tűzoltóság legtöbb halálával, legmélyebb tisztelettel környezi fenséges védnökét: József főherceg Ő cs. és kir. Fenségét. Azon lelkesedés, mely az ő védnökünké választása alkalmával vilámlámként ébresztett fel minden tűzoltót, csak fokozódott akkor, midőn ő Fensége nemes szive sugallatából ténylegesen a tűzoltó-ügy szolgálatába állott. Azóta munkásságban, kitartásban példányképünk; úgy ragaszkodunk hozzá, mint egy szerető család az édes atyához; ünnepljük örömeiben, osztozunk, sirunk bánatában, mert tudjuk, átértékeltük, hogy benne nemcsak egy főúr jó tulajdonságainál fogva kedvelt személyt, hanem édes magyar hazánk s különösen tűzoltó-intézményünk egyik legelső pártfogóját vallhatjuk magunkénak.

Mély hódolattal hajlunk meg ő Fensége személye előtt s köszönjük azon jóságát, hogy az ő nagy alakjának megörökítéséhez magas engedélyt megadni kegyeskedett.

Ime bemutatom most már, mélyen tisztelt diszgyűlés, a központi választmány határozatának foganatosítását (a lepel lehull), az elkészített arcképeket és mielőtt ezzel kapcsolatban bejelentem, hogy az arcképek elhelyezése és megőrzése tekintetében holnaputáni közgyűlésünkön egy határozati javaslatot fogok előterjeszteni, nem mulasztatom el a közgyűlés tagjait felkérni, adjunk nyílt kifejezést abbéli kívánatainknak, hogy intézményünk e kimagasló egyéneit a Mindenható Isten hazánk és intézményünk javára még sokáig éltesse.

A zajos éljenzés és taps lecsillapulta után Bárány N. Ernő, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka olvasta fel diszbeszédét, mely következőleg hangzott:

Tisztelt diszgyűlés!

Magyarország, szeretett édes hazánk fennállásának 1000-dik évi ünnepélyén illő, hogy a magyar tűzoltóság is foglalja el ama helyét, mely hazánk közművelődése terén, az újabb kor vívmányai között, részére mint társadalmi tényezőként biztosítva van.

Azért gyülekezetünk együvé mai napon, hogy kifejezést adjunk ily magasztos ünnepély alkalmával, minő egy nemzet 1000 éves élete, annak, miszerint a magyar tűzoltók szívvel-lélekkel hozzájárulni kívánnak az ünneplés fényének emeléséhez.

Nem kívánunk mi a nemzet ezen örömnépe sorozatában szerénytelenül oly helyet foglalni el, melyen önön magunk tulbecsülni igyekeznénk társadalmi tevékenységünket, de szerfölött szerények sem akarunk lenni a magunk mivoltában, mivel hogy azon tény, hogy mi a humanizmus harcosai vagyunk, térfoglalásra jogosít bennünket haladó századunk azon intézményei között, amelyek éppen a humanizmus által átszellemlülve végzik jótékony feladatukat.

S habár intézményünk Magyarországon éppen csak háromszor tíz éves és fajunk sajátosságai mellett, valamint a társadalom különböző faktorainak nehézkessége és közönyössége folytán a küzdelme emez intézményünknek tartós és fáradságos vala, manapság mégis csak megelégedéssel említhetjük fel, hogy nagy tért hódítottunk már, mert a humanizmus elvei alapján lettünk meg; tevékenységünk eredménye révén pedig becsültünk meg.

Örömmel csatlakozunk tehát mindazokhoz, kik eddig siettek millennáris ünnepélyünk keretébe bele illeszteni

magukat, hol tudásuk, hol mesterségük alapján, mivel hogy mulasztásnak tekinteném, ha édes hazánk tűzoltó intézménye ezen nemes versenyzés közepette hiányozna, ha hiányzanék ama versenyzés körül, mely bemutatni hivatva van kül- és belföld előtt, hogy Magyarország a modern államok között fejlődésében, az újabb kor vívmányainak alkalmazásában és fentartásában, nem áll az utolsó sorban.

És itt e helyen méltónak tartom ha rövid visszpillantást vetünk a multra!

Hogy ha ma azon szerencsés helyzetben vagyunk, hogy intézményünk fiatal kora daczára számottevően jelentkezhettünk az ország örömnépén, mint kulturánk, mint önművelődésünk csekély, de becsülésre méltó tényezőjeként, azt az isteni gondviselés kiszámíthatlan jósága mellett, mely megengedte, hogy földi alakunk nemzetségünk születésének és megifjulásának éppen 1000-dik évfordulóján tiporhassa e haza drága rögét, még azon körülménynek is köszönhetjük, hogy hazánkban voltak bölcssei, kik oda irányították a nemzet sorsát, hogy visszaállított alkotmányunk korszakától, mai napig volt időnk intézményünk meghonosítására és kifejlesztésére, mivel hogy alkotmányunk visszahelyezése örökre elnémitotta az akkori helytartó tanács ellenszenvét minden egyesületi törekvés és szabályozás mint politikailag közveszélyes társasulás iránt, de köszönhetjük még azon rendkívül fontos körülménynek is, hogy voltak azután férfaink, kik felkarolva a nemes eszmét, szilárd akarattal, de még szívósabb kitartással és soha nem lankadó buzgósággal oda törekedtek, hogy a szabadon kinyílt terrenumra intézményünk fája beültessék; szóval, hogy a nemzet gazdaságilag egyik fontos faktora a társadalomnak — a szakszerű tűzoltás — létesíttessék.

Mennyi volt a küzdelem, azt megbírálnak vagy legalább sejthetjük az élet tapasztalatán igazán vált mondan, hogy „minden kezdet nehéz!” Csakhogy a mi esetünkben nem pusztán a kezdet nehézségeivel, hanem még a közvélemény ellenszenvével és közönyösségével kellett megküzdeni. Sem a közönség rokonszenve, sem a hatóságok kötelesség tudása és jóakarata, nem ringatta bölcsőjét az ifju intézménynek.

Annnyival inkább szüksége volt akaraterős kitartó harcosokra, minél sürűbben mutatkoztak az akadályok és az akkori időszak sajtószere megnyilatkozásai közé tartozik, hogy éppen az a minden szép és nemesért a tülzásig lelkesülni tudó magyar ember, ezen nemes intézmény meghonosítására és létesítésére legnehezebben volt kapacitálható. Nemcsak egyesekről van itt a szó. Ellenszegült az újításnak majd minden hatóság, a falutól kezdve a mezővárosra át a nagyobb városig, még a fővárost sem véve ki. Mert ismeretlen dolog előtt állván, senki a költségvetés keretébe azt felvenni nem sietett és mert az egyéni érdekszférára tágulása sok helyen kikerülhető nem volt. Így pl. Budapesten a kéményseprő mesterség elkeseredetten védte az akkoriban jövedelmező domániumát: a tűzek oltását a maga módja szerint.

Szerencsésebb helyzetben voltak azonban a németajku népek lakta városok, amott hazánk nyugoti szélén, mint pl. Sopron, Pozsony, stb. hol a kizárólag német mintára átültetett intézmény a természetes szellemi kapocs, meg a külfölddel való gyakoribb érintkezés folytán előbb birt meggyökeresedni, mint nálunk a magyarság között.

Midőn tehát fölülről vajmi keveset lehetett még várni, az állam szervei még hivatva nem érezvén magukat arra, hogy eme fontos, ma már nélkülözhetetlen ágazatát a közgazgatásnak kezükbe vegyék, az intézmény rászorult az egyesek kezdeményezésére, az egyesek áldozatkészségére és felülkerekedett az önkéntes adakozásnak ezzel kapcsolatban az önkéntes egyéni közreműködésnek természetszerű alkalmazása a külföld, leginkább Németország módjára, mint a modern szakszerű tűzoltás akkortájt legfejlettebb mintájára.

Az egyesek áldozatkészsége és egyéni közreműködése

számos nemeslelkű férfiú nevével gazdagította meg a tűzoltás krónikáját intézményünk eme kezdetleges napjaiban. És valóban meg kell állanom néhány pillanatra gondolkozásomban, hogy lelkem elé idézhessen mind azokat, kiket szerencsés valék magam is ismerni és akiknek bámulatos kitartása; semmi nehézség előtt vissza nem riadó buzgólkodása jeles példaként hatott mindenkori reám is.

Alig néhány percze múlt el annak, hogy dörgő éljenzések között lepleztük le arczképeit intézményünk azon kiválóan jeleseinek, nagyjainak, kik mint annak oszlopai, egyenkint annak korszakalkotói is valának. Közöttük ott diszeleg az intézmény kezdetleges idejének legkimagaslóbb, igyekezetében, fáradhatatlanságában és a jó és nemes iránti meggyőződésében legtipikusabb bajnoka, gróf Széchenyi Ödön, jelenleg a török szultán ő Felsege tábornok-hadsegéde ő Excellja, ki mint a konstantinápolyi tűzoltóság főparancsnoka áldásos működését áttette egy idegen országba, dicsőséget szerezvén a magyar névnek.

Sokat foglalkozik szakirodalmunk annak kiderítésével, vajjon kit illet Magyarországon a kezdeményezés és akkor Széchenyi mellett mások nevét is emlegetik, mint a kik sokkal korábban már foglalkoztak intézményünkkel. Megengedem, hogy az így volt; concedálok azt is, hogy gróf Széchenyi Ödön határozott föllépése előtt mások már szakszerűleg foglalkoztak a tűzoltással, mert előbb is felemlítettem, hogy a kezdeményezésben szerencsések voltak az ország napnyugoti vidékei, hol, mint pl. Sopronban, Rösch Frigyes tisztelt bajtársunk, Pozsonyban, Lábán Károly azóta elhunyt bajtársunk vezetése alatt már 1866 — 1867-ben szervezett testületek működésben voltak és így még néhány más helyen is; de bármennyire birom magasra dicsőíteni az akkoriak tevékenységét és odaadását, mint a hogy azt Rösch Frigyes bajtársunk éppen már 30 éves működésében még ma is tapasztalhatjuk, mégis Széchenyi grófé minden magyarországi tűzoltó legmelegebb elismerése, mivel hogy az ő föllépése intézményünk egyik korszakalkotását jelenti.

Mert, oly időben, a mikor édes hazánkban a tűzoltó-intézmény még teljesen ismeretlen volt, gróf Széchenyi Ödön mint fiatal ember már ott szolgálta a tűzoltóságot Londonban 1862-ben. Hazatérve, 1863-ban foglalkozott az eszmével és előbb a fővárosban és továbbra egész Magyarországon a rendszeres tűzoltás bevezetését tüzte ki czélul magának.

Fellépését, mely a következő években egész tevékenységét vette igénybe, előre láthatólag csak a siker koronázhatta; mert előnye abban állott, hogy a fővárosból, az országnak akkortájt előre nyomuló pezsgő életet lüktető szivéből indult ki a mozgalom, melynek élén ő a dicső családi névvel, mint független magyar főúr hivatva volt az ügyet diadalra vezetni. Egyéni tulajdonságai, nemes érzés, szeretetreméltóság, nyájas, behizelgő bánásmódja mindenki iránt, a várandó siker felét előre biztosították számára.

Hogy mennyire kellett neki azonban küzdenie a közönynyel, a rosszakarattal, a gunynyal, azt kilehetne mutatni a székes-fővárosi önkéntes tűzoltó-testület irattárából, hol az akkori idők nevezetes előzményei ezen alkotásában hűségesen őriztetnek és valamikor Magyarország tűzoltó-intézménye történetének megírásához megbecsülhető anyagot szolgáltatni fognak.

Míg tehát egyes vidékek a maguk szűkebb körökben végezték az emberbaráti munkát, ő az elhagyatott tért egészében kívánta megművelni s míg egyrészt a fővárost tartotta mindenekfölött szem előtt, igyekezete oda irányult, hogy az országban is hódítson az eszmének.

Igyekezetének és fáradozásainak legelső gyümölcse a fővárosi önkéntes tűzoltó-testület alakítása vala, melynek 1863-ban ugyan már lefektette szervezetét, mely azonban csak 1867-ben, nemzeti önrendelkezésünk dicső hajnalán, nyerte meg már most a magas magyar kormány megerősítését. Mint annak főparancsnoka kezdette meg szakszerű

aktivitását. Az út ime egyengetve vala, csak haladni kellett; és ő haladott. Szava és befolyása kihatott az ország különböző vidékeire, a testületek egyre szaporodtak, habár küzdelemmel, de mégis annyi eredménnyel, hogy előre látatólag a nagy feladat megoldásához csak kitartás és munkálkodás igényeltetett.

Egy-két év után pedig felmerült a szövetség eszméje. Az elszórt testületeket egy szerves egészszé alakítani; egy a központból kiinduló szövetséges vezérelv alapján, azok érdekeit felkarolni, istápolni; a szövetség révén az országban az intézményt tartósan meghonosítani, fejleszteni, kedvelté és szeretetté tenni; a hatóságok jóakaratu hozzájárulását kivívni; a szakszerű kiképzést szabályozni és lehetővé tenni; az addig a külföldről behozott gyártmányt hazánkban felállítandó gyárak által való elkészítésre és szállításra magunknak biztosítani; ezek és még egyéb ilyen formán hangoztatott helyes elvek, megérlelték és megalakították a „Magyar országos tűzoltó-szövetség“-et.

Az eszme konkrét formája Sopronból indult ki, hol az előkészületekhez a főváros is kiküldötte megbizottait, mire 1870. évi december hó 5-én Pesten tartatott meg a legelső közgyűlés Rösch Frigyes főparancsnok elnöklése alatt és a mely közgyűlésen gróf Széchenyi Ödön lőn megválasztva az országos szövetség elnökének.

A keret meg volt, az eszményi kép pedig mindenki előtt lebegett; most még csak az maradt hátra, hogy az eszmények mulandósága váltassék fel a reális valóság által és hogy kézzel fogható eredmények lépjenek előtérbe; mivel hogy ezt sürgették országszerte a viszonyok, a pusztító elem hatása, sok nép elszegényedése, koldusbotra jutása; még csak kezdetén lévén az intézmény általánosítása.

A központ serényen működött, a funkcionáriusok beváltak, az ügy azonban lassan haladt országszerte. Még sem oly könnyű vala az ősi szokás bástyáit egyelőre csak a meggyőződés fegyverével ostromolni. Itt kitartás és akarat-erő igen nehéz próbának tétetett ki. Szükséges volt minden kéz, minden elme és ezen folytonos tevékenység körül, midőn a szövetség választmányának vidéki tagjai a vidéken elismerésteljesen munkálkodtak az ügy érdekében, a központban figyelemre méltónak mutatta magát oly férfiu, ki gróf Széchenyi Ödönnek a kezdetleges munkában is jobb keze levén, most még annál inkább nélkülözhetetlenek volt mondható. Ezen férfiu, ki mestere szerint apostolként hirdette ügyünk igéjét szóval és betűvel, ez Föllmann Alajos volt, ki később, Széchenyi távozta után, 1875-től 1882-ig a fővárosi önkéntesek főparancsnoki tisztét töltötte be. Szilárd akarat párosult benne az ügy iránt érzett teljes odaadással és ehhez mérten állott munkálkodása is az intézmény javára, melynek hosszú éveken át volt egyik legtevékenyebb tagja. Mint az országos szövetség alelnöke, 1895-ben vált meg állásától, melyet köztisztviselőként és becsülésben nagy szakértelemmel és valóban fölláldozó munkássággal töltött be.

Az országos tűzoltó-szövetség egyik elvének tűzte ki magának azt is, hogy a minden második évben megtartandó nagygyűlés mindenkor az ország más-más vidékén tartassék meg. Az alakulás utáni első évben tartotta meg *Budapest*en 1871. szeptember havában az I. országos tűzoltó-ünnepélyt, a mikor Ő Fensége a király legmagasabb jelenlétében folyt le a legelső nyilvános nagy díszgyakorlat az újépület tágas udvarán; a mely kronikánk igen fényes napjára valószínűleg még sokan közülünk, kik ma itt összegyűltünk, visszaemlékezni fognak. Ezen I. országos nagygyűlést követte 1874. szeptember havában *Sopronban* a II. országos kongresszus. A egy évi késedelem az 1873-ban országszerte dühöngött kolerajárvány miatt állott be, a mikor közigazgatásilag minden vándorgyűlés betiltatott. 1876. augusztusban *Aradon* tartatott meg a III., 1878. júliusban *Iglón* a IV., 1880. augusztusban *Pozsonyban* az V. országos nagygyűlés.

A szövetség megalapítása óta intézményünk sorsa már türethetőbbnek mutatkozott; mindamellett a várt nagyobb lendület nem volt igen észlelhető. Habár a tűzoltó-testületek mikénti szaporodása a nehézkes viszonyoknak megfelelt, a szövetség még sem volt képes gyorsítani az ügyet a közvélemény áramlatának ellenére, mely még eddig nem volt hajlandó egész terjedelmében elismerni annak üdvösségét.

És elérkezett az idők és események feltartóztatatlan folyamában az 1882. év, mely két nevezetes momentumot hozott meg számunkra. *József* csász. és királyi főherczeg Ő Fensége megalakította az alcuthi önkéntes tűzoltó-testületet és mint főparancsnok annak élére állott. A fenkölt lelkü, nemesszívü és nemes érzelmü nagyur, áthatva az intézmény üdvösségétől, maga veszi azt kezébe, ez által példát adva az országának, hogy az ügy annyira érdemes az azzal való komoly foglalkozásra, mint minden más emberbaráti intézmény. Ő Fensége ezen zászlóbontása varázsszerűen hatott a konok magatartásu elmékre, a kicsinyes, szűkkeblü lelkekre országszerte. Az 1882. augusztusban Zala-Egerszegen tartott VI. országos nagygyűlés ezen esemény határa alatt megijuhodott erővel és a remények egész özönével fogott munkához.

A példa hatása napról-napra láthatóbban emelkedett ki a mindennapisságból. Fehérvármegye sietett a fenséges vármegyei nagybirtokos példáját követni és intézményét oly tökélyre juttatni, mely mellett a szomszédos megyék irigylését hívta fel. Országszerte a testületek élére oly férfiak állottak, kik azelőtt még híré se vették szívesen az ügyünknek. Szegény és gazdag egyaránt dicsőítette a nemeslelkü Főherczeget, ki ez idő alatt, folytatva a munkát, az alcuthi önkéntesek mellé a pusztai rajok szervezésén is fáradozott.

És valóban őszinte, a magyar ember egyenes szívéből fakadó rajongással üzi a magyar tűzoltó kultuszát Ő Fensége személyével, kít a magyar nemzet szeretete környez, mert mivel a legmagyarabb sarjadéka az uralkodóháznak és mivel tetteiben és érzelmeiben jellemvonásaként mindenkor a legnemesebb humanizmus megnyilatkozik.

Sietett is az országos tűzoltó-szövetség a fenséges bajtárstól kinyerni azon kiválóan megtisztelő kegyelmet, hogy a szövetség élén a védnökséget elfogadva, még ez által is tetőzzejóságát és szorosabbá fűzze azt a kapcsolatot, mely őt, a Fenséges Urat, nemes ügyünk szolgálatába hozta. Hogy működése testületének élén mennyire áldásos, azt megfgyelbítettük mindeddig, azt hangoztatja mindenki, akinek a vész pillanatában, éjjel is, nappal is, kényelmet nem kimélve, Ő személyesen hozza meg vitéz csapatja élén a segítséget. „Szóval, tollal és tettel, a csákánnyal kezében fáradozik Ő embertársaiért, nem törődve anyagi áldozattal, sem veszélylyel, — mondja az alcuthi önkéntes tűzoltószakasz parancsnoksága az 1892-ben kiadott 10 éves jubileuma emléklapjában.

Joggal, de büszkeséggel is mondhatjuk, hogy Ő fenségének aktiv szereplése ügyünk sarkalatos fordulóját, — újabb korszakát képezte.

Egy további nevezetes momentuma az országos tűzoltó-szövetség kebelében gróf Cziráky Béla ő exjának elnökké való megválasztása képezte, az 1882-ben Zala-Egerszegen végbement nagygyűlés, a mikor az akkori elnök, báró Bánhidya Béla, az aradi önkéntesek főparancsnoka az elnöki tisztségről betegeskedése folytán kénytelen volt végleg lemondani. És itt is azt mondhatjuk, hogy miként az idők embereket produkálnak, úgy az emberek korszakot alkotnak. Cziráky Béla gróf, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület neveltje, mint szakszerűen kiképzett tűzoltó és akkortájt mint a Lovasberényi tűzoltó-testület főparancsnoka foglalta el az elnöki széket. A mennyire képzett volt szakmánkban, oly annyira lelkesült ő az intézményért, melynek hű, kitartó bajnokaként ismertük meg. Páratlan igazságérzete, rendkívüli szeretetreméltósága, az ügyek iránti komoly felfogása, a szövetség

elnökségének ő alatta volt időszakát fényessé és eredményessé tette.

Működésének idejébe esik a magas kormánynál ki-
eszközölt 1888-ki rendelet, mely befolyása által és éles meg-
bíráltása folytán a kormánykörök közönyének megtörése
-után hivatva lett Magyarországon a tűzoltást kötelezővé
tenni s habár a hatás még most sem tökéletes és ki nem
elégítő, mégis nagyobb lendületet vett ügyünk az ország
különböző vidékein, intézményünk továbbfejlesztésének elő-
nyére.

Felette sajnálhatjuk, hogy megfosztva látjuk magun-
kat azon szerencsétől, miszerint őt az ügyek élére vissza-
hivhassuk, de meleg rokonszenvünk és tartós elismerésünk
kiséri hű emlékezetét körünkben.

Az országos szövetség további nagygyűlései a követ-
kező években tartattak meg. 1884. augusztusban *Selmecz-
bányán* a VII., 1887. augusztusban *Fiumében* a VIII.,
1889-ben *Székesfehérvárott* a IX., 1891-ben ismét *Sopronban*
a X., 1893-ban *Szabadkán* a XI. és 1895. augusztusban
Kolozsvárott a XII. E napokban tartjuk meg a XIII-át.

Nehézkes volna mindazon üdvös intézkedéseket fel-
sorolni, a melyek több vagy kevesebb sikerrel ezen nagy
gyűléseken fogatosítottak. Még nehezebb volna mind-
azon kedves bajtársak neveit felemlíteni, kik mint odaadó
munkásai ügyünknek, annak felvirágzására évek hosszú
során át fáradoznak. Elégedjenek meg azon öntudattal,
mely kell hogy éljen mindnyájunkban, hogy kötelességet
végeztek s miként az önkéntes tűzoltó a maga tevékeny-
sége után nem vár jutalmat és csak ritkán éri el az
elismerést, legyen erősebb a teljesített kötelesség öntudata,
mint ama netáni hiúság vágya, hogy nevét említve hall-
gathassa.

Mert még ez időszerint pihenésre időnk nincsen.
Nagy feladatok várnak még reánk, feladatok, melyek egy
emberöltő munkálkodását igényelik. Ki fogunk dűlni a
sorokból, de tovább fog élni az eszme, megtestesülve azok-
ban és portálva azok által, a kiket mi, jelenkorbeliek,
mint hagyományosok, magunk mellé neveltünk fel.

Tehát nem szabad még pihenésre vágyódnunk. A mi
osztályrészünk a munkában sincs teljesen még feldolgozva
és a kötelesség, habár önként vállalva, éppen oly hevesen
döngetheti lelkiismeretünk kapuját és kér bebocsátást, akár
kenyérkeresetből vállaltunk volna tisztséget. Azért munkára
fel és ne csüggedjünk; birjunk beszámolni, ha majd számon
kérnek.

Most már tudjuk, hogy a szövetség életében ismét
egy újabb korszak készül létesülni. A módosított alapsza-
bályok megerősítést nyertek a magas kormány részéről.
Egész alkotmányunk újabb elvek révén más mederbe terel-
tetik át; az igazgatásunk decentralizálódik; munkaerőnk
új tápot nyer majd az újabb élénkebb vérkeringés által;
képesek leszünk a bürokratizmus eddig nélkülözhetetlen
békítőitől kiszabadulva elevebben gondolkozni és végre-
hajtani, ha megsziveljük azt, hogy munkát végezzen, ki
munkát vállal; szóval nagyobb igényekkel tart felénk a
haladó kor — dolgozzunk!

Sokoldalú feladataink közé vegyük fel a kormány-
rendelet végrehajtásának erélyes megsürgetését; a vár-
megyei szövetségek megalakítását ott, a hol az még meg
nem történt; a felügyelők intézményének mihamarább való
létesítését; a tűzrendészeti törvény életbeléptetésére pedig
irányítassék minden törekvésünk.

Csak így fogunk megfelelni tudni a kor kívánalmai-
nak, lesz áldás munkánk fölött; csak így fogjuk kiérde-
melni az utódaink elismerését, miként mi is azt rójuk le
elődeink előtt, kik nehezebb körülmények között utat tör-
tek; és ha képesek leszünk együttes erővel és akarattal
eme vívmányokat hátrahagyni tudni az utókor javára és
üdvösségére, még sirunkban is édesen fog hangzani nekünk
a megelégedettek által fölöttünk mondott nekrológus.

Végszavaimmal pedig hadd dicsőítsem még egyszer
intézményünket, mint a humanizmus egyik legszebb haj-
tását, a melynek becsülése ma már általános és mely a
maga ténykedésében, a minő kegyetlenül nehéz és fárad-
ságos, csak áldást von maga után. Egyik kiváló tulajdon-
sága pedig az, hogy valóban demokratikus, mi által annak
állandósága a jelen kor felfogása szerint biztosítottnak
látszik lenni. Vajha mindvégig a siker által koronázattnak
minden jóra való igyekezetünk kötelességünk teljesítésében!?

Végül pedig *Czermák* Regináld, az osztrák tűzoltó-
szövetségek állandó választmányának elnöke kért szót.

Német nyelven adott kifejezést a feletti örömeinek,
hogy egy ezredéves ünnep alkalmából rendezett nagy gyü-
lésén a magyar tűzoltóknak hivatalosan képviselheti a mo-
narchia Lajtántuli tartományainak tűzoltóit. Kétszeresen
örül, hogy ezt manapság teheti, a mikor a felebaráti sze-
retetet negligáló áramlatok ütötték fel fejüket. Azonban a
tűzoltó nem politizál. Mert a tűzoltó csak azt tekinti, hogy
hol van szükség a segítségére. S mert ugyanaz jelszava a
magyar tűzoltóknak is, azért jött oly szívesen a midőn a
barátságos fogadtatásért jelenlevő osztrák bajtársai nevében is
köszönetet mondana, kívánja, hogy a magyar tűzoltók orszá-
gos szövetsége virágozzék!

A lelkes éljenek elhangzása után *Kék* Lajos dr.
közölte a jelenlévőkkel, hogy a választmány határozata
folytán most a versenyek bíráló bizottsága fog megalakulni,
mi azonban, tekintettel arra, hogy a terem 11 órakor a
dalosoké, egyik mellékteremben történik. Azután figyel-
mőkbe ajánlván a bajtársaknak a másnapai felolvasó ülést
és a versenyeket, a diszgyűlést berekeszté.

A versenygyakorlatok.

A versenybíró bizottság f. évi augusztus hó 15-én,
a kiállítás területén levő ünnepély-csarnokban tartotta meg
alakuló ülését.

A bizottsági ülésen jelen voltak: *Mezey* Mihály biz.
elnök, *Scossa* Zoltán biz. jegyző, *Rösch* Frigyes, *Kovács*
József, *Wagner* Manó, *Kálmán* Géza, *Lukács* Gyula, *Putsch*
Tóbiás, *Bárány* N. Ernő, *Szabó* Gyula, *Hérmán* Ödön és
Ormóssy Károly biz. tagok, továbbá dr. *Szily* József szöv.
titkár.

Az elnök az egybegyűlteket üdvözlővén, az ülést meg-
nyitottnak nyilvánítja s minekutánna *Scossa* Zoltán a jury
jegyzőjévé megválasztatott volna, felkéri dr. *Szily* József
szöv. titkárt, hogy a díjak számára s azoknak miként leendő
beosztására nézve tegye meg előterjesztését.

Dr. *Szily* József szöv. titkár a kívánt előterjesztést
megtevé, a bizottság a következő megállapodásokra jutott.

Kimondotta, hogy a két fődíjat, ő felsége királydíját
és ő fensége József főherczeg díját, ugyanazon testület nem
nyerheti el, valamint hogy oly testület, a melynek már
előzőleg magasabb díj ítéltetett oda, alsóbb díjban többé
nem részesülend, vagyis a díjak az egyes versenypontok
alapján ugyan, de mintegy általános díjazásképen adassa-
nak ki.

Kimondotta, hogy fő elvül azt fogja szem előtt tar-
tani, miszerint a díjak csak azon esetben fognak kiadatni,
ha a versenyző testületek megfelelnek a kívánt feltételek-
nek és kellő eredményt fognak tudni felmutatni. Harmadik
díj gyanánt oklevél fog kiadatni.

A versenyek sorrendjére vonatkozólag kimondotta,
hogy azok nem mint a közölt sorrendben közölve lettek,
hanem a következőkép állapítottak meg, u. m.:

- I. Kocsifecskendő iskolaszerelese.
- II. Kocsifecskendő gyorsszerelese (támadás nélkül).
- III. Iskolamászás 3 drb egykaru és egyhorgu létrával a
III-ik emeletre s utána gyorsmászás.
- IV. Kétkerekű mozdonyfecskenő iskolaszerelese

V. Kétkerekű mozdonyfecs-kendő gyorszerelése (támadással) 3 darabból álló, támrudakkal ellátott gráciai dugólétrával, a mászófal II-ik emeleti ablakába, beszállással.

VI. Kötélen leereszkedés a III-ik emeletről zárkapocsal egy kötélén.

VII. Előkocsival ellátott négykerekű billenő rendszerű, szívó-nyomó szerkezetű mozdonyfecs-kendő iskola-szerelése.

VIII. Gyorsmászás 1 darab egykaru horoglétrával a mászófal III-ik emeleti ablakába, beszállással és rögtöni visszajövetellel.

IX. Ugrás ponyvába a II-ik emeletről.

X. Gyorszerelés (támadás) négykerekű mozdonyfecs-kendővel 3 szívó- és 3 szállító-tömlővel, és 3 drb egykaru horoglétrával a mászófal III-ik emeleti ablakába beszállással s az adott jelre visszazsereléssel.

A versenyeknél való felügyeletet a következőkép állapították meg, u. m.:

A szívóoldalon felügyelnek: Szabó Gyula és Kálmán Géza.

A nyomóoldalon felügyelnek: Putsch Tóbiás és Kovács József. Időmérők: Rösch Frigyes és Lukáts Gyula.

Indító: Bárány N. Ernő.

Rendfentartó: Hérmán Ödön; az általános ellenőrzéssel pedig az összes bizottsági tagok megbizattak.

A szerek megvizsgálására Breuer Szilárd, Kálmán Géza és Szabó Gyula biz. tagok kérték fel.

Azután sorshuzás útján a versenyre jelentkező 39 testület egymásutánját állapították meg s megkülönböztetésül fehér karszalagot rendelvén (V. B. T. betűkkel) a jury-tagok számára, elhatározták, hogy minden fecskendő-szerelés után egy mászóversenyt fognak megtartani.

Kimondatott továbbá, hogy minden csapat külön és saját parancsnokának vezénylete alatt szereljen és hogy a mászást 3 ablaksornál egy időben végezzék. A szerek felállításával Bárány N. Ernő bízott meg, a ki egyuttal egy előző csapat szerelése alatt a következő csapatot is a másik szer mellé sorakoztatandja.

A verseny neve	A versenyző tűzoltó-testület megnevezése	A versenybíró-bizottság által nyert osztályozása	
		az iskola szerelésénél	a gyorszerelésnél (megjelölve az időmennyiség is)
Kocsi-fecskendő-iskola és gyors szerelése	A gyöngyösi önk. tűzoltó-testület ...	I. osztály	I. oszt. 3 p. 20 mp. (1'— + 1'20)
	A pátkai » » » ...	III. »	III. » 2 p. 30 » (1'04 + 1'26)
	A török-szt.-miklósi » » ...	II. »	III. » 2 p. 23 » (1'04 + 1'19)
	A kúnfélégyházi » » ...	II. »	III. » 3 p. 11 » (1'21 + 1'50)
	A csákvári » » ...	II. »	III. » 3 p. 14 » (1'42 + 1'32)
	A szarvasi » » ...	II. »	II. » 2 p. 58 » (0'51 + 1'07)
	A temes-gyarmatai » » ...	II. »	II. » 2 p. 29 » (1'05 + 1'24)
	A veszprémi » » ...	II. »	II. » 3 p. 41 » (1'46 + 1'55)
Kétkerekű mozdonyfecs-kendő-iskola és gyors szerelése	A sárvári » » ...	III. »	III. » 2 p. 46 » (1'15 + 1'31)
	Az ó-kanizsai önk. tűzoltó-testület ...	I. osztály	II. oszt. 3 p. 02 mp. (1'15 + 1'47)
	A tordai » » » ...	II. »	II. » 3 p. 18 » (1'33 + 1'45)
	A veszprémi » » » ...	III. »	nem versenyzett.
	A gyöngyösi » » » ...	I. »	II. oszt. 3 p. 10 mp. (1'35 + 1'35)
	A székesfehérvári » » » ...	II. »	III. » 3 p. 32 » (1'23 + 2'09)
	A moóri » » » ...	III. »	III. » 4 p. 07 » (1'55 + 2'12)
	A gödöllői » » » ...	I. »	I. » 2 p. 52 » (1'12 + 1'40)
A négykerekű mozdonyfecs-kendő-iskola és gyors szerelése (víz nélkül, a csővezető sípjeléig)	A topolyai » » » ...	I. »	I. » 2 p. 50 » (1'12 + 1'38)
	Az erzsébetfalvi » » » ...	III. »	nem versenyzett.
	A pátkai » » » ...	III. »	» »
	A nyiregyházi önk. tűzoltó-testület ...	I. osztály	I. oszt. 3 p. 05 mp. (1'40 + 1'25)
	A szegedi » » » ...	II. »	II. » 3 p. 25 » (1'35 + 1'50)
	Az egri » » » ...	III. »	II. » 3 p. 53 » (1'48 + 2'05)
	A török-szt.-miklósi » » » ...	II. »	III. » 4 p. 25 » (1'40 + 2'25)
	A székesfehérvári » » » ...	II. »	II. » 3 p. 25 » (1'30 + 1'55)
A három horoglétra iskola szerelése és gyorszerelése (fel és vissza)	A topolyai » » » ...	II. »	II. » 3 p. 35 » (1'30 + 2'—)
	A szabadkai » » » ...	I. »	I. » 2 p. 56 » (1'31 + 1'25)
	A váci » » » ...	I. »	I. » 2 p. 55 » (1'25 + 1'30)
	A mezőtúri » » » ...	III. »	III. » 4 p. 30 » (2'05 + 2'25)
	A makói » » » ...	III. »	nem versenyzett.
	Ganz-gyári tűzoltóság ...	III. »	III. oszt. 4 p. — (1'50 + 2'10)
	Az alcsuthi önk. tűzoltó-testület ...	II. »	I. » 3 p. 20 mp. (1'55 + 1'25)
	A komáromi » » » ...	III. »	III. » 4 p. 07 » (1'42 + 2'25)
A három horoglétra iskola szerelése és gyorszerelése (fel és vissza)	A dunaadonyi » » » ...	III. »	nem versenyzett.
	Váci önk. tűzoltó-testület ...	I. osztály	I. oszt. 1 p. 52 mp.
	Ganz-gyári tűzoltóság ...	III. »	III. » 2 p. — »
	Tordai önk. tűzoltó-testület ...	III. »	III. » 2 p. 16 »
	Mezőtúri » » » ...	III. »	III. » 2 p. 09 »
	Körmöczbányai önk. tűzoltó-testület ...	III. »	III. » 2 p. 23 »
	Székesfehérvári » » » ...	II. »	II. » 2 p. — »
	Komáromi » » » ...	III. »	III. » 2 p. 50 »
	Török-Szt.-Miklósi » » » ...	II. »	II. » 2 p. 14 »
	Gazd. gépgyári tűzoltóság ...	III. »	III. » 2 p. 16 »
	Szegedi önk. tűzoltó-testület ...	II. »	II. » 2 p. 04 »
	Egri » » » ...	III. »	III. » 2 p. 25 »
	Nagybecskereki önk. tűzoltó-testület ...	III. »	III. » 3 p. 10 »
	Nyiregyházi » » » ...	I. »	I. » 1 p. 48 »
	Gyöngyösi » » » ...	II. »	II. » 1 p. 53 »
Szabadkai » » » ...	I. »	I. » 1 p. 35 »	
Máv. gépgyári tűzoltóság ...	III. »	III. » 2 p. 10 »	
Kolozsvári önk. tűzoltó-testület ...	III. »	III. » 2 p. 04 »	
Ó-Kanizsai » » » ...	III. »	III. » 2 p. 42 »	
Alcsuthi » » » ...	II. »	II. » 2 p. 10 »	
Topolyai » » » ...	II. »	II. » 2 p. 14 »	

A verseny neve	A versenyző tűzoltó-testület megnevezése	A versenybíró-bizottság által nyert osztályozása	
		az iskola szerelésnél	a gyorszerelésnél (megjelölve az időmennyiség is)
Egy darab egykaru horoglétrával gyorsmászás a mászófal III-ik emeleti ablakába beszállással és rögtöni visszajövetellel	Peck István, budapesti önk. tűzoltó		I p. 20. mp I-ső.
	Szedlacsek János, kolozsvári » »		1 p. 40 »
	Székely János, budapesti » »		I p. 22 » II-ik.
	Csupai Antal, kolozsvári » »		1 p. 45 »
	Fischer J., gyöngyösi » »		1 p. 48 »
	Mihályovics Gyula, bpesti » »		1 p. 47 »
	Marosán N., kolozsvári » »		2 p. 25 »
	Szabó L., komáromi » »		2 p. 17 »
	Dudics J., nyíregyházi » »		2 p. 15 »
	Szmetana N., bpesti » »		1 p. 37 » IV-ik.
	Bodnár N., egri » »		1 p. 54 »
	Paczoit Ferencz, váczi » »		1 p. 44 »
	Laczkó N., ó-kanizsai » »		2 p. 37 »
	Hertendi János, alcsuthi » »		1 p. 45 »
	Borbély S., váczi » »		2 p. 12 »
	Benes N., budapesti » »		1 p. 52 »
	Fazekas N., csákvári » »		2 p. 40 »
	Lelkes János, tordai » »		1 p. 57 »
	Pataki N., topolyai » »		2 p. 15 »
	Koncz Mihály, Ganz-gyári ...		1 p. 34 » III-ik.
Babos G., veszprémi önk. tűzoltó ...		1 p. 56 »	
Nagy István, ó-kanizsai » »		1 p. 55 »	
Csongrád István, szegedi » »		1 p. 54 »	
Radnics Sándor, szabadkai » »		1 p. 50 »	
Laczkó N., budapesti » »		2 p. 15 »	
Szalay N., budapesti » »		1 p. 45 »	
Ádám N., alcsuthi » »		1 p. 45 »	
Paszvald N., Ganz-gyári tűzoltó ...		1 p. 47 »	
Kötélen ereszkedés a III-ik emeletről zárlapocscsal egy kötél	A gödöllői önk. testület tagja	II. osztály	
	A nagykanizsai » »	II. »	
	Az ó-kanizsai » » »	II. »	
	A csákvári » » »	II. »	
	A topolyai » » »	II. »	
	A váczi » » »	II. »	
	A szabadkai » » »	II. »	
	A kolozsvári » » »	II. »	
	A tordai » » »	I. »	
	Az egri » » »	I. »	
	A mezőturi » » »	II. »	
	A nyíregyházi » » »	II. »	
	A Ganz-gyári » » »	II. »	
	A budapesti » » »	I. »	
A komáromi » » »	nem versenyzett		
A szegedi » » »	I. »		
A kolozsvári » » »	II. »		
Ugrás ponyvába a II-ik emeletről	A nagykanizsai önk. testület tagja	II. osztály	
	Neubauer J., nyíregyházi » »	I. »	
	Az ó-kanizsai » » »	II. »	
	Az alcsuthi » » »	II. »	
	Merczel N., egri » » »	I. »	
	Sinkó Fábán, szabadkai » »	II. »	
	A tordai » » »	II. »	
	Klein József, bpesti » » »	I. »	
	Tordai N., kolozsvári » » »	I. »	
	Veisz N., gödöllői » » »	I. »	
	A Máv. gépgyári » » »	II. »	
	Szigethy H., révkomáromi » » »	I. »	
	A székesfehérvári » » »	II. »	

Temes-Gyarmatha bejelenti, hogy bejelentett mászója megbetegedvén, a személyes versenyben nem vesz részt; Duna-Adony jelenti, hogy a négykerekű mozdonyfecskendő pontjára, Székesfehérvár pedig, hogy az ugrásra is jelentkezett.

Több tárgy nem lévén, az elnök az ülést berekeszté.

Ezen osztályozás alapján a jury a díjak kiosztását a következőképpen javasolta:

I. Ő felsége királydíját, ezüst babékoszorút, elnyerte: a *szabadkai* önk. tűzoltó-testület.

II. Ő fensége József főhg díját, aranyozott pajzs, elnyerte: a *váczi* önk. tűzoltó-testület.

1. pont. Kocsifecskendő iskolaszerelésének díját, ezüst kancsót, a főváros díját, elnyerte: a *veszprémi* önk. tűzoltó-testület. Elismerő okiratot nyert: a temes-gyarmatai önk. tűzoltó-testület.

2. pont. Kocsifecskendő gyorszerelés díját, ezüst kannát, elnyerte: a *gyöngyösi* önk. tűzoltó-testület. A 2-ik díj, 2 ezüst angyalka, nem adatott ki. Elismerő okiratot nyert: a szarvasi önk. tűzoltó-testület.

3. pont. Kétkerekű mozdonyfecskendő iskolaszerelésnek díját, díszes ivószarvat, elnyerte: a *gödöllői* önk. tűzoltó-testület. Elismerő okiratot nyert: az ó-kanizsai önk. tűzoltó-testület.

4. pont. Ugyanannak gyors szerelésénél az 1-ső díjat, magas ezüst serleget, elnyerte: a *topolyai* önk. tűzoltó-testület; a 2-ik díjat, 2 ezüst angyalkát, elnyerte: a *tordai* önk. tűzoltó-testület. Elismerő okiratot nyert: a gödöllői önk. tűzoltó-testület.

5. pont. Négykerekű mozdonyfecskendő iskolaszerelésének díját nyerték: 1-ső díjat, ezüst szarvat elnyerte: a *nyíregyházi* önk. tűzoltó-testület; Kálmán-féle 2-ik díjat, József főhg érc-mellképe, elnyerte: a *szegedi* önk. tűzoltó-testület. Elismerő okiratot nyert: az alcsuthi önk. tűzoltó-testület.

6. pont. Ugyanannak gyors szerelésének 2-ik díját ezüst poharat, elnyerte: a *székesfehérvári* önk. tűzoltó-testület. Elismerő okiratot nyert a Ganz-gyári tűzoltóság.

7. pont. Iskola és gyorsmászás (3 létrával) díját elnyerte: az 1-ső díjat, ezüst kelyhet (szövetség díja): az

alcsuthi önk. tűzoltó-testület; a 2-ik díjat, képkeretet, elnyerte: a *törökszentmiklósi* önk. tűzoltó-testület. Elismerő okiratot nyert: a *szabadkai* önk. tűzoltó-testület.

8. pont. Gyorsmászás egy létrával III-ik emeletre, 1-ső díjat, kettős ezüst poharat, elnyerte: Peck István budapesti önk. tűzoltó; 2-ik díjat, nickel órát, elnyerte: Székely János budapesti önk. tűzoltó. Elismerő okiratot nyertek: Koncz Mihály Ganz gyári tűzoltó és Szmétana István önk. tűzoltó.

9. pont. Kötélen ereszkedés, 1-ső díjat, ezüst órát,

elnyerte: a *szegedi* önk. tűzoltó-testület; 2-ik díjat, ezüst poharat, elnyerte: az *egri* önk. tűzoltó-testület. Elismerő okiratot nyert: a *kolozsvári* önk. tűzoltó-testület.

10. pont. Ugrás ponyvába a II-ik emeletről, 1-ső díjat, ezüst órát, elnyerte: Tordai N. kolozsvári önk. tűzoltó; 2-ik díjat, ezüst poharat, elnyerte: Szigeti H. komáromi önk. tűzoltó. Elismerő okiratot nyert: Klein N. budapesti önk. tűzoltó.

A versenydíjak kiosztásának fenti kimutatása a kiadott tűzoltói versenyek sorrendje szerint történt. S. Z.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Sárosvármegye tűzrendészeti szabályrendelete.

(Folytatás).

g) Szolgálat a tűznél.

42. §.

A vészjel megadása után a készenlét s azon tűzoltók, kik a szerek őrzésének helyéhez közel laknak, sietve ott gyülekeznek s rendben vonulnak a tűzvész helyére, hol a megjelent rangidősb tisztnél vagy tisztessel jelentkeznek s ennek parancsai szerint cselekesznek. A közellakók ott sereglenek össze.

Általában utasításul szolgál az, hogy az emberek arra tanítandók, miként ne vakon rohanjanak a tűznek, mi által gyakran több kárt, mint hasznot okoznak, hanem lehetőleg rajokba sorakozva teljesítsék a parancsnok utasításait, kinek viszont arra kell ügyelni, hogy lehetőleg tartalékraj felett is rendelkezék.

43. §.

Azon tűzoltók, kik az égő házban, vagy annak szomszédságában — mely a szélirány által veszélyeztetve van — laknak, a fentiek alól kivételt képeznek.

44. §.

A vezényletet a tűznél a helyi tűzoltóság azon tisztje vagy tisztese viszi, ki rangban legidősebb.

45. §.

Ha ugyanazon századhoz tartozó más községbeli rangidősb tiszt van jelen, az esetben is rendszerint a helyi tisztet illeti meg a vezénylet, kivéven ha ő azt az előbbinek átengedi s ez a vezényletet felelősség mellett elvállalja.

Kivételt képez azon eset, a midőn valamelyik osztály (szomszédsági kör) kötelékéhez tartozó községben van tűz; ily esetben a vezénylet mindenkor az osztályrangban legidősebb jelenlevő tisztet illeti meg.

Feljebbvaló megérkeztek azonban, legyen az helyi, vagy ugyanazon századbeli más község tisztje, a vezénylet tiszt annak a kivonult létszámról, szerekről s tett intézkedéseiről rövid jelentést tesz.

46. §.

Ha több, ugyanazon osztályhoz tartozó vagy helyi tiszt van jelen, a vezénylet azokat az egyes szakaszokhoz, illetőleg rajokhoz rendeli.

47. §.

A vezénylet mindenekelőtt tájékozást szerez magának a tűz terjedelméről, a szélirányról, a veszélyeztetett szomszédságról, a vízforrásokról s komplikáltabb esetekben tisztjeivel röviden tanácskozik.

48. §.

A fecskendőt a vezénylet úgy állítja fel, hogy azt és a legénységet közvetlen veszély ne érje; ezután az alantásoknak világos, határozott utasításokat ad, melyeket ezek utasításai szerint teljesíteni tartoznak.

h) Csővezető és mászók.

49. §.

Kiváló szerep jut a csővezetőnek, kinek minden irányban jól kell kiképezve lenni.

A mászóknak mindenek előtt a fenyegetett emberi élet, valamint értékes tárgyak mentésére kell ügyelniök s azután a tűz továbbterjedését megakadályozniok.

50. §.

Általános szabály, hogy a csővezető a tüzet egyenlő magas, vagy ha lehet, még magasabb állásponttól és pedig lehetőleg közlőről megtámadja, mert csak vízszintes vagy felülről jövő sugárnak van teljes hatása.

51. §.

Az ivsugár csak a legnagyobb szükségben alkalmazandó. A támadás ne nagy területek, hanem csak egyes pontok ellen intézendő s a víz, ha csak lehet, szélirányban lövelendő.

52. §.

Kevés víz nagy tűz ellen sohasem használendő. A sugárcsövet tehát ide-oda mozgatni nem szabad.

53. §.

Olajos, szeszes és gyantás tárgyak nem vízzel, de föld, hamu, trágya, vagy vizes ponyvával oltandók, épp úgy a zsirosak is, melyek azonfelül konyhasó- vagy barna luggal is olthatók.

54. §.

Füsttel telt helyiségbe csak vízbe vagy eczetbe mártott s a száj és orr elé kötött kendővel, vagy szivacsccsal lehetőleg hajolt helyzetben — legbiztosabban magán a földön — szabad előrehatolni.

Azonkívül füsttel telt vagy égő helyiségbe szórt sugár lövelendő, mely a hüvelykujjnak a szoporoka nyílása elé való tartása által idéztetik elő.

55. §.

Tetőzeteknél első sorban az oszlop és mestergerendák s ezek összeköttetéseinek eloltására kell törekedni; gerendákra ráerősített lécz és fedőanyag könnyebben eszközölhető, ha a sugár a tető hosszában végig vezetetik.

56. §.

Szalmatetőzeteknél a láng gyors körülfeccskendezés által leverendő, hogy a csővezető a tűz helyét megközelíthesse, ezután pedig a gereudázat oltandó, még pedig az alsó összeköttetéseken kezdve, hogy az összedőlés megakadályoztassék.

57. §.

Menyezeteknél a mestergerendák és keresztartók védelme főfontosságú. Ha a szalma a tetőzetbe hullt, az

oltás szórt sugárral eszközlendő, mert sok víz használata a menyezetet megkárosítja.

58. §.

Palánkok és deszkafalak oltásánál mindenképp előtt az oszlopok ellen intézendő a sugár; a deszkafalon vagy faépületen pedig a sugár a fal hosszában vezetendő végig.

A locsolás a felső szélén kezdendő, hogy a lefolyó viznek is hatása legyen.

59. §.

Ablaknak a sugarat irányozni nem szabad, hogy léghuzam keletkezése megakadályoztassék.

60. §.

Kazalégéseknél, hogy a tűz megközelíthető legyen, a láng gyors körülfeccskendezéssel leverendő. Ezután a sugárcsövet az egyes rakásokba bele kell dugni, hogy a víz kárba ne vesszen.

61. §.

Farakások oltásánál a sugár az egyes szélek mentén vezetendő végig. Keresztbe rakott ölhasábfa oltásánál pedig a víz a rétegek mindenikébe bocsátandó a hasábkön végig, még pedig a rakás tetején kezdve.

(Folytatása következik.)

TECHNIKAI RÉSZ.

TANULMÁNYOK.

Ruganyosság és összenyomhatóság.

Tudjuk, hogy majdcsaknem minden testben van egy kis ruganyosság vagy összenyomhatóság. Sok szilárd test erő alkalmazása által kinyújthatóvá, vagy összenyomhatóvá tehető, némelyek igen könnyen, mások nagy fokig; és minden gáznemű testtel igen könnyen bánhatunk ily módon; (könnyen gyakorolhatunk rájuk befolyást) ha a vizre befolyt hagyjuk a meleget, vagy azt elvonjuk tőle, akkor a víz tömege bizonyos fokig változni fog; így a víz tömege, a mely emelkedik (keletkezik) abból, hogy $39^{\circ} 38'$ Fahrenheit fokú jeget elolvastottunk egészen a 212° forr-pontig, Fahrenheit szerint ez nagyobb lett 0.4775, vagyis, majd csaknem huszad részével eredeti tömegének, a víz pedig hőmérsékére nézve le szált 212° -től $39^{\circ} 38'$ -re, szinte alá van vetve megfelelő tömegváltozásnak, az az tömeg kisebbedésnek. Némelyek állítják, hogy a víz összenyomható, és valóban egyike az újabb kor legnagyobb tekintélyeinek; ezen szakban oly messzire megy, hogy azt állítja, hogy a tengernek verticalis (függőleges) forgása attól van részben, hogy az alsó vízrések össze vannak nyomva a felső víztömeg által és az most igyekszik, hogy attól szabaduljon. — De azonkívül, a mi csak theoria (elméleti) lehet és talán nem helyes, azonban van bizonyíték kísérletekből eredményezve, a mely azt állítja, hogy a vizet össze lehet nyomni mechanikai erő által, vagyis, hogy összenyomták mechanikai erő által.

Mondják, hogy ha a víz felületére nagy nyomást alkalmaznak, akkor a vizet egy igen kis mértékben össze lehet nyomni. — Ezen pusztá állítás — mindamellét abból a végtelen kis eredményből ily rendkívüli nagy erő alkalmazása mellett, — komoly kételyt ébreszt a kísérlet pontossága iránt, akár fémből, — akár másféle anyagból készült erre a célra. — Alig lesz felesleges említeni, hogy majdcsaknem minden ismeretes anyag bizonyos mérvben likacsos. — A gáz — majdcsaknem minden vastagságú fémnek kitalálja útját, — nem éppen nagy fokban, hanem mindenesetre annyira, hogy az érzékek legalább valamelyikével tökéletesen észrevehető legyen; az tény, hogy a víz-vas, vagy acélforralás edényen szabadon át szívárog bizonyos nyomás alatt és hogy kívül a szemnek és tapintásnak észrevehető nedvességet hagy hátra. — Hasonló az eredmény üveggel, vagy mázolt cserépedényvel, nem éppen abban a fokban, mint a vas és acél, hanem annyira, hogy meglehessen mutatni, hogy az illető edény likacsos. — Így, ha ki kell számitani tartalmukat egy rendkívüli pontosságig, ámbár az elvet meg lehet matatni, mindamellét a részleteket nem lehet bizonyos kétely nélkül elfogadni; másrésztől vannak tekin-

télyek, a kik azt állítják, hogy a vizet éppen nem lehet összenyomni, de minthogy valószínűleg azért állítják, hogy a vizet nem lehet összenyomni, mert ők azt még soha sem látták, azért a tanulónak szükséges óvatosnak lenni, hogy ezen theoriában inkább bizzék, mint a másokban. — Hogy ezen tárgyat illetőleg bizonyos következtetéshez juthassunk, a kérdés más elemeit kell meggondolni. — Minde- nekelőtt ismeretes dolog, — hogy vagy legalább általános- nosan elfogadott vélemény, hogy majdcsaknem minden vízben van egy bizonyos mennyiségű levegő keverve, és ámbár ez kevés, de azért mégis tény, hogy a mi össze lett nyomva, nem csupán víz, hanem víz és levegő és ez nagyon természetes. — Másodszor azon gépeket illetve, a melyeket használnak a víz összenyomására, kell, hogy legyen bizonyos foka a kételynek tökéletlen, — vagy tökéletességüket illetve, bár miféle anyagból legyenek készí- tve, minthogy nem lehet egészen feltennünk, de a mi több, saját tapasztalatunkkal megegyez, hogy a fém vagy más anyag, a miből az edény áll, a viznek egy részét át engedni szívárogni, vagy ő maga (az edény) ki fog terjedni, (engedni fog) hogy helyet engedjen a folyadéknak (viznek) belül. — Ezen és más okokból, a mik esetlegesen felme- rülhetnek, tanácsos a tanulónak, hogy se elfogadjon vakon, se el ne vessen feltétlenül egyikét vagy a másikat ezen össze nem hangzó theoriáknak, hanem egyszerűen, jusson eszébe, hogy vannak minden a két nézetnek védői és hogy bármennyire is eltérnek elvben és theoriában, mindnyájan megegyeznek abban abban, hogy azt elhiszik, hogy ha a víz tömegét megakarom változtatni rendes hőmérsék- nél, (temperatura) szükséges, hogy rendkívüli nyomást alkalmazunk, valamelyikét azokból, a melyet szakunknál használunk. Az értesítés ily részletes előadása után, a melyet szükséges a tárgyról előadni, annyit mondhatunk, mint általános szabályt, a mit minden tűzoltónak tudni kell és mely szerint cselekednie kell azt, a mi vonatkozik a mi szakunkra: „hideg víz éppen nem nyomható össze”. —

A kisvárosi tűzoltóság „készenléte“.

Felolvasás, tartotta Budapesten 1896 aug. 16-án az országos tűzoltó- kongresszus alkalmával Reményi Samu.

Magyarország ezeréves fennállásának emlékezetére rendezett ünnepélyek sorozatában megtartott tűzoltó- kongresszus alkalmával a felolvasó-asztalhoz ülni, nekem, kisvárosi tűzoltónak, merész vállalat.

Én, aki ismerem a magyar tűzoltóság jeleseinek nagy részét, ismerem azok szakképzettségét, és tudva azt, hogy szakelőadóssal a hallgatóság jó részének nem leszek képes újat és eddig ismeretlen valamit mondani. Hogy mégis vállalkoztam erre, annak egyedüli oka tűzoltóinté- ménnyünk iránt való határtalan szeretetem, és az a tudat,

hogy még tengernyi sok a tennivalónk, még sokat kell megbeszelnünk, ismételnünk, irnunk, és még többet dolgoznunk, hogy intézményünk a fejlődés azon fokát érje el, hogy hivatásának teljesen megfelelhessen, a melyre a kultur-államok sorába lépett hazánknak oly nagy szüksége van.

És ha én, igénytelen tagja ezen nagy és hasznos munkásseregnek, csak egy szemernyivel járulhatok is hozzá ezen nagy műhöz, ha előadásom egy parányi része fog csak újat, útbaigazító tanácsot tartalmazni a magyar tűzoltóság előbbreviteléhez, úgy meg leszek elégedve azzal, hogy munkám teljesen kárba nem veszett, — tisztelem betöltém.

Tárgyamat a „Kisvárosi tűzoltóság készenléte“-ről, a sok mindenféle kérdés közül azért választottam, mert 22 év alatt szerzett tapasztalataim és szilárd meggyőződésem szerint ez egyik legfontosabb kérdése a tűzoltóságnak. Nem vélek csalatkozni, ha azt állítom, hogy sok tűzoltóság nélküli község pusztult el a készenléti teljes hiánya miatt, és sok nagymérvű tüzeset lehetett már országsszerte tűzoltósággal bíró községekben is, mert a készenlétre kellő gondot nem fordítottak. És azért annak folytonos fejlesztése, tökéletesítése legfőbb feladatát kell hogy képezze a tűzoltóság minden lelkiismeretes vezetőjének.

A lehető legtökéletesebb készenlétre bizonyára minden szervezett tűzoltó-testületnek egyaránt nagy szüksége van, hogy feladatának megfelelhessen, de szerintem a kisváros vagy falunak még nagyobb gondot kell erre fordítani, mint a nagyobb városnak, és pedig az építési mód nagy eltérése miatt.

A szalmával vagy náddal fedett házak, a rendetlenül össze hányt-vetett, fából épült és takarmánnyal teletömött melléképületek, széna- és szalmarakások, mindmeggannyi könnyen gyúladó anyagot képeznek, melynek meggyulása egy szikraelegendő, továbbterjedésében pedig az égő objectum pusztító hősege is elégséges.

Hogy itt a lehető leggyorsabb közbelépésre van szükség, az természetes, mert későbbben, hogy hol áll meg a veszedelem, annak az Isten a megmondhatója.

Mindez nagyobb városban a szilárd és cseréppel fedett épületeknél egészen másként áll. Lehetnek nagy és veszedelmes tüzek, de terjedésük sohasem lehet olyan rohamos, és így lokalizálásuk is több időt enged a tűzoltóságnak, mint amott.

„Készenléte“, vagy a mint a magyar baka szokta mondani „Bereitschaft“ alatt értem, hogy minden pillanatban, akár éjjel, akár nappal készen álljunk mindennel az utolsó gombig, illetőleg kerékszegig. Meglepetés a készenléti dolgában sohase érjen bennünket. A „készenlétre“ vonatkozó előadásomat a következő pontokra osztom fel:

1. A szertár, vagyis őrtanya, annak helye, fekvése, elrendezése és terjedelme.
2. Az eszközök elhelyezése.
3. Az eszközök készenléti tartása.
4. A vízkészlet.
5. A fűtés.
6. A világítás.
7. Az előfogat.
8. A tagok készenléte.

1. *A szertár.* Első sorban csupán szertárról szólok, mert tudvalevő, hogy sok helyen a tűzoltóság csupán ilyenl rendelkezik. Ez mindenesetre elég tágas legyen, átjárókapui könnyen nyiljanak, előtte egy kis szabad, egyenes tér a befogatáshoz.

De hogy hol álljon a szertár, ez fontos kérdés. Igaz, hogy sok esetben a helyi viszonyok, a község fekvése, de még inkább az előljárási jó- vagy rosszindulata állapítja meg azt, hogy a tűzoltóság melyik utcza végén keresse meg az ő oltóeszközzeit.

Szerintem ennek mindenkor a község központján van helye, még pedig olyan ponton, ahol a tagok által minden irány-

ból könnyen megközelíthető, a kivonulás pedig akadálytalanul történhessék meg. A pusztta szertárral azonban nem szabad megelégednünk.

A készenléthez feltétlenül meg kell követelnünk, hogy közvetlen a szertár mellett valaki lakjék is, például az egy-letti szolgálja.

Ez az eszközökre felügyel, azokat gondozza, de főképpen a szertár kulcsának őre.

Én ezt fontos dolognak tartom, mert a szertárt be nem zárni, hogy abba mindenkor mindenki bemehessen, veszedelmes könnyelműség bezárni és a kulcsot valamelyik szomszédnál elhelyezni, aki talán mindennel inkább törődik, mint a tűzoltóság kulcsával és érdekeivel, még veszedelmesebb, és én azt hiszem, hogy ez a kicsinyesnek látszó kulcskérdés nem egy háztetőnek a pusztulását okozta már.

Szertár és szolgálakás együtt legyen tehát, már csak a kulcs biztos őrzése céljából is.

Szertár és szolgálakás mellé szükséges egy egyesületi helyiséget is építeni, hogy a gyülekezés és esetleges őrszolgálat a testület saját otthonában történhessék meg.

Szertár, szolgálakás és egyesületi helyiséghez istállót is kell építenünk, hogy az előfogatnak helye legyen, mert e nélkül éjjeli készenlétet nem lehet elképzelni. Ezt most már őrtanyának nevezhetjük.

Kivánalmainkkal tovább megyünk, mert sohasem szabad azt mondanunk, hogy elértük az elérendők netovábbját, *hanem előre, mindig előre.*

Bővítsük ki az őrtanyát 3—4 apró lakással, akár emeletes, akár földszinti beosztással és adjuk ezeket olcsón bérbe, lehetőleg otthon dolgozó iparos tűzoltóknak.

Van már most tűzoltó-laktanyánk, kéznél 4—5 jól begyakorolt emberrel, és készenléti dolgában nagy lépést tettünk előre.

Nem szükséges, hogy ezen építkezések egyszerre történjenek, ha lehet, annál jobb, hanem évek folyamán.

A költségeket a községtől kell kicsikarni és ha így nem megy, nem kell visszariadni az adósság-csinálástól sem (természetesen a parancsnokok személyes kezessége mellett.).

A kamatot a befolyó házbérből fizetjük, a tőkéből pedig, a község évi segélyével és az egylet egyéb jövedelmeivel, a lehetőség szerint törlesztünk.

Egy 3000 forintos kölcsönnek 210 frt évi kamatját fedezi 4 lakás 50—50 forintos házbérére.

A szertárból kifejlődött tűzoltó-laktanyával egyelőre végeztem.

2. *Az eszközök és azok elhelyezése.* Egy kisvárosi tűzoltóság készenlétihez szükséges legalább:

- 1 kocsifecskendő;
- 1 szerkocsi mászó-eszközökkel;
- 1 kétkerekű hydrofor és
- 2 lajtoskocsi.

Az eszközök akár szélteben, akár hosszában egymás mögött helyeztetnek el, álljanak mindég kijelölt helyükön, természetesen előkocsival az indulási irány felé és elől az a gép álljon, melylyel rendszerint először szoktunk kivonulni.

A kisvárosi viszonyokat tekintve, szívesen megelégszünk azzal, ha tűz esetén legalább egy párló áll rendelkezésünkre, a miért is az eszközök következőképpen állítassanak fel a kivonuláshoz. a) A kocsifecskendő és könnyű kétkerekű szerkocsi képezzen egy vonatot és pedig az elsőt. b) Egy lajtoskocsi és hydrofor a másodikat, és végül egy nagyobb lajtoskocsi magánosan a harmadik vonatot.

A tűzhöz érve, nyomban szükségünk van fecskendőre, vízre, mászó- és bontóeszközökre.

Hogy mindezt *egy pár lóval egyszerre* a helyszínére állíthassuk, kell, hogy fecskendő és szerkocsi, tehát 6 kerék együtt induljon. És hogy az első támadáshoz szükséges vizünk is meglegyen, a következő módon járunk el.

A vizet, egy a szertár padlásához erősített, vas-lemezből készült vitzartóból nyerjük, mely közvetlen a kocsifecskendő fölött van elhelyezve és a mely ép oly űrtartalma mint a fecskendő vizszekrénye. Tűz esetén egy a vitzartó fenekén elhelyezett 100 mm átmérőjű szelep és ugyanily bőségu tömlőn a vizet egy zsinór meghuzása által a fecskendőbe 5 másodperc alatt leeresztjük.

Van tehát az érkezés pillanatában fecskendőnk, négy hektoliter vizünk, mászó- és bontó-eszközünk, melyel a támadást jól megkezdhetjük.

Ezen fecskendőtöltő-készülékhez még csak egy feltétel fűződik, az tudniillik, hogy a fecskendő vizszekrényének vaslemez fedőkkel kell ellátva lenniök.

A többi eszközöket ugyanazon, vagy más lovakkal a szükséghez képest utána szállítjuk. (Folyt. köv.)

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A régi orsz. választmány utolsó ülése aug. 14-én.

Jelen voltak: Dr. Kék Lajos alelnök, Mezey Mihály (Biharm.), Putsch Tóbiás (Szepesm.), Simonyi Károly (Hevesm.), Polcz Rezső (Kolozsvár), Lukáts Gyula (Barsm.), dr. Óváry Ferencz (Veszprém), dr. Csányi János (Vác), Demkó Ferencz (Torontálm), Ormóssy Károly (Lócse), dr. Hadzsy János (Topolya), Vermes Béla és Scossa Zoltán (Szabadka), Kozmári Dezső (Gyöngyös), Sándor Miklós (Komárom), Schuster Károly (Brassó), Vida Pál (Fejérm.) és Szily József titkár. És számos vendég.

Az utolsó ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után elnök a versenygyakorlatok juryjének megalakítását jelzi szükségesnek. Többek hozzászólása után kimondja a választmány, hogy a jury 15 tagból alakittassék.

Mezey megengedhetőnek tartja, hogy albizottságokra is oszolhasson a jury, de csak olyképen, hogy csak egy csoport szerelhessen és az albizottságok azután ugyanezen szerelés egy részletét figyeljék meg. Az érdekelt parancsnokokat nem kíváná a jurybe beválasztani.

Óváry szerint azok, a kiknek testülete nem versenyez, legfeljebb egyes testületi tagok a személyes versenyekben vesznek részt, a jury tagjaivá választhatók, mert különben megeshetik, hogy tekintve a tömeges jelentkezést, a jury megalakítható nem lenne.

Kozmári protestál az ellen, hogy több csapat egy a jury által kinevezendő vezénylő által vezényeltessék, a mit ő és még többen meg nem engedhetnének.

Elnök szerint a jury ezen kívánságot figyelembe veheti ugyan, de a versenyszabályok értelmében nem köteles. Egyben kimondja, hogy egy versenyóra is beszereztessek.

Ezek után megválasztattak a jury tagjaivá: Mezey Mihály elnöklete alatt Szabó Gyula, Lukáts Gyula, Scossa Zoltán, Kovács József, Putsch Tóbiás, Demkó Ferencz, Schuster Károly, Bárány N Ernő, Rösch Frigyes, Ormóssy Károly, Breuer Szilárd, Wagner Manó, Kálmán Géza, Hérmán Ödön.

A pénztárvizsgáló bizottságban meghagyattak: Bárány N. Ernő, Putsch Tóbiás, Wopaleczky Károly.

Az igazoló bizottságba kiküldetnek: Polcz Rezső, Vida Pál, Scossa Zoltán.

Titkár ezután felolvassa gróf Széchényi Ödön pasa levelét, melyben kijelenti, hogy szabadságot nem kapván, a kongresszuson részt nem vehet. Jelenti továbbá, hogy Budapest székes-főváros a kongresszus költségeire 500 frtot, versenydíjakra ugyancsak 500 frtot adott; hogy a díjak dísz tárgyai beszereztek és pedig a királydíj pénzértéke helyett egy ezüst babérkoszoru, középen tűzoltó-jelvénynyel és »egyesült erővel« felirattal. Az elnökség megállapodása szerint gyorszerelésekre 1-ső és 2-ik, fecskendők iskolaszere-lésénél csak egy-egy díj leend. Kálmán Géza azonkívül felajánlotta József fkg ércz-mellképét díj gyanánt, melynek beosztása a juryre bízott.

Jelenti továbbá, hogy József fkg Ő fensége táviratilag értesítést küldött, hogy a kongresszuson való megjelenésében akadályozva van és kérdi, vajjon gróf Cziráky Béla

bejelentette-e eljövételét. A megfelelő választ az elnökség megadta. Budapest székes-főváros polgármestere képviselével Kullmann Lajos tanácsnokot bízta meg s erről az elnökséget értesítette.

Óváry a választmányi tagok figyelmébe ajánlja a felolvasásokat és szeretné, ha azokon minél többen megjelenének.

Köhler a külföldieknek levelező taggá való megválasztását hozza szóba.

Polcz azok kalauzolását ajánlja az elnökség figyelmébe.

Kék az alapszabályok értelmében a levelező taggá való választást kivehetetlennek mondja; egyébként jelenti, hogy az összes külföldieket a szövetség költségén a Nádor-szállóban szállásolta el.

Ugyancsak elnök jelenti, hogy József főherczeg arczképének másolata kétféle nagyságban, tokban kapható, míg a másik két kép még nem készült el.

Köhler jelenti, hogy a mászófalat a saját felelősségére megrendelte, kér ugy ebben, mint a szerek kiszállítására nézve intézkedést.

Elnök jelenti, hogy a mászófal ügyében már történt intézkedés, a szerek kiszállítását pedig eszközöltesse Köhler és a költségekről mutasson be számlát.

Kozmári köszönetet kíván szavaztatni a Geittner és Rausch cégnek a szerek átengedéseért. Közgyűlésileg megtörténend.

Titkár bemutatja pénztárnok utolsó havi kimutatását. Tudomásul szolgál.

Vida a rangjelzés kérdésében kiküldött bizottság elabórátumát tárgyalatni szeretné, sőt mintákat is hozott.

Elnök jelenti, hogy e tárgyat Bárány fogja referálni. A bizottság 4 tagja megegyezett abban, hogy 3 rosettánál nagyobb rang egy testületben ne legyen. A parancsnok 3 rosettás, az alparancsnok 2 rosettás, a létszámnak megfelelő számban létező szakaszparancsnokok 1 rosettások. Altisztek: az őrparancsnok, a csövezető, az ügyelő. Aranyzsinór csak a galléron marad, az ujjon csak a díszruhán; a vállzsinór és aranygallér egészen elesik. Felfelé az előadók és vármegyei elnökök aranygalléron 1 rosettát, az orsz. szövetség alelnöke 2, az elnök 3 rosettát viselnek. Lószórforgót csak ez utóbbi kettő visel. A díszruha csak szabásban különbözik, a szövet színe egyáltalában nem lesz előírva. Tudomásul szolgál, mire az ülés véget ért.

A kassai egylet közgyűlése.

A kassai egylet e hó 22-én délután tartotta meg rendes évi közgyűlését, a melyen a minden szép iránt érdeklődő Péczy Zsigmond főispán — ki az egylet díszelnöke, — Münster Tivadar kir. tan. polgármester és Schreiber Albert nyug. alezredes egyleti alelnök is megjelentek. A gyűlést Benczur Géza elnök nyitotta meg, üdvözlőlvén a megjelent rendes és pártoló tagokat. Majd Bartsch Pál titkár felolvasta a választmány s illetőleg a parancsnokság évi jelentését, a melyben statisztikai adatokkal van beigazolva, hogy az egylet működése minden tekintetben igen kielégítő. A tagok létszáma múlt év végén 71 volt, a mely

ujabban még 16-al szaporodott. A működést illetőleg a következő számadatok szolgálnak felvilágosítással, amely szerint színházi őrseg volt a lefolyt évben 138, czirkuszi pedig 79, gyakorlatot tartottak összesen 37-et, elméleti oktatás volt 3, tüzeset előfordult 39, a melyek azonban nagyrészt csak kéménytűzek voltak s korántsem komolyabb jellegűek. A hivatásos tűzoltók mint mentőcsapat által 37 esetben nyújtott balesetek alkalmával segély. A fegyelmet és rendet illetőleg — a mi pedig ily egyletnél különösen fontos tényező — kifogás nem volt. Az egylet vagyoni állapotát illetőleg is csak kedvezőt mondhatunk, mert az felszereléssel együtt 15,040 frt 90 krt reprezentál. Majd a számvizsgáló bizottság által felülvizsgáltattak a számadások s ezek helyeseknek találtatván, az elnök indítványára a közgyűlés Hensch Ernő egyleti pénztárnoknak önzetlen fáradozásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Ezután a jövő költségvetés lőn megállapítva s egyuttal a milleniumi kiküldetés illetőleg képviseltetés költségeire 150 frt hozatot előirányzatba. Ez alkalommal lettek megválasztva a számvizsgáló bizottság tagjai és pedig Markó Gyula, Maurer Rezső, Spielmann Károly, Mocsáry József és Bárkai Nándor. Végül tekintettel arra, hogy az önkéntes tűzoltó-egylet 1897-ben fennállásának negyedszázados jubileumát üli, a választmány azt az indítványt ajánlja elfogadásra a közgyűlésnek, hogy bizassék meg az ünnepély tervezetének elkészítésére, ami el is fogadtatott — A közgyűlés végével az egylet Braun üvegtermében gyűlt össze, hol kedélyesen és nagy lelkesedés közt töltötték el az est beálltáig hátralevő időt. Tosztokban nem volt hiány s egymásután hangzottak el a szebbnél szebb áldomások. Elsőnek állt fel Mihalik Béla tűzoltó-parancsnok, ki igen szép beszédben s hosszantartó eljenzések közt emlékezett meg a tűzoltóság fővédnökéről: József főhercegről; Péchy Zsigmond főispánról, mint egyleti díszelnokról, Benezur elnökről, Schreiber nyug. alezredesről, Bartsch Pál egyleti titkárról, Münster Tivadar kir. tan. polgármesterről. Továbbá dr. Földi egyleti orvos poharát üritette: Mihalik Béla tűzoltóparancsnokra, Korponay Mihály alparancsnokra, Legányi Károly a kitüntetett tűzoltókra, Korponay Mihály a helybeli sajtóra és annak képviselőjében megjelent dr. Földire, a pártoló tagokra, Balla osztályparancsnok Legányi Károlyra, a tagokra stb.

Az orsz. szövetség által ötéves bronz szolgálati éremmel lettek kitüntetve: Mihalik Béla főparancsnok, Bascsan János, Schönviesner Aladár, András József csövezetők, Vrabely Koronás segéd-csővezető; tíz éves ezüst szolgálati éremmel: Korponay Mihály alparancsnok és Lukács Simon előszerelő. Az egylet által kiváló buzgalom és kitartó működés elismerésül pénzbeli jutalomban részesültek a következők: Drusbovszky András, András József, Kristkó György, Saschkó Géza, Haissig Sándor., Landau Sándor, Schönviesner Aladár, Krupkó Alajos, Pariscsák Rezső, Garbar József és Petrás Gábor tűzoltó-áltisztek és t. zoltók összesen 47 frrtal.

A nagy-kanizsai testület közgyűléséről.

A nagy-kanizsai önk. testület február 2-án tartotta az őrtanya helyiségében rendes évi közgyűlését.

Lengyel Lajos elnök a megjelent tagokat üdvözölvén, a közgyűlést megnyitja, egyszersmind a jegyzőkönyv hitelesítésére Thomka Endre és Bódis János urakat kéri fel.

Az elnöki és főparancsnoki jelentés, a mely a titkár által felolvasatott s egész terjedelmében jóváhagyó tudomásul vétetett s megőrzés végett irattárban megőriztetni rendeltetett.

A jelentés következő:

Tisztelt közgyűlés! »Nulla dies sine linea«. Ez a

latin közmondás, melynek magyar értelme: »Egy napot se hagyj munka nélkül«, a nagykanizsai önkéntes tűzoltó-testületre nagyon is alkalmazható, mert ha tekintetbe vesszük, hogy a kezdet nehézségeivel éppen e testületnek talán mindenek felett legjobban kellett küzdeni s miután eme nehézségeket szerencsésen keresztül küzdve $\frac{1}{4}$ százados fennállását érte meg, egy oly időt, a mely idő után bátran elmondhatjuk, hogy testületünk, tekintve az alkotások és tettek nagy számát, a Dunán túlban az első helyet küzdötte ki magának.

Ezen haladást nem lehet másnak tulajdonítani, mint a folytonos kitartás és munkásságnak, mert ha beléletében előfordult is egyszer-máskor meghasonlás, a melyre nézve azonban a gondviselés úgy intézkedett, hogy alkalom adtán mindig támadt egy-egy oly férfi, ki a helyzet magaslatára bírt emelkedni s a testület ege fölé tornyosult vészfellegret bölcs, erélyes és messze kiható intézkedései által nemcsak hogy elűzta háritani, hanem ezen a testület kebelében keletkezett meghasonlás tűzpróba volt, s annak legyőzése a testület erkölcsi győzedelmét és a kitűzött feladatnak a célhoz közelebb vitelét eredményezte, mert azon eszme lebegett mindig úgy a tagok, mint a tisztikar szeme előtt, hogy egyesekért nem lehet, de nem is szabad az egész testületet feláldozni, hanem példát véve a folyamok eredetéről, melyek szintén csak kis mennyiségű vízből eredve, de folytonos összetarrás következtében oly erőt képesek kifejteni, hogy malmokat hajtának s hajókat bírnak el.

Igy tehát e testületet is e közmondás uralja, mert habár előre is haladtunk, de haladásunk nem volt rohamos és nem is lehet még »megálljt« kiáltani.

Testületünk fennállásának 25-ik esztendejében, mondhatni, vajmi csekély említésre méltót művelt, mert úgy látszik, a tűzoltó legnagyobb ellensége a romboló tüzelem, megérezvén, hogy a testület 25-ik fennállási életévét éli s ennél fogva az elmúlt évben gyakorlati munkát — viszonyítva az előző évek bármelyikéhez — vajmi keveset adott, nem akarva ezen a testületi tagok örömműnep évét a számtalan károsodott keserves könnyeivel zavartatni, — mindazon által elmondhatjuk, hogy megtettük mindazt, a mit csekély emberi erőnkől megtenni az ügy felvirágoztatása megkívánt.

Most pedig áttérünk jelentésünk tulajdonképpeni részére.

Testületünk adminisztratívális ügyeit alapszabályaink értelmében a közválasztmányi és parancsnoksági ülés intézvé, tartatott a lefolyt évben 1 rendes évi közgyűlés, 1 választmányi és 10 parancsnoksági ülés, a melyeken 116 ügyszer nyert elintéztést.

A lefolyt évben csakis 1 nagy gyakorlat tartatott június 30-án délután 4 órakor, a főtéren álló herczeg Batthányi épületén, a mely tulajdonképpen díszgyakorlat volt (iskola és rohamgyakorlat mentési kísérletekkel egybekötve) a zalamegyei tűzoltó-testületek jelenlevő tagjainak tiszteletére, továbbá kis szergyakorlat az őrtanya udvarhelyiségében s ezenkívül az esti őrseg ideje alatt a tagok az illető örparancsnokoktól iskolai oktatásban részesültek.

Az elmúlt évben 7 tüzeset fordult elő. Minőség szerint volt 4 tető, 3 félszer, 5 istálló, 1 ól, 1 fakamra, 3 szalma, 1 szobatüz és 1 vaklárma.

Elégett 2 cserépszindelyes, 2 szalmafedeles ház, 3 szalmafedeles pajta, 5 istálló, 1 ól, 1 fakamra, 12 szekér szalma, 22 szekér széna, 1 drb borju, 10,000 drb tojás és 1 ajtószárfa. Az elégett épületek egy kivételével mind biztosítva voltak, az összes kár 4759 frt.

Működésben állott az önkéntes tűzoltó-testületen kívül a helyben állomásozó, Ernő főherczeg nevet viselő cs. és kir. 48-ik gyalogezred, valamint a magyar királyi nagykanizsai 20. honvéd gyalogezred legénysége.

Az év elején volt a testületnek 106 pártoló tagja, évközben kilépett 1, marad az év végével 105.

Működő tag volt az év elején 109, kilépett 22, belépett 28, maradt az év végével 116. Szaporodás tehát ez évben 7.

Szolgálati időt tekintve, a következő adat áll: 25 évi szolgálati idővel 9, 24-el 1, 19-el 2, 18-al 1, 17-tel 2, 14-el 7, 13-al 5, 11-el 4, 10-el 3, 8-al 2, 7-tel 1, 6-tal 12, 5-tel 7, 4-el 9, 3-al 17, 2-vel 4, 1-el 25.

Polgári foglalkozásra nézve: Ügyvéd 1, orvos 2, hivatalnok 9, építőmester 2, tanító 2, gyáros 1, lapszerkesztő 1, kereskedő 1, könyvkötő 1, kárpitós 1, kőfaragó 1, lakatos 4, cipész 10, fodrász 1, molnár 6, kosárkötő 1, szabó 2, mészáros 1, asztalos 2, korcsmáros 3, kéményseprő 3, pék 1, csizmadia 1, bognár 2, kádár 1, ács 6, köteles 1, késes 1, kovács 2, fuvaros 3, déligyümölcs árus 11, földmives 10, kőműves 21, zenész 1, hivataloszolga 4 és bádogos 1.

Rangfokozatra nézve: Parancsnok és tisztviselő 24, főparancsnok —, csővezető 10, mászó 18, vizsgázott szivattyus 8, ujoncz szivattyus 44.

A zalamegyei tűzoltó-szövetség által kidolgoztatott és 1892. évi augusztus hó 12-én Csáktornyán tartott rendes évi közgyűlésében elfogadott tankönyv szerint a testületi tagok közül az elmúlt évben 6 tag jelentkezett a vizsga letételére; velük a vizsgáló-bizottság által a vizsga megtartatván, közülök 2 kitünő, 3 jeles és 1 jó érdemsorozattal ellátott bizonyítványt nyert.

Az év folyamán az őrtanyán minden nap rendes, azonkívül a színházban, valamint a lovardában kellő számu, jól ellenőrzött őrség volt jelen.

Szabadságoltatott 1—3 havi időre 10 tag. Szolgálatmulasztásért megintetett 20, a tagok sorából töröltetett 2.

A zalamegyei tűzoltó-szövetség ez év június 30-án rendkívüli közgyűlését városunkban a városház nagytermében tartotta meg, a melyen a megyei tűzoltó-testületek közül 18-án meglehetősen nagy számmal képviseltették magukat.

A közgyűlésre gyülekezési helyül az őrtanya helyiség tűzetett ki, a hol Knortaer György főparancsnok fogadta a vendégeket a testület nevében. — Az őrtanyáról díszmenetben vonult végig a helybeli testület és zenekara élén a vidéki testületek küldöttei.

A városház nagytermében a közgyűlés megkezdése előtt városunk köztisztjeletben álló polgármestere üdvözölte a város nevében a vidéki testületeket, mely üdvözetet a szövetség elnöke, Mayer István meleg szavakban köszönt meg s miután a közgyűlés határozatképességéhez szükséges számot konstataálta, azt határozatképesnek kimondotta és megnyitotta.

A közgyűlés legfontosabb tárgyát az alapszabályok módosítása képezvén, a mely a kiküldött bizottság által már előző napon megszerkesztvén, a közgyűlés által egész terjedelmében elfogadtatott.

A közgyűlés befejezte után újból az őrtanya helyiségebe történt a felvonulás, a honnét a polgári egyletben tartott bankettre ment a testületek legnagyobb része.

Délután 4 órakor a főtéren álló herczeg Batthányi-féle házban és előtte tartatott egy díszgyakorlat. Először iskolailag mutatta be a testület képzettségét s azután rohamra támadási gyakorlatot tett, a melynek végeztével ponyvába ugrálás, kötél és zsákba ereszkedési mutatványokat csinált, és egyesek ütési, törési és horzsolási sebeket szinelve, a mentők és kötszerek szükségességét mutatták be; a kik jelen lévén, a szinlelt szenvedőkön azonnal segítve, sebeiket bekötözve a mentőkocsiba vitték s az őrtanyára felszállították. — Este 6 órakor a sörgyári mulató kertbe vonultak ki a testületek, a honnét az indóházba kísérték ki a testület vendégeit.

A magyar országos tűzoltó-testületek segélyző szövetségének az elmúlt évben 109 taggal volt tagja testületünk s azt egy tag segélyezésére 30 frt erejéig, míg ellenben saját segélyalapunkat két tag segélyezésére 62 frttal terheltek meg.

(Folyt. köv.)

H I R E K.

Dr. Óváry Ferencz, az orsz. tűzoltó szöv. alelnöke 100 frttal az orsz. tűzoltó segélyző szövetség alapító tagjai sorába lépett.

Segélyezés. Az orsz. segélyező szövetség választmánya a tűznél szenvedett sérülései folytán elhunyt ifj. Szidanits Ferencz árvái részére 500 frt segélyt szavazott meg.

A osztrák tűzoltó-szövetségnek Klagenfurtban tartott VI. nagygyűlésére a budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnoksága *Hermann Ödön*, *Szidanits Ferencz*, *Osztérky Lajos* oszt. parancsnokokat és *Bulyovszky Aladár* parancsnoksági tagot küldötte ki. Az orsz. tűzoltó-szövetséget ugyanezen gyűlésen *dr. Kék Lajos* elnök és *dr. Szily József* titkár képviselték.

A csurgói önk. tűzoltó-testület által a járás községei részére rendezett tűzoltó-szaktanfolyam július 26. délután 6 órakor ért véget.

Az oktatás május hó 3-án délután 2 órakor vette kezdetét, és folyt 10 vasárnap délutánon át 2—5-ig, míg július 26-án délután 2—6-ig elméleti és gyakorlati vizsgával nyert befejezést.

A vizsgát nagyszámu közönség hallgatta és nézte végig, a csak közigazgatási hatóság nem képviseltette magát, ami kellemetlen benyomást gyakorolt a falusi hallgatókra.

Részt vett összesen 22 hallgató 11 községből, egytől egyik földműves emberek, akik gyalog, kocsin, vagy vasúton jártak be az előadásokra, kapván fejenként az illető községtől minden utért 50 kr. költségre valót.

A vizsga a következő minősítéssel zárult: kitünő 1, jeles 5, jó 10 és elégséges 6, miről a hallgatók díszes bizonyítványokat nyertek; kaptak azonkívül 1—1 „egységes gyakorlati szabályzatot“ és minden két-két ember egy szolgálati szabályt és egy szabályrendelet-mintát kötelezett tűzoltóság szervezetében, a további utbaigazításokat esetről-esetre Csurgón megkapják.

Az emlékezetes első somogy megyei tűzoltó-szaktanfolyamot kedélyes nyári mulatsággal fejezték be, az alsok-sarkadi tűzoltó-egylet által rendezett erdei mulatságon, egyesülve Csurgó, Alsok-Sarkad és a hallgatók, honnét csak a reggeli órákban oszoltak szét.

A tolnavármegyei szövetség e napokban tartotta Bonyhádon Boda Vilmos országgyűlési képviselő elnöklete alatt közgyűlést s ezen Perczel Dezső belügyminiszter is megjelent. Hogy a vármegyéből összegyűlt tűzoltók lelkes óvácziókkal fogadták, csak természetes, mert hisz tűzrendészeti ügyekben ma ő nagyméltósága a legfelsőbb forum. Közgyűlés után, melyen a vármegyei szövetség elnökévé újra Boda Vilmos választott meg, az »Oroszlán« vendéglőben lakomát tartottak, melyen a királyt és szeretett védnökünket, József főherceget, maga a belügyminiszter köszöntötte fel. Este a tűzoltók fáklászenével tisztelegtek a belügyminiszternél, kit dr. Moldoványi István bonyhádi ügyvéd és főparancsnok, a vármegyei szövetség alelnöke üdvözölt. Az ünnepségek után tűz is volt Bonyhádon. A szövetség titkára Véges János lett, pénztárnoka pedig Nikitics Imre.

Szabadka város törvényhatósági közgyűlésén, augusz-

tus 27-én, Schmausz Endre főispán megemlékezett az önkéntes tűzoltó-testületről, mely a többi, már előbbi években szerzett sikerei mellé a legszebbet fűzte, a f. évi országos tűzoltó-versenyen elnyerte a királydíjat. Kéri egyúttal a törvényhatósági bizottságot, miszerint az önkéntes tűzoltó-testület elnöke és főparancsnokának az elért sikerért köszönetét nyilvánítsa. — Egyhangulag elfogadtatott. Ezzel kapcsolatosan felolvastatott bajsai ifj. Vojnich Sándor önkéntes tűzoltó-testületi elnöknek jelentése a Budapesten f. év augusztus 15. és 16-án megtartott ezredéves országos tűzoltó-versenyek eredményéről, melynek alapján azon kérelemmel fordul a törvényhatósági bizottsághoz, hogy a legmagasabb díj (ezüst babérkoszoru) megőrzésére egy megfelelő szekrényt készíttessen s azt a város tanácstermében, vagy a polgármesteri hivatalban helyeztesse el olykép, hogy a szekrényhez készítendő két kulcs közül az egyik a mindenkori polgármester, a másik pedig a mindenkori önkéntes tűzoltó főparancsnok megőrzésére lenne bízandó. — Ezen jelentést a törvényhatósági bizottság örvendetes tudomásul veszi és utasítja a tanácsot, hogy a királyi díj elhelyezésére egy megfelelő szekrényt készíttessen s azt helyezze el. Ezenkívül pedig, tekintettel arra, hogy ezen, a millenáris évben a város jó hírét és dicsőségét nagy mértékben öregbitő kiváló siker jórészen Venczel Lajos parancsnokot és a tűzoltó legénységi versenycsoportot illeti meg, a törvényhatósági bizottság — elismerése jeléül Venczel Lajos parancsnoknak 300 frt jutalmat megszavaz, megszavaz továbbá még 200 frtot azon hozzáadással, hogy azt a városi tanács természetben, vagy megfelelő alakban ossza szét a versenycsoport legénysége között.

Főszerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felelős szerkesztő:

KÁLMÁN GÉZA.

NYILT-TÉR.

*Tűzoltó testületek
figyelmébe!*

HOHENBERG FERENCZ

egyenruházati paszomány-gyáros

BUDAPEST,

IV. ker., Gizella-tér 3. és 4. szám.

Állandóan nagy raktárt tart

tűzoltói

**zsinór- és paszomány-
árúkbán.**

HIRDETÉSEK.

A

Tűzoltó Közlöny

előző évfolyamaiból

teljes példányok

1 frt 25 krajczárért

megrendelhetők

a kiadóhivatalban

Budapest,

IV. Molnár-utca 26.

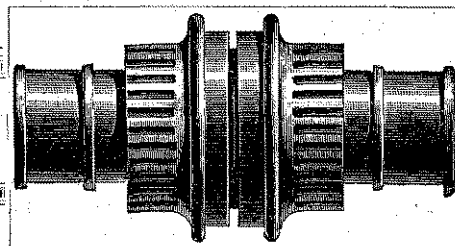
* Új! *

Az új Seltenhofer-féle szabadalmazott

tömlő-kapocs

Özölszerű!

Millennium

Millennium

a legjobb és legbiztosabb, legegyszerűbb és legolcsóbb tömlő-kapocs.

Képes árjegyzékkel szolgál

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

es. és m. kir. udvari szállítók Sopronban.

AZ
„AGRARIA“

INTÉZET

(A „HOLLANDIAI HITELBANK“ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGE)

BUDAPESTEN, Kerepesi-ut 73-ik szám.

Földbirtokra 3½%-os, bérházakra 4%-os, egyéb ingatlanokra 5–6%-os jelzálogi és konvertálási kölcsönöket *5–60 évi törlesztésre*, valamint *személy- és váltóhiteleket 2000 frttól* kezdve minden összeg erejéig eszközöl.

A konvertálási kölcsönök a törvényes bélyeg és illetékmentességet élvezik. Válaszbélyeggel ellátott tudakozódásokra minden kívánt felvilágosítás levélileg is készségesen megadatik.

Posta és sürgőnyczim: „AGRARIA“ Budapest, Kerepesi-ut 73. szám.

Feltűnő!!

Feltűnő!!

Párizsi petroleum-izzófény-hüvelyek.

Minden hüvely 15 kr.

Szabadalmazva minden iparállamban. — Minden darab több hétre fehér világítást ad.

Legnagyobb világító-erő legkisebb petroleum-fogyasztásnál.

Nincs korom! Nincs szag!

A legrosszabb petroleum is meglepő fehér világossággal ég.

A hüvely úgy a mint van, be lesz dobva a petroleum-tartóba és 24 óra után már meglepően fehér fényt kapunk. Ha a petroleum kiégett, több héten át utántölthető a nélkül, hogy ki kellene venni. *Az első esetben figyelni kell, hogy a lámpa tiszta legyen és a bél le legyen vágva.*

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan expediáltatnak. — Magyarország egyedi elárúsítója **BRAND A.** Budapest, Kalap-uteza 15. szám.

Jelzálog-kölcsönöket

budapesti és vidéki házakra, földbirtokokra, gyárakra és malmokra I. helyre 42 évre 5%, 50 évre 5 $\frac{1}{2}$ %, II. és III-ik helyre 6%-os tőke és kamattörlesztésekkel. — Pénzt váltóra 5—6% mellett 10,000 frtig gyorsan és pontosan eszközöl minden hitelképes embernek

SCHWARCZ ZSIGMOND

kereskedelmi és pénzügyi tudakozó irodája

VI. I., Kerepesi-út 63. BUDAPEST VIII., Kerepesi-út 63.

ALAPITTATOTT
1858.

WALSER FERENCZ-FÉLE

ALAPITTATOTT
1858.

első magyar

gép- és tűzoltószer-gyár,
harang- és érczöntöde

részvény-társaság.

Budapesten, VII. Rottenbiller-utca 66.

Gyártelepének első osztálya zállit

tűzi fecskendőket, gőz- vagy
kézhajtásra kerti fecskendőket,

községi egységes vészvonatokat,

továbbá **községek** s a szervezendő tűzorségek részére kocsik- és mozdony-fecskendőket, vízfordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelek tűzorségek és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni felszereléséit a legutolsó részletekig. Utcaöntöző kocsikat, himbatargonczákat szeméthordásra s egyuttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, pöczegödör- és csatorna-tisztító gépeket légszivattyúval. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomíttatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendők közül hazánkban 12,000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

Pártoljuk a magyar ipart!

BUDAPEST

Magyar királyi udvari szállítók.

BÉCS

Császári és királyi osztriai udvari szállítók.

BELGRÁD

Szerb királyi udvari szállítók.

TEHERÁN

Perzsa császári udvari szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZITŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánlunk továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dísz-sisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipokat, sapkákat posztóból és bőrből, pászományt, zsinórokat, kardbojtokat, keztüköket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vivő-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

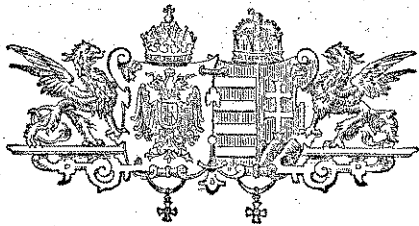
Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sürgöny-cím: Tiller udvari szállító, Budapest.

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és fehéreneműk!

— Mindennemű sport-öltönyök! —

Alapított 1816-ban.

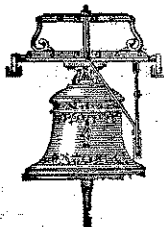
Hazánk legrégebb tűzoltószer-, szivattyú- és kút-gyára, harang- és ércöntödéje

SELTENHOFER FRIGYES FIJAI

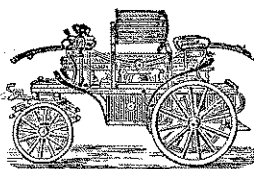
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőket** és **tűzoltó szereiket**, valamint kifünő hangu harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakas-parancsnoka.

1885.

— Ára 1 frt 50 kr. —

A tűz és annak oltása.

CSŐVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

— Ára 30 kr. —

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Kun-utcza.

Alapított 1865.

Kutszerkezetek.

Egyszerű kutszivattyuk.

Kutszivattyuk befagyás elleni csappal.

Kutszivattyuk emeltyűvel vagy lendkerékkel.

Mélykutszivattyuk lendkerék-hajtásra.

Mélykutszivattyuk járgányhajtásra.

Városi és községi közkutszivattyuk.

Kettős működésű szívó-nyomó szivattyuk emeltyű, lendkerék vagy gőzhajtásra.

Omnia-szivattyuk.

Kettős hengerű építési szivattyuk.

Centrifugal szivattyuk.

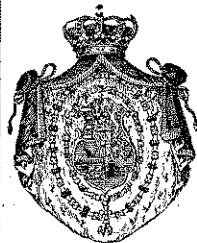
Vizszállító kosok.

Vizszállító hordós kocsik útöntözésre.

Házi vízvezetékek.

Számos kitüntetés.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
 udvari szállító.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
 udvari szállító.

Képes árjegyzék ingyen
 és bórmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI., Andrassy-út 8. szám.

Számos kitüntetés.

Gazdasági eszközök.

Tejhűtő-készülékek.

Tejszállító kánák.

Vaj-köpülők.

Borfejtő szivattyuk.

Palaczkmosó- és töltő-gépek.

Palaczkdugasoló gépek.

Szőlőzúzó készülékek.

Borsajtók.

Perenospora-fecskendők.

Forgatható trágyalé szivattyuk.

Trágyalé-szivattyuk hordótöltésre.

Szagtalanul működő póczegödörtis titó készülékek.

Légszivattyuk gázégető kályhával.

Fertőtelenítő gépek.

Alapított 1865.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

**SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-
HIVATAL:**

Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekebe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. Elnökeink. Arczképpel. — Az országos tűzoltó kongresszus. A felolvasó-ülés. — Általános rész. Sárosvármegye tűzrendészeti szabályrendelete. — *Technikai rész.* A vízszerezésről. Kisvárosi tűzoltóság készenléte. Tűz a szegedi kendergyárban. — *Testületek köréből.* A székelyhidi önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának 1895. évi jelentése. A nagy-kanizsai testület közgyűléséről. — *Hirek.* — *Hirdetések.*

Elnökeink.

Azon két férfinak arczképét mutatjuk be bajtársainknak, a kik a XIII-ik nagygyűlés bizalma folytán a szövetség élére állítva hivatva vannak a szövetség, illetve a tűzoltóügy fejlődését nemcsak

bajnokainak névsorában s a nagygyűlés csak érdemeiket és tevékenységüket méltatta, midőn őket a dús jövedelmet ugyan nem nyújtó, de kétségen kívül nagyfontosságú díszes állásra megválasztotta.

Dr. Kék Lajos elnök különben csak azon

Dr. Kék Lajos.

Dr. Óváry Ferencz.

sikeresen előmozdítani, hanem azt lehetőleg — fokozatosan — oda fejleszteni, a hova azt az ügynek önzetlenül kitaróan harczoló számos lelkes harczosa kívánja.

Az elnöktársak nem új harczosai a tűzoltóeszmének, neveikkel már régen találkozunk ügyünk

helyet foglalta el, melyet tényleg betöltött a szabadkai közgyűlés óta, mely őtet alelnökké választotta volt, mert hiszen elnök nem léteben ő benne egyesült mind a két tisztség, s hogy a kettős feladatnak is teljesen megfelelt, mutatja számos alkotás, mely az ő nevéhez fog fűződni, melyek

közül minden esetre legfontosabb az alapszabályoknak új irányban való megalkotása.

Elnökünk különben nemcsak a zöld asztalnál ér el eredményeket, hanem a gyakorlatban is sikereket mutathat fel, mert mint főparancsnoka az apatini önkéntes tűzoltó-testületnek, testületét magas nivóra emelte, mely megállja helyét.

Dr. Óváry Ferencz alelnök nevével, bár nem fiatal harczoza a tűzoltóság nemes és humánus céljának, csak később találkozunk a nyilvánosság terén; addig csak csendesen, de sikeresen dolgozott szívből jövő szeretettel az ügyért. Munkálkodásának meg is termett gyümölcse, mert létrehozta a veszprémvármegyei szövetséget, mely érdemeinek elismerésül őtet ügyvivő elnökévé is választotta s mely az ő tevékeny és gondos vezetése alatt minél jobban közeledik a kitűzött célja felé, mely az eddig oly nagy mértékben negligált tűzrendészetnek helyes alapokon és irányban való fejlesztésében nyilvánul.

Ő is különben mint a veszprémi önkéntes tűzoltó-testületnek főparancsnoka, a gyakorlat embere is s a gyakorlati téren bő tapasztalatokat szerezhetett magának, midőn a bős elem székhelyének 1893. évi áprilisban két egymásután következő napon — majdnem felét hamvasztotta el. Bőkezűség dolgában meg páratlan. Hogy a tűzoltóinak ismereteit fejleszthesse, a nagygyűlés alkalmából a Veszprémben összegyűlt megyei tűzoltóságok részére különvonatot állított s azonkívül a veszprémi önkéntes tűzoltó-testületet, valamint a választókerülete községeinek tűzoltóságait a kongresszus napjain saját költségén látta el.

Nincs kétség aziránt, hogy ily kipróbált férfiak vezetése alatt úgy a szövetség, valamint a tűzrendészet ügye is rohamosan fog fejlődni, s hogy oly kérdések is testté válnak, melyek ma még csak mint ige élnek.

K. E.

Az országos tűzoltó-kongresszus.

Az országos tűzoltó-kongresszus sorrendjének második napján augusztus 16-án első pont volt az orsz. segélyező szövetség közgyűlése, a kiállítási ünnepélyek csarnokában, *dr. Kék Lajos* elnöklete alatt a tagtestületek elég érdeklődése mellett.

Dr. Kék 8 órakor foglalta el az elnöki széket, röviden, de meleg szavakkal üdvözölte a megjelent képviselőket, az ülést megnyitottnak nyilvánítván jegyzőkönyv hitelesítő gyanánt *Putsch Tóbiást* és *Szokoly Ignácot* jeltelte ki.

Dr. Szily titkár jelenti, hogy a mennyiben 37 tagtestület képviselője lett igazolva, a gyűlés határozatképes.

Ezután előterjesztette a titkári jelentést, melyből kiemeljük a következőket:

Az 1895-ik évben a segélyező szövetség kötelékébe 64 testület tartozott 3254 taggal. Kolozsvárott a csatlakozás megkönnyítése céljából a tagsági díj 30 krról tíz krajczárra szállítván le, a testületnek tömeges belépése volt várható, azonban e feltevés csak részben ment teljesedésbe. A tagtestületek száma, mely az előző években állandóan 47, 50, 60 volt, egyszerre felszökött ugyan egyszerannyira, amennyiben ma 117 test. 5775 taggal szerepel a segélyező szövetség kebelében, de egyuttal meg is állapodott, a bevétel azonban a 10 krra történt leszállítása miatt a tagdíjnak, nem tartott lépést a tagok száma emelkedésével. A szövetség helyzete azonban anyagilag így is kielégítő, a mi főképp annak a körülménynek tudható be, hogy a kifizetett segély legnagyobb része az első magyar általános biztosító társaság jubileumi alapjának igénybe vételével volt fedezhető.

Az 1895-ik évben összesen 195 frtnyi segély adatott ki. 1896. első felében pedig egyedül a *puchói* egyesület igényelt és kapott 60 frt segélyt. A folyó évben ezenkívül még másik három bejelentés elintézése van folyamatban, u. m. Kalocsáé, Magyar-Óváré és Kúnfélegyházaé. Sajnos, hogy Magyar-Óvár csak a szerencsétlenség bekövetkezte után jelentette be csatlakozását és így forma szerint segélyt nem is igényelhetne. Végre ez év számlájára esik a közelmúltban előtörtént baleset, mely ifj. *Szidanits Ferencz* halálával végződött; a hivatalos bejelentés azonban a

budapesti önk. testülettől csak a napokban tétetvén meg, az a választmány elé még nem volt terjeszthető.

Titkár jelentése tudomásul vétetett.

Elnök: A napirend értelmében most a számvizsgáló bizottság jelentése következne. Hanem ezzel kapcsolatban kénytelen annak tényét hozni a t. közgyűlés tudomására, miszerint 1893 óta ez a számvizsgáló-bizottság *egyszer sem teljesítette kötelességét*. Sajnálattal jelenti ezt, de kénytelen vele, mert a legkellemetlenebbül magára a vezetőségre hat a konstatált tény. A bizalom meg van ugyan irántunk csorbitatlanul s rosszakarát nem igen tételezhető fel rólunk; nagyobb visszaélés lehetősége tehát kizárható. Ámde pusztán tévedésből, avagy hanyagságból is csuszhatik be hiba az elszámolás tételébe, s ha erre évek múlva jön reá valamelyik bizottság, úgy a gyanunak árnyéka már alig oszlatható el. Azért hat a dolog nyomasztólag első sorban magára a vezetőségre, mely azóta maga is megváltozott, egyedül a pénztárnok személye maradt ugyanaz. Mindezeknél fogva a számvizsgáló-bizottság jelentésének beterjesztése helyett újra csak azt kérheti, hogy küldjön ki egy háromtagu, lehetőleg olyan bizottságot, mely megbízásában el is fog járni. Eljárása eredményét aztán a szövetség hivatalos lapjában tehetők közzé, miután a közgyűlés e miatt el nem napolható.

Szokoly Ignác (Pápa) az elnök propositióját kiegészíteni kívánja. Szerinte ugyanis a számvizsgáló-bizottság kiküldésével és azzal, hogy ennek eljárása eredményét publicálhatjuk, még nem végeznénk teljes munkát, a mennyiben fenmarad még a felmentvény megadása avagy megtagadása, a mi kizárólagosan a közgyűlés hstáskörébe tartozik. Indítványozza azért kiegészítésképen, hogy a kiküldendő bizottság jelentése a közzétételen kívül a választmányhoz is utaltassék, mely azt illetékes végelintezés céljából a jövő közgyűlés elé terjeszse be.

Elnök indítványa Szokoly kiegészítésével elfogadtatik, a számvizsgáló-bizottság tagjaiul pedig *Simig Rezső*, *Markusovszky Béla* és *Lőrinczy Gáspár* megválasztatnak, kik mellé póttagokul *Hérmán Ödön*, *Osztetzky Lajos* és *Szidanits Ferencz* küldetnek ki. A bizottság a pénztár vagyónállagát 1893. márczius havától kezdve veszi vizsgálat alá.

Tomcsányi Béla, pénztárnok tette meg ezután jelentését, mely szerint

Bevétel:

1. 1895. évi pénztári maradvány		
9500 frt érték és	3632 frt 95 kr.	
2. 1896. jan.—aug. 15-éig befolyt tagdíjból	595 » 80 »	
3. » » » » kamatokból	327 » 10 »	
4. Átmeneti bevétel	36 » —	
Összesen	9500+4591 frt 85 kr.	

Kiadás:

1. Irodai kiadások	28 frt 62 kr.
2. Visszaízetett tagsági díjak	37 » 50 »
3. Nyomdaszámla	15 » —
4. Átmenetiek	36 » —
5. Pénzmaradvány a) törzsvagyon	9500+3198.31
b) folyó pénztári	1276.42=4474 » 73 »
Összesen	9500+4591 frt 85 kr.
	14091 frt 85 kr.

azaz tizennégyezer kilencvenegy forint 85 kr.

Elnök constatatálja, hogy a segélyező egyesület alapítókéje évről-évre növekedik, a mely örvendetes jelenség főképp arra vezethető vissza, hogy a kamatokhoz alig kellett hozzányulni, idegen segélyforrásokból is megéltünk. Ha pedig a tagtestületek száma folytatólag növekedni fog, ami valószínű, úgy még kedvezőbb lesz a helyzet. Azután felveti a kérdést, hogy tekintettel azon körülményre, miszerint 4500 frtnál több a készpénz, nem volna-e czélszerűbb értékpapíroknak a vásárlása?

Reményi Samu (Csurgó) a mellett van, hogy maradjon a készpénz a takarékpénztárban elhelyezve, az nincs olyan árhullámlásnak kitéve, mint az értékpapír, ha még oly reális is.

Tomcsányi Béla is a takarékpénztári betéteket tartja czélszerűbbeknek. Az értékpapírok, ha 100 forintosak, rendszeren 4%-ot jövedelmeznek. Kamatok kamatjával a takarékpénztár, mely szintén ad 4%-ot, még többre rugó jövedelmet ad és szükség esetén a pénzhez könnyebb hozzáférni.

Határozatba megy, hogy az értékpapírok vásárlása más időre halasztatik. A készpénz marad az első hazai takarékpénztárban elhelyezve.

Tomcsányi Béla pénztárnok bemutatja a költség-előirányzatot, mely 1300 frt bevétellel szemben 800 frt segélyre, 50 frt irodára és 450 frt tartaléklapra szánt, összesen szintén 1300 frtnyi kiadással elfogadtatik.

Szokoly indítványozza, hogy a szövetség választmányának jegyzőkönyvileg köszönet nyilváníttassék.

Elnök a szives elismerést köszöni a titkár és pénztárnok nevében is, a kik a felszaporodott munkát ma is minden külön díjazás nélkül végezik.

Reményi Samu az áldozatkészségnek is ismeri a határát, azért a választmányt, a titkár s pénztárnok javadalmazása tárgyában javaslattételre szeretné utasítani.

Szily József dr. a maga és a pénztárnok nevében ismételi ama kijelentését, hogy ők annyira nemes és humánus intézménynek tekintik a segélyező szövetséget, hogy az annak érdekében végzendő munkáért díjazást nem fogadhatnak el.

Elnök a jelenvoltak szives türelmét megköszönve, a segélyező-szövetség közgyűlését berekesztette.

A felolvasó-ülés.

A segélyező szövetség közgyűlése berekesztetvén, dr. Kék helyét dr. *Óvári Ferencz*, a veszprém-vármegyei szövetség elnöke foglalta el, nyomban megnyitotta a felolvasó-ülést, mely meglehetősen érdeklődés mellett fél tíz órakor vette kezdetét, s melyet az elnöklő dr. *Óvári Ferencz* következő beszéddel nyitott meg:

„Szeretve tisztelt Bajtársaim! Az ezeréves Magyarország Tűzoltói!

Abban a felette szerencsés helyzetben vagyok, hogy mélyen tisztelt Bajtársaimat, kiket a hármas hegy és négy folyó tájairól az ügyszeretet és lelkesedés vezérelt ide, a legszívélyesebben üdvözölhetem, ugyis, mint a kongresszus munkálatait előkészítő-bizottságnak tagja, s ugyis mint a kongresszusi szakfelolvasások és tanácskozások egyik vezetője. Legyenek üdvözölve közöttünk, hivatott bajnokai a tűzoltó ügynek, s így az igaz humanizmusnak.

Ily tekintélyes számban való megjelenésük csak buzdításul fog hatni mindnyájunknak a kitartásra és a munkára.

Nagyszabású kérdések vannak a szaktanácskozások napirendjére kitűzve. Hiszem azonban, hogy az önök bölcsessége, ügyszeretete, buzgalma és gyakorlati képzettsége lehe-

tőve fogja tenni e kérdések alapos megvitatását és eldöntését, s így nem kételkedem, hogy szaktanácskozásunk, üdvös elaboratumaival ügyünknek jó szolgálatára fog válni; előnyösen járulván hozzá annak az anyagnak a feldolgozásához, melynek révén nemes emberbaráti intézményünknek, az ifju Magyarország még ifjabb tűzoltóságainak megfelelő színvonalra emelését általánosítani kívánjuk.

Csak elismeréssel emlékezhetünk meg az eddig kivívott eredményeket létrehozók ügybuzgóságáról. Az övék az érdem, hogy alig 25 esztendő alatt több mint 9000 tűzoltó-testület alakult meg hazánkban. Intézményünk legkiválóbb előharczosainak tegnapi díszgyűlésünkön ki is fejeztük hálánkat és elismerésünket. Az ezen alkalomból tartott ünnepi beszédek kimerítően tárgyalták a tűzoltó-ügy múltját,

Főváros díja. Ezüst képleter.
Nyerte a török-szt.-miklósi testület.

fejlődését s jelenét. Viszont azonban azt is el kell ismerünk, hogy a teendőknek még egész halmaza vár reánk s számos vitális kérdés megoldása még csak a jövőnek feladatát képezi. E cél elérése felé ma is közelebb vihetjük jó ügyünket egy-két lépéssel.

Ezeréves hazánk története és a közel mult tapasztalatai bőséges példát szolgáltatnak nekünk arra, hogy nagy czélokot csakis egyesült erővel valósíthatunk meg. Intézményünk legnagyobb hibája az volt eddig is, hogy hiányozván az *egységes tűzrendészeti törvény*, hiányzott belőle a szükséges kapcsolat: az *egyonietiség*. Ezt megteremteni s ezzel a tűzoltó-intézményt *országosan* a kívánatos színvonalra emelni kongresszusunk legelső rangu feladata, melynek megoldásában közreműködni kötelessége az ország minden tűzoltójának, minden hú fiának.

E század a kultura százada, melynek diadala az egyenlőség, testvériség és szeretet ígét hirdetve, elnémitotta a harci kürtöket és elementáris fejlődésével a magyar nemzetet úgy a küllellenségektől, mint a belviszályoktól mindenkor meg fogja védelmezni. Teljes odaadással és egyszerűséggel kell tehát hogy foglalkozzunk mi is, a humanitárius czélokot szolgáló intézmények legnemesbikével, a tűzoltó-ügygyel!

Ez a nemes hév nyilatkozik meg bennem, midőn Önöket, mint a tűzoltó-ügy lelkes bajnokait, tisztelt és szeretett bajtársaimat, ezennel szívem mélyéből üdvözlöm és felkérem a szakelőadó urakat előadásaik megtartására, kijelentvén, hogy a felolvasás megtörténte után jogában áll bárkinek is a felvetett kérdéshez hozzászólni, azt vita tárgyává tenni, tapintatos bölcsességgel olyan megállapodásokat létesíteni, melyek alkalmasak lesznek arra, hogy a holnapi nagygyűlésen minden vita kizárásával mindnyájan annak elfogadása mellett szavazhassunk.

Munkálkodásunkhoz Isten áldását és sikert kérve, átadom a szót Markusovszky Béla jegyző úrnak.*

Markusovszky Béla jegyző jelenti, hogy a szándékolt felolvasások közül kettő elmarad és pedig egyike *Bárány N. Ernő*, a budapesti önk. testület főparancsnokáé, kinek a központi választmány megbízásából a szervezés és rangjelzés kérdéséről kellett volna ma, az eddigi tervezetek s megállapodások kapcsán, egy elfogadásra ajánlandó végleges indítványt megokolva betérjeszteni, a versenyeken való elfoglaltatása miatt, a másik *Wopaletzky Károly*, a budapesti tűzoltó-testületek szövetségének alelnökeé, ki a rendező-bizottsági teendők miatt absolute nincsen abban a helyzetben, hogy időt szakíthasson magának a felolvasás megtartására. Ennek folytán tehát a felolvasásra jelentkezők közül csak hárman fogják megtartani felolvasásukat, ugymint: *Putsch Tóbiás*, *Reményi Samu* és *Konkolyi Gábor*. Azonban az elmaradók helyett három új felolvasó, illetve előadó jelentkezett.

Az egyik ifj. *Kádár Henrik*, hódmezővásárhelyi parancsnok, a másik *Markusovszky Béla*, a harmadik *Bogyay Zsigmond*, sárospataki főparancsnok, ki *Kádár Henrik* felolvasása kapcsán, hozzászólás helyett, felolvassa azt a cikkét, melyet még 1893-ban írt és tett közzé, de a mely még ma is aktuális.

Ezek előrebocsátása után kéri a t. kongresszus türelmes figyelmét, s a szaktanácskozmány elnöke által megállapított sorrend szerint felkéri *Putsch Tóbiás* iglói főparancsnokot, hogy felolvasását kezdje meg.

A felolvasásokat teljes szövegükben hozni fogjuk lapunk hasábjain, a mint már meg is kezdtük más helyen, miért is itt csak az ülés lefolyását írjuk meg általánosságban. A sorrend szerint *Putsch* után, kit általános figyelemmel hallgatott végig a szaktanácskozmány, ifj. *Kádár Henrik* tartotta meg felolvasását.

A javítást igénylő állapotoknak közvetlen megfigyelés után ecsetelt szabatos és megragadó állítása zamatos magyarsággal előadta a hallgatóságoknak általános tetszését

nyerték ki úgy, hogy dr. *Kék Lajos* maga kért szót a czélból, hogy melegen ajánlja *Kádár* indítványát elfogadásra, Majd *Bogyay Zsigmond* olvasta fel egy, már a XI-ik közgyűlésen megtett indítványát, mely a kötelező tűzbiztosítás behozatalát és a tűzoltóság államosítását kívánja behozni. Ifj. *Kádár Henrik* határozati javaslatát, mely a kötelező tűzbiztosítást csupán az épületekre kívánja kiterjeszteni, *egyhangulag* elfogadták.

Kádár után *Markusovszky Béla* foglalta el az előadói széket. Szabad előadásban fejtegette azokat az okokat, melyek a *tűzrendőri törvény* megalkotását szükségessé teszik, s azokat a jelenségeket, tapasztalatokat és tényeket, melyek alapján nyugodtan állítható, hogy e törvény számára a talaj immár kellőképen elő van készítve. A tetszéssel fogadott beszéd után a dr. Szily József titkár által felolvasott következő határozati javaslatot terjesztette be:

„A magyar országos tűzoltó szövetség XIII-ik nagygyűlése minden kétségen felül állónak tartja, hogy az állam által eddig mostohán kezelt tűzrendészet ügyének a törvényhozás útján való végleges szabályozása első rangu szükségét képez. Arról is meg van győződve a nagygyűlés, hogy a magas kormány a nemzeti vagyon és illetőleg az állam kárára oly gyakorta előforduló tüzesetek keletkezésének és sokszor megdöbbentő kiterjedést öltő mivoltának okait ismervén, ezzel szemben kötelességének tudatában van, és hogy e tarthatatlan állapotoknak még 1868. évi 4209. sz. a. körrendeletében kilátásba helyezett javítását immár maga is elodázhatatlannak tartja. Minthogy azonban a sokféle egyéb szervezési munkálatok halmaza mellett, a tűzrendészet ügyének eme szabályozása 1868, vagyis teljes 28 év óta, nem volt napirendre tűzhető: addig is, míg az 1891-ik évben a képviselőház elé betérjesztett közigazgatási reformjavaslatok megállapított egymásutánjában a sorrend a tűzrendészet ügyére is kerül: a hazai tűzoltóságok millennaris nagygyűlése az alábbi két pontba foglalt kérelemnek a figyelembe vételét s ebből folyólag részben közvetlenül, részben pedig a törvényhatóságokhoz menesztendő körrendelet útján, intézkedést kér aziránt, hogy:

1. Az 1888. évben 53/888. sz. alatt kibocsátott tűzrendőri kormányrendelet 35. §-a értelmében a belügyminiszterium számára föntartott jogot a nagym. miniszter úr gyakorolni, illetőleg a rendes értesülésen felül, arra alkalmas megbízottak útján meggyőződést és alapos tudomást szerezni méltóztassék a tűzrendészet kezelésének mai állapotáról, valamint arról, hogy a fenti számú kormányrendeletet az egyes törvényhatóságok milyen mértékben és mily módon hajtották végre?

2. Mivel a tüzesetek korlátozása és számuk csökkentése csak oly intézkedések által érhető el, melyek a közigazgatási hatóságok gyakorolta tűzrendőri vizsgálatoknak hatékonyabbá tételében kulminálnak: méltóztassék a nagym. belügyminiszter úrnak már a legközelebb tárgyalás alá kerülő közigazgatási törvényjavaslatnál kegyesen gondoskodni arról, hogy a tűzrendészet, a külön tűzrendőri törvény megalkotásáig is, szervesen beleillesztessék a közigazgatás keretébe. «
A határozati javaslat felolvasása után indult meg az első vita.

Hencz Antal (Békés) úgy találja, hogy már eleget kértünk, végre egyszer követeljünk is.

Scholz (Szepes-Strázsa) abban egyetért *Markusovszkyval*, hogy a kormányrendelet végrehajtásának milyen stádiumban létéről kell mindenekelőtt meggyőződést szerezni, mert pl. náluk a Szepességen csak papíron vannak meg a kötelező tűzoltóságok, a rendelet végrehajtásáról pedig senki sem gondoskodik. Azt hiszi azonban, hogy a tűzoltó-

testületek beléletére még ennél is fontosabb egy az egész országra kiterjedő fegyelmi szabályzat megalkotása, mely a parancsnoknak büntető jogot ad. Ma a renitens tagokkal nem mindig lehet boldogulni.

Apró János (Földeák) az előtte szóló beszédének végével nem érthet egyet. Szerinte az *önkéntesekre*, de általában a *magyar emberre* nem kényszereszközzel, hanem jó szóval lehet és kell hatni. Előadó határozati javaslatát úgy fogadja el, a hogy felolvastatott.

Fazekas Zsigmond (Gyoma) a tűzrendőri törvény létrejöveteleig sem tartja lehetségesnek a mai állapotnak megtűrését. Első sorban a hatóságokat kell rászorítani, kényszeríteni a kormányrendelet végrehajtására. S mert *Markusovszky* is ezt czélozza határozati javaslatában, midőn a hivatalos értesülésen felül kíván a miniszteriummal a dolgok állásáról tudomást szereztetni, a javaslatot pártolólagerjesztendőnek tartja a nagygyűlés elé.

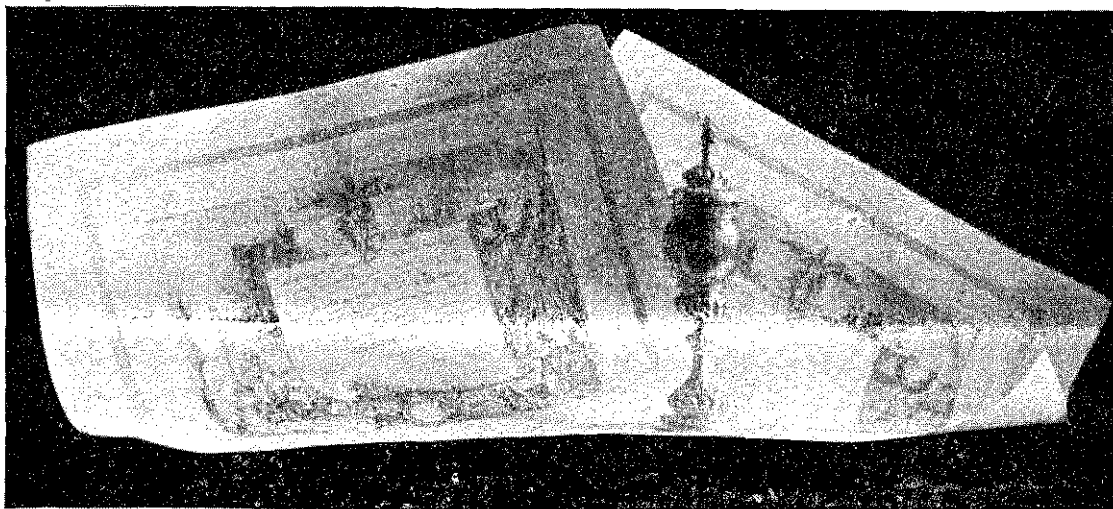
Szokolay Ignác (Pápa) nem tartja elégségesnek annyit kérni, hogy a maga szám ra fentartott felügyelet jogát gyakorolja is már végre valahára a belügyminiszter, hanem azt óhajtja, hogy a kormányrendeletnek szereztessék érvény teljes egészében.

Elnök összegezve a felszólalásokat; a maga részéről

tűzoltóság gsefteljen. A szertár berendezésére nézve pedig az a meggyőződése, hogy sok helyt előbb csak szereket tudjanak beszerezni, akkor is elég idő lesz majd szertárépültre gondolni, de akkor sem tartja helyesnek a szertárépületnek spekulatív feltételek alapján való létesítését.

Pászthy László, *Zagyva-Róna-Inászó* képviselője az előfogatok előteremtésére elegendőnek tartja jutalmak kitűzését.

Reményi Samu az előtte szólókkal szemben megjegezni kívánja, hogy ő nem ideális állapotokat festett, hanem gyakorlati tapasztalatokat ismertetett. Nála ez mind meg van valósítva. A szertárt már csak azért is becsukva tartja, hogy a gyermekek pajkosságából eredhető kellemtelenségeknek elejét vegye. A gseftelés szóval szemben pedig egy régi mondást idéz: »A cél szentesíti az eszközt«. Az előfogatok requirálását nem tartja elegendőnek, mert a befogással késlekedő avagy az előfogat állítását megtagadó polgár utólagos büntetése által nem látja elhárítva a késedelemből származható nagy károk bekövetkeztét. De jutalmak kitűzésével sem hiszi, hogy helyes úton járnánk, mert náluk megtörtént, hogy az előfogattulajdonos maga gyujtogatott, csakhogy mint elsőnek érkező a kitűzött jutalmat felvehesse.

Szövetség díja. Ezüst kehely tűzoltóval.
Nyerte az alsóthi testület.

azt hiszi, hogy első sorban mégis csak arról kell meggyőződést szerezni, hogy milyenek a mai állapotok és illetőleg mily stádiumban van a kormányrendelet végrehajtása. A konstalált és összegezett hiányoknak ily úton megalkotott tiszta képe alapján azután magát a tűzrendőri törvényt kell megalkotni. Az ülés megállapodásakép *Markusovszky Béla* határozati javaslatának változtatás nélkül való elfogadását jelenti ki.

Ezután *Reményi Samu* (Csurgó) felolvasása következett: »A kisvárosi tűzoltóság készenlétéről.«

A felolvasáshoz *Moson* képviselője szólott hozzá, a ki a hallottakat csak olyanok számára való felolvasásnak tartja, a kik még nem alakítottak tűzoltó-testületet. Mert a hol már van tűzoltóság, ott nem hiszi, hogy mind ez ne volna meg.

Gyoma képviselője előtte szólóval ellentétben azt hiszi, hogy 100 év mulva sem lesz meg mindaz, amit felolvasó a kisvárosi készenlétől kíván. Szerinte a szertárt bezárva tartani nem lehet. A forspontra nézve pedig az a véleménye, hogy az, ha valahol a város végén van elfoglalva s előbb haza kell mennie a fecskendőért — annyi, mint ha nem volna, mert idejében nem felelhet meg a tőle várt kívánalomnak.

Földeák képviselője nem tartja helyesnek, hogy a

Elnök úgy találja, hogy *Reményi* felolvasása inkább csak didaktikai jellegű s mint ilyen különösen a hallott hozzászólások után igen tanulságos. De határozati javaslatkép a nagygyűlés elé nem fog beterveztetni.

Végül *Konkoloyi Gábor* ózsápusztai (Tolna) alparancsnok tartotta meg felolvasását. Benyújtott határozati javaslata, mely elfogadtatott, a következőképp hangzik: »Az országos tűzoltó-kongresszus méltányolva azon anyagilag és erkölcsileg fontos feladatot, melyet a pusztai tűzoltóságok teljesítenek, feliratilag arra fogja kérni a kormányt, hogy a tűzoltásnak a gazdasági tanintézetekben leendő előadását elrendelni s a pusztai tűzoltóságok eszméjének a nagyobb uradalmakban leendő terjesztését előmozdítani méltóztassék.«

Földeák képviselője most az iránt interpellálta meg az elnököt, hogy »a szervezés és rangjelzés« kérdése miért maradt el. Ő a kérdést tartja annyira fontosnak, hogy az előadó nélkül is vita tárgyává tétessék.

Elnök megjegyzi, hogy a felolvasó-ülés megnyitása elején mindjárt bejelentetett, miszerint *Bárány N. Ernő*, ki e tárgyban az előadó szerepére vállalkozott, felolvasását nem fogja megtartani. Hogy pedig most ex abrupto előadó nélkül vitassuk meg a dolgot, ez lehetséges volna ugyan, de nem volna illő, mert az idő előhaladottsága miatt a hallgatóság egy kissé megfogyott s megvitatás tárgyává

tenni azt a kérdést, melyhez a bajtársak közül a legtöbb tudnának és akarnának hozzászólni, éppen akkor, a midőn már aránylag kevesen vagyunk együtt, nem volna helyes.

Indítványozza azért, hogy az előadó uraknak hálás köszönet nyilváníttassék s ezzel a felolvasó-ülés berekesztessék.

Fazekas Zsigmond (Gyoma) hozzájárul az elnök indítványához, melyet azzal kíván megtoldani, hogy dr. Óvári Ferencnek a felolvasó ülések inaugurálása közben tanúsított kitartásért, tapintatos vezetéséért külön köszönet szavazzassék.

Elnök az ülést általános éljenzés közepette $\frac{3}{4}$ óra-
kor berekeszté.

*

A nagygyűlés második napjának délutáni programmpontját képezte a kongresszusra megjelent tűzoltótörszervelet megyék szerint csoportosított tömegeinek díszfelvonulása. A menet elindulása 4 órára volt kitűzve az „Újépület” katonai laktanya udvarából, a hova a gyülekezése az egyes testületeknek $\frac{1}{23}$ órára volt kitűzve, azonban ugy a gyülekezés, valamint a nagy tömeg felállítása több időt vett igénybe, mint gondolva volt, mert már elmúlt 5 óra, midőn a menet eleje élén a szövetség elnökségével és választmányával a váci-körútról az Andrassy-útra bekanyarodott. Ezalatt a látványosság iránt igen fogékony fővárosi közönség a vidékiek által növelve, majdnem áttörhetlen eleven sorfalat képeztek a menet irányaként kitűzött utak és kiváltképpen a váci-körúton, Andrassy-úton és Stefánia-úton. A menetoszlop, melyben egy pár testületen kívül jóformán az összes megjelent testületek részt vettek, oly hosszú volt, hogy eleje már az Andrassy-úton járt, a vége még mindig a kaszárnyában állott: Az egyes pontokon a menet elvonulása tovább tartott háromnegyed óránál. A menetben részt vevő tömeg, a különböző színű egyenruhás csoportok változatos képe, melyet még inkább fokozott a menet közzé iktatott tűzoltószerek sokasága pl. az alsuthi önkéntesek 3 szerrel, váciak 2 szerrel, gödöllőiek 2 szerrel, soroksáriak 2 szerrel, déli vasuti főműhely Székesfehérvárról 1 szerrel, Ganz és Tsa vasöntőde 2 szerrel, hajógyár 3 szerrel, budapesti önkéntes 6 szerrel és végül a fővárosi tűzoltóság egy szakasza 3 szerrel — valóban impozáns látványt nyújtott, hogy a nézőközönség az egyes csoportok elvonulása alkalmával lelkes éljenzéssel adott kifejezést tetszésének. A menet utója még nem ért az Andrassy-út végére, midőn elkezdett sűrűn szitálni az eső, s így vonult be a menet a kiállítási versenyterre, a hol sűrű egymás háta mögé sorakozva az egész nagy teret betöltötték. Midőn a csapat utója is bejött a versenyterre s elvonult az elnökség előtt, az elnök lefuvatott s így elmaradt az ez alkalomra tervezett iskola- és díszgyakorlata a budapestieknek, mely méltó befejezése lett volna a nap eseményeinek, s meg is lett volna tartható, mert még ki sem ürült a versenyter, már megállott az eső s egész kellemessé vált az idő. Egy kicsivel több víz ugy sem ártott volna tűzoltóéknak, a kevés nézőközönség pedig kitarított és csalódva távozott.

*

A kongresszus harmadik napján, augusztus 17-én, tartatott meg a XIII-ik közgyűlés, melyet d. e. 9 órakor nyitott meg dr. Kék Lajos alelnök az ünnepélyek csarnokában, a melyen a külföldiekön kívül számos tűzoltó vett részt, feszült kíváncsisággal várván kiváltképpen a versenyek eredményének kihirdetését. Az igazolt képviselők száma 199, névsora a következő:

Dr. Kék Lajos elnök, dr. Szily József titkár, Tomcsányi Béla pénztáros, Vermes Béla, dr. Hadzsy János, Mezey Mihály, dr. Óváry Ferencz, Polcz Rezső vál. tagok; Kovacsics Gyula (Temesvárm. szöv.), ifj. Simonyi Károly (Hevesvárm. szöv.), Vuk Gyula (budapesti szöv.), Szikszay

Gyula (Hajduvárm. szöv.) Rösch, Frigyes (Sopronvárm.), Vida Pál (Alcsuth), Blázy Imre (Veszprém), Pauer János (Selmeczbánya), Hencz Antal (Békés), Ecker Sándor (Nagy-Páka), Dudás Adolf (Gyöngyös), Nikitits Sándor (Vác), dr. Schütze József (Új-Moldova), Wertheim Béla (Beodra), Horeczky Gyula (Répczelak-Csánig), Koós Adolf (N.-Szt.-Miklós), Nagy Sándor (Kádárta), Perger Ignác (Eger), Moizer József (Nagy-Perkáta), Flacsker György (Szt.-Mihály), Verebi Végh István (Vereb), Zsoldos Pál (Duna-Adony), Boksán Szevér (Kurtics), Hajós József (Alsó-Szt.-Iván), Glogovác József (Nagy-Láng), Szalay Mátyás (Karavukova), Bodrogi Gyula (M.-Sziget), Winter Mihály (Moson), Kresztics Tamás (Fehértemplom), dr. Hősz Mihály (Nagy-Lak), Mészáros Sándor (Keszthely), Mogán Ignác (Borossebes), Kovács József (Szeged), Zsiga János (Csongrád), dr. Nagy Kálmán (Mohol), Scossa Zoltán (Szabadka hiv.), Schór Albert (Arad), Sándor Miklós (Komárom), Hauzer György (Győr), Kenyeres Benedek (Török-Szt.-Miklós), Miskovics György (Bavaniste), Markovich Gusztáv (Baglyasalja), Pápay Aladár (Cs.-Somorja), Ulcz Nándor (Moór), Pászty László (Zagyva-Róna-Inászó), Khin Lajos (Doborgaz), Polniczky Lajos (Nagy-Szombat), Czedler János (Zombor), Putsch Tóbiás (Igló), Recht Ignác (Nagyvárad), Wenczel Lajos (Szabadka önk.), Torma Béla (Pákoz), Gengler János (Székesfehérvár, déli vasut), Cséber János (Kula), Pápay Károly (H.-Böszörmény), Varga Lőrincz (Temesvár), Schwarcz Ádám (Ada), Szokoly Ignác (Pápa), Graef János (Csáková), Drexler Adolf (Fólya), Nagy Antal (Zalaegerszeg), Gyenge Imre (Nagy-Szalonta), Zakar Kálmán (Márgitta), Bogay Zsigmond (Sáros-patak), Csermák Hugó (Ács), Lillia Zsigmond (Eperjes), Kukorely Ferencz (Ósi), Náthán Jakab (Fogaras), Németh István (Déned), Schön Miksa (S.-A.-Ujhely), Lázár István (Nagy-Enyed), Tóth Lajos (Nagy-Salló), Tarj György (Berettyó-Ujfal), Molnár János (Gyöngyös-Püspök.), Brüll Lajos (Gödöllő), Domby Albert (Karánsebes), Krenko József (Aszód), Groidl Gyula (Pozsony), Demidov Ignác (Nagy-Károly), Ligethy Béla (Mezőkövesd), Kovács Gyula (Légrad), Nicsovits Vazul (Szigetvár), Gayer Sámuel (Ikervár), Csizmadia László (Tata), Spitzer Mór (Széleskut), Mohapel Antal (Körmöczbánya), Martini Mátyás (Új-Arad), Fülöp József (Kis-Kun-Dorosma), Bitter Tódor (Bátorkeszi), Barna Gyula (Szt.-György), Novotni Sándor (Darázsfalva), Petonszky Ferencz (Oka), Zemina Tamás (Sércz), Sinkó Fábán (Fehéregyház), Gabrits István (Oszlop), Kopunovits Károly (Völgyfalva), Mamusics Antal (Loretto), Nagy Gábor (Debreczen), Horváth Sándor (Szarvko), Szegszárdy János (Szt.-Margita), Christe Loránd (Büdöskut), Gaál András (Vulka-Pordány), Arangelovics István (Czinfalva), Krizse Gábor (Zarány), Zemina Lajos (Kishöflány), Pertsics Péter (Nagyhöflány), Nimcsevics Sándor (Lajta-Pordány), Ferenczy János (Szatmár), Morandini Bálint (Csáktornya), Faix Károly (Oroszlámos), Göbel László (Nagy-Igmánd), Kreith Gyula (Pásztó), Herz Ede (Ó-Kanizsa), Tussel Gáspár (Tejfal), Barabás István (Vasvár), Löw Gyula (Nagy-Kikinda), Vitéz Károly (Brassó), Weisz Ferencz (Ó-Becse), Klein Gyula (Ujvidék), Komlós Mihály (Nagy-Márton), Jockel Lajos (Német-Palánka), Reményi Samu (Csurgó), Simigh Rezső (Kölcse), Boross Soma (Lajta-Ujfal), Körösi József (Kolozsvar), Demkó-Belánszky Ferencz (Módos), Schneider Frigyes (Sopron), Mihalik Béla (Kassa), Lépes Miksa (Salgó-Tarján, vasgyár), Hermán Ödön (Stotzing), Schwetz András (Káposztafalva), br. Clauer Elek (Féll), Türk Károly (Förév), de Rivo Gyula (Szt.-Elek), Gáspár János (Csákvár), Bognár János (Türje), Bulyovszky Aladár (Vimpác), Balló Lajos (Liptó-Szt.-Miklós), Knortzer György (Nagy-Kanizsa), Ruh Géza (ó-budai hajógyár), dr. Nyiráthy János (Baja), Breuer Szilárd (Zsarnócza), Lukáts Gyula (Nagy-Lócsa), Dulló János (Torda), Holczmann József (Lugos), Reich György (Pécs), Richter Gyula (Moha), Krämer Rezső (B.-Topolya), Ter-

sánszky András (Tetétlen), Kecskeméthy Gyula (Mezőtur), dr. Köncs Boldizsár (Szunyogd), Andrejovich Antal (Pancsova), Roszkopf Ignác (Malaczka), dr. Varga Pál (Miskolcz), Schurke Arnold (Újhely-Jóka), Novák Lajos (Besztercebánya), Kukkenberger János (Szászvár), Lőrinczy Gáspár (állami gépgyár), Páskuj Antal (Szilágy-Somlyó), Lázár Gábor (Zilah), Petrovics János (Szt.-Endre), Leopold Samu (Ózsák-pusztá), Fogthúy János (Hajdu-Szoboszló), Honéczy Géza (Losonc), Karner János (Gutor), Wágner Manó (Rákos-Palota), Fodor Ödön (Nagy-Légh), Peck István (Hidas), Köhler István (Nagy-Szarva), Veress Lajos (Vajka), Szidanits Ferencz (Tárnok), Himmel Vilmos (Futak), Barabás György (Sárvár), Székely János (Nagy-Magyar), Apró János (Földeák), Kapus Bálint (Szovát), Lukácsy József (Kisfalud), Podnoczy Pál (Szt.-Miklós), Rosenzweig István (Petőháza), Heck György (Eberhardt), Czabafi János (Zenta), Czompó Izidor (Nagy-Maros), Sagáth Géza (Torcs), Klein József (Keszölczés), dr. Demko Agoston (H.-Dorog), Mihajlovits Gyula (Bácsfa), Pap János (Salgó-Tarján), Benes László (Jóka), Balogh Lajos (Csütörtök), Állt Lajos (Budapest, m. á. v. északi főműhely), Sárdi József (Böhönye), Weisz Adolf (Késmárk), Timpauer István (Vereknye), Kirchkopf Mátyás (Rajka), Oláh Miklós (Szarvas), Szabó István (Vaál), dr. Zotti János (Fiume), Oszetzky Lajos (Ganzvasöntő-gyár), Sórecz József (Székesfehérvár), Gurmits Gusztáv (Kapunvár), Szél Péter (Vajka-Sziget), Sztárek Ferencz (Nyiregyháza), Buncsek Gusztáv (Garam-Szt.-Kereszt).

Dr. Kék megnyitó beszédében hangsúlyozza, hogy ezen napon 25 éves rendszert temetünk és új, életerősebbet óhajtunk alkotni, mert a közgyűlés lesz hivatva oly fontos határozatokat hozni, melyek életbevágók és a közös érdekében szükségeseknek mutatkoztak. Ez okból félkéri a tűzoltókat, hogy a javaslatokhoz higgadtan szóljanak hozzá, mert az idő rövid s abból is a jury munkája sokat vett el. Üdvözlí a megjelenteket és a gyűlést megnyitja.

Polcz Rezső, mint az igazoló-bizottság elnöke, bejelenti, hogy eddig 189 testület képviselője igazoltatott, de az igazolás még tovább folyik. Tudomásul szolgál.

Vida Pál a napirend előtt szólal fel és indítványozza, hogy ő fensége József főherceghez a közgyűlés alkalmából üdvözlő távirat menesztessék. Elfogadjatik.

Jegyzőkönyv megválasztattak ezután Barabás István (Vasvár) és Graef János (Temesvár); jegyzőkönyv-hitelesítőként Bárány N. Ernő, dr. Csányi János (Vác), Kozmári Dezső (Gyöngyös) és Szikszay Gyula (Debrecen).

Titkár bejelenti, hogy az elmúlt évről írásbeli jelentést képtelen volt egybeállítani nagy elfoglaltsága miatt és ezért csupán szóbelileg sorolja fel az év nevezetesebb eseményeit.

Tudomásul vétetik.

Bárány N. Ernő jelenti, hogy a számvizsgáló-bizottság a pénztárt megvizsgálta és rendben találta.

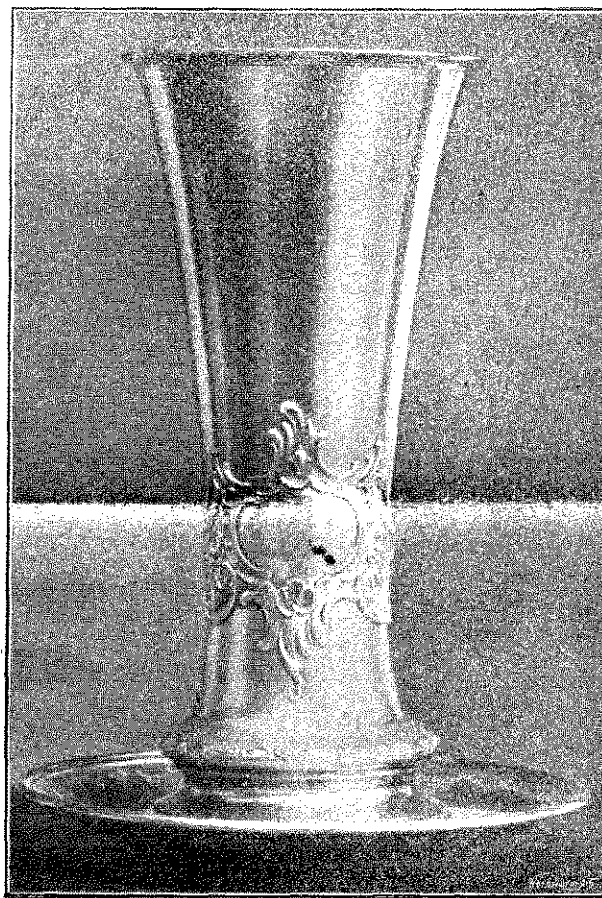
Pénztárnok egyben előterjeszti a zárszámadást, mely

egy-egy tételében felolvastatván, tudomásul vétetett és neki a felmentvény megadatott.

E kimutatás szerint a bevétel 1895 aug. 17-től 1896. aug. 14-ig volt: pénztári maradvány 10,416 frt 17 kr.; államszegély 3000 frt; a főváros segélye 1000 frt; önálló testületek tagdíja 1065 frt; bars megyei szövetségtől 90 frt; bács megyeitől 60 frt; budapestitől 42 frt; fejérmegyeitől 114 frt; hajdumegyeitől 50 frt; háromszékmegyeitől 24 frt; hevesmegyeitől 10 frt; mosonmegyeitől 135 frt; pozsonymegyeitől 304 frt; sopronmegyeitől 241 frt; temesmegyeitől 15 frt; tolnamegyeitől 39 frt; torontálmegyeitől 123 frt; trencsénmegyeitől 26 frt; vasmegyeitől 321 frt; veszprémmegyeitől 91 frt; zalamegyeitől 39 frt; közvetlenül fizettek 180 frtot; tagdíjhátralékokból 141 frt 55 kr.; (tagdíjakban összesen 3110 frt 55 kr.); kamatok 404 frt 64 kr.; gyakorlószabály eladásából 135 frt 92 kr.; bejelentési díjak

167 frt 32 kr.; egyéb 5 frt 69 kr.; összesen 18,240 frt 29 kr. Ellenben a kiadás volt: irodai és postaköltségek 349 frt 80 kr.; tisztviselők tiszteletdíja 1710 frt; irodahelyiség bére, fűtése és takarítása 555 frt 08 kr.; nyomtatványok 675 frt 53 kr.; útiköltségek 633 frt 78 kr.; beszerzések 272 frt 08 kr.; tagdíjak visszatérítése 58 frt; lapokra 20 frt; koszorokra 74 frt 90 kr.; versenydíjak és mászófal 1248 frt 04 kr.; szakmunkák 250 frt; József fhg, Széchenyi, Cziráky arczképei 990 frt; egyéb 5 frt; összesen 6842 frt 21 kr.; s így a pénztári maradvány 11,398 frt 08 kr.

Pénztárnok előterjeszti a jövő 3 év költségelirányzatát, mely szerint a bevétel: 3 évi államszegély 6000 frt; tagdíjak 10,000 frt; kamatok 1200 frt; szakművek eladásából 600 frt; egyéb 200 frt; összesen 18,000 frt; — a kiadás: irodai és postaköltségek 1800 frt; tisztviselői tiszteletdíjak 5280 frt; iroda lakbérére 1164 frt; fűtés, világítás, takarítás 420 frt; nyomtatványok 2050 frt; kiküldetések és útiköltségek 2450 frt; lapok 100 frt; versenyekre 1000 frt; szakművekre 2400 frt; beszerzésekre 1000 frt; előre nem látottakra 336 frt; összesen 1000

A főváros díja.

Nyerete a veszprémi testület.

frt. Jóváhagyatott.

Titkár referál a szövetségi tagdíjak kérdésének állásáról, a mely kérdésben a központi választmány javaslata az, hogy a 6 frtból 2 frtot az országos, 4 frtot pedig az illető vármegyei szövetség kapna.

Sándor Miklós (Komárom) a vagyon gyűjtését feleslegesnek jelzi és a tagdíjakat leszállítani kívánna.

Dr. Hős Mihály (Nagylak) szintén a leszállítás mellett nyilatkozik.

Szokolay Ignác (Pápa) azt javasolja, hogy a tagdíj 1 frtra szállíttassék le.

Reményi Samu (Curgó) elfogadja a 2—4 arányt; a vagyon gyűjtésétől nem fél és nem riad vissza.

Barabás István az 1—5 arányt ajánlja azon hozzáadással, hogy a vármegyei szövetségek 100 frtnál nagyobb összeget ne fizessenek a központba.

Knorczner György (N.-Kanizsa) elfogadja a 2—4 arányt.

Dr. Kék közvetítő indítványt tesz; a leszállítást elvben elfogadja nagyobb subvenczió reményében, de addig is a 2—4 arányt tartaná fenn a legközelebbi 3 évre; az elnökség pedig tegyen ez irányban legközelebb lépéseket. Elfogadtatik.

Pauer János (Selmeczbánya) az önálló városokra nézve kér felvilágosítást.

Kék kijelenti, hogy azok úgy, mint eddig, direkt fizetik be az egész összeget.

Ezután *titkár* referál a rangjelzés kérdéséről. A rangjelzés is a régi alapszabályok behatása alatt nem volt keresztülvihető; újabban azonban a belügyminiszterium megkívánta az új testületektől a szövetségi rangjelzés betartását és az új alapszabályok szerint minden tűzoltóságnak kell csatlakozni a szövetséghez s így annak rangjelzését is felvenni. A beérkezett javaslatok felülbíráására kiküldött négy tagú bizottság négy tagjának mindegyiknek külön nézete volt, de mégis tudtak egy általános megegyezésre lépni. E szerint egyszerűsíteni kell a ruhát, minden felesleges dísz elvenni, de a magyar jelleget mégis némileg megőrizni. A zubbonyon csakis a galléron marad a zsinórzat, a diszkabáton (felkiáltás: nem kell!) az ujjzsinórzat is megmarad, vállzsinór és jelzőzsinór elmarad, hasonlóképpen az aranygallér és fényes ércsisak is. Minden testület élén lenne egy parancsnok (és nem főparancsnok) 3 rosettával, egy alparancsnok 2 rosettával és a szakaszok számához képest egy vagy több szakaszparancsnok 1 rosettával. A szakasz létszáma 22—25 fő; ha a csapat 32 főnél nagyobb, de 2 szakasz nem telik ki, akkor beállíthat még egy segéd-tisztet. Altisztek, az őrparancsnok 3, a csővezető 2 és az ügyelő 1 rosettával. Minden szakaszban legyen mászó, szivattyus és rendfentartó. A parancsnok sisakja lenne a mostani osztályparancsnoki stb. Felfelé menve a tűzfelügyelők karszalagot kapnak, melyen a járási 1, a vármegyei 2, az országos 3 aranszalagot viselne hosszában. Az előadó és a vármegyei szövetségek elnökei aranygalléron 1 rosettát és fehér fémsisakot, az orsz. szövetség alelnöke 2, elnöke 3 rosettát aranygalléron és fehér forgós fémsisakot, a szövetség védnöke cserfaleveles aranygallért viselne. Ezen tervezetet ajánlja elfogadásra azzal, hogy kidolgozásával bizasék meg az elnökség.

Vida Pál a kontemplált szervezethez rangfokozati jelvény gyanánt a csikjelzést ajánlja, mely szerint 48-ban is a magyar honvédség is rangjelzve volt s így nemzeti szempontból kifogás alá nem eshetik, azonkívül általa a katonasággal való s mindkét részről kellemetlenül ható összetévesztésnek eleje vétetnék. Ha azonban a többség az eddigi rózsza jelzés mellett kíván állást foglalni, ez esetben a maga részéről azt indítványozza, hogy az arany zsinór helyett a legénységgel egyetemben vörös zsinór alkalmazassék, mire vonatkozólag mintát is mutat fel, elegendő rangfokozati megkülönböztetésnek tartván az arany és ezüst rózsákat, sőt ehhez a más díszítésű sisakot és sapkát. Az altiszti állások utolsó fokozatára az előadó által javasolt ügyelő elnevezés helyett *Vida* alkalmasabbnak találja az eddig is több helyütt használt »rajvezető« elnevezést annál is inkább, miután az új egységes gyakorló szabály határozottan előírja a rajok létesítését, a mi a versenygyakorlatoknál keresztül is vitézett, oda helyezvén a szerelő rajok mellé a felügyelő altisztet. Ha ez elnevezés ennek dacára sem fogadtatnék el, úgy a felügyeletet teljesítő altiszt hivatásának megfelelő »szivattyúvezető«, illetve »mászvezető« elnevezést proponálja.

Sándor Miklós elismeri, hogy eddigelé valóságos komédia volt a ruházattal; ő is a vörös zsinórt fogadná el, de a posztó színe ne korlátoztassék.

Harangi Ferencz (Mezőkövesd) a szertárnoknak, mint lényeges tényezőnek kér rangjelzést.

Szokolj Ignác elfogadja a javaslatot, de díszkabát ne legyen, csak zubbony. A szint nem tartja fontosnak, a hiva-

talos a sötétkék, de engedjük a többi szint is. Altiszti elnevezés gyanánt ajánlja az őrparancsnokot, rajvezetőt és csővezetőt, ne legyen ügyelő.

A gyűlés elfogadja *titkár* javaslatát.

Titkár előterjeszti a felolvasásoknál *Putsch* Tóbiás, *Markusovszky* Béla, ifj. *Kádár* Henrik és *Konkolj* Gábor által tett határozati javaslatokat, melyeket a közgyűlés elfogad és felterjesztetni határoz.

Dudás I. (Gyöngyös) ennek kapcsán javasolja, hogy az önk. tűzoltóparancsnok hivatalból legyen tagja a községi képviselőtestületnek.

Dr. *Kék* a tűzrendészeti törvénybe való felvétele kéretni fog. Elfogadtatik.

Kozmári Dezső (Gyöngyös) jegyzőkönyvi köszönetet kíván szavaztatni a Geittner és Rausch cégnek azért, mert a versenyekhez oly sok szert szives volt átengedni. Elfogadtatik.

Néhány percznyi szünet után *Mezey* Mihály, mint a jury elnöke, kihirdeti a versenyek eredményét, illetve a díjak kiosztását. Örömmel konstatálja, hogy a versenyekre oly számosan jelentkeztek, de az eredmény még nem első foku, még sok tanulni való van, de van remény, hogy legközelebb ez is megleend. Elismerést szavaz minden egyes résztvevő testületnek, melyeknek tagjai szintén részvételi igazolványt fognak kapni, míg a diszokmányok utólag postán fognak megküldetni. Ezután a díjnyerteseket felolvassa és a díjakat az illető testület képviselőjének átadja.

Polcz Rezső indítványozza, hogy a jury tagjainak és kivált elnökének a fáradságos munkáért köszönet szavaztassék. Elfogadtatik.

Dr. *Kék* alelnök ezután a választmány nevében benyújtja annak lemondását, köszöni az eddigi bizalmat és kéri a gyűlést, hogy válaszszon a legérdemesebbek közül. A korelnökül választott *Sztárek* Ferencz (Nyiregyháza) nem lévén jelen, korelnökül dr. *Kék* választottat meg.

Erre *Czompó* Izidor feláll a pódiumra és felolvassván az előre elkészített névsort, megválasztásra ajánlja: elnöknek dr. *Kék* Lajost, alelnöknek dr. *Óváry* Ferenczet, felügyelő-bizottsági tagokká *Libits* Adolfot (Alcsuth), *Bulyovszky* Aladárt, *Bárany* N. Ernőt (Budapest), *Polcz* Rezsőt (Kolozsvár), *Varga* Lőrinczet (Temesvár), kik is közfelkiáltással megválasztattak.

Kék elnök bejelenti, hogy az osztrák társak bennünket nagyobb számban felkerestek, az ő közgyűlésükre Klagenfurtba meghívtak, sőt ezen város parancsnoka személyesen is óhajtja meghívni a közgyűlést.

Jergics Fr. (Klagenfurt) ezután német nyelven üdvözlöi a magyarokat, kiknek szakképzettségéről a versenyek alkalmával is meggyőződött. Meghívja őket a szeptember hó 5., 6., 7. napjain náluk tartandó osztrák közgyűlésre, a hol bizonyára szives fogadtatásban részesülendek s bár versenyek náluk még nincsenek, de érdekeset ők is mutathatnak. Köszöni a szives fogadtatást.

Dr. *Kék* kijelenti, hogy a gyűlés alkalmából *József* főherceg ő fensége, gróf *Cziráky* Béla és gróf *Széchenyi* Ödön pasa sürgönyileg üdvözlöttek és ezzel a gyűlést délután 1 órakor berekeszti.

* * *

A közgyűlés berekesztése után nyomban összeült az új választmány, hogy megtartsa alakuló ülését, melyen jelen voltak: Dr. *Kék* Lajos elnök, Dr. *Óváry* Ferencz alelnök, *Vuk* Gyula (Budapesti szövetség), *Rösch* Frigyes (Sopronm.), *Lukáts* Gyula (Barsm.), *Demkó* Ferencz (Torontálm.), *Horeczky* Gyula (Vasm.), *Kovachich* Gy. (Temesm.), *Szikszy* Gyula (Hajdum.), *Ecker* Sándor (Pozsonym.), *Mezey* Mihály (Biharm.), *Vida* Pál (Fejérm.), továbbá *Bulyovszky* Aladár, *Polcz* Rezső és *Varga* Lőrincz felügyelő-bizottsági tagok és dr. *Szily* József titkár.

Elnök az ülést megnyitván, annak egyedüli tárgya,

gyanánt a referensek választását tűzte ki és a szavazó-czédulákat nyomban be is szedette; a szavazatok összeolvasása után a szavazás eredményeképp kihirdette, hogy titkárrá dr. *Szily József*, pénztárnokká *Tomcsányi Béla*, referensekké dr. *Csányi János (Vác)*, *Vida Pál* (Székesfehérvár), *Scossa Zoltán* (Szabadka) 14 szavazattal, *Szabó Gyula* (Kismárton), *Wagner Manó* (Rákospalota) 13 szavazattal, *Köhler István*, *Kálmán Géza* és *Christe Lóránd* (Budapest) 12 szavazattal, *Ecker Sándor* (Cs.-Somorja) 11 és *Dorner Béla* (Alcsuth) 10 szavazattal választották meg, Ezzel a gyűlés véget ért.

* * *

Végül ideiktatjuk a congresszuson résztvevő bejelentett testületek névsorát, mely a következő, Acsa, Acs, Tor.-Almás, Alsó-Sarkad, Agárd.

Acsád, Ada, Duna-Adony, Alberti-Irsa, Alcsuth, Alsó-Némedi, Apatin, Arad, Baglyasalya, Baja, Balatonfüred, Balassa-Medgyes, Bashid, Bátorkesz, Bavaniste, Bazin, Bellus Bélvatta, Beodra, Berettyó-Ujfalu, Besztercebánya, Bezodá, Békés, Bicske, Rába-Bogyoszló, Sopron-Bogyoszló, Borostyánkő, Borossebes, Böhönye, Brassó, Búr-Szt.-György, Arad-Buttyin, Buziás, Büdöskut, Három-Bükk, Csákány, Csákvár, Csáktornya, Csánig, Csantavér, Csene, Csénye, Csépan, Csongrád, Csökmő, Csurgó, Czinfalva, Darázsfalva, Darvas, Debreczen, Deszk, Detk, Detrekő, Szt.-Miklós, Dévény-Ujfalu, Doborgaz, Duna-Bogdány, Duna-Földvár, Edeháza, Eger, Egeres, Eperjes, Écska, Fehéregyháza, Fehértemplom, Feketeváros, Fél-szer-falu, Fiume, Fogaras, Földeák, Földes, Főrév, Franzfeld, Futtak, Gács, Galambók, Gánth, Garam-Szt.-Kereszt, Gelse-Gerényes, Gizellafalva, Grabác, Gyál, Gyoma, Gyöngyös, Gyöngyös-Püspöki, Győr, Győr-Szt.-Márton, Gyula, Hajdu-Böszörmény, Hajdu-Dorog, Hajdu-Szoboszló, Hajdu-Szovát, Harkány, Heves, H.-M.-Vásárhely, Hosszu-Pályi, Högyész, Huszt, Igló, Ikervár, Illava, Illésháza, J.-Arok-Szállás, Kádárta, Kalocsa, Kaposv., Káposztafalva, Kapuvár, Karancs, Karánsebes, Karlova, Kassa, Keczel, Késmárk, Keszthely, Kézdi-Vásárhely, Kisfalud, Kis-Höflány, Kiss-Kundorozsma, Kis-Márton, Kis-Várda, Kóka, Koluth, Kolozsvár, Komárom, Kotterbach Köpcsény, Körös-Ladány, Körmöcbánya, Kula, Kun-Félegyháza, Kunhegyes, Kun-Madaras, Kurtics, Lajta-Pordány, Lajta, Ujfalu, Lengyel, Levél, Lébény-Szt.-Miklós, Légrad, Liptó.-Szt.-Miklós, Liptó-Tarnóc, Lorettó, Losoncz, Lovász-Patona, Lőcse, Lövő, Lugos, Magó,

Kálmán G. díja és egy szövetségi díj.
Nyerte a szegedi önk. testület.

Igmánd, Nagy-Kanizsa, Nagy-Károly, Nagy-Kikinda, Nagy-Komlós, Nagy-Lak, Nagy-Léta, Nagy-Márton, Nagy-Megyer, Nagy-Paka, N.-Somorja, Nagy-Rákos, Nagy-Salló, Nagy-Szalonta, Nagy Szt.-Miklós, Nagy-Szombat, Nagy-Várad, Német-Palánka, Nezsider, Nyirbátor, Nyiregyháza, Nyitra, Ó-Becse Ó-Dombóvár, Óka, Ó-Kanizsa, Ó-Lubló, Oravicza-Bánya, Oroszvár, Ó-Szadova, Oszlop, Óvár, Ózsákpusztá, Ősi, Pákoz, Paks, Pancsova, Pápa, Papolcz, Párkány, Pásztó, Pátka, Pest, Taksony, Pécs, Pécska, Perjámos, Petőháza, P.-Szt.-Miklós, Petrovác, Pítvaros, Potyond, Poroszló, Pozsony, Pozsony-Püspöki, Pozsony-Szt.-György, Pozsony-Tak-Malaczka, Margitta, M.-Sziget, M.-Vásárhely, Mehala, Mészlen, Mező-Berény, Mező-Kövesd, Mezőtur, Pest-Miske, Miskolcz, Mocsonok, Mosol, Mokrin, Moór, Moson, Módos, Mramorák, Nagy-Bajom, Nagy-Bánya, Nagy-Becskekerek, Nagy-Bitse, Nagy-Borosnyó, Nagy-Enyed, Nagy-Höflány, Nagy-

sony, Prigl.-Szt.-Iván, Privigye, Puchó Ráczkeve, Radnóth, Rajka, Resicza, Rohrbach, Rózsahegy, Rozsnyó, Ruszkabánya, Ruszt, Saár, Sajtó-Kaál, Salgó-Tarján vasgyár, Salgó-Tarján önk., Sárospatak, Sárvár, Sárvár czukorgyár, Sátoralja-Ujhely, Selmezbánya Sepsí, Szt.-György, Sércz, Siklós, Sopron Soroksár, Stajerlak-Stotzing, Szabad-Battyán, Szabadka, Szárazvám, Szarvkő, Szarvas, Szászrégen, Szászsebes, Szászvár, Szatmár, Szeferkin, Szeged, Székelyhid, Székesfehérvár önk., Székesfehérvár déli vasut, Széleskut (Sopron), Pozsony-Széleskut, Szempcz, Szt.-Elek, Szent-Endre, Szent, Gotthard, Szent-György, Szent-Margit, Szepes-Béla, Szepes-Szombat, Szepes-Stárzsza, Szepetnek, Szigetvár, Szilágy-Somló, Szilsárkány, Szombathely, Szomolnok, Sztarcsova, Tabajd, Takácsi, Tahy, Tótfalu Tallos, Tállya, Tamási, Tata-Tóváros, Temerin, Temes-Gyarmata, Temes-Hidegkut Temes-Kubin, Temes-

vár gyárváros I, Temesvár Józsefváros II., Temesvár belváros III., Tetétlen, Tisza-Bura, Tisza-Földvár, Tisza-Polgári, Titel, Tolna-Agárd, Topolya, Torda-Aranyos, Tor.-Bresztóvácz, Tóth-Keresztur, Török-Szt.-Miklós, Tövis, Trencsén, Türje, Uj-Arad, Uj-Moldova, Ujpest (Wolfner), Ujvidék, Uszód, Ára-Usztje, Vaál, Vágújhely, Várpalota, Vasvár, Véghles, Vereb, Veszprém, Vimpác, Vinga, Visznek, Völgy-falva, Vulka-Pordány, Zagyvaróna-Inászo, Zalaegerszeg, Zala Szt.-Groth, Zarány, Zenta, Zilah, Zólyom, Zomba, Zombor, Zsebeház, Zsolna, Zsombolya, Zurány, Gödöllő, Erzsébetfalva, Rákospalota, Ujpest, önk. és a budapesti 24 testület.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Sárosvármegye tűzrendészeti szabályrendelete.

(Folytatás.)

i) Általános szabályok.

62. §.

1. Tűzriadó esetében a tűzoltók a 42-ik és 43-ik §§-okban meghatározott módon gyülekezni tartoznak.

2. A szertárőr tartozik a szertárt megnyitni, éjjel lámpást gyújtani s mindaddig helyén maradni, míg a szerek elszállíttatnak. A szereket csak a tűzoltóság tagjainak adhatja ki.

3. Ha a tűz zárt helyen ütött ki, a legelsőeknek érkezettek arról tartoznak gondoskodni, hogy ablakok, ajtók s egyéb nyílások, addig is, míg a tűzoltóság kelő számban s a szükséges szerekkel megjelenik, zárva tartassanak.

4. A tűz helyére való vonulás gyorsan, de rendben és túlságos sietés nélkül eszközözendő, hogy a légénység útközben el ne fáradjon.

5. A tűz helyszínére megérkezve, a tűzoltók állást foglalnak s csak a parancsnok, vagy helyettese utasításának vételekor kezdik meg a támadást, mivel ellenkező esetben tervszerű működésről szó alig lehet. Kivételt képeznek az olyan esetek, a mikor a körülmények a veszély elhárítása végett azonnali közbenlépést igényelnek.

6. A tűzoltó csak feljebbvalójától fogad el parancsot, mások parancsai udvarián, de határozottan visszautasítandók.

7. Kapkodás, zaj és lárma tiltva vannak s a működést kell hogy higgadt céltudatosság jellemezze.

8. A tűzoltónak helyét engedély nélkül elhagynia nem szabad, kivéven, ha őt közvetlen veszély fenyegeti.

9. Minden tűzoltó, ki ily veszélyt észrevesz, bajtársát arra figyelmeztetni tartozik.

10. Veszélyes helyeknél a visszavonulás lehetősége mindig szemmel tartandó.

11. Azon raj vagy szakasz, mely feladatát teljesítette, vagy visszavonulásra kényszerült, rendben sorakozik s vezetője a vezénylő tisztnek jelentést tesz.

12. A tartalékba helyezett légénységnek a sort elhagynia nem szabad.

13. A tűz eloltása után a a légénység csak a bevonulásra szóló jel megadásakor távozhatik.

14. Oltáskor és mentéskor mindenkor arra kell ügyelnie, hogy mások tulajdona rongálásoktól lehetőleg megóvassék s bontások csak oly esetekben rendelőndők el, ha azok okvetlenül szükségesek. Ehhez azonban a községi előjáró előzetes beleegyezése szükséges.

15. Ha kevés a víz, csermelyek, patakok elgátolás által duzzasztandók.

16. A tűz kiütésekor egy lovas tűzoltó a készenlétbe jő, hogy szükség esetében a szomszéd község tűzoltóságát segítségül hívja.

63. §

Ha a rendelkezésre álló tűzoltóság nem elegendő arra, hogy a tüzet eloltsa s a veszélyt elhárítsa, a községi előjáróság a vezénylő tűzoltótiszt felhívására az összes lakosságot segélyre kirendeli.

64. §

A lakosságból a vezénylő szivattyus és vízszerező rajokat alakít, melyeket a helyi viszonyokra való tekintettel előre megállapított terv szerint alantás tisztjei, illetőleg altisztjei vezetése mellett célszerűen alkalmaz.

65. §.

Frissítők, enni- és innivalók csak a parancsnok beleegyezése mellett oszthatók ki a légénység között.

j) A tűz különböző nemeivel szemben figyelembe veendő elvek.

66. §.

Pinczetűz-eseteknél első szabály az, hogy az összes ajtó, ablak és egyéb nyílások légmentesen, szükség esetében trágyával vagy agyaggal betömessenek, de csak addig, míg a tűzoltóság vízsugárral készen nem áll. Mihelyt azonban a fecskendő vízsugára működésre készen áll s a pincze robbanó vagy lobbanó anyagokat nem tartalmaz, az összes nyílások a füst elvonulhatása céljából kinyitandók s ekkor a tűz a tömlő sugárcsővével támadtatik meg. Ha a vízsugár a tüzet éri, ez sajátsterű sziszzenésről és vízpárák felzállásáról felismerhető.

A boltozat ellen irányítani a sugarat nem szabad, mert az a hirtelen lehülés folytán könnyen repedést kaphat és leszakadhat.

Ha a pinczehelyiség gerendákon nyugvó deszkamennyezettel van fődve, ez esetben a locsolandó.

Ha a mennyezet fölött levő szobapadló melegedni kezd, az annak jele, hogy a pincze gerendák égnek s ekkor a padlózatot sűrűn le kell önteni.

A pinczébe való behatoláskor a tűzoltó égő gyertyát vagy fáklyát vigyen magával; ha ez elalszik, akkor nyomban kell visszavonulnia, különben a megfuladásnak van kitéve.

Célszerű továbbá, ha a tűzoltó övére kötelet erősít s ennek végét egy, a pincze bejáratánál felállított emberre bizza, hogy netaláni balesetet a kötél megrántása által jelezhessen.

67. §.

Földszinti helyiségek égésénél ajtók és ablakok mindaddig zárva tartandók, míg a vízsugár készen nem áll. Ekkor a füst elvonulása végett ajtó, ablak kinyitattik s a csővezető lehetőleg szórt sugarat alkalmazva, behatol, arra ügyelvé, hogy kelleténél erősebb vízsugár használata által butorokban s falakban károkat ne tegyen.

68. §.

Emeletes épületek égésénél lényegileg olyan az oltási munkálat, mint a földszinti helyiségeknél.

Itt ugy a földszint, mint az emelet alkalmas pontjain megfigyelő őrszemek állítandók fel s a tömlőkötél segélyvel felhuzandó.

Mint hogy a tűz fészke az 50-ik §. tartalma szerint egyenlő magasságból, vagy felülről támadandó meg, ha annak megközelítése a lépcsőn nem lehetséges, létra alkalmazandó.

69. §.

A padlóban kemenczék, takarékkonyhák, vagy kémények hibás szerkezeténél fogva, ha azok csővezetékei a falakon vonulnak át, gyakrabban fordulhatnak elő égések.

Ily lappangó tüzek helyének ismerve: a padlódeszkának vagy lemeznek átmelegedése. Ezen deszka vagy lemez baltával felemeltetik, a mikor is azonnal felcsap a láng. Az égő felület leöntendő.

Figyelembe veendő itt, hogy mindaddig, míg füst száll fel, nem pedig vízpára, addig még mindig van lappangó tűz, mely felkutatóandó.

70. §.

Kéménytűznél a tűzoltók első sorban a tetőzetet foglalják el, szikracsapó pamacsokkal, vedrekkal és vizes

ponyvával felfegyverkezve, hogy a tetőzetet a kihulló szikrák ellen megvédhessék. Egyidejűleg a kémény alá vízzel telt, megfelelő nagyságu edény, vagy kád helyezendő, a hová az égő salak le hull. Azonkívül az összes emeleten, a hol nyílások vannak, egy egy tűzoltó állítandó fel, ki egy kupa vízzel, baltával és ronggyal van ellátva.

Ez a mutatkozó repedéseket vizes ronggyal vagy agyaggal betömi. Vízét önteni a kéménybe nem szabad, mert a hideg víz könnyen repedéseket idézhet elő, s különös figyelmet fordítandó a kéménynek padlásán átvezető részére.

Ha a kémény égő salakot vagy szikrákat lövel ki, felső nyílása fölé czélszerű sodronyhálót helyezni.

Az összes nyílások betömése veszélyes, mivel a kéményben könnyen robbanó gázok fejlődhetnek s ezért kerülendő.

71. §.

Istálló- és csürégéseknél főleg az oszlopok és gerendázat s azok összeköttetésének védelmére s eloltására kell törekedni.

Ha csekély mennyiségű takarmány, széna vagy szalma van bennök fölhalmozva, az kihordandó s kint oltandó el.

Ha ellenben széna, szalma, vagy életnemű nagy mennyiségben van benne, az lehetőleg sok vízzel locsolandó, hogy átázott réteg képződjék fölötte.

A szomszéd csürökből az azokban fölhalmozott életnemű csak az esetben hordandó ki, ha elegendő embererő s fuvar áll rendelkezésre az életneműnek a veszély körén túl való gyors elszállítására.

(Folytatása következik.)

TECHNIKAI RÉSZ.

„A vízszerezésről”

különös tekintettel a kisvárosi és falusi viszonyokra.

Felolvasás, a XIII. kongresszuson tartotta: *Putsch Töbiás*

A vízszerezésről annak idejében *Breuer Szilárd, dr. Szily József, Kálmán Géza* és *Markusovszky Béla* urak, mint ismert kiváló szakférjak kitűnő cikkeket irtak.

Én tehát gyenge tehetségem szerint, mint régi vidéki tűzoltó, leginkább a tűzoltásnál fontos szerepet játszó vízszerezés kisebb községekben mutatkozó hiányaira akarok utalni és becses figyelmüket arra kikérni, hogy mily módon lehetne e bajon segíteni.

Valamely állam összes községeinek ingó és ingatlan vagyona képezi azon állam nemzeti vagyonát.

Az államnak jólétére és boldogságára igen fontos hatással van a nép műveltségi állapota, melynél fogva megválaszthatja jólétének előmozdítására a szükséges eszközöket — fontos hatással vannak arra továbbá a nép egyéni és politikai viszonyai, az ezekkel járó különféle mozgalmak és változások — nemkülönben az országonként jelentkező országos és helyi csapások, milyenek a járvány, szárazság, háboru, árvíz, tűzvész stb.

A különféle helyi csapások közül mindenütt leggyakoribb a tűzvész. Ez, ha csak nem sikerül a bős elemet idejekorán megfékezni, rövid idő alatt felemészti mindazt, a mit sokszor száz meg száz munkás kéz, nehéz verejtéke árán, éveken, sőt évtizedeken át szerzett.

Igyekeznek ugyan a község munkaképes része, hogy tűzveszély alkalmával erejéhez képest segítségére legyen embertársainak s újabb időben faluhelyen is alakultak tűzoltó-gyűlések, de ezeknek sikeres működése nagyon nehéz, a mennyiben a tűzrendészeti kormányrendelet sok helyen és sok esetben erélyesen végre nem hajtatik; továbbá nehezítve van működésük egyes vidékeken a hiányos építési mód által, a hol az épületek többnyire fából vannak egymás mellett összehalmozva; végül pedig a kisvárosi és falusi testületek működése leginkább akadályozva van a »vízhiány« által. Mert víz nélkül a legjobb tűzoltóság is tehetetlen! — oly az életből meritett igazmondás, a melynek igen sok esetben megadták az árát azok, a kik vízkészletről jókor gondoskodni megfeleltek.

Ez okból a tűzoltóparancsnokok kötelessége a vízkészlet megléte iránt az előjáróságoknak javaslatokat tenni és javaslataiknak végrehajtását mindenképpen szorgalmazni. Mert hiába van tűzoltóság, hiába a sok drága tűzoltószer, ha azoknak víz hiányában hasznát nem tudjuk venni és ennél fogva számtalan esetben szomorú szívvel kell végignéznünk a teljesen elhamvasztott községen.

Ezért mondja a tűzrendészeti kormányrendelet II-ik fejezetének 7-ik §-a is, mely a vízkészlet iránt való gondoskodásról szól, hogy »minden oly községben, hol az oltáshoz szükséges vízmennyiség természetes tartályokban nem található, kötelessége a községi előjárásának legalább egy bő tartalma kútnak a készítéséről és fentartásáról gondoskodni.«

E fontos vízszerezési kérdés nem is ütközik nagy nehézségekbe, mert édes hazánkban, kevés kivétellel, sok víz van, de eddigelé nem használtuk ki eléggé.

Rajtunk a sor, *tűzoltókon*, hogy e bajon segítsünk.

* * *

Vízszerezés alatt tűzoltói szempontból a fecskendőknél vízzel való ellátását értjük olyképen, hogy azok a tűzoltás egész tartama alatt a szükséghez képest folytonos működésben tarthatók legyenek.

A fecskendő táplálására szükséges víz vagy természetes vagy mesterséges víz artókból történhetik.

Természetes víztartók a *folyók, patakok, vízfolyások, kutak, tavak, mocsarak* stb. Mesterséges víztartók pedig a *vízvezetékek*, nagyobb, kisebb *vízmedenczék, kádak* stb.

Legjobb víztartók azok, melyeknek víztartama elég bő és használat közben apadás rajtuk észre nem vehető. Mint ilyenek első sorban a *folyók, patakok, vízvezetékek* és *tavak* jönnek számításba.

A *folyók* vize legjobban úgy használható fel, ha a fecskendő ott, a hol lehetséges, közvetlen a víz mellé szereltetvén, abból nyeri ugyszólván a folytonos tápot, de csak akkor, ha nincs nagyon távol és ha partképződése olyan, mely a hozzáférhetést megengedi, miért is ott, a hol a szükség megkívánja, a partképződés tűzoltási szempontból szabályozandó.

A *patakok*, kiváltképen ha bővízűek, a legjobb vízforrási helyek, mert ezek sokkal könnyebben használhatók fel, mint a *folyók*, a mennyiben partjaik sekélysege a hozzáférhetést sokkal jobban megengedi; és mert a patakok kevesebb víztömeggel bírnak, czélszerű azokat több könnyen hozzáférhető ponton zsilipekkel ellátni, hogy szükség esetén a víz lefolyását megakadályozhassuk. Ily zsilipek alkalmazása, kivált faluhelyen, könnyen kivihető, mert nem nagy költséggel jár és így a patak vize mesterséges árkokban vagy csatornáknak a község belterületére vezetetik, hol azt medenczékben felfogva, a tűzoltás céljaira megbecsülhetetlen vízforrásokat nyerünk.

A *vízfolyások, árkok, erek*, ha állandó folyással bírnak, hasonlóképen igen jó vízszerezési helyekül szolgálnak és ugyanolyan módon használhatók fel, mint a patakok.

Ha nincs állandó folyásuk, akkor esőzések alkalmával mesterségesen csinált és czélszerűen elhelyezett víztartók és vízfogók megtöltését lehetősitik.

A *kutak*, a vízszerezést illetőleg, a tűzoltókra kiváló fontossággal bírnak. A házikutak nálunk a legtöbb esetben igen sekélyek. Oly községekben tehát, a hol a kutak gyengék, talán csak elsülyesztett hordókból állanak, a községnek kell gondoskodni oly vízbővebb és nagyobb méretű kutak építéséről, melyek azután tűz esetén a község különböző pontjain elégséges vizet szolgáltatnak. A hol pedig a kutak nagyon mélyek, ott kútszivattyúk, lánczos vedrek alkalmazásáról kell gondoskodni. A kútszivattyúkat azután kifolyási nyílásukon tömlőcsavarral el kell látni, avagy oly magasan elhelyezni, hogy a víz hordókocsik alá állhassanak. Ha a kútszivattyú légüsttel van ellátva, akkor a víz vele nagyobb távolságra is fecskendőbe vagy hordóba szállítható.

Igen fontos továbbá a kútnak előzetes felmérése és a ház falán való megjelölése, hogy így a tűzoltóság a kút milyenségéről azonnal tájékozva legyen.

Használhatóságra való tekintetből tágas, téres helyre építsük a kutat, hogy az lehetőleg minden oldalról megközelíthető és könnyen hozzáférhető legyen.

Végül közbiztonsági szempontból a kút szája befendő vagy legalább is védő-korlással ellátandó.

A hol oly *ártézi kút* van, melyből a víz kifolyik, ott a víztartók megtöltése igen előnyösen végezhető, ha a kút víz csövezetékben vezetetik az összes vízgyűjtő medenczékbe.

A *tavak* a bennük levő nagy vízbősnél fogva kitünő vízforrások lehetnek; ellenben a *mocsárok* iszapos voltak miatt csakis szükség esetén és akkor is a legnagyobb elővigyázat mellett vehetők alkalmazásba.

Oly magasan fekvő helységekből azonban, hol állandóan vízzel bíró folyó, patak, tó nem igen van és vízbő kutakban is nagy a hiány: ott mindenütt fontos szolgálatot tehetnek a háztetőkről lefolyó *esővíz felfogására készített víztartók* vagy vízgyűjtő medenczék. Több évi meteorológiai megfigyelés alapján konstátálták — így írja Kaszner — hogy az évi esővíz tömegének közepes értéke 500 mm , a naponkénti pedig 14 mm ; míg a maximális víztömeg közepes értéke naponként $35\text{--}50\text{ mm}$ tesz ki. Egy husz méter hosszú és tíz méter széles vagy 200 négyszög méter területű háztetőről tehát évenként 100 köbméter, vagyis 100,000 liter víz csurog le és fogható fel. A tetőről lefolyó víztömeg tehát oly nagy, hogy aránylag kevés tetőzetről kell csak összegyűjteni a vizet és máris elegendő oltókészletünk leszen.

A már többször említett *mesterséges víztartók* a község több pontján és tágas tereken építendőek fel, a hol megtöltésük könnyű szerrel eszközölhető és hol a közekedést nem gátolják. A medencze nagysága — a helyi viszonyokhoz képest — olyan legyen, hogy legalább egy fecskendőt és ezt 1—2 órán át táplálhassa. A víztartó medenczék falazata készülhet agyagból, de sokkal jobb, ha téglával rakjuk ki és cementmészszel vakoljuk be.

Czélszerű a víztartókat szerencsétlenség kikerülése végett védő korlással, esetleg fedővel ellátni és fákkal körülültetni, hogy a nap heve ellen véde, a bennük levő víz poshadása megakadályoztassék. A víz *bűzhődésének* megakadályozására az is czélszerű: annyi oltatlan meszet dobni a medenczébe, mely elégséges a vízben levő szerves anyagok előlésére.

Befagyás ellen 10% marhasónak hozzáadásával óvható meg a víz. E sómennyiséget leghelyesebb meleg szobában készített sóoldatból adni, mely ennek folytán 15 R foknál sem fagy meg.

Ily vízgyűjtők azután az ősztől gyakrabban megtisztítandók.

Mindezen fölemlített vízforrások mellett nem hagy-

hatjuk figyelmen kívül az u. n. *kapitányvizet* sem, melynek kádakban, hordókban készletben tartását már a legrégebbi rendeletek is kötelezőleg kimondták és melynek czélszerű felhasználásával különösen faluhelyen, a kitörés stádiumában levő tüzet igen sok esetben *képesek leszünk elfojtani* és nagyobb szerencsétlenségnek elejét venni. Azért előnyösnek mutatkozott egyes helyeken a víznek szállítása ugynevezett *víz hordókocsikkal*.

Igy pl. Igló városában minden fecskendő mellett van a szertárban egy víz hordókocsi 15 hlt. ürtartalmu hordóval ellátva, mely a fecskendővel együtt szállították a tűz helyére.

Székellyhid községben pl. minden házban készletben kell egy vízzel telt petroleumos hordót tartani és a tűzoltóság oly szerkezetet szerkesztett, melyekre ezen hordók gyorsan felrakhatók; tűz esetén tehát ezen kocsik a hordókat — házról-házra menve — összeszedik és így azonnal felt hordókat szállíthatnak a fecskendőhöz.

Felemlítendő végül még egy-két szóval, hogy a *vízvezeték* létesítése a legczélirányosabb, de egyuttal legköltségesebb vízszerezési mód, melyet csak gyárak, gazdagabb városok effektuálhatnak, kivált olyanok, melyek hegyes vidéken fekvő, a hegyi források felhasználásával oly magas nyomású vízvezetéseket létesíthetnek, melynek vize direkt fecskendezve, fecskendők nélkül használható fel. Vízvezetékek berendezésénél igen lényeges az, hogy milyen nagy legyen a tartány, a csőhálózat átmérője, a hydránsok egymástól távolsága és a víznyomás nagysága.

Ezekben röviden előadtam mindazon figyelemre méltó dolgokat, melyekre a tűzoltó vízszerezés terén — különösen faluhelyen — tekintettel kell lennünk.

Tételek:

1. A tűzoltásról és a vízszerezés fontosságáról egyáltalában.
 2. A községeket érintő folyók partképződésük szabályozása tűzoltási szempontból; kocsilejárók kiépítése.
 3. A patakoknak több könnyen hozzáférhető helyeken czélszerűen épített zsilipekkel való ellátása.
 4. A vízfolyások — árkok — és ezeknek, ha állandó folyással bírnak, vízfogók által összegyűjtése.
 5. Hozzáférhető folyóvízzel nem bíró községekben nagyobb számú, a tűzoltási céloknak teljesen megfelelő kutak építése.
 6. Magasan fekvő helységekből, hol folyó, patak és kút nem igen van, a háztetőkről lefolyó esővizek felfogása és mesterséges víztartókba való összegyűjtése.
 7. A mely községben a vízhiány általában nagyon érezhető, ott okvetlenül szükséges *mesterséges vízgyűjtő medenczék* felállításáról, esetleg felhasznált vizek gyűjtéséről gondoskodni.
 8. Községekben nyári hónapokon át az egyes házakban az ugynevezett *kapitányvíz* készletben tartásának czélszerűségéről.
 9. Igen ajánlható a *székellyhidi* önk. tűzoltó-testület által kreált és czélszerűnek bizonyult *mozgósítható kapitányvízes hordók* rendszere.
 10. A legjobb vízszerezési mód — de mely csak gazdagabb városokban létesíthető — minden körülmény közt a rendszeres *vízvezeték*.
 11. Említés nélkül nem hagyhatom, hogy akár természetes, akár mesterséges víztartókról van szó, a vízszerezési eszközök, mint: vedrek, puttonyok, hordók és a szívófecskendők, a tűzoltásnál mindenütt nagy szerepet játszanak és azért az ezen eszközök beszerzése és kézalatti tartásáról szóló magas kormányrendeletnek szigoruan érvényt kell szerezni.
- Tekintettel azon körülményre, hogy minden nagyobb tűzvésznél tapasztalat szerint a vízhiány okozta azt, hogy a tüzet lokalizálni nem sikerült, bátorkodom a t. kongresszus

elé azon határozati javaslattal járulni, miszerint kéressék fel a nagym. belügyminiszter úr, hogy:

1. A lehető legszigorubb módon utasítsa a községeket és közigazgatási közegeket, hogy mindenütt a kellő nagymennyiségű vízkészletről a fent elmondott és legelőnyösebbnek mutatkozó módok bármelyike szerint gondoskodjanak;

2. hogy a biztosító társulatok törvény útján szabályozandó hozzájárulásából alakítandó országos tűzoltói pénztárból évenként tetemes összeg fordítassék községek segélyezésére oly célból, hogy vízszervezési viszonyaik javíthatassanak, víztartók, vízvezetékek ott — esetleg több szomszédos községekre kiterjeszkedőleg — létesíttessenek.

A kisvárosi tűzoltóság „készenléte“.

Felolvasás, tartotta Budapesten 1896. aug. 16-án az országos tűzoltókongresszus alkalmával *Reményi Samu*.

(Vége.)

3. *Az eszközök folytonos készenléte.* Hogy a meglevő oltóeszközök minden használat után rögtön és nem napok múlva, mint ezt sok helyen láttam, rendbehozassanak, folytonosan tisztán és kipróbálva, menetkész állapotban tartassanak, ezt felesleges bővebben fejtegetnem, hiszen ebben öszpontosul a tűzoltóság egyik jelentősége, hogy fősúlyt fektet eszközeinek készenlétbentartására, holott olyan helyeken, a hol tűzoltóság nincs, erről egyáltalán szólni sem lehet.

Tartsunk mindenkor szigorú vizsgálatot az eszközök fölött, még pedig nem egyszer, hanem valahányszor csak időnk engedi, mert a mely hiányt egyszer nem, másszor, vagy harmadszor észreveszünk.

Soha egy óráig se tőrjünk meg azt, hogy a legjelentéktelenebbnek látszó csavar, vagy szegecske hiányozzék, mert keserűen megbosszulja magát a hiányok helyreállításának halogatása.

4. *A vízkészletről.* A víz képezi a tűzoltóságnak — akár csak a halnak — élető elemét; enélkül minden jó igyekezetünk kárba vezett dolog, gondoskodnunk kell tehát ennek meglétéről.

Az előbb említett fecskendőöltő-készüléken kívül készletben tartunk legalább 2 lajt vizet a szertárban, melyet nyáron többször felfrissítve, vagy carbollal fertőtlenítve óvunk meg a rothadástól, míg télen fűtés által a befagyástól.

A községben levő vízkészletre nézve igen czélszerű, hogy ha az esővizet levezető árkok mentén, tömlőkészletünknek megfelelő távolságban egymástól, 100 hektoliter ürtartalmu víztartókat építtetünk a községgel. Ezek téglából és cementtel legyenek készítve és nyitható padló-fedőkkel ellátva. Ezekből merés, vagy szivattyuzás által kényelmesen lehet vizet nyerni.

Az utca mentén felállított fakádak és hordók melegtől és hidegtől hamar elpusztulnak és ezért czélszerűtlenek. Egyébiránt ebben a kérdésben a helyi viszonyok határoznak és itt normalét felállítani nem lehet. *Víz legyen, ez a fődolog.*

5. A fűtés egy rendezett szertárban nélkülözhetlen szükséges. Eszközeink nincsenek összefagyva, a szertárban levő vízkészletre pedig tűz esetén, száraz fagyok alkalmával, majdnem nagyobb szükségünk van, mint a nyári időszakban. A szertár fűtését kevés költséggel láthatjuk el, ha az egyik sarokban vaskályhát állítva, kürtjét legalább egyik oldalon körül vezetjük, mi által kevés tüzelő- anyaggal (2 köbméter fa egy télen) állandóan 4—5 fok meleget tudunk fentartani.

6. *A világitásról.* A gyors és biztos munkához világozás kell és miután légszusz és villamosság, mint legkényelmesebb eszköz, kisvárosban nincs, más módon kell a készenléten ezen részét kiegészíteni. Minden kerek esz-

közön legyen gyertyával ellátott kocsilámpa, a szerkocsin pedig néhány petroleum-fáklya.

A szertár fölött és nem oldalt, állandóan világított utczai lámpa legyen. A szertár és istálló közötti falba egy kis ablakot helyezünk, melyben éjjelenként egy kis lámpát égetünk, mely mind a két helyiséget elég jól megvilágítja és éjjelenként 1 kr. költséggel jár csupán.

A szertár leggyorsabb világításához alkalmasnak találtam, a folyékony légszusz, vagyis ligroin függő viharlámpát, mely pusztán egy kis csap elfordítása után, rögtön szép fehér és el nem oltható fényvel ég, ellátása egyszerű és nem drága. A kürtnélküli petroleum-lámpa sötéten ég és füstöl is, kürttel pedig késedelmes a kezelése és a léghuzam eloltja.

Mint gyújtókészülék legjobb a szertár több pontján elhelyezett vihargyufa.

7. *Az előfogatról.* Kétségbe vonhatlan, hogy az előfogat a készenlétnak egyik legkényesebb pontját képezi, mert csak ez teszi lehetővé a gyors megjelenést a tűz színhelyén és azért ennek állandó voltáról gondoskodni főbb kötelessége legyen minden kisvárosi tűzoltóságnak.

A kérdést többféle módon lehet megoldani és pedig:

1. Egy a szertár közelében lakó lótulajdonos sziveségből, vagy meghatározott tiszteletdíjért minden alkalommal befogat. 2. A törvény nevében karhatalommal lovakat állíttatni elő. 3. A szokásos, sorrendes községi előfogatot igénybe venni és végre. 4. Ha az egyesületnek saját lovai vannak

Az első pont alatt kifejtett mód nem nyújt semmiféle bizonyosságot, a második hasonlít az *agarat a nyúl után bottal hajtani* ismert közmondáshoz, a harmadik és különösen a negyedik pontot tartom érdemesnek arra, hogy vele bővebben foglalkozzam. A községi előfogat, (ugynevezett vorszont), csak úgy felel meg a mi czéljainknak, ha 24 óránként felváltva egy pár ló a szertár melletti istállóban áll bekötve, mert ellenesetben a soros gazda olyan messze lakik esetleg az örtanyától, hogy mire az lovaival megérkezik, már mindentől lekéstünk. Ez a mód feltételesen jó, de nagy teher ró a gazdákra.

Az előfogatra vonatkozó kérdés racionális megoldása az, ha az egyesületnek saját lovai vannak.

Ezeknek beszerzése és eltartása a következő módon történik.

Kérünk földesurunktól egy pár lovat, vagy, ha nincs földesúr, avagy van, de nem ad, akkor összekoldulunk és összetánczolunk egy olyan összeget, a melyért egy pár erős lovat, szerszámot és teherszállító-kocsit veszünk.

Ez úfőbbit azért, hogy fuvarozással foglalkozhassunk.

Egy kisvárosi tűzoltó-testület nincs abban a szerencsés helyzetben, hogy jövedelméből egy pár lovat és kocsit, mely 500 forintba kerül, eltarthasson és azért meghatározott szabályok és díjak mellett fuvarozásokat végeztetünk.

Az idő rövidsége nem engedi, hogy ezen specziális manipulációról bővebben tartsak előadást, csak annyit, hogy a fuvarozási szabályokban felveendő, hogy este 7 órától reggel 7 óráig, azután szeles idő alkalmával, végül sokadalom, u. m. követválasztás, vagy vásár alkalmával, befogatás egyáltalán senkinek semmi pénzért sem engedtetik meg és a város belterületét, tüzesetet kivéve, soha sem szabad elhagynia.

Ha a városban fuvaroz és tűz üt ki, kötelessége a kocsisnak a kürtjel hallatára mindent ott hagyni és vágatva az örtanyához sietni.

Megvan tehát egész éven át a saját előfogatunk, melylyel szabadon rendelkezünk, akkor fogunk be, mikor kell és hajtunk, a hogy szükséges.

A fuvarozás jövedelme megközelítőleg fedezi az eltartás költségét és ha ezt esetleg pótolnunk is kell valamelyes összeggel, az a tudat, hogy az előfogat »készenléte« rendezve van, ezt az áldozatot bőven megéri.

8. *A tagok készenléte.* Az eddig előadott tárgyi előkészületek létesítése a körülményektől, anyagi helyzetüinktől

és akarattunktól van függővé téve, de nem így állunk a tagok készenléte dolgában.

Önkéntes tűzoltók vagyunk; bármilyen foglalkozásu, tisztességes embert örömmel üdvözlünk sorainkban, de élethivatásunk parancsolólag rendelkezik egyéniségünk fölött, az egyiket erre, a másikat arra üzi, hajtja polgári foglalkozása, a kenyérkereset nehéz gondja, és így a legnagyobb buzgóság mellett sem ígérhetünk, vagy követelhetünk egyéni pozitív készenlétet, ezt a szerencsét át kell engednünk a hivatásos tűzoltóságunknak.

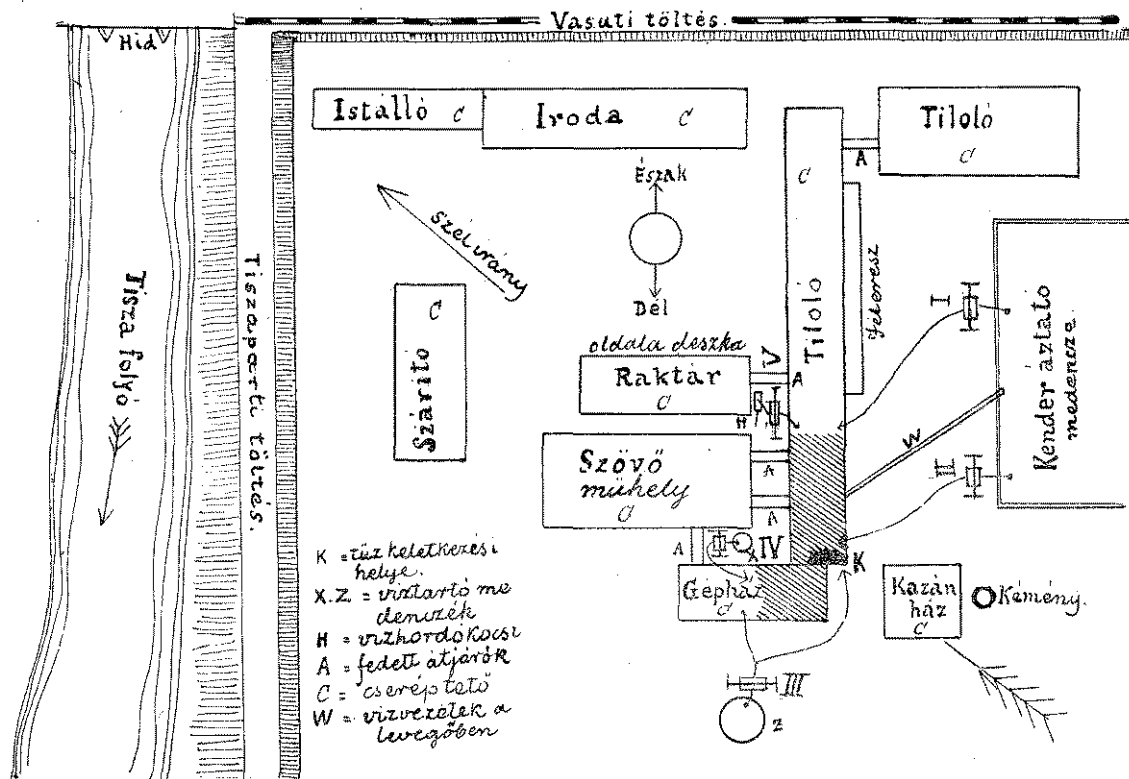
A mit e téren elérhetünk az, hogy a tagokban folyton ébren tartjuk a tűzoltóság iránt való kötelességérzetet, meggyőződést szerzünk a legénységi felszerelés jókarban tartásáról és arról, hogy azok tűz esetén kéznél is legyenek.

Az éjjeli őrsegről. A kisvárosi tűzoltóság csekély létszáma és azon körülmény, hogy az építő iparral foglalkozó tagok gyakran heteken át a vidéken vannak elfoglalva,

folyton vastagabbá váló aranyzinorzat fogja a társadalomban a jól megérdemelt helyet biztosítani és a tiszteletet minden oldalról megszerezni, hanem az, ha *készenlétünket* és így *harczképességünket* szünet nélkül fejlesztjük és fokozzuk. Akkor felemelt fővel követelhetjük a község és társadalom anyagi és erkölcsi támogatását, melyet tőlünk megvonni nem is lesz bátorsága senkinek sem.

Nagyságos Bulyovszky Aladár miniszteri titkár úr, az én kedves barátom, egy legutóbb hozzánk intézett levelében nagyon bölcsen, »Madách« ember tragédiájából idézve, buzdítólag ezeket írja: »Ember küzdve küzdj és bizva bizzál!« Igen, semmi sem kell az elmondottak létesítéséhez egyéb, mint lankadást nem ismerő küzdelem és a siker nem fog elmaradni.

Mi pedig akkor nyugodtan léphetünk a közönség ítélőszéke elé, megtettünk érdekében mindent, a mit emberileg megtenni lehet. *Betöltéink tisztúntket.*

nagyon megnehezíti az őrszolgálat pontos ellátását, a miért is meg kell elégednünk azzal, ha a tűzveszélyesebb 3—4 nyári hónapon át, 3 tagból álló éjjeli őrseget tartunk fenn, az otthon dolgozó tagokkal.

Itt visszatérek a szertárból lassankint kifejlődött laktanya kérdésére, mely módot nyújt arra, hogy tagsági készenlét dolgában is kielégítő eredményt érjünk el és pedig olyképen, hogy ha esetleges tartozásainkat, melyet építkezési célokra csináltunk, idővel rendeztük, akkor adunk négy alkalmas foglalkozásu jó tűzoltónak ingyen lakást, a kik ezért különleges tűzoltói szolgálatokra kötelezvék s így egy 4—5 tagból álló *fizetésmentes legénységi készenlétet teremtettünk*, mely a kisvárosi viszonyoknak bizonyára meg fog felelni.

Elmondottam mindazt, a mit erről a fontos kérdéstről, szűk keretben foglalva elmondhattam.

Mind ennek létesítése nem csekély türelmet, kitartást és munkát igényel, de ha teljesen megbarátkozunk az eszme fontosságával, munkánk könnyen fog menni.

Szálljunk magunkba és jöjjünk tisztába azzal a gondlattal, hogy a tűzoltóságunk nem a külső dísz, nem a

Tűz a szegedi kendergyárban.

(Ábrával.)

Szeptember hó 9-én d. u. néhány perczczel 6 óra után a torony őrre kongatással tüzet jelzett. Egyidőben a gyár igazgatósága telefonice értesítette a tűzűrséget és rendűrséget, mely a katonai tüzi készenlétet értesítette. Az Új-Szeged felől égneik törő óriási füstfelhő jelezte a tűz helyét s azonnal tisztában volt mindenki azzal, hogy a kendergyár épületeit hamvasztja a tűz. Mint minden látványossághoz, úgy ehhez is örömmel tódult a nézőközönség, ellepve a hidat, majd a gyár körül levő vasuti és tiszaparti töltést.

A vett jelzésre nyomban teljes készütséggel vonult ki a városi tűzoltóság Kovács József főparancsnok vezetése alatt, kevésre rá megérkeztek az önkéntesek is Ottovay Károly parancsnokkal élükön. A városi tűzoltóság megérkezésekor a gyár tűzoltósága már erős munkában volt, igyekezvén a rendelkezésére álló eszközökkel a tűz továbbterjedését megátolni, a mi az egyesült erővel teljesített

vállvetett munkának és a helyes intézkedéseknek sikerült is, dacára a vehemens szélnek.

A mint a tűzoltóság megérkezett, Kovács főparancsnok az egyes fenyegetett épületeket összekötő fedett átjárókat, a melyek egyúttal a közlőművek átvezetésére is szolgáltak, vágatta át, így eleje volt véve annak, hogy a tűz a tető alatt terjedjen tovább, a kívülről való felgyulás kevésbé volt valószínű, minthogy az összes épületek cseréppel voltak fedve.

Azonközben megtörtént a támadás a tűz lokalizálására. Főczél volt a gépház megmentése, mely az égő tilolóval összeépítve, azzal ugyszólván egy időben gyuladt ki. Ide lett koncentrálna a főerő. A II-vel jelzett városi 100^m fecskendőnek a kenderáztató vízmedenczéből táplálkozva direkt oltásra, III-al jelzett 120^m-es hydrofor két sugárral részben oltásra, részben védelemre, a IV-el jelzett szintén 100^m-es városi fecskendő a gépház és szövőműhely közt levő kazántápláló vízmedenczéhez vezényeltetve, védelemre utasítva lett. Az önkénteseknek I-el jelölt fecskendője hasonlóképen a kenderáztató medenczéből táplálkozva, valamint a Lövi-féle gőzfűrészgyár kocsifecskendője, mely vizét hordóktól kapta, a gyári tűzoltókkal parallel az önkéntesekkel a tűznek a tilolón való továbbterjedésének megállításával lett megbízva. Az összhangzatos működés megtermé gyümölcsét, mert bár megnehezítette az oltást az a körülmény, hogy a gyár tágas udvara tele volt száraz

kenderrőzsével, mely gyakran tüzet fogott a délnyugati szél által tovaszállított szikráktól s részben megosztotta a rendelkezésre álló erőt és figyelmet. — A tűz egy rövid óra mulva teljesen lokalizálnak volt mondható, a mennyiben a tűz továbbterjedése meg volt gátolva, úgy hogy a 200 m hosszú és 10 m széles tilolóból csak 56 m., az 50 m. hosszú és 10 m. széles gépháznak pedig fedélzetéből csak 24 méter égett le, a mennyezet azonban sértetlen maradt, tehát a gépekben más kár nem esett, mint a mit a mennyezeten át szivárgó víz okozott.

A tűzoltóknak munkáját, a kik dacára az óriási füstnek és hőségnek kitűnően tartották magukat — megkönnyítette az, hogy a tűz-helyre érve oly bő vízforrásuk volt, miszerint egy pillanatra sem voltak kénytelenek a szivattyúk működését beállítani.

A lokalizálás után kezdődött tulajdonképen az igazi munka: az égő zsarátnok eloltása, melyet az erős szél hol itt, hol ott élesztett és kavart fel, a szerte heverő kenderakásokra hordva a szikrákat. Reggel volt már, mikor a tűzoltók egy figyelő-őrség hátrahagyásával bevonultak.

A gyár a »Foncière«, »Duna«, »Magyar-Franczia« és »Phönix« biztosító társaságoknál 303.000 frtra volt biztosítva. A gyár igazgatósága a szenvedett kárt 25.600 frtra becsülte és vallotta be, a tűzvizsgálatnál eljáró tűzrendőri bizottság 10.000 frtban állapította meg a tényleges kárt.

K. I.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A székelyhidi önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának 1895. évi jelentése.

(Előterjesztetett az 1896. év július 5-én tartott rendes közgyűlésben.)

Tekintetes közgyűlés!

A parancsnokság 1895. évi jelentését van szerencsénk a következőkben előterjeszteni:

Egyleti életünk zavartalan volt, minélfogva mint a multban, úgy a lefolyt évben sem állott be annak szükségé, hogy rendkívüli közgyűlés tartassék. Parancsnoksági gyűlés volt kettő, melyeken a következő felemlítendő határozatok létesültek:

2. sz. a. a kolozsvári közgyűlésre és a sepsi-szentgyörgyi zászlószentelésre vonatkozó meghívók köszönettel tudomásul vétettek. Egyletünk jelentkezők hiányában egyik ünnepélyen sem volt képviselve.

4. sz. a. az éremjogosultak következőleg állapítottak meg: 10. évi szolgálati érem viselésére jogosultak: Sólyom József és Sebestyén Gábor. 5. évi szolgálati érem viselésére: ifju Balog János, Kulcsár György, Timaróczky Gyula, Baranyi Sándor, Szabó József, Kiss Károly és Balog Sándor.

5. sz. a. szolgálati könyvecske szerkesztése határozottatott el. Ezen könyv mig egyrészt a tűzoltó igazolványául szolgál, másrészt magában foglalja az egylet összes érvényes szabályzatait. A szerkesztő-bizottság Penkert Mihály fő-, Fándly József alparancsnok, dr. Garán János orvos, Vásárhelyi Barna segédtsizt és Magyary Béla szakaszvezető egyleti tagokból alakítottatott meg. Ezen végzés még elintéztést nem nyert, azonban remélhetőleg a közel jövőben birni fogjuk a tervezett könyvecskét, melyre annyival is inkább szükség van, mert a vármegyei szövetség igazolvány-készlete is kimerült, s onnan már szükségletünket nem fedezhetjük.

6. számú végzéssel elhatározottatott, hogy a segélyalap részére ennek tőkéből két darab érmelléki takarékpénztári részvényt szerzünk. A részvények összesen 333 frt

55 krért meg is vétettek, mi által segély-alaptökénk jövedelmezőbbé tétetett.

*

1895. évben 12 gyakorlat tartatott és pedig 5 elméleti és 7 külső; egy szak szemle a Zichermann-féle olajgyárnál.

Tüzeset volt három.

1. Május 16-án hajnali $\frac{2}{12}$ órakor Nagyvárad-utca 289. sz. Szabó Imréné tulajdonát képező nádas ház kigyuladt. A szélcsendben nem volt nehéz dolga tűzoltóságunknak s alig egy órai működés után ezt a bagatel ügyet kényelmesen elintézte. Az oltási műveletben résztvett 52 tűzoltó, kivonult 4 szivattyu, 1 szerkocsi, 3 gyűjtő kocsi.

2. Még azon napon május 16-án déli $\frac{1}{2}$ órakor erős szélben kigyuladt Királykut-utcán a 73. sz. Kolozsvári Józsefné tulajdonát képező ódon nádas ház. A kürtös vészjelzésére nyomban talpon volt nemcsak tűzoltóságunk, hanem a város népe is, és ellepte a veszély felé vezető utat, melyen a kivonult gépek, szerelvények dörögve rohantak előre. A veszély valóban nagy volt; és úgy körülményei, mint helyénél fogva emlékeztetett a mult évi nagy tüzre. Az égő ház az utca legmagasabb pontján fekszik; tetőzete nádas volt, udvara telve szeméttel, istállója paticsa, kerítése szemétkaradja. És ez mind pokolként égett. Az erős déli szél özönnel vitte az égő pernyét tovább, egyenesen az utcasornak. Hogy a tűz rohamos terjedését megállíthassuk, mind a négy szivattyu a tűz-irány alatt foglalt állást; a hol a szivattyusok csak arcukat kendővel takarva voltak képesek a hőséget állani. A szomszédos kerítés is tüzet fogott, de sikerült elnyomni. Lassanként engedett az ellenség, a szünetlenül működő négy vízsugár végre utat nyitott a mászó csapatnak és $\frac{1}{4}$ két órakor a heves harcából győztesen térhettünk vissza. A kigyuladt házban és udvarán levő épületen, kerítésen kívül más nem égett el. Az oltásban résztvett 78 tűzoltó. Kivonult 4 szivattyu, 1 szerkocsi, 3 gyűjtőkocsi, 3 régi rendszerű vizes hordó. A gyűjtőkocsik 84 db. mozgósítható kapitányvizes hordót s így

mintegy 150 hektoliter vizet hoztak. A ház biztosítva volt, s vele egy tűzfészek pusztult el.

3. Szeptember 23-án Rosenfeld Ignác 208. sz. házban belső tűz támadt, mely rövid működés után eloltatt.

*

A gyöngyösi önkéntes tűzoltótestület szakértő vezetősége azonnal belátta vízszállítási rendszerünk ez idő szerint páratlan czélszerűségét, és nem késett azt meghonosítani. Mult évi jelentésben is kiemeli az ottani tüzesetek oltása alkalmából annak kitűnőségét, és bár bölcsőjét nem említi, a rendszer azonossága kétségtelen, s igaz örömmel tölt el bennünket, hogy az országosan jó nevű gyöngyösi önkéntes tűzoltó-testület körében otthonra talált s becsülésben részesül — a mozgósítható kapitányvizet hordók rendszere.

A magyarországi tűzoltó-testületek segélyző szövetsége 12/1896. szám alatt belépésre hívta fel testületünket. Mi azonban a belépést nem találtuk együletünk érdekében állónak, a mennyiben saját segélyalappal rendelkezünk, mely így is önmagunk megadóztatása nélkül, saját kamataiból s az esetleges adományokból fejlődve, rövid időn eléri azon magasságot, melynél kisebb segélyezésekre alkalmas lesz. — Tekintve továbbá azt, hogy testületünk 18 éves fennállása alatt a nélkül, hogy csak egy esetben is megtagadtatt volna — segélyalapunk alig vétetett igénybe, miután a működés gondos vezetése, helyi viszonyaink mint például — gyárak, emeletes házak hiánya — a balesetek lehetőségét igen szűk körre szorítják, nem lehetett elhatároznunk a belépést és a — bár elismerjük mérsékelt — díjak fizetésének elvállalását. — Készséggel elismerjük azonban, hogy az országos segélyző szövetség létjogosult, s önmaga ellen vét azon tűzoltó-testület, a mely be nem lép, ha saját segélyalapja nincs, vagy ha a helyi viszonyai olyanok, hogy a tűzoltók működése nagyobb veszélyekkel jár.

Ugyanezen indokokból mellőztetett a nemzeti baleset biztosító társaságnak tűzoltóink biztosítására való felhívása.

*

Mult 1894. évi jelentésünkben jeleztük, hogy a tartalékcsapat alakítására vonatkozó szabályzatot 1895. évi jelentésünk során fogjuk bemutatni. E fontos szabályzat, melynek főcélja az, hogy a régi kipróbált jó erők a testület keretében minden időközön át megtarthatók legyenek — a következő:

Szervezeti szabály

a székelyhidi önkéntes tűzoltó-egylet »tartalék-csapat«-áról.

I. Általános rész.

A székelyhidi önkéntes tűzoltó-egylet működő százada keretében »tartalékcsapatot« szervez.

II. A tartalékcsapat célja.

1. Hogy azon önkéntes tűzoltók, a kikre huzamosabb szolgálat után a teendők ellátása fárasztóvá lesz, ne legyenek kénytelenek lemondani, hanem megmaradhassanak az egylet kötelékében, s azt fontos esetekben közreműködésükkel támogathassák.

III. A tartalékba helyezés esetei.

2. Tartalékba jutnak:

a) azon önkéntes tűzoltók, kik tíz évi szolgálat után ez iránt jelentkeznek.

b) Kik a parancsnokság által szolgálati érdekből oda áthelyeztetnek.

IV. A tartalékosok kötelességei.

3. a) Tüzeset, vízáradás, általán véve minden oly esetben, midőn az összehívás »riadó« jellel történik, kivonulnak és csapatukban tényleges szolgálatot teljesítenek.

b) Évenként egy gyakorlatra behivatnak s azon feltétlenül megjelenni kötelesek.

c) Amennyiben egyleti fölszereléssel bírnak, az ellenőrzési szemlén megjelenni.

V. A tartalékosok jogai.

4. a) Az egylet rendes tagjai maradnak s az évi közgyűlésen szavazattal bírnak.

b) Tartalékba helyezésük alkalmával viselt rangjukat megtartják, azonban szolgálat alkalmával a tetteges szolgálatban levő altiszt, illetve tiszt vezénylete alatt állanak.

c) Azon szolgálati érem viselésére jogosultak, a melyet tényleges szolgálatuk ideje alatt nyertek; magasabb fokú szolgálati éremhez való igényük azonban megszűnik, mivel a tartalékban töltött idő szolgálati éremhez jogot nem szerez.

d) Joga van a tartalékosnak bármikor tetteges szolgálatra jelentkezni, s ez esetben szolgálati ideje újbóli tényleges állományba vételtől kezdve újra számíthatni s a tartalékba lépésig eltöltött időhöz hozzávéteni fog.

e) Egyleti őrséget nem teljesítenek, viszont azonban a polgári őrségtől való mentességre tűzoltói czimen igényt nem tarthatnak.

VI. Zárhatózat.

5. Miután a »tartalék« a működő század kiegészítő részét képezi, az alap — és szolgálati szabályok határozmányai és a parancsnokságnak a szolgálatra vonatkozó végzése a tartalékos tűzoltókra is kötelezők.

*

A »tartalék«-ra vonatkozó szabály megvan, csaknem két éve életbelépett; azonban daczára annak, hogy huszonhárom 18 éve szolgáló tűzoltónk van, daczára annak, hogy szép számú bajtársunk visel már deres haját, — önként még senki sem jelentkezett a tartalékba — nyugalomba — lépésre, a mi annak a jele, hogy a székelyhidi önkéntes tűzoltóegylet sohasem fog elgyengülni!

*

A lefolyt évben egyletünket adományaikkal támogatni szívesek voltak:

Hendre Antal	2	frt — kr.
Kovács György	—	» 38 »
Czincz Györgyné	2	» 24 »
O. Szabó Imre	2	» — »
Nuszbaum József	1	» — »
Somlyai Mihály	—	» 50 »
Nedeczky Jakab	2	» — »
Dravetzky Béla	1	» — »
Oláh Gábor (H.-K.-Szent-Miklós)	—	» 40 »
Bancsik Imréné	—	» 50 »
Epstein Lázárné	1	» — »
Pataky Ferencz	4	» 91 »
O. Szabó Imre	1	» — »
Kovács János esküdt	3	» — »
Gy. Nagy Mihály	2	» — »
Orosz Kovács József	1	» — »
Lestyán Adorján	—	» 30 »
Szántó és Bognár czég (N.-Várad)	12	» — »
Dióssi Ig. fia Lajos	10	» — »

összesen 47 frt 23 kr.

II. Székelyhid város évi segélye 100 frt.

Lámpa- és diszitmény-bérekből befolyt — 20 frt 94 kr. 1895. augusztusi erdei tánczvizalom — zenekari alapot illető — tiszta jövedelme 3 frt.

Egyletünk rendes bevételei a pénztári számadásban hozatnak föl.

Tisztelettel indítványozzuk, miszerint mindazoknak, kik adományaikkal egyletünkről megemlékezni szívesek

voltak, — ezen jelentés megküldése által fejezze ki a közgyűlés köszönetét.

*

Vagyonunk állása a következő:

a) szerelvényekben . . .	5359	frt	61	kr.
b) segélyalap	451	»	88	»
c) pénztári készlet . . .	172	»	13	»

összesen	5983	frt	72	kr.
1894. évben volt . . .	5836	frt	72	kr.
és így szaporodott . . .	147	frttal.		

Egyleti tag volt 1894. decz. 31-én

alapító	6
pártoló	30
működő	171

Egyleti tag van 1895. decz. 31-én

alapító	6
pártoló	30
működő	164

Ezek szerint az alapító és pártoló tagok száma nem változott, a működők száma apadt héttel.

Mielőtt jelentésünket befejeznők, szíves örömmel hozzuk a közgyűlés tudomására, hogy az 1893. évi szabadkai tűzoltó-kongresszus alkalmából tartott tűzoltószer-kiállításon kiállítva volt »gyűjtő kocsi« silletve egyletünk találmánya, a mozgósítható kapitányvizes hordók víz-szerzési rendszere, a kiállítás bíráló bizottsága által elismerő okmányjal jutalmaztatott, s ezen okmány 1895. évben részünkre megküldetett. — Megtette tehát egyletünk mindazt, a mit még áldozatok árán is tehetett, hogy megismertesse eme páratlan víz-szerzési rendszert, mely mindenütt csekély költséggel meghonosítható s mely mellett vízhiány soha elő nem áll; megtette önzetlenül, belőle semmi hasznot nem várva és el nem fogadva, mindazonáltal be kell vallanunk, nem terjed az ügy, mint megérdemelné. Midőn a volt belügy-miniszter, Hieronymi, a vízhiány megszüntetését egy enquette tanácskozása tárgyává tette, s midőn az ott tett özőnvi előtti javaslatokat, vízfogók, tartályok stb. építését ajánlani hallottuk, egy emlékiratban elfogadásra ajánlottuk a mi víz-szerzési rendszerünket, mely az ott elhangzott javaslatokhoz úgy aránylik, mint a Mannlicher a kováspuskához. — A miniszter elment, az ügy a boldogok zavartalan álmát aluszsza; adja Isten, hogy acta-sírjából támadjon fel mielőbb!

*

1895. évi jelentésünket előterjesztvén, kérjük az adományokra vonatkozó indítvány elfogadását, további részeiben pedig szíves tudomásul vételét.

Székelyhid, 1896. július 3.

Fándly József,
alparancsnok.

Penkert Mihály,
főparancsnok.

A nagy kanizsai testület közgyűléséről.

(Vége.)

Ünnepélyes kivonulásban testületünk az Úrnapi körmeneten és József főherczeg ő cs. és kir. fenségének városunkba történt jövele alkalmából vett részt.

József főherczeg ő fenségéhez boldogult fia, László főherczeg halála alkalmából részvét-átiratot intéztünk, a melyet ő cs. és kir. fensége nemcsak hogy szívesen vett, hanem azt megható legmagasabb válaszára is méltatni kegyeskedett.

A gyász napjaiban testületünk a Szt.-Ferencz-rendüek által a boldogult lelki üdveért egy nagy gyászmisét mondattott.

Az év folyamán épp úgy, mint az előző két évben, a helyben állomásozó Ernő főherczeg nevét viselő cs. és kir. 48. gyalogezred, valamint a nagykanizsai 20. honvéd gya-

logezred legénysége a gépek czélszerű kezelésében a testületi tisztikartól oktatást nyertek hetenkint egyszer, vagyis minden szombaton délután az őrtanya udvarhelyiségében. Megemlítjük továbbá, hogy a testület részére a választmány utalványozata folytán ez évben is 12 drb tűzoltói téli kabát szereztetett be, a melyek czélszerű és hasznos voltáról a testületi tagok a tél folyamán kiűtött tüzesetek alkalmával elég bizonyosságot szerezhettek.

A testület kebelében a mentő-osztály a mult évi rendes közgyűlésben jóváhagyott szabályzatok értelmében 32 taggal megalakult s kik a testületi orvos úrtól kellő oktatásban is részesültek. — A testületi orvosnak, mint a mentő-osztály főorvosának, a helybeli orvosi kar közreműködése folytán sikerült a mentő-osztályt köt- és gyógyszerekkel oly dúsan, mindazonáltal olcsón felszerelni, hogy az bármilyen baleset avagy szerencsétlenség alkalmával az első segélynyújtáshoz teljesen elégséges.

Az év folyamán Nagy-Kanizsa város közönsége elég bizonyosságot szerezhett arról, hogy mily szükséges s mily üdvös volt ezen osztály felállítása, mert nem mult el egy hét, hogy a mentőknek és a kocsinak dolga ne lett volna s minden 10 közül 9 esetben a mentők voltak azok, a kik a baleset helyszínén előbb jelentek meg, mint bármelyik orvos, és a rögtöni óvintézkedést avagy kötözést teljesítették s további gyógykezelés végett pedig a kórházba szállították a szerencsétlenül jártakat.

A testületi pénztár összes bevétele . . .	1534	frt	86	kr.
Kiadása	1500	frt	88	kr.

Marad pénztárkészlet: 33 frt 98 kr.

A segélyalap összege a kamatok tőkésítése után felszaporodott	3119	frt	98	kr.
Két tag segélyezésére kiadott	62	frt	—	kr.

Maradvány: 3057 frt 98 kr.

Felszerelési alap, I—V. kerület	456	frt	70	kr.
„ „ VI—VII. „	65	frt	98	kr.

Összesen: 522 frt 68 kr.

A mentő-osztály alapja a kamatok tőkésítése után felszaporodott	493	frt	82	kr.
Köt- és gyógyszerekre	92	frt	68	kr.

Maradvány: 401 frt 14 kr.

Mindezekben foglaltuk össze röviden elnöki és főparancsnoki jelentésünket, melyhez még csak azt csatoljuk, hogy Nagykanizsa város áldozatkész közönsége a testület iránt az elmúlt 25 éven át tanúsított jóindulatát a jövő évekre is hasonló mérvben tartsa fenn, a testületi tagok pedig a szabályzatok pontos betartása és lelkiismeretes teljesítése által küzdjék ki azt, a mi a testületet az 50 éves jubileum megünnepléséhez juttatják és méltóvá teszik.

A betérjesztett számvizsgáló bizottsági jelentés szerint úgy a testületi pénztár, valamint a segély-, mentő- és felszerelési alapról vezetett számadások, nemkülönb a vagyonszerleg és leltár helyesen vezetve, illetve összeállított-nak jeleztetvén, a felmentvény megadatik.

Ezzel kapcsolatban kimondatik, hogy a számadások és a vagyonszerleg egy-egy példánya Nagy-Kanizsa város tanácsának megküldetik.

Az 1896. évi költségvetést illetőleg a következő megállapítás eszközöltetett:

Évi bevétel: Pénztári készlet 33 frt 98 kr, Nagy-Kanizsa város adománya 1000 frt, nagy-kanizsai takarékpénztár adománya 50 frt, pártoló tagoktól 315 frt, általány az I. magyar ált. biztosító társaságtól 50 frt, biztosító ügynökségi jutalék 35 frt, váratlan jövedelem 15 frt, összesen 1498 frt 98 kr

Évi kiadás: 3 szolga fizetése és ruházata 1010 frt, 3 szolga jutalmazása 25 frt, kürtösök 35 frt, nyomtatványok, írószerek, posták 25 frt, tüzi szolgálatok (fogatok, fáklyák, üdítő italok) 75 frt, új „Zalai Közlöny“ előfizetése 5 frt, Országos és megyei tűzoltó szövetségi tagdíj 6 frt, „Tüz-

rendészeti Lapok" előfizetése 3 frt, mosás 5 frt, titkár és orvos tiszteletdíja, gyógyszerek 131 frt, beszédett tagsági díjak 2% 6 frt 30 kr., jutalmazásra 15 frt, szerek javítására 33 frt 68 kr., szerek tűzelleni biztosítása 5 frt, (1) világitásra 19 frt, új beszerzésekre 100 frt, összesen 1498 forint 98 kr.

Az 1895. év végével szolgálati éremre jogosultak a következők: 10-évesre: Christóf Mihály, Kovács András, Muzikár Vincze és Neumárk József; 5-évesre: Kovács György, Raffay István, Weiszberger Kálmán, Ziegler Antal, Fleischhacker Ignác, Kubát József, Novát István, Goredus Antal, Poszavec Ferencz, Rovozsonics József, Tiszai Mihály és Horváth György. — Elnök a szolgálati éremre jogosultakhoz üdvözlő beszédet tartván, felkérte a testület főparancsnokát a kitüntető jelvények feltűzésére, a ki ugyanis azokat buzdító szavai közepette a jogosultak mellére tűzte.

Következett az elnökség, választmány és működő tisztikar, valamint a számvizsgáló bizottság megválasztása.

Knorczer György főparancsnok indítványára egyhangulag újra 3 évre megválasztottak: Alelnökké Grünhut Henrik, titkárra Réti Lajos, orvossá dr. Szigelthy Károly, ügyésszé dr. Fried Ödön, pénztárnokká ifj. Sesselhofer József.

Választmányi tagokul egyhangulag megválasztottak: Dr. Bencsik Ferencz, Ebenspanger Leó, Gyórfy János, Juhász György, Kürschner Ignác, Löwinger Ignác, Szommer Sándor, Szegő Gyula, Thomka Endre, Unger Sándor, Ullman Elek, Wágner Károly és Vécsey Zsigmond.

Póttagokul Keller Ignác, Szommer József és Tripa-nics Gyula. — Számvizsgálókul Bódis János, Eperjessy Gábor és Slosser Ignác. Főparancsnokul Knorczer György, alparancsnokul Raffay István, mászóosztály-parancsnokul Bódis János, mászóosztály-parancsnok I. helyettes Meskó István, II. helyettes Murikár Vincze, szivattyusosztály-parancsnok Morandini Román, szivattyusosztály I. szak. parancsnok Weiszberger Kálmán, továbbá 42 szavazattal II. szivattyusok. parancsnokul Schável Lajos. Szivattyus oszt. parancsnok helyettesül Heffer József. I. szivattyus helyettes szak. par. Ink István, II. szivattyus helyettes szak. par. Árky László, szertárnok Schável János, segédtsizt Brük Sándor, tűzrendőr-kapitány Lengyel Lajos, tűzrendőr-alkapitány Batorfy Lajos, tűzrendőr-szakasz-parancsnok Goredus Antal, zászlótartó Staab József, malom-szak. osztály par. Fram Lajos.

A VI. és VII. kerületben: Mászóosztály-parancsnok egyhangulag Tiszai Mihály, szivattyusosztály-parancsnok Fleischaker Ignác, segédtsizt Varga István, szertárnok Poszavec Ferencz, mászóosztály-parancsnok helyettes Máté József, szivattyusosztály-parancsnok helyettes Novát István, mentőosztály-parancsnokul dr. Ollopp Mór, mentőoszt. szak-parancsnokul Brandlhofer Antal, Jack Ede pedig tiszteletbeli szivattyusosztály-parancsnokul élethossziglan megválasztott.

Ezzel a gyűlés véget ért.

H I R E K.

Megjutalmazott tűzoltóságok. Szép buzdításul szolgál bizonyynal a két szegedi tűzoltóság részére az az adomány, a miben őket Gál Ferencz, a kereskedelmi és iparkamara érdemes elnöke részesítette azért a bátor munkáért, a mit sas-utczai házában kiűtött tűz lokalizálásánál bemutattak. Gál Ferencz elismerőlevél kíséretében 70 forintot küldött Rainer főkapitányhoz a városi és önkéntes tűzoltók részére, ugy osztván fel a kitüntető adományt, hogy 25 forintot a városi, 25 forintot az önkéntes tűzoltóság kapjon, a többi 20 forint pedig annak a négy tűzoltónak a megjutalmazására van szánva, a kik a tűznél a legjobban kitüntették magukat. Ezek: Német Lajos, Hajdu András, Tóth Ferencz és Török Antal. A főkapitány Kovács József tűzoltó-parancsnoknak adja ki az összeget, hogy azt az adományozó rendelkezése szerint ossza ki.

Tűzoltói ünnepély. A kassai önk. tűzoltótestület szelvények beszerzése céljából szeptember hó 27-én a Széchenyiligetben versenyekkel egybekötött ünnepélyt rendezett a következő változatos műsorral:

3 órakor a gyakorlat kezdete:

a) rendgyakorlat; b) iskolaszerezés szivattyuval; c) iskolamászás horgos és tolólétrával; d) gyorszerelés szivattyukkal; e) gyorsmászás; f) kötélleereszkedés egy és két kötélén; g) mentés: kötél-, ugróponyva és mentő-tömlő használatával; h) támadás az összes szerekkel; i) versenygyakorlat díjakkal; j) díjkiosztás; végül tűzijáték és nagy takarodó.

A szegedi tűzoltólaktanya építésére vonatkozó tervezetet a belügyminiszter jóváhagyta azzal a változtatással, hogy a tervezett 34 cm. vastag falak helyett 42 és 48 cm. vastag falak építését kötötte ki, minek folytán a 102.200 frtra előirányzott építési költség 104.000 frtra emelkedik.

Gyász hírek. Lillia Zsigmondot, az eperjesi önk. tűzoltó testület főparancsnokát súlyos csapás érte: édes anyja, özv. Lillia Boldizsárné, szül. Hegedűs Mária asszony, szeptember 21-én elhunyt. — Dr. Köncs Boldizsár-nak, a budapesti önk. tűzoltótestület ügyészének édesatyja, Köncs István Tisza-Örs községben elhunyt. Fogadják a megszorodott szívű bajtársak őszinte részvétünket.

NYILT-TÉR.

*Tűzoltó testületek
figyelmébe!*

HOHENBERG FERENCZ

egyenruházati paszomány-gyáros

BUDAPEST,

IV. ker., Gizella-tér 3. és 4. szám.

Allandóan nagy raktárt tart

tűzoltói

**zsinór- és paszomány-
árúkbán.**

Főszerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felölös szerkesztő:

KÁLMÁN GÉZA.

HIRDETÉSEK.

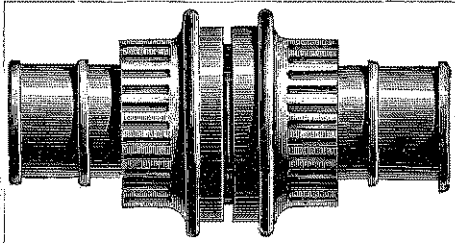
A
Tűzoltó Közlöny
 előző évfolyamaiból
teljes példányok
 1 frt 25 krajczárért
 megrendelhetők
 a kiadóhivatalban
Budapest,
 IV. Molnár-utca 26.

Cseleszerű!

Az új Seltenhofer-féle szabadalmazott

tömítő-kapocs

** Új! **

Millennium

Millennium

a legjobb és legbiztosabb, legegyszerűbb és legolcsóbb tömítő-kapocs.
 Képes árjegyzékkel szolgál

SELTENHOFER FRIGYES FIAI
 es. és m. kir. udvari szállítók Sopronban.

„AGRARIA“

INTÉZET

(A „HOLLANDIAI HITELBANK“ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGE)
BUDAPESTEN, Kerepesi-út 73-ik szám.

Földbirtokra 3½%-os, bérházakra 4%-os, egyéb ingatlanokra 5—6%-os jelzálogi és konvertálási kölcsönöket *5—60 évi törlesztésre*, valamint *személy- és váltóhiteleket 2000 frttől* kezdve minden összeg erejéig eszközöl.

A konvertálási kölcsönök a törvényes bélyeg és illetékmentességet élvezik. Válaszbélyeggel ellátott tudakozódásokra minden kívánt felvilágosítás levélileg is készségesen megadatik.

Posta és sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest, Kerepesi-út 73. szám.

ÉNZ

váltókra, házak-, birtok- és gyáarakra

70%—90%-áig a teljes becsértéknek.

Elfogadunk konvertálásokat 1000—500,000-ig, u. m. amortizációk, kölcsönök 5¹/₂% évenként tőkekamattal együtti törlesztésre.

Örökségek-, hagyományok- és haszonélvezetekre gyorsan eszközölünk kölcsönöket és vételeket, valamint *katonai házassági óvadékokat és hitbizományokra* kölcsönöket szerzünk.

Házakat, háztelkeket, birtokokat és nyaralókat eladunk és cserélünk.

RITTER ÉS TÁRSA

tőzsdei és kereskedelmi bizományi üzlet

BUDAPEST, VII., csömöri-út 30. szám.

Waldner Dezső

ezüst lencse-függőkészítő és aranyműves.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát jutányos áron pontos eszközlés mellett.

Budapest,

VII., Tefelejts-utca 15. szám.

Feltűnő!!**Feltűnő!!**

Párizsi petroleum-izzófény-hüvelyek.

➡ Minden hüvely 15 kr. ➡

Szabadalmazva minden iparállamban. — Minden darab több hétre fehér világítást ad.

Legnagyobb világító-erő legkisebb petroleum-fogyasztásnál.

Nincs korom! Nincs szag!*A legrosszabb petroleum is meglepő fehér világossággal ég.*

A hüvely úgy a mint van, be lesz dobva a petroleum-tartóba és 24 óra után már meglepően fehér fényt kapunk. Ha a petroleum kiégett, több héten át utántölthető a nélkül, hogy ki kellene venni. *Az első esetben figyelni kell, hogy a lámpa tiszta legyen és a bél le legyen vágva.*

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan expediáltatnak. — Magyarország egyedüli elárúsítója **BRAND A.** Budapest, Kalap-utca 15. szám.

Jelzálog-kölcsönöket

földbirtokra $3\frac{1}{2}\%$, házakra $4\frac{1}{2}\%$, másnemű ingatlanokra 5% mellett legmagasabb összegekben ajánljuk.

E kölcsönök konvertálásoknál bélyeg- és illetékmentességet élveznek.

➡ Erdőkihasználások, birtokparcellázások átvétele. Birtokok szövetkezeteknek hosszú lefizetési tartamra eladatnak. ➡

„MAGYAR LLOYD”

közgazdasági vállalat, Budapest, Király-utca 70. sz.

Jelzálog-kölcsönöket

budapesti és vidéki házakra, földbirtokokra, gyárakra és malmokra I. helyre 42 évre 5%, 50 évre 5 $\frac{1}{4}$ %, II. és III-ik helyre 6%-os tőke és kamattörlesztésekkel. — Pénzt váltóra 5—6% mellett 10,000 frtig gyorsan és pontosan eszközöl minden hitelképes embernek

SCHWARCZ ZSIGMOND

kereskedelmi és pénzügyi tudakező irodája

VI I., Kerepesi-út 63. BUDAPEST VIII., Kerepesi-út 63.

ALAPITTATOTT
1858.

WALSER FERENCZ-FÉLE

ALAPITTATOTT
1858.

első magyar

gép- és tűzoltószer-gyár,
harang- és ércöntöde
részvény-társaság.

Budapesten, VII. Rottenbiller-utca 66.

Gyártelepének első osztálya zállit

tüzi fecskendőket, gőz- vagy
kézhajtásra kerti fecskendőket,

községi egységes vészvonatokat,

továbbá községek s a szervezendő tűzörségek részére kocsi- és mozdony-fecskendőket, vízfordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelek tűzörségek és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Utcaöntöző kocsikat, himbatargonczákat szeméthordásra s egyttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, póczegődör- és csatorna-tisztító gépeket légszivattyuval. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomíttatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkből hazánkban 12,000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

— Pártoljuk a magyar ipart! —

BUDAPEST

Magyar királyi udvari szállítók.

BÉCS

Császári és királyi ausztriai udvari szállítók.

BELGRÁD

Szerb királyi udvari szállítók.

TEHERÁN

Perzsa császári udvari szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánlunk továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dísz-sisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipo-kat, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, keztükét, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívó-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

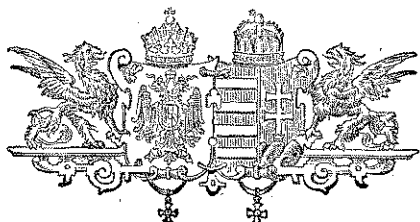
Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sürgöny-cím: Tiller udvari szállító, Budapest.

— Mindennemű sport-öltönyök! —

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és felhívások!

— Alapított 1816-ban. —

Hazánk legrégebb tűzoltószersz., szivattyú- és kút-gyára, harang- és ércöntődéje

SELTENHOFER FRIGYES FIJAI

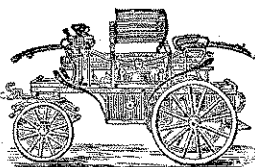
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű fecskendőket és tűzoltó szereiket, valamint kitűnő hangú harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakas-parancsnoka.

1885.

— Ára 1 frt 50 kr. —

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

— Ára 30 kr. —

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Kun-utca.

Alapított 1865.

Kutszerkezetek.

Egyszerű kutszivattyuk.

Kutszivattyuk befagyás elleni csappal.

Kutszivattyuk emeltyűvel vagy lendkerékkel.

Mélykutszivattyuk lendkerék-hajtásra.

Mélykutszivattyuk járgányhajtásra.

Városi és községi közkutszivattyuk.

Kettős működésű szívó-nyomó szivattyuk emeltyű, lendkerék vagy gőzhajtásra.

Omnia-szivattyuk.

Kettős hengerű építési szivattyuk.

Centrifugal szivattyuk

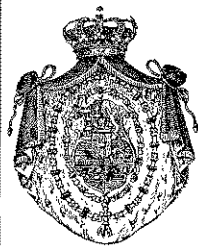
Vizszállító kosok.

Vizszállító hordós kocsik útöntözésre.

Házi vízvezetékek.

Számos kitüntetés.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
udvari szállító.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
udvari szállító.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár ércöntödével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI., Andrassy-út 8. szám.

Számos kitüntetés.

Gazdasági eszközök.

Tejhűtő-készülékek.

Tejszállító kának.

Vaj-köpülők.

Borfejtő szivattyuk.

Palackmosó- és töltő-gépek.

Palackdugaszoló gépek.

Szőlőzúzó készülékek.

Borsajtók.

Perenospora-fecskendők.

Forgatható trágyalé szivattyuk.

Trágyalé-szivattyuk hordótöltésre.

Szágtalanul működő póczegödör-tis titó készülékek.

Légszivattyuk gázégető kályhával.

Fertőtelenítő gépek.

Alapított 1865.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ- HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 ft 40 kr., félévre 1 ft 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekebe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 ft 20 kr.
Egyes példányok ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatikák a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. *Hivatalos rész.* A veszprémvármegyei szövetség elnökségének jelentése. A torontálvármegyei szövetség jelentése. — *Általános rész.* Az ezredévi Tűzoltóversenyek utóhangjai. I. A székesfehérvári önk. testület felszólamlása. II. A sarvasi testület felszólamlása. Sárosvármegye tűzrendészeti szabályrendelete. — *Technikai rész.* Kötelező állami tűzkárbiztosítás. — *Testületek köréből.* A szombathelyi önkéntes tűzoltó-testület közgyűlése. — *Hírek.* — *Hirdetések.*

HIVATALOS RÉSZ.

A veszprémvármegyei szövetség elnökségének jelentése.

A június 29-iki közgyűlés elé terjesztette *dr. Óváry Ferencz*, elnök.)

Lejárván a veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség tisztikarának mandátuma, kötelességemnek ismerem, hogy ezea idő alatti működésünkről beszámoljak.

Szövetségünk 1893. évi ápril hó 30-án tartott alakuló közgyűlése alkalmával megválasztott az ideiglenes tisztikar, ugyanezen alkalommal az általam előterjesztett alapszabálytervezetet csekély módosításokkal elfogadta és jóváhagyás végett a nmélt. Belügyminiszteriumhoz terjesztetni határozta. Jóváhagyatván az alapszabályok, szövetségünk, a vármegye közbenjárása mellett ugyanezen év november hó elején Veszprémben és Pápán megyei tűzoltó-szaktanfolyamot rendezett, melynek vezetésére Breuer Szilárd, a fővárosi hiv. tűzoltóság tisztje hivatott meg. A tanfolyam mindkét helyen 3—3 napig tartott s a hallgatóság (szám szerint 226) minden egyes tagja, annak igazolásául, hogy a tanfolyamban résztvett, igazolványt kapott. A tanfolyamban való részvételre a vármegye alispánjának felhívása folytán minden község küldött 2—3 tűzoltót. Ezen tanfolyam vezetésénél közreműködött a veszprémi tűzoltó-egyesület részéről csekélységem, ki a tűzrendészeti szabályrendeletet magyaráztam, és Blázy Imre segédtiszt, ki a tűzjelzésről tartott szabad előadást, a pápai egylet részéről Szokoly Ignác. A tanfolyam költségeit, 350 frtot a vármegye előlegezte, a mely összeg már meg is térítettet a szövetség által.

Ugyanezen év december 3-án tartott közgyűlés alkalmával a jóváhagyott alapszabályok értelmében végleg megalakulván szövetségünk, megválasztott a tisztikar és a választmány. Ezen közgyűlésből kifolyólag felhivatott a vármegye minden községe és tűzoltósága a szövetségbe taggyesületként való belépésre, s az ezzel járó 6 frtnyi tagsági díj pontos lefizetésére; s hogy a megyei tanfolyamon szerzett tapasztalatokat minden taggyesület öregbitse, megküldettek az egységes gyakorlati szabályzatok csekély 30 krnyi díj mellett, megküldettek továbbá a szövetségi alapszabályok, a tűzoltói útmutatások is. A választmány az általam megszerkesztett, tűzfelügyelők teendőit tárgyazó szabályzatot és a Szokoly Ignác által összeállított minta-

alap- és szolgálati szabályzatot elfogadván, sokszorosítva megküldte az összes tűzoltóságoknak és oly községeknek, melyekben a tűzoltóság szervezendő volt. Megkereste a járási főbírákat, hogy a járási tűzrendészeti felügyelőket ellenőrző szemléik alkalmával támogassák és tűzoltói szakügyekben véleményeiket kikérjék, meghallgassák. Ugyancsak a választmány megkeresésére a vármegye alispánja szigorú felhívást intézett a vármegye összes községeihez, hogy záros határidő alatt a tűzrendészeti megyei szabályrendeletet a legpontosabban hajtsák végre, vagyis, hogy a megyei tűzr. szab.-rend. 3. §-ában előirt tűzoltószerkeket szerezzék be, azokat tisztán tartsák és a tűzoltói szerek elhelyezésére szabályszerű szertárakat építsenek, továbbá elrendelte, hogy szintén záros határidő alatt minden község a tűzr. szab.-rend. III. fejezetének 28—42. §§-ban felsorolt módzatok értelmében a tűzoltóságokat szervezze és begyakoroltatásukról kellőleg gondoskodjék.

Mínt hogy pedig a szövetségi tagsággal járó 6 frtnyi tagsági díjakat a taggyesületek és községek vagy éppen nem, vagy csak igen csekély mérvben fizették be, azok a szövetség megkeresésére alispán úr által közigazgatási úton hajtottak be. Sajnos azonban, hogy daczára ezen erélyes intézkedésnek igen számos község maig is hátralékban van, a mi a szövetség működését nagyban gátolja. A járási tűzrendészeti felügyelők hivatásuknak megfelelően, községeiket többször meglátogatták, a községek előljárásságait tűzoltóságok szervezésére buzdították s a tűzoltószerke beszerzésénél útbagazitással szolgáltak. A hanyag és a tűzrendészeti szabályrendelettel, valamint az alispáni rendeletekkel szemben ellenállást tanúsító községeket szövetségünknel feljelentették, mely jelentések alapján megkerestük a megye alispánját, hogy ezen szomorú állapotokon segitendő, a hanyag községek előljárásságait rendbirság kivétele, illetőleg fegyelmi eljárás elrendelésének terhe alatt, a tűzrendészeti szabályrendelet legpontosabb végrehajtására utasítsa.

A vármegye alispánja, a mi közigazgatási elnökünk ezen megkeresésnek készséggel tett eleget, minek az lett a következménye, hogy ma alig van egynehány község, melyben tűzoltóság, összes tűzoltószere és tűzrendészeti szabályrendelet ne volna, s ezen néhány község egy részében is tűzoltóságok alakulóban vannak. Ezen tapasztalatok után

bizton remélhetjük, hogy a vármegyei tűzoltó-szövetség buzditása folytán sikerülni fog a hiányokat a legrovidebb idő alatt megszüntetni.

A befolyt tagsági díjakból a tűzoltó-egyletek legnagyobb részeért az országos tűzoltó-szövetség pénztárába fizetendő díjak befizetettek. A megalakult tűzoltó-testületek begyakorlására, a hol csak kérve lett, gyakorló mesterek lettek kiküldve, kik hivatásuknak legnemesebben megfeleltek. A vármegye alispánja által hozzánk véleményadás végett leküldött alap- és szolgálati szabályokra, községi tűzrendészeti szabályrendeletekre és fecskendők vétele tárgyában kötött szerződésekre és más tűzoltói szolgálatba vágó ügyekben 128 szakvéleményt adtunk. Fecskendők felülvizsgálása és átvétele végett főjegyzővel Ajkán, Kádártán, Rátóton és Városlődön voltunk. A járási tűzfelügyelők szintén felülvizsgálták gépeket, melyeket nagy részben át is vettek. Megvizsgáltuk a várpalotai, ösküi, szentgáli, nagy- és kishidegkuti, szápári, szt.-kir.-szabadjai, csöglei, síófoki tűzoltóságokat. Ezen 3 év alatt tartatott összesen 4 választmányi ülés és 4 közgyűlés, hozatott 56 határozat, melyek mind végrehajtottak. A szövetség elnökségéhez érkezett 1893. december 3-tól fogva mai napig 2180 ügydarab, melyek mind el vannak intézve.

Tűzeset volt 1894. évi május hónaptól kezdve 194 s a kár meghaladja a 300.000 forintot. Minthogy a tűzoltók gyakorlatok és tűzoltás alkalmával balesetnek vannak kitéve, a mult évi július 7-én Síófokon tartott közgyűlés alkalmával elhatároztuk a magyar országos tűzoltó-szövetség azon megkeresésére, miszerint hassunk oda, hogy, mivel a személyenként fizetendő 30 krnyi biztosítási díjat 10 kr-ra szállította le, minden tűzoltó évi 10 krnyi biztosítási díj fizetése mellett magát baleset ellen biztosítsa. Ennek hatása alatt a megye alispánja útján még a tél folyamán intéztünk felhívást az összes megyei tűzoltóságokhoz, hogy a segélyező-szövetségénél magukat biztosítsák. Miután az 1894. évben szétküldött egységes gyakorlati szabályzatot változtatás történt, a változást tartalmazó pótliveket mindazon községeknek megküldöttük, melyek az első szabályzatnak birtokában voltak. Végül még meg kell említenünk, hogy az irattár és az ügyvezetéshez szükséges könyvek elhelyezésére egy irományszekrényt szereztünk be, mely az irattárral együtt főjegyzőnkél bármikor megtekinthető.

A torontálvármegyei szövetség jelentése.

Tekintetes központi választmány! Torontálvármegyei tűzoltó-szövetsége az országos tűzoltó-szövetség központi választmányi ülésein ez ideig még nem vett részt és így, minthogy most mutatkozik az első alkalom, számot adni itt a szövetség tevékenységéről, mint annak meghatalmazottja, van szerencsém az eddigi működés eredményéről jelentésemet a következőkben megtenni.

Miként minden ujítás, úgy a mi intézményünk is sokáig küzdött a kezdet nehézségeivel, ámde legyőzte annak sokaságát s a megyei tűzoltó-szövetség 22 tagtestülettel 1893. évi január 1-én megalakult és Rónay Jenő kir. tanácsos, főispán elnöklete alatt megkezdette működését.

Számitva arra, hogy nemes ügyünket minden tűzoltó-testület szíven hordja és mindenben a szövetség céljának előmozdítására fog törekedni, alapszabályaink 3-ik §-a értelmében a szövetségbe való belépést az illető tűzoltó-testület akaratától tettük függővé. Sajnos, ezen intézkedésünk gyengének bizonyult és nem vezetett célhoz. Ekkor alapszabályaink 3-ik §-a akként módosított, hogy a Torontálvármegye területén létező összes tűzoltó-egyletek és testületek kötelesek a szövetségbe belépni.

Tekintve a tűzrendészeti kormányrendelet 15. §-ára, mely szerint minden község tartozik a tűzoltóság szervezéséről gondoskodni, tekintve továbbá azt, hogy megyei tűzoltóságunk ezen kormányrendeletnek már kellő érvényt szerzett, szövetségünk érdeke ezáltal lendületesen előmozdított, úgy annyira, hogy alapszabályaink 3. §-a értelmében a torontálvármegyei tűzoltó-szövetség most már 218 tagból áll, kik mind a megyei és országos tűzoltó-szövetségnek tagjai, tagdíjfizetési kötelezettségüket 1897. évi január hó 1-én megkezdik.

Minthogy ily módon szövetségünk anyagi viszonyai eléggé rendezettek, most már a legszebb reményeket fűzzük intézményünk czélszerű fejlődéséhez.

Nem mulasztottuk el azonban más oldalról sem támogatni a siker biztosítását és minden kedvező módon törekedünk a szövetség céljának fejlesztésére s a tűzoltóság érdekében előmozdítására.

Hogy a tűzoltósági intézmény élénkebb figyelmet keltsen, és hogy az eszme követésére könnyebben ébreszsen vágyat mások szívében, Torontálvármegyei tűzoltó-szövetsége megjutalmazni kívánja mindazon tagjait, a kik a tűzoltás terén szép érdemeket szerezve, önfeláldozásukkal tűznél és gyakorlatoknál magukat kitüntették. E czélból a szövetség „Rónay“-alap néven egy örökös alapot óhajt létesíteni a millennium országos örömmünepének megörökítése alkalmából s a vármegye területén megindított gyűjtés eddig 1500 koronát eredményezett. Biztos reményeink vannak, hogy ezen alapra tett adomány a folyó év végéig 2000 koronára felszaporodik, mely összeg részint további gyűjtés, részint pedig más egyéb módon fog gyarapíttatni.

Szövetségünk, mint fiatal koru testület, távol áll ugyan a mintaszövetkezetek haladásának színvonalától, de a tűzoltás máris minden irányban fejlődésnek indult és minden törekvésünk oda irányult, hogy e nemes intézmény a legsebésebb körben fejlesszessék.

A szövetségünk ebbeli törekvését nagy mértékben előmozdítja erélyes támogatásával elnökünk, Rónay Jenő főispán, dr. Dellinich Lajos alispán I-ső és dr. Demkó Pál stb. megyei főjegyző, mint II-ik alelnök.

Hogy tehát intézményünk még biztosabb útra tereltesse a haladás medrébe, kérjük az országos központi választmány kegyes támogatását is, mert némi támogatás mellett a torontálvármegyei tűzoltóság csakhamar a tűzoltó-intézmény színvonalának kellő magaslatára fog emelkedni.

Módonon, 1896. évi augusztus hó 12-én. A torontálvármegyei tűzoltó-szövetség megbizásából:

Belánszky-Demkó Ferenc,
szövetségi szertárfelügyelő.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Az ezredévi Tűzoltóversenyek utóhangjai.

I.

A székesfehérvári önk. testület felszólamlása.

A magyar országos tűzoltószövetség Tekintetes Elnökségének
Budapesten.

A folyó évi aug. 15—17-én Budapesten megtartandó XIII-ik országos tűzoltó-kongresszus rendező-bizottságának

1896. július 6-án Budapesten tartott ülése alkalmával a versenygyakorlatokra nézvést határozatilag kimondatott, s a határozat a versenyző testületekkel annak idején megfelelőleg közöltetett, miszerint Ó Felsége a király által adományozott versenydíjat azon versenyző testület nyeri, mely a felállított versenypontokban foglalt feladatokat egyenként úgy, mint bejelentett összességében és a szerelési művelet minden részletében teljes hibátlansággal oldja meg. A versenyek folyamán köztapasztalat volt, miszerint

egyebek között a szabadkai testület a következő hibákat követte el:

Az iskolamászásnál (7. pont) az illető szerelő szám a visszaszerelés alkalmával az I-ső emeletnél létráját kezéből kiejtette s az majd lezuhant és ugyanekkor az I-ső számú mászó már a 4-ik létrafoknál leugrott.

A gyorsmászás (8. pont) valamennyi versenyző testületnél — néhány másodperc eltéréssel — átlag 2 perc alatt fejeztetett be a teljes visszaszerelésig, mégis a sza-

badkai testület, illetőleg ugyanezen műveletnél feltűnő eltéréssel 1 p. és 25 másodperc konstatacióval, a bizottság több tagjának tiltakozó kifogása kapcsán, nemkülönben a jelenvolt számos megfigyelő magánóra tulajdonosának azon kijelentése mellett, hogy a szabadkai testület is e versenyszámot a többivel egyetemben teljes két perc alatt hajtotta végre.

E közben kiderült az, hogy az ellenőrző hivatalos kronométer órát nem bíráló-bizottsági tag, hanem történetesen egy szabadkai tűzoltó kezelte.

E kérdésben felmerült kifogás után a bír. bizottság elnöke kijelentette, hogy a kétség következtében a szabadkai testület a verseny ezen számát másnap megismételni tartozik, a mi azonban nem történt meg.

Az előkocsival ellátott mozdony-fecskendő gyors szerelése alkalmával (6. pont) a visszaszerelésnél, az illető szerelőszám a 3-ik nyomó-tömlőt alkalmazni elfeledvén, azt a testület jelenvolt parancsnoka vitte utána.

Mindezek tehát kétségkívül oly lényeges és szembeötlő részlet hibák voltak, melyek a különben jelesen képzett versenyző testület ellenében a legjobb akarat mellett is terhelőleg esnek a mérlegbe és a teljes hibátlansághoz kötött szigorú feltételekkel ellenkeznek.

Végül még figyelembe veendő az, hogy a bír. bizottság egyik tagja Hérmán Ödön úr a visszaszerelési jelet (hangjel) helyett (hangjel) így adta — tehát hibásan, — mi szintén zavarokra adott okot.

És mégis mindezek daczára a királydíj Szabadkának adományoztatott.

Tekintetes Elnökség! Testületünk parancsnokságát jelen felszólamlásában nem a szükkeblüség, vagy az irigység érzelme vezeti, a mi már akkor is távol állt tőlünk, midőn felettes hatóságunk a »Fejérmegyei tűzoltószövetség« elnökségének buzdító felhívására önmagunk igyekeztünk tagtestületeink közül vármegyénkbeli kívülünk még 5 versenytársat toborzani, melyek közül nem egy erős ellentél-

nek mutatkozott, — sőt egyike velünk együtt előkelő versenydíjjal győztes is lön. — Az meg éppen hivatalos jelentéssel lett a tek. Elnökségnek írásban is bejelentve, hogy versenytársainkkal együttesen is szándékunk volt a versenyszabályokban körvonalozott feladatot megoldani — hogy ez által az együttes működés hasznosságáról nyújtsunk tanuságos példát — de a mely törekvést az idő rövidsége megghiúsította.

Tudjuk azt is, ezt önként jelentjük ki, miszerint a bíráló-bizottság a legteljesebb függetlenséggel bír, annak ítélete megmásíthatatlan.

Hogy mégis az alulírott napon tartott parancsnoksági ülésünk határozata alapján felszólalunk is, minden mellékes érdektől eltekintve, pusztán a megtörtént dolgokat a Tek. Elnökség becses tudomására adni bátorkodunk, teszszük ezt csupán azért, hogy e körülmény felderítettén, intézményünk tökéletesedésére és bajtársaink szakképzettségének fokozására szolgáló versenyeknek jövőben is kívánatos ismétlése esetén a fentjelzett eset emlékeztetőül szolgálhasson.

Egyben ezek alapján bátrak vagyunk mégis a Tek. Elnökséget kérdeni, — mi az oka, hogy Szabadka tagesylettársunk kapta meg a királydíjat?

Mely tiszteletteljes felterjesztésünk után maradtunk a Tekintetes Elnökségnek bajtársi üdvözléssel.

Székesfehérvárott, 1896. szeptember hó 4-én.

A parancsnokság nevében
(Aláírás.)

II.

A szarvasi testület felszólamlása.

A szarvasi önkéntes tűzoltótestület, mely f. évi augusztus havában részt vett a Budapesten tartott országos tűzoltóversenyen, kellemetlenül lepte meg a versenyt

bírálbizottság azon ítélete, mely szerint a falusi kocsi-fecskendő iskola és gyorsszerelésénél Szarvas csupán díszoklevélre találatot méltónak, míg a gyorsszerelés II-ik díja ki sem volt részére adható. Azonban vártuk, míg a szövetség hivatalos lapja meghozza ennek magyarázatát. Olvasva most már mind a Tűzrendészeti Lapok, mind a Tűzoltó-Közlöny versenyre vonatkozó közleményeit: még inkább érthetetlennek találjuk az orsz. tűzoltóverseny bíráló-bizottságának a szarvasi önkéntes tűzoltó-egylettel szemben tanusított eljárását; mert azon szerelési hibákból, melyeket általánosságban a »Tűzrendészeti Lapok« felsoroltak, mi kevesebbet követtünk el, mint Gyöngyös vagy Veszprém,

Fővárosi díj.

Nyerte a tordai önk. testület.

Szövetségi díj.

Nyerte Peck István budapesti önk. parancsnok.

az első díjakat mégis ők vitték el. A kocsifecskendő gyors szerelését is mi 22 másodpercczel végeztük előbb Gyöngyösnél, mégis ez kapta a gyorsszerelés első díját. Mi a gyorsszerelésnél a legnagyobb pontossággal betartottuk az iskolaszerelés sorrendjét és egyik szerelő szám nem segített a másiknak. Így követelte ezt az orsz. tűzoltó-szövetség elnöksége hozzánk küldött hivatalos levelében. Tehát e tekintetben sem érhet bennünket megrovás.

Sajnálatos azonban reánk nézve nem a két első díjtól való elesés, hanem inkább az, hogy daczára azon sok időnek és fáradozásnak, melyet egyesületünk a versenyre való előkészületre fordított, daczára hogy 400 frtnál többet adott a tagok útiköltségére: maig sem tudjuk, hogy mily elv szerint kell tehát egy falusi kocsifecskendőt szerelni? mert hogy az egységes gyakorló szabályzat, valamint a szövetség elnöksége által megállapított szerelési követelmények a mult orsz. tűzoltóversenyen részben ignorálva lettek: ez a szarvasiak mellőzéséből következtethető.

A fecskendők gyorsszereléséről egységes gyakorló szabályzatunk nem ad kellő magyarázatot. A hazai tűzoltóság pedig a hány, annyféléképen szerel. Egyik betartja a tempószerelés sorrendjét, másiknál egyik szám segíthet a másiknak. E tekintetben a legtekintélyesebb egyesületek eltérnek, mint erről levelezés folytán meggyőződünk. Kérdés, hogy az orsz. tűzoltó versenybíró-bizottságának tudomására hozta-e a szövetség elnöksége, hogy az elbírálásnál milyen elvet kövessen. Mi azt hisszük, hogy nem!

Ezek alapján mi az orsz. tűzoltóverseny bíráinak ítéletét helytelen alapból kiindulónak s így magunkra nézve méltánytalannak tartjuk.

Lehet ugyan, hogy a bíráló-bizottságot egészen más tekintetek vezették a díjak odaitélésében, mint az általunk fentebb sejtett okok; de ezeknek épp úgy nem szabad lett volna érvényesülniök a verseny-feltételek megsértése nélkül.

Szarvas, 1886. okt. 12-én.

A szarvasi önkéntes tűzoltó-egylet parancsnoksága nevében

gróf Bolza Géza
főparancsnok.

Oláh Miklós
parancsnok.

Közlöttük a felszólalásokat s annak kijelentésével, hogy az elnökségnek teendő intézkedése és határozatára semminemű befolyást gyakorolni nem kívánunk, némi észrevételt kívánunk a felszólalásokra tenni. Mindkét felszólalás tulajdonképen a bíráló-bizottság ellen irányul, olyként tüntetvén fel a dolgot, mintha a bizottság egyrészt a szabadkai, másrészt a gyöngyösi testület által befolyásolva, minden más tekintetek figyelembevétel nélkül ítélte volna oda nekik az általuk elvitt díjakat. Ezen feltétel nem állhat fenn, mert fel sem tehetjük, hogy a 16—17 főből álló bíráló-bizottság unisonó megnyerhető lett volna akár az egyik, akár a másik testület által az észlelt adatokkal ellenkező ítélethozatalra. Tudomásunk szerint a bíráló-bizottság a versenyek alkalmával jegyzett észleletek összegezése és azok egybevetése alapján, melyek között ama sérelmes pontozatok is erős megvitatás tárgyát képezték és szigoruan pártatlanul meg lettek mérlegelve, hozatott az ítélet.

Mi a felszólamlások okát inkább félreértésből eredőnek tartjuk és a következőkre alapítjuk, mint a melyek tényleg hozzájárulhattak ahhoz, hogy a bíráló-bizottság ítélete kétes világításba állítottatott.

Az első magában a verseny-pontozatokban rejlik.

A versenyelőkészítő-bizottság ugyanis a verseny-pontozatok összeállításakor a különböző fecskendőnemek iskola és gyorsszerelését külön-külön verseny-pontnak állította be.

A második ok az, hogy a versenybíró-ság nem találván helyesnek ezen beosztást, — mely mellett megeshetett volna, hogy egy-egy testület több díjat is elvihetett volna s így még nagyobb elégtelenség támadt volna — ala-

kuló ülésén kimondotta, hogy egy és ugyanazon versenyző-testület, eltekintve a személyes versenyektől, csak egy díjat kaphat, így nem az egyes verseny-pontoknál elért eredmény, hanem az összeredmény lesz döntő a díj megítélésére.

A harmadik ok, mely miatt megeshetett az, hogy egy versenydíj ki sem adatott, az volt, hogy a bizottság a személyi versenyekre kitűzött díjakat is beértve 16 díj felett ítélte — ennyi lévén feljegyezve a bizottság elnöke kezében lévő jegyzékben — holott még több díj is volt kiosztásra szánva, mint az a kihirdetés pillanatában kiderült, mely miatt a bíráló-bizottság vissza is vonult, hogy az irányban határozzon, azonban úgy az előre haladt idő, de meg a közgyűlés türelmetlenkedése folytán alig volt lehetséges a felmaradt versenydíjak felett ítéletet hozni, megeshetett az, hogy a díj visszamaradt a helyett, hogy az pl. a szarvasi bajtársaknak, a kik pedig rászolgálhattak — kiadatott volna.

Végre a negyedik ok magának a gyakorló szabályzatnak sok tekintetben hiányos volta, mely tényleg magyarázatokra és félreértésekre adhat okot, mint a hogy adott.

Míndezekből pedig a jövőre hasznos tanulságokat vonhatunk le:

1. A versenyek tartamára hosszabb idő állapítandó meg, mert még az esetben is, ha kevesebb versenyző jelentkezik, mint jelentkezett a millenniumi versenyekre egy-két óra alatt;

2. kiváltképen a fecskendőkre vonatkozólag az iskolaszerelés, gyors-szerelés és kapcsolatban a támadás, mint a melyek együttesen nyújtanak teljes képet valamely testület minden tekintetben való kiképzéséről, egymástól külön-külön verseny-pontokra nem osztandók;

3. hogy a gyakorló-szabályzatnak hiányai pótol-tassanak és a teendők még preczizebben minden tekintetben körülírassanak, hogy se félreértésekre, se magyarázatokra ne adjanak okot, s ne történéssék arra hivatkozás, hogy erre vagy arra a teendőre nincs utasítás, tehát az mellőzendő.
(— Szerk.)

Sárosvármegye tűzrendészeti szabályrendelete.

(Vége.)

72. §.

Erdőégésnél a tűznek 1—1½ méternyi árok vonása s illetőleg lombégésnél fák levágása által gát vetendő, a fák a tűz felé döntendők le. Árok vonása által gátoltatik meg a futó tűz is. Itt arra kell ügyelni, hogy a munka megfelelő távolban s elegendő erővel vételessék fogatba, s hogy a terep előnyei, u. m. árkok stb. a védelmi vonalba bevonassanak.

73. §.

Nagy tűznél, mikor a már lángban álló épület előre-láthatólag el nem oltható, a környezett s kivált a szél-irányban levő épületek védelmére kell törekedni. A szél-irányban levő házak tetői tűzoltók által megszállandók, kik a mutakozó szikrákat és lángokat szikracsapó pamacs-sal, vedrekkel, vagy vizes ponyvával eloltják.

Ha pedig a tűz továbbterjedését másképp megakadályozni nem lehet, bontásnak van helye.

74. §.

Állatok mentése. Nagyobb házi állatoknak kendővel, vagy szükség esetében a tűzoltó-zubbonyal bekötendő a szemök s így vezetendő ki; sertéseket hátsó lábuknál fogva kell kihuzni, szárnyasokat zsákokban vagy kosarakban, juhokat pedig úgy, hogy a kost vagy más juhót fejénél fogva kihuzzuk, mely esetben a többi utána jön.

75. §.

Tárgyak mentése. Első sorban a tűzveszélyes tárgyakat kell eltávolítani, u. m.: lőport, szeszt, olajokat,

zsiradékot stb., másodizben pénzt és értéktárgyakat. Ruha, fehér- és ágyneműek ponyvákba vagy lepedőkbe kötve szállíttatnak ki.

Üveg-, porcellán- és tükörneműek lehetőség szerint fehér- és ágyneműek között vitetnek ki.

Fiókos bútorok akként, hogy előbb a fiók a benne levő tárgyakkal s aztán maga a bútor távolíttatik el.

76. §.

Fecskendők gondozása. A fecskendőből — használat után — minden vizet jól ki kell eresztetni s a gépeket kívül-belül szárazra törülgetni.

A vasrészeket csiszoló-vászonnal, a sárgarézrészeket pedig tisztító-porral kell tisztogatni.

Olajozni csupán a hengert, a dugattyúrúd csuklóját és az emelő csapjait kell, ezeket is csak néhány cseppel.

Tisztítás után az anyacsavarok mindig megvizsgálandók, hogy erősen záródnak-e; a fecskendőket gyakran szárazon mozgatni kell.

A tömlők szárítása akként történik, hogy egyik végőknél fogva fölakasztatnak, még pedig oly helyen, mely a napnak kitéve nincs. Ha másképp száríttatnak, a víz le nem csurog belőlök s akkor rothadásnak indulnak s könnyen törnek.

Használat után a tömlők tiszta vízzel, kefével jól kimosandók s figyelem fordítandó arra, hogy azok vasrészekre ne akasztassanak, mert különben a rozsdá átmarja.

TECHNIKAI RÉSZ.

Kötelező állami tűzkárbiztosítás.

Felolvasás a XIII. kongresszus alkalmával, tartotta: *íjj. Kádár Henrik*, hódmezővásárhelyi városi parancsnok.

Midőn az ország minden részéből ezen alkalomra összejött bajtársaimat a legszívélyesebben üdvözölni szerencsés vagyok, kérem önöket, engedjék meg nékem, hogy becses figyelmüket egy kevés időre lekötthessem, — lehet, hogy felszólalásom, mely a sok csalódás miatt egy kissé kesernyés ízű, alkalmat szolgáltat talán az ellentmondásra is, de általában a legjobb szándékkal igyekszem tapasztalataimat itt közölni.

Összejövetelünk célját jól ösmerem, valamint tudom azt, hogy a t. nagygyűlésnek minden tagja ösmeri és át van hatva a tűzoltás ügyének előmozdítására való törekvésektől.

Nem lehet tagadni, hogy a tűzoltó-intézmény hazánkban megalapítása óta igen sokra fejlődött. — Ámde a 30 év óta folytatott szakadatlan törekvés és a ténylegesen létező állapotok között nem látom még ma sem a kívánt arányt, mert úgy az egyes testületek, mint a szövetségek meghálálhatlan — önzetlen fáradozásainak 30 év óta tartó nehéz küzdelmeinek nem látom azon sikerét, a mit a tűzrendészet és tűzoltás terén magam részéről 20 hosszú éven át tett alapos megfigyelés után látni óhajtnék.

A tűzoltó-intézmény, ha egészen őszintén akarunk nyilatkozni, mai állapotában általánosságban — ön hibáján kívül — még most is nagyon fogyatékos és eltekintve a kis számban levő, rendezettebb viszonyok közt fennálló testületektől, hivatásának teljesen meg nem felel, mert a mostani viszonyok közt meg nem is felelhet, a községek és a közigazgatási hatóságok részvétlensége és szűkmarkúsága miatt.

Hivatkozhatnám talán kivétel nélkül minden egyes tűzoltó-testületre azon állításom igazolására, hogy a mi általunk önzetlenül, felebarátaink életének és vagyonának védelmére nagy fáradsággal alakított s legnagyobb részben egyesek áldozatkészségéből fentartott testületeink, nem hogy kellő erkölcsi és anyagi támogatásban részesülneek a községek és hatóságok által — tisztelet a csekély kivételnek, — hanem ellenkezőleg a legtöbb helyen bebizonyíthatólag hátráltatják azt működésében és fejlődésében részben a szükséges erkölcsi támogatás, részben az elkerülhetetlenül szükséges pénzbeli segélyezésnek indokolatlan megvonása által.

Nem egy esetben tagadják meg vagyonos törvényhatóságok az önkéntes tűzoltó-testületektől a fentartáshoz szükséges néhány száz forintnyi pénzsegélyt, a kisebb városok és községek pedig nem adhatnak — legalább ők azt állítják, hogy nem adhatnak — bár ha a községi

számadásokba betekintettünk, nagyon sok tételt találunk ott, a mely tételek czimén kiadott összegek haszna úgy viszonylik a tűzoltó-intézmény hasznosságához, mint 1000 a 100-hoz.

Nagyon jól tudjuk azt, hogy a tűzoltó-intézmények hasznosságáról csak a veszedelem napján beszélgetnek bíró uraimék — már t. i. ha sikeres munkát végzett a tűzoltóság; de bezzeg ha a rossz felszerelés, a készenlét-órság híján elkésve kivonuló tűzoltóságnak nem éppen úgy sikerül a dolga, mint a hogy azt az avatatlank elvárták, van akkor mit hallgatni minden tűzoltónak, pedig az önkéntes testületeknél pénzbeli segedelem nélkül — kivált kisebb helyeken — állandó készenlét-órséget, az ahhoz elkerülhetlenül szükséges fogatokat még képzelni is bajos. Ezek nélkül pedig a tűzoltó-intézmény lehet mindenre alkalmas, csak rendszeres és sikeres tűzoltásra nem.

Vannak ugyan papíron a tűzrendészetet némiképen irányító kormányrendeletek, melyek minden községi és törvényhatósági levéltárban megtalálhatók, ámde hátratólásuk csekély kivétellel így hangzik: »Tudomásul vétetvén, levéltárba tétetik.« Magam részéről legalább nem tudok reá esetet, hogy a tűzrendészeti kormányrendelet végrehajtása körül muladékos valakit komolyan felelősségre vontak volna, vagy éppen érdeme szerint megbüntettek volna; lehet, hogy egyes helyi veszedelmek után bűnbakot is fogtak olykor, de általánosságban a dolog így áll.

Nem szükség példákra hivatkoznom, tudjuk mindannyian, hogy szép hazánk községeinek még felében sincsen a tűzrendészeti kormányrendeletnek elég téve — már csak »ahogy úgy is.« A legtöbb város és község még mai nap is csak a jó Isten oltalmára van bízva és marad továbbra is úgy.

Ezeket s az itt nagy számuk miatt fel nem sorolható visszasságokat ismerve, most már kimondom, hogy ezen az úton, a melyen önerőnkől és lankadatlan kitartással 30 év óta nyüglődve haladtunk, a tűzoltó-intézmény fejlődésében, a fokozottabb igényekkel lépést tartanunk lehetetlen s daczára a papíron levő, de fájdalom pénzértékre be nem váltható, jóakaratu kormányrendeleteknek, előbbre egy lépéssel sem juthatunk s reá lehetünk készülve, hogy ilyen viszonyok között a tűzoltó-intézményt arra a nivóra, a melyre azt mi tűzoltók emelni szeretnénk, s a melyre kell is, hogy emeltessék, még a jövő ezredik évre sem tudjuk.

Uraim! A tűzoltó-intézmény továbbfejlesztéséhez, mint mindenhez, ma már pénz kell. Kérem tehát, kitől várja azt valaki, ha nem a hatóságoktól? De hát sajnos tapasztaljuk, hogy a hatóságoknak pénze sincsen, legalább a mi részünkre sincsen.

Talán a biztosító-intézetek adhatnának? De hát mi módon volnának arra vihetők? És végre, ha reá

vihetők lesznek is, elenyésző csekélység lesz az a mi szükségletünkhez képest, a mivel ők hozzájárulnának, holott tulajdonképen mi vagyunk a biztosító-intézeteknek első sorban fizetetlen érdekvédői! — Igen, de ők üzleti szempontból nézik a világot és így mi irántunk vajmi csekély mértékben érdeklődnek; pedig az érdeklődés a szülője mindennek.

Uraim! Próbáljunk mi érdeklődést kelteni magunk iránt és pedig ott, a hol van erő és van hatalom, és bízom hozzá, hogy lesz akarat is, csak nekünk kell akarni.

A magas kormány teljes érdeklődését kívánom én felkölteni az által, hogy az ezredik év örök emlékére itt, ez alkalomból mondassék ki, miszerint az országos tűzoltó-szövetség nagygyűlése kívánja, hogy a magas kormány az állami kötelező tűzkár-biztosítást az építmények biztosítására hozza be.

Hogy mi előnyök származnának ezen igen sokunk által már rég hangoztatott s a nagy közönség által minden kétséget kizárólag kész örömmel fogadott intézmény felállításából első sorban magára az államkormányra a jövedelmet tekintve, másod sorban a nagy közönségre, a nyugodalmat tekintve, és végre a tűzoltó-intézményre — a fejlődést tekintve — azt itt apróra, részletesen kifejteni hosszadalmas volna, azonban ha megengedik, röviden és nagy vonásokban, mint képzelem én, s hiszem, hogy itt kedves bajtársaim között is nagyon sokan úgy fogják azt fel — elmondom.

Tehát első sorban az állam kezébe jutnának a most még határozatlan számu milliók, a miket a különböző idegen pénzt gyümölcsöztető biztosító-intézetek jelenben külföldre juttatnak nagyrészből.

A nagy közönség épületei általában biztosítva lennének, a szomorú statisztika az évenként ezerekre menő koldusbotra jutottak számát többé nem közölné. A kártérítés, miután az üzérkedés kizáratnék, feltétlenül realisabb, jobb lesz; nem lesz túlbiztosítás és ennek bűnös következménye — nem lesz a tűz többé a bosszuállás eszköze.

És végre a tűzoltó-intézmény fejlődése elé nem fog többé akadályt képezni a pénzhiány, mert az állam saját érdekében fogja a tűzoltó-intézményt a legkényesebb igényeknek megfelelőleg berendezni és fentartani.

Könnyen fogja ezt tehetni, annál is inkább, mert reményem szerint a biztosítási illetek oly összegekben fognak az állami pénztárakba befolyani, hogy a tűzoltó-intézményekre fordítandó összegeken túl, a feleslegről marad annyi, hogy esetleg más, a közönségre terhes adónem megszüntetése is lehetségessé válik. Ez lenne az egyedüli népszerű adónem, mert ez a szükségben, a szerencsétlenségben kézzelfogható ellenértéket adna igazságosan. Tudjuk azt mindannyian és én nem vádképen hozom fel, hogy az állami kötelező tűzkár-biztosítás behozatalánál ugy a magas kormány, mint magának a törvényhozásnak, de külö-

nösen az illető szakminiszter úrnak kemény akadályokat fognak gördíteni a nem csekély számban levő, a biztosítási intézeteknél czégérül használt, busás tiszteletdíjakat élvező, nagy befolyású igazgatósági tag urak és ez a dolog természeténél fogva érthető is, de hát vigasztalja meg a miniszter úr azokat a jó urakat, hogy az építmények biztosításának elvonása miatt az általuk képviselt intézetek még nem zárják ám be a boltot: ott marad még nekik az ingóságok, termények tűz elleni biztosítása, a jégkár biztosítás — állatélet-, életjáradék- és baleset elleni biztosítások eszközlése, ezekből szedhetnek még be mindig annyi jövedelmet, hogy részvényeseiket is kielégíthetik — a kecske is jól lakhat és káposzta is marad bőven.

Igen tisztelt nagygyűlés! Azt hiszem, hogy a kötelező állami tűzkár-biztosítás üdvös voltáról, hasznosságáról önök előtt bővebben nyilatkozni felesleges volna; önök mindnyájan meg vannak arról győződve, éppen úgy mint én. Nekünk tehát csupán az eszmének keresztülvitele lehet már feladatunk és én elég tekintélyesnek tartom az országos tűzoltó-szövetség nagygyűlését arra, hogy az eszme megvalósításához a magas kormánytól az első és hatalmas nagy lendítést megadja. Nekünk ezt megtenni annál is inkább kötelességünk, mert mi ismerjük legjobban a mai helyzetet és ebből kifolyólag a fogyatékoságokat, és így annak javítását minden áron eszközzendő, arra az egyedüli biztos alapot mi vagyunk hivatva kimutatni.

Nekem erős hitem az, hogy az állami kötelező tűzkár-biztosítás behozatalával egyidejűleg a magas kormány a tűzrendészetet és tűzoltói intézményeket úgy fogja összefüggővé tenni, hogy mi tűzoltók csak egy szebb jövőt várhatunk. Mert akár államilag szervezett tűzoltóság fentartása, akár államilag kellőleg segélyezett és felszerelt önkéntes testületek létesítése, akár pedig — a mi a legczélyszerűbb volna — a kettőnek összhangzatos módon való berendezése által, ügyünket mindenképen a végkifejlesztés útjára juttatja, a mit tiszta szivemből kívánok, hogy mielőbb jutassa is.

Engem az itt elmondottak után lelkiismeretem megnyugtat; nem érhet azon vád sem, hogy talán önérdék vezetne, hiszen engem azon törvényhatóság, melyben mint tűzoltó szolgálatban állok, ellát és jövőm is mindaddig, míg hiven szolgálom, biztosítva van. De elmondtam azokat az összesség érdekében és jó reményben.

Ezeknél fogva kérem a tisztelt nagygyűlést, tegye magáévá az eszmét s mondja ki határozatilag, hogy az állami kötelező tűzkár-biztosítást minden irányban üdvösnek tartja s tegyen lépéseket az iránt a magas kormánytól, hogy annak létesítése mihamarább törvényhozás útján eszközöltessék.

Az ezredik év emlékét a most élő tűzoltónemzedék maradandóbban meg nem örökítheti.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A szombathelyi önk. tűzoltótestület közgyűlése.

A szombathelyi tűzoltó-testület 1896. márczius 22-én tartotta évi rendes közgyűlését, Nagyszámmal voltak ott alapító-, pártoló-tagok s a működő testület teljes számmal jelentek meg; mintha tudták volna, hogy azon ülés sokkal ünnepélyesebb leend, a máskor tartatni szokott évi közgyűlésnél.

Egyébiránt az ülés lefolyása a következő volt:

Eredics Ferencz, kir. tanácsos, egyleti elnök melegen üdvözlöi a tűzoltó-testület tagjait; lendületes és hazafias érzellemmel teljes szép beszédben megemlékezett imádott hazánk ezeréves fennállásáról s midőn az új ezredév kezdetén az egylet tagjait üdvözlöi, lelke és hazafias érzése

készíti arra, hogy ama imaszerű sóhajt juttassa az *egyek urához*, hogy tartsa és oltalmazza meg imádott hazánkat a végtelenségig; tegye minden időben boldoggá és megelégedetté ennek hazafias polgárait.

Az ülés első tárgyát a választmány évi jelentésének felolvasása képezte. A gondosan összeállított jelentés, mely felölelé az egyleti élet terén előfordult adminisztratív természetű eseményeket, tudomásul vétetett.

Ezt követte a főparancsnoki jelentés, melyet szó szerint közlünk:

Tisztelt közgyűlés!

Huszonhárom éve mult már, hogy egyesületünk a város polgárságának áldozatkészsége és egyesek elismerésre

méltó fáradozása folytán megalakult. Nemes hév lángtüze volt mozgató ereje és a humanismus fenséges eszméje iránti fogékonyság volt ezen hosszú időn át fentartója.

Ezen kiapadhatlan forrásból nyéré egyesületünk a nemes cél megvalósításához szükséges eszközöket; ennek tudható be egyeletünk erőteljes fejlődése is.

A tűzoltó ügy iránti jóindulat és meleg érdeklődés városunk lakosságának minden rétegében ki van fejlődve, melyet mi tűzoltók csak azon férfias ígérettel tudunk meghálálni, miszerint főigyekezetünk lesz a jövőben is, hogy magasztos hivatásunkból kifolyó emberbaráti kötelességünknek a lehető legjobban megfelelhessünk.

A lefolyt év a csendes de czéltudatos munkálkodás éve volt. A parancsnokság a testület gyakorlati kiképzésére s a gépek alapos ismertetésére kiváló gondot fordított. Ezt megkönnyítendő, majdnem minden iskola-gyakorlatok után roham-, gyors le- és felszerelési gyakorlatok tartattak.

Főparancsnokunk intézkedéséből kifolyólag, a lefolyt évben a mászók és rendőrök a szivattyuk kezelésére is kitanítottak.

Megnyugvással jelenthetjük, hogy ezen intézkedés nagyon jónak bizonyult.

A működő tagok létszáma volt 1895. év decz. 31-én 97; — ezekből meghalt 4, kilépett 9, felvétetett 12 tag, így a jelenlegi létszám 96.

Az elhunyt tagok közül különösen meg kell emlékeznünk Raffensperger Ignác hosszú ideig tényleges, utolsó időben pedig tiszteletbeli főparancsnokról, a ki szive teljes melegével és lelkesedésével ragaszkodott ezen szép és áldásos intézményhez. — És a közóhajnak teszünk eleget akkor, ha indítványozzuk, hogy az elhunyt érdemei jegyzőkönyvileg megörökíttessenek.

A szokásos tavaszi gyakorlatokat a lefolyt évben is május hó elején kezdtük meg, hetenkint egy gyakorlatot tartván. Az őszi gyakorlatok szeptember elején kezdődtek, melyek az október 15-én tartott zárógyakorlattal nyertek befejezést.

Bejelentjük továbbá, hogy a lefolyt évben 109-szer volt tűzország kivezényelve a színházi előadásokhoz. Az őrségre kirendeltek kötelességeiket kifogástalanul teljesítették.

Tűzrendőri teendőkből kifolyólag, a színháznál többször vizsgálatot tartottunk, a mely alkalomkor az előírt biztonsági intézkedéseket rendben levőnek találtuk.

A lefolyt évben 3 tüzesetnél teljesített az egyesület tűzoltási szolgálatot.

1-ször június 23-án, az ujvilág-utczában szobátűz; 2-szor július 22-én a börgyár tetőzetének egy része; 3-szor szeptember 9-én, a sorki-majorban gabonátűz; a hol 12 asztal gabona közül egy égett el. A börgyár égésénél 3 géppel; a sorki tűznél, a hol a vizet körülbelül 1100 méter távolságban levő Perint patakából kellett beszerezni, pedig 4 géppel jelent meg az egyesület. A parancsnoki teendőket főparancsnokunk személyesen vezette. Mindhárom esetben sikerült a tűz továbbterjedését megfeszített munka után megakadályozni.

Ezekután nem mulasztjuk el, hogy hálás köszönetet ne mondjunk Szombathely r. t. város tek. hatóságának, valamint választmányunknak, élén érdemes elnökével, azon

jóakaratu támogatásért, melyet részükről a lefolyt évben is tapasztalni szerencsénk volt.

A midőn egyesületünk tevékenységét igazoló jelentésünket a t. közgyűlés elé terjesztenénk, egyszersmind hangsúlyozni kívánjuk, miszerint minden igyekezetünk oda fog irányulni a jövőben is, hogy a tűzoltó-intézmény magasztos czéljának tehetségünk szerint megfelelhessünk.

Szombathely, 1896. évi márczius hó 10-én.

A tisztikar nevében:

Zrínyi József,
segédtitizt.

Éhen Gyula,
főparancsnok.

A főparancsnoki jelentés helyesléssel vétetett tudomásul.

A tárgysorozat 3-ik pontját az 1895. évről vezetett számadásra vonatkozó számvizsgáló bizottság jelentése képezvén, ennek felolvasása elrendeltetett.

Ebből kitűnik, hogy az egylet 1895. évi bevétele volt 1282 frt 69 kr., kiadása pedig 1107 frt 02 kr., maradvány 75 frt 67 kr.

A segély-alap pénztár-bevétele volt 340 frt 42 kr., kiadása pedig 267 frt 98 kr., maradvány 72 frt 44 kr.,

Az egylet vagyona készpénzben, beleértve a segély-alapot is, 5474 frt 54 krt. tesz ki.

A tűzoltó-szerek, szerelvények és gépek értéke leltár szerint (leírva 1% az értékcsökkenésre) 9519 frt 33 kr.

A közgyűlés a kifogástalan pontossággal vezetett számadásokra nézve Bertányi Samu pénztárnoknak a felmentvényt megadja. Egyben jegyzőkönyvileg köszönetet szavaz neki az egyesület érdekébeni önzetlen fáradozásáért.

Következett az 1896. évi költségvetés megállapítása.

Az átvizsgált költségvetés helyesnek találtatván, elfogadtatott.

A tárgysorozat 6-ik pontját Aszódi József 10 éves tűzoltónak éremmel való kitüntetése képezte, mely a következőleg folyt le: Eredics Ferencz elnök az ünnepelthez szólva, kitértásra és a legszebb intézmény iránti lelkesedésre buzdította és ezen buzdító szavak elmondása közben az érmet az ünnepelt mellére tűzte.

Aszódi meghatottan mondott köszönetet a kitüntetésért.

Végül elnök bejelenti, hogy ezen ünnepélyes actussal a tárgysorozat ki van merítve, még egyszer is üdvözlí az egylet tagjait az új ezredév mesgyéjén és ismételten azon imaszerű óhajnak ad kifejezést, hogy Isten tartsa és oltalmazza meg hazánkat és nemzetünket.

Ezen szép zárószavak behatása alatt Éhen Gyula ugy is mint Szombathely város polgármestere, ugy is mint a tűzoltó-egylet főparancsnoka, melegen átérzett, magas röptü beszédében méltatta Eredics Ferencz kir. tanácsosnak a közügyek terén kifejtett tevékenységét, de egyébként is köszönetet mond neki különösen a tűzoltó-egylet ügyeinek már 16 éven keresztül bölc vezetéseért és kéri az egylet nevében, hogy ezen szép intézménytől, mely felvirágzását és fejlődését nagy részben neki köszönheti, soha se vonja meg eddig tanusított szeretetét és érdeklődését.

Ezzel a hazafias szellemben vezetett közgyűlés véget ért. Kívánatos is, hogy ily hazafias érzelem hassa át kedves hazánk minden lakóját, mint a milyent ezen közgyűlésen tapasztalni alkalmunk volt.

Zr.

H I R E K.

Megdicsért tűzoltók. Az ezredévi tűzoltó nagygyűlésről és versenyekről hazatért alcuthi önk. tűzoltóság a pusztai tűzoltósággal szokás szerint kivonult az alcuthi főhercegi udvari kápolnában szent István napján tartott isteni tiszteletre, melyen megjelentek Ő fensége József főherceg, Ő fenségeik Klotild főhercegnasszony, Mária

Dorotya, Erzsébet és Klotild főhercegnők, nemkülönben Fülöp orleansi herceg. Az istentisztelet végeztével Ő fensége megizente Dorner Béla parancsnoknak, hogy a tűzoltók felett szemlélt fog tartani. Dorner parancsnok a teljes díszben kivonult tűzoltóságot a kastély főbejárata előtt sorakoztatta s várta a Fenséges főparancsnokot, a ki huszár-

tábornoki egyenruhában megjelent a főbejáratnál, kísérve a fenséges családtól és Fülöp hercegtől. A tisztelgés megadása után *Dorner* parancsnok jelentést tett a szakasz állományáról, nemkülönbén a kongresszuson történekről, kiemelve azt is, hogy a versenyen a szakasz ezüst blikomot és elismerő oklevelet nyert. Ő fensége a jelentés vétele után a szakasz elé lépve, a következő lelkes szavakat intézte:

»Vitéz tűzoltóim!

Ha nem ismernék titeket már számos évek óta, ha nem tudnám, hogy a vidék annyi tűzveszélyénél hidegvérrel, ügyességgel szálltok szembe a vészszel, ha nem volnék meggyőződve arról, hogy hazánk legjobb tűzoltóinak méltán s joggal tartalak titeket: úgy aggódva bocsáttattalak volna be az országos tűzoltó-versenyekre, a hol az ország tűzoltói előtt kell síkra szállnotok a győzelmi babérért! Most, hogy a versenyekről visszajöttetek s a diadalt kivívtatok annyi ügyes bajtársatok elől, örömmel nézek szét soraitokon s megerősödött bennem az a tudat, hogy az alsuthi tűzoltók nem hoznak szégyent sehol sem reám s büszke önézettel mondok nektek köszönetet.

Az Isten vezéreljen tovább is utaitokon!»

A legénység szünni nem akaró lelkes éljenzése után Ő fensége — miután még *Dorner*nek megelégedését nyilvánította — bemutatta tűzoltóit az orléansi hercegnek is, a ki örömtelt arcczal nézegette őket.

A jövő közgyűlés helye. A XIII-ik nagygyűlésen egyik város sem hívta meg a tűzoltóság vándorgyűlését, tehát a közgyűlés a hely tekintetében nem határozott, mint értesülünk, *Schuster Károly*, a brassói önkéntes tűzoltók főparancsnoka beadványt intézett a város tanácsához, melyben kéri, hogy a város a tűzoltó-szövetség XIV-ik gyűlését megtartandó Brassó falai közé. A beadvány felett legközelebb határoz a város közgyűlése, a mikorra a most betegeskedő főparancsnok, a ki városi bizottsági tag is, megjelenhetvén, a közgyűlésen élő szóval is indokolni kívánja a brassói testület kérvényét.

Külföldi tűzoltóságok köréből. *Svenie*, a Chicagói tűzoltóság főparancsnoka, az 1895. évről szóló 17-ik kimutatása szerint 5,316 tüzeset részleteit adja elő, magában foglalva az 1895-ik év eseteit; ezen összeg 142 esettel mulja felül az 1894-iki eseteknek számát. — Ezen tüzesetek nagyobb része természetesen csekélyebb tüzesetből áll, hanem ezek közül 19 valóságos pusztító tűzvész volt, melyek 30,000-tól egész 375,000, összesen pedig 1,909,000 dollár kárt okoztak.

A legnagyobb (kiterjedtebb) tűzvész volt november 21-ikén; utána néhány órával későbbén következett szinte egy nem kevésbé rettenetesebb tűzvész, a melynél 4 tűzoltó lelte sírját. Az évi tűzkár 2,974,760 dollár volt és a veszedelemben forgott vagyon 120,794,760 dollárnyi értékű. — A tűz által megtámadt épületek közül 2,828 faállomány volt és 1-től egész 6 emelet magasak; 2,221 pedig más szilárdabb tűzmentes anyagból volt építve és magasságuk 1-től 17 emeletig terjedt.

Azon 150 épület közül, melyeknél a tűz nem szorított csak arra az egy házra, a hol kiütött, hanem tovább harapódzott, az egyik 12, a másik pedig 14 épületet foglalt magában. — 1,081 tűzvész elnyomására gőzgépeket használtak. — Lakóházakban 2,249 tűz általi károsulást irtak össze; boltokban 832, csűrökben, szűrőkben és olákban 345 tűzvész fordult elő; gyárakban 309, műhelyekben 295, szalonokban 252, szemétdombokon 172-szer fordult elő tüzeset; sátrakban és külső épületekben 152, réteken és más nyílt helyeken 208, raktárakban 86, vasutaknál 82, vendéglőkben 64, templomokban 16, hajókon sat. 12, színházakban 9.

A tűz kiütésének főbb okai következők voltak: rob-

banások, különösen lámpák, kályhák 594; szikrák a kéményből 251; gáz, zsír, faggyu olaj stb. 234; gyermekek, kik tüzzel játszottak 231; túlfűtött vagy túlmelegített kályhák és más efélék 208; elszórt gyufáktól 198; rossz és tisztátalan kémény vagy kéménycsőtől 182; ismert vagy csatlakoztatónak gyanúsított egyének által 172; gőzmozdonyok-, kereskedő hajók- vagy kiskereskedő bárkáktól eredt szikrák 170; örömtűz- és kigyuladt szemétdombtól származott 177; elolvadt tűzcső következtében 116; gáz által 113; szivarvég és pipa által 113; villamos drótok folytán 106; olaj és gazoline kályhák által 108; tüzes hamu következtében 95; tűzjáték alkalmával 90; szándékos meggyújtás 71; lámpa és kézi lámpa 66; villám által 25; ismeretlen okokból 1,358; kéménytűzek 244 és vak láрма 677. — A testület 233 tiszt, 162 mérnök és 632 tűzoltóból áll; ezek be vannak osztva 82 géphez és 26 latorjához, míg 2 kompánia a tömlővezeték kezeléséhez; el vannak látva 84 szárazföldi gőzgéppel és 4 hajóval, gőzszivattyúval, 4 kézi- és 27 kémiai (vegyi) géppel, 2 viztoronnyal és kisebb hozzátartozókkal, 470 lóval; a felszerelés vagyoneértéke a szerzővel együtt 2,503,665 dollárt tesz ki. — A testület költsége mult évben kitett 1,542,596 dollárt, vagyis a népességre fejenként esett 90 cent.

A tüzeseteknél 22 ember vesztette életét; 41 megsebesült; míg 94 meg lett mentve. — A tüzek alkalmával 2 ember megöletett és más 7 megsebesített a tűzoltógépek és az ahhoz tartozó eszközök által.

A liverpooli tűzoltó-testület 1895-ik kimutatása:

Beale, a liverpooli tűzörtség főparancsnoka kimutatása szerint a tűzörtség működése 1895. évben 676-szor vétetett igénybe, az 1894-iki 599 esettel szemben tehát 127-el többször. — A növekedést azonban csekélyebb jelentőségű tüzesetek teszik. — A komolyabb esetek száma 62-ről 43-ra apadt. — Az összes tűzvészek közül 541 a város határain belül volt. Ezen összegben van foglalta 4 igen komoly áruházi tűz; 12,555 bál gyapot meg lett támadva. — Némelyeknél — ezen veszedelmes tüzeknél mondja a főparancsnok — igen nagy nehézségekre bukkantak a raktárajtók kinyitásánál. Ezen jövőre segítve lesz, ennek jövőre elejét veszik az által, hogy behozzák vagy alkalmazni fogják a biztosító-társaság által helyeselt ajtó-rekeszt, a mely ellen nagy ellenvetéseket tettek némely áruház tulajdonosai. — Ugy gyapot mint más áruházak jól át lettek vizsgálva az éven át; 7,179 átvizsgálás, átkutatás, felügyelet (eredetileg ugy van: inspectio) történt és 1,993 vizsgálatot foganatosítottak olyan áruházaknál, melyek kereskedelmi vámfelügyelet alatt állottak; hanem ámbár sok javítás történt azóta, mind a mellett sok van még orvosolni való, különösen a hiányos építkezést illetőleg. — A felesleges veszedelmek egyikét említi a parancsnok és az t. i. az olajlámpák használatát építkezési sátrak hivatalaiban. — Azon következmények, melyek ebből származhatnak — mondja ő — igen komolyak lehetnek. — Azon tüzek keletkezésének főokai voltak: Eldöntött világító eszközök által 107; petroleumlámpák 98; szikrák 73; hibás építkezés 51; gáz 47; gyertyák 36; tüzzel játszó gyermekek által 26; tüzes hamu által 24; gyufa által 22; túlságos fűtés által 18; dohányzás által 15; dörzsölés által 14. — A hátra levő tüzek közül 68 ismeretlen okokból származott.

Gyászhir. *Kopunovics Károlynak*, a szabadkai önkéntes testület oszt. parancsnokának neje, szül. Czorda Mária úrhölgy, október 16-án elhunyt. Béke hamvaira!

Tűzoltói kiadások. Szabadka város 1897. évi költség-előirányzatában a tűzoltóság címén 33,480 firt van felvéve.

Főszerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

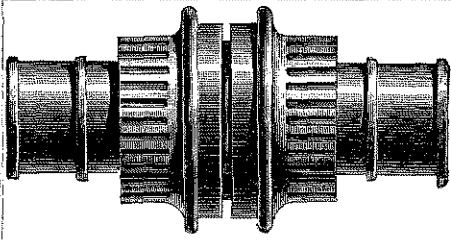
Felelős szerkesztő:

KÁLMÁN GÉZA.

HIRDETÉSEK.

A
Tűzoltó-Közlöny
 előző évfolyamaiból
teljes példányok
 1 frt 25 krajczárért
 megrendelhetők
 a kiadóhivatalban
Budapest,
 IV. Molnár-utca 26.

Az új Seltenhofer-féle szabadalmazott
*** Új! ***
tömlő-kapocs
*** Csaléstartó!**

a legjobb és legbiztosabb, legegyszerűbb és legolcsóbb tömlő-kapocs.
 Képes árjegyzékkel szolgál

SELTENHOFER FRIGYES FIAI
 es. és m. kir. udvari szállítók Sopronban.

AZ „AGRARIA”

INTÉZET

(A „HOLLANDIAI HITELBANK” VEZÉRKÉPVISELŐSÉGE)
BUDAPESTEN, Kerepesi-út 73-ik szám.

Földbirtokra $3\frac{1}{2}\%$ -os, bérházakra 4% -os, egyéb ingatlanokra
 $5-6\%$ -os jelzálogi és konvertálási kölcsönöket **5-60 évi törlesztésre**,
 valamint **személy- és váltóhiteleket 2000 frttól** kezdve
 minden összeg erejéig eszközöl.

A konvertálási kölcsönök a törvényes bélyeg és illetékmentességet
 élvezik. Válaszbélyeggel ellátott tudakozódásokra minden kívánt fel-
 világosítás levélileg is készségesen megadatik.

Posta és sürgőnyezim: „AGRARIA” Budapest, Kerepesi-út 73. szám.

ÉNZ

váltókra, házak-, birtok- és gyáarakra

70%—90%-áig a teljes becsértéknek.

Elfogadunk konvertálásokat 1000—500,000-ig, u. m. amortizációk, kölcsönök 5¹/₂% évenként tőkekamattal együtti törlesztésre.

Örökségek-, hagyományok- és haszonélvezetekre gyorsan eszközölünk kölcsönöket és vételeket, valamint *katonai házassági óvadékokat* és *hitbizományokra* kölcsönöket szerzünk.

Házakat, háztelkéket, birtokokat és nyaralókat eladunk és cserélünk.

RITTER ÉS TÁRSA

tőzsdei és kereskedelmi bizományi üzlet

BUDAPEST, VII., csömöri-út 30. szám.

Waldner Dezső

ezüst lencse-függőkészítő és aranyműves.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát jutányos áron pontos eszközlés mellett.

Budapest,

VII., Tefelejts-utca 15. szám.

Feltűnő!!**Feltűnő!!**

Párizsi petroleum-izzófény-hüvelyek.

Minden hüvely 15 kr.

Szabadalmazva minden iparállamban. — Minden darab több hétre fehér világítást ad.

Legnagyobb világító-erő legkisebb petroleum-fogyasztásnál.

Nincs korom! Nincs szag!*A legrosszabb petroleum is meglepő fehér világossággal ég.*

A hüvely úgy a mint van, be lesz dobva a petroleum-tartóba és 24 óra után már meglepően fehér fényt kapunk. Ha a petroleum kiégett, több héten át utántölthető a nélkül, hogy ki kellene venni. *Az első esetben figyelni kell, hogy a lámpa tiszta legyen és a bél le legyen vágva.*

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan expediáltatnak. — Magyarország egyedi elárúsítója **BRAND A.** Budapest, Kalap-utca 15. szám.

Jelzálog-kölcsönöket

földbirtokra $3\frac{1}{2}\%$, házakra $4\frac{1}{2}\%$, másnemű ingatlanokra 5% mellett legmagasabb összegekben ajánljuk.

E kölcsönök konvertálásoknál bélyeg- és illetékmentességet élveznek.

 Erdőkihasználások, birtokparcellázások átvétele. Birtokok szövetkezeteknek hosszú lefizetési tartamra eladatnak.

„MAGYAR LLOYD”

közgazdasági vállalat, Budapest, Király-utca 70. sz.

Jelzálog-kölcsönöket

budapesti és vidéki házakra, földbirtokokra, gyárakra és malmokra I. helyre 42 évre 5%, 50 évre 5 $\frac{1}{4}$ %, II. és III-ik helyre 6%-os tőke és kamattörlesztésekkel. — Pénzt váltóra 5—6% mellett 10,000 frtig gyorsan és pontosan eszközöl minden hitelképes embernek

SCHWARCZ ZSIGMOND

kereskedelmi és pénzügyi tudakozó irodája

VI I., Kerepesi-út 63. BUDAPEST VIII., Kerepesi-út 63.

ALAPITTATOTT
1858.

WALSER FERENCZ-FÉLE

ALAPITTATOTT
1858.

első magyar

gép- és tűzoltószerszám-gyár,
harang- és ércöntöde
részvény-társaság.

Budapesten, VII. Rottenbiller-utca 66.

Gyártelepének első osztálya zállit

tűzi fecskendőket, gőz- vagy
kézhajtásra kerti fecskendőket,

községi egységes vészvonatokat,

továbbá községek s a szervezendő tűzorségek részére kocsik- és mozdony-fecskendőket, vízfordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és köteles tűzorségek és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni felszerelésit a legutolsó részletekig. Utcaöntöző kocsikat, himbatargonczákat szeméthordásra s egyuttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, pöczegödör- és csatorna-tisztító gépeket légszivattyuval. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomíttatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkből hazánkban 12,000 darabnál több van használatban.

Árlisták és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

Pártoljuk a magyar ipart!

BUDAPEST

Magyar királyi udvari szállítók.

BÉCS

Császári és királyi ausztriai udvari szállítók.

BELGRÁD

Szerb királyi udvari szállítók.

TENERAN

Perzsa császári udvari szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánljuk továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dísz-sisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipo-kat, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, karbojtokat, kezyüket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vivó-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

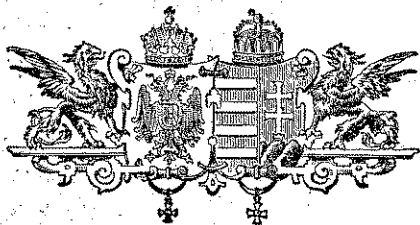
Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sürgöny-cím: Tiller udvari szállító, Budapest.

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és fehérmunkák!

— Mindennemű sport-öltönyök! —

Alapított 1816-ban.

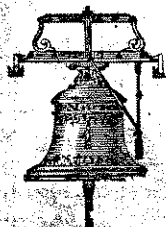
Hazánk legrégebb tűzoltószere-, szivattyú- és kút-gyára, harang- és érczöntődéje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

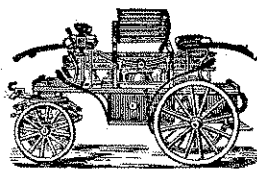
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű fecskendőiket és tűzoltó szereiket, valamint kitűnő hangu harangokat a vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakasz-parancsnoka.

1885.

Ára 1 frt 50 kr.

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 30 kr.

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Kun-utcza.

Alapított 1865.

Kutszerkezetek.

Egyszerű kutszivattyúk.

Kutszivattyúk befagyás elleni csappal.

Kutszivattyúk emeltyűvel vagy lendkerékkel.

Mélykutszivattyúk lendkerék-hajtásra.

Mélykutszivattyúk járgányhajtásra.

Városi és községi közkutszivattyúk.

Kettős működésű szívó-nyomó szivattyúk emeltyű, lendkerék vagy gőzhajtásra.

Omnia-szivattyúk.

Kettős hengerű építési szivattyúk.

Centrifugal szivattyúk.

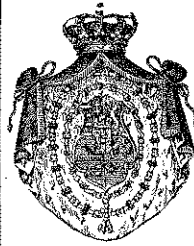
Vizszállító kosok.

Vizszállító hordós kocsik útöntözésre.

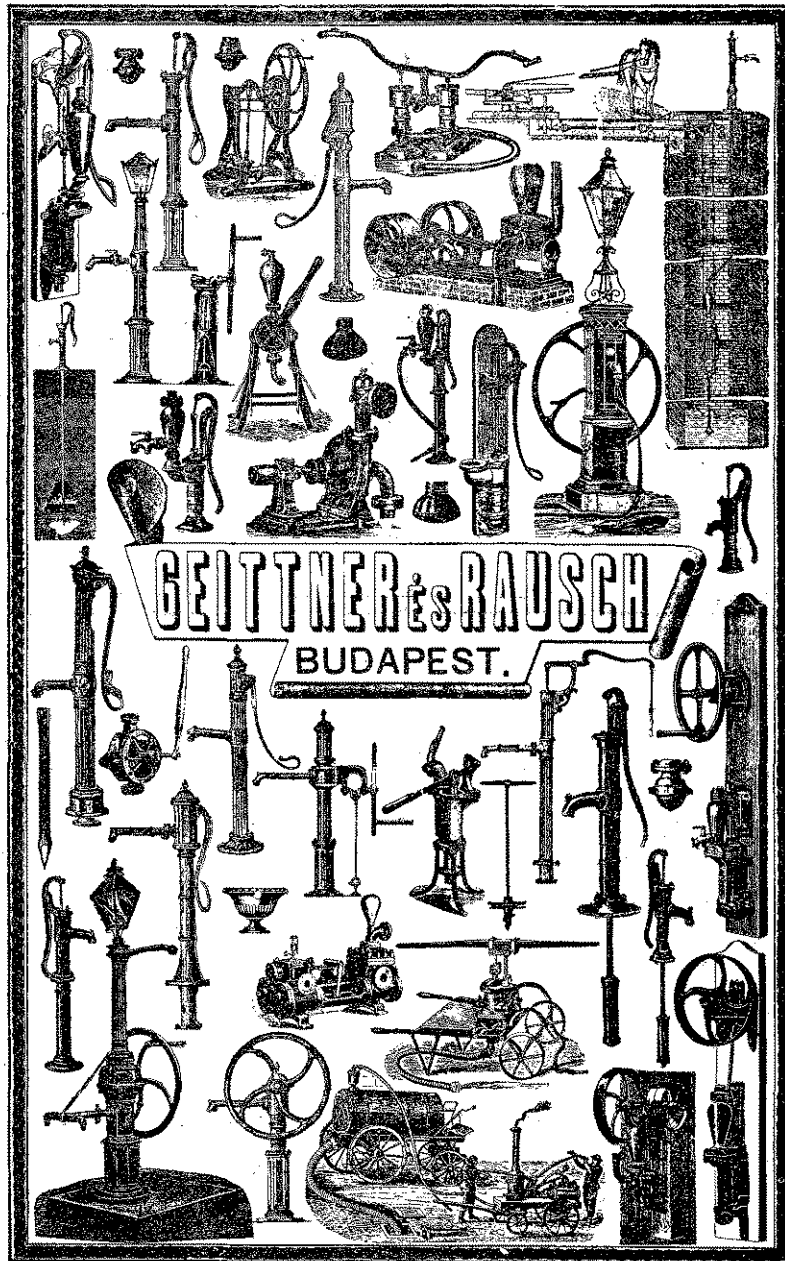
Házi vízvezeték.

Számos kitüntetés.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
 udvari szállító.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
 udvari szállító.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár ércöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI., Andrásy-út 8. szám.

Számos kitüntetés.

Gazdasági eszközök.

Tejhűtő-készülékek.

Tejszállító kánnak.

Vaj-köpülők.

Borfejtő szivattyúk.

Palackmosó- és töltő-gépek.

Palackdugaszoló gépek.

Szőlőöző készülékek.

Borsajtók.

Perenospora-fecskendők.

Forgatható trágyalé szivattyúk.

Trágyalé-szivattyúk hordótöltésre.

Szagtalanul működő pöczegödortisztító készülékek.

Légszivattyúk gázegető kályhával.

Fertőtelenítő gépek.

Alapított 1865.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESEITŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ.

HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 fnt 40 kr., félévre 1 fnt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 fnt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reclamatiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. Az új rend kezdetén — *Hivatalos rész.* A sopronvármegyei szövetség választmányának október hó 3-án és 10-én tartott ülésének jegyzőkönyve. — *Technikai rész.* Légzőkészülékek. — *Testületek köréből.* A bácsvármegyei tűzoltó-szövetség választmányi ülése és közgyűlése. A soroksári testület 1895. évi jelentéséből. Az ókaaisai testület közgyűlése. — *Hirdetések.*

Az új rend kezdetén.

Az ezredévi XIII. nagy gyűlésen megszűntek a régi alapszabályok s helyébe léptek az újak, s az új alapszabályokkal együtt életbe lépett az új rend is, mely hivatva lesz a régi alapon szervezkedett tűzoltóságok képét is megváltoztatni, úgy a mint megváltozott a régi választmány, mely után a közgyűlés bizalma folytán, lépett az új elnökség, melynek tagjai vannak hivatva a tűzoltóság ügyét fejlesztve oda hatni, hogy az helyes irányba terelve, fokozatosan haladva és erősödve, valóban elérje azon magas czélt, a melyet tőle minden józan gondolkozású egyén vár, hogy valóban csakugyan az legyen, a minek lennie kell, t. i. a polgárok élet- és vagyonbiztosságának, tehát magának a nemzeti vagyonnak czéltudatos biztos őre.

Az új elnökségnek — mely párnappal mulva tartja első ülését — feladata nagy és nehéz, egyrészt elöítéletekkel kell megküzdenie, másrészt kényes dolgokat örökölt a régi választmánytól, melyeknek helyes vagy helytelen módon való elintézése nagy befolyással lehet a tűzoltóságnak, a tűzoltóügynek, tehát a tűzrendészetnek fejlődésére.

Azonban bár milyen legyen is az elnökség működése, egy dolog bizonyos marad, s ez az, hogy hazánk tűzoltósága maga, kiképeztetés dolgában semmivel sem áll hátrább a külföldi tűzoltóságoknál, sőt sok tekintetben előbb is áll azoknál, s hogy bár tűzrendészeti tekintetben sok kívánni való van hátra, a mi nem függ magától a tűzoltóságtól, hanem függ az ország első hatóságán kezdve a legalsó foku községi hatóságig mindeniktől — s mely hatóságok pedig csak újabb időben kezdenek, immel-

ámmal foglalkozni ezen mindenesetre nagy horderejű kérdéssel — mégis örvendetesnek mondható azon eredmény, a melyet a maga jószántából eredt tűzoltóság ugyyszólván támogatás nélkül sokszor a legnagyobb akadályokkal küzdve, gunynak kitéve, mintegy elszigetelten az ügy fontosságát felismerő buzgó egyének buzdítására — a nehéz körülmények közt, és azoknak daczára is rövid 25 év alatt elért.

Bátran mondhatni, hogy a magyar tűzoltóságnak nincs oka szégyenkezni elmaradottsága miatt, mert ha csakugyan hátra van, az tőle nem függő, cselekvési körén kívül eső okoknak következménye. Mert hiszen világos, hogy ha támogatás nélkül is annyira jutott hazai tűzoltóságunk mint a hol jelenleg áll, mennyire fejlődhetett volna az, ha annyi anyagi és erkölcsi támogatásban is részesül, mint a milyenben a szomszéd osztrák tűzoltóságok részesülnek.

Mondják, hogy a tűzoltóságok iránti bizalmat tehát az erkölcsi és anyagi támogatást csökkentette, sőt el is ejtette a fényes, aranyos egyenruha. Igazságtalan felfogás és el nem fogadható indok. Mert hiszen ismeretes dolog, hogy az a fényes egyenruha nem a közpénzből lett beszerezve, hanem azt az illető saját számlájára készíttette, s midőn mindenki, pénzt úgy költi el a hogy neki tetszik — midőn jótékony cél címén, mint gyakran láthatjuk, ezek és ezek lesznek ugyyszólván kihajigálva azért hogy magára a jótékony célra ne maradjon alig egy pár forint, néha semmi sem, mért lett volna kivétel azon vagyonos egyén, a ki pénzt aranyos ruhába verte az ügy érdekében, mert tudva van, hogy jutott éppen attól az ügy céljára is valami.

Ma már megváltozik az állapot.

Az új elnökségnek jutott a feladat megoldani a kérdést s rendezni a viszonyokat. A régi választmány hagyatékát a szervezet és rangjelzés kérdését reá szignálta a XIII-ik nagy gyűlés, hogy azt helyesen megoldva, alapját vesse meg ezzel a további akadálytalan haladásnak.

Hogy az elnökség helyesen oldja-e meg a kérdést, nem bizonyos. A régi alaptól indulni ki bajos, teljesen új alapra építeni nem lehet, mert már a kérdés régi, teljesen tabula rasa-t csinálni nem tanácsos, mert még nagyobb lehet a chaos, mint eddig is volt. Mert e felől sokféle nézet állhat elő, sok függ a körülményektől és viszonyoktól, melyeket számításba kell venni, s mind a mellett mégis megtörténhetik, hogy a valóságban nem fog bevalni.

Egyik főczél emelni a működő kezek számát

s csökkenteni a nem működő tisztek sokaságát, megállapítani azon kereteket, melyekben az egyes csapatoknak mozogni lehet, melyen túlterjeszkedni nem szabad; másik főczél az egyszerűsítése a ruháztatnak.

Hogy milyen megállapodás, mily irányelvek szerint lesz a két kérdés eldöntve, ma még nem tudhatni, azonban bármiként történjék is az, egy bizonyos, hogy erős kritika tárgyát fogják képezni, az elnökséggel együtt, melynek ez lesz első érdemleges munkája az új aera kezdetén.

Azonban ez ne gátolja munkájukat, az idő megérleli az eszmét, a hibás darabot hibátlan ujjal lehet pótolni, az épület belsejét az építés alatt is lehet formálni, a nélkül, hogy az hátrányára válne.

Kísérje siker önzetlen munkásságukat.

M. I.

HIVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv.

Felvetett Sopronban a sopronvármegyei szövetség választmányának a városháza kis üléstermében 1896. évi október hó 3-án tartott ülésén.

Elnök: Rösch Frigyes szöv. elnök.

Jegyző: Szabó Gyula szöv. alelnök.

Jelen voltak: Békeffy József, Démy Sándor, Guzmits Gusztáv, Karcsay Lajos, Kokas Ferencz, Krucs János, Kund Frigyes, Merényi Ferencz, Németh István, Rehmann József, Simon Elemér választmányi tagok és Hillebrandt János pénztáros. Elmaradásukat kimentették: Dr. Ajkay Béla, Feuchtinger György, Fliegler János, Magyar József választmányi tagok.

1. Elnök üdvözlöi a választmány jelenlevő tagjait és a jegyzőkönyv vezetésére Szabó Gyula szöv. alelnököt kéri föl. Fölvívott a jegyzőkönyv vezetését elfogadta.

2. Simon Elemér a napirend előtt azon kérdést intézi a szövetségi elnökhöz, vajjon hogy van az, miszerint az egyes tűzoltó tagtestületek az országos szöv. választmánytól közvetlenül szétküldött nyomtatványokat, egyesek pedig a hivatalos »Tűzoltó-Közlönyt« nem kapják meg!? Elnök jelenti, hogy a vármegyei és az országos szövetség között lévő viszony még nincsen szabályozva, mi azonban nagyon kívánatos volna azért, hogy az országos szövetséggel ne közvetlen, hanem a vármegyei szövetség útján intéztetnének az egyes tagtestületek ügyei, akkor ilyen rendetlenségek nem fordulhatnak elő. E célból a vármegyei szövetség költségeinek fedezésére már régebben szükség lett volna egy nagyobb általános összegre, mert az országos szövetségbe való befizetésünk nem áll arányban azzal, mit érte az nyújt s ez mintegy megbénítja a vármegyei szövetség ténykedését. Miután eddig csak önkéntes tűzoltó-testületek, melyek az évi járulék befizetésére kötelezték magukat, lehettek tagjai az országos szövetségnek, nem voltak bejelenthetők azon tagtestületek, melyekért a tagsági díjakat a községek fizette be. A »Tűzoltó-Közlöny« elküldését illetőleg jelenti, hogy az uralkodó szabálytalanságok mellett ezen lap a tűzoltó-testületeknek egészen értéktelenné válik; csak oly szaklap, mely meghatározott időben pontosan jelenik meg és annak idején küldetik szét, teljesíti célját; a választmány lesz azon helyzetben a fölött határozni, hogy vajjon egy új szaklap alapítása által, vagy pedig más módon adassék alkalom az egyes tagtestületek-

nek szakba vágó cikkek olvasására. A választmány tudomásul veszi.*)

Továbbá kérdést intéz Simon Elemér a szöv. elnökhöz a budapesti utazáshoz kilátásba helyezett kedvezményeket illetőleg. Szabó Gyula szöv. alelnök behatódobban kiemeli, hogy ő a szöv. elnökkel a tagtestületek érdekében mindent megtett az utazás és a beszállásolás megkönnyítésére és hogy ha a kieszközölt kedvezmények a várakozásnak nem feleltek meg, az nem terhelheti a szöv. elnökséget; a választmány tudomásul veszi.

*) A jegyzőkönyv ezen pontjára vonatkozólag pár felvilágosító szavunk és észrevételünk van. Felvilágosításunk Simon Elemér bajtárs urnak azon kérdésére, hogy van az, hogy egyesek az orsz. szöv. választmányától küldött nyomtatványokat, egyesek pedig a »Tűzoltó-Közlöny«-t nem kapják meg? A kérdés első részére nem, de a másodikra tudunk felvilágosítást adni. Minden testület részére, mely az orsz. szöv. be van jelentve, ennek értesítése után 50 darab cím-szalag lesz készítve és expedíáláskor a vasutirány szerint osztályozott cím-szalagokból 1 ki lesz véve. Ha már most 2—3-szor az elküldött számok visszajönnek azzal, hogy »nem fogadja el«, »wird nicht angenommen«, »megszűnt«, »nicht prenumerirt«, vagy ha a szerkesztőséghez ilyen levelek jönnek, mint az itt köv.: *Löbliche Redaktion! Nachdem in unserem Feuerwehr-Verein niemand die Zeitung ung. lesen kann, sonach wird die Löbl. Redaktion ersucht uns dieselbe nicht mehr senden zu wollen, und haben solche auch nicht bestellt* stb. stb., akkor az ily cím-szalagok az illető csomagból félre lesznek téve és azon testületek tovább nem kapják a Közlönyt. Ez az oka annak, hogy egyes testületek nem kapják a lapot, és nem az, a mit az igen tisztelt elnök ur választott és a minek tudta azt be, hogy egyes testületek nem kapják a lapot és csodálkozásunkat kell kifejeznünk azon, hogy az általunk nagyrabecsült elnök ur, a ki már több mint 30 éven át elismert páratlan buzgó harczosa a tűzoltóügynek, még uem tudja azt, hogy a »Tűzoltó-Közlöny« a budapesti Önkéntes tűzoltó-testület tulajdona és hogy annak költségeire a szövetség tagtestületei által befizetett tagdíjakból egy krajczár sem fordították, tehát ezen lapnak megjelenése pénzügyi oldalról semmiképen sem bémithatja egy vármegyei szövetség működését sem. A lap megjelenése nincs határozott időhöz kötve, ezért azt elismerjük nem jelenik meg ugyanazon időszakokban De ennek nagy részben azon szertelen támogatás is az oka, a melyben a lap akár ellenszenvből, akár más okból, ugy az egyes testületektől, mint a szövetségek elnökségeitől részesül, mert hogy példát említsünk a sopronmegyei szöv. elnöksége a megyei vál. ülésének igen tanulságos jegyzőkönyveinek má-olatát rendszeren nem szokta beküldeni, pedig tudjuk, miszerint azt legalább is 300 példányban szokták litografrozni, hogy minden tagtestületnek megküldhető legyen és nem mondunk valótlan-ságot, ha azt állítjuk, hogy fel is marad belőle, mi mindazonáltal érdeklődve a dolog iránt, igyekszünk megszerezni azokat és közöljük mások okulására és épülésére, mert azt tartjuk, nincs semmi oly csekélység, a melyből az, a ki érdeklődik és tanulni akar, valami hasznos tanulságot ne vonhatna le. Ez áll a »Tűzoltó-Közlöny«-re is.

Szerk.

Végül interpellálja Simon Elemér Guzmits Gusztáv tagtársat, mint a kapuvári tűzoltó-testület parancsnokát, az utolsó tüzeset alkalmával előfordult helytelenségeket és a fogatosokat illetőleg; miután Guzmits parancsnokot, ugyanakkor nem lévén Kapuváron, nem terhelheti a hiba, de egyébiránt is sürgősen kéretett már a községi fogatosok szabályozása, miről különben a tűzrendészeti szabályrendelet-tervezetben eléggé gondoskodva lesz; tudomásul vétetett.

3. Elnök üdvözölvén Rábel László megyei aljegyzőt, kit a választmány megkeresésére az alispán küldött ki a Sopronvármegye területének tűzrendészeti felügyelőségekre való felosztásáról s az ezzel kapcsolatos tűzrendészeti eljárásról szóló szabályrendelet-tervezetnek részletes megvitatásához, áttértek a jelzett szabályrendelet tárgyalására, melyet azonban az idő szűke miatt csakis a 10. §-ig lehetett elvégezni. Nagyobb eszmecsere és vita tárgyát képezte a 6. §-nak tárgyalása, hol a vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők tiszteletdíjai volnának szabályozandók. Hivatkozás történt a szomszéd Vasvármegyére, hol ez intézmény már több éven át fönáll, hol vagy 30 felügyelő a 120 forint tiszteletdíj élvezetével bír, továbbá Bars stb. vármegyékre, hol a vármegyei felügyelő tiszteletdíja az 1000 frtot is meghaladja. Vármegyénk területén csak 10 járási a 100 frt és egy vármegyei felügyelő 300 frt tiszteletdíjjal hozott javaslatba.

Miután az előterjesztett szabályrendelet végleg nem tárgyalhatott, annak folytatása f. év október hó 10-ére halasztatott.

Ezzel az ülés véget ért.

Rösch Frigyes,
elnök.

Szabó Gyula,
szöv. alelnök,
a titkár helyettesítője.

Jegyzőkönyv.

Felvételet Sopronban a sopronvármegyei szövetség választmányának a városháza kis üléstermében 1896. évi október hó 10-én tartott ülésén.

Elnök: Rösch Frigyes szöv. elnök.

Jegyző: Szabó Gyula szöv. alelnök.

Jelen voltak: Bálint Árpád, Békeffy József, Démy Sándor, Fliegler János, Guzmits Gusztáv, Kund Frigyes és Simon Elemér választmányi tagok.

1. Elnök üdvözlő a választmány tagjait és a jegyzőkönyv vezetésére Szabó Gyula szöv. alelnököt kéri föl. Fölvívott a jegyzőkönyv vezetését elfogadta.

2. Elnök jelentést tesz a közgyűlés óta előfordult nevezetesebb momentumokról; ebből folyólag jelenti:

a) hogy a főispán Magyar József sz.-margitai k. jegyző tiszteletbeli főparancsnokot az I. soproni, Bálint Árpád soproni műépítést a II. soproni, Karcsey Lajos nagygeresdi közbirtokost a II. csepregi és Fliegler János rétfalvi néptanító főparancsnokot a nagymartoni járás tűzrendészeti felügyelőjéül kinevezte; míg Kédl László keresztényi lakost az I. csepregi járási tűzrendészeti felügyelői tisztségtől saját kérelmére fölmentette.

b) Sopron szab. kir. város köztörvényhatóságának közgyűléséből jelenti, hogy a jövőre nézve a tűzrendészeti felügyelettel — nevezett város területére — a vármegyei tűzrendészeti felügyelő bizatott meg, minek folytán az I. soproni járás tűzrendészeti felügyelője Sopron szab. kir. város tűzrendészeti felügyeletéről fölmentetett.

c) A tagsági díjakat illetőleg jelenti, hogy az 1895. évről néhány tagtestület még hátralékban van és az 1896. évről pedig csak 48 tűzoltó-testület teljesítette eddig a befizetést. A kismartoni járás mint mindig, ugy most is teljesen befizette tagsági díjait; a pulyai járásból eddig csak 13 tagtestület tett eleget kötelezettségének, miért is indítványozza, hogy az alispáni hivatal kerestessék meg a hátralékok behajtása iránt.

d) F. évi június hó 21-én Sopronban megtartott s hitelesített közgyűlési jegyzőkönyv július hó 18-án a »Tűzrendészeti Lapok« 15. számában közhírré tétetett és a választmányi tagoknak tudomásvétel végett megküldetett; ugyancsak az nap kapta meg a Budapesten augusztus hó 15—17-ig tartandó országos tűzoltókongresszusra szóló — elég későn érkezett — meghívást. A vármegyei szövetségi közgyűlés a kongresszusra utazandó ösztagtestületek költségei fedeztetéséhez 300 frtot engedélyezett, melyből 56 frt 94 kr. fölösleg maradt; nagy elismeréssel nyilatkozik győr-sopron-ebenfurti vasút üzemvezetőjéről, mely a nagy nehézségek daczára is készséggel szolgáltatva a külön vonatot Lajta-Ujfaluról Sopronig, hogy a reggeli vonattal a felső vidéki tűzoltók is együttesen utazhattak az országos ünnepélyre, mig sajnálatát fejezi ki a fölött, hogy egyes tagtestületek nem jelentették be részvételüket nála, hanem direkt tették meg azt.

e) A f. év augusztus hó 17-iki XIII-ik tűzoltó nagygyűlés az egységes rangjelzés egyszerűsítését is kimondotta ugyan, de mig ezen határozat jogérvényesül, nagyon sok idő elmulhat, mert ezen határozat olyannyira elméleti, hogy a gyakorlatban alig viheto keresztül; ugyancsak ezen nagygyűlésen intéztetett el a vármegyei szövetségek befizetési kötelezettsége és országos szövetségi költségek fedezéséhez való hozzájárulása; sajnos, hogy az általános összeg kimondásához a nagygyűlés nem járult hozzá, pedig ez által az egyes megyei szövetségeknek nagyobb összeg maradt volna rendelkezésükre és így sokkal többet is tettek volna, mig ezen újabb határozat folytán minden egyes tagtestület után évi 2—2 frtot kell a központi pénztárba befizetnünk. Az országos tűzoltó-szövetség alapszabályai 6. §-a értelmében minden szervezett tűzoltó-testület jogérvényes megalakulásától fogva köteles tagjává lenni a vármegyei és országos szövetségnek és így tagsági díjait a vármegyei szövetség útján pontosan beküldení, hogy jogikat gyakorolhassák s a hivatalos tűzoltó-közlönyt is meg kaphassák.

f) A márczi önk. tűzoltó-testület az országos szövetségbe, valamint a segélyző szövetségbe való belépési nyilatkozata kíséretében a segélyző szövetségi díjat, de nem az országos szövetségi díjat küldötte be; miután a vármegyei szövetség a segélyző szövetségnek nem alközege, utóbbi azzal küldetett vissza, hogy a segélyző szövetségbe direkt jelentse be belépését.

g) Végül jelenti, hogy Himódon és Siklóson nagy tűz volt s a siklósinál megjegyzi, hogy a pecsenyédi tűzoltó-testület tagja, Hosiner M., megsérült tűzoltó a »császárjubileum alapítványból« — mely tudvalevőleg szerencsétlenül járt tűzoltók és családjaik segélyezésére Ausztria-Magyarországon szolgál — 30 frt segélyt kapott.

A választmány ezen jelentést tudomásul veszi.

3. Hillebrandt János pénztáros jelentést tesz a pénztár

Belügyi miniszteri díj.
Nyerte a topolyai tűzoltó-testület.

állapotáról, mely szerint a pénztárkészlet 806 frt 87 kr., megjegyzi azonban, hogy a felügyelők ez évi tiszteletdíjait még nem mind vették föl.

Tudomásul vétetik.

4. A f. évi október hó 3-iki választmányi ülés határozata értelmében a tűzrendészeti szabályrendelet tovább tárgyalatott; ez alkalommal Rábel László megyei aljegyző is megjelent, kinek szives közreműködése folytán többféle egyszerűsítés és átalakítás fordult elő s elhatároztatott, hogy Szabó Gyula szöv. alelnök ezen átdolgozott szabályrendeletet újból megfogalmazva, az elnökség útján az alispáni hivatalhoz terjeszse be.

5. Szabó Gyula szöv. alelnök előterjeszti az általa

összeállított országos egységes gyakorlati szabályzat kivonatát az itteni viszonyoknak megfelelően átdolgozva s kéri annak kinyomattatását, hogy így az egyes tagtestületek egy-egy ingyen példányhoz juthassanak.

A választmány a kinyomattatást a költségek viselésével együtt elhatározta.

Végül Rábel László úrnak szives közreműködéséért, valamint Gebhardt József polgármester úrnak a terem átengedéséért a választmány jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért.

Rösch Frigyes,
elnök.

Szabó Gyula,
szöv. alelnök,
a titkár helyettesítője.

TECHNIKAI RÉSZ.

Légzőkészülékek.

— 5 ábrával. —

A tűzoltóság helyes működéséhez alapszámban 3 fő- és elmaradhatatlan kellék szükséges, u. m. kitűnő szerkezetű fecskendő, kellő mennyiségű víz és a maga hivatását lelkiismeretességgel teljesítő bátor tűzoltó.

E három együttvéve, a vész helyén máris biztosítja a sikert azon tűzoltóság részére, a melyik a felsorolt kellékekkel rendelkezik, s bár a leleményesség, az elszántság gyakran sikeresen változtat a legkétségesebb helyzeteken is, mindazonáltal kétségtelen, hogy csütörtököt mond a leleményesség, megtörik a legelszántabb, legvakmerőbb akaraterő is azon határponton, a melyen túllépni már esztelenség, kockázatos vállalat, még azon esetben is, ha egy élet megmentéséről van szó, mert a lehetetlen tudatában nem szabad egyért egy másikat vagy többeket készakarva feláldozni.

A hősiességnek, a vakmerő elszántságnak határa pedig ott áll elő a tűzoltókra nézve, a hol megszűnik az élet fentartására szükséges elem, a levegő.

A tűzoltóság, mint élet és vagyon mentésére alakult és alakított testület, kétségtelenül a leggyakrabban jön azon helyzetbe, hogy nemcsak nyílt téren áll szemben a vészszel, a tűzzel, hanem oly helyeken is, a hol mint titkos, láthatatlan ellenséggel kell megküzdenie, a hova csak kellő elővigyázattal, kellően felfegyverkezve mehet előre, mert ellenkező esetben készakarva lesz oka saját vesztének, anélkül, hogy az ily erőszakolt hősiességnek a czélnélküli önfeláldozásnak más eredménye lenne. Hogy a czél-, eredmény- és érték nélküli önfeláldozásoknak eleje vétessék, vagyis hogy a mások érdekében kockázatosított ilyenemű lépésnek gyakorlati haszna legyen, már nagyon régen megindult a törekvés oly eszközök föltalálása és alkalmazása iránt, melyeknek feladata az, hogy olyan és annyi levegő jusson az ilyen esetekben a kísérletet kockázatosított egyénhez, a mennyi testi szervezetének működni képes tartásához okvetlen megkívántatik.

Az ezen készülékek létrehozásakor természetesen más czélok is lettek kivételbe hozva, a melyek az előbb említetten kívül, inkább a testi épségre bírnak fontossággal, a mennyiben annak megsérülését akarják meggátolni illetve védeni külső erőszakos hatásoktól.

Az olvasó már a czimből tudja, hogy a tárgya e fejezetnek a légzőkészülékek, melyeket a tűzoltók füstkészülék névvel jelölnek meg, minthogy a tűzoltó praxisban ezen légzőkészülékek alkalmazása leginkább tüzeseteknél áll elő és pedig ott, a hol a zárt térben történt égés folytán keletkezett füst és fejlődött gázok a levegőt annyira megromtják, hogy az az emberi szervezetre nemcsak használhatatlanná, de a legtöbb esetben vészhozóvá is válik. Látható ebből, hogy a füstkészülék elnevezés csak egy speciális irányú elnevezése a légzőkészülékeknek, mert

hiszen azonos természetük lévén, a füstkészülékek, mint légzőkészülékek nem csak tüzeseteknél, hanem oly helyeken is használhatók és alkalmazhatók, a hol az emberi életre káros és halálhozó gázok, csupán lassu természetű vegyi processus folytán keletkezve, gyűlnek meg egy zárt helyiségben s támadják meg az oda gyanútlanul belépőt, mint kutaknakban, vermekben, bányákban, pinczékben stb.

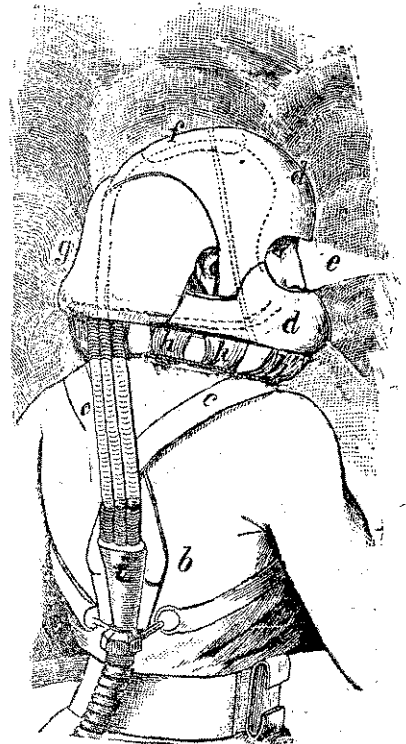
A légzőkészülékek fejlődésének története érdekes tanulmányt nyújt az érdeklődőknek s a tanulmány még nincsen befejezve, mert bár a haladás óriási az első egyszerű szájszivacstól a legújabb légvezető tömlős készülékig, azért még nem lehet itt megállapodni, hanem törekedni kell — a mennyiben a már meglévő készülékek még mindig lényeges hibákban szenvednek — egy oly készülék megteremtésére, a melyben egyesüljenek a meglévők összes jó tulajdonságai és mellőzve legyenek azok hiányai.

Hogy egy ily, ugyszólván ideális légzőkészülék lehetséges-e, erre nézve feleletet adhat a nagy természet maga, mely rejtett kincseit engedte át már a haladni vágyó s kutató emberi nemnek.

A midőn lehetőségessé vált, hogy az ember 100 mérföldekről nem csak jelekkel adhat tudósítást magáról pár perc alatt, hanem közvetlen beszéddel is, a mikor lehetőségessé lett az, hogy a ma élő nemzedék ólom hártára rögzített hangját ezer év múlva is meghallgathatják a késő unokák, nincs kizárva annak a lehetősége, hogy elkészül majd azon ideális légzőkészülék is, a mely ma csak jámbor óhajlás s megtestesülni kívánt idea.

Ez alkalommal nem kívánok az összes légzőkészülékekkel, a melyek már eddig ismeretesek, foglalkozni, csupán azokat kívánom megismertetni, a melyek túl vannak már a kezdetlegesség stádiumán s a számos eddig ismert ily eszközök között legjobbnak mutatkoznak, bár nem hiány nélküliek, a czélnak leginkább megfelelnek.

A légzőkészülékek, már is tekintélyes csoportját használati módjuk szerint három főosztályba különíthetjük el és pedig:

I. *A légszűrős készülékek*, a melyeknek célja volna a zárt helyen levő inficiált levegőt megszűrve, megtisztítva juttatni az ember légszerveibe.

II. *A légtartós készülékek*, a melyekkel a használatra szánt többé-kevésbé összenyomott tiszta levegőt tartályokban visszük a rossz gázokkal telített helyiségbe.

III. *A tömlő vezetékes készülékek*, melyeknél a tiszta levegő tömlőn át jut rendeltetési helyére az ember légszervezetébe.

A tömlő vezetékes készülékek azonban két osztályba csoportosulnak u. m.:

1. *Önműködő bevezetéssel*, a mikor az illető egyén maga szívja be a tömlőn át a friss levegőt tüdejével.

2. *Mesterséges bevezetéssel*, a mikor a tiszta levegő a zárt térben levő egyén számára művi úton — fuvóval, szívóval stb. — lesz behajtvva.

Az I. és II. osztályba tartozó légszűrőkészülékek oly kevésbé váltak be használhatóság tekintetében, hogy azok felett ez alkalommal napirendre lehet térni.

Gyakorlati szempontból tehát czélszerűség és használhatóság tekintetében csakis a harmadik osztály érdemel figyelmet, melynek ezuttal második alosztályával kívánok foglalkozni, ismertetvén az egyes alakok szerkezetét, illetve összeállítását, elősorolni azok jó tulajdonságait, de nem hallgatván el hátrányaikat sem, szóval méltányos elbírálásban részesíteni azokat.

Mindenek előtt meg kell jegyezmem, miszerint az ismertetendő ezen légszűrőkészülékek az alap gondolatot illetőleg ugyanazok, csupán a kivitel mikéntje s alakjuk különbözteti meg őket egymástól.

Mesterséges légbevezetésű tömlő légszűrőkészülék 5 van:

- a) Stude-Runge-féle,
- b) Stolz-féle,
- c) Müller-féle,
- d) Magirus-féle,
- e) Lukács-féle.

Lássuk tehát most az egyes készülékeket egymás után a felállított sorrendben, a mely körülbelől azon sorrendnek is megfelel, a melyben a készülékek egymást létesítésük szerint követték:

I. Stude- és Runge-féle mentősisak.

Nevét feltalálójától vette, a mennyiben *Stude* brémai, később berlini tűzoltó-igazgató (Brand Director) és *Runge* brémai mérnök tervezték és készítették.

A sisak külső burkolata d erős ($2-2.5$ mm) vert vörösrézről és pedig három részből van összeszőve, u. m. a felső ovális fejburkolatból, melyhez jobb és bal felől

az arcvédőlemez van erősítve, míg a nyakszirt felé eső rész g a fej hátsóoldala részeit a fülek megett szabadon hagyja, azt csupán a rézrészekhez erősített bőrfüggöny takarja, mely a sisak alján körülfutó h zacskószerűleg összehúzható puha bőrből készült burokkal foly össze, úgy, hogy a fej teljesen fedve van, csupán a két fül irányában marad két kis nyílás, az egyén hallásának elősegítésére. (Lásd ábrán.)

Elöl a tej- és arcvédőlemezek találkozási helyén a szemnek megfelelően egy ovális szabad nyílás van, melynek hosszúsága $10-11$ mm szélessége pedig $4-5$ mm, célja az, hogy a látást elősegítse és hogy a sisakba benyomott levegő kimenetelt találjon A sisak hátsó részén, ott a hol a felsőlemez a két oldallemezzel összejön, 3 csővég nyúlik ki, melyeknek a sisak belsejébe való folytatása ellapul és három irányban ágazik szét és pedig a középső a fej felett kerül a szem előtt levő nyíláshoz, annak majdnem egész szélességét vevén fel, a másik két cső jobb és balra fut körül s hasonlóképpen a szemnyílásnál végződik.

A sisakból kiálló csővégekre spirral betétű gummitömlők vannak kötve, melyek a hátközépen fekvő b lemezre erősítet i tokban egyesülnek, melynek másik vége csak egy nyílású és anyacsavarban végződik, hogy vele a légvezető tömlő összeköthető legyen. A b lemez felső végén jobbra, balra rézsut irányban két tartószíj nyúlik ki, melyek a vállak felett átmenve a hónalj alatt vissza, horgos végükkel a b lemez alsó részén levő fülekbe akaszthatók, előidézik azt, hogy az előrehaladó a légvezető tömlő súlyát ne a fejével, hanem a válljaival vigye tova, továbbá azt, hogy ha sisakban előre hajol annak viselője, a sisak nem fog előre csúszni a fején.

Hogy a sisak jobban üljön a fején és hogy arra nyomást ne gyakoroljon, e czélból annak belsejében a fej tétőnek megfelelőleg jobb- és baloldalt 2 hosszukás párna van, mely azonkívül az esetleges ütések súlyát is felfogja részben.

Ha már most a sisak össze van kötve a légszállító-készülékkel — mely lehet fecskendő, légszivattyú, fuvó vagy ventilátor — akkor az ezáltal benyomott levegő három irányból áramlik a sisaknyílás felé s minthogy nyomás alatt lévén sebessége jóval nagyobb, mint a rossz levegővel telített hely levegőjének sebessége, míg egyrészt a sisak belsejét megtölti és friss levegővel látja el annak hordozóját, másrészt éppen ezen nyert sebessége folytán, némileg megszorulván a sisakban, a nyíláson nagyobb erővel tódul ki, mi által azelől a rossz levegőt elnyomja, taszítja s oda behatolni nem engedi.

(Folyt. köv.)

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A bácsvármegyei tűzoltószövetség választmányi ülése és közgyűlése.

A bácsvármegyei tűzoltó-szövetséget Baja város hivta meg ez idén falai közé, s fogadta azzal a vendégszeretettel, mely már Bács-Bodrogh vármegyében szokás. A kiknek részük volt a XI-ik nagygyűlés alkalmával Szabadka vendégszeretét élvezni, azok előtt nem szükséges megmagyarázni, mi a vendégszeretet Bácsban, elég, ha azt mondjuk, hogy miután megvendégelték étellel, itallal, kézen viszik és fektetik le ágyába.

És most térjünk át a választmányi ülés és közgyűlés lefolyására.

A választmányi ülés.

Folyó évi november hó 7-én esti 8 órakor a bajai városháza kis tanácstermében vette kezdetét a választmányi ülése. Részt vettek benne: *Várossy László* szöv.

alelnök, *Bittermann Nándor* szöv. pénztárnok, *Zányi Bódog* (Bresztovác), *Popovics György* (Ó-Kanizsa), *Dr. Hadzsy János* (Topolya), *Scheibner Gyula* (Baja), *Wenczel Lajos* (Szabadka önk.) és *Scossa Zoltán* (Szabadka hiv.) választmányi tagok. — *Scossa Zoltán* bejelenti, hogy *Dr. Kék Lajos* vál. tag betegsége folytán nem jelenhetett meg. — Tudomásul vétetett.

Várossy László szöv. alelnök pont 8 órakor a megjelenteket üdvözölvén, miután bejelentette, hogy ő méltósága *Schmausz Endre* szöv. elnök, hivatalos elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg a választmányi ülést megnyitottnak nyilvánította s a jegyzőkönyv vezetésével — miután időközben a titkári állásról leköszönt — *Buday István* urat, a bajai önk. tűzoltó-egylet titkárát bizta meg.

Felolvastatott a múlt évről a titkári jelentés. Tudomásul vétetett. Megemlítettök tartjuk ezen jelentésből a múlt 1895. évben szeptember havában Szabadkán megtartott tűzoltó-tanfolyamot, a melyen 56 hallgató vett részt,

sége a király látogatása alkalmával felmerült és a képviselőtestület által megszavazott költségek 238 frt 50 kr.; Matkovits főszolgabíró temetése alkalmával felmerült költségek 33 frt 25 kr.; a tűzoltó-zenekarnak adott és április 1-én visszafizetendő kölcsön 100 frt; összesen 1908 frt 75 kr.

Kiadás: szerelvények és javítása 850 frt; ruházatra 300 frt; butorzatra 100 frt; segélyalapra 135 frt; rendkívüliekre 200 frt; országos kongresszusra 250 frt; jutalmazásokra 60 frt; egyenleg mint az 1896. évi főlegleg 13 frt 75 kr.; összesen 1908 frt 75 kr.

Igy az alaptőke 1524 frt 91 kr.; segélyalap 199 frt 91 kr.; ifj. Tóth József adománya 227 frt 52 kr.; ruházat és személyes szerelvények 1500 frt; szerelvények 4500 frt és az összvagyon 7452 frt 34 kr.

A felolvasott költségelőirányzat egész terjedelmében elfogadtatott.

Tóth József főparancsnok a megbízást a parancsnokság nevében a közgyűlés kezeibe visszahelyezi s kéri a közgyűlést, hogy a választás megejtésének idejére korelnököt válasszon. Korelnökül egyhangulag Szilágyi György választatott meg, ki is elfoglalván az elnöki széket, a választást megnyitva, melynek során Raics Gáspár indítványára a közgyűlés a parancsnokságnak eddig tanusított buzgalmaért jegyzőkönyvileg fejezi ki köszönetét.

Ezután ifj. Tóth József egyhangu lelkesedéssel főparancsnokká választatik, a ki egyben fölhívja a közgyűlést az alparancsnoki állás betöltésére, mire Herz Ede volt parancsnok egyhangu fölkiáltással alparancsnokká választatik meg.

Elnök azon elfogadott indítványa után, hogy az újonnan választott alparancsnokot küldöttség hívja meg a közgyűlésre, a parancsnokság többi tagjainak megválasztása céljából a kijelölő bizottság tagjaiul Nagy István és Raics Gáspár megválasztatván, elnök az alapszabályok adta jogánál fogva a maga részéről kinevezi Letity Demetert és Sik Ferenczet.

A kijelölő bizottság működésének idejére elnök az

ülést felfüggeszti. Majd a gyűlést ismét megnyitván, az ezen idő alatt megérkezett alparancsnokot üdvözlő, majd a kijelölő bizottság nevében ajánlja tehát, hogy a régi tisztikar ismét megválasszassék. A közgyűlés ez ajánlatot kitérő lelkesedéssel fogadja és egyhangu határozattal kimondja, hogy a régi tisztikart az ügyek vezetésével újabb 3 évre megbizza.

A következő évre szóló megbízatással 2 rendes és 2 póttagból álló számvizsgáló bizottság rendes tagjául Raffai Ferencz és Vinczer János, póttagjául pedig Pintér Gyula és Laczkó János választattak meg.

A ötéves szolgálati érem viselésére jogosultságot ez évben 6 tag szerzett és pedig dr. Király Sándor, Almási István, Muhi János, Muhi Pál, Bernát Mihály és Laczkó Sándor. — Popovits György oszt. parancsnok jelenti, hogy az érmek beszerzése iránt intézkedés már régen történt, ám azok — nem tudni, mi okból — még nem érkeztek meg. A közgyűlés ezt tudomásul véve, megbizza az osztályparancsnokot, hogy megérkezésük után az arra illetékeseknek kiszolgáltassa.

Fölolvasatott Laczkó Józsefnek a szabadkai tűzoltó-tanfolyamon nyert s altiszti képesítetttségét bizonyító oklevele, melynek alapján főparancsnok Laczkó Józsefet őrpáncsnokká nevezi ki.

Elnök jelenti, hogy alapszabályaink s a főparancsnokság ebbeli megállapodása alapján buzgó szolgálataik elismeréseképen 3 arany jutalomban részesül Szabó Ferencz, 1—1 arany jutalomban részesülne Dobó János, Varga József, Szögi Tóbiás és Anderia József. Nevezetteknek a jutalmat egyenként kiszolgáltattván, lelkes beszéddel buzdítja további kitartó szorgalomra s lelkesedésük tüzeinek folytonos ápolására.

Ezzel az ülést bezárta.

Főszerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felelős szerkesztő:

KÁLMÁN GÉZA.

HIRDETÉSEK.

A
Tűzoltó-Közlöny
előző évfolyamaiból
teljes példányok
1 frt 25 krajczárért
megrendelhetők
a kiadóhivatalban
Budapest,
IV. Molnár-utca 26.

Az új Seltenhofer-féle szabadalmazott
tömítő-kapocs
* *Uj!* * *Országszerű!*

a legjobb és legbiztosabb, legegyszerűbb és legolcsóbb tömítő-kapocs.
Képes árjegyzékkel szolgál

SELTENHOFER FRIGYES FIAI
es. és m. kir. udvari szállítók Sopronban.

ÉNZ

váltókra, házak-, birtok- és gyáarakra

70%-90%-áig a teljes becsértéknek.

Elfogadunk konvertálásokat 1000—500,000-ig, u. m. amortizációk, kölcsönök
5½% évenkénti tőkekamattal együtti törlesztésre.

Örökségek-, hagyományok- és haszonélvezetekre gyorsan eszközölünk kölcsönö-
ket és vételeket, valamint *katonai házassági óvadékokat* és *hitbizományokra*
kölcsönöket szerzünk.

Házakat, háztelkeket, birtokokat és nyaralókat eladunk és cserélünk.

RITTER ÉS TÁRSA

tőzsdei és kereskedelmi bizományi üzlet

BUDAPEST, VII., csömöri-út 30. szám.

Waldner Dezső

ezüst lencse-függőkészítő és aranyműves.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát juttat-
nyos áron pontos eszközlés mellett.

Budapest,

VII., Tefelejts-utca 15. szám.

Jelzálog-kölcsönöket

földbirtokra $3\frac{1}{2}\%$, házakra $4\frac{1}{2}\%$, másnemű ingatlanokra 5% mellett legmagasabb összegekben ajánljuk.

E kölcsönök konvertálásoknál bélyeg- és illetékmentességet élveznek.

 Erdőkihasználások, birtokparcellázások átvétele. Birtokok szövetkezeteknek hosszú lefizetési tartamra eladatnak.

„MAGYAR LLOYD”

közgazdasági vállalat, Budapest, Király-utca 70. sz.

ALAPÍTOTT
1858.

WALSER FERENCZ-FÉLE

ALAPÍTOTT
1858.

első magyar

gép- és tűzoltószer-gyár,
harang- és ércöntöde
részvény-társaság.

Budapest, VII. Rottenbiller-utca 66.

Gyártelepének első osztálya állít

tűzi fecskendőket, gőz- vagy
kézhajtásra kerti fecskendőket,

 községi egységes vészvonatokat,

továbbá községek s a szervezendő tűzorségek részére kocsik- és mozdony-fecskendőket, vízfordókocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelek tűzorségek és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni felszerelésit a legutolsó részletekig. Utcaöntöző kocsikat, himbatargonczákat szeméthordásra s egyuttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, póczegődör- és csatorna-tisztító gépeket légszivattyuval. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomíttatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőköl hazánkban 12,000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

Pártoljuk a magyar ipart!

BUDAPEST
Magyar királyi udvari szállítók.

BÉCS
Császári és királyi ausztriai udvari szállítók.

BELGRÁD
Szerb királyi udvari szállítók.

TEHERÁN
Perzsa császári udvari szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánlunk továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dísz-sisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipo-kat, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardhojtókat, keztyűket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívó-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sürgöny-cím: Tiller udvari szállító, Budapest.

— Mindennemű sport-öltönyök! —

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és felhívások!

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakasz-parancsnoka.

1885.

Ára 1 frt 50 kr.

A tűz és annak oltása.

CSŐVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

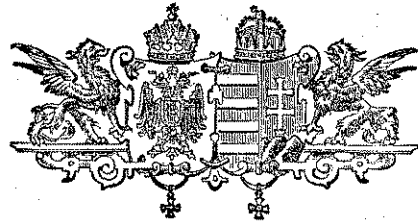
a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 30 kr.

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Kun-utcza.

Alapított 1816-ban.

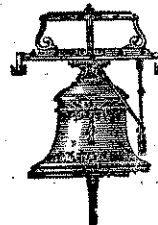
Hazánk legrégebb tűzoltószer-, szivattyú- és kút-gyára, harang- és ércöntödéje.

SELTENHOFER FRIGYES FIJAI

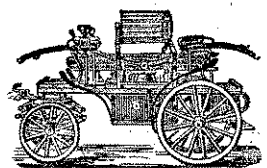
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű fecskendőiket és tűzoltó szereiket, valamint kitűnő hangú harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálnak.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

Alapított 1865.

Kutszerkezetek.Egyszerű kut-
szivattyúk.Kutszivattyúk
befagyás elleni
csappal.Kutszivattyúk
emeltyűvel vagy
lendkerékkel.Mélykut-
szivattyúk lend-
kerék-hajtásra.Mélykut-
szivattyúk jár-
gányhajtásra.Városi és községi
közút szivattyúk.Kettős működésű
szívó-nyomó
szivattyúk
emeltyű, lend-
kerék vagy gőz-
géphajtásra.

Omnia-szivattyúk.

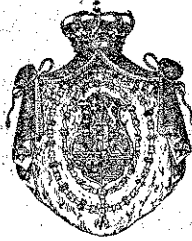
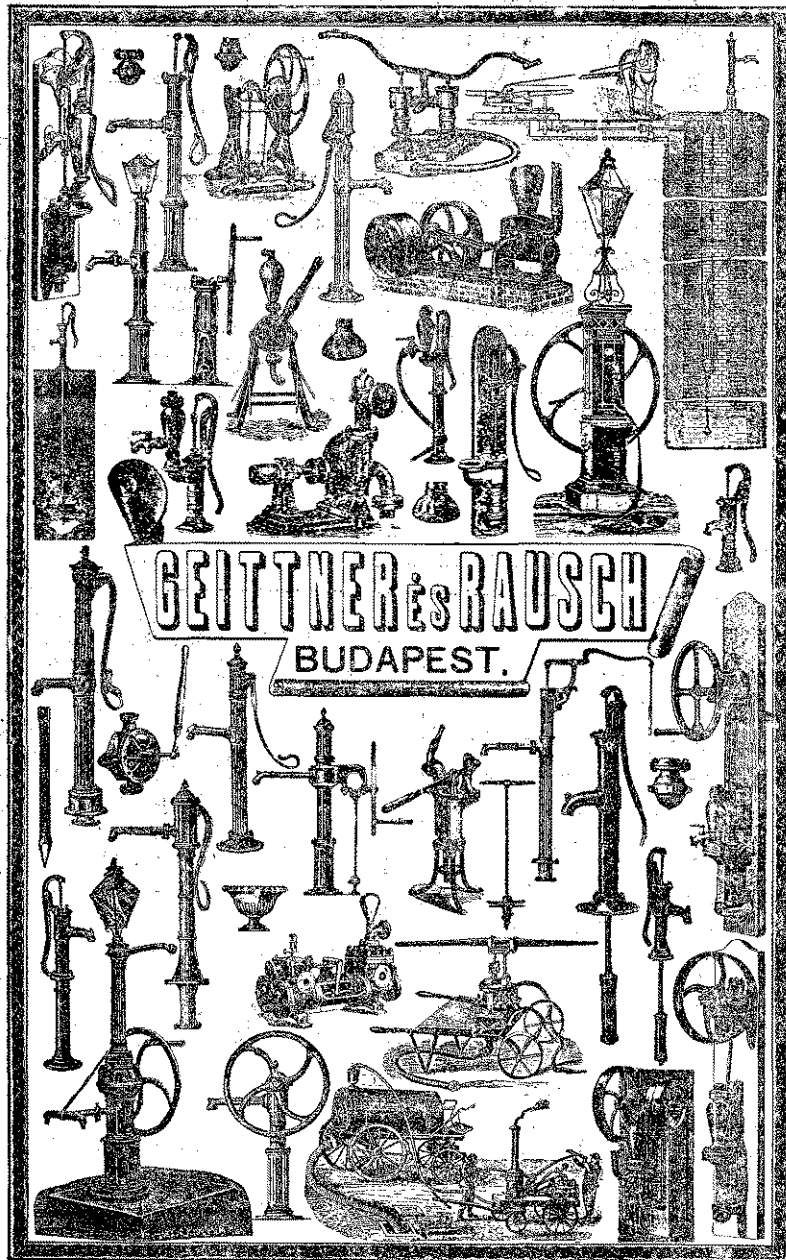
Kettős hengerű
építési szivattyúk.Centrifugal sziv-
vattyúk.

Vizszállító kosok.

Vizszállító hordós
kocsik útöntő-
zésre.

Házi vízvezetékek.

Számos kitüntetés.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
udvari szá'ltói.Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
udvari szá'ltói.Képes árjegyzék ingyen
és bérmentve.Szakkérdésekre felvilágo-
sítással szolgálunk.

Szivattyú-, fecskendő- és gépgyár ércöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI., Andrásy-út 8. szám.

Számos kitüntetés.

Gazdasági esz-
közök.Tejhűtő-készülé-
kek.Tejszállító kan-
nák.

Vaj-köplők.

Borfejtő sziv-
vattyúk.Palackmosó- és
töltő-gépek.Palackdugaszoló
gépek.Szőlőzúzó készü-
lékek.

Borsajtók.

Perenospora-
fecskendők.Forgatható trá-
gyalé szivattyúk.Trágyalé-szi-
vattyúk hordó-
töltésre.Szagtalanul mű-
ködő pöczegődör-
tis titó készüle-
kek.Légszivattyúk
gázegető kályhá-
val.Fertőtelenítő
gépek.

Alapított 1865.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

**SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-
HIVATAL:**
Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben és vidéken egész évre 2 forint 40 kr., félévre 1 forint 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 forint 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reclamatiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK
a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fél.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. *Hivatalos rész.* Jegyzőkönyv a m. orsz. szöv. közp. vál. 1896. aug. 14-iki üléséről. — Jegyzőkönyv a m. orsz. tűzoltó-test. segélyező-szöv. 1896. aug. 16-iki közgy. üléséről. — Jegyzőkönyv a m. orsz. tűzoltó-szöv. 1896. évi augusztus 17-én tartott XIII-ik nagy gyűléséről. — Jegyzőkönyv a m. orsz. szöv. országos vál. 1896. aug. 17-én tartott üléséről. — Jegyzőkönyv a m. országos tűzoltó-test. segélyező-szöv. igazgató vál. 1896. aug. 17-én tartott üléséről. — Jegyzőkönyv a m. orsz. tűzoltó-test. segélyező-szöv. igazgató vál. 1896. decz. 13-iki üléséről. — Jegyzőkönyv a magyorsz. tűzoltó-szöv. elnökségének 1896. december 13-iki üléséről. — A fejérvármegyei tűzoltó-szöv. elnökségének. — *Technikai rész.* Légzőkészülékek: II. Stolz-féle füstálarcz (képpel.) III. Müller-féle füstfőkötő (képpel.) IV. Margirus-féle füstsisak (képpel.) V. Lukács-féle füstsisak (képpel.) — *Hirdetések.*

HIVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv

felvétellett Budapesten, a magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának 1896. évi augusztus hó 14-ikén, esti 6 órakor a IV. ker. előjáróság üléstermében tartott ülésén.

Elnök: dr. Kék Lajos, szöv. alelnök.

Jegyző: dr. Szily József, szöv. titkár.

Jelen voltak: dr. Csányi János, dr. Hadzsy János, Kozmári Dezső, Ormóssy Károly, Polcz Rezső, Sándor Miklós, Scossa Zoltán, Vermes Béla és Vida Pál vál. tagok; továbbá Mezei Mihály a biharvármegyei, dr. Óváry Ferencz a veszprémmegyei, Putsch Tóbiás a tátravidéki, Schusztér Károly a brassóvmegyei, ifj. Simonyi Károly a hevesvármegyei szövetségek elnökei, Lukács Gyula a barsvármegyei szövetség helyettes elnöke, végül Demkó-Belánszky Ferencz a torontálmegyei szövetség képviselőjében.

Mint vendégek: Wenczel Lajos és Kovács József.

1. Elnök üdvözlö a megjelenteket, majd röviden vázolta a mai ülés teendőit, azt megnyitja.

2. Titkár felolvassa az 1896. évi július hó 6-án tartott ülés jegyzőkönyvét. A választmány észrevétel nélkül hitelesíti.

3. Elnök legsürgősebb feladatnak a versenyjuri megalkotását mondja s erre nézve javasolja, hogy a 15 tagból álló jury összes tagjait válassza meg a választmány, amit a szabályok sérelme nélkül annál is inkább megtehet, mert a közgyűlés rendezése körüli teendőket amugy is a szövetség végezte.

Többek hozzájárulása után a választmány a jury tagjait, tekintet nélkül a versenyzők nagy számára, ezuttal is 15-ben állapítja meg, egyben kimondja, hogy a jurybe olyanok, kiknek testülete a versenyekben részt vesz, föl nem vehetők. Ennek megtörténte után pedig a versenybíró bizottságba beválasztja Mezei Mihály elnökle alatt a választmány részéről Szabó Gyula, Lukács Gyula, Schusztér Károly, Bárány N. Ernő, Putsch Tóbiás, Rösch Frigyes, Scossa Zoltán, Demkó-Belánszky Ferencz és Ormóssy Károly, míg a rendező-bizottság részéről Wagner Manó, Breuer

Szilárd, Kovács József, Kálmán Géza és Hérmán Ödön urakat. A jury első ülését a holnapi díszgyűlés után nyomban megtartandja.

4. A számvizsgáló-bizottsági teendőkkel a választmány ezuttal is Bárány N. Ernő, Putsch Tóbiás és Wopaleczky Károly urakat bizta meg.

5. Az igazoló-bizottságba a választmány Polcz Rezső elnökle alatt Vida Pál és Scossa Zoltán vál. tagokat küldte ki.

6. Titkár jelenti, hogy József főherczeg ő fensége a mai napon távirati értesítést küldött, hogy a kongresszuson való megjelenésében akadályozva van. A választmány, ő fensége bizonyára fontos okok kényszere alatt bekövetkezett távolmaradását a legmélyebb sajnálattal veszi tudomásul.

7. Elnök felolvassa Széchenyi Ödön gróf levelét, melyben közli, hogy szabadságot nem kapván, a kongresszuson részt nem vehet. A választmány az elmaradást sajnálattal veszi tudomásul.

8. Ezzel kapcsolatban elnök jelenti, hogy a f. hó 16-án tartandó felvonulás megtekinthetése végett a m. kir. operaház erkélyét kieszközölte s ugy az operaház kormánybiztosa, valamint a katonaság és a m. kir. államrendőrség részéről minden intézkedés megtétetett ő fensége méltó fogadására. Jelenti továbbá, hogy ő fensége mai sürgönyéről tudomásvétel végett az elnökség az összes illetékes helyekre sürgős értesítést küldött a délután folyamán. Tudomásul szolgál.

9. Titkár jelenti, hogy a székesfőváros, az elnökség előterjesztésére versenydíjakra 500 és a kongresszus költségeire is 500, összesen tehát 1000 forintot utalványozott. A választmány örvendetes tudomásul veszi.

10. Titkár jelenti, hogy Kálmán Géza, a »Tűzoltó Közlöny« szerkesztője versenydíjúl fölajánlotta József főherczeg ő fensége domborművü érczmellképét. A választmány a díjat köszönettel fogadja és annak beosztását a jury-re bizza.

11. Elnök jelenti, hogy a holnap tartandó versenyekre

az összes díjakat az elnökség beszerezte. A versenydíjak kivétel nélkül értékes dísz tárgyak, de sőt az Ő Felsége a király által adott arany díjon is egy igen sikerült ezüst babérmagány lett beszerezve közepén tűzoltó jelvényekkel és »Egyesült erővel« felirattal. Jelenti továbbá, hogy az összes gyorszerelésekre, valamint a személyi versenyekre 2—2 díjat állapít meg az elnökség és csak az iskolaszereleéseknél van egy-egy díj fölvéve.

A választmány a jelentést tudomásul veszi és az elnökség eljárását jóváhagyja.

12. Titkár felolvassa a székesfőváros polgármesterének átiratát, melyben tudatja, hogy a székesfővárosi tanács képviselőjében Kullmann Lajos tanácsos küldetett ki a kongresszusra. Tudomásul szolgál.

13. A folyó hó 16-án megtartandó felolvasások és szaktanácskozások elnöki teendőire a választmány dr. Óváry Ferenc és Vermes Béla vál. tagokat kéri föl, egyben felhívja a tagok figyelmét a felolvasások meghallgatására.

14. Köhler István indítványát, a kongresszusra megjelent külföldi vendégeknek levelező tagokká leendő megválasztása iránt, az elnök felvilágosításai után, mint az alapszabályokba ütközött, mellőzi, de jóváhagyólag tudomásul veszi az elnökség azon intézkedését, hogy az összes külföldi vendégeket a Nádor-szállodában a szövetség költségén szállásolta el.

15. Elnök jelenti, hogy József főherczeg ő fensége sokszorosított tűzoltói arcképe két nagyságban elkészült, ellenben Széchenyi Ödön és Cziráky Béla grófok sokszorosított képei az idő rövidsége miatt eddig még el nem készülhettek.

A jelentés tudomásul szolgál.

16. Köhler István jelentést tesz a mászófal elkészültéről és intézkedést kér a Geittner és Rausch-gyár által a versenyek céljaira felajánlott szereknek a versenyterre való kiszállítására. Elnök indítványára a választmány a szereknek szövetség költségén leendő ki- és visszaszállítására fölkeri Köhler Istvánt.

17. Titkár bemutatja a pénztáros számadásait, melyeknek értelmében folyó évi július hó 6-án volt pénztári maradvány 10507 frt 23 kr., azóta bevétel 2700 frt 23 kr., kiadás 1809 frt 38 kr., úgy hogy ez idő szerint 11398 frt 08 kr. pénztári maradvány mutatkozik. A jelentést a választmány tudomásul veszi.

18. Vida Pál jelenti, hogy a rangjelzés kérdésében kiküldött bizottság munkáját befejezte, miért is czélszerű volna azt ezuttal tárgyalni. Titkár röviden ismerteti a bizottság megállapodásait, mire a választmány kimondja, hogy ezuttal a kérdés tárgyalásába egyrészt az idő előrehaladottsága, másrészt a miatt is, mert Bárány N. Ernő azt a felolvasások kapcsán amugy is ismertetni fogja, a midőn a hozzászólásokra is bőven tér nyílik, — nem bocsátkozik.

Ezzel a napirend kimerítettén, miután elnök köszönetet mond a választmány tagjainak, a választmány utolsó ülésén működésükért, az ülést esti 1/49 órakor berekeszti.

Kmf.

Dr. Kék Lajos s. k.,
elnök.

Jegyezte

Dr. Szily József s. k.
jegyző.

Jegyzőkönyv

felvétel Budapest a magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetségének 1896. évi augusztus hó 16-án délelőtt 9 órakor a kiállítási ünnepélyek csarnokában megtartott közgyűlésén.

Elnök: Dr. Kék Lajos szöv. elnök.

Jegyző: Dr. Szily József szöv. titkár.

Jelen voltak: Szabó Gyula szöv. alelnök, Tomcsányi Béla szöv. pénztáros; továbbá mint a tagtestületek igazolt képviselői a következők:

Vida Pál (Alcsuth), Hüttlinger János (Köpcsény), Markusovszky Béla (Kismarton), Göbel László (Nagy Igmand), Bitter Tódor (Bátorkeszi), Mógácsy Ignác (Borossebes), Reményi Samu (Csurgó), Szokoly Ignác (Pápa), Putsch Tóbiás (Stotzing), ifj. Kádár Henrik (Lajtaujfalu), Csermák Hugó (Ács), Mesterházy István (Szarvok), Mohapel Antal (Körmöczbánya), Simigh Rezső (Kalocsa), Dombó Albert (Karánsebes), Boschán Samu (Ózsák-puszt), Gecsák János (Vimpác), Csuják Sándor (Büdöskút), Jakabovits Géza (Loretto), Krenkó József (Völgyfalva), Majoros Sándor (Szt.-Margita), Schaya János (Czinfalva), Miksitz István (Vulka-Pordány), Presitz Ferencz (Zárány), Zechmeister János (Kis-Höflány), Seiler Pál (Nagy-Höflány), Harter József (Szarazvám), Liszt József (Lajta-Fordány), Németh János (Fehéregyháza), Pieler József (Oszlop), Márton József (Sércz), Sziesz Máttyás (Oka), Kadnár Ferencz (Darászfalva), Mozer Keresztély (Sopron-Szt.-György), Hencz Antal (Békés), Forgách Miklós (Beodra), Drexler Adolf (Temesvár-gyárvaros). Utólag jelentkezett még: Markovits Gusztáv (Baglyasalja), Miskovits György (Bavaniste), Bognár János (Túrje) és Gáspár János (Csákvár); összesen 41 testület igazolt képviselője.

1. Dr. Kék Lajos elnök üdvözlö a megjelenteket, majd constatálván 37 testület képviselőjének megjelenésével a közgyűlés határozatképességét, azt megnyitja.

2. A jegyzőkönyv hitelesítésére Szokoly Ignácot és Putsch Tóbiást kéri fel a közgyűlés.

3. Dr. Szily József titkár tesz ezután jelentést a szövetség állásáról. Jelenti, hogy az 1895. évben 64 testület volt a szövetség kötelékében 3254 taggal.

Az elmúlt évi közgyűlésen az évi 30 krnyi tagsági díj 10 kr-ra szállított le a belépés megkönnyítése végett, s bár ekként a testületek tömeges belépése volt várható, a remény csak részben ment teljesedésbe. A tagtestületek száma, mely az előző években állandóan 47, 64, 61 volt, egyszerre felszökött ugyan ennek kétszeresére, a mennyiben ma 110 testület 5873 taggal foglal helyet a szövetségben, mindazonáltal a bevétel a tagsági díj leszállítása miatt nem érte el az előző évek bevételeit. A szövetség anyagi helyzete azonban mégis kielégítő, mert a kifizetett segély legnagyobb részét nem a szövetség pénztárából, hanem az első magyar általános biztosító-társaság jubileumi alapjából vehettük. Az 1895. évben összesen 195 frt segély adatott ki 7 tűzoltónak. E 195 frtból 45 frt a szövetség pénztárából fedeztetett, míg a többi 150 frt az első magyar általános biztosító-társaság alapítványából adatott ki. A folyó évben még csak a puchói testület egy tagjának eszközlötetett ki 60 frt segély az első magyar ált. biztosító-társaságtól, míg a kalocsai, kúnfélegyházai és magyaróvári testületek kérvényei elintéztést nem nyertek még. Végre a jelen évre esik ifj. Szidanics Ferencznek, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület tagjának halállal végződött szerencsétlensége, mely a választmány által még tárgyalható nem volt.

Titkár jelentését a közgyűlés tudomásul veszi.

4. A számvizsgáló-bizottság jelentése kerülvén napirendre, elnök sajnálattal constatálja, hogy az a számadásokat az 1893 évtől kezdődőleg meg nem vizsgálta, s e körülmény ép az elnökséget érinti legkellemetlenebbül. Kéri a közgyűlést, küldjön ki egy háromtagu bizottságot, amely tisztában eljárva, jelentését a szaklapokban közölhetné, miután maga a közgyűlés e miatt el nem napolható.

Szokoly Ignác az elnök javaslatát azzal egészíti ki, hogy mivel az alapszabályok értelmében a felmentvényt egyedül a közgyűlés adhatja meg, a kiküldendő bizottság jelentése a jövő évi közgyűlés elé lesz terjesztendő a felmentvény megadása céljából.

Elnök javaslatát a Szokoly által javasolt kiegészítéssel a közgyűlés elfogadván, a pénztárnak az 1893. év márczius havától kezdődőleg leendő megvizsgálására ki-

Érdi, Markusovszky Béla, Simigh Rezső és Lőrinczy Gáspár rendes, Hérmán Ödön, Oszeczy Lajos és Szidanits Ferencz póttagokat.

5. Tomcsányi Béla pénztáros teszi meg ezután jelentését, mely szerint az 1895. évi decz. 31-én volt pénztári maradvány

1895. I I—VIII/15-ig befolyt tagsági díjakból	596 » 80 » »
1895. I I—VIII/15-ig befolyt kamatokból	327 » 10 » »
1895. I I—VIII/15-ig befolyt szeméti bevétel	37 » — » »

Összesen: 9500 frt érték és 4591 frt 85 kr. pénz.

Ezzel szemben:

hitel kiadásokra	28 frt 62 kr.
szárazított tagsági díjakra	37 » 50 »
nyomdászszámlára	15 » — »
szeméti kiadásra	36 » — »

Kiadás összesen: 117 frt 12 kr.

Így hogy a pénzmaradvány 1896. évi augusztus 31-én

összevagyony 9500 frt érték és	
3198 frt 31 kr pénz =	12698 frt 31 kr.
előpénzár 1276 » 42 » » =	1276 » 42 »

Összesen: 13974 frt 73 kr.

A jelentést a közgyűlést tudomásul veszi.

6. Elnök a mutatkozó 4474 frt 73 kr. készpénzmaradvánnyal szemben felveti a kérdést, vajjon nem-e volna czésszerű azt értékpapírokba fektetni?

Reményi Samu az előterjesztés Tomcsányi Béla pénztáros a pénztárosnak a kassza-pénztári kezelését előnyösebbnek tartván, a közgyűlés a pénzkészletnek továbbra is a pesti központi első takarékpénztárban leendő kamatoztatását határozza el.

7. Tomcsányi Béla előterjeszti a költségvetést, melyet a közgyűlés 1200 frt bevétellel és ugyanannyi kiadással eszrevétel nélkül elfogad.

8. Szokoly Ignác indítványára a közgyűlés az elnökségnek, valamint az igazgató-választmánynak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Elnök köszönetét nyilvánítja a szíves elismerésért, különösen a titkár és pénztáros nevében, kik évek óta tevékenykedtek minden díjazás nélkül végeztek.

Reményi Samu az áldozatkészségnek is ismeri határát, ezért indítványozza, hogy a választmány tegyen javaslatot a titkár és pénztárnok javadalmazása iránt.

Dr. Szily József a maga és tisztviselőtársa a pénztáros nevében is kijelenti, miként ezt mindannyiszor tette, valahányszor a tiszteletdíj kérdése fölmerült, hogy a segélyző-szövetséget annyira nemes és humánus intézménynek tekintik, hogy az annak érdekében végzendő munkáiért díjazást el nem fogadhatnak.

A közgyűlés e nyilatkozatát mindkettőt megéljenezte.

Erre elnök megköszönvén a jelenvoltak türelmét, a közgyűlést $\frac{3}{4}$ órakor berekesztette.

Kmf.

Dr. Kék Lajos s. k.
elnök.

Dr. Szily József
jegyző.

Hitelesítjük:

Szokoly Ignác s. k.

Putsch Tóbiás s. k.

Jegyzőkönyv

felvételű Budapest a magyar országos tűzoltó-szövetségnek a kiállítási ünnepélyek csarnokában 1896. évi augusztus hó 17-én délelőtt $\frac{1}{4}$ 11 órakor megtartott XIII. országos közgyűlésen.

Elnök: dr. Kék Lajos orsz. képviselő, szöv. alelnök.
Jegyzők: Barabás István a vasvármegyei és Graef János a temesvármegyei tűzoltó-szövetségek titkárai. Jelen voltak: dr. Kék Lajos szöv. alelnök, dr. Szily József szöv. titkár, Tomcsányi Béla szöv. pénztáros, Vermes Béla, dr. Hadzsy János, dr. Óváry Ferencz, Polcz Rezső választmányi tagok; Mezey Mihály a biharvármegyei, Kovacsics Gyula a temesvármegyei, ifj. Simonyi Károly a hevesvármegyei, Vuk Gyula a budapesti, Szikszay Gyula a hajdúvármegyei és Rösch Frigyes a sopronvármegyei tűzoltó-szövetségek elnökei, továbbá 199 tűzoltó-testület igazolt képviselői. (Lásd a »Tűzoltó Közlöny« számának oldalán.)

Ezekon kívül körülbelül 3000 tűzoltó a különböző testületekből, számos érdeklődő vendég, köztük Czermack Reginald az állandó osztrák tűzoltó-választmány elnöke Tepliczből, Jergitsch Ferdinánd, a karinthiai orsz. tűzoltó-szövetség elnöke és a klagenfurti testület főparancsnoka, Graff Viktor báró, a német-tiroli országos tűzoltó-szövetség alelnöke és az insbrucki testület főparancsnoka, Kolarić Mirkó, a horvát-szlavon orsz. tűzoltó-szövetség titkárja Zágrárból, a zimonyi, rumai horvát bajtársak és számos osztrák tűzoltóság küldöttei.

Dr. Kék Lajos elnök megnyitó beszédében a közgyűlésnek a kitűzött időn túl késedelemmel történt megnyitását a versenybíró-bizottság még most is folyó munkálkodásával indokolván, hangsúlyozza, hogy a mai napon egy 25-éves renészert temetünk, egy új, életetősebbet alkotunk, mert ezen közgyűlés lesz hivatva meghozni azon fontos, életbevágó határozatokat, melyek intézményünk és a közjó érdekében szükségeseknek mutatkoztak. Felkéri a tűzoltókat, hogy az előterjesztendő javaslatokhoz higgadtan és röviden szóljanak, mert csak ez lesz méltó hozzájuk, és az idő amugy is nagyon előrehaladt. Üdvözlöli a közgyűlés tagjait, valamint a megjelent bajtársakat, de különösen a külföld érdemes képviselőit, mire az ülést megnyitja.

1. Polcz Rezső, mint az igazoló bizottság elnöke, bejelenti, hogy eddig 189 tagtestület képviselőjét igazolta a bizottság; nehogy azonban egyesek jogaik gyakorlásától elússzanak, az igazolás munkáját egy ideig még folytatni óhajtaná. A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi.

2. Vida Pál a napirend előtt indítványozza, hogy József főherczeg Ő fenségéhez a közgyűlés alkalmából üdvözlő távirat küldessék, mihez is a közgyűlés örömmel járul hozzá.

3. Jegyzőkké ezután a közgyűlés elnök javaslatára Barabás Istvánt és Graef Jánost választja.

4. A jegyzőkönyv-hitelesítő bizottságba a közgyűlés Bárány N. Ernőt, dr. Csányi Jánost, Kozmári Dezsőt és Szikszay Gyulát küldi ki.

5. Titkár jelenti, hogy az elmúlt évről írásbeli jelentést a legjobb akarat és igyekezet mellett sem volt képes a kongresszus előkészítésével járó nagy elfoglaltsága miatt egybeállítani. Majd röviden vázolja a lefolyt év eseményeit és kéri a közgyűlést, hogy ítéletének meghozatalánál ne csak az igazság, hanem a méltányosság is vezérelje. A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi.

6. Bárány N. Ernő jelenti, hogy a számvizsgáló bizottság a pénztárt és számadásokat megvizsgálta és azokat rendben találta. Majd Tomcsányi Béla pénztáros előterjeszti számadásait, melyek szerint 1895. évi augusztus 17-étől 1896. évi augusztus 14-ig volt bevétel és pedig:

pénztári maradvány	10416	frt	17	kr.
államsegély	3000	"	—	"
a székesfőváros segénye	1000	"	—	"
tagsági díjakból	3110	"	55	"
kamatokból	404	"	64	"
gyakorl. szabály eladásából	135	"	92	"
bejelentési díjakból	167	"	32	"
egyéb czímen	5	"	69	"
Összesen	18240	frt	29	kr.

Ezzel szemben a kiadás volt:

irodai és posta-költségekre	349	frt	80	kr.
tisztviselők tiszteletdíjaira	1710	"	—	"
lakbér, fűtés, takarításra	555	"	08	"
nyomtatványokra	675	"	53	"
útiköltségek megtérítésére	633	"	78	"
beszerzésekre	272	"	08	"
tagsági díjak visszatérítésére	58	"	—	"
szaklapokra	20	"	—	"
koszorúkra	74	"	90	"
mászófal építése és versenydíjakra	1248	"	04	"
szakmunkákra	250	"	—	"
arcképek festésére	990	"	—	"
egyéb czímen	5	"	—	"
Összesen	6842	frt	21	kr.

s így a pénztári maradvány 11398 frt 08 krt tesz ki.

A jelentéseket a közgyűlés tudomásul veszi és a központi választmánynak, valamint a pénztárosnak a felmentvényt megadja.

7. Pénztáros előterjeszti a következő 3 évre szóló költségelőirányzatot, mely szerint a bevétel:

államsegély czímen	6000	frt	—	kr.
tagsági díjakból	10000	"	—	"
kamatokból	1200	"	—	"
szakmüvek eladásából	600	"	—	"
egyebekből	200	"	—	"
Összesen	18000	frt	—	kr.

Ezzel szemben a kiadás:

irodai és postaköltségekre	1800	frt	—	kr.
tisztviselői tiszteletdíjakra	5280	"	—	"
iroda lakbéré fejében	1164	"	—	"
fűtés, világítás, takarításra	420	"	—	"
nyomtatványokra	2050	"	—	"
kiküldetések és útiköltségekre	2450	"	—	"
szaklapokra	100	"	—	"
versenyekre	1000	"	—	"
szakmüvekre	2400	"	—	"
beszerzésekre	1000	"	—	"
előre nem látottakra	336	"	—	"
Összesen	18000	frt	—	kr.

A költségelőirányzatot a közgyűlés elfogadja.

8. Titkár előterjeszti a választmány javaslatát a tagsági díjak miként való elosztása tárgyában. E javaslat szerint az évi 6 frt tagsági díjból az országos szövetség 2 forintot, míg az illetékes vármegyei szövetség 4 forintot kap. Egyben jelenti, hogy a választmány a közgyűlés jóváhagyásának reményében folyó évi január 6-án tartott ülésében az 1896. évtől kezdődőleg máris ezen arányt állapította meg; kéri ezen intézkedés jóváhagyását.

Sándor Miklós nem tartja helyesnek a vagyongyűjtést, miért is a tagsági díjak leszállítását javasolja, mihez dr. Hósz Mihály is csatlakozik.

Shokoly Ignác, majd később Barabás István az 1—5 arányt ajánlja, utóbbi azon hozzáadással, hogy az egyes vármegyei szövetségek legfeljebb 100 forint fizetésére köteleztessenek.

Reményi Samu és Knorczer György a választmány javaslatához csatlakoznak.

Elnök előrebocsátván azt, hogy a központi választmány és az elnökség évek óta arra törekedett, hogy a tagokat a tagsági díjak fizetésétől idővel fölmentse, elvileg a tagsági díjak leszállítását maga is helyesli, mindazonáltal addig is, míg az államsegély fölemelése be nem következik, kéri a választmány javaslatának elfogadását, illetve a 2—4 arány megállapítását.

Miután még elnök Pauer János kérdésére kijelenti, hogy a közvetlen tagtestületek a 6 frt tagsági díjat ezután is egész összegében az orsz. szövetséghez tartoznak befizetni, kimondja határozatilag, hogy a közgyűlés a választmány javaslatát magáévá teszi és annak eljárását jóváhagyja.

9. Titkár jelentést tesz a rangjelzés megoldása érdekében tett lépésekről. Megemlíti, hogy e kérdés többszöri kísérlet dacára sem volt eddig a régi alapszabályok nyomán megoldható. Most azonban, mióta egyrészt a belügyminiszterium az újonnan alakuló tűzoltó-testületektől mindenkor megkívánja, hogy a szövetség által alkotott rangjelzéshez tartsák magukat, másrészt pedig új alapszabályaink jóváhagyása által az ország területén levő minden tűzoltó-testület köteles a szövetség tagjává lenni, elérkezettnek véli az időt arra, hogy az valahára végmegoldást nyerjen, a mi nézete szerint most már annál kevésbé ütközhetik nehézségbe, mert az egyenruházat és rangjelzés egyszerűsítésének szükségességéről ma már az összes tényezők megvannak győződve, s az ugyszólván a köztudatba ment át. Az évek során igen sok javaslat tétetett már e tárgyban, s ha azok egyike sem tudta eddigél az általános tetszést kivívni, ugy az csak a dolog természetéből folyt, mert nagyobb részük oly értelmű változtatásokat vett tervbe, melyek mint szélsőségekbe hajlók igen sok érdek megsértésével lettek volna csak megvalósíthatók.

Hogy mennyire eltérők a részletekre nézve a vélemények élénken mutatja az, hogy a központi választmány által a javaslat elkészítésére legutóbb kiküldött bizottság négy tagjának, dacára annak, hogy a végcélban mindannyian megegyeztek, mégis egymással ellentétes nézeteik voltak. De a cél közös lévén, az általános megegyezést sikerült létrehozni. E szerint egyszerűsítendő az egyenruházat, arról minden fölösleges dísz leveendő, mindazonáltal a magyar jelleg meghagyandó. A zubbonyon csakis a galléron marad meg a zsinórzat, míg a karokról — kivéve a díszkabátot — leveendő. Ugyancsak leveendő a vállzsinór és a jelzőzsinór, mely utóbbi helyett egyszerű rejtett zsinór teendő. Törleendő az arany gallér és a fényes érczsisak. A testület élén az eddigi főparancsnok helyett egy parancsnok legyen 3 arany rózsával a galléron, utána következék egy alparancsnok 2 rózsával, és a szakaszok számához képest egy vagy több szakaszparancsnok 1 rózsával. A szakasz középlétszáma 25, legkisebb létszáma pedig 22 legyen. Ha a testület 32 főnél nagyobb, de a létszám két szakasz alakítására nem volna elegendő, ugy a szakaszparancsnok mellé még egy ugyanazon ranggal bíró segédtiszt állás volna szervezendő. Az egyes szakaszokban vegyesen legyenek mászók, szivattyúsok és rendfenntartók, ugy hogy önálló működésre képesek legyenek. Az altisztek közül az őrpáncsnokok 3, a csövezetők 2, az ügyelők 1 ezüst rózsával volnának jelződnök. A gallér zsinórzata a legénységi létszámhoz tartozóknál vörös teveszörből legyen. A tiszték és altisztek száma az egész létszám egy harmadát meg nem haladhatja. A parancsnok sisakja a jelenlegi osztályparancsnoki, az alparancsnoké a mostani szakaszparancsnoki, míg a szakaszparancsnoké a jelenlegi tisztviselői legyen. A három altiszt sisakja azonos legyen a mostanival. A tűzfelügyelők ezen minőségük föltüntetésére karszalagot viselnek, és pedig a járási 1, a vármegyei 2, az országos 3 arany szalaggal. Az előadók, valamint a vármegyei szövetségek elnökei arany-

galléron 1 ezüst rózsát és fehér fémsisakot, az országos szövetség alelnöke ugyancsak arany galléron 2 ezüst rózsát és fehér lószőrforgós fémsisakot, az elnök arany galléron 3 ezüst rózsát és fehér lószőrforgós fémsisakot kapnak. A védnök ugyanily sisakot és cserfalevelekkel díszített aranygallért visel. Ezek után az előterjesztett javaslatot elfogadásra ajánlja azon hozzáadással, hogy a szabályzat részletes kidolgozásával és hozzájárulás végett a belügyminiszteriumhoz leendő fölterjesztésével a közgyűlés bizza meg az elnökséget.

Vida Pál a csíkos rangjelzés mellett foglal állást; ha azonban a többség a rózsajelzést fogadná el, úgy indítványozza, hogy az arany zsinórzat helyett a vörös zsinórzat alkalmaztassék. Az altiszti állásoknál az »ügyelő« helyett »rajvezető« elnevezés tétessék, vagy ha ez el nem fogadható, úgy a »mászóvezető« és »szivattyúvezető« szokat ajánlja.

Sándor Miklós az arany helyett ugyancsak a vörös zsinórzást ajánlja, de a posztó színének megválasztását a testületre bizza.

Harangi Ferencz a szertárnoknak kér rangjelzést.

Szokoly Ignác súlyt fektet a magyar jelleg megadására; elfogadja a titkár javaslatát oly kikötéssel, hogy északabát egyáltalán ne legyen. A szín meghatározását nem tartja fontosnak, elfogadja hivatalosnak a posztónál a színeket, de megengedné az egyéb színeket is. Altiszti elnevezés gyanánt ajánlja az őrparancsnokot, rajvezetőt és szivattyúvezetőt, és ne legyen ügyelő.

A közgyűlés titkár javaslatát egész terjedelmében elfogadja.

10. Titkár felolvassa Putsch Tóbiásnak a felolvasó ülésen előterjesztett következő határozati javaslatát: »Tekintettel azon körülményre, hogy minden nagyobb tűzvésznel tapasztalat szerint a vízhány okozta azt, hogy a tüzet szakszerűen nem sikerült kérésük föl a nmélt. belügyminiszteriumhoz, hogy a lehető leghamarabb minden utasítsa a kérésre és a szükséges közegeket, hogy mindenütt a lehető nagy mennyiségű vízkészletről az előterjesztett és legelőnyösebbnek mutató módok bármelyike szerint gondoskodjanak.«

A közgyűlés a javaslatot magáévá teszi.

11. Titkár Henriknek ugyancsak a felolvasó ülésen előterjesztett és titkár által felolvasott határozati javaslatát, hogy »mondja ki a közgyűlés határozatilag, hogy az állami kiterjedő tűzkárbiztosítást minden irányban üdvönsnek tartja a leggyorsabb lépéseket az iránt a magas kormánynál, hogy annak — legalább az építményekre vonatkozó részének — terjesztésére mihamarabb törvényhozási intézkedések tétessék.« a közgyűlés elfogadja.

12. Ugyancsak a felolvasó ülés ajánlatával titkár felolvassa Markusovszky Béla következő határozati javaslatát: »A magyar országos tűzoltó-szövetségnek Budapesten egybegyűlési XIII-ik nagygyűlése minden kétségen felül állónak tartja, hogy az állam által eddig mostohán kezelt tűzrendészetnek hatékonyabb gyakorlása és illetőleg a tűzrendészet ügyének a törvényhozás útján való végleges szabályozása — első rangú szükségét képez. Arról is meg van győződve a nagygyűlés, hogy a magas kormány a nemzeti vagyon és illetőleg az állam kárára oly gyakorta előforduló tüzesetek keletkezésének és sokszor megdöbbentő kiterjedést öltő mivoltának okait ismervén, ezzel szemben kötelességének teljes tudatában van. Minthogy azonban a tűzrendészet ügyének eme szabályozása, daczára annak, hogy az állapotok javítását már egy 1868. évben 4209. sz. alatt kelt körrendelet is kilátásba helyezte, mind ez ideig, vagyis teljes 27 év óta nem volt napirendre tűzhető, addig is, míg az 1891. évben a képviselőház elé beterjesztett közigazgatási reformjavaslatok egymásutánjában a sorrend a tűzrendészet ügyére is kerül: a hazai tűzoltó-testületek ezredéves nagygyűlése az alábbi pontokba foglalt kérelmé-

nek figyelembe vételét, s illetőleg részben közvetlen, részben pedig a törvényhatóságokhoz menesztendő körrendelet útján a nmélt. belügyminiszterium kegyes intézkedését kéri az iránt, hogy: 1) az 1888. évben 53888. szám alatt kibocsátott tűzrendészet kormányrendelet 35. §-a értelmében a belügyminiszterium számára fentartott jogot a nmélt. belügyminiszter úr gyakoroltatni és illetőleg a rendes hivatalos értesülésen felül — arra alkalmas megbizottak útján — meggyőződni és teljes tudomást szerezni méltóztassék a tűzrendészet kezelésének mai állapotáról, valamint arról, hogy a fentidézett számú kormányrendeletet az egyes törvényhatóságok milyen mértékben és mily módon hajtották végre; és 2) mivel a tüzesetek korlátozása és számuk csökkentése egyedül oly intézkedések által érhető el, melyek a közigazgatási hatóságok által gyakorolt tűzrendőri vizsgálatoknak hatékonyabbá, a mostaninál megfelelőbbé tételében kulminálnak, méltóztassék a nmélt. belügyminiszter úrnak már a nemsokára tárgyalás alá kerülő közigazgatási törvényjavaslatnál kegyesen gondoskodni arról, hogy a tűzrendészet, — a külön tűzrendőri törvény megalkotásáig is, — szervesen beillesztessék a közigazgatás keretébe.

A közgyűlés a javaslatot elfogadja.

13. Titkár felolvassa Konkoly Gábor ózsák-pusztai alparancsnoknak a felolvasó ülésen előterjesztett következő határozati javaslatát: »A XIII. országos tűzoltó-nagygyűlés méltányolva azon anyagilag és erkölcsileg fontos feladatot, melyet a már is fennálló pusztai tűzoltóságok teljesítenek, tisztelettel felkéri az országos magyar gazdasági egyesületet, hogy a pusztai tűzoltóság eszméjét a nagyobb uradalmak közelében terjeszteni sziveskedjék. Egyben a felolvasó ülés határozatából kifolyólag ugyanazon indokokkal javasolja, hogy »a tűzoltás és tűzrendészetnek a gazdasági tanintézetekben leendő tanítása iránt fölterjesztés intéztessék a nmélt. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz.«

A közgyűlés mindkét javaslatot egyhangulag elfogadja.

14. Dudás Adolf az előadottakkal kapcsolatban javasolja, hogy a tűzoltó-parancsnok legyen hivatalból tagja a községi képviselőtestületnek.

Dr. Csányi János azon felvilágosítása után, hogy a községi törvény ezt meg nem engedi, elnök indítványára a közgyűlés megbizta az elnökséget, hogy az a nmélt. belügyminiszteriumhoz felterjesztést intézzen a czélból, hogy az új községi törvény kidolgozásánál a tűzoltó-parancsnoknak a községi képviselőtestületben hely biztosítsassék.

15. Kozmári Dezső indítványára a közgyűlés a Geittner és Rausch tűzoltószergyáros czégnek azért, hogy a versenyekhez az összes szereket átengedni szives volt, jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

16. Néhány percnyi szünet után Mezey Mihály, mint a versenybíráló bizottság elnöke, állt fel, hogy a versenyek eredményét kihirdesse. Örömmel konstatálja, hogy a versenyre oly nagy számban jelentkeztek a testületek, s bár az eredmény ez idő szerint nem is mutatkozott elsőrangúnak, mert hisz még sokat kell tanulnunk, mégis azon reménynek ad kifejezést, hogy e hiányok a jövőben el fognak oszolni. Elismerést szavaz az egyes résztvevő testületeknek törekvésükért. Miután még figyelmeztet arra, hogy a díjak nyomban ki fognak adatni a nyerteseknek, ellenben az okmányok, melyek az idő rövidége miatt kiállíthatók már nem voltak, posta útján fognak megküldetni, kihirdeti a versenyek eredményét a következőkben:

Ő Felsége a király legmagasabb díját, ezüst babérokoszorút, mint az összes versenyzők között első, elnyerte a szabadkai önkéntes tűzoltó-testület.

József főherczeg Ő fensége díját, milleniumi emlékpajzsot, elnyerte a vácsi önkéntes tűzoltó-testület a versenyek IV. csoportjában, vagyis a négykerekű mozdonyfecskendő gyorsszerelésénél.

A versenyek I. csoportjában, a kocsifecskendő iskolaszerelésénél, első díjat, aranyozott ezüst serleget tálczával,

nyert a veszprémi, elismerő okmányt pedig a temesgyarmatai önkéntes tűzoltó-testület.

A II. csoportban, a kocsifecskenő gyorsszerelésénél, első díjat, ezüst kupát, nyert a gyöngyösi, elismerő okmányt pedig a szarvasi önkéntes tűzoltó-testület. Az e versenyre kitűzött második díj nem adatik ki.

A III. csoportban, a kétkerekű mozdony-fecskenő iskolaszerelésénél, az első díjat, nagy ivószarvat, a gödöllői, míg az elismerő okmányt az ó-kanizsai önkéntes tűzoltó-testület nyerte el.

A IV. csoportban, a kétkerekű mozdony-fecskenő gyorsszerelésénél, az első díjat, magas ezüst serleget, a topolyai, a második díjat, két ezüst szobrot, a tordai, az elismerő okmányt pedig a gödöllői önkéntes tűzoltó-testület kapta.

Az V. csoportban, a négykerekű mozdonyfecskenő iskolaszerelésénél, az első díjat, ezüst ivószarvat, a nyiregyházai, a Kálmán Géza által adott második díjat, József főherczeg domborművü bronz mellképét, a szegedi, az elismerő okmányt pedig az alcuthi önkéntes tűzoltó-testület kapta.

A VI. csoportban, a négykerekű mozdonyfecskenő gyorsszerelésénél, második díjat, ezüst serleget, a székesfehérvári, elismerő okmányt a budapesti Ganz-gyári önk. tűzoltó-testület nyert.

A VII. csoportban, a három létrával való iskola- és gyorsmászásnál, az első díjat, talpas ezüst kelyhet, az alcuthi, a második díjat, ezüst képkeretet József főherczeg arczképével, a török-szent-miklósi, az elismerő okmányt pedig a szabadkai önk. tűzoltó-testület kapta.

A VIII. csoportban, az egyes létrával való gyorsmászásnál, első díjat, kettős ezüst poharat, Peck István a budapesti, második díjat, díszes nickel órát, Székely János a budapesti, elismerő okmányokat pedig Koncz Mihály a budapesti Ganz-gyári és Smetena István a budapesti önk. tűzoltó-testületek tagjai nyertek.

A IX. csoportban, a kötélén való leereszkedésben, első díjat, ezüst órát, Csongrádi János szegedi, második díjat, ezüst poharat, Füstös Bernát egri, elismerő okmányt pedig Lohinszky Árpád kolozsvári önk. tűzoltók kaptak.

A X. csoportban, a ponyvába való ugrásnál, az első díjat, ezüst órát, Tordai Pál kolozsvári, a második díjat, ezüst talpas poharat, Szigeti István komáromi, az elismerő okmányt pedig Klein József budapesti önkéntes tűzoltók nyerték.

A versenydíjakat a nyertesek nyomban átvéve, a közgyűlés azok mindegyikét lelkesen megéljenezte.

Majd Polcz Rezső indítványára a közgyűlés a bíráló bizottság tagjainak, de különösen elnökének fáradságos munkájukért köszönetet szavazott.

17. Most dr. Kék Lajos elnök megköszönvén az eddigi bizalmat, a maga és a központi választmány választott tagjainak nevében, megbízásuk lejártával beadja lemondását és kéri a közgyűlést, hogy az új alapszabályok alapján ezuttal megválasztandó elnöki, alelnöki és öt felügyelő bizottsági állás betöltése iránt intézkedjék és e célból a választások intézésére korelnökül Sztárek Ferenczet ajánlja. Sztárek Ferencz nem lévén jelen, a közgyűlés a korelnökségre dr. Kék Lajost kéri föl.

Erre Czompó Izidor föllállván az emelvényre, elnökké dr. Kék Lajost, alelnökké dr. Óváry Ferenczet, a felügyelő bizottság tagjaivá pedig: Libits Adolfot, Bulyovszky Aladárt, Bárány N. Ernőt, Polcz Rezsőt és Varga Lőrinczet ajánlja, kiket is a közgyűlés közfelkiáltással az említett állásokra megválaszt.

18. Dr. Kék Lajos elnök a maga és a most megválasztott tisztársai nevében köszönetet mond a bizalomért, majd bejelenti, hogy osztrák bajtársaink, kik bennünket ezuttal oly nagy számban felkerestek, szeptember 5—7-én tartják Klagenfurtban közgyűlésüket, melyre bennünket is

meghívtak, de sőt Klagenfurt tűzoltó parancsnoka személyesen is óhajtáná a közgyűlést városukba meghívni.

Jergitsch Ferdinánd: klagenfurti főparancsnok német nyelven lelkes hangon üdvözli a magyar tűzoltókat, kiknek szakképzettségéről a versenyek oly szép bizonyítékot szolgáltatottak. Köszönetet mond a szíves fogadtatásért, majd megemlékezve arról, hogy 25 évvel ezelőtt az ugyancsak Klagenfurtban tartott első osztrák tűzoltó-közgyűlésen a magyar tűzoltók is képviselve voltak, viszont pedig a magyar országos tűzoltó-szövetség első közgyűlésén ő is több osztrák bajtársával jelen volt, meghívja a magyar tűzoltókat a náluk szeptember hó 5—7-én tartandó osztrák közgyűlésre, a hol biztosíthat arról, hogy a legszívélyesebb fogadtatásban részesülnek és bár a versenyek az ő otthonukban meghonosítva nincsenek is, azért érdekeset és tanulságosat ők is mutathatnak. Még egyszer köszönetet mondván, szavait magyar nyelven fejezi be, mondván, hogy »éljenek a magyar tűzoltó-bajtársak«, mire a közgyűlés ugyancsak hangos éljenekkel felel.

19. Végül dr. Kék Lajos elnök bejelenti, hogy a közgyűlés alkalmából József főherczeg Ő fensége, gr. Cziráky Béla és gr. Széchenyi Ödön basa sürgönyileg üdvözöltettek. Majd köszönetet mondván a közgyűlés tagjainak munkálkodásukért, zajos éljenzés közben berekeszti délután 1 órakor a magyar tűzoltók XIII. országos nagygyűlését.

Dr. Kék Lajos
elnök.

Barabás István
közgyűlési jegyző.

Dr. Szily József
titkár.

Graef János
közgyűlési jegyző.

Hitelesítjük:

Dr. Csányi János,
Kozmári Dezső.

Szikszay Gyula,
Bárány N. Ernő.

Jegyzőkönyv

felvétellett Budapesten a magyar országos tűzoltó-szövetség országos választmányának 1896. évi augusztus hó 17-én délután 1 órakor a kiállítási ünnepélyek csarnokában tartott első ülésén.

Elnök: Dr. Kék Lajos szöv. elnök.

Jegyző: Dr. Szily József szöv. titkár.

Jelen voltak: Dr. Óváry Ferencz szöv. alelnök, egyuttal a veszprémvármegyei szövetség elnöke, Vuk Gyula a budapesti, Rösch Frigyes a sopronvármegyei, Kovacsics Gyula a temesvármegyei, Mezey Mihály a biharróvármegyei, Szikszay Gyula a hajdúvármegyei szövetségek elnökei; továbbá Lukács Gyula a barsvármegyei szövetség helyettes elnöke, Demkó Belánszky Ferencz a torontálvármegyei, Horeczky Gyula a vasvármegyei, Ecker Sándor a pozsonyvármegyei, verebi Végh István a fejevármegyei szövetségek képviselői, végül Bulyovszky Aladár, Polcz Rezső és Varga Lőrincz felügyelő-bizottsági tagok.

Elnök üdvözli néhány szóval a jelenlevőket, majd előrebocsátván, hogy a mai ülés egyedüli tárgya a 10 előadónak, titkárnak és pénztárosnak három év tartamára leendő megválasztása, az országos választmány első ülését megnyitottnak nyilvánítja.

Elnök erre elrendeli a szavazást, a mi a közkézen forgó szavazó czédulák beadásával meg is történik; mivel azonban a betérjesztett czédulákon 10 előadó helyett 12-nek neve fordul elő, a betérjesztett czédulák megsemmisítésével új szavazást rendel el oly figyelmeztetéssel, hogy a szavazás csakis 10 előadóra ejtendő meg, s a mennyiben ennek daczára a czédulán több egyénnek neve volna, úgy az előirt létszámon fölül a névsorban utolsó helyen levők nem létezőknek fognak tekintetni.

Az erre beadott szavazatok összeszámlálása után elnök kihirdeti a választás eredményeként, hogy titkárrá 12 szavazattal, Dr. Szily József eddigi titkár, pénztárossá 12 szavazattal Tomcsányi Béla eddigi pénztáros választott, míg előadókka: Dr. Csányi János (Vác), Scossa Ede (Szabadka hiv.) és Vida Pál (Székesfehérvár) 14—14 szavazattal, Szabó Gyula (Kismarton) 13 szavazattal, Köhler Imre (Budapest), Kálmán Géza (Budapest), és Christe László (Budapest) 12—12 szavazattal, Ecker Sándor (S. Somorja) 11 szavazattal, Dorner Béla (Alcsúth) 10 szavazattal, végül Wagner Manó (Rákospalota) 9 szavazattal lett megválasztva.

Ezen kívül Lukács Gyulára 8, Wenczel Lajosra 3, Hermán Ödönre 2, Breuer Szilárdra, Markusovszky Bélára, Dr. Kálfár Henrikre és Barabás Istvánra 1—1 szavazat esett.

Ezzel a napirend kimerítettén, elnök a gyűlést délután 1/2 órakor berekesztette.

Kmf.

Dr. Kék Lajos s. k.
elnök.

Dr. Szily József
jegyző.

Hitelesítjük:

Dr. Óváry Ferencz s. k.
szöv. alelnök.

Bulyovszky Aladár s. k.

Jegyzőkönyv

felvétel Budapest a magyarországi tűzoltó-testületek segélyező szövetségének választmányának Budapest a kiállítási ünnepek alkalmából 1896. évi augusztus hó 17-én délután 3 órakor tartott ülésén.

Elnök: Dr. Kék Lajos szöv. elnök.

Jegyző: Dr. Szily József szöv. titkár.

Jelen voltak: Szabó Gyula alelnök, Bulyovszky Aladár és Vida Pál vál. tagok, Tomcsányi Béla pénztáros, tovább Dr. Óváry Ferencz az orsz. tűzoltó-szövetség ujonnan választott alelnöke.

1. Elnök az ülést megnyitván, jelenti, hogy ifj. Szidanits Ferencz, a szövetség segédtitkára és a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakaszparancsnoka, a f. évi július hó 22-én lefolyt ó-budai tüzesetnél szenvedett sérüléseiben pár napi szenvedés után két kicsi árvának hátrahagyásával meghalt. Indítványozza, hogy az árvák részére a segélyező-szövetség pénztárából a megengedhető legnagyobb segély adjassék, egyuttal tétessék előterjesztés az első magyar általános biztosító-társasághoz megfelelő segély engedélyezése iránt.

A választmány elnök javaslatát magáévá teszi és ifj. Szidanits Ferencz árvái részére a szövetség pénztárából a székesfővárosi árvaszéknek kifizetendő 500 frt segélyt engedélyez.

2. Dr. Óváry Ferencz szót kérve, méltányolja a segélyező-szövetség nemes ténykedését, melyet a maga részéről is előmozdítani akarván, elnök kezébe alapítványul letesz 100 (egyszáz) forintot.

A választmány az alapítványt köszönettel fogadja.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést 3/4 órakor berekeszti.

Kmf.

Dr. Kék Lajos
elnök.

Dr. Szily József
jegyző.

Jegyzőkönyv

felvétel Budapest a magyarországi tűzoltó-testületek segélyező szövetsége igazgató választmányának az orsz. tűzoltó-szövetség irodájában 1896. évi december hó 13-án d. u. 3 órakor tartott ülésén.

Elnök: Dr. Kék Lajos szöv. elnök.

Jegyző: Dr. Szily József szöv. titkár.

Jelen voltak: Szabó Gyula szöv. alelnök, Bulyovszky Aladár, Vida Pál és Suda János vál. tagok és Tomcsányi Béla szöv. pénztáros.

1. Elnök az ülést megnyitván, titkár felolvassa az 1896. évi augusztus hó 17-én tartott ülés jegyzőkönyvét, melyet a választmány hitelesít, egyuttal elhatározza, hogy a néhai ifj. Szidanits Ferencz árváinak engedélyezett, de eddig még ki nem adott 500 frtnak esedékes kamatai id. Szidanits Ferencznek, mint az árvák természetes és törvényes gyámjának kifizetessenek.

2. Pénztáros jelentése szerint 1896. augusztus 15-én pénztári maradvány volt . . . 9500 frt érték és 4474 frt 73 kr. pénz

azóta bevétel volt:

a) dr. Óváry Ferencz alapítványa	100.—	
b) társági díjakból	35'90	
összesen		135 frt 90 kr.

kiadás volt:

a) segélyezésre	10 frt	
b) nyomdai számlára	17 frt	
összesen		27 frt

és így a pénztári maradvány 1896. december 13-án:

1. törzsvagyoné	9500 frt érték és 3298 frt 31 kr. pénz.	
2. folyó pénztáré		1285 frt 32 kr.
összesen	9500 frt érték és 4583 frt 63 kr. pénz,	
vagyis összesen		14083 frt 63 kr.

Tudomásul szolgál.

3. A pénztárvizsgáló-bizottság jelentése kerülvén napirendre, a választmány — szemben a bizottság javaslatával, nem tartja megokoltnak, hogy a néhai Várady Ferencz ravatalára helyezett koszoru költségei az országos tűzoltó-szövetség pénztárából fedeztessenek, mert akkor, a midőn Várady Ferencz 1000 frtos alapítványával elsőül vetette meg a segélyező-szövetség alapját, igen is méltó, hogy az ő emlékének a jótéteményeit elsősorban élvező segélyező-szövetség áldozzon.

Elfogadja, azonban a választmány a bizottság azon javaslatát, hogy az értékpapírok szelvényeinek beváltásáról szóló bevételi jegyzéket jövőben ne csak a pénztáros, hanem az elnök is aláírja, egyben ugyancsak a bizottság javaslatára kimondja, hogy jövőben a segélyező-szövetség pénztára mindenkor az orsz. tűzoltó-szövetség pénztárával egyidejűlegesen vétessék vizsgálat alá, nehogy az egy pénzeszekerényben, bár külön jegyzék mellett elhelyezett pénzek és értékek névze azon gyanu merülhessen föl, hogy azokat a közös pénztárnok úgy az egyik, valamint a másik pénztár vizsgálatánál szerepelteti.

4. Titkár jelentést tesz a folyó évi segélyezésekről. Ezek szerint az első magyar általános biztosító-társaság alapítványából:

Pusztai Imre kalocsai tűzoltó	20 frt,
Böhm Jónás puchói tűzoltó	60 frt,
Weisz Rudolf magyar-óvári tűzoltó	60 frt,
Östreicher Antal kunfélegyházi tűzoltó	10 frt,
Riesz Menyhért bácsi tűzoltó	40 frt,
összesen	190 frt

segélyt kaptak már.

5. Schüssler János, gyakorlat közben megsérült pozsonyi tűzoltó részére a választmány rögtön segélyképen már kiutaltványozott 10 frt beszámításával a pénztárból 60 frt segélyt engedélyez.

6. Garbar József és Ivankovits Károly, gyakorlat közben megsérült kassai tűzoltók részére a választmány munkaképtelenségük tartamára napi 60 krnyi vagyis Garbar József részére 15 nap után 9 frt, Ivankovits Károly részére pedig 10 nap után 6 frt, összesen 15 forint segélyt engedélyez a pénztárból.

7. Zádovszky Albert nagy-mácsédi tűzoltás közben megsérült tűzoltó segélyezésére a választmány, mivel a munkaképtelenség tartama, eddig megjelölve nem volt, ez idő szerint határozatot nem hozhat, de megbizva az elnökséget, hogy a még hiányzó okmányok beérkezése után tegyen előterjesztést az első magyar általános biztosító társasághoz nevezettnek segélyezése iránt.

8. Hannó István tűzoltás közben megsérült berettyó-ujfalusi tűzoltónak 12 forinttal leendő segélyezése iránt a választmány előterjesztést intéz az első magyar általános biztosító társasághoz.

9. Szabó Gyula alelnök bejelenti, hogy a völgyfalvai testület parancsnokságának hozzá intézett jelentése szerint ottani tűzoltó tűzoltás közben megsérült, de a szükséges okmányok még beszerezhetők nem voltak.

A választmány felhatalmazza az elnökséget, hogy az okmányok beérkezése után méltányos segély engedélyezése iránt tegyen előterjesztést az első magyar életbiztosító társasághoz.

10. Bulyovszky Aladár indítványára elhatározza a választmány, hogy néhai ifj. Szidanits Ferencz árvái részére országos gyűjtést indít.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést délután 4 óra-
kor berekeszti.

Kmf.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
jegyző.

Jegyzőkönyv

felvétel Budapest, a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének 1896. évi december hó 13-án délután 4 órakor a szövetség irodájában tartott ülésen.

Elnök: Dr. Kék Lajos, szöv. elnök.

Jegyző: Dr. Szily József, szöv. titkár.

Jelen voltak: Dr. Óváry Ferencz, szöv. alelnök, Christe Loránd, dr. Csányi János, Dorner Béla, Ecker Sándor, Kálmán Géza, Köhler István, Scossa Zoltán, Szabó Gyula, Vida Pál és Wagner Manó előadók, Tomcsányi Béla pénztáros.

Ezeken kívül Bárány N. Ernő és Bulyovszky Aladár felügyelő-bizottsági tagok és Markusovszky Béla a tűzrendészeti lapok szerkesztője.

1. Elnök üdvözlí az elnökség teljes számban egybegyűlt tagjait; majd előrebocsátván azt, hogy egyrészt a titkárnak 6 heti távolléte, másrészt a lefolyt országgyűlési képviselői választások akadályozták eddig az ülés összehívásában, az ülést megnyitja.

2. Az 1896. évi augusztus hó 14-én tartott utolsó központi választmányi ülés jegyzőkönyvét a titkár felolvastván, az elnökség azt észrevétel nélkül hitelesíti.

3. Az 1896. évi augusztus hó 17-én tartott országos választmányi ülésen a jegyzőkönyv hitelesítésével tévedésből senki sem bízván meg, a titkár által felolvasott jegyzőkönyvet az elnökség oly észrevétellel hitelesíti, hogy az ülésen a fejevármegyei tűzoltó-szövetség képviselőiben nem Vida Pál, hanem verebi Végh István szöv. alelnök volt jelen.

4. Pénztáros jelentését, mely szerint 1896. évi augusz-

tus hó 14-én volt pénztári maradyány	1139.8
azóta bevetetett	407.50
azóta kiadatott	1850.06

és így 1896. decz. hó 13-án pénztári maradvány 9955.52, az elnökség tudomásul veszi.

5. Pénztáros tájékoztató jelentést tesz a kongresszusi kiadásokról és bevételekről, melyekről eddig számadásait le nem zárhatta, mert egyes számlák még most sem adattak be.

Scossa Zoltán és titkár hozzászólása után az elnökség utasítja a pénztárnokot, hogy a hiányzó számlákat követelje be, s ennek alapján készítse el a rendszeres számadást.

6. A székesfehérvári testület több tagjának a versenybiráló-bizottság eljárása és ítélete ellen beadott panaszos jelentése tárgyában az elnökség Christe Loránd írásban beterjesztett véleményes jelentésének meghallgatása után, — kifogásolván a panaszosok azon eljárását, hogy beadványukat, mint a parancsnokság nevében jövőt tüntetik föl, holott a testület, illetve a parancsnokság képviseletére alapszabályszerűleg hivatott egyének aláírása épenséggel hiányzik, — elhatározza, hogy a fejevármegyei tűzoltó-szövetség elnöksége utján felvilágosítja panaszolókat, hogy a versenybiráló-bizottság a király-díj odaitelésénél, de általában határozatainak meghozatalánál, mint teljesen érdeketlen egyénekből összeállított független bíróság legjobb meggyőződése szerint járt el, s az elnökség a szabályok értelmében nincs jogosítva arra, hogy annak működését bírálat alá vegye.

7. A csákvári testületnek ugyancsak a versenybiráló-bizottság ellen beterjesztett panaszos beadványára az elnökség az előző pont alattiak értelmében válaszol a vármegyei szövetség utján.

8. A szarvasi testületnek a szaklapokban közzétett hasonértelmű felszólalását az elnökség, mivel hivatalos beadvány nem érkezett, tárgyalás alá nem veszi.

9. A temesvármegyei szövetség köszönetet mondván azért, hogy a kongresszus alkalmával az orsz. szövetség 50%-os utazási kedvezményeket eszközölt ki, kéri, hogy ugyanily kedvezményeket a vármegyei szövetségek közgyűléseire utazóknak is eszközöljön ki az orsz. szövetség.

Többek hozzászólása után, mivel általános érvényű kedvezmények elnyerésére kilátás nincs, kimondja, hogy országos gyűlések alkalmával az országos szövetség jövőben is megteszi a lépéseket a megfelelő kedvezmények kieszaközlésére, ellenben a vármegyei közgyűlésekre szóló kedvezmények kérése jövőben is az illetékes vármegyei szövetségek feladatát képezendi, azonban az orsz. szövetség az esetről-esetre beterjesztendő kérvényt a magá részéről is a legkészségesebben fogja támogatni. Erről az elnökség a temesvármegyei szövetséget átiratban értesíti.

10. A temesvármegyei szövetség azon értesítését, hogy a Tóth Tivadar által a bavanistei tűzoltó-testület parancsnoksága ellen tett följelentésében foglaltakat a vármegyei közigazgatási hatóságok aaptalanoknak találták, az elnökség tudomásul veszi.

11. A soproni vízvezeték gyári kéményének tisztítása tárgyában másodfokban hozott ama határozatot, hogy ezen gyári kémény, a gyári kémények sajátos szerkezete miatt nem esik az ott érvényben levő kéményseprési szabályrendeletben a kéményekre előirt seprési kötelezettség alá, a kéményseprő a kereskedelmi miniszteriumhoz megfelebbezván, az tűzrendészeti szempontból leendő véleményezést végett a belügyminiszterium utján kiadatott az orsz. szövetségnek.

Többek hozzászólása után titkár javaslatához képest kimondja az elnökség, hogy a magas gyári kéményeknek kötelező rendszeres tisztítását tűzrendészeti szempontból szükségesnek nem tartja, nem pedig azért, mert a gyári

kémények különleges szerkezete, s a bennük áramló erős levegőhuzat miatt a kémények falain a koromképződés ugyszólván lehetetlen. Ennek megfelelőleg az elnökség a másodfoku határozatnak harmadfokban leendő jóváhagyását véleményezi, mindazonáltal oly hozzáadással, hogy az évenként tartandó tűzrendészeti vizsgálatoknál terjesztessék ki a vizsgálat egyuttal a kérdéses kéményre is, és a mennyeiben annak seprése szükségesnek mutatkoznék, úgy ez irányban esetről-esetre tételessék intézkedés.

12. A szabolcsmegyei tűzoltó-szövetség segélyezési alapjának a vármegye törvényhatósági bizottsága által elkészített alapszabályait a belügyminiszterium ismételt leküldetvén véleményezés végett, az elnökség a múlt évi szeptember havában előterjesztett véleményét a változatlanul visszaküldött alapszabályokra nézve titkár javaslatához képest ma is fentartja, annál is inkább, mert a vármegyei tűzoltó-szövetség bekívánt alapszabályai helyett ezuttal csak német nyelven szerkesztett szolgálati szabályzatait küldötte be.

13. Dr. Óváry Ferencz alelnök azon jelentését, hogy a portómentesség engedélyezése iránt szerkesztett kérvényt eddig azért nem adta be, mert annak sikerét illetékes helyen egészen biztosítani nem sikerült még, az elnökség tudomásul veszi és felkéri, hogy a kellő alkalomadtával terjessze be a kérvényt.

14. A Könyves Kálmán irodalmi és könyvkereskedési részvénytársaság József főherczeg Ő fenségének a szövetség tulajdonában levő olajfestési tűzoltói arcképét szines olajnyomatban sokszorosítani kívánván, az engedély megadását kéri. Az írásos kérelmet Bárány N. Ernő felügyelő-bizottsági tag, egyuttal nevezett társaság igazgatója élőszóval is támogatja, egyben kinyilatkoztatja, hogy az engedély megadása esetén a társaság hajlandó a segélyző-szövetség alapjára 100 forint alapítványt tenni, magától értetődően, hogy a képet a társaság teljes felelősséget vállal.

Többek hozzászólása után elhatározza az elnökség, hogy a maga részéről a kép sokszorosítására az engedélyt hajlandó megadni, de előbb megteszi a kellő lépéseket Ő fensége engedélyének kieszközlésére. Kiköti azonban, hogy a képet külföldre vinni nem szabad, a felvétel egy itteni műteremben a szövetség kiküldöttjének jelenlétében történjék meg, s ennek megtörténte után nyomban visszazállíttassék helyére. A képnek teljes épségben leendő visszazállíttatásáért a társaság felelős legyen.

15. Titkár jelentést tett arról, hogy Széchenyi Ödön és Cziráky Béla grófok arcképeiről készült és rövid idővel ezelőtt beszállított reproduciók nem felelnek meg, mert direkt fölvétel alapján készülvén, az érdemjelek a mell jobb oldalára jutottak.

Az elnökség értesíti a képeket szállító fényképészt, hogy az 500—500 drb képet, mint meg nem felelőt el nem fogadja, azokat rendelkezésére bocsátja, egyuttal felhívja, hogy 1000—1000 drb új képnek elkészítésére tegyen ajánlatot.

16. Köhler István indítványára elhatározza az elnökség, hogy József főherczeg Ő fensége, valamint Széchenyi Ödön és Cziráky Béla grófok arcképeit, utóbbiak elkészülte után az összes tagtestületnek egy-egy példányban díjmentesen megküldi.

17. Titkár indítványára az elnökség, módot akarván adni a felügyelő-bizottságnak ellenőrzési kötelezettségeinek teljesítésére, elhatározta, hogy addig is, míg az ügyrend megalakítható és abban ezen intézkedés fölvehető lesz, a felügyelő-bizottság tagjait az elnökség üléseire mindenkor meghívja, illetve értesíti őket előzetesen az ülés idejéről. Az ülésen jelenlevő felügyelő-bizottsági tagok a tanácskozásban résztvehetnek és indítványozási jogot gyakorolhatnak. Mivel pedig a felügyelő-bizottság elnökét és jegyzőjét saját kebeléből választja, e választás azonban eddig meg nem történt, a felügyelő-bizottság tagjait a leg-

közelebbi elnökségi ülést megelőzőleg megtartandó alakuló ülésre meghívja.

18. Dr. Óváry Ferencz alelnök indítványára kimondja az elnökség, hogy alapszabályszerű üléseit jövőben minden hónapban és pedig mindig a hónap második szombatjának délutáni 3 órájkor fogja megtartani, azonban a meghívók ennek daczára is szétküldendők,

19. Az előadói véleményezést igénylő ügydaraboknak, valamint az előadóknak megválasztása az elnök, alelnök és a titkár hatásköréhez tartozik.

20. Az előadóknak szoros értelmű utiköltségeit, az ellátási költségek kivételével, — miként ez a múltban a központi választmány tagjainál is történt, — a szövetség pénztára megtéríti.

21. Az egységes szervezés, egyenruházat és rangjelzés kérdése kerülvén napirendre, Bárány N. Ernő a titkár által a közgyűlésen előterjesztett javaslatot nem tekintheti a közgyűlés által minden részletében elfogadottnak, mert az csak általánosságban járult hozzá azokhoz.

Titkár felolvassa a közgyűlés jegyzőkönyvének idevonatkozó részét, melyet az elnökség minden tekintetben helyesnek és hűnek talál, miért is a részletek kidolgozását közgyűlés által elfogadott alapon megkezdi.

Titkár javaslatára kimondja az elnökség, hogy minden tűzoltó-testület önmagában egy teljes egészet alkot, mely egy parancsnok, egy alparancsnok és a szakaszok számára képest megfelelő számú szakaszparancsnok vezetése alatt áll.

A 22 főből álló normalis szakasz mászók, szivattyúsok és rendfenntartókból áll és megfelelő számú rajokra oszlik olyképp, hogy egy-egy rajnak létszáma 4-en alul ne legyen.

A titkári, jegyzői, pénztárnoki, szertárnoki, szolgálatvezetői teendőkkel, — a fölös tisztii állások szaporításának elkerülése végett, — lehetőleg valamelyik szakaszparancsnok bizánd meg.

Altiszti elnevezések gyanánt a titkár által javasolt örparancsnok, csővezető és ügyelő, a Szabó Gyula által javasolt örparancsnok, rajvezető és ügyelő, a Christe Lorand által javasolt örparancsnok, csővezető és segédcsővezető helyett az elnökség egyhangulag az »örparancsnok«, 2 szavazat ellenében a »rajvezető«, és 6 szavazattal 5 szavazat ellen az »örvezető« elnevezést állapítja meg, mi mellett kimondja, hogy altiszti állásra csakis szakvizsga után képesítést nyert egyének léptethetők elő.

A létszámban minden 4-ik lehet örvezető, minden 9-ik rajvezető és minden 19-ik örparancsnok.

Christe Lorand a rajvezetői elnevezés elleni tiltakozását kéri a jegyzőkönyvbe foglalni.

Egyenruha gyanánt az elnökség a kék-fehér csikos vászonzubbonyt és a fehér vászonnadrágot, illetve a sötét-kék posztózubbonyt és ugyanily színű posztónadrágot állapítja meg. A zubbonyon tisztelnél mindkét oldalt, fent és alant hajtókával ellátott külső zsebek vannak, míg a legénységi létszámhoz tartozóknál csakis fent. A zubbonyon általában 5 domboru fémgomb van.

A nadrág bevart vörös zsinórral és oldalzsebekkel bir.

A zubbonny gallérját tisztelnél 5 mm. széles, hátul vitézkötéses aranyzsinór szegélyezi, míg a legénység gallérját vörös zsinór övezi.

A vállzsinór, valamint a karok zsinórozása elmarad míg jelzőzsinórként a tisztelnél aranynyal vegyített vörös, a legénységnél pedig tiszta vörös színű rejtett rövid zsinór szolgál.

A galléron a parancsnok 3, az alparancsnok 2, a szakaszparancsnok 1 aranyrózsát visel, míg az örparancsnok 3, a rajvezető 2, az örvezető 1 ezüst rózsát.

A tisztii rangban levő titkár vagy jegyző, pénztárnok, szertárnok, szolgálatvezető, segédtsízt, orvos, mérnök és építész — a mennyeiben a testületnek működő tagjai — a galléron rózsza helyett apró tűzoltó-jelvényt viselnek.

A lószórforgók és ércsisakok használaton kívül helyezésével a parancsnok részére az eddigi osztályparancsnoki, az alparancsnok részére az eddigi szakaszparancsnoki, a szakaszparancsnok és az egyéb tisztirangban levők részére az eddigi tisztviselői sisakot, míg az őrpáncsnok részére az eddigi őrpáncsnoki, a rajvezető részére az eddigi csővezetői sisakot állapítja meg az elnökség. Az őrvezető legénységi sisakot hord.

Sapka gyanánt általában a fejevámegyei tűzoltó-testületek által már használt u. n. alacsony erdészsapka fogadtatik el, és pedig tisztelnél 7 mm. széles aranyzsinórral, körül selyemszalaggal és elől himzett tűzoltó jelvénynyel, míg a legénységi létszámhoz tartozóknál zsinór és szalag nélkül elől pléhből készült tűzoltó jelvénynyel.

Az ugynevezett díszkabátok a használatból kivétnek.

A téli kabát félczombig érő kabát, bal oldalt a balta részére gombolható bemetszéssel, elől két sorban 5—5 domboru honvédgombbal, lehajtott gallérral és hajtókával, a galléron tisztelnél 1—1 sárgarézgombbal, a legénységnek gomb nélkül. Tisztek azonban hosszú tisztí köpönyeget is viselhetnek bársonygallérral és 1—1 sárgarézgombbal ellátott u. n. aufslaggal.

Tűzoltói egyenruhát csakis működő tűzoltók viselhetnek.

Oldalfegyver gyanánt általában a balta szolgál. A tűzrendészeti felügyelők hivatalos eljárásuk közben 5 mm. aranyzsinórral szegélyezett 10 cm. széles vörös posztó karzalagot viselnek, és pedig a járási felügyelők J. T. F., a vármegyei felügyelők V. T. F., az országos tűzrendészeti felügyelők pedig O. T. F. fehér betűkkel.

A vármegyei szövetségek alelnökei, az országos tűzoltó-szövetségi előadók, valamint az országos szövetség titkársja és pénztárnoka ebbeli minőségükben mindkét vállon három karikás arany vállzsinórt, a vármegyei szövetségek elnökei, valamint az országos szövetségek elnökei, valamint az országos szövetség felügyelő-bizottságának tagjai, öt karikás arany vállzsinórt viselnek, egyébként pedig azon rangjelzést viselik, mely őket a saját testületükben elfoglalt állásuknál fogva megilleti.

Az országos szövetség alelnöke, elnöke és védnöke öt karikás arany vállzsinórt, a galléron arany aufslagon 1, 2, illetve 3 ezüst rózsát és parancsnoki sisakot viselnek.

22. A jegyzőkönyv hitelesítésére Kálmán Gézá és Christe Lorandot küldi ki az elnökség.

Ezzel a napirend kimerítettén, elnök az ülést esti 1/4 10 órakor berekeszti.

Dr. Kék Lajos
elnök.

Dr. Szily József
jegyző.

Hitelesítjük:

Kálmán Géza.

Christe Loránd.

Magyar orsz. tűzoltó-szövetség.

1919/896. sz.

A fejevámegyei tűzoltó-szövetség tek. Elnökségének

Székesfehérvár.

A székesfehérvári önk. tűzoltó-testület parancsnoksága nevében f. évi szeptember hó 4-éről testületi pecséttel ellátva 46. par. sz. a Sórecz József oszt. par. és társai a folyó évi augusztus hó 15—17-én Budapesten megtartott

orsz. tűzoltóversenyek megbirálására kiküldött bizottság eljárását több tekintetben kifogásoló panaszos beadványt intéztek hozzánk, melyben a bíráló bizottság ítéletének különösen a királydíjra vonatkozó része, illetve még inkább az ezen díjat elnyert szabadkai önk. tűzoltó-testületnek versenye vétetik erős bírálat és kitogás alá.

Mindenekelőtt ki kell jelentenünk, hogy a legnagyobb mértékben szabálytalannak kell tartanunk panaszlók azon eljárását, hogy hivatalos jelleggel a parancsnokság nevében teszik meg írásos előterjesztésüket, midőn a testület és a parancsnokság nevében megnyilatkozni az alapszabályok értelmében egyes-egyedül ezen testület feje a titkárral egyetemben van jogosítva.

De eltekintve ezen szabálytalanságtól, az előterjesztést aláírt tűzoltók nagy tájékozatlanságára vall az, hogy oly határozatokat tulajdonít az orsz. tűzoltó-szövetség központi választmányának, melyeket az sohasem hozott.

Igy a központi választmány az Ö Felsége által adományozott díj, de egyáltalán az egyéb díjak mikénti kiadására nézve semmiféle határozatot nem hozott és ezekre nézve utasításokat a versenybíró-bizottságnak nem is adhatott.

A rendező bizottság maga foglalkozott ugyan a kérdéssel és azon véleményének adott kifejezést, hogy a királydíj azon testületnek volna kiadandó, mely több verseny-pontban magát különösen kitünteti és az első díjra érdekesíti.

A rendező bizottság ezen véleményéről a szaklapok referáltak is és az ekként a testületeknek tudomására is juthatott, ám ebből kiolvasni azt, hogy a királydíj csak azon testületnek fog kiadatni, mely »a felállított verseny-pontokban foglalt feladatokat egyenkint úgy, mint bejelentett összességében és a szerelési művelet minden részletében teljes hibátlanossággal oldja meg«, kiolvasni egyáltalán nem lehet, mert ily kikötést sem a rendező bizottság, — mely erre különben is jogosítva nem lehetett, — sem pedig az arra hivatott versenybíró-bizottság nem tett.

Igenis kimondta ezen bíráló bizottság a versenyeket megelőzőleg tartott ülésén, hogy a királydíjat, mint teljesen külön álló díjat, a versenyekben magát leginkább kitüntető testületnek fogja kiadni, de azt, hogy a díjat csak feladatát minden hiba nélkül megoldó testületnek adományozza, el nem határozta és így teljesen jogosan járt el akkor, a midőn figyelemmel a versenyzők mindegyikénél előfordult kisebb-nagyobb hibákra, a királydíjat azon testületnek ítélte oda, mely a bíráló-bizottságnak a versenyek egész lefolyásából merített benyomásai és meggyőződése szerint a többi versenyzők között legjobbnak mutatkozott.

Tájékoztatásul közöljük, hogy a szakférfiakból összeállított bíráló-bizottság minden érdektől ment határozatait egyhangulag, vagy szavazattöbbséggel hozta meg, azokra sem a szövetség elnöksége, sem más tényezője befolyást nem gyakorolt, de nem is gyakorolhatott, mert az e tárgyban alkotott szabályok értelmében a bíráló-bizottság teljesen függetlenül jár el hivatásában, határozatai véglegesek és azok ellen felebbezésnek helye nincs.

Kérjük a t. Elnökséget, hogy mindezeket Sórecz József és társai székesfehérvári önk. tűzoltók értesíthetése végett a székesfehérvári önk. tűzoltó-testület parancsnokságával közölni sziveskedjék.

Kelt Budapest, a magyar orsz. tűzoltó-szövetség elnökségének 1896. évi december hó 13 án tartott üléséből.

Dr. Kék Lajos, s. k.
elnök.

Dr. Szily József, s. k.
titkár.

TECHNIKAI RÉSZ.

Légzőkészülékek.

— 5 ábrával. —
(Folytatás.)

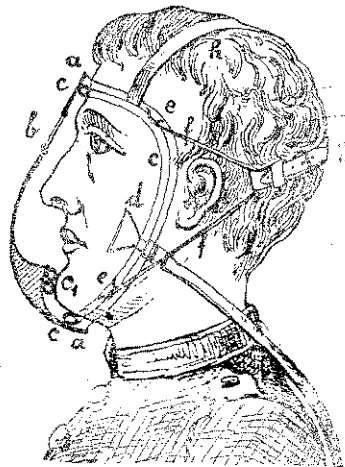
II. Stolz-féle füstálarcz.

Szerkesztette és készítette Stolz építész, a magdeburgi tűzoltóság igazgatója.

Ez egészen elütő a Stude-félétől, a mennyiben nem borítja az egész fejet, hanem csakis az arcot takarja el, burkolván a félhomlokot, szemeket, orrot és száját, a látó- és légző-szerveket, míg a füleket teljesen szabadon hagyja a fejfelé úgy, hogy minden tűzoltó saját sisakját használhatja.

Ezen álarcz *a—a* sárga- vagy vörösréz-ből készül s két darabból van összeforrasztva elől a közepén, a belseje ki van czinezve, a szemeknek megfelelőleg két ovális nyílás van, *b*, a melyek nagyobb biztonság okáért igen finom nyílású érc sodronyhálával vannak fedve, mely a tisztánlátást semmiképen sem gátolja, az álarcz belső felén,

hogy az arcot jól megfűkűdjé, *c—c* gummi gyűrű van megerősítve, mely míg egyrészt nem engedi, hogy az arc az ércrészekkel érintkezze, másrészt hozzá idomulván az arc alkatához, a látó és légző részeket teljesen körülzárja, úgy hogy a lég közlekedése csakis a szemnyílásokon át lehetséges, *C*-nél az állnak megfelelőleg egy szintén gummicső darabbal párnázott állvánkos van, hogy felkötés alkalmával az álarcz alsó része támaszt nyerjen és ne szaladjon, illetve fekűdjön egészen az arcra, *d*-nél az

álarcz jobb és bal oldalán vannak az ugynevezett légbeömlő nyílások, melyek bent az álarczban hosszunyilású lapos háromszöget képeznek, míg kívül csőalakúak lesznek, melyekre 40—45 cm. hosszú tömlők vannak kötve, ezek pedig egy villás csőrészü anyacsavarban végződnek, a melylyel létesíthető az összeköttetés a szivattyu vagy fűvótól jövő légvezető tömlő között; az álarcz külső részén *e—e*-nél fülek vannak, melybe van bevarrva a tartó szijazat, melylyel az álarcz a fejen megerősíthető, ezen szijazat 3 részből áll, és pedig a homloknál jobb és balfelől *h* a fejtető felé futó s ott egy ágban egyesülő és hurokban végződő lapos tartószijból, továbbá jobb és balfelől az álarcz felső és alsó részétől kiindulva és a füleket közbevető *f—f* gömbölyűszijakból, melyek közül kettő-kettő egyik oldalon csatban, a másik oldalon pedig lyukakkal ellátott lapos *g* szijban egyesül.

Ha az álarcz fel lesz szerelve, akkor ezen lyukakkal ellátott *g* szij a fejtető felett futó *h* szij hurokján át huzva lesz a csatba beakasztva, s ez által az álarcz teljesen mozdulatlanul lesz az arcra erősítve.

A működés különben ennél is ugyanaz, mint az előbbinél, ha az összeköttetés a fűvóval vagy szivattyuval meg van, akkor az ezek által behajtott levegő a *d* nyílásnál az álarcz alá ömlik, azt megtöltvén *b*-nél a szemnyílásokon kitódul s a külső rossz levegőt az álarcz alá benyomulni nem engedi.

III. Müller-féle füstfőkötő.

Ezen füstkészülék alkalmazási módját illetőleg az előbbiekkal teljesen egyenlő alappal bír, azonban anyag és

kivitel tekintetében azoktól teljesen eltér. Tervezője Müller Ede a bécsi tűzoltóság tűzfelügyelője, a kivitelre a gondolatot kétségtelen a Stude-féle sisak adta neki, de feladatát sokkal szerencsésebben és gyakorlatiasabban oldotta meg.

Ezen készülék tulajdonképen egy szarvasbőrből készült zacskó, mely használatkor a fejet, nyakat, a mell és hát egyrészt takarja.

E zacskó korcz helyett párnázott nyilással bír, mely úgy van készítve, hogy a két váll felett a mell és hát felé áthajolva ott jobb- és balfelől szegletben végződve körülbelül a hónalj irányig lenyulik és a mellre és hátra ráfekszik.

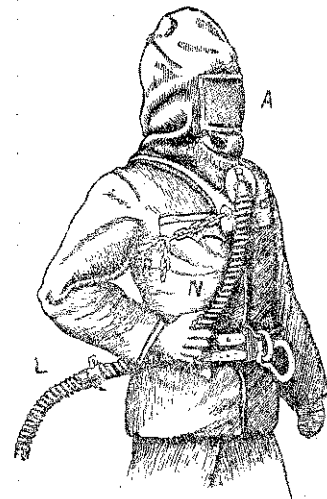
Hogy azonban le ne csuszszék vagy fel ne lebbenjen, arra szolgál az *R*-rel jelzett kötő készülék, melylyel az a vállra erősen leköthető. Ezen kötőkészülék áll két a hátonfekvő párnázat szegletein megerősített horogban végződő rugóból és a melletlen fekvő párnázat szegletein megerősített két lánzdarabból. Használatkor a hátul csüngő rugóhorogját be kell akasztani a láncc valamelyik szemébe, s akkor az egész főkötő szilárdan van a vállra leszorítva bekötve. Ezen készülék lehetővé teszi, hogy azt a legellentétebb termetű emberek is alkalmazhatják.

A mell felé eső párnázat közepén egy rézsutos csővéggel bíró tárcsa van bevarva, mely a benyomott levegő beáramlási nyílását képezi, a csőre van rákötve egy 40 cm. hosszúságú sodronybetétes gummi-tömlő *N*, a melynek szabad vége, anyacsavaros holländerben végződik a hosszú légszállító-tömlővel (*L*) való összeköttetés létesítése céljából. Az arcznak megfelelőleg elől a főkötőn van alkalmazva a kettős drótszövettel ellátott nyílás *A*, mely körülbelül 10 cm. hosszú és 8 cm. magas s az előzőkéhez hasonlóan arra szolgál, hogy míg egyrészt a látást lehetővé tegye, másrészt utat engedjen a főkötőbe nyomott levegőnek, mely kiáramlása folytán a külső rossz levegőt nem engedi a légző szervekhez hatolni. A főkötő oly nagy, hogy azt a tűzoltó sisakjára ráveheti, a nélkül, hogy kellemtelen hatással volna, vagy a fej szabad mozgását bármely irányban legkevésbé is hátráltatná.

IV. Margirus-féle füstkészülék.

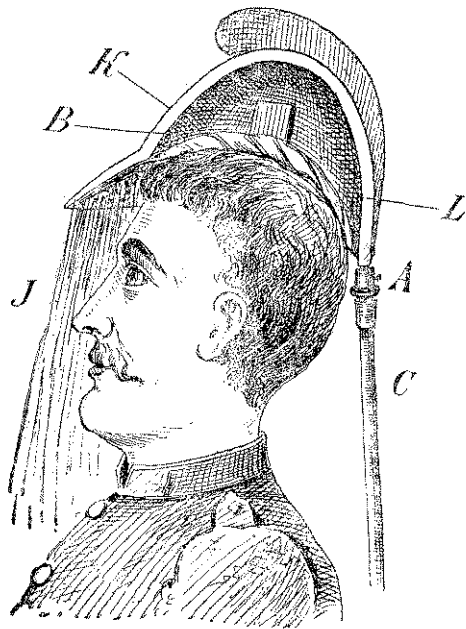
Kivitel tekintetében mindenestire figyelemreméltó

megoldásnak lehet tekinteni a *Magirus* ulmi tűzoltószergyáros által készített füstkészüléket is. Ezen készülék áll egy sisakból, melynek arcfelé eső részén, a sisak ellenzőjére alkalmazott,

az áll irányáig függőlegesen lefelé haladó nyulvány van, a mely tulajdonképen egy ablak keretétül szolgál, a mely rugóval ellátott sarkon forduló ablakkal van ellátva s tetszés szerint zárható és nyitható, a sisakot különben egy koszoruba végződő puhabőrzacskó fogja körül, melynek rendeltetése az, hogy a sisakot ezen zacskószáj összehúzása által elzární lehessen.

A sisak jobb- és baloldalán vannak elhelyezve a légbeáramlási nyílások, melyek a sisakon kívül csövet képeznek; ezen két csővégre az övig érő két gummicső van kötve, ezek szabad végei egy anyacsavarban egyesülnek, mely a légvezető tömlővel összeköttetésre szolgál. Az anyacsavar cső részén egy kiágazás van, mely szintén gummitömlővel ellátva a tűzoltó által magával vitt lámpával van összeköttetésben, hogy annak belsejét az égésre szükséges tiszta levegővel elláthassa. A fentebb említett ablaknak rendszeren használat alkalmával nyitva kell lenni, hogy a sisak alá szivattyuzott levegőkiáramolhasson.

V. Lukáts-féle füstsisak.

Ez hazai találmány, melyet Lukáts Gyula bajtárs testesített meg. Teljesen elűtő a többi felsoroltaktól, mert ez teljesen szabadon hagyja körül az ar-

czot, fejet, nem lévén más, mint egy kettős falu sisak, a mely falak között üres van, a mint az az ábrán is látható. A sisaknak *K* külső és *B* belső falazata között *L* légszűrő van, a mely tulajdonképen az egész fej felett terül el, de a sisak hátulján a taraj végénél egy előnyuló cső részbe fut össze, a melyen anyacsavar van, hogy a légszűrőt-tömlő végét hozzákapcsolni lehessen.

A sisaknak első alsó ernyőzete többsoros tűszerű lyukakkal van áttörve, hogy azon a légvezető tömlőn át a sisak falai közé szivattyuzott levegő kiáramolhasson.

A sisak alsó ernyője és az azon levő nyílások akként vannak tartva, hogy az azokon kiáramló vékony sűrű légoszlopok az arc érintése nélkül közvetlen a légző szervek előtt elhaladva váll-középtől váll-középig félkörben a vállmagasságban érik a mellett, az arc előtt mintegy friss levegőből készült fátyolt képezvén.

Azon tisztelt bajtársak előtt a kik figyelemmel át olvassák a fenti leírásokat, vizsgálódásaiknak vetik alá a közölt ábrákat, nyilvánvalóan előtérbe fog tűnni a felsorolt füst készülékek közötti különbség s ezen különbséggel együtt az egyes készülékeknek előnyös vagy hiányos volta, a mivel általánosságban eltérnek azon most még eszményinek nevezhető — mert még nem létezik — készüléktől, a mely teljesen megfelelne azon követelményeknek a melyeket az ily készülékekhez fűzünk és attól megkövetelni akarunk.

Vegyük sorba most az egyes készülékeket s kritikus szemmel vizsgáljuk meg azokat. A fentebb bemutatott ily nemű készülékek elseje kétségtelenül a Stude-féle készülék, mely mint ilyen a kezdet nehézségeivel küzdve magán hordja annak jellegét. Ha figyelembe vettük, hogy az $1\frac{1}{2}$ —2 m

vörös rézlemezből van összealkotva, kívül-belül kellően alkalmazott párnázásokkal és szíjazásokkal, hozzá véve még a hátul három irányból egy szilárd, ennél fogva nehezebb alkotású rézokban összejövő tömlő ágat, mindenesetre egy oly tekintélyes súly (4—5 kg.) áll elő a melyet hosszabb ideig még rendkívüli körülmények között sem tart ki a hozzá nem szokott egyén.

Ez volna egyik hátránya, melyhez hozzá lehet még venni azt, hogy nincs szorosán leköttve a fejhez a mennyiben csak saját súlyánál fogva nehezedik arra, csupán a 3 águ tömlőt befogadó toknál levén megerősítve a tűzoltóra, minek folytán, viselője különleges állásainál, mozog. Minthogy az arc előtti nyílást kivéve az egész fejet burkolja bár ezen szabad nyílás lehetővé teszi a látást és beszédet, a hallás maga, ha nem is egészen, de nagy mértékben korlátozva van a mit még a benyomott levegő kiáramlása is nagymértékben zavar; és mint hogy a légbevezető csatornák közel az előllevő nyíláshoz torkolnak, amelyen a behajtott levegő ellenállás nélkül ömlik ki, nem hat kellő mértékben hűsítőleg a sisakot hordó egyén fejére, minél fogva az abban lével idővel beálló hőség folytán elviselhetetlen lesz. Azon oknál fogva pedig, minthogy nincs leköttve a fejhez hanem azon szabadon ül, esetleges robbanás beálltával nem nyújt kellő védelmet, mert mint már meg is történt, nem a robbanás maga, hanem az az által helyéből kiemelt sisak sérti meg viselőjét.

A Stude-féle sisaknak röktön nyomába támadt Stolcz-féle állarcz, könnyűség tekintetében éppen ellentéte az előbbinek, félmilliméter vastagságú rézlemezből lévén készítve, melynek keménységet egész belsejének kiczinnezése ad, teljesen felszerelve is alig éri el a 300 grammot. Hátrányára tudható be, hogy az arcot kivéve az egész fejet szabadon hagyja, de minthogy így a füle is szabadon vannak, az illető hallásának teljesen birtokában van, s ennél még a benyomott levegő sistergő kiáramlása sem zavarja azt úgy, mint az előbbinél. Az állarcz alá áramló levegő minthogy szabadnyílást nem talál bizonyos feszültséget kap. Az arc ellévén takarva a szöbéli értekezés ennél nem igen lehetséges, de lehetséges jeladásokkal akként a mint az az újabb készítményeknél már foganatosítva van u. i. a száj irányában az állarczon egy 10—12 m lyuk van, melybe egy gummi cső van dugva ezen cső külső végére pedig egy sip van erősítve, ha az illető valamit akar közölni úgy a gummi cső végét szájába fogva a rajta levő sippal jelt ad.

Az ezt követő Müller-féle főköttő e kettőnek össze tételeként tekinthető Stud-féleként, az egész fejet burkolja de Stolcz-féleként a látásra szolgáló nyílást nem hagyja szabadon, viselője saját sisakját használhatja; de elzárja a füleket teljesen ezáltal a hallást nagymértékben korlátozza, a beszéddel való közlekedés (bár az előbbinél sincs teljesen kizárva) itt lehetséges, azonban daczára annak hogy a levegő a főköttő alá lesz vezetve izzasztó melegség lép fel alatta, talán azért mert a látásra szolgáló nyílás nagyobb, sem hogy a levegő — bár elvan zárva — egy bizonyos feszültséget nyerne. A rugós horoggal való lekötés bár biztos, a mellre nyomasztó hatást gyakorol.

A Magirus-félénél a feltétel a mely az ablak alkalmazását okozta, nem felel meg a gyakorlatnak. Ez pedig az, hogy ha a levegő szállítása kívülről megszűnnék akkor az illető a nyitva levő ablakot lezárva, még annyi jó levegőt is zárna el magának a sisakja alá a mennyi elég, hogy annak elhasználása alatt friss levegőre juthasson. Az az egyén a ki a készüléket viseli mindkét kezét használja, s első pillanatban, ha a légáram megszűnt még eszébe sem jut az ablakot becsukni, a mikor pedig már azt teszi, akkor a sisakja alja oly levegővel van tele a melyben léleket nélkül el lehet pár pillanatig, de már pár percig míg a szabadba jutna nem. Ezzel tehát elesik az ablak alkalmazásának létjoga. Egyebekben pedig a Stude-félével legjobban egyez, előnyére szolgál hogy annál tetemesen könnyebb.

A Lukáts-féle sisak, compositiójában nagyon is figyelemre méltó, már azért is mert ennél az egész fej teljesen szabad a látás hallás és beszéd semmi által sincs korlátozva. Azonban azt vélem nem fog bevélni. Kipróbálva még nincs, ezért az elbírálásban pozitív adatokra támaszkodni nem lehet, csakis következtetni feltételesen az előállható hiányokra. Ilyen következtetés lehetne az, hogy a sisak ernyőjéből kiáramló légsugárözön légritkított teret idéz elő az arc illetve a légző szervek előtt, a másik az, hogy ha ez nem történik akkor ezen légáram a fülek tájáról rossz levegőt vonz magával hátulról a légző szervek elé. Hogy pedig ezek megállapíthatók legyenek, minden esetre kívánatos volna egy döntő próba megajtése a mit az eszme tulajdonosnak a közjő, de a saját érdekében is megkellene tenni.

G. — K. —

Főszerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

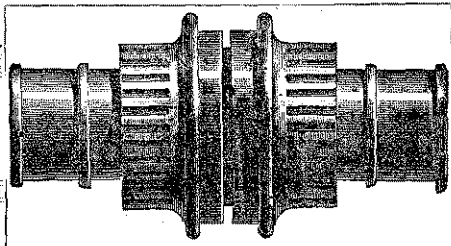
Felelős szerkesztő:

KÁLMÁN GÉZA.

HIRDETÉSEK.

Az új Seltenhofer-féle szabadalmazott

tömlő-kapocs

a legj. bb és legbiztosabb, legegyszerűbb és legegyszerűbb tömlő-kapocs.
Képes árjegyzékkel szolgál

SELTENHOFER FRIGYES FIAI
es. és m. kir. udvari szállítók Sopronban.

ÉNZ

váltókra, házak-,
birtok- és gyáarakra

70%—90%-áig a teljes becsértéknek.

Elfogadunk konvertálásokat 1000—500,000-ig, u. m. amortizációk, kölcsönök
5½% évenkénti tőkekamattal együtti törlesztésre.

Örökségek-, hagyományok- és haszonélvezetekre gyorsan eszközölünk kölcsönöket és vételeket, valamint *katonai házassági óvadékokat* és *hitbizományokra* kölcsönöket szerzünk.

Házakat, háztelkeket, birtokokat és nyaralókat eladunk és cserélünk.

RITTER ÉS TÁRSA

tőzsdei és kereskedelmi bizományi üzlet

BUDAPEST, VII., csömöri-út 30. szám.

Jelzálog-kölcsönöket

földbirtokra $3\frac{1}{2}\%$, házakra $4\frac{1}{2}\%$, másnemű ingatlanokra 5% mellett legmagasabb összegekben ajánljuk.

E kölcsönök konvertálásoknál bélyeg- és illetékmentességet élveznek.

 Erdőkihasználások, birtokparcellázások átvétele. Birtokok szövetkezeteknek hosszú lefizetési tartamra eladatnak.

„MAGYAR LLOYD”

közgazdasági vállalat, Budapest, Király-utca 70. sz.

ALAPÍTOTT
1858.

WALSER FERENCZ-FÉLE

ALAPÍTOTT
1858.

első magyar

gép- és tűzoltószer-gyár,
harang- és ércöntöde
részvény-társaság.

Budapesten, VII. Rottenbiller-utca 66.

Gyártelepének első osztálya szállít

tűzi fecskendőket, gőz- vagy
kézhajtásra kerti fecskendőket,

 községi egységes vészvonatokat,

továbbá községek s a szervezendő tűzorségek részére kocsik- és mozdony-fecskendőket, vízfordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelek tűzorségek és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Utaztató kocsikat, himbatargonczákat szeméthordásra s egyuttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, póczegődör- és csatornatisztító gépeket légszivattyuval. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomittanak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkből hazánkban 12,000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

— Pártoljuk a magyar ipart! —

Magyar királyi udvari szállítók.

Császári és királyi ausztriai udvari szállítók.

Szerb királyi udvari szállítók.

Perzsa császári udvari szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánljuk továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dísz-sisakot minden kiállításban, rőzsekéceket, baltákat és sipo-kat, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, keztyűket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívó-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sürgöny-czim: Tiller udvari szállító, Budapest.

— Mindennemű sport-öltönyök! —

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és fehéreneműk!

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonali tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakasz-parancsnoka.

1885.

Ára 1 frt 50 kr.

A tűz és annak oltása.

CSŐVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Ira:

Dr. Szily József,

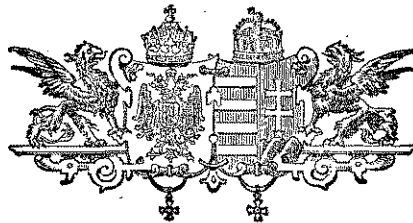
a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 30 kr.

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Kun-utcza.

— Alapított 1816-ban. —

Hazánk legrégebb tűzoltó-szer-, szivattyú- és kút-gyára, harang- és ércöntődéje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

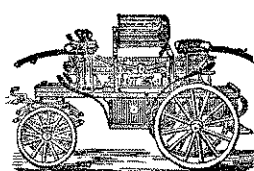
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű fecskendőiket és tűzoltó szereiket, valamint kitűnő hangu harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

— Előnyös feltételek! * 5 évi kezesség! —

Alapítattott 1865.

Kutszerkezetek.

Egyszerű kutszivattyuk.

Kutszivattyuk befagyás elleni csappal.

Kutszivattyuk emeltyüvel vagy lendkerékkel.

Mélykutszivattyuk lendkerék-hajtásra.

Mélykutszivattyuk járgányhajtásra.

Városi és községi közkutszivattyuk.

Kettős működésű szívó-nyomó szivattyuk emeltyü, lendkerék vagy gőzhajtásra.

Omnia-szivattyuk.

Kettős hengerű építési szivattyuk.

Centrifugal szivattyuk.

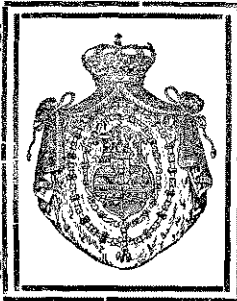
Vizszállító kosok.

Vizszállító hordós kocsik ütöntözésre.

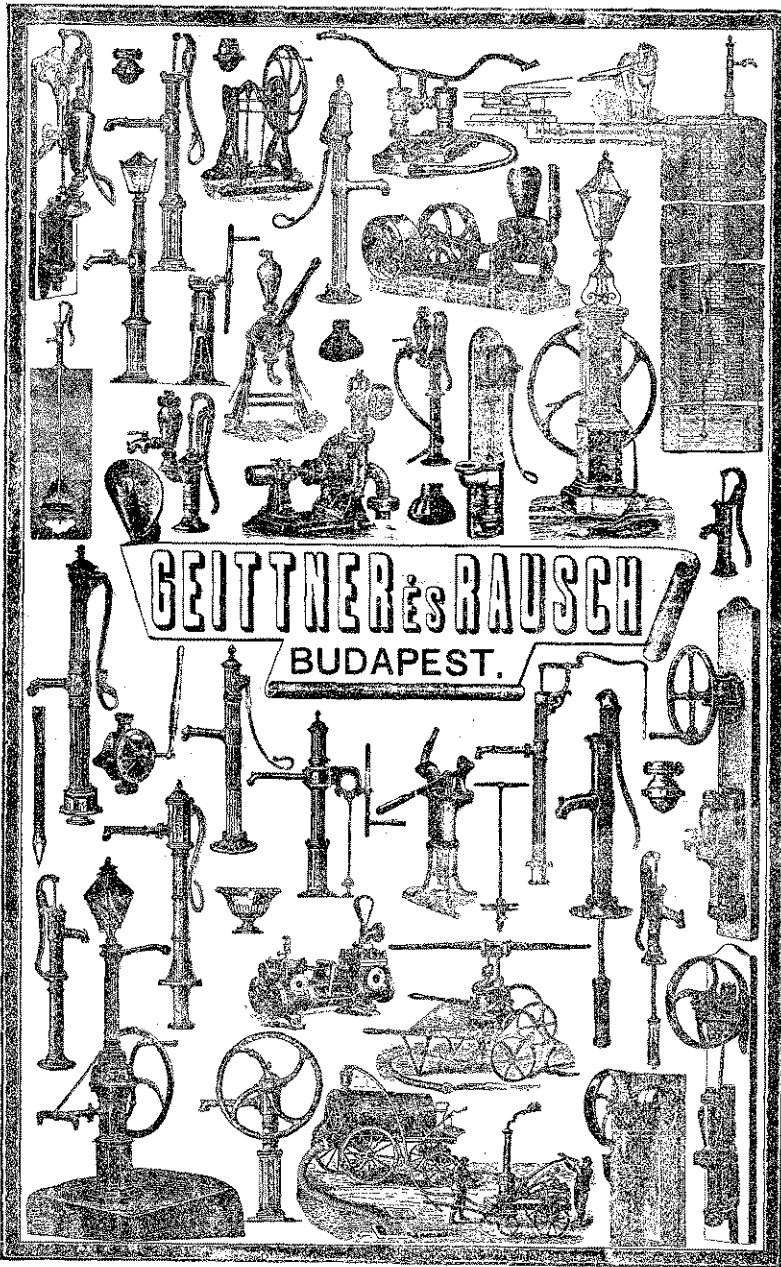
Házi vízvezetékek.

Számos kitüntetés.

Ő cs. és kir. fensége
József főherczeg
udvari szál ítói.

Ő cs. és kir. fensége
József főherczeg
udvari szállításí.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntödével
V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI., Andrassy-út 8. szám.

Számos kitüntetés.

Gazdasági eszközök.

Tejhűtő-készülékek.

Tejszállító kának.

Vaj-köpülök.

Borfejtő szivattyuk.

Palaczkmosó- és töltő-gépek.

Palaczkdugaszoló gépek.

Szőlőzűző készülékek.

Borsajtók.

Perenospora-fecskendők.

Forgatható trágyalé szivattyuk.

Trágyalé szivattyuk hordó-töltésre.

Szagtalanul működő pöczegödörtis. titó készülékek.

Légszivattyuk gázégető kályhával.

Fertőtelenítő gépek.

Alapítattott 1865.